DERDE DEEL

JOHN BUNYAN

1. De enge Poort, of de grote moeilijkheid van de weg ten hemel

2. DE WELAANGENAME OFFERANDE OF DE HEERLIJKHEID VAN EEN GEBROKEN HART,

3. EEN VERHANDELING OVER DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

4. EEN VERHANDELING OVER DE VREZE GODS

5. SALOMO's TEMPEL VERGEESTELIJKT.

6. EEN VERHANDELING OVER HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

7. VRAGEN OMTRENT DE NATUUR EN DE GELDIGHEID VAN DE ZEVENDEN DAG ALS SABBATDAG

KEUR UIT DE WERKEN VAN JOHN BUNYAN

UIT HET ENGELS VERTAALD DOOR

H. MILO, G.C. EGER, A.J. KERS, E. UBELS

De Complete Uitgave van Bunyans Werken

Uitgever J.C. Schenk Brill te Doesburg, ca. 1885

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2018

INHOUD

1. **De enge Poort, of de grote moeilijkheid van de weg ten hemel**
STRIJDT OM IN TE GAAN DOOR DE ENGE POORT: WANT VELEN, ZEG IK U, ZULLEN ZOEKEN IN TE GAAN, EN ZULLEN NIET KUNNEN. Lukas 13:24.
The strait Gate or the great difficulty of going to Heaven. 1676

2. DE WELAANGENAME OFFERANDE OF DE HEERLIJKHEID VAN EEN GEBROKEN HART, AANTONENDE DE NATUUR, DE TEKENEN, EN DE UITWERKINGEN VAN EEN VERSLAGEN GEEST. Blz. 55
The acceptable Sacrifice, or the Excellency of a broken Hart. 1689
"De offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart zult gij, o God, niet verachten. Psalm 51:19.

3. EEN VERHANDELING OVER DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR
WAARIN ONDERSCHEIDEN GROTE EN GEWICHTIGE ZAKEN WORDEN BEHANDELD, ZOALS DE NATUUR VAN HET GEBED EN VAN DE GEHOORZAAMHEID AAN DE WET, BENEVENS HOEVER DEZE VOOR DE CHRISTENEN VERPLICHTEND IS EN WAARIN ZIJ BESTAAT. Blz. 111
A Discourse upon the Pharisee and the Publican. 1685
"***Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar.***

4. EEN VERHANDELING OVER DE VREZE GODS, AANTONENDE WAT ZIJ IS EN HOE ZIJ MOET ONDERSCHEIDEN WORDEN VAN DATGENE, HETWELK HET NIET IS, ALSMEDE VANWAAR ZIJ KOMT, WIE ZE HEEFT, WELKE HAAR UITWERKINGEN ZIJN, EN WELKE DE VOORRECHTEN ZIJN VAN DIEGENEN, DIE ZE BEZITTEN IN HUN HARTEN. Blz. 217
A Treatise of the Fear of God. 1679
"WELGELUKZALIG IS EEN IEDER, DIE DE HEERE VREEST.
Psalm 128:1. "***VREEST GOD*.** Openbaring 14:7.

5. SALOMO's TEMPEL VERGEESTELIJKT. Blz. 315
Evangelielicht gehaald uit de tempel te Jeruzalem, om ons des te gemakkelijker in de heerlijkheid van Nieuw - Testamentische waarheden te doen doordringen.
Solomons Temple Spiritualized. 1688.
"GIJ MENSENKIND! WIJS HET HUIS VAN ISRAËL DIT HUIS, MAAK HUN BEKEND DE VORM VAN HET HUIS, EN ZIJN GESTALTE, EN ZIJN UITGANGEN, EN ZIJN INGANGEN, EN AL ZIJN VORMEN, EN AL ZIJN ORDINANTIES, JA AL ZIJN VORMEN EN AL ZIJN WETTEN."
Ezechiël 43:10 - 11

6. EEN VERHANDELING OVER HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.
A discourse of the House of the Forst of Lebanon. 1692. Blz. 396
"Evenals Salomo een huis voor Farao's dochter, en dat, hetwelk het huis des Heeren genoemd wordt, bouwde, evenzo bouwde hij een huis in Libanon, genaamd "Het Huis des Wouds van Libanon." 1 Koningen 7:2.

7. **VRAGEN OMTRENT DE NATUUR EN DE GELDIGHEID VAN DE ZEVENDEN DAG ALS SABBATDAG**
EN BEWIJS, DAT DE EERSTE DAG DER WEEK TERECHT DE CHRISTELIJKE RUSTDAG IS. Blz. 438
Questions about the Nature and Perpetuity of the seventh-Day Sabbat. 1685.
DE ZOON DES MENSEN IS EEN HEERE OOK VAN DE SABBAT
Mattheüs 12:8.

Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, zijn overgenomen uit deel 1 "Al de Werken"
Nr. 7 uit deel 1.

1. DE ENGE POORT

OF

de grote moeilijkheid van de weg ten hemel;

WAARIN DUIDELIJK UIT DE SCHRIFTEN BEWEZEN WORDT, DAT NIET SLECHTS DE RUWEN EN DE LICHTZINNIGEN, MAAR OOK VELE VOORNAME BELIJDERS DAT KONINKRIJK NIET ZULLEN BINNENGAAN.

"Gaat in door de enge poort: want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan : want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden. Matth. 7 : 13, 14.

AAN DE LEZER.

Welwillende lezer,

God, zo ik hoop, heeft het mij in 't hart gegeven, andermaal aan u te schrijven, en dat wel omtrent zaken van het grootste gewicht - want nu handelen wij niet over dingen, waarover verschil bestaat onder de godzaligen, maar rechtstreeks over het zaligen of het verdoemen der ziel; ja, deze verhandeling gaat bovendien over het geringe aantal van degenen, die zalig zullen worden, en zij bewijst, dat menig voornaam belijder het eeuwige leven niet zal deelachtig worden; zodat het onderwerp noodwendig scherp moet zijn, en dus tegen de zin van sommigen, doch laat het door u niet van de hand gewezen worden.

De tekst eist scherpheid en de tijden ook, ja, de getrouwe volvoering van mijn plicht jegens u heeft mij daartoe aangedreven.

Ik speel nu niet op de fluit, maar treur; en het zal wel met u zijn als gij uit genade kunt weeklagen. Matth. 11 : 17.

Sommigen, wordt er gezegd, maken de poort des hemels te wijd, en sommigen maken haar te eng; wat mij aangaat, ik. bied er u hier een maat van aan zo zuiver als ik met het Woord van God doen kan.

Lees mij daarom, ja lees mij, en vergelijk mij met de Bijbel; en als u bevindt, dat mijn leer en dat boek van God samenstemmen, omhels ze, of u zult het tegendeel te verantwoorden hebben in den dag des oordeels.

Dit wakkerschuddend werk - als God het dit wil maken - werd voor u vervaardigd als het nodig is, en als het wondt, vind dan genezing door bloed; als het ontrust, vind dan vrede door bloed; als het u alles ontneemt wat gij hebt, omdat het van geen waarde was (want dit boek is niet vervaardigd om iemand de ware genade te ontnemen) koop dan van Christus "goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet

geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." Openb. 3: 18.

Zichzelf vleien, zichzelf bedriegen, is gemakkelijk en aangenaam, maar verdoemelijk. De Heere geve u een hart om recht over uzelf, recht over dit boek te oordelen, en u zo voor te bereiden voor de eeuwigheid, dat u niet alleen de ingang mag verwachten, maar ook opgenomen wordt in het koninkrijk van Christus en van God. Amen.

Dit bidt uw vriend,

JOHN BUNYAN.

**STRIJDT OM IN TE GAAN DOOR DE ENGE POORT.
WANT VELEN, ZEG IK U, ZULLEN ZOEKEN IN TE GAAN, EN ZULLEN NIET KUNNEN. Lukas 13:24.**

Inleiding

Dit zijn de woorden van onze Heere Jezus Christus, en daarom moeten zij in een bijzondere mate ter hart genomen worden, daarenboven is de hoofdinhoud van de woorden van het meeste gewicht, te weten, hoe wij de zaligheid moeten deelachtig worden, en ook daarom moet men ze ter hart nemen.
De aanleiding tot de woorden was een vraag, welke iemand, die op die tijd in het gezelschap der discipelen was, tot Jezus Christus richtte, de vraag was deze: "Heere! zijn er ook weinigen, die zalig worden?" Vers 23. Een ernstige vraag, geen zodanige, welke strekte om de hoorders afkerig te maken, gelijk maar al teveel heden ten dage doen, maar een zodanige, welke in haar eigen natuur strekte om de schare tot het goede op te wekken, en die een zodanig antwoord vereiste, hetwelk het volk ook van dienst kon zijn. Deze vraag behaagde ook aan Jezus Christus, en Hij bereidt en geeft zo'n antwoord, dat geen de minste terughouding of schijn van ongenoegen toonde, zo'n antwoord, zeg ik, dat in zich de volkomenste op lossing van de vraag zelf, en hulp voor de vragende personen bevatte. En Hij zei tot hen: Strijdt om in te gaan," enz.

De woorden zijn een antwoord, en meteen een onderwijzing.

- Ten eerste. Een antwoord, en dat wel in bevestigende zin: *de poort is eng, velen, die zoeken in te gaan, zullen niet kunnen, daarom zullen er slechts weinigen zalig worden.*
- Ten tweede. Het antwoord is meteen een onderwijzing: 'strijdt om in te gaan," enz., goede raad en onderwijzing, God helpe mij, en mijn lezer, en allen die hun eigen zaligheid lief hebben, ze ter hart te nemen.

Mijn manier van het behandelen der woorden zal zijn:
Ten eerste. Bij wijze van verklaring, en daarna,
Ten tweede. Bij wijze van opmerking.

Ten eerste. De woorden bij wijze van verklaring.

De woorden moeten beschouwd worden:
Ten eerste, met betrekking tot hun algemene inhoud, en daarna,
Ten tweede, met betrekking tot hun onderscheiden zinsneden.

Ten eerste. De algemene inhoud van de tekst moet beschouwd worden, en die is die grote zaak, de zaligheid, want deze woorden zien onmiddellijk op, wijzen heen naar, en geven besturingen aangaande de zaligheid: "Zijn er ook weinigen, die zalig worden? Strijdt om in te gaan door de enge poort."
De woorden, zeg ik, dienen om ons te besturen, niet slechts om er over te spreken of het te wensen, maar om te verstaan hoe wij zullen, en te zoeken dat wij in waarheid mogen gezaligd worden, en daarom zijn zij van het grootste belang. Zalig te worden! wat is daaraan gelijk? Gered te worden van de zonde, van de hel, van de toorn Gods,

van de eeuwige verdoemenis, wat is daaraan gelijk? Tot een erfgeNaam van God, van Zijn genade, van Zijn koninkrijk en van de eeuwige heerlijkheid gemaakt te worden wat is daaraan gelijk? en toch dit alles is ingesloten in dit woord zalig en in het antwoord op de vraag: "Zijn er ook weinigen, die zalig worden?"
Inderdaad, dit woord, "zalig" is slechts weinig in gebruik in de wereld, uitgezonderd bij hen, die met geheel hun hart bevreesd zijn voor de verdoemenis. Dit woord ligt in de Bijbel, gelijk uitstekende zalf ligt in de huizen van sommige mensen, in een hoekje weggeborgen, terwijl er in geen maanden aan gedacht wordt, omdat de bewoners van het huis geen wonden of zweren hebben. In tijden van ziekte, wat wordt dan zo op prijs gesteld als de flesjes en potjes van de dokter, gevuld met zijn uitstekende geneesmiddelen? Maar als de persoon weer gezond is, wordt het overgeblevene op de mesthoop geworpen.
O, als men ziek is door de zonde, en bevreesd voor de verdoemenis, welk een tekst is het dan waarin dit woord zalig gevonden wordt! Ja, welk een woord van waarde, en goedheid, en geluk is het voor hem, die voortdurend terneergedrukt wordt door een schuldig geweten. "Maar die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node," hij dus, en hij alleen, weet wat zalig betekent, die weet wat hel, en dood, en verdoemenis betekent. "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" is de taal van de bevende zondaar. "Heere! behoud mij," is de taal van de zinkende zondaar. En geen andere bewonderen de heerlijkheid, die er in dat woord zalig gelegen is, dan dezulken, welke zien, dat zo zij niet zalig worden, alle dingen in de hemel en op de aarde ledigheid voor hen zijn. Zij, die geloven dat zij bevoorrecht zijn met al het geluk, dat er in dat woord opgesloten ligt, zij prijzen en bewonderen ook God, die hen heeft zalig gemaakt. Waarom ik u smeek, aangezien de zaak, die er bedoeld wordt, beide in de vraag en in het antwoord, niets minder is dan de zaligheid der ziel, des te ernstiger acht te geven. Hebr. 12. Maar:

Ten tweede. *Om te komen tot de afzonderlijke zinsneden in de woorden, en ze naar orde te behandelen, ik vind in de woorden vier dingen*.

Ten eerste. Een aanduiding van het koninkrijk der hemelen.
Ten tweede. Een beschrijving van de ingang in datzelve.
Ten derde. Een vermaning om in datzelve in te gaan. En,
Ten vierde. Een drangreden om die vermaning kracht bij te zetten.

EEN AANDUIDING VAN HET KONINKRIJK DER HEMELEN.

Ten eerste. Een aanduiding van het koninkrijk der hemelen, want wanneer er gezegd wordt: 'strijdt om in te gaan," en in dergelijke uitdrukkingen, daar wordt verondersteld, dat er een plaats of een staat, of beide, is te genieten.
"In te gaan," waar in te gaan, of waarheen in te gaan, dan in een staat of een plaats, of beide? en daarom wanneer gij deze woorden "in te gaan" leest, moet u wel zeggen, dat er in de tekst zeker die goede zaak opgesloten ligt, die nochtans niet is uitgedrukt. "In te gaan," in de hemel, dat is de betekenis, in de hemel, waar de gezaligden zijn en zullen zijn, in de hemel, die plaats, die heerlijke plaats, waar God, en Christus, en de engelen zijn, en de zielen of geesten der volmaakt rechtvaardigen.
"In te gaan," hetgeen in de woorden begrepen is, hoewel het niet uitgedrukt wordt, wordt op een andere plaats de berg Sion, het hemelse Jeruzalem genoemd, de

algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn. Hebr. 12:23. En dus wijzen de woorden ons aan, dat er een aller heerlijkste staat is, en wel wanneer deze wereld is voorbijgegaan, en dat deze plaats en deze staat eveneens voor eeuwig door een geslacht van mensenkinderen genoten en geërfd zal worden. Daarenboven geven deze woorden "in te gaan" te kennen, dat de zaligheid ten volle alleen daar genoten zal worden, en dat daar alleen eeuwige veiligheid is, alle andere plaatsen en toestanden zijn gewaagd, gevaarlijk, vol strikken, onvolmaaktheden, verzoekingen en beproevingen, maar daar is alles wel, daar is geen duivel om ons te verzoeken, geen boos goddeloos hart om ons over te leveren, geen bedrieglijke lust om ons te verstrikken, geen bekoorlijke wereld om ons te betoveren. Daar zal alles wel zijn tot in alle eeuwigheid.
Verder al de delen van, en al de omstandigheden, die vergezeld gaan met de zaligheid, zullen daar alleen genoten worden, daar alleen is de onsterfelijkheid en het eeuwige leven, daar is de heerlijkheid en de volheid der blijdschap, en eeuwigdurend genot, daar zullen God en Christus in Hun volle Openb. Genoten worden, bovendien zijn daar de engelen en de heiligen, verder, daar is geen dood, geen ziekte, geen smart of zuchting tot in eeuwigheid, daar is geen pijn, geen vervolger, geen duisternis, om onze heerlijkheid onzichtbaar te maken. O, die berg Sion! O dat hemelse Jeruzalem! 2 Cor. 5:1 - 4, Psalm 16:11, Lukas 20:35 - 36, Hebr. 12:22 - 24.
Zie dus welk een grote zaak de Heere Jezus heeft ingesloten met dit kleine woord "IN." In dit woord ligt een ganse hemel en het eeuwige leven opgesloten, gelijk ook het geval is met andere kleine woorden in de heilige Schriften der waarheid, bijvoorbeeld waar Hij zegt: "Klopt en u zal opengedaan worden," enz. Dit moet ons leren niet slechts te lezen, maar acht te geven onder het lezen, niet slechts te lezen, maar onze harten opwaarts tot God te verheffen onder het lezen, want zo wij niet opmerkzaam zijn, zo Hij ons geen licht en verstand geeft, kunnen wij gemakkelijk, zonder er veel op te letten, over een zodanig woord heengaan, dat een heerlijk koninkrijk en de eeuwige zaligheid in zich bevat, ja, soms, gelijk hier, wordt er een gehele hemel aangeduid, waar het in het geheel niet staat uitgedrukt. De apostelen waren oudtijds gewoon grote dingen uit de Schriften te halen, zelfs uit de orde en de tijdsbepaling van de onderscheidene dingen, die daarin vervat zijn. Zie Rom. 4:9 - 11, Gal. 3:16 - 17, Hebr. 8:13. Maar:

BESCHRIJVING VAN DE INGANG IN DIT KONINKRIJK.
Ten tweede. Gelijk wij hier een aanduiding hebben van het koninkrijk der hemelen, zo ook hebben wij een beschrijving van de ingang in datzelve, en dat wel door een dubbele gelijkenis:

1. Het wordt genoemd een poort.
2. Een enge poort. 'strijdt om in te gaan door de enge poort."

Het wordt voorgesteld door *de gelijkenis van een poort.*
Een poort, gelijk u weet, dient tot een tweevoudig gebruik. Zij dient om te openen en te sluiten, en alzo, bijgevolg, om in te laten of buiten te houden, en om beide deze verrichtingen naar tijdsgelegenheid te doen, gelijk er gezegd wordt: "Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt, "en nogmaals, "Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, voor de sabbat, dat ik

bevel gaf, en de deuren werden gesloten, en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na de sabbat." Nehemia 7:23, 13:19, 20.
En evenzo vindt gij opgetekend van deze poort des hemels, dat toen de vijf wijze maagden kwamen, de poort of deur geopend werd, maar naderhand kwamen de andere maagden, en de deur werd gesloten. Matth. 25.
Zo dan, de ingang in de hemel wordt genoemd een poort, om aan te wijzen, dat er een tijd is wanneer men kan ingaan, en er een tijd komen zal, dat er geen ingang verleend wordt, en inderdaad, dit is een hoofdwaarheid, in de tekst vervat. 'strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

Ik lees in de Schriften van twee poorten of deuren, door welke zij, die ten hemel gaan, moeten binnentreden.
1. Er is een deur des geloofs, de deur, welke de genade Gods voor de Heidenen heeft geopend. Deze deur is Jezus Christus, gelijk ook Hij zelf getuigt, zeggende: "Ik ben de Deur," enz. Johannes 10:9, Hand. 14:27. Door deze deur komt men in de gunst en barmhartigheid Gods, en vindt vergiffenis door het geloof in Zijn bloed, en leeft in de hoop van het eeuwige leven, en daarom heeft Hij zelf ook gezegd: "Ik ben de Deur: indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden," dat is, die zal in barmhartigheid aangenomen worden, en het eeuwige leven beërven.

Maar: 2. Er is een andere deur of poort, want wat in de tekst een poort genoemd wordt, wordt in het volgende vers tweemaal een deur genoemd, er is, zeg ik, een andere poort, en dat is de doorgang naar de hemel zelf, de ingang in de hemelse woning, en dat is de poort, die in de tekst, en de deur, die tweemaal in het volgende vers vermeld wordt. En deze naam gaf Jakob er aan toen hij zei, dat Bethel het huis God, en dat dit de poort des hemels was, dat is, de ingang, want hij zag de ingang in de hemel. Het een einde van de ladder Jakobs staat in Bethel, het huis Gods, en het andere einde reikt tot aan de poort des hemels. Genesis 28:10 - 17. De ladder Jakobs was een voorstelling van Christus, en die ladder was niet de poort des hemels, maar de weg van de kerk naar die poort, welke hij boven aan de top van de ladder zag. Genesis 28:12, Johannes 1:51.

Maar nogmaals, dat de poort in de tekst de poort of de ingang in de hemel is, blijkt, zo gij in aanmerking neemt,
1. Dat het die poort is, welke de mensen die plaats of dat koninkrijk binnenlaat, of hen daar buiten sluit, waar Abraham, en Izak, en Jakob is, welke plaats dat paradijs is, waar Christus de dief beloofde dat hij zou zijn op die dag, toen hij vroeg of hij met Hem in Zijn koninkrijk mocht zijn, het is die plaats, waarin Paulus zei dat hij was opgetrokken geweest, toen hij woorden hoorde, welke het een mens ongeoorloofd of onmogelijk is uit te spreken. Lukas 13:28, 23:42, 2 Cor. 12:1 - 6.

Vraag. *Maar is niet Christus de poort of de ingang in deze hemelse plaats?*
Antwoord.
Hij is het, zonder wie niemand daar kan komen, omdat men door Zijn verdiensten die wereld ontvangt, en ook omdat Hij, gelijk de Vader, over dat koninkrijk beschikt en het geeft aan wie Hij wil. Verder wordt deze plaats Zijn huis en Hij zelf de heer

daarvan genoemd. "Namelijk nadat de heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben." Lukas 13:25. Maar wij zijn niet gewoon de heer des huizes de deur te noemen. Men gaat dus de hemel binnen door Hem, niet als zijnde Hij de poort, of de deur, of de ingang in de hemelse woning, maar door Hem als de beschikker over dat koninkrijk, die het geeft aan hen, die Hij het zal waardig achten, omdat Hij het voor hen heeft verworven.

2. Dat deze poort de doorgang naar de hemel is, blijkt, zo gij bedenkt, dat de tekst bijzonder betrekking heeft op de dag des oordeels, wanneer Christus Zijn middelaarsambt zal afgelegd hebben, hetwelk Hij tevoren uitoefende om Zijn uitverkorenen tot het geloof te brengen, en alsdan zal Hij handelen, niet als iemand, die 6 de goddelozen rechtvaardigt, maar als iemand, die de zondaars oordeelt. Hij zal dan van de troon der genade afstappen, en de deur sluiten voor al de onboetvaardigen, en plaats nemen op de troon des gerichts, om van daar met goddeloze zondaren gericht te houden.

Tegenwerping. Maar Christus vermaant ons te strijden, nu te strijden "om te gaan door de enge poort," maar als die poort, gelijk gij zegt, de poort of de ingang des hemels is, dan schijnt het wel, dat wij niet behoeven te strijden voor de dag des oordeels, want wij zullen niet eerder aan die poort komen dan op die dag.

Antwoord.

Christus laat door deze vermaning: *Strijdt*, enz. In het minst geen uitstel toe, noch keurt het goed zo iemand zijn eigen zaligheid verwaarloost, maar drijft arme schepselen er toe aan om zich voor te bereiden voor het oordeel, en raadt hun zich nu die dingen ten eigendom te maken, welke alsdan hun toegang zullen geven tot de heerlijkheid. Deze vermaning heeft veel gelijkheid met die andere: "Daarom zijt ook gij bereid, want waarin ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen. En die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten." Matth. 24:44, 25:10. Zodat, wanneer Hij zegt: Strijdt om in te gaan," het is alsof Hij zei: Gezegend zijn zij, wie het eens zal gegeven worden het koninkrijk der hemelen binnen te gaan, maar zij, die zo'n onuitsprekelijke gunst waardig geacht zullen worden, moeten daarvoor van tevoren wel bereid en geschikt gemaakt zijn.

De tijd nu om geschikt gemaakt te worden is niet de dag des oordeels, maar de dag der genade, niet dan, maar nu. Daarom, strijdt nu om die dingen, welke alsdan u ingang zullen geven in het hemels koninkrijk. Maar:

2. Gelijk het een poort genoemd wordt, zo ook wordt het genoemd een *enge* poort. 'strijdt om te gaan door de enge poort. De engheid van deze poort moet niet vleselijk maar zinnebeeldig verstaan worden. U moet het niet zo verstaan alsof de ingang in de hemel een benauwd poortje was. Nee, de engheid van deze poort is een geheel andere zaak. Deze poort is wijd genoeg voor al diegenen, die de waarlijk begenadigde en oprechte liefhebbers van Jezus Christus zijn, maar zo eng, dat geen der andere op enigerlei wijze kan ingaan: "Doet mij de poorten der gerechtigheid open, ik zal daardoor ingaan, ik zal de HEERE loven. Dit is de poort des Heeren, door welke de Rechtvaardigen zullen ingaan." Psalm 118:19, 20.

Door dit woord heeft Christus Jezus ons dus getoond, dat er zonder gepaste hoedanigheden geen mogelijkheid is de hemel in te gaan, de enge poort zal alle andere

buiten houden. Toen Christus deze gelijkenis sprak, had Hij ongetwijfeld het oog op de een of andere uitdrukking of uitdrukkingen van het Oude Testament, met welke de Joden wel bekend varen.
Ik zal er twee vermelden, en zo verder gaan.

1. De plaats, door welke God Adam en zijn vrouw uit het paradijs verdreef. Mogelijk had onze Heere daarop het oog, want hoewel die wijd genoeg voor hen was om daardoor uit te gaan, zo was ze nochtans te eng voor hen om daardoor in te gaan. Maar wat zou daarvan de reden zijn? Wel, zij hadden gezondigd en daarom stelde God "cherubs tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren de weg van de boom des levens." Genesis 3:24. De cherubs en het vlammig lemmer eens zwaards, die maakten de ingang te eng voor hen om in te gaan. Zielen, daar zijn cherubs en een vlammig lemmer eens zwaards aan de poorten des hemels, om te bewaren de weg van de boom des levens, daarom kunnen geen andere dan diegenen, die werkelijk geschikt zijn voor de hemel, ingaan door deze enge poort, het vlammig lemmer eens zwaards zal alle andere buiten houden. "Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het koninkrijk Gods niet zullen beërven? Dwaalt niet, noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, nog dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het koninkrijk Gods beërven." 1 Cor. 6:9, 10.

2. Misschien had onze Heere het oog op de poorten des tempels, toen Hij dit woord tot het volk sprak, want of schoon de poorten des tempels zes ellen wijd waren, waren zij nochtans zo eng, dat niemand, die in enig ding onrein was, daardoor kon ingaan, Ezech. 40:48, omdat er aan deze poorten portiers geplaatst waren, welkers ambt het was, toe te zien, dat geen andere dan diegenen, die het recht hadden in te gaan, daardoor binnenkwamen. En zo staat er geschreven: Jojada 'stelde de portiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein zijnde, inkwame." 2 Kronieken 23:19.
Zielen, God heeft portiers aan de poorten des tempels, aan de poort des hemels, portiers, zeg ik, daar door God geplaatst om toe te zien, dat niemand, die in enig ding onrein is, daardoor binnen kome. Door de poort der kerk mag niemand ingaan, die openbaar goddeloos en tot schande voor de godsdienst is, ook al beweert hij, dat hij een beminde Gods is: "Wat heeft Mijn beminde in Mijn huis te doen," zegt de Heere, "omdat zij die schandelijke daad met velen doet?" Jeremia 11:15.
Ik zeg, ik ben zeer geneigd te geloven, dat onze Heere Jezus Christus Zijn gedachten bij deze twee teksten had, toen Hij zei, dat de poort eng is, en hetgeen mij te meer in dit gevoelen bevestigt, is, dat Hij een weinig lager dan de tekst zegt: "Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer u zal zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten, in het koninkrijk Gods, maar u buiten uitgeworpen" Lukas 13:28. Uitgeworpen, hetwelk een daad van geweld aanwijst, namelijk, diegenen, die, hoewel daar niet behorende, zouden willen ingaan, al strijdende tegen te houden. De portiers des tempels moesten, tot datzelfde einde, wapenen dragen, als het nodig was, en mannen van moed en kracht zijn, opdat niet de ongeheiligden of ontoebereiden door het een of andere middel zouden binnenkomen. Wij lezen in het boek der Openbaringen van de heilige stad, dat zij twaalf poorten had en aan de poorten twaalf

engelen, maar wat deden die daar? Wel, benevens hun overige dienst, moesten zij zorgen, "dat in haar niet" inkwame "iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt." Openb. 21:27.

Maar meer in het bijzonder zal ik u aantonen wat het is, dat deze poort zo eng maakt. Er zijn drie dingen, die haar eng maken.

1. De zonde.
2. Het woord der wet.
3. De engelen Gods.

1. *De zonde, de zonde van de onheilige, en de zonde van de belijder.*
a. De zonde van de onheilige. Maar hierover behoeft niet te worden uitgeweid, omdat het door iedereen wordt toegestemd, waar het algemene geloof van het bestaan van God en van het toekomende oordeel gevonden wordt, dat "de goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle God vergetende Heidenen." Psalm 9:18.
b. De zonde van de belijders, of neem het liever zo: Er is een belijdenis, die gepaard gaat met een ongeheiligd hart en leven. De zonde van dezulken zal het overwicht hebben over de zaligheid van hun zielen, daar het zondeneinde het zwaarste einde van de balans is, ik zeg, dat het zwaarste einde zijnde, waar de zonde zich bevindt, tuimelen zij en verzinken alzo, niettegenstaande hun heerlijke belijdenis, in verderf en ondergang, want niemand van dezulken heeft een erfdeel in het koninkrijk van Christus en van God, daarom, "dat u niemand verleide met ijdele woorden: want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid," ook zal geen belijdenis bij machte zijn hen te verontschuldigen. Eféze 5:3 - 6.
De poort zal te eng zijn voor zulke lieden als deze om daardoor in te gaan. Het is mogelijk, dat een mens ten dele verlost wordt, zonder dat hem algehele verlossing geschiedt. God verloste de kinderen Israëls uit Egypte, maar verdierf hen in de woestijn. "Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, nogmaals diegenen, die niet geloofden, verdorven heeft." Judas 1:5. Zo zien vrij, dat zij, niettegenstaande dit begin, "niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof." Hebr. 3:19.

2. Het woord der Wet, ook dat zal de poort eng maken. Niemand kan daardoor ingaan dan hij, die kan ingaan met toestemming van de wet, want hoewel niemand gerechtvaardigd wordt, of kan worden, uit de werken der wet, zo is het nochtans te vergeefs, tenzij de gerechtigheid en heiligheid, door welke zij trachten dit koninkrijk in te gaan, gerechtvaardigd worden door de wet, er ook slechts aan te denken in te gaan door deze enge poort. Nu rechtvaardigt de wet niet, dan op grond van de gerechtigheid van Christus, indien u dus niet metterdaad in die gerechtigheid gevonden wordt, zal u de wet juist in de ingang in de hemel zien liggen om er u buiten te houden. Ieders werk moet door het vuur beproefd worden, opdat het moge openbaar worden van welke soort het is.
Er zijn twee dwalingen in de wereld omtrent de wet: de een is, dat men meent in te gaan door de enge poort door de gerechtigheid der wet, de andere, dat men denkt in de hemel te kunnen komen zonder de toestemming van de wet.
Beide deze meningen, zeg ik, zijn dwalingen, want gelijk uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden, zo zal zonder de toestemming van de wet geen

vlees behouden worden. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, voor er een jota of tittel van de wet zal falen, totdat het alles zal zijn vervuld. Hij dus moet verdoemd werden, die niet kan behouden worden met toestemming van de wet. En inderdaad, deze wet is het vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeert, ja, dat tot op deze dag op de weg naar de hemel ligt, als een afsluitingsboom voor alle ongelovigen en ongeheiligde belijders, want zij wordt alleen voor de waarlijk begenadigden uit de weg genomen. Men zal haar als een brullende leeuw bevinden om alle andere te verslinden.
Ter oorzaak van de wet dus, zal de poort te eng bevonden worden voor de ongeheiligden om in te gaan. Nadat de apostel tot de Corinthiërs had gezegd, "dat de onrechtvaardigen het koninkrijk Gods niet zullen beërven," en dat dit sommigen van hen waren, voegt hij er aan toe: "Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in de naam van de Heere Jezus, en door de Geest onzes Gods." 1 Cor. 6:9 - 11. Rechtstreeks besluitende, dat, waren zij niet afgewassen, en geheiligd, en gerechtvaardigd geworden, in de naam van de Heere Jezus, de wet, wegens hun overtredingen, hen zou hebben buiten gehouden, zij zou de poort te eng voor hen gemaakt hebben om in te gaan.

3. Ook uit oorzaak van de engelen Gods is de poort eng. De Heere Jezus noemt het einde der wereld Zijn oogst, en zegt daarbij, dat de engelen Zijn maaiers zijn. Deze engelen zullen dus Zijn tarwe in Zijn schuur vergaderen, maar de goddelozen zullen zij in bundels samenbrengen om ze te verbranden. Matth. 13:39, 41, 49. Tenzij dus de mens, die ongeheiligd is, de wet kan overmeesteren, en de engelen kan overwinnen, tenzij hij hen, om mij zo uit te drukken, kan rukken uit de poort des hemels, kan hij daar niet komen tot in eeuwigheid. Niemand gaat naar de hemel dan door de hulp der engelen, ik bedoel, in de dag des oordeels. Want de Zoon des mensen "zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen zijn uitverkorenen bijeen vergaderen uit de vier winden, van het een uiterste der hemelen tot het andere uiterste ervan." Matth. 24:31.
Indien diegenen, die zullen ingaan door de enge poort, daarheen zullen ingaan onder het geleide van de heilige engelen, wanneer dan meent gij dat die mensen daarheen zullen ingaan, aangaande welke de engelen bevolen is hen te vergaderen om hen in busselen te binden ten einde ze te verbranden? Dit dus is een derde moeilijkheid. De engelen zullen deze ingang eng maken, ja, te eng voor de ongerechtvaardigden en ongeheiligden om daardoor in te gaan.

EEN VERMANING OM TE STRIJDEN OM IN TE GAAN IN DIT KONINKRIJK.

Ten derde. Ik kom nu tot de vermaning, welke is, te strijden om in te gaan. 'strijdt om in te gaan door de enge poort." Deze woorden worden er gepast bijgevoegd, want aangezien de poort eng is, volgt er uit, dat zij, die willen ingaan, strijden moeten. 'strijdt." Dit woord strijdt veronderstelt, dat grote traagheid de belijders eigen is: zij menen als het was op hun ellebogen liggende naar de hemel te zullen gaan. Het geeft ook te kennen, dat de moeilijkheden, welke de belijders zullen ontmoeten, voor zij naar de hemel gaan, vele zullen zijn. Ook houdt het in, dat slechts de Christen, die zich moeite geeft, man of vrouw, daar zal ingaan. 'strijdt," enz.

Drie vragen zal ik opwerpen betreffende dit woord, een antwoord op welke ons aangaande zijn betekenis kan inlichten.

1. Wat houdt dit woord strijdt in?
2. Hoe moeten wij strijden?
3. Waarom moeten wij strijden?

1. Wat houdt dit woord strijdt in?
Antwoord:
1. Wanneer Hij zegt: Strijdt, is dit even veel als wanneer er gezegd wordt: Geef u aan het werk over met al uw macht. "Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht: want er is geen werk, noch bezinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat." Prediker 9:10. Aldus handelde Simson, toen hij er zich toe zette om de Filistijnen te verdelgen: "En hij boog zich met kracht." Richteren 16:30. Ook David handelde aldus, toen hij zorgde voor voorraad tot het bouwen en versieren van de tempel Gods. 1 Kronieken 29:2. En zo moet u doen, indien u ooit in de hemel zult ingaan.
2. Wanneer Hij zegt: Strijdt, eist Hij de wil en de genegenheid op, dat die aan Zijn zijde, en aan de zijde van de dingen van Zijn koninkrijk zijn, want niemand strijdt inderdaad, dan hij, die de Zoon van God zijn hart gegeven heeft, van hetwelk de wil en de genegenheid een voornaam gedeelte uitmaken, want de zaligmakende bekering is meer hierin gelegen, dat de wil en de genegenheid naar Christus en naar het beminnen van Zijn hemelse goederen toegekeerd wordt, dan in alle kennis en oordeel. En dit bevestigt de apostel, wanneer hij zegt: "Dat gij staat in een geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende," enz. Filip. 1:27.

3. En meer in het bijzonder wordt dit woord strijdt uitgedrukt door onderscheidene andere termen, als:

1. Het wordt uitgedrukt door het woord: "Loopt alzo, dat u mag verkrijgen." 1 Cor. 9:24, 25.
2. Het wordt uitgedrukt door het woord: 'strijd de goede strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven." 1 Tim. 6:12.
3. Het wordt uitgedrukt door het woord: "Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven. Johannes 6:27.
4. Het wordt uitgedrukt door het woord: "Wij hebben de strijd tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis van deze eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Eféze 6:12. Daarom, wanneer Hij zegt: Strijdt, is het even goed alsof er gezegd werd: Loopt om de hemel, kampt om de hemel, werkt om de hemel, worstelt om de hemel, of gij zijt in gevaar er niet te komen.

2. De tweede vraag is: *Hoe moeten wij strijden?*
Antwoord. Het antwoord in het algemeen is: U moet wettelijk strijden. "En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden." 2 Tim. 2:5.
Maar u zal zeggen: Wat is het wettelijk te strijden?
Ik antwoord:

1. Te strijden tegen de dingen, welke door de Heere Jezus worden verafschuwd, ja, ten bloede toe tegen te staan, strijdende tegen de zonde. Hebr. 12:4. Een afschuw te hebben van al die dingen, welke door het Woord worden veroordeeld, al is het ook zelfs uw rechterhand, uw rechteroog of uw rechtervoet, en door alle Gode welgevallige middelen te trachten ze geheel te onderdrukken. Markus 9:43, 45, 47.
2. Wettelijk te strijden is, te strijden voor die dingen, welke in het Woord geboden worden. "Maar gij, o mens Gods! vlied deze dingen, en jaag naar", dat is, strijdt voor "gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven," enz. 1 Tim. 6:11 - 12.
3. Hij, die wettelijk strijdt, moet dus zeer gematigd zijn in al de goede en geoorloofde dingen van dit leven. "En een ieder, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles. Deze dan doen wel dit, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke." 1 Cor. 9:25. De meeste belijders geven aan de wereld en de ijdelheid van hun hart verlof om zich met hen te verenigen, en hun om de hals te hangen, zodat hun strijden meer bestaat in een uitroep van woorden dan in een welgemeende arbeid tegen de lusten en de liefde der wereld, en hun eigen 12 bedorvenheden, maar deze wijze van strijden is slechts een slaan van de lucht, en zal tenslotte op niets uitlopen. 1 Cor. 9:26.
4. Hij, die wettelijk strijdt, moet God en Christus met zich meenemen naar het werk, anderszins zal hij voorzeker de nederlaag lijden. "Waartoe ik ook arbeide," zegt Paulus, 'strijdende naar Zijn werking, die in mij werkt met kracht." Kol. 1:29.

En om dit recht te volbrengen, moet hij deze volgende bijzonderheden in acht nemen: 1. Hij moet op zijn hoede zijn dat hij niet strijdt omtrent dingen of woorden, die van geen nut zijn, want dan zal God niet met hem zijn. "Breng deze dingen in gedachtenis," zegt de apostel, "en betuig voor de Heere, dat zij geen woordenstrijd voeren, hetwelk tot geen ding nut is, dan tot verkering der toehoorders." 2 Tim. 2:14. Maar helaas! hoe vele belijders staan in onze dagen niet schuldig aan deze overtreding, welkers godsdienst hoofdzakelijk, zo niet alleen, bestaat in enige nutteloze vragen en ijdele strijd omtrent woorden en dingen, die van geen nut zijn, dan tot verderf der hoorders!
2. Hij moet op zijn hoede zijn dat terwijl hij strijdt tegen de een zonde, hij geen haven en schuilplaats verleent aan de andere, of dat terwijl hij zijn stem verheft tegen de zonde van andere mensen, hij zijn eigen niet voorbij ziet.
3. In het strijden moet u strijden om te geloven, strijden voor het geloof van het Evangelie, want hoe meer wij het Evangelie en de wezenlijkheid van de dingen der toekomende wereld geloven, met des te meer ijver en moed zullen wij arbeiden om de gelukzaligheid deelachtig te worden. Filip. 1:27. "Laat ons dan ons benaarstigen om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle." Hebr. 4:11.
4. Gelijk wij moeten strijden voor en door het geloof, zo ook moeten wij strijden door het gebed, door vurig en krachtig te bidden. Rom. 15:30. O die zwermen van belijders zonder gebed! Wat denken zij van zichzelf? De poort des hemels was voorzeker voor deze even wijd als in deze onze dagen, maar welk een strijden door het gebed was er toen onder de Christenen voor de zaak, die toegang geeft tot dit koninkrijk, boven hetgeen er in deze latere dagen gevonden wordt! 5. Wij moeten ook strijden door onze leden te doden, die op de aarde zijn. "Ik loop dan alzo, "zei

Paulus, niet als op het onzekere, ik kamp alzo, niet als de lucht slaande, maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik andere gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde." 1 Cor. 9:26 - 27. Maar dit alles wordt hoofdzakelijk tot de belijders gesproken, en zo ook wens ik verstaan te worden.

3. Ik kom nu tot de derde vraag, namelijk: *Maar waarom moeten wij strijden?*
Antwoord: 1.
Omdat de zaak, voor welke gij hier vermaand wordt te strijden, waard is dat daarvoor gestreden wordt, het is voor niets minder dan voor een gehele hemel en een eeuwigheid van geluk aldaar. Hoe plegen de mensen te strijden, die een weinig eer, een weinig profijt, een weinig genot voor zich hebben! nogmaals zeg ik, hoe plegen zij daarvoor te strijden! Zij nu doen het voor een verderfelijke kroon, maar wij voor een onverderfelijke.
Mij dunkt, dit woord hemel en dit eeuwige leven moet ons waarlijk wel aanzetten om te strijden, want wat is er, hetzij in de hemel of op de aarde, dat een mens zo kan opwekken om te strijden?

2. Strijdt, omdat anders de duivel en de hel u voorzeker meester zullen worden. Hij gaat om als een brullende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden. 1 Petrus 5:8. Deze gevallen engelen, zij zijn steeds waakzaam, ijverig, onvermoeid, zij zijn ook machtig, listig en boosaardig, naar niets meer trachtende dan naar de verdoemenis van uw ziel. O gij die op de onnozele duif gelijkt, strijdt!

3. Strijdt, omdat elke begeerlijkheid strijdt en krijg voert tegen uw ziel. "Het vlees begeert tegen de Geest." Gal. 5:17. "Geliefden!" zegt Petrus, "Ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat ge u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel." 1 Petrus 2:11. Het is een zeldzaam iets een Christen te zien of te vinden, die inderdaad Zijn lusten kan intomen, maar het is geen vreemde zaak zulke belijders te zien, die niet slechts getoomd, maar ook gezadeld zijn, en die van de begeerlijkheid tot de zonde, van de een ijdelheid tot de andere gedreven worden door de duivel zelf en door de bedorvenheden van hun hart.

4. Strijdt, omdat gij een gehele wereld tegen u hebt. De wereld haat u als gij een Christen zijt, de lieden der wereld haten u, de dingen der wereld zijn strikken voor u, zelfs uw bed en uw tafel, uw vrouw en uw man, ja, uw meest geoorloofde genietingen hebben datgene in zich, hetwelk uw ziel voorzeker zal doen verzinken in de hel, indien u niet strijdt tegen de strikken, die daarin gelegen zijn. Rom. 11:9. De wereld zal u buiten de hemel zoeken te houden met bespottingen, hoon, smaad, bedreigingen, gevangenissen, galgen, stroppen, brandstapels en duizenderlei doden, daarom, strijdt! nogmaals, zo zij u hiermee niet kan overwinnen, zal zij vleien, beloven, lokken, strelen, smeken en duizenderlei kunstmiddelen van die aard aanwenden om u ten verderve te voeren, en merk op, velen, die standvastig waren tegenover de dreigementen der wereld, zijn nochtans bezweken voor haar betoverende vleierijen. Er is altijd vijandschap geweest tussen de duivel en de kerk, zoveel als tussen zijn zaad en haar zaad, Michaël en zijn engelen, en de draak en zijn engelen, deze voeren voortdurend oorlog. Genesis 3, Openb. 12.

Er heeft onder de mensen grote begeerte bestaan, en er hebben pogingen plaats gehad, om deze twee tot een te verzoenen, te weten, het zaad der slang en het zaad der vrouw, maar het kon nog nooit ten uitvoer gebracht worden. De wereld zegt: Zij zullen nooit tot ons overkomen, en wij zeggen ook: Door Gods genade zullen wij nooit tot hen overkomen. Maar het is niet bij woorden gebleven: beide zij en wij hebben er ook pogingen aan toegevoegd om elkaar tot onderwerping te brengen, maar die pogingen bleken ook vruchteloos. Zij van hun zijde hebben allerlei wrede martelingen uitgedacht om ons te onderwerpen, zoals: doden met het zwaard, stenigen, in stukken zagen, prijs geven aan de vlammen, overleveren aan de wilde beesten, verbannen, honger laten lijden en duizenderlei ellende. Wij nogmaals, aan de andere kant, hebben gearbeid door gebeden en tranen, door geduld en lijdzaamheid, door zachtmoedigheid en liefde, door de gezonde leer en door getrouw getuigenis af te leggen tegen hun gruweldaden, om hen tot ons over te brengen, maar niettemin blijft de vijandschap bestaan, zodat zij ons moeten overwinnen of wij hen. Een partij moet ten onder gebracht worden, maar de wapenen van onze oorlog zijn niet vleselijk, maar machtig door God.

5. Strijdt, omdat er ten aanzien van het Christendom door luiheid niets verkregen wordt. De luiheid doet een mens verscheurde kleren dragen, en de wijngaard des tragen is geheel opgeschoten van distels. Spreuken 23:21, 24:30 - 32. Een belijdenis, die niet gepaard gaat met geestelijke arbeid, kan de ziel niet in de hemel brengen. De vaders van ons waren niet traag in het benaarstigen, maar vurig van geest, dienende de Heere. Daarom wordt niet traag, maar zijt navolgers van degenen, die door geloof en lankmoedigheid de beloften beërven. Rom. 12:11, Hebr. 6:12. 'strijdt om in te gaan." Mij dunkt de woorden geven ons bij de eerste lezing te kennen, dat de Christen, in alles wat hij in deze wereld doet, zorgvuldig acht moet geven op zijn ziel - ik zeg, dat hij daarop acht moet geven in alles wat hij doet. Velen willen het goede zoeken voor hun ziel bij tijden en ogenblikken, maar een Christen moet inderdaad, in al zijn handelingen En voornemens, welke hij beraamt en ten uitvoer legt in deze wereld, bijzonder het oog gericht hebben op zijn toekomstig eeuwigdurend goed, in al zijn ondernemingen moet hij strijden om in te gaan: "De Wijsheid (Christus) is het voornaamste, verkrijg dan wijsheid, en verkrijg verstand met al uw bezitting." Spreuken 4:7. Verkrijg niets, zo gij niet in die verkrijging Christus en de genade, en verdere hoop op de hemel kunt verkrijgen, verkrijg niets met een kwaad geweten, met gevaar van uw vrede met God, niets, waardoor uw genade gaven verzwakt worden, welke God u gegeven heeft, want dit is geen strijden om in te gaan. Voeg genade bij genade, beide door godsdienst - en door aardse plichten: "Want zo zal u rijkelijk toegevoegd worden, de ingang in het eeuwig koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus." 2 Petrus 1:8 - 11.
De tijden der godsdienstplichten zijn niet de enige tijden van strijd, die dat meent heeft het mis. U kunt uw geloof en uw hoop bevestigen in het Godzalig uitoefenen van uw beroep, en nog meer verzekerd worden van het eeuwige leven door de heerlijkheid Gods te overpeinzen in al uw aardse bezigheden.
Ik spreek nu tot Christenen, die uit genade om niet gerechtvaardigd zijn en moedig hen aan, of liever raad hun, te strijden om in te gaan, want er is een ingaan door het geloof en een goed geweten nu, even goed als een ingaan naar ziel en lichaam hiernamaals, en ik moet er bijvoegen, dat hoe meer uw ziel gewoon is nu in te gaan

door het geloof, hoe vaster hoop u zal hebben hiernamaals in te gaan naar ziel en lichaam. 'strijdt om in te gaan."
Door deze woorden geeft de Heere Jezus ook een scherpe bestraffing aan die belijders, die niet de eeuwige heerlijkheid, maar andere, tijdelijke dingen op het oog hebben, bij al de drukte, die zij in de wereld omtrent de godsdienst maken. Welk een beweging kunnen sommigen maken, welk een drukte en rumoer, met hun denkbeelden en hun vormen, en toch is het misschien alleen om de broden, omdat zij van de broden gegeten hebben, en verzadigd zijn. Johannes 6:26. Deze strijden inderdaad om in te gaan, maar niet in de hemel, zij bevinden, dat er aan de godsdienst handelsbelang verbonden is, of zij bevinden, dat het de weg is tot vertrouwen, naam, voorkeur en dergelijke zaken, en daarom strijden zij om te deze aanzien in te gaan. Maar dezulken hebben niet de enge poort in het oog, noch ook hebben zij in zichzelf liefde voor hun arme en ten verderve gaande zielen, zodat deze vermaning hun een scherpe waarheid predikt, door hun hun verdoemenis te voorspellen. 'strijdt om in te gaan."
Deze woorden houden ook een scherpe bestraffing in voor hen, die zich tevreden stellen gelijk de engel der gemeente te Sardis zich tevreden stelde, te weten, met de naam te hebben van te leven en dood te zijn, Openb. 3:1, of gelijk die van de Laodicensen, die op hun godsdienst vertrouwden, en tevreden waren met een armzalige, ellendige, lauwe belijdenis, want zulken als deze handelen volstrekt niet in overeenstemming met de tekst, die zegt: Strijdt, en zij zitten en slapen, die zegt: Strijdt om in te gaan, en zij stellen zich tevreden met een belijdenis, die hen daar nooit zal brengen. 'strijdt om in te gaan."
Verder, deze woorden drijven ons aan om de oprechtheid van onze genade gaven na te beproeven, ik zeg, zij drijven ons aan tot beproeving van de oprechtheid ervan nu, want als de enge poort de poort des hemels is, en wij nochtans moeten strijden om in dezelve in te gaan nu, namelijk terwijl wij leven, en voor wij daar komen, dan bedoelt Christus ongetwijfeld met deze vermaning, dat wij alle geoorloofde middelen moeten gebruiken om onze genade gaven in deze wereld te beproeven, of zij geldig zullen zijn in het oordeel, al of niet. Strijd om in te gaan, verkrijg die genade gaven nu, welke oprechte genade gaven zullen blijken te zijn dan, en beproef daarom die, welke gij hebt, en als zij bij de proef blijken niet de rechte te zijn, werp ze dan weg, en vraag om betere, opdat zij u niet wegwerpen, wanneer er geen betere te verkrijgen zijn. "Ik raad u dat u van mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur," let daarop. Openb. 3:18. Koop van mij geloof en genade, die bestaan kunnen in het gericht, strijdt voor dat geloof, koop van Mij die genade en ook witte kleren, opdat u mag bekleed worden, opdat de schande van uw boosheid niet openbaar worde, en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zien moogt. Geef acht op deze raad, dit is het rechte strijden om in te gaan.

Maar u zal zeggen: Hoe moeten wij onze genade gaven beproeven? Wilt gij, dat wij in de verzoekingen zullen lopen, om te beproeven of zij gezond of verrot zijn?
Antwoord. Gij behoeft niet in verzoekingen te lopen, God heeft verordineerd, dat er u genoeg zullen overkomen om te doen blijken of uw genade gaven verrot of gezond zijn, voor de dag van uw dood, elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad, als gij maar genoeg genade hebt om tegenstand te bieden. Ik zeg, er zullen u beproevingen genoeg overkomen om te doen blijken of uw genade gaven gezond of verrot zijn. U kunt dus vóór gij uit deze wereld gaat, als God u hulp verleent, zien hoe het met u

gaan zal, te weten, of uw genade gaven zodanig zijn, dat zij u door de poorten des hemels zullen inbrengen, al of niet.

Maar hoe moeten wij onze genade gaven nu beproeven?
Antwoord.
(a.) Hoe bevindt gij ze in uitwendige beproevingen? Zie Hebr. 11:15, 16.
(b.) Hoe bevindt gij uzelf in de inwendige werkingen der zonde? Rom. 7:24.
(c.) Hoe bevindt gij uzelf onder de hoogste genieting der genade in deze wereld? Filip. 3:14.
Maar wat bedoelt gij met deze drie vragen?
Ik bedoel, dat de genade gaven bij deze gelegenheden van zichzelf openbaren of zij verrot of gezond zijn.
(a.) Hoe openbaren zij zich als oprecht onder het eerste dezer?
Antwoord. Door onze eigen genoegzaamheid te wantrouwen, door tot God om hulp te roepen, door te begeren liever te sterven dan ook maar de minste oneer toe te brengen aan de Naam van God, en door het er voor te houden, dat, zo God in de beproeving de eer ontvangt, gij meer gewonnen hebt dan de gehele wereld u zou kunnen geven. 2 Kronieken 20:12, 14:11, Hand. 4, 20:22, 2 Cor. 4:17, 18, Hebr. 11:24, 25.

(b.) Hoe openbaren zij zich als oprecht onder het tweede?
Antwoord. Door te treuren, en te belijden, en te strijden, en te bidden tegen dezelve, door niet tevreden te zijn, al waart gij de hemel ook deelachtig, zo zij leven en u besmetten, en door de heiligheid als het grootste sieraad in de wereld te beschouwen, en door tot Jezus Christus te vlieden om leven. Zach. 12:10, Johannes 19, Hebr. 12:14, Psalm 19:12.

(c.) Hoe openbaren zij zich als oprecht onder het derde?
Antwoord. Door de ware genade gaven boven de gehele wereld te stellen, door hartelijk te bidden dat God u meer moge geven, door niet tevreden te zijn met al de genade, die gij in staat kunt zijn te genieten aan deze zijde van de hemel en de heerlijkheid. Psalm 84:10, Lukas 17:5, 17 'strijdt om in te gaan."
De reden waarom Christus er deze woorden, "om in te gaan," bijvoegt, ligt voor de hand, te weten, omdat er geen waarachtig en duurzaam geluk is aan deze zijde van de hemel, ik zeg, geen geluk, dat beide waarachtig en duurzaam is, ik bedoel, ten aanzien van ons gevoel, gelijk daar zal zijn: "Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende." Hebr. 13:14. De hemel is daarbinnen, strijdt daarom om in te gaan, de heerlijkheid is daarbinnen, strijdt daarom om in te gaan, de berg Sion is daarbinnen, strijdt daarom om in te gaan, het hemelse Jeruzalem is daarbinnen, strijdt daarom om in te gaan, en, om op alles de kroon te zetten, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, en die heerlijke Verlosser, is daar binnen, strijdt daarom om in te gaan. 'strijdt om in te gaan."
"Maar buiten zullen zijn de honden, en de toveraars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een ieder, die de leugen lief heeft en doet." Buiten zijn ook de duivels, en de hel, en de dood, en alle verdoemde zielen, buiten is gehuil, wening, weeklagen en knersing der tanden, ja, buiten zijn al de ellenden, jammeren en plagen, die een oneindig God in rechtvaardigheid en macht een boos en goddeloos geslacht kan opleggen, daarom, 'strijdt om in te gaan door de enge poort."

Openb. 22:15, Matth. 25:41, Openb. 12:9, Jesaja 65:13, 14, Matth. 22:13, Deuteronomium 29:18 - 20. 'strijdt om in te gaan door de enge poort: want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen."

DE DRANGREDEN OM TE STRIJDEN OM IN TE GAAN IN DIT KONINKRIJK.

Ten vierde. Wij zijn nu gekomen tot *de drangreden, welke onze Heere gebruikt om aan Zijn vermaning kracht bij te zetten.*
Hij zei eerst tot ons, dat de poort eng is, Hij vermaande ons ook om te strijden om daardoor in te gaan, of om nu ons die dingen ten eigendom te maken, welke dan ons ingaan bevorderlijk zullen zijn, en ons te stellen tegen die dingen, die ons ingaan zullen verhinderen. In deze drangreden moet op vijf dingen gelet worden.
1. Dat er voor sommigen teleurstelling zal zijn in de dag des oordeels: zij zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.
2. Dat niet weinigen, maar velen deze teleurstelling zullen ontmoeten: "want velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."
3. Deze leer van de mislukking van velen berust op het gezag van het woord van Christus: Want velen, zeg Ik, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."
4. De belijders zullen een grote hoop uitmaken onder de velen, die de hemel niet deelachtig zullen worden: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."
5. Waar genade en strijd nu ontbreekt, daar zal het zoeken en streven om in te gaan dan zonder baat zijn: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Maar ik zal met mijn vroegere methode voort gaan, te weten, de woorden voor u te openen.

"Want velen, "enz.
Als Hij gezegd had: Want sommigen zullen de hemel niet deelachtig worden, was het een uitspraak geweest om er de aandacht op te vestigen, als Hij gezegd had: Want sommigen, die zoeken, zullen de hemel niet binnengaan, zou het zeer aangrijpend geweest zijn, maar nu Hij zegt: Velen, velen zullen niet kunnen ingaan, ja, velen onder de belijders zullen de hemel niet kunnen ingaan, is dit niet slechts aangrijpend, maar vreselijk!

"Want velen", enz. Ik vind dit woord velen in de Schrift onderscheidenlijk toegepast.
1. Soms ziet het op de openbare goddelozen op de boze en goddeloze wereld, als waar Christus zegt: "Wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt en velen zijn er, die door dezelve ingaan." Matth. 7:13. Ik zeg, met de velen alhier bedoelt Hij hoofdzakelijk diegenen, die voort gaan op de brede weg van zonde en onheiligheid, de "tekenen" van hun verdoemenis aan hun voorhoofd dragende, diegenen, welkers dagelijkse praktijk getuigenis geeft, dat hun voeten dalen naar de dood, en hun treden de hel vasthouden. Job.21:29, 30, Jes. 3:9, Spreuken 4.
2. Soms ziet dit woord velen op diegenen, die het volk van God bedrieglijk en in geveinsdheid aankleven, of, gelijk het heet bij Daniël: "Velen zullen zich door vleierijen tot hen vervoegen." Daniël 11:34. Het woord velen in deze tekst sluit al diegenen in, die zich op het stuk van godsdienst beter houden dan zij zijn, het sluit diegenen in, zeg ik, die de godsdienst alleen voor een feestkleed gebruiken, om zich

daarin op bepaalde tijden en wanneer zij onder passend gezelschap komen, te vertonen.
3. Soms ziet dit woord velen op hen, die van Christus afvallen, op zulken, die voor een tijd geloven, en in tijden van verzoeking afvallen, gelijk Johannes zegt van sommige van Christus discipelen: "Van toen af gingen velen van Zijn discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem." Johannes 6:66.
4. Soms ziet dit woord velen op hen, die een grote drukte maken en vele grote dingen doen in de gemeente, en wie nochtans zaligmakende genade ontbreekt: "Velen," zegt Christus, "zullen te die dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd, en in Uw naam duivels uitgeworpen, en in Uw naam vele krachten gedaan?" Matth. 7:22. Let er op, er zullen velen van deze zijn.
5. Soms ziet dit woord velen op die arme, onwetende, misleide zielen, die omgevoerd worden met elke wind der leer, op diegenen, die verstrikt worden door de listige en geslepen bedrieger, die op de loer ligt om de onvaste zielen te misleiden: "En velen zullen 19 hun verderf navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden." 2 Petrus 2:2.
6. Soms sluit dit woord velen de gehele wereld in, de goeden en de bozen: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, deze ten eeuwige leven, en geen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing." Daniël 12:2, vergeleken met Johannes 5:28, 29.
7. Ten laatste. Soms ziet dit woord velen alleen op de goeden, op diegenen, die zalig zullen worden. Lukas 1:16, 2:34.

Aangezien dan dit woord zo onderscheidenlijk wordt toegepast, *laat ons onderzoeken hoe het opgevat moet worden in de tekst*. En:
1. Het moet niet toegepast worden op de oprechte dienaars van God, want die zullen nooit verloren gaan. Johannes 10:27 - 28.
2. Het kan niet toegepast worden op de gehele wereld, want dan zou geen vlees behouden worden.
3. Ook moet het niet op de openbare goddeloze alleen worden toegepast, want dan wordt de geveinsde daardoor uitgesloten.
4. Maar met de velen in de tekst bedoelt onze Heere in het bijzonder de belijder, de belijder, zeg ik, die, hoe hoog hij nu ook moge schijnen te staan, in de dag des oordeels zal bevonden worden te zijn zonder zaligmakende genade. Dat nu de belijder in het bijzonder bedoeld wordt in deze tekst, blijkt, zo gij overweegt, dat de Heere, zodra Hij had gezegd: "Velen zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen," als met de vinger wijst naar de velen, die Hij daarmee in het bijzonder bedoelt, te weten, hen, onder wie Hij had geleerd hen, die gegeten en gedronken hadden in zijn tegenwoordigheid, hen, die geprofeteerd en duivels uitgeworpen hadden in Zijn naam, en in Zijn naam vele krachten hadden gedaan. Lukas 13:24, Matth. 7:22. Dit zijn de velen, door de Heere in deze tekst bedoeld, hoewel ook andere onder het vonnis der verdoemenis besloten zijn door Zijn Woord in andere plaatsen.

"Want velen," enz. Mattheüs zegt betreffende deze enge poort, dat er slechts weinigen zijn, die dezelve vinden. Maar het schijnt, dat de verworpelingen in mijn tekst ze vonden, want gij leest, dat zij aanklopten, en riepen: "Heere! doe ons open." Zo dan,

de bedoeling schijnt wel deze te zijn - velen van de weinigen, die dezelve vinden, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.
Ik vind, dat in de dag des oordeels sommigen tot de steenrots zullen roepen om hen te bedekken, en andere aan de poorten des hemels zullen staan om binnengelaten te worden. Veronderstel, dat zij, die tot de steenrots roepen om hen te bedekken, diegenen zijn, welkers geweten hun niet zal toelaten God in het aangezicht te zien, omdat zij onder dadelijke schuld en de gedachte vrees van de toorn des Lams vervallen zijn. Openb. 20 6:16. En dat zij, die roepende aan de poort des hemels staan, diegenen zijn, welker vertrouwen tot het laatste toe blijft bestaan, zij namelijk, welker stoutmoedigheid hen in staat zal stellen om zelfs met Jezus Christus om de ingang te twisten, zij, zeg ik, die zich op de belijdenis, het uitwerpen van duivels, en vele wonderwerken zullen beroepen, van deze soort zijn de velen in mijn tekst: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."
Konden wij de belijders der tijden met het eeuwig blijvende Woord van God vergelijken, deze leer zou gemakkelijker aan het licht treden voor de mensenkinderen. Hoe weinigen onder de velen, ja onder de zwermen van belijders, hebben een hart om er een gewetenszaak van te maken of zij voor God wandelen in deze wereld, en om Zijn heerlijkheid te overpeinzen onder de mensenkinderen. Bij hoe weinigen, zeg ik, ligt Zijn naam nader aan het hart dan eigen vleselijke belangen? Ja, maken niet velen van Zijn Woord, en Zijn naam, en Zijn wegen het middel voor hun eigen wereldse voordelen? God eist geloof, een goed geweten, matigheid, zelfverloochening, ootmoed, hemelsgezindheid, liefde voor de heiligen, voor de vijanden, en gelijkvormigheid in hart, in woord, en leven, met Zijn wil, maar waar wordt dit gevonden? Markus 11:23, 1 Petrus 3:16, Hebr. 13:5, Filip. 4:5, Matth. 10:37 - 39, Kol. 3:1 - 4, Micha 6:8, Openb. 2:10, Johannes 15:17, 1 Joh. 4:21, Matth. 5:44, Spreuken 23:26, Kol. 4:6.

"Want velen, **zeg Ik u**."
Deze laatste woorden dragen een dubbel argument in zich om de waarheid, waarvan vroeger verzekering gedaan werd, te bewijzen: Ten eerste, omdat Hij rechtstreeks Zijn volgelingen aanwijst: "zeg Ik u." Velen, zeg Ik u, u namelijk, die Mijn discipelen zijt, u, die in Mijn tegenwoordigheid gegeten en gedronken hebt, ik weet, dat Christus soms Zijn rede tot Zijn discipelen gericht heeft, niet zozeer als hen geldende, als wel andere, maar hier is het niet zo, het "zeg Ik u" in deze plaats had onmiddellijk betrekking op sommigen onder henzelf: Ik zeg u, u zal beginnen buiten te staan en te kloppende, "zeggende: Heere, Heere, doe ons open! en Hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt. Alsdan zal u beginnen te zeggen: wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en u hebt in onze straten geleerd. En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet, van waar gij zijt, wijkt van Mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid!" gij, gij, gij zijt het, die Ik bedoel!"

Zeg Ik u." Het is de gewoonte bij een belijdend volk, wanneer zij een scherpe en een donderende prediking horen, te zeggen: Nu heeft de prediker de dronkaard, de vloeker, de leugenaar, de gierigaard en de overspeler hun deel gegeven, vergetende, dat deze zonden kunnen bedreven worden op een geestelijke en mystieke wijze. Er bestaat geestelijke dronkenschap, geestelijk overspel, en iemand kan een leugenaar zijn, die God zijn Vader noemt wanneer Hij het niet is. Zodat al die donder en bliksem

in deze verschrikkelijke prediking u misschien meer aangaat dan uzelf weet: "Zeg Ik u," u, belijders, kan de toepassing zijn van al die donder. Openb. 2:9, 3:9.
"Ik zeg u!" had niet de Heere Jezus met deze woorden bedoeld aan te tonen welke een omkering er eens zal plaats hebben onder de belijders, dan behoefde Hij dit woordje u niet zo dikwijls gebruikt te hebben als Hij in de tekst en later gedaan heeft, de zin was verstaanbaar genoeg geweest zonder dat, ik zeg, zonder dat Hij gezegd had: "Ik zeg u." Maar de waarheid is, de belijder is in gevaar, de prediker en de hoorder, de werkers der krachten en de werkers der wonderen kunnen allen in gevaar van de verdoemenis zijn, niettegenstaande al hun aantrekkelijkheden.
En om ons allen wakker te schudden ten aanzien van deze waarheid, daarom moet de tekst aldus luiden: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Ziet gij nog niet, dat de belijder in gevaar is, en dat de woorden "zeg Ik u" een profetie zijn van het eeuwige verderf van sommigen, die vermaard zijn in de vergadering der heiligen? Ik zeg, indien u het niet ziet, bid God, dat uw ogen geopend mogen worden, en laat uw deel niet zijn gelijk het deel van een van degenen, die opgesloten zijn in het 28e vers van het hoofdstuk: "Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer u zal zien Abraham, en Izaäk en Jakob, en al de profeten in het koninkrijk Gods, maar u buiten uitgeworpen." Want velen, zeg Ik u."
Deze woorden, zei Ik tot u, dragen in zich een dubbel argument tot bevestiging van de waarheid, waarvan vroeger verzekering gedaan is: ten eerste worden hier de belijders in het bijzonder aangewezen, en ten tweede is het de uitspraak van de Waarheid zelf: want deze woorden "Ik zeg" Zijn Woorden vol gezag, Ik zeg het, Ik zeg u, zegt Christus, gelijk Hij in een andere plaats zegt: "Ik ben het, die spreek, zie Ik ben het!"
De Persoon, wiens woorden wij nu beschouwen, was geen los daarheen sprekende, rauwhoofdige prediker, maar de wijsheid Gods, Zijn Zoon, en Hij, die van eeuwigheid in Zijn schoot gelegen heeft, en dus de volmaaktste kennis had van zijn Vaders wil, en zo wist, hoe het met de belijders zou gaan aan het einde der wereld. En luister nu wat Hij zelf zegt van de woorden, welke Hij gesproken heeft: "De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan." Matth. 24:35.

"Ik zeg u." De profeten waren niet gewoon op deze wijze te spreken, noch ook de heilige apostelen, want aldus te spreken is, het aannemen der dingen aan te dringen op gezag van de personen zelf. Zij waren gewoon te zeggen: Zo zegt de Heere, of Paulus, of Petrus, een apostel, of een dienstknecht Gods. Maar nu staan wij voor de woorden van de Zoon van God, Hij is het, die het gezegd heeft, zodat wij de waarheid van het verloren gaan van vele belijders verzekerd en bevestigd vinden door Christus' eigen mond. Deze overweging is wel geschikt om de mensen te doen ontwaken, maar in zo'n vaste slaap zijn velen heden ten dage gevallen, dat niets hen zal doen ontwaken dan het schelle en verschrikkelijke geroep: "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet."

"Ik zeg u." Er zijn twee dingen, op welke deze verzekering gegrond kan zijn.
1. Er is in de wereld iets dat op de genade gelijkt, hetwelk het niet is.
2. Er is een zonde, de zonde tegen de Heilige Geest genaamd, van welke geen verlossing is. En beide deze dingen overkomen belijders.

1. Er is in de wereld iets dat op genade gelijkt, hetwelk het niet is.

1. Het is duidelijk, omdat wij lezen, dat er sommigen zijn, "die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees," die in het aangezicht roemen, "die van buiten wel schoon schijnen," die doen als Gods volk, maar niet de genade van Gods volk hebben. Gal. 6:12, 2 Cor. 5:12, Matth. 23:27, Jesaja 57:3 - 4.

2. Het is ook duidelijk uit die menigvuldige waarschuwingen, die ons overal in de Schriften omtrent deze zaak gegeven worden: "Dwaalt niet, "maar de mens beproeve zichzelf, "onderzoekt uzelf, of gij in het geloof zijt." Gal. 6:7, 1 Cor. 11:28, 2 Cor. 13:5. Al deze uitdrukkingen geven ons te kennen, dat er een vertoning van de genade kan zijn, of iets dat op genade gelijkt, waar inderdaad geen genade is.

3. Dit is duidelijk uit de beslissing, door de Heilige Geest aangaande deze zaak gegeven: "Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed." Gal. 6:3. De Heilige Geest beslist hier, dat een mens kan menen iets te zijn, kan menen, dat hij genade bezit, kan menen iets te zijn aangaande de hemel en een andere wereld, wanneer hij inderdaad te die opzichte juist volstrekt niets is. De Heilige Geest besluit ook op dit punt, dat zij, die zo doen, zichzelf bedriegen: "Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf," hij bedriegt zijn eigen ziel, hij bedriegt zichzelf aangaande de hemel en de zaligheid.

4. Het is duidelijk uit de tekst: Want velen zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Helaas! groot licht, grote gaven, grote werken, en groot vertrouwen op de hemel kunnen daar zijn, waar niet het geloof van de uitverkorenen Gods, geen liefde des Geestes, geen bekering tot zaligheid, geen heiligmaking des Geestes, en zo bijgevolg geen zaligmakende genade is. Maar:

2. Gelijk er iets is dat op de genade gelijkt, hetwelk het niet is, zo ook is er een zonde, de zonde tegen de Heilige Geest genoemd, van welke geen verlossing is, en deze zonde overkomt meer dan gewoonlijk belijders. Er is een zonde, de zonde tegen de Heilige Geest genoemd, van welke geen verlossing is. Dit is duidelijk beide uit Matth. En uit Markus: "Maar zo wie tegen de Heilige Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende." "Maar zo wie gelasterd zal hebben tegen de Heilige Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig aan het eeuwige oordeel." Matth. 12:32, Markus 3:29. Waarom wij, wanneer wij weten, dat een mens deze zonde gezondigd heeft, niet voor hem moeten bidden, noch medelijden met hem moeten hebben. 1 Joh. 5:16, Judas: 22.

Deze zonde overkomt het gewoonlijkst belijders. Want er zijn weinigen, indien ze er zijn, dat geen belijders zijn, die thans in staat zijn deze zonde te zondigen. "Diegenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en van de Heilige Geest deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw," van deze soort zijn ze, die deze zonde bedrijven. Hebr. 6:4 - 5. Petrus beschrijft hen ook als de zodanige, hen namelijk, die de onvergeeflijke zonde zondigen. "Want indien zij, nadat Zij, door de kennis van de Heere en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve nogmaals ingewikkeld zijnde, van dezelve overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste." 2 Petrus 2:20.

De andere plaats in het tiende hoofdstuk van de Hebreeën houdt hetzelfde voor. "Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft

er geen slachtoffer meer over voor de zonden, maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden." Hebr. 10:26 - 27.
Deze dus zijn de personen, die de prooi zijn voor deze zonde, deze zonde voedt zich met BELIJDERS, en zij, die dat zijn, vallen zeer dikwijls in de mond van deze eter. Sommigen vallen in de mond van deze zonde door bedriegerijen en leringen der duivels, andere vallen in haar mond door met de hond weer te keren tot zijn eigen uitbraaksel, en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. 2 Petrus 2:22.
Ik zal u hier geen bijzondere beschrijving geven van deze zonde, dat heb ik elders gedaan, maar zo'n zonde bestaat er, en zij, die haar bedrijven, zullen nimmer vergiffenis ontvangen. En ik zeg het bij vernieuwing, er zijn belijders, die deze onvergeeflijke zonde bedrijven, ja, meer dan de meesten zich bewust zijn. Laat ieder daarom toezien. De Heere wekke er u toe op om dit te doen, want met een belijdenis zonder genade, en door het vergif van de zonde tegen de Heilige Geest, zullen velen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.

"Zullen zoeken in te gaan."
Dit koninkrijk, aan welks poort de verworpeling zal worden tegengehouden, zal in het laatste oordeel de begeerte van de gehele wereld zijn, en voornamelijk diegenen, die in mijn tekst bedoeld worden, zullen zoeken in te gaan, want dan zullen zij zien, dat de zaligheid van hun is, die dit koninkrijk zullen ingaan, overeenkomstig hetgeen geschreven is: "Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad." Openb. 22:14.
Ten bewijze dat zij zullen zoeken, hoewel ik het alreeds bewezen heb, hebt gij slechts deze teksten op uw gemak te lezen. Matth. 25:11, 7:22, Lukas 13:28. En ik zal u met enkele woorden de redenen opgeven, waarom zij zullen zoeken in te gaan.

1. Nu zullen zij zien welk een koninkrijk het is, welk een heerlijkheid daarin is, en nu zullen zij ook de zaligheid zien, welke zij zullen genieten, welke alsdan waardig zullen geacht worden in te gaan. De reden, waarom op dit koninkrijk zo weinig acht geslagen wordt, is, omdat het niet gezien wordt, de heerlijkheid deszelven is verborgen voor de ogen der wereld. "Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord," enz. Maar zie, dan zullen zij het beide horen en zien, en wanneer dit geschiedt, dan zal hij, die nu slechts zeer zelden daaraan denkt, zoeken in te gaan.
2. Zij zullen nu duidelijker dan ooit zien wat de hel is, en wat de verdoemenis in de hel is. Ook zullen zij zien hoe de adem des Heeren, gelijk een stroom van zwavel, haar aansteekt. O dat gezicht van de brandende, vurige oven, welke de duivels en zijn engelen bereid is! Dit, dit zal zijn werking doen gevoelen in de zielen der verworpelingen, in de dag van God Almachtig, en dan zullen zij zoeken in te gaan.
3. Nu zullen zij zien, wat de betekenis is van woorden als deze: het hellevuur, het eeuwige vuur, het verslindende vuur, het vuur, dat nimmer zal worden uitgeblust. Nu zullen zij zien, wat "voor eeuwig" betekent, wat de eeuwigheid inhoudt, nu zullen zij zien, wat de woorden "de bodemloze put" betekenen, nu zullen zij het gebrul eens zondaars in deze, hun gehuil in die plaats horen, sommigen roepende tot de bergen: Valt op ons, en andere tot de steenrotsen: Bedekt ons, nu zullen zij zien, dat de zaligheid nergens is dan daarbinnen!

4. Nu zullen zij zien, met welk een heerlijkheid de Godzaligen begiftigd worden, hoe zij rusten in Abrahams schoot, hoe zij de eeuwige heerlijkheid genieten, hoe zij wandelen in hun witte kleren en de engelen gelijk zijn. O, die gunst, en die zaligheid, en dat onuitsprekelijke geluk, die Gods volk nu zullen genieten! en dit zal gezien worden door hen, die buiten gesloten worden, door hen, die God voor eeuwig heeft verworpen, en dit zal hen doen zoeken in te gaan. Lukas 16:22, 23, 13:28.

"Zullen zoeken in te gaan."
Vraag. Maar sommigen zullen misschien zeggen: Hoe zullen zij zoeken in te gaan.
Ik antwoord:
1. Zij zullen al het zelfvertrouwen samenrapen, dat zij machtig kunnen worden, zij zullen hun belijdenis optooien en opsieren, en ze zo schoon voordoen, als zij maar kunnen. Op deze wijze zochten de dwaze maagden in te gaan, zij bereidden haar lampen, en deden zichzelf zo schoon voor als zij maar konden. Zij poogden haar lampen een tijd te doen schijnen, maar toen de Zoon van God Zich vertoonde, was haar zelfvertrouwen vruchteloos, haar lampen gingen uit, de deur werd voor haar gesloten, en zij werden buiten gehouden. Matth. 25:1 - 12.
2. Zij zullen zoeken in te gaan door zich onder de Godzaligen naar binnen te dringen. Op deze wijze zocht de man zonder het bruiloftskleed in te gaan. Hij gaat naar de bruiloft, begeeft zich in de bruiloftszaal, zet zich te midden der gasten, en besluit nu zonder twijfel, dat hij de verdoemenis zal ontvlieden. Maar U weet, dat een zwart schaap spoedig gezien wordt, al is het ook onder honderd witte. Welnu, evenzo ging het met deze arme man. "En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed." Hij ontdekte hem dadelijk, en voor er tot een der andere een woord gesproken was, werd hij op deze ontzettende wijze begroet: "Vriend! hoe bent u hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?" En hij was sprakeloos, hoewel hij misschien aan het snoeven en aan het pochen was onder de gasten, zo doet nochtans de heer der bruiloft bij zijn eerste binnenkomen hem verstommen, en daar hij niets voor zichzelf te zeggen had, had de koning iets tegen hem te zeggen. "Toen zei de koning tot de dienaars," de engelen: "Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn wening en knersing der tanden." Matth. 22:11 - 13.
3. Zij zullen zoeken in te gaan door zich te beroepen op hun belijdenis en hun toelating tot des Heeren ordonnantiën toen zij in de wereld waren. "Heere! wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en u hebt in onze straten geleerd," wij zaten aan Uw tafel, en plachten de prediking en de Christelijke vergaderingen bij te wonen, Uw heiligen hadden een goede gedachte van ons, en wij werden in Uw gemeenten toegelaten, Wij beleden hetzelfde geloof als zij, "Heere! Heere! doe ons open."
4. Zij zullen zoeken in te gaan door zich op hun deugden te beroepen, hoe zij zich onderwierpen aan Zijn dienst, hoe zij voor Hem werkten, wat goeds zij deden in de wereld, en dergelijke, maar dit zal hen ook niet helpen, hetzelfde antwoord, dat de twee vorige soorten ontvingen, hetzelfde zullen ook zij ontvangen: "Gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!" Matth. 7:23.
5. Zij zullen zoeken in te gaan door verontschuldigingen voor te wenden, waar zij de overtuiging niet van zich kunnen werpen. De luie dienstknecht ging op deze wijze te werk, toen hij ter verantwoording geroepen werd, omdat hij het geld van zijn heer niet

wel besteed had. "Heere!" zegt hij, "ik kende u, dat u een hard mens zijt, maaiende, waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende vandaar, waar gij niet gestrooid hebt, en bevreesd zijnde," of dat ik u niet naar genoegen zou zijn in het uitdoen van uw geld, of dat ik het in handen zon stellen, uit welke ik het niet zou kunnen weer krijgen, wanneer gij het nodig had, "ben ik heengegaan, en heb uw talent verborgen in de aarde: zie, gij hebt het uwe," alsof hij had gezegd: Het is waar Heere! ik heb uw geld niet vermeerderd, ik heb niet gewonnen, maar bedenk ook, dat ik uw geld niet heb verkwist, dat ik het niet heb verteerd of verloren, zie, daar hebt gij wat het uw is. Matth. 25:24 - 28.
Er zijn slechts weinigen, die deze laatste woorden zullen kunnen zeggen in de dag des oordeels. De meeste belijders zijn er op uit om hun tijd, hun talenten, hun gelegenheden om goed te doen te verkwisten of te misbruiken. Maar, zeg ik, als hij, die zo'n goede verontschuldiging kan maken als te zeggen: Zie, daar hebt gij het uwe, ik zeg, als zo iemand een boze en luie dienstknecht zal genoemd worden, als zo iemand te schande gemaakt zal worden in de dag des oordeels, ja, als zo iemand, niettegenstaande deze zorg om het geld van zijn heer te bewaren als onnut in de buitenste duisternis geworpen zal worden, waar wening zal zijn en knersing der tanden, wat zullen zij dan aanvangen, die noch zorg gedragen hebben om op winst te doen, noch zorg om te behouden hetgeen aan hun zorg was toevertrouwd?
6. Zij zullen zoeken in te gaan door in te brengen, dat onwetendheid de oorzaak was, dat zij zich misgaan hebben in die dingen, waarin zij overtraden. Waarom zij, wanneer Christus hen beschuldigt van gemis van liefde tot Hem, en van gemis van die vruchten, die getoond moesten hebben, dat hun liefde oprecht was als, dat zij Hem niet te eten gaven, Hem niet te drinken gaven, Hem niet herbergden, Hem niet kleedden, niet bezochten, niet tot Hem kwamen, en dergelijke - geredelijk antwoorden: "Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Matth. 25:44. Even goed alsof zij zeiden: Heere! wij zijn het ons niet bewust, dat deze beschuldiging met recht tegen ons ingebracht wordt. Dat zij verre, dat wij zulke zondaars zouden geweest zijn. Maar, Heere! geef een voorbeeld, wanneer was het, of waar? Het is waar, er waren een menigte arme, ellendige lieden in de wereld, zeer onaanzienlijk, door niemand geacht, maar wat U aangaat, wij beleden U, wij hadden U lief, en waart Gij met ons in de wereld geweest, en woudt Gij goud gedragen hebben, woudt Gij het zoetste der wereld gegeten hebben, wij zouden het U verschaft hebben, en daarom Heere! Heere! doe ons open.
Maar zal dit pleidooi baten? Neen. Dan zal Hij hun antwoorden: "Voor zoveel gij dit een van deze minsten" van Mijn broeders "niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan." Dit pleidooi dus, hoewel gegrond op onwetendheid, hetwelk een van de zonderlingste pleidooien is voor verzuim van plicht, kon hun geen toegang verlenen tot het koninkrijk. "En deze zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de Rechtvaardigen in het eeuwige leven."

Ik zou er andere dingen kunnen bijvoegen, uit welke het zal blijken, hoe zij zullen zoeken in te gaan. Als:
1. Zij zullen standhouden voor deze poort, voor deze schone poort des hemels. Zij zullen beginnen buiten te staan aan de poort, als afkerig zijnde om verder te gaan. Nooit is een boosdoener met zoveel tegenzin van de ladder gestoten, wanneer het

koord om zijn hals was, als deze in die dag van de poorten des hemels zullen weerkeren naar de hel.
2. Zij zullen niet alleen standhouden aan de poort, maar daar zullen zij kloppen en roepen. Dit strekt ook tot bewijs, dat zij graag zouden ingaan. Zij zullen beginnen buiten te staan en aan de poort te kloppen, zeggende: Heere! Heere! doe ons open. Dat dit woord Heere verdubbeld wordt toont de onstuimigheid van hun begeerten: "Heere! Heere! doe ons open." De duivels komen nader, Heere! Heere! de put opent haar mond voor ons, Heere! Heere! er blijft ons niets over dan de hel en de verdoemenis als Gij, Heere! Heere! U niet over ons ontfermt: "Heere! Heere! doe ons open."
3. Hun laatste drangreden om binnengelaten te worden zijn hun tranen, als een zelfvertrouwen zonder grond, een beroep op deugden, verontschuldigingen en onwetendheid niet zullen baten, als het staan aan de poort, het kloppen, en het roepen: "Heere! Heere! doe ons open," niet zullen baten, dan nemen zij de toevlucht tot hun tranen. Tranen zijn soms de krachtigste drangredenen, maar hier zijn zij niets waard. Ezau zocht ook met tranen een plaats van berouw, maar het baatte hem niet met al. Hebr. 12:17. Daar zal zijn wening en knersing der tanden, want de poort is voor eeuwig gesloten, de genade is voor eeuwig voorbij, Christus heeft hen voor eeuwig verworpen. Al hun pleidooien, verontschuldigingen en tranen zullen hen niet in staat stellen om in dit koninkrijk in te gaan. "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

Ik kom nu tot het laatste deel der woorden, welke ons nauwkeurig de reden aanwijzen van de verwerping van deze velen, die verdoemd moeten worden. ***Zij zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.***
Een geveinsde, een valse belijder, kunnen een heel eind ver komen, zij kunnen door de eerste en tweede wacht komen, te weten, door de Christenen en de gemeenten goedgekeurd worden, maar wat zullen zij doen als zij aan deze ijzeren poort komen, die in de stad leidt?" Aldaar zijn de werkers der ongerechtigheid gevallen, zij zijn neer gestoten en kunnen niet weer opstaan." Psalm 36:12.
"En zullen niet kunnen." De tijd, waarop mijn tekst betrekking heeft, is, gelijk ik reeds heb aangewezen, de dag des oordeels, een dag, waarop alle maskers en mommen voor alle aangezichten zullen weggenomen worden. Het is een dag, waarin God "in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten." 1 Cor. 4:5. Het is ook de dag van Zijn toorn, de dag, waarin Hij wraak zal doen, en Zijn tegenstanders zal vergelden. In die dag zullen die dingen, welke nu deze "velen" voor waar en goed houden, wegzinken gelijk een moerassige bodem, al hun naakte kennis, hun voorgewend geloof, hun gewaande liefde, hun heerlijke vertoningen van ernst in het gelaat, hun Zondagse woorden en bijzondere gedragingen zullen hun dan weinig baten.
Ik noem dat Zondagse woorden, want ik heb bemerkt, dat sommige belijders evenzo met de godsdienst doen, als men met zijn beste kleren doet - ze de gehele week aan de muur hangen, en des Zondags ze aantrekken. Want gelijk sommigen een bepaald pak bijna nooit aantrekken dan wanneer zij naar een markt gaan, zo ook is een weinig huisgodsdienst voor sommigen voldoende, zij bewaren de godsdienst totdat zij naar een vergadering gaan of totdat zij een Godvrezende klant ontmoeten.
O arme godsdienst! O arme belijder! Wat zal u in die dag, in de dag van uw beproeving en veroordeling doen? U verbergen kunt u niet, voor een Christen

doorgaan kunt u niet, het uithouden tegen de Rechter kunt u niet! Wat zal u aanvangen?" De goddelozen zullen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen." "En zullen niet kunnen." Het kunnen, dat hier bedoeld wordt, is niet datgene, hetwelk bestaat in vleselijke kracht of lust, maar heeft zijn oorzaak in de oprechtheid en de eenvoudigheid van die dingen, om welker wil God het koninkrijk der hemelen aan Zijn volk geeft.

Er zijn vijf dingen door het gemis van welke deze mensen niet zullen kunnen ingaan.
1. Dit koninkrijk behoort aan de uitverkorenen, aan diegenen, voor welke het bereid is van de grondlegging der wereld. Matth. 25:34. Hierom zegt Christus, dat Hij, wanneer Hij komt, Zijn engelen uitzenden zal met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeen vergaderen uit de vier winden van het een uiterste der hemelen tot het andere uiterste ervan. Matth. 24:31. En hierom wordt er nogmaals gezegd, dat Hij een zaad voortbrengen zal uit Jakob, en uit Juda een erfgenaam van Zijn bergen, en dat Zijn uitverkorenen het zullen beërven, en Zijn knechten daar zullen wonen. Zij zullen, zo het mogelijk ware, ook de uitverkorenen verleiden. "Maar de uitverkorenen hebben het verkregen en de andere zijn verhard geworden." Rom. 11:7.

2. Zij zullen niet kunnen ingaan, omdat zij het geboorterecht zullen missen. Het koninkrijk der hemelen is voor de erfgenamen en indien u kinderen zijt, zo bent u ook erfgenamen, indien u wedergeboren zijt, zo bent u ook erfgenamen. Waarom er uitdrukkelijk gezegd wordt, dat een mens, tenzij hij wedergeboren worde, het koninkrijk Gods niet zien kan. Door dit een woord vervalt alle vleselijk voorrecht van geboren te zijn uit vlees en bloed, en door de wil des mans. Kunt u het geboorterecht tonen? Maar bent u er zeker van dat u dit kunt? Want het zal u weinig baten aan het gezegend koninkrijk der hemelen te denken, indien een geboorterecht ontbreekt om u daar erfdeel te geven. Ezau verachtte zijn geboorterecht, zeggende: Waartoe zal mij dit geboorterecht dienen?
En er zijn tot op deze dag velen in de wereld, die van zijn gevoelen zijn. Kom, zeggen zij, men praat van wedergeboren te zijn, wat goeds zal een mens daardoor verwerven? Men zegt, dat er niemand naar de hemel gaat, die niet wedergeboren is. Maar God is barmhartig, Christus stierf voor zondaars, en wij zullen ons bekeren wanneer wij gelegen tijd hebben, en twijfelen er niet aan of het zal in het laatst alles goed aflopen. Maar ik sta er u voor in, gij Ezau's kind, dat het geboorterecht en de zegen samengaan: zo gij het een mist, zal u het andere nooit deelachtig worden. Ezau heeft dit als waarheid leren kennen, "want U weet, dat hij ook daarna," nadat hij eerst het geboorterecht veracht had, "de zegening willende beërven, verworpen werd: want hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht." Genesis 25, Hebr. 12:16, 17.

3. Zij zullen niet kunnen ingaan, die niet geloofd hebben met het geloof van de werking Gods, het allerheiligst geloof, het geloof van de uitverkorenen Gods. "Wie in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem." Johannes 3:36. Maar nu is dit geloof het 29 gevolg van verkiezende liefde en van een nieuwe geboorte. Johannes

1:11 - 13. Daarom, al de belijders, die niet het geloof bezitten, hetwelk voortvloeit uit de geboorte uit God, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.

4. Zij zullen niet, kunnen ingaan, die geen Evangelische heiligheid bezitten. De heiligheid, welke het gevolg is van het geloof, is die, welke ons brengt in de tegenwoordigheid Gods, en tegelijk in Zijn koninkrijk. "Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding, over deze heeft de tweede dood," dat is, de hel en de eeuwige verdoemenis, "geen macht." Openb. 20:6, 14. Zalig en heilig, met de heiligheid, welke voortvloeit uit het geloof, dat in Christus is, want aan deze behoort de erfenis. "Opdat zij vergeving der zonden ontvangen", zegt Christus, "en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij." Hand. 26:18. Deze heiligheid, welke het natuurlijk gevolg is van het geloof in de Zoon van God, Christus Jezus de Heere, zal in deze oordeelsdag onderscheiden van alle andere vertoningen van heiligheid, welke die ook mogen zijn, en zal de ziel, welke deze heiligheid bezit, ingang verlenen in Zijn koninkrijk, wanneer de overigen zullen zoeken in te gaan, en niet zullen kunnen.

5. Zij zullen niet kunnen ingaan, die niet volharden in dit zalige geloof en deze heiligheid, niet dat zij, die ze inderdaad bezitten, volkomen kunnen afvallen, en voor eeuwig omkomen, maar het heeft Jezus Christus behaagd, te maken, dat zij, die het recht bezitten, behouden wat zij hebben, volharden tot het einde, en daarna zegt Hij tot hen, dat zij zalig zullen worden, hoewel het even waar is, dat niemand de macht bezit om zichzelf te bewaren maar God werkt met Zijn kinderen mede, en zij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid, welke ook in de hemel voor hen is opgelegd. 1 Petrus 1:3 - 5. "De onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan, Gij haat alle werkers der ongerechtigheid." Psalm 5:6. De onzinnigen zijn de onheiligen, die noch geloof, noch heiligheid, noch volharding in de Godzaligheid bezitten, en nochtans aanspraak maken op het koninkrijk der hemelen, maar "beter is een weinig met gerechtigheid dan de veelheid der inkomsten zonder recht." Spreuken 16:8. Wat baat het mij aanspraak te maken op een huis of op een hoeve, zonder recht? of te zeggen: Dit alles is het mijne, als ik niets heb om het te bewijzen?
Dit is slechts gelijk aan de inkomsten des onzinnigen, zijn bezitting bestaat in zijn verbeelding. Wettelijk en door geboorterecht heeft hij niets, en daarom zal hu de bezitting niet kunnen beërven. "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Aldus ziet gij, dat de niet - uitverkorenen niet zullen kunnen ingaan, dat hij, die niet wedergeboren is, niet zal kunnen ingaan, dat hij, die geen zaligmakend geloof, benevens heiligheid en volharding, daaruit voortvloeiende, bezit, niet zal kunnen ingaan, denk daarom na over wat ik heb gezegd.

DE WOORDEN BIJ WIJZE VAN OPMERKING.

Ik ga u nu enige opmerkingen naar aanleiding van de woorden geven, en wel drie.

Ten eerste. Wanneer men alle aanspraak op de hemel heeft doen gelden, welke men maken kan, zullen slechts weinigen hem tot hun erfdeel ontvangen. "want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

Ten tweede. Groot dus zal de teleurstelling zijn, die velen in de dag des oordeels zullen ontmoeten: "Want velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."
Ten derde. Het gaan naar de hemel is dus geen zaak van ondergeschikt belang, de zaligheid wordt niet door een droom verkregen, zij, die dan dat koninkrijk willen bezitten, moeten nu wettelijk strijden om in te gaan: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

Ten eerste. Ik zal hoofdzakelijk, en toch slechts in het kort, over de eerste van deze opmerkingen spreken, te weten, dat, wanneer men alle aanspraak op het koninkrijk der hemelen heeft doen gelden, welke men maken kan, slechts weinigen het tot hun erfdeel zullen ontvangen.
De opmerking beslaat uit twee delen.

Ten eerste. Dat de tijd komt, wanneer ieder mens alle aanspraak, die hij maken kan op het koninkrijk der hemelen, zal doen gelden.
Ten tweede. Er zullen slechts weinigen zijn onder diegenen, die er aanspraak op maken, die het als hun erfdeel zullen genieten.

Ten eerste. Allen zullen alle aanspraak op het koninkrijk der hemelen doen gelden, die zij maken kunnen. Ik zal slechts enkele woorden over het eerste deel der opmerking spreken, omdat het uitweiden daarover nodeloos geworden is door mijn verklaring van de woorden, maar gij vindt in het vijf en twintigste hoofdstuk van Mattheús, dat al diegenen, die aan de linkerhand van de Rechter stonden, alle aanspraak op dit gezegend koninkrijk der hemelen deden gelden, die zij maken konden. Als gij diegenen, die aan de rechterhand staan, gelijk de meesten doen, neemt voor al de zondaars, die verdoemd zullen worden, dan bewijst dat volkomen het eerste deel der opmerking, want er wordt uitdrukkelijk gezegd: "Dan zullen ook deze," allen gezamenlijk en ieder van hun afzonderlijk, "Hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij U zo en zo gezien, en hebben U niet gediend?" Matth. 25:44.
Ik zou u hier het pleidooi van de luie dienstknecht kunnen bijbrengen, benevens het geroep der dwaze maagden, ik zou hier ook kunnen uitweiden over die uitdrukking: "Heere! Heere! hebben wij niet in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en hebt Gij niet in onze straten geleerd?" Maar deze dingen zijn reeds behandeld, en in die behandeling is dit eerste deel der opmerking bewezen, waarom ik, zonder meer woorden te gebruiken, zo God mij met Zijn genade bijstaat, tot het tweede deel daarvan zal afdalen, te weten: Ten tweede. Er zullen weinigen zijn onder diegenen die aanspraak daarop maken, die het als een erfdeel zullen genieten. Ik zal onderscheidenlijk over dit deel der opmerking spreken, en zal het eerst door enkele Schriftuur plaatsen bevestigen. "Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden." Matth. 7:14. " Vreest niet, gij klein kuddeken! want het is uws Vaders welbehagen, u het koninkrijk te geven." Lukas 12:32.
Uit deze twee teksten, en uit vele andere, die straks zullen worden bijgebracht, kant gij de waarheid zien van wat ik gezegd heb. Om dan over deze waarheid uit te weiden, en wel, Ten eerste, meer algemeen.

Ten tweede, meer bijzonder.

Meer algemeen zal ik bewijzen dat er in alle eeuwen slechts weinigen zalig geworden zijn.
Meer bijzonder zal ik bewijzen, dat slechts weinigen van diegenen, die belijden, zalig geworden zijn.

Ten eerste, in het algemeen
1. In de oude wereld, toen zij het meest bevolkt was, namelijk in de dagen van Noach, lezen wij slechts van acht personen, die daaruit behouden werden, wel mocht Petrus hen dus slechts weinigen noemen, maar hoe weinig? Wel, slechts acht zielen: "waarin weinige, dat is, acht zielen, behouden werden door het water." 1 Petrus 3:20. Hij stipt deze waarheid andermaal aan, zeggende: Die "de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, de prediker der gerechtigheid, zijn achtster bewaard heeft, als Hij de zondvloed over de wereld der goddelozen heeft gebracht." 2 Petrus 2:5. Let erop, al de overigen worden genoemd de goddelozen, en zij vormden samen ook een wereld. Naar deze wordt ook heen gewezen in Job, en zij worden daar ook met de naam van ongerechtige lieden genoemd: "hebt gij het pad der eeuw waargenomen, dat de ongerechtige lieden betreden hebben? die rimpelig gemaakt zijn, als het de tijd niet was: een vloed is over hun grond uitgestort, die zeiden tot God: Wijk van ons! En wat had de Almachtige hun gedaan?" Job 22:15 - 17.
Er waren dus slechts acht personen, die aan de toorn van God ontkwamen, in de dagen toen de vloed op de aarde kwam, de overigen waren goddelozen, zij maakten ook een wereld uit, en zij zijn tot op deze dag in de helse gevangenis. Hebr. 11:7, 1 Petrus 3:19 - 20. Nee, ik moet mijn pen verbeteren, er waren slechts zeven van de acht, die 32 goed waren, want wat Cham aangaat, hoewel hij aan het oordeel van het water ontkwam, zo haalde nochtans de vloek Gods hem in tot zijn verdoemenis.
2. Toen de wereld nogmaals begon aangevuld te worden, en de mensen zich daarin begonnen te vermenigvuldigen, van hoe weinigen lezen wij toen in alle eeuwen, die behouden werden van de verdoemenis der wereld!

1. Eén Abraham en zijn vrouw riep God uit het land der Chaldeeën, "want Ik riep hem," zegt God, "toen hij nog alleen was." Jesaja 51:2.
2. Eén Lot uit Sodom en Gomorra, uit Adama en Zeboïm, een Lot uit vier steden! Wel is waar gingen zijn vrouw en zijn twee dochters met hem uit Sodom, maar zij betoonden zich alle drie goddeloos, gelijk gij zien kunt in het negentiende hoofdstuk van Genesis. Waarom Petrus opmerkt, dat Lot alleen behouden werd: "En de steden van Sodom en Gomorra tot as verbrandende met omkering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet van degenen, die goddeloos zouden leven, en de Rechtvaardige Lot - daaruit verlost heeft." Lees 2 Petrus 2:6 - 8. Judas zegt, dat God in deze veroordeling niet alleen Sodom en Gomorra, maar ook de steden daar rondom omkeerde, en nochtans vindt gij, dat er niemand dan Lot gevonden kon worden, die rechtvaardig was, noch in Sodom of Gomorra, noch in de steden rondom dezelve, waarom zij allen de straf van het eeuwige vuur dragen. Vers 7.
3. Komen wij nu tot de tijd der Richteren, hoe weinigen waren toen Godvrezend, zelfs toen, toen de inwoners der dorpen ophielden, zij hielden op in Israël!" de wegen" Gods "hielden" toen "op." Richteren 5:6 - 7.

4. Er waren slechts weinigen in de dagen van David: "Behoud, o HEERE!" zegt hij, "want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen." Psalm 12:1.
5. In Jesaja's tijd waren de verlosten tot zo'n klein getal gedaald, dat hij uitdrukkelijk zegt, dat er een zeer klein aantal overgebleven was: God had hen gemaakt als Sodom, en zij waren Gomorra gelijk geworden. Jesaja 1:8 - 9.
6. In de tijd van Jeremia werd hun toegeroepen: "Gaat om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en verneemt, en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er eén is, die recht doet, die waarheid zoekt, zo zal Ik haar genadig zijn." Jeremia 5:1.
7. God toonde Zijn knecht Ezech. hoe weinigen er zonden behouden worden in zijn dagen, door het visioen van enige weinige van haar behouden uit het midden van enige weinige van haar, want de verlosten waren weinigen behouden uit weinigen. Ezech. 5:3 - 5.
8. Gij vindt in de tijd van de profeet Micha, hoe de Godzaligen klagen, dat zij wat aangaat het aantal toen zo weinigen varen, dat hij hen vergelijkt bij hetgeen er achtergelaten is wanneer de zomer vruchten ingezameld zijn. Micha 7:1.
9. Toen Christus gekomen was, hoe bevestigde Hij toen deze waarheid, dat slechts weinigen van diegenen, die aanspraak maken op de hemel, hem tot hun erfdeel zullen ontvangen! Maar het gewone volk kon het niet horen, en daarom werd al het volk in de synagoge waar Hij deze waarheid predikte, op een tijd dat Hij er slechts een weinig op wees, "met toorn vervuld, als zij dit hoorden, en opstaande, wierpen zij Hem uit, buiten de stad, en leidden Hem op de top van de berg, op welke hun stad gebouwd was, om Hem van de steilte af te werpen." Lukas 4:24 - 29.
10. Johannes, die na Christus was, zegt, dat de gehele wereld in het boze ligt, dat de gehele wereld zich verwonderde achter het beest, en dat aan het beest macht gegeven werd over alle geslacht, en taal, en volk. Macht om wat te doen? Wel, om te maken, dat allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en dienstknechten, zijn merkteken ontvingen. 1 Joh. 5:10, Openb. 13:3, 7, 16.
11. Komen wij tot opmerking en ervaring, het aanzien van het gelaat der grote massa getuigt tegen hen, "hun zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom, zij verbergen ze niet." Jesaja 3:9. Waar is de mens, die de almachtige God tot zijn verheuging maakt, en die Zijn eer bedoelt in de wereld? Jagen niet juist bijna allen deze wereld, hun begeerlijkheden en genietingen na? En zeggen zij alzo, bijgevolg, niet tot God: Wijk van ons, want aan de kennis van Uw wegen hebben wij geen lust? of: Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? Het is te vergeefs God te dienen, enz. Zodat het zonder twijfel in de dag Gods een waarheid zal blijken te zijn, dat slechts weinigen van diegenen, die aanspraak zullen maken op de hemel, hem tot hun erfdeel zullen ontvangen.

Voor ik van deze zaak afstap, *zal ik u tonen, waarbij de verlosten vergeleken worden in de Schriften.*
1. Zij worden vergeleken bij een handvol: "Is er een hand vol koren in het land op de hoogte der bergen," enz. Psalm 72:16. Dit koren is niets anders dan diegenen, die zalig zullen worden. Matth. 3:12, 13:30. Maar let op: "Is er een hand vol." Wat is een handvol, wanneer het vergeleken wordt met de gehele hoop? of, wat is een handvol uit de overige wereld?

2. Gelijk zij vergeleken worden bij een handvol, zo ook worden zij vergeleken bij een lelie onder de doornen, welke zeldzaam is, en niet zo algemeen gezien wordt: "Gelijk een lelie onder de doornen," zegt Christus, "alzo is mijn vriendin onder de dochters." Hooglied 2:2. Door de doornen verstaan wij de slechtste en beste mensen, namelijk allen, die ontbloot zijn van de genade Gods, Want "de beste van hen is als een doorn, de 34 oprechtste" van hen "is scherper dan een doornheg." Micha 7:4, 2 Samuel 23:6. Ik weet, dat zij ook een lelie onder de doornen genoemd mag worden, omdat de steken der vervolging haar treffen. Ezech. 2:6, 28:24. Zij kan ook zo genoemd worden, om de gelijkheid aan te wijzen, die er bestaat tussen de "geveinsden en de kerk. Lukas 8:14, Hebr. 8. Maar dit is niet alles, de verlosten worden vergeleken met een lelie onder de doornen, om u te tonen, dat zij slechts weinigen zijn in de wereld, om u te tonen, dat zij slechts weinigen en zeldzaam zijn, want gelijk Christus haar vergelijkt met een lelie onder de doornen, zo ook vergelijkt zij Hem met een appelboom onder de bomen van het woud, welke zeldzaam en schaars is, niet alledaags.

3. Zij, die zalig worden, worden slechts één uit velen genoemd, want hoewel er "zestig koninginnen en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal" zijn, nochtans Mijn beminde, zegt Christus, is slechts eén, Mijn onbesmette is slechts één. Hooglied 6:8 - 9. In overeenstemming met het woord van Jeremia: "En Ik zal u aannemen, één uit een stad." Jeremia 3:14. De uitdrukking Van Paulus heeft hiermee veel overeenkomst: "Weet gij niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt?" 1 Cor. 9:24. Slechts één, dat is, weinigen uit velen, weinigen uit diegenen, die lopen, want hij is hier niet bezig diegenen, die lopen, te vergelijken met diegenen, die stil zitten, maar met diegenen, die lopen, sommigen lopen en verliezen het, andere lopen en winnen het, zij, die lopen en het winnen, zijn weinigen in vergelijking tot hen, die lopen en het verliezen: "Die in de loopbaan lopen, lopen wel allen, maar één ontvangt de prijs," laten er dan "zestig koninginnen, en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal" zijn, de verlosten zijn nochtans weinigen.

4. Zij, die zalig worden, worden vergeleken met de nalezing nadat de wijnoogst binnen is: "Ai mij!" zei de kerk, "want ik ben, als wanneer de zomer vruchten zijn ingezameld, als de nalezingen" nadat de wijnoogst binnen is. Micha 7:1. De nalezingen! Wat zijn de nalezingen bij de gehele oogst? en nochtans ziet gij het hier, met de nalezingen worden de verlosten vergeleken. Het zijn de duivel en de zonde, die de wagenvrachten wegvoeren, terwijl Christus en Zijn dienaren de nalezing houden. Maar de nalezingen van Efraim zijn beter dan de wijnoogst van Abiëzer. Richteren 8:2. Zij, die Christus en zijn dienaren oplezen en opbinden in de bundel des levens, zijn beter dan de vruchten, die de andere weg opgaan.
U weet, dat het in de oogsttijd dikwijls de uitroep der armen is: Arme nalezing, ! arme nalezing! En de dienaren van het Evangelie, ook zij roepen: Heere!" wie heeft onze prediking geloofd? en aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?" Jesaja 53:1. Wanneer de profeet van de verlosten spreekt over dit zinnebeeld der nalezing, hoe breidt hij de zaak dan uit?"
Maar een nalezing zal daarin overig blijven," zegt hij, "gelijk in de afschudding van een olijfboom, twee of drie bessen in de top der opperste twijg" en vier of vijf aan zijn vruchtbare takken, spreekt de Heere. Jesaja 17:6. Aldus ziet gij welk eén nalezing er

in de wijngaard over blijft, nadat de wijnoogst binnen is: twee of drie hier, vier of vijf daar. Helaas! zij, die zalig zullen worden, nadat de duivel en de hel hun aandeel hebben ontvangen, zij zullen slechts als de nalezing zijn, zij zullen slechts weinigen zijn, die naar de hel gaan, gaan in trossen daarheen, maar de verlosten gaan niet zo naar de hemel. Matth. 13:30, Micha 7. Waarom de profeet, wanneer hij van de verlosten spreekt, zegt, dat er geen tros is, maar wanneer hij van de verdoemden spreekt, zegt hij, dat zij bij trossen worden ingezameld. Openb. 14:18, 19.
O zondaar! slechts weinigen zullen er zalig worden! O belijders! slechts weinigen zullen er zalig worden!

5. Zij, die zalig zullen worden, worden vergeleken bij juwelen: "En zij zullen Mijn zijn, zegt de HEERE der heirscharen, in die dag als Ik Mijn juwelen opmaak." Maleachi 3:17. Juwelen zijn, gelijk U weet, zeldzame dingen, dingen die niet in ieder huis gevonden worden. De juwelen liggen in een kleine ruimte, daar zij klein en gering in aantal zijn, hoewel het alledaagse veel ruimte nodig heeft. In bijna ieder huis kunt u koper, en ijzer, en lood vinden, en in elke plaats kunt u geveinsde belijders vinden, maar de verlosten zijn niet deze alledaagse dingen, zij zijn Gods bijzondere schat. Psalm 135:4. Waarom Paulus onderscheid maakt tussen het alledaagse en de schat in het huis. Er zijn, zegt hij, in een groot huis niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten, sommige tot eer, en sommige tot oneer. 2 Tim. 2:20. Hier is een woord voor houten en aarden belijders, de juwelen en de schatten zijn vaten ter ere, die van hout en aarde zijn vaten der oneer, dat is, vaten des verderfs. Rom. 9:21.

6. Zij, die zalig zullen worden, worden vergeleken bij een overblijfsel: "Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden." Jesaja 1:9. Een overblijfsel, een klein overblijfsel, een zeer klein overblijfsel! O hoe brengt de Heilige Geest het onder woorden! en dat al om u te tonen hoe weinigen er zalig zullen worden. Iedereen weet wat een overblijfsel is, maar dit is een klein overblijfsel, een zeer klein overblijfsel. Zo nogmaals, "Roept luide over Jakob met vreugde, en juicht vanwege het hoofd der heidenen, doet het horen, lofzingt, en zegt: O HEERE! behoud Uw volk, het overblijfsel van Israël." Jeremia 31:7.
Wat zal ik zeggen? De verlosten worden dikwijls in de Schrift een overblijfsel genoemd. Ezech. 9:4, 8, Jesaja 10:20 - 22, 11:11, 16, Jeremia 23:3. Joël 2:32. Maar wat is een overblijfsel, bij het gehele stuk? Wat is een overblijfsel van het volk bij het gehele koninkrijk? of wat is een overblijfsel van de tarwe bij de gehele oogst? 7. De verlosten worden vergeleken bij Het tiende deel, waarom de profeet vraagt, als God hem zendt om het hart des volks vet, en hun oren zwaar te maken, en hun harten te sluiten: "Hoelang?" waarop God antwoordt: "Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij. En dat het land met verwoesting verstoord worde. Want de HEERE zal die mensen ver wegdoen, en de verlating zal groot wezen in het binnenste des lands. Maar," gelijk God op een andere plaats zegt, "Ik zal geen voleinding maken, "nog een tiende deel zal daarin zijn - zo zal Het heilige zaad het steunsel daarvan Zijn." Jesaja 6:10 - 13.
Maar wat is een tiende deel? Wat is een van de tien? En toch zo spreekt de Heilige Geest, wanneer Hij spreekt van het heilige zaad, van diegenen, die voor het oordeel 36

zouden worden bewaard. En geef er acht op, het vet maken en verblinden der overigen was tot hun eeuwig verderf, en zo verklaren het beide Christus en Paulus menigmaal in het Nieuwe Testament. Matth. 13:14, 15, Markus 4:12, Lukas 8:10, Johannes 12:40, Hand. 28:26, Rom. 11:8. Zodat diegenen, die behouden worden van hen, die verloren gaan, zeer weinigen zullen zijn, een van de tien: "Een tiende deel zal wederkeren, zo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn." Ik zal er thans geen algemeenheden meer bijvoegen. Ik bid God, dat de wereld zich niet ergere aan deze.

Maar zonder twijfel, slechts weinigen van diegenen, die hun aanspraak op de hemel zullen doen gelden, zullen hem tot hun erfdeel ontvangen, hetgeen nog verder zal blijken bij het lezen van wat hier volgt:

Ik ga u dus meer in het bijzonder aantonen, dat er slechts weinigen zalig zullen worden.

Ik zeg, slechts weinigen van de belijders zelf zullen behouden worden, want dat is de waarheid, waar de tekst meer rechtstreeks op ziet, en welke zij verdedigt. Geef mij daarom uw hand, goede lezer, en laat ons bedaard de rest van hetgeen gezegd zal worden doorwandelen, en laat ons ouder het gaan elke bijzonderheid met de Heilige Schrift vergelijken.

1. Er wordt gezegd: "En de dochter van Sion is overgebleven als een hutje in de wijngaard, als een nachthutje in de komkommerhof, als een belegerde stad." Jesaja 1:8. De wijngaard was de kerk van Israël, het hutje in die wijngaard was de dochter van Sion of de waarlijk begenadigden onder of in die kerk. Jesaja 5:1. Een hutje, God had daar slechts een hutje, slechts een kleine woning in de kerk, een zeer klein getal waarlijk begenadigden waren onder die grote menigte belijders, en waren deze, was dit hutje er niet geweest, de overigen zouden als Sodom ten ondergang zijn gebracht: "Zo niet de HEERE der heirscharen ons" in de kerk nog een zeer klein getal had overgelaten, "als Sodom zouden wij geworden zijn." Jesaja 1:9. Zodat onder de menigte van diegenen, die verdoemd zullen worden, de belijders een aanzienlijk deel zullen uitmaken.

2. "Want hoewel uw volk, o Israël! is gelijk het zand der zee, zo zal toch maar het overblijfsel daarvan weerkeren, "zo zal het overblijfsel behouden worden." Jesaja 10:22, Rom. 9:27. Want hoewel Uw volk Israël, hetwelk Gij uit Egypte bracht, aan hetwelk Gij de kerkregeling, heilige wetten, heilige ordonnantiën, heilige profeten en heilige verbonden gegeven hebt, Uw volk door afzondering uit alle volken, en Uw volk door belijdenis, hoewel dit volk is als het zand zee, "een overblijfsel zal behouden worden," zodat onder de menigte van hen, die verdoemd zullen worden, de belijders een aanzienlijk deel zullen uitmaken.

3. "Men noemt ze een verworpen zilver: want de HEERE heeft hen verworpen." Jeremia 6:30. Het volk, ten welks aanzien dit gezegd wordt, wordt in vers 27 Gods volk genoemd, Zijn volk door belijdenis: "Ik heb u onder Mijn volk gesteld tot een wachttoren, tot een vesting, opdat u hun weg zou weten en proeven." Wat volgt er? Zij zijn allen de afvalligsten der afvalligen, wandelende in achterklap, verworpen zilver, de Heere heeft hen verworpen. In hoofdstuk 7:29 worden zij ook het geslacht van Zijn verbolgenheid genoemd, "Want de HEERE heeft het geslacht van Zijn verbolgenheid

verworpen en verlaten." Dit dus leid ik af uit deze heilige Schriften - dat met betrekking tot belijdenis en kerkinrichting een volk het volk Gods genoemd kan worden, maar dat met betrekking tot de uitkomst en het eindbesluit, dat God met sommigen van hun zal maken, zij in waarheid het geslacht van Zijn verbolgenheid kunnen zijn.

4. In het vijfde hoofdstuk van Jesaja leest gij nogmaals van de wijngaard Gods, en u vindt daar, dat hij geplant was op een zeer vruchtbare heuvel, beplant met de edelste wijnstokken, een muur, een toren en een wijnbak had, die er bij behoorden, benevens alle dingen, die dienstig waren voor de rechte orde en een goed bestuur, als een kerk, maar deze wijngaard van de HEERE der heirscharen bracht voort wilde druiven, vruchten die niet pasten bij haar inrichting en haar bestuur, waarom de Heere Zijn beschutting en Zijn muur van haar neemt, en haar doet zijn tot vertreding.
Lees de uitleg van Christus daarover in Matth. 21:33, enz. Denkt er om, belijders, dit zijn de woorden van de tekst: "Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." 5. "Mensenkind!" zei God tot de profeet, "die van het huis Israëls zijn Mij tot schuim geworden, zij zijn allen koper, of tin, of ijzer of lood, in het midden des ovens, zilverschuim zijn zij geworden." Ezech. 22:18. God had daar zilver, enig zilver, maar het was slechts weinig, de grote massa van dat volk was slechts het schuim van de kerk, hoewel zij de leden daarvan waren. Maar wat bedoelt hij met het schuim? Wel, Hij zag hen aan als niet beter, niettegenstaande zij leden der kerk waren, dan het uitschot der wereld, dat is, met betrekking tot hun uiteinde, want schuim genoemd te worden is, onder de overige zondaren der wereld gesteld te worden, in het oordeel Gods, hoewel zij voor het tegenwoordige in Zijn huis blijven: "Gij doet alle goddelozen der aarde weg als schuim daarom heb ik Uw getuigenissen lief." Psalm 119:119.
God zegt van Zijn verlosten, dat Hij hen uitverkoren heeft in de smeltoven der beproeving. Wanneer de man, die het zilver loutert, zijn zilver in de smeltoven doet, voegt hij er ook lood bij, dit lood nu werkt het schuim van het zilver omhoog, welk schuim hij, terwijl het nog oprijst, bijeen verzamelt en met een instrument wegneemt. En zo handelt God met Zijn kerk, er is zilver in Zijn kerk, maar er is ook schuim, het schuim nu zijn de geveinsden en de van genade ontbloten, die zich bij de kerk gevoegd hebben, en deze zal God openbaar maken, en daarna als schuim wegdoen. Zodat het zonder twijfel een waarheid Gods zal blijken te zijn, dat velen van de belijders, die aanspraak zullen maken op de hemel, hem niet als hun erfdeel zullen ontvangen.

6. Er wordt van Christus gezegd: "Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en zijn tarwe in zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden." Matth. 3:12. De dorsvloer is de kerk van God: "O Mijn dorsing, en de tarwe Mijns dorsvloers!" zei God door de profeet tot Zijn volk. Jesaja 38 21:10. Het tarwe zijn de goeden in Zijn kerk, die ongetwijfeld zalig zullen worden, daarom zegt Hij: "Verzamel Mijn tarwe in Mijn schuur." Het kaf groeit op dezelfde stengel en in dezelfde aar, en is zo in hetzelfde zichtbare lichaam met de tarwe, maar er is geen wezen in, waarom zij intijds van elkaar gescheiden moeten worden, de tarwe moet verzameld worden in de schuur, welke is de hemel, en het kaf,

of de belijders, wie was genade ontbreekt, moeten verzameld worden in de hel, opdat zij verbrand worden met onuitblusselijk vuur. Denkt er dus om, belijders!

7. Christus Jezus werpt twee van de drie gronden weg, van welke gezegd wordt dat zij het woord ontvangen. Lukas 8. De steenachtige grond ontving het met vreugde, en de doornachtige grond bracht vrucht voort, die bijna volkomen werd. Dat het een bij de weg viel, toont ons inderdaad, dat de vleselijke, zolang zij dit blijven, het woord in het geheel niet aannemen, maar dit is de zaak, twee van de drie, die het ontvingen, werden het koninkrijk der hemelen niet deelachtig, want slechts één van de drie ontving het zodanig, dat hij volkomen vrucht voortbracht. Denkt er om, belijders!

8. De gelijkenis van de onnutte dienstknecht, de gelijkenis van de man zonder het bruiloftskleed, en de gelijkenis van het smakeloze zout doen ieder op zichzelf dat als waarheid kennen. Matth. 25:24, 29, 22:11 - 13, 5:13. Die van de onnutte dienstknecht dient om ons de traagheid en luiheid van sommige belijders te tonen, die van de man zonder het bruiloftskleed dient om ons te tonen hoe van sommige belijders de schande van hun boosheid door God gezien wordt, zelfs wanneer zij onder de kinderen van de bruidegom zijn, en de gelijkenis van het smakeloze zout dient om te tonen, dat gelijk het zout, dat zijn smaak verloren heeft, nergens geschikt voor is, zelfs niet voor de mesthoop, dan om van de mensen vertreden te worden, zo sommige belijders, en dat nog wel voorname, want deze gelijkenis sloot een van de apostelen mee in, in de dag Gods nergens geschikt voor zullen geacht worden dan om vertreden te worden gelijk modder in de straten. O de luie, de naakte en de smakeloze belijders, hoe zullen zij in het oordeel van God en Zijn Christus verworpen worden! Denkt er om, belijders!

9. De gelijkenis van het onkruid geeft ook getuigenis van deze waarheid, want hoewel er gezegd wordt, dat de akker de wereld is, zo wordt er toch ook gezegd, dat het onkruid in de kerk gezaaid werd. "En als de mensen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg." Matth. 13:24 - 25.
Tegenwerping. Maar sommigen zullen misschien tegenwerpen: *Het onkruid is mogelijk in de wereld onder de tarwe gezaaid, hoewel niet in de gemeenten.*
Antwoord. Maar Christus geeft ons in het verklaren van deze gelijkenis te kennen, dat het onkruid gezaaid werd in Zijn koninkrijk, het onkruid, dat is, de kinderen des duivels: "Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd en met vuur verbrand wordt, zo zal het ook zijn in de voleinding van deze wereld. De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en diegenen, die de ongerechtigheid doen, en zullen dezelve in de vurige oven werpen: daar zal wening zijn en knersing der tanden." Verzen 30 - 43. Denkt er om, belijders.

10. De gelijkenis van de tien maagden is eveneens dienstig voor ons doel, deze tien worden genoemd het koninkrijk der hemelen, dat is, de kerk van Christus, de onzichtbare, op de rechte wijze ingerichte kerk van Christus, want zij gingen allen uit de wereld, hadden allen lampen, en allen gingen uit de bruidegom tegemoet, maar zie welk een bittere teleurstelling de een helft van haar ontmoette aan de poort des hemels, zij werden buitengesloten, moesten vertrekken, en Christus zei tot haar, dat Hij haar niet kende. Matth. 25:1 - 13. Beeft, belijders! bidt, belijders!

11. De gelijkenis van het net, dat in de zee geworpen werd, ook die geeft getuigenis van deze waarheid. De hoofdinhoud van die gelijkenis is om aan te tonen, dat er zielen door het Evangelie aldaar vergeleken bij een net - kunnen samen vergaderd worden, in dat net kunnen blijven, door dat net aan het einde der wereld op het strand kunnen getrokken worden, en nochtans alsdan slechte vissen kunnen blijken te zijn, en weggeworpen worden.
De gelijkenis luidt aldus: "Wederom is het koninkrijk der hemelen," het Evangelie, "gelijk aan een net, geworpen in de zee," de wereld, "en dat allerlei soorten van vissen," goede en slechte, 'samenbrengt, hetwelk, wanneer het vol geworden is, de vissers aan de oever optrekken," aan het einde der wereld, "en neerzittende," in het oordeel, "lezen het goede uit in hun vaten, maar het kwade werpen zij weg." Enige slechte vissen, Nee, ik twijfel er niet aan, een grote menigte, zullen er in het net van het Evangelie gevonden worden, op de dag des oordeels. Matth. 13:47, 49. Zijt nuchter en waakt, belijders!

12. "Maar Ik zeg u, dat velen zullen komen van Oosten en Westen, en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het koninkrijk der hemelen, en de kinderen des koninkrijks zullen uitgeworpen worden." Matth. 8:11 - 12. De kinderen des koninkrijks, welker voorrechten gezegd worden deze te zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, en de beloften." Rom. 9:4. Ik neem de vrijheid te meer te wijzen op de eerste kerk, omdat de dingen, die haar overkwamen, plaats vonden als typen en voorbeelden, aanwijzende, dat er grond is om te denken, dat er dingen van een even verschrikkelijke natuur zullen plaats vinden onder de kerk der Heidenen. 1 Cor. 10:11, 12.
Ook hebben de Heidenkerken inderdaad geen waarborg van God, dat haar geen even verschrikkelijke dingen zullen overkomen. En betreffende deze zaak is ons ook voldoende waarschuwing gegeven. 1 Cor. 6:9, 10, Gal. 5:19 - 21, Eféze 5:3 - 6, Filip. 3:17, 19, 2 Thess. 2:11, 12, 2 Tim. 2:20, 21, Hebr. 6:4 - 8, 10:26 - 28, 2 Petrus 2:3, 1 Joh. 5:10, Openb. 2:20 - 22.

13. De gelijkenis van de ware wijnstok en zijn takken bevestigt wat ik heb gezegd. Door de wijnstok versta ik daar Christus, Christus als hoofd, door de takken versta ik Zijn gemeente. Sommige van deze takken bleken onvruchtbare verworpelingen te zijn, werden intijds uit de gemeente geworpen, werden door de mensen vergaderd, en verbrand. Johannes 15:1 - 6.

14. Tenslotte zal ik tot bijzondere voorbeelden komen.
1. Onder de twaalf apostelen was een duivel. Johannes 6:70.
2. Ananias en Saffira waren in de gemeente te Jeruzalem. Hand.
5.
3. Simon de tovenaar was onder die te Samaria. Hand.
8.
4. Onder de gemeente te Korinthe waren er, die niet de kennis van God hadden. 1 Cor. 15:34.

5. Paulus zegt tot de Gal., dat ervan bezijden valse broeders ingekropen waren, en hetzelfde doet ook de apostel Judas, en deze nochtans zagen even vlug als er ook heden ten dage gevonden worden. Gal. 2:4, Judas1:4.
6. De gemeente te Sardis had slechts enige weinige namen in zich, aan welke het koninkrijk der hemelen behoorde. "Maar gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun kleren niet bevlekt hebben, en zij zullen met mij wandelen in witte kleren, overmits zij het waardig zijn." Openb. 3:4.
7. Wat aangaat de gemeente der Laodicensen, zij wordt genoemd "ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt." Openb. 3:17.
Zo dan, voeg alles tezamen, en ik mag vrijmoedig zeggen, gelijk ik ook alreeds gezegd heb, dat onder de menigte van hen, die verdoemd zullen worden, de belijders een aanzienlijk deel zullen uitmaken, of, om met de woorden der opmerking te spreken, wanneer men alle aanspraak op de hemel heeft doen gelden, welke men maken kan, zullen slechts weinigen hem als hun erfdeel ontvangen.

REDENEN WAAROM ER WEINIGEN ZALIG WORDEN.

Ik zal u nu enige redenen voor deze zaak aanwijzen, behalve die vijf, welke ik u vroeger aangewezen heb. En:

Ten eerste zal ik u aantonen waarom de arme, vleselijk, onwetende wereld de hemel niet deelachtig wordt, en daarna,

Ten tweede, waarom de met kennis toegeruste belijders die ook niet deelachtig worden.

Ten eerste. Waarom de arme, vleselijke, onwetende wereld de hemel niet deelachtig wordt.
1. De arme, vleselijke, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij hun zonden liefhebben en daarvan niet kunnen scheiden. "En de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren boos." Johannes 3:19. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij in hun gemoed vijanden zijn van God, Zijn Woord en de heiligheid, zij moeten allen verdoemd worden, die een welbehagen hebben in de ongerechtigheid. 2 Thess. 2:10 - 12. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij hun oren stoppen tegen de overtuigingen, en weigeren te komen, wanneer God roept. "Omdat ik geroepen heb, en u geweigerd hebt, mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte, en u al mijn raad verworpen, en mijn bestraffing niet gewild hebt, zo zal ik ook in uw verderf lachen, ik zal spotten, wanneer uw vrees komt - gelijk een verwoesting, en uw verderf - als een wervelwind, wanneer u benauwdheid en angst overkomt, dan zullen zij tot mij roepen, maar ik zal niet antwoorden, zij zullen mij vroeg zoeken, maar zullen mij niet vinden." Spreuken 1:24 - 28.

2. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat de god van deze wereld hun ogen verblind heeft, en zij noch de goddelozen en verdoemelijke staat kunnen zien waarin zij zich voor het tegenwoordige bevinden, noch de weg om daaruit te geraken, ook zien zij de schoonheid van Jezus Christus niet, en evenmin hoe gewillig Hij is om arme zondaren zalig te maken. 2 Cor. 4:2 - 3.

3. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij het komen tot Christus uitstellen en van zich schuiven, totdat de tijd van Gods lankmoedigheid en genade voorbij is. Sommigen inderdaad zijn besloten nimmer te komen, maar sommigen nogmaals zeggen: Wij zullen hierna komen, en zo geschiedt het, dat omdat God riep, en zij niet hoorden, zij zo zullen roepen, en Ik niet zal horen, zegt de Heere Zach. 7:11 - 13.

4. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij valse denkbeelden hebben van Gods barmhartigheid. Zij zeggen in hun harten: Wij zullen vrede hebben, wanneer wij schoon naar onzes harten goeddunken zullen wandelen, om de dronkene te doen tot de dorstige. Maar wat zegt het Woord?" De HEERE zal hem niet willen vergeven, maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over dezelve man, en al de vloek, die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen, en de HEERE zal zijn naam van onder de hemel uitdelgen." Deuteronomium 29:19 - 21.

5. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij het Evangelie gering achten, dat de genade hun om niet aanbiedt, en omdat zij leunen op hun eigen goede bedoelingen, en meningen, en Hand. Matth. 22:1 - 5, Rom. 9:30, 31.

6. De arme, onwetende wereld wordt de hemel niet deelachtig, omdat zij door het ongeloof, hetwelk in hen heerschappij voert, voor altijd afgehouden worden van bekleed te worden met Christus' gerechtigheid, en van gewassen te worden in Zijn bloed, zonder hetwelk er noch vergeving van zonden is, noch rechtvaardigmaking.

Maar om hiervan tot straks af te stappen.
Ten tweede. *Ik kom u in de volgende plaats aantonen enige redenen waarom de belijder de hemel niet deelachtig wordt.*

Ten eerste. In het algemeen, zij rusten in dingen die beneden de bijzondere genade staan, als in verontrustingen, die niet van bijzondere aard zijn, in een geloof, dat niet van bijzondere aard is, enz., en, om een kleine vergelijking te maken tussen de een en de andere, opdat gij, zo God wil, het gevaar mag zien en ontvluchten.
1. Worden zij, die zalig zullen worden, verontrust over hun staat van nature? Zo gaat het ook met hen, die verdoemd zullen worden. Zij, die nooit in de hemel zullen komen, kunnen veel van de zonde zien, en van de toorn Gods, die daarop rust. Dit was het geval met Kaïn en Judas, en nochtans werden zij het koninkrijk niet deelachtig. Genesis 4, Matth. 27:4. Zij, die zalig worden, hebben overtuigingen, welke hun dienende zijn tot het eeuwige leven, maar de overtuigingen der andere zijn niet van die aard. De overtuigingen der eersten drijven hen in alle eenvoudigheid tot Christus, de overtuigingen der andere drijven hen tot de wet, en de wet drijft hen ten laatste tot wanhoop.
2. Er is een bekering, die niet tot zaligheid leidt, een berouwelijke bekering, en er is een onberouwelijke bekering tot zaligheid. 2 Cor. 7:10. Maar zo'n grote gelijkenis is er tussen het een en het andere, dat meestentijds het verkeerde voor het rechte genomen wordt, en door deze vergissing gaan de belijders ten verderve.

Als: 1. Bij het zaligmakende berouw is er een erkenning van de zonde, en iemand, die het andere berouw heeft, kan zijn zonden ook erkennen. Matth. 27:4.

2. Bij het zaligmakende berouw is er een uitroepen onder de zonde, maar iemand, die het andere berouw heeft, kan ook uitroepen onder de zonde. Genesis 4:13.

3. Bij het zaligmakende berouw zal er verootmoediging zijn vanwege de zonde, en iemand, die het andere berouw heeft, kan zich ook vernederen of verootmoedigen. 1 Kon. 21:29.

4. Het zaligmakende berouw is vergezeld met een walg van zichzelf: maar hij, die het andere berouw heeft, kan ook een walg hebben van de zonde, een walg van de zonde omdat het zonde is, dat kan hij niet hebben, maar een walg van de zonde, omdat ze hem hinderlijk is, dat kan hij hebben. De hond heeft geen walg van hetgeen zijn maag tot last is omdat het daar is, maar omdat hij er last van heeft, als hij er geen last meer van heeft, kan hij tot zijn uitbraaksel weerkeren, en het oplikken evenals voor hij er last van had. 2 Petrus 2:22.

5. Het zaligmakende berouw is vergezeld met gebeden en tranen, maar hij, die niets anders dan het andere berouw bezit, kan ook gebeden en tranen hebben. Genesis 27:34, 35, Hebr. 12:16, 17.

6. Bij het zaligmakende berouw is er vrees en eerbied voor het Woord en de dienaren, die het brengen, maar dit kan ook daar aanwezig zijn, waar er niets anders is dan het berouw, dat niet zaligmakend is, want Herodes vreesde Johannes, wetende, dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en gaf acht op hem: als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem graag. Markus 6:20.

7. Het zaligmakende berouw maakt het hart eens mensen zeer teer ten aanzien van het doen van enig ding tegen het Woord van God. Maar Bileam kon zeggen: "Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gave, zo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden." Numeri 24:13. Zie dan hoever iemand gaan kan ten aanzien van het berouw, zonder nochtans te geraken tot datgene, hetwelk genoemd wordt: "een onberouwelijke bekering tot zaligheid."

(a.) Hij kan verontrust worden.
(b.) Hij kan zijn zonde erkennen.
(c.) Hij kan uitroepen ouder de last der zonde.
(d.) Hij kan zich daarom verootmoedigen.
(e.) Hij kan er een walg van hebben
(f.) Kan gebeden en tranen daartegen hebben
(g.) Kan er een behagen in vinden om vele dingen Gods te doen.
(h.) Kan bevreesd zijn van tegen Hem te zondigen. En kan toch, na dit alles, verloren gaan, door gemis van zaligmakend berouw.

Ten tweede. Hebben zij, die zalig zullen worden, geloof?

Welnu, zij, die niet zalig zullen worden, kunnen ook geloof hebben, ja, een geloof, in vele dingen zozeer gelijk aan het zaligmakende geloof, dat ze moeilijk kunnen onderscheiden worden, hoewel zij beide in wortel en in tak verschillen. Om tot bijzonderheden te komen.

1. Het zaligmakende geloof heeft Christus tot zijn voorwerp, en dit kan ook het geval zijn met het geloof, dat niet zaligmakend is. Tot diezelfde Joden, van welke er gezegd wordt, dat zij in Christus geloofden, zegt Christus, en dat wel nadat zij geloofden: "Gij zijt uit de vader de duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen." Johannes 8:30 - 44.

2. Het zaligmakende geloof wordt gewerkt door het Woord van God, en dit kan ook het geval zijn met het geloof, dat niet zaligmakend is. Lukas 8:13.
3. Zaligmakende geloof ziet uit naar rechtvaardigmaking zonder de werken, en dit kan ook het geval zijn met een geloof, dat niet zaligmakend is. Jakobus 2:18.
4. Het zaligmakende geloof heiligt en reinigt het hart, en het geloof, dat niet zaligmakend is, kan iemand van de besmettingen der wereld afhouden, gelijk plaats had met Judas, Demas en andere. 2 Petrus 2.
5. Het zaligmakende geloof geeft een mens een smaak van de toekomende wereld, gelijk ook vreugde bij die smaak, en dit doet ook het geloof, dat niet zaligmakend is. Hebr. 6:4 - 5, Lukas 8:13.
6. Het zaligmakende geloof zal iemand dienen om, indien hij daartoe geroepen wordt, zijn lichaam over te geven om verbrand te worden voor Zijn godsdienst, en dit zal ook het geloof doen, dat niet zaligmakend is. 1 Cor. 13:1 - 5.
7. Het zaligmakende geloof zal iemand dienen om uit te zien naar een erfdeel in de toekomende wereld, en dit kan ook het geloof doen, dat niet zaligmakend is. Al die maagden "namen haar lampen, en gingen uit, de bruidegom tegemoet." Matth. 25:1.
8. Het zaligmakende geloof maakt niet slechts, dat een mens uitziet naar de bruidegom, maar ook, dat hij zich bereidt om hem te ontmoeten, en dit kan ook het geloof doen, dat niet zaligmakend is. "Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen." Matth. 25:7.
9. Het zaligmakende geloof zal iemand met vertrouwen doen uitzien naar een aandeel in het koninkrijk der hemelen, en het geloof, dat niet zaligmakend is, zal zelfs toegang van de Heere eisen. "Heere, Heere, doe ons open!" Matth. 25:11.
10. Het zaligmakende geloof zal goede werken hebben, die het volgen in de hemel, en het geloof, dat niet zaligmakend is, kan grote werken hebben, die het volgen tot aan de poorten des hemels. "Heere, Heere! hebben wij niet in Uw naam duivels uitgeworpen, en in Uw naam vele krachten gedaan?" Matth. 7:22.

Nu dan, indien het geloof, dat niet zaligmakend is, Christus tot zijn Voorwerp kan hebben, gewerkt kan zijn door het Woord, uitzien kan naar rechtvaardigmaking zonder de werken, de mensen van de besmettingen der wereld kan afhouden, en hen een smaak kan geven van, en een vreugde in de dingen van een andere wereld ik zeg nogmaals, als het een mens van dienst zal zijn om zich te laten verbranden voor zijn gevoelen, en uit te zien naar een erfdeel in een andere wereld, ja, als het een mens van dienst zal zijn om zich daarop voor te bereiden en aanspraak te maken op een aandeel in datzelve, en als het grote werken, vele grote en heerlijke werken, met zich voeren kan tot aan de poorten des hemels - dan is het geen wonder, dat tal van mensen dit geloof voor het zaligmakende geloof houden en zo daardoor de hemel niet deelachtig worden. Helaas, vrienden er zijn slechts weinigen, die zulke werken uit kracht van de bekering kunnen voortbrengen, en zo'n geloof, als nochtans, gelijk gij ziet dat ik bewezen heb, zelfs verworpelingen in onderscheidene eeuwen van de kerk gehad hebben. Maar:

Ten derde. Zij, die naar de hemel gaan, zijn een biddend volk, maar een mens kan bidden, die niet zalig zal worden. Bidden! Hij kan bidden, dagelijks bidden, ja, hij kan van God de ordonnantiën der gerechtigheid vragen, en kan er een behagen in scheppen

om tot God te naderen, wat meer zegt, zulke zielen kunnen als het was het altaar des Heeren bedekken met tranen, met wening en met zuchting. Jesaja 28:2, Maleachi 2:13.

Ten vierde. Houdt het volk van God de heilige vasten? Zij die het volk van God niet zijn, kunnen ook de vasten houden - kunnen dikwijls vasten, zelfs tweemaal in de week. "De farizeeër, staande, bad dit bij zichzelf: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit." Lukas 18:11, 12.
Ik zou over deze zaken kunnen uitweiden, maar ik denk slechts een klein boekdeel te schrijven. Ik twijfel er niet aan of vele Bileamieten zullen voor de rechterstoel verschijnen tot veroordeling, mensen, die visioenen van God gehad hebben, en die de kennis van de Allerhoogste bezaten, mensen, op wie de Geest van God gekomen is, en die daardoor andere mensen geworden zijn, maar deze zullen gaan tot het geslacht van hun vaderen zij zullen het licht niet zien. Numeri 24:2, 4, 16, 1 Samuel 10:6, 10, Psalm 49:19.
Ik lees van mensen, welker voortreffelijkheid inzake godsdienst tot de hemel toe opklimt, en welker hoofden tot aan de wolken raken, welke nochtans gelijk hun drek in eeuwigheid zullen vergaan, en hij, die in deze wereld hen gezien heeft, zal in het oordeel zeggen: Waar zijn zij? Job 20:5 - 7. Er zullen vele lieden, die sierlijke belijders waren in deze wereld, onder de gezaligden ontbreken in de dag van de komst van Christus, ja velen, aan welker verdoemenis nimmer gedacht werd. Wie van de twaalven zou ooit gedacht hebben, dat Judas zich zou openbaren als een duivel? Ja zelfs, toen Christus te kennen gaf, dat een onder hen goddeloos was, was ieder van hen meer bevreesd voor zichzelf dan voor hem. Matth. 26:21 - 23. Wie trok het zalig worden van de dwaze maagden in twijfel? De wijze deden het niet, zij gaven haar het voorrecht met haar om te gaan. Matth. 25.
Het onderscheiden van het hart en de onfeilbare proef van de waarheid der zaligmakende genade wordt bewaard voor het oordeel van Jezus Christus bij Zijn komst. De kerk en de beste heiligen zijn soms raak en soms mis in hun oordeelvellingen omtrent deze zaak en de oorzaak dat wij in ons oordeel mistasten is:

1. Gedeeltelijk omdat wij niet onfeilbaar te allen tijde de zaligmakende genade kunnen onderscheiden van datgene, hetwelk dit slechts schijnt te zijn.
2. Gedeeltelijk ook omdat sommige mensen bedreven zijn in de kunst om rechte namen aan verkeerde dingen te geven.
3. En gedeeltelijk omdat wij, daar ons bevolen is hem te ontvangen, die zwak is, bevreesd zijn de minste Christen uit te sluiten. Door een verborgen middel kruipen de geveinsden in de gemeenten. Maar wat zegt de Schrift?" Ik, de HEERE, doorgrond het hart, en proef de nieren." En nogmaals, "En al de gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, die nieren en harten onderzoek. En Ik zal u geven een ieder naar uw werken." Jeremia 11:20, 17:10, Openb. 2:23. Voor deze Onderzoeker der harten blijft de tijd der onfeilbare onderscheiding bewaard, en dan zal u zien hoever de genade, die niet zaligmakend is, gegaan is, en ook hoe weinigen er inderdaad zalig zullen worden. De Heere wekke arme zondaren door mijn boekje op.

GEBRUIK EN TOEPASSING VAN HET GEHEEL.

Ik ga nu een kort gebruik en toepassing maken van het geheel.

Mijn eerste woord zal zijn tot de openbaar goddeloze.

Arme zondaar, gij leest hier, dat er slechts weinigen zalig zullen worden, dat velen, die de hemel verwachten, de hemel niet deelachtig zullen worden. Wat zegt gij hierop, arme zondaar? Laat mij het nog eens zeggen. Er zullen slechts weinigen zalig worden, slechts zeer weinigen. Laat mij er bij voegen, slechts weinige belijders slechts weinige verheven belijders. Wat zegt gij nu, zondaar? Indien het oordeel begint van het huis Gods, welk zal het einde zijn van degenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? Dit is de vraag, die Petrus doet. Kunt u ze beantwoorden, zondaar? Ja, ik zeg opnieuw, indien het oordeel bij hen moet beginnen, zal het u niet doen denken: Wat zal ervan mij worden? En ik voeg er bij, wanneer gij de sterren des hemels tot de hel toe naar beneden zult zien vallen, kunt u dan denken, dat zo'n mesthoop van zonde als gij zijt tot de hemel toe verheven zal worden? Petrus doet u een andere vraag, te weten: "En indien de Rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?" 1 Petrus 4:18. Kunt u deze vraag beantwoorden, zondaar? Staan gaan onder de Rechtvaardigen mag gij niet: "Daarom zullen de goddelozen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen." Psalm 1:5. Staan gaan onder de goddelozen zal u dan niet durven doen. Waar zal u verschijnen, zondaar? Onder de geveinsden te gaan staan zal u niets baten: "Een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen," dat is, niet door Hem aangenomen worden, maar verloren gaan. Job 13:16. Omdat het van groot belang voor u is, laat mij nog eens Het Woord tot u richten. Wanneer u zal zien minder zondaren dan u zijt, door de engelen in bundels op gebonden, om ze te verbranden, waar zal u verschijnen, zondaar? Gij kunt wensen een ander mens te zijn, maar dat zal u niet baten, zondaar.

U kunt wensen: Ik wou, dat ik in de tijd bekeerd was geworden, maar dat zal u evenmin baten. En indien u ook, gelijk de vrouw van Jerobeam, u aanstelde als een andere vrouw, de Profeet, de Heere Jezus, zou u spoedig ontdekken. Wat zal u doen, arme zondaar? Een harde boodschap, een harde boodschap zal tot u komen, indien ge u niet bekeert, arme zondaar! 1 Kon. 14:2, 5 - 6, Lukas 13:3 - 5.

O die vreselijke staat van een arme zondaar, van een openbaar goddeloze zondaar! Ieder, die slechts een gezond verstand bezit, weet, dat deze mens op de brede weg ten verderve is, maar hij lacht om zijn eigen verdoemenis.

Zal ik met u in bijzonderheden afdalen?

1. Arme onreine zondaar, haar huis, het huis der hoer, zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkamers des doods. Spreuken 2:18, 5:5, 7:27.
2. Arme zondaar, die steelt en vals zweert, God heeft de vloek voor u bereid: "Want een ieder, die steelt, zal vanhier, volgens dezelve vloek, uitgeroeid worden, desgelijks een ieder, die vals zweert, zal hierom, volgens dezelve vloek, uitgeroeid worden." Zach. 5:3.
3. Arme zondaar, die u aan dronkenschap overgeeft, wat zal ik tot u zeggen?" Wee de hovaardige kroon der dronkaards van Efraïm! "wee diegenen, die helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om sterke drank te mengen!" zij zullen het koninkrijk der hemelen niet beërven. Jesaja 28:1, 5:22, 1 Cor. 6:9, 10.

4. Arme gierige, wereldse mens, Gods Woord zegt, dat de Heere de gierigaard verfoeit, dat de gierigaard een afgodendienaar is, en dat hij het koninkrijk Gods niet zal beërven. Psalm 10:3, Eféze 2:5, Johannes 2:15, 1 Cor. 6:9 - 10.
5. En u leugenaar, wat zal u doen?" En al de leugenaars, is hun deel in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer." Openb. 21:8. Ik zal niet verder uitweiden, arme zondaar, laat niemand u bedriegen, "want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid." Eféze 5:6.
Ik zal daarom een korte oproep tot u doen, en zo afscheid van u nemen.

Zondaar, ontwaak, ja, ik zeg het u, ontwaak! De zonde licht aan de deur, en Gods bijl licht aan uw wortel, en het hellevuur bevindt zich onder u. Genesis 4:7. Nogmaals zeg ik: Ontwaak!" Alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen." Matth. 3:10.
Arme zondaar, ontwaak, de eeuwigheid komt nader, en zijn zoon, zij beiden komen om de wereld te oordelen, ontwaak, slaapt gij nog, arme zondaar? laat mij nog eens de bazuin aan uw oor zetten. De hemelen zullen spoedig in een laaiende gloed staan, de aarde en haar werken zullen verbranden, en dan zullen de boze lieden ten verderve gaan, hoort gij dit, zondaar? 2 Petrus 3.
Luister nogmaals, de zoete beten der zonde zullen dan gevloden en vervlogen, en de bittere, brandende vruchten ervan zullen er alleen overgebleven zijn. Wat zegt gij nu, zondaar? kunt u het hellevuur drinken? Zal de toorn Gods een aangename schotel zijn voor uw smaak? Dit moet in de hel uw spijs en drank voor iedere dag worden, zondaar! Ik zal u nog deze gewichtige vraag van God voorleggen, en daarna voor heden afscheid van u nemen: "Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal?" spreekt de Heere. Ezech. 22:14. Wat zegt gij? Wilt gij deze vraag nu beantwoorden, of wilt gij tijd nemen om het te doen? of wilt gij u als een waanzinnige aanstellen, en alles wagen? Laat mij dan nog deze tekst in uw oor leggen om het open te houden, en dat de Heere Zich over u ontferme: "De HEERE zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel, en een geweldige stormwind zal het deel van hun beker zijn." Psalm 11:6. Bekeert u, zondaars!

TWEEDE GEBRUIK.
Mijn tweede woord is tot hen, die onder overtuiging leven, aangaande welke wij nog niet weten of hun overtuigingen en ontwakingen al of niet in bekering zullen eindigen. Onderscheidene dingen zal ik tot u spreken, beide om uw overtuigingen te bevorderen, en om u te waarschuwen voor te blijven staan beneden of aan deze zijde van de zaligmakende genade.
1. Bedenk, dat slechts weinigen zalig zullen worden, en als God u waardig rekende een van die weinigen te wezen, welk een genade zou dat zijn!
2. Wees daarom dankbaar voor de overtuigingen, de bekering begint met overtuiging, hoewel alle overtuiging niet in bekering eindigt. Het is een grote genade overtuigd te worden, dat wij zondaars zijn en dat wij een Zaligmaker nodig hebben: acht het daarom als een gunstbewijs, en, opdat uw overtuigingen in bekering mogen eindigen, wees op uw hoede voor ze te verstikken. Het is de gewoonte bij arme zondaren om op overtuigingen te zien als op dingen, die schadelijk en nadelig zijn, en daarom schuwen zij in het algemeen de bediening, welke ten doel heeft de mensen wakker te schudden en zoeken een overtuigend geweten op de mond te slaan. Zulke arme zondaars

gelijken veel op de dartele jongen, die naast de dienstmaagd staat om haar kaars uit te blazen even gauw als zij ze bij het vuur aangestoken heeft.
Overtuigde zondaar, God steekt uw kaars aan, en u blust ze uit, God steekt ze opnieuw aan, en u blust ze uit. Ja, "hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der goddelozen uitgeblust wordt!" Job 21:17.
Ten laatste besluit God, dat Hij uw kaars niet meer aan zal steken, en dan wandelt gij, gelijk de Egyptenaars, al uw dagen in duisternis, en ziet nimmermeer licht, dan bij het licht van het hellevuur, daarom, geef God de eer, en als Hij uw geweten wakker schudt, blus uw overtuigingen dan niet uit. Doe het, zegt de profeet, "eer dat Hij het duister maakt, en eer uw voeten zich stoten aan de schemerende bergen, en Hij" uw overtuigingen "tot een schaduw des doods stelle, en tot een donkerheid zette." Jeremia 13:16. Nu,
1. Zijt gewillig om het ergste van uw toestand te zien. Het is beter die hier te zien dan in de hel, want U moet uw ellende hier zien of daar.
2. Neem u in acht voor kleine zonden, zij zullen de weg banen voor grote, en die nogmaals zullen de weg banen voor zwaardere, op welke Gods toorn zal volgen: en dan kan u het laatste erger worden dan het eerste. 2 Petrus 2:20.
3. Wees op uw hoede voor slecht gezelschap en kwade samensprekingen, want die bederven goede zeden. God zegt, dat slecht gezelschap u zal afhouden van Hem na te 50 volgen, en u zal verleiden om andere goden duivels, te dienen. "En de toorn des HEEREN zou tegen u ontsteken, en u haast verdelgen." Deuteronomium 7:4.
4. Wees op uw hoede voor zo'n gedachte, welke u aandrijft om de bekering uit te stellen, want dat is verdoemelijk. Spreuken 1:24, Zach. 7:12, 13.
5. Neem u in acht dat u geen voorbeeld neemt aan de een of andere arme, vleselijke belijder, wiens godsdienst in de punt van zijn tong gelegen is. Neem u in acht, zeg ik, voor de man, wiens hoofd gevuld is met begrippen, maar zijn leven is onder de onreinen. Job 36:14. "Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden, maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden." Spreuken 13:20.
6. Begeef u veel tot het Woord, en gebed, en goede samenkomst.
7. Leg er u op toe om de zonde te zien, die aan de beste van uw verrichtingen kleeft, en weet, dat het alles niets is, indien u niet in Jezus Christus gevonden wordt.
8. Houd in gedachtenis, dat Gods oog op uw hart is, en op al uw wegen. "Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE, vervul Ik niet de hemel en de aarde spreekt de HEERE." Jeremia 23:24.
9. Wees dikwijls in overpeinzing over de dood en het oordeel. Prediker 11:9, 12:14.
10. Wees dikwijls in uw gedachten bij het verschrikkelijke uiteinde, dat de zondaars, die Christus hebben versmaad, zullen hebben in die dag des doods en des oordeels. Hebr. 10:31. 11. Stel uzelf dikwijls in uw gedachten voor de rechterstoel van Christus, in uw zonden, en denk na bij uzelf: indien ik nu voor mijn Rechter stond, welk uitzicht zou ik hebben, hoe zou ik beven en sidderen?
12. Heb dikwijls uw gedachten bij hen, die nu in de hel zijn, voor wie alle genade voorbij is, ik zeg, heb veel uw gedachten bij ben, op deze wijze. Zij waren eens in de wereld, zo als ik nu, zij schepten eens vermaak in de zonde, gelijk ik gedaan heb, zij verzuimden eens de bekering, gelijk Satan wil dat ik doen zal. Maar nu zijn zij weg, nu zijn zij in de hel, nu heeft de put haar mond over hen gesloten!
Gij kunt ook uw gedachten op de volgende wijze over de verdoemden laten gaan: indien deze arme schepselen weer in de wereld waren, zouden zij zondigen gelijk zij

vroeger deden? Zouden zij de zaligheid verwaarlozen gelijk zij vroeger deden? Indien zij preken hadden, gelijk ik heb: indien zij de Bijbel hadden, gelijk ik heb, indien zij goed gezelschap hadden, gelijk ik heb, ja, indien zij een dag der genade hadden, gelijk ik heb, zouden zij ze verwaarlozen gelijk zij vroeger deden?
Zondaar, indien u nuchter over die dingen kondt nadenken, zij konden, onder de zegen Gods, dienen om u te doen ontwaken, en om u wakker te houden tot bekering, tot de bekering, die tot zaligheid is, waarover men nimmer berouw kan gevoelen.

Tegenwerping. Maar gij hebt gezegd, dat er weinigen zalig zullen worden, en dat sommigen, die een heel eind ver gaan, toch niet zalig worden. Hierdoor dan ben ik ontmoedigd en verzwakt, ik denk, dat het even goed was dat ik maar niet verder ging. Ik ben inderdaad onder overtuiging, maar het kan zijn, dat ik verloren ga, en als ik voortga in mijn zonden, kan het niet anders of ik ga verloren, en het is tien, twintig en honderd tegen een als ik zalig word, al ben ik ook nog zo ernstig in het zoeken naar de hemel.
Antwoord. Dat er weinigen zalig zullen worden moet wel zeker een waarheid zijn, want Christus heeft het gezegd, dat velen het ver brengen, en toch de hemel niet deelachtig worden, is even waar, daar het door dezelfde hand getuigd is. Maar wat dan? Wel, dan is het even goed, dat ik in het geheel maar niet ga zoeken. Wie zei u dat? Moet niemand zoeken, omdat er weinigen zalig worden? Dit is juist het tegengestelde van de tekst, die ons daarom gebiedt om te strijden, strijd om in te gaan, omdat de poort eng is, en omdat velen zullen zoeken in te gaan, en niet zullen kunnen. Maar waarom weer teruggegaan, daar dat toch de naaste weg tot de hel is? Ga nooit over heg en sloot naar de hel. Als ik dan toch naar de hel moet, wil ik er langs de grootste omweg heen.
Maar wie zal zeggen, al is het, dat er niet zo velen zalig zullen worden, gelijk werkelijk het geval is, of gij niet een van die weinigen zult zijn? Die het leven missen, gaan verloren, omdat zij hun zonden niet willen loslaten, of omdat zij een belijdenis aannemen zonder het zaligmakende geloof van het Evangelie. Zij gaan verloren, zeg ik, omdat zij tevreden zijn met zulke dingen, die geen genade gaven blijken te zijn van een zalig makende natuur, wanneer zij door het vuur beproefd worden.
De belofte is anders vrij, en vol, en eeuwigdurend. "Die tot Mij komt," zegt Christus, "zal Ik geenszins uitwerpen, "want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Johannes 6:37, 3:16. Laat dus de gedachte, dat er weinigen zalig zullen worden, uw hart niet verzwakken, maar laat zij oorzaak zijn, dat ge u te meer haast, dat u uw geroep vermenigvuldigt, dat u wel acht geeft op uw gronden voor de hemel, laat ze u sneller van de zonde tot Christus doen vlieden, laat ze u wakker en buiten de vleselijke veiligheid houden, en u kunt zalig worden.

DERDE GEBRUIK.
Mijn derde woord is tot de belijders gericht.
Vrienden, sta mij toe, dat ik mijn bazuin nogmaals voor uw oren zet. Als ieder mens al de aanspraak op de hemel heeft doen gelden, die hij maken kan, zullen slechts weinigen hem tot hun erfdeel ontvangen, ik bedoel, slechts weinige belijders, want dit is de bedoeling van de tekst, en dit heb ik ook bewezen. "Want velen, zeg Ik u, zullen

zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Laat mij daarom de zaak een weinig met u uiteenzetten, o gij duizendtallen van belijders!

1. Ik begin met u, welker godsdienst alleen in uw tong gelegen is, ik bedoel u, die u weinig of niet onderscheidt van de overige leden der wereld als alleen dat u beter kunt praten dan zij. Luister naar mij wanneer ik een enkel woord tot u spreke. "Al was het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had," dat is, de liefde tot God, en Christus, en de heiligen, en de heiligheid, "zo was ik niets," geen kind van God, en zo geen erfgenaam van de hemel. 1 Cor. 13:1.

2. Een praatzieke tong zal de poorten des hemels niet ontsluiten, noch de ogen des Rechters verblinden. Denk er om. "Die wijs van hart is, neemt de geboden aan, maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden." Spreuken 10:8.

3. Gierige belijder, gij die een gewin maakt van de godsdienst, die uw belijdenis gebruikt om daardoor voordeel te behalen, geef ook gij hier acht op. Gewin is geen Godzaligheid. De godsdienst van Judas lag vooral in de beurs, maar zijn ziel brandt nu in de hel. Alle gierigheid is afgoderij, maar wat is die, of hoe zal u die noemen, wanneer de mensen godsdienstig zijn om het vuile gewins wil? Ezech. 33:31.

4. Wellustige belijders, ik heb een woord voor u, ik bedoel u, die de Heilige Schrift weet te misbruiken om uw hoogmoed, uw voeden van de lusten van het vlees en uw verfoeilijke afgoderij staande te houden. Lees wat Petrus zegt. Gij zijt andere tot een strik en tot verdoemenis. Gij verlokt, "door de begeerlijkheden van het vlees en door ontuchtigheden, diegenen, die waarlijk ontvloden waren van diegenen, die in dwaling wandelen." 2 Petrus 2:18. Daarenboven heeft de Heilige Geest zeer veel tegen u, wegens uw feestmalen en uw eten zonder vrees, niet voor de gezondheid, maar uit gulzigheid. Judas: 12. Verder zegt Petrus, dat gij, die de dagelijkse weelde uw vermaak acht, vlekken en smetten zijt, en weelderig zijt in uw bedriegerijen. 2 Petrus 2:13. En laat mij u vragen: Gaf God Zijn Woord om uw boosheid te rechtvaardigen? of leert de genade u voor het vlees te pleiten of te zorgen aan de lusten daarvan te voldoen? Tot deze soort van lieden behoren ook zij, die hun lichamen voeden om aan hun lusten meerdere kracht te geven, onder voorwendsel van de broze natuur te versterken. Wat ik u bidden mag, denk om de tekst: "Velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

5. Ik kom in de volgende plaats tot de man der denkbeelden, ik bedoel, tot hen, wiens godsdienst gelegen is in sommige omstandigheden van de godsdienst. Met deze soort is dit koninkrijk heden ten dage vervuld. Deze menen, dat allen buiten de weg zijn, die niet van hun gevoelen zijn, terwijl het mogelijk is, dat zijzelf buiten de weg zijn te 53 midden van hun ijver voor hun denkbeelden. Ik bid u, geeft ook gij acht op de tekst: "Velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

6. Ook staat de man der vormen niet buiten dit getal. Hij is iemand, die alles verloren heeft, behalve het buitenste van de godsdienst. Hij is ijverig, het is waar, voor zijn vorm, en geen wonder, want dat is alles, waar hij voor heeft te strijden. Maar zijn vorm, omdat deze zonder de kracht en de geest der Godzaligheid is, zal hem in zijn zonden laten blijven, ja, hij staat nu in dezelve voor het oog van God, en is een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." 7. Op deze volgt de man der wet, hij namelijk, die geen leven bezit dan hetgeen hij uit zijn plichten maakt. Deze man heeft verkozen met Mozes te staan of te vallen, die de veroordeler der wereld is. "Die u verklaagt, is Mozes, op welke gij gehoopt hebt." Johannes 5:45.

8. Dan hebben wij in de volgende plaats de vrijgeest, hij, die voorgeeft tegen vormen en plichten te zijn, als dingen, die tot dienstbaarheid brengen, en de orde van God verwaarloost. Deze mens geeft voor altijd te bidden, maar bidt onder dat voorwendsel in het geheel niet, hij geeft voor, dat hij elke dag sabbat houdt, maar dit voorwendsel dient hem alleen om alle gezette tijden voor de verering van God van zich te werpen. Dit is ook een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Titus 1:16.

9. Dan hebben wij de naar de wind draaiende vrijdenker. Hij is iemand, die geen God heeft dan zijn buik, noch enige godsdienst dan die, door welke zijn buik wordt gediend. Zijn godsdienst draait altijd, in overeenstemming met de tijden, naar alle kanten heen, evenals de weerhaan op de toren, ook heeft hij anders geen geweten dan een, die verstijfd en toe geschroeid is, hij staat dan ook het naaste bij een volslagen godloochenaar, en is ook een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.

10. Dan hebben wij ook de met opzet onkundige belijder, of hem, die bevreesd is meer te weten, uit vrees voor het kruis. Hij houdt ervan om de waarheid op te rapen en uit te kiezen, en wil niet graag alles wagen voor die waardige naam, met welke hij wenst genoemd te worden. Wanneer hij te eniger tijd overweldigd wordt door bewijsgronden, of door opwekkingen van het geweten, is hij gewoon alles te sussen met - ik werd niet in dit geloof opgebracht, alsof het de Christenen ongeoorloofd was meer te weten dan hun geleerd is bij de eerste bekering. Er zijn vele Schriftuur plaatsen, die tegenover deze mens liggen, als de monden van grote vuurwapenen, en hij is een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

11. Wij zullen bij al deze de belijder voegen, die van zichzelf bewijzen wil, dat hij een Christen is, door zich te vergelijken met andere in plaats van zich te vergelijken met het Woord van God. Deze mens troost zichzelf, omdat hij even heilig is als die en die, hij weet ook evenveel als die oude belijder, en besluit daarom, dat hij in de hemel zal komen, alsof hij zeker wist, dat diegenen, met welke hij zich vergelijkt, zonder twijfel zalig zullen worden, maar hoe, als hij zich eens vergist? ja, kunnen zij niet beiden te kort schieten? Maar hij is voorzeker op de verkeerde weg, die de vergelijking gemaakt heeft, en een verkeerde grondslag zal niet bestaan in de dag des oordeels. 2 Cor. 10:12. Deze mens dus is een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

12. Er is nog een andere belijder, namelijk, zulk een, die het met God en Baäl houdt, en die kan met allerhande gezelschap omgaan, hij kan met beide handen stenen werpen, zijn godsdienst verandert even snel als zijn gezelschap, hij is een Egyptische kikvors en kan in het water en buiten heb water leven, hij kan in godsdienstig gezelschap wezen en ook weer even goed er buiten. Niets ongeregelds komt hem te onpas, hij houdt het met de haas en loopt met de hond, hij draagt vuur in de een hand en water in de andere, hij is alles, behalve alleen wat hij moest zijn. Dit is ook een van de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

13. Dan hebben wij ook nog de man van de vrije wil, die aan de Heilige Geest het uitsluitende werk in de bekering ontzegt, en de Sociniaan, die loochent, dat Christus aan God voldoening gegeven heeft voor de zonde, en de Quaker, die van Christus de twee naturen in Zijn persoon neemt, en ik zou er nog evenveel andere kunnen bijvoegen, aangaande welker verdoemenis, zo zij sterven gelijk zij nu zijn, de

Schrift duidelijk uitspraak doet: deze "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." Maar:

VIERDE GEBRUIK.

Indien dit zo is, welk een buitengewone teleurstelling zullen vele belijders dan ontmoeten in de dag des oordeels! Ik spreek nu niet van de openbaar goddelozen, iedereen, gelijk ik gezegd heb, die slechts algemeen onderscheid weet te maken tussen goed en kwaad, weet, dat zij op de brede weg zijn naar de hel en de verdoemenis, en dat zij daar noodzakelijk moeten komen, niets kan het verhinderen dan bekering tot zaligheid, tenzij God een leugenaar zou blijken te zijn door hen te behouden, en het is een harde zaak daarop te vertrouwen. Ook is het niet verkeerd, als wij acht geven, op de voorbeelden, die in het kort in de Schriften vermeld zijn, aangaande belijders, die omgekomen zijn.

1. Judas is verloren gegaan van onder de apostelen. Hand. 1.
2. Demas, zoals ik denk, is verloren gegaan van onder de evangelisten. 2 Tim. 4:10.
3. Diotrefes van onder de dienaren, of degenen, die in de bediening waren in de gemeente. 3 Johannes 9.
4. En wat aangaat Christenbelijders, zij zijn bij hopen en bijna bij gehele gemeenten gevallen. 2 Tim. 1:15, Openb. 3:4, 15 - 17.
5. Laat ons hier bijvoegen, dat de dingen, die in de Schriften omtrent deze zaken vermeld zijn, slechts korte wenken en vingerwijzingen zijn ten opzichte van hetgeen naderhand zal geschieden, gelijk de apostel zegt: "Van sommige mensen zijn de zonden tevoren openbaar, en in sommigen ook volgen zij na. 1 Tim.5 : 24. Laat ons dan vrezen, medebelijders, dat niet de belofte van in deze rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van ons schijne achtergebleven te zijn.

O! achter te blijven! niets dat zozeer pijnigt, niets zal zozeer branden. Het is mijn doel niet te ontmoedigen, maar wakker te schudden, de gemeenten hebben er behoefte aan om wakker geschud te worden, en alle belijders eveneens. Veracht mij dus niet, maar luister naar mij. Welk een buitengewone teleurstelling zullen vele belijders ontmoeten in de dag van God Almachtig? een teleurstelling, zeg ik, en dat aangaande onderscheidene dingen:

1. Zij zullen verwachten, dat zij aan de hel zullen ontkomen, en toch vallen in de mond van de hel: welk een teleurstelling zal dat zijn.
2. Zij zullen het uitzicht hebben op de hemel, maar de poort des hemels zal voor ben gesloten zijn: welke een teleurstelling is dat.
3. Zij zullen verwachten, dat Christus zich over hen zal ontfermen, maar zullen bevinden, dat Hij alle ontferming voor hen heeft afgesloten: welk een teleurstelling is dat. Nogmaals,

VIJFDE GEBRUIK.

Gelijk deze teleurstelling vreselijk zal wezen, zo ook zal zij voorzeker vol ontzetting zijn.

1. Zal het hen niet verbazen onverwacht uitgesloten te worden van het leven en de zaligheid?
2. Zal het niet ontzettend voor hen zijn hun eigen waanzinnigheid en dwaasheid te zien, terwijl zij bedenken hoe zij met hun zielen hebben gespeeld, en het op een

lichtzinnige wijze als uitgemaakt beschouwden, dat zij die genade bezaten, welke hen zou behouden, maar hen gelaten heeft in een verdoemelijke staat.
3. Zullen zij ook niet verbaasd zijn de een over de ander, terwijl zij zich herinneren hoe zij tijdens hun leven zichzelf beschouwden als mee erfgenamen des levens? Waarop de profeet zinspeelt, wanneer hij zegt: "Een ieder zal over zijn naaste verbaasd zijn, hun aangezichten zullen vlammende aangezichten zijn." Jesaja 13:8.
4. Zal het niet verbazingwekkend zijn voor sommigen van de verdoemden zelf, sommigen naar de hel te zien gaan, die zij daar dan zullen zien komen? Wanneer zij predikers van het Woord, belijders van het Woord, oefenaars in het Woord daar zullen zien komen? Welk een verwondering was er onder hen bij de val van de koning van Babel, aangezien hij meende alles te zullen inslikken, omdat hij neergestoten was door de Meden en de Perzen!" Hoe bent u uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! hoe bent u ter aarde neer gehouwen, gij, die de Heidenen krenkte!" Indien een zaak als deze de verdoemden met verbaasdheid zal aangrijpen, tot welk een verbazing zal het hun dan strekken, wanneer zij zien, dat zulk een, wiens hoofd reikte tot aan de wolken, neerkomt in de put, en voor eeuwig omkomt gelijk zijn eigen drek. "De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om u tegemoet te gaan, als gij kwam, zij wekt om uwentwil de doden op, al de bokken der aarde." Jesaja 14. Zij, die u zien, zullen nauwlettend acht op u slaan, en u beschouwen, zeggende: Is dit die man? Is hij dat, die de belijdenis omhelsde, en streed, en ons verliet, en nu is hij weer tot ons gekomen? Is hij dat, die zich van ons afscheidde, en nu is hij met ons in dezelfde eeuwige verdoemenis gevallen?

ZESDE GEBRUIK.
Nogmaals een enkel woord, of het mij mogelijk is de belijders te doen ontwaken. Bedenk, hoewel de arme, vleselijke wereld voorzeker zal verloren gaan, zij nochtans zullen deze dingen missen om hun smart te verzwaren, welke u zal ontmoeten in elke gedachte, die u zal hebben aangaande de toestand, waarin gij u bevond, toen gij in de wereld was.
1. Zij zullen geen belijdenis hebben, om hen te martelen wanneer zij daar komen.
2. Zij zullen geen smaak hebben van een verloren hemel, om hen te martelen wanneer zij daar komen.
3. Zij zullen de gedachte niet hebben: Ik was bijna in de hemel, om hen te martelen wanneer zij daar komen.
4. Hun gedachten zullen er niet bij bepaald worden hoe zij de heiligen, de dienaren en de gemeenten bedrogen, om hen te martelen wanneer zij daar komen.
5. Zij zullen de pijnlijke gedachten niet hebben aan vals geloof, valse hoop, valse bekering en valse heiligheid, om hen te martelen wanneer zij daar komen. Ik was aan de poorten van de hemel, ik zag in de hemel, ik dacht, dat ik zou in gegaan zijn in de hemel, o hoe zullen deze dingen steken! Zij zullen, als ik ze zo mag noemen, de steek van de prikkel des doods in het hellevuur zijn.

ZEVENDE GEBRUIK.
Sta mij nu toe u met een enkel woord een kleine raad te geven.
1. Hebt u uw eigen ziel lief? bid dan tot Jezus Christus om een ontwaakt hart, om een hart, dat zodanig ontwaakt is door al de dingen van een andere wereld, dat u mag aangetrokken worden tot Jezus Christus.

2. Wanneer gij daar komt, smeek nogmaals om meer opwekkingen aangaande de zonde, de hel, de genade, en aangaande de gerechtigheid van Christus.
3. Roep ook om een geest der onderscheiding, opdat u datgene mag kennen, hetwelk inderdaad zaligmakende genade is.
4. Boven alle overdenkingen leg u toe op de overdenking van die dingen, welke u de snoodheid der zonde, de kortheid van 's mensen leven en de weg der behoudenis tonen.
5. Ga om met de Godzaligsten onder de belijders.
6. Wanneer gij hoort welke de natuur der was genade is, stel niet uit, uw eigen hart te vragen of deze genade daar is.

En wees hier op uw hoede:

1. Dat de prediker zelf gezond en van een goed leven zij.
2. dat u geen ogenschijnlijke genade gaven voor wezenlijke aanziet, noch ogenschijnlijke vruchten voor wezenlijke vruchten.
3. Wees op uw hoede, dat een zonde in uw leven niet onbeweend blijft, want dat zal een breuk teweeg brengen in uw verzekerdheid, een wond in uw geweten en een bres in uw vrede, en honderd tegen een, als het in het laatst niet al de genade in u in zo'n duister hoekje van uw hart drijft, dat u voor een tijd niet in staat zult zijn, met al de toortsen, die er in het Evangelie branden, ze tot uw vertroosting te ontdekken.

2. **DE WELAANGENAME OFFERANDE OF DE HEERLIJKHEID VAN EEN GEBROKEN HART, AANTONENDE DE NATUUR, DE TEKENEN, EN DE UITWERKINGEN VAN EEN VERSLAGEN GEEST**

The acceptable Sacrifice, or the Excellency of a broken Hart. 1689

"De offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart zult gij, o God, niet verachten. Psalm 51:19.

Deze Psalm is Davids boet Psalm. Hij kan geschikt zo genoemd worden, omdat het een Psalm is, waardoor het ongeveinsde berouw openbaar wordt, hetwelk hij had over zijn gruwelijke zonde, bestaande in het verkrachten van Bathseba en het doden van haar man Uria, waarvan gij in het brede een verhaal hebt in het 11e en 12e hoofdstuk van het tweede boek van Samuel.
Vele werkingen des harten, zoals deze Psalm toont, had deze arme man, zodra de overtuiging op zijn geest viel. Nu eens roept hij om genade, dan belijdt hij zijn afschuwelijke overtredingen, dan weer klaagt hij over de verdorvenheid van zijn natuur, soms roept hij uit om gewassen en geheiligd te worden, en dan weer is hij bevreesd, dat God hem van Zijn aangezicht zal verwerpen, en Zijn Heilige Geest geheel van hem zal nemen.
En zo gaat hij voort, totdat hij komt aan de tekst, en daar brengt hij zijn gemoed tot rust, in zich dat hart en die geest bevindende, waarvan God geen afkeer had. "De offeranden Gods," zegt hij, "zijn een gebroken geest," even alsof hij zei: Ik dank God, dat ik dat heb. "Een gebroken en verslagen hart," zegt hij, "zult Gij, o God! niet verachten," even alsof hij zei: *Ik dank God, dat ik dat heb.*

1. DE TEKST GEOPEND IN DE VELE WERKINGEN DES HARTEN.

De woorden bestaan uit twee delen.
Ten eerste. Een verzekering.
Ten tweede. Een betoog van die verzekering.

De verzekering is deze: "De offeranden Gods zijn een gebroken geest."
Het betoog is dit: "Omdat God een gebroken en verslagen hart niet zal verachten."

In de verzekering hebben wij twee dingen, die zich aan onze beschouwing aanbieden:
Ten eerste. Dat een gebroken geest bij God een offerande is.
Ten tweede. Dat het bij God als datgene is, hetwelk beantwoordt aan of gaat boven alle offeranden. "De offeranden Gods zijn een gebroken geest."

Het betoog hiervan is eenvoudig: want dat hart, God zal het niet verachten. "Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten." Waaruit ik dit besluit trek: Dat een geest recht gebroken een hart waarlijk verslagen bij God een heerlijke zaak is. Dat is, een zaak, die boven alle uitwendige plichten gaat, welke die ook mogen zijn, want dat wordt bedoeld met de woorden: de offeranden, omdat het beantwoordt aan alle offeranden, welke wij God kunnen aanbieden, ja het dient in de plaats van alle: al onze offeranden zonder deze zijn niets, deze alleen is alles.

Er zijn vier dingen, die zeer aangenaam zijn bij God.
Het eerste is: De offerande van het lichaam van Christus voor onze zonden. Hiervan leest gij bij Hebr. 10, want daar vindt gij er de voorkeur aan gegeven boven alle 3 brandoffers en slachtoffers, het is dit, dat heiligmaking teweeg brengt, en zo het volk aangenaam maakt in het oog van God.
Ten tweede. Ongeveinsde liefde tot God wordt beter gerekend dan alle offeranden of uiterlijke delen der eredienst. "En Hem (de Heere uw God) lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan al de brandoffers en de slachtoffers." Markus 12:33.
Ten derde. Heilig, en ootmoedig, en in gehoorzaamheid te wandelen, tot en voor God, is het derde. Heeft de Heere even veel behagen in brandoffers en slachtoffers als in het gehoorzamen van de stem des Heeren? - "Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen." Micha 6:6 - 8, 1 Samuel 15:22.
Ten vierde. "De offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten."

Maar merk terloops op, dat dit gebroken, dit gebroken en verslagen hart, alleen bij God zo heerlijk is: "zult Gij, o God!" zegt hij, "niet verachten." Waar in opgesloten ligt, dat de wereld niet die achting of die eerbied heeft voor zo'n hart, of voor een, die van een gebroken en verslagen geest. Nee, neen het is er met een man, een vrouw, die gezegend is met een gebroken hart, zover vandaan, dat hij of zij daardoor achting zou verwerven bij de wereld, dat zij maar lastposten zijn, overal waar zij zijn of gaan. Zulke lieden dragen hindernis en verontrusting met zich rond: zij zijn in vleselijke huisgezinnen wat David was voor de koning van Gath, lieden die het huis overlast aandoen. 1 Samuel 21. Hun zuchten, hun tranen, hun kermen bij nacht en bij dag, hun roepen en bidden, hun afzonderlijke gedragingen, brengen het gehele vleselijke huisgezin van streek. Daarom, dat ze afgegrauwd worden door sommigen, veracht door andere, ja, en dat hun gezelschap door andere wordt verlaten en gevloden. Maar let op de tekst: "Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten," maar veeleer aannemen, want niet verachten is bij God achting er voor hebben en er een hoge prijs op stellen.

DE LEER, DE VERZEKERING, HET BETOOG EN HET BESLUIT, DAT EEN GEBROKEN EN WAARLIJK VERSLAGEN HART EEN UITNEMEND HART IS.

Maar wij zullen door onderscheiden bijzonderheden betogen dat een gebroken geest, een geest recht gebroken, een hart waarlijk verslagen bij God een uitnemend ding is.

Ten eerste. Dit is duidelijk uit de vergelijking: "Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven, in brandoffers hebt gij geen behagen. De offeranden Gods zijn een gebroken geest, enz. Let er op, Hij verwerpt offeranden, brandoffers en slachtoffers, dat is, alle Levitische ceremoniën onder de wet, en alle uitwendige verrichtingen onder het Evangelie, maar neemt een gebroken hart aan. Het is hierdoor dus openbaar, ook al was er niets anders te zeggen, waaruit blijkt, dat een hart recht gebroken, een hart waarlijk verslagen bij God een uitnemend ding is, want, zo als gij

ziet, zo'n hart wordt gesteld voor alle offerande, en echter waren dit de ordinanties van God en dingen die Hij beval, maar zie, een gebroken geest is boven die alle, een verslagen hart gaat ze te boven, ja gaat ze te boven ook wanneer ze allen tezamen genomen worden. Gij wilt het ene niet, u zal het andere niet verachten.
O broeders, een gebroken en verslagen hart is een uitnemend ding. Heb ik gezegd, dat een gebroken hart, een gebroken en verslagen hart, geschat wordt boven alle offeranden, ik voeg er bij,

Ten tweede. Het is van hogere schatting bij God dan de hemel of de aarde, en dat is meer dan gesteld te worden voor uitwendige plichten. "Alzo zegt de HEERE: De hemel is Mijn troon, en de aarde is de voetbank Mijner voeten, waar zou dat huis zijn, dat u Mij zou bouwen? En waar is de plaats Mijner rust? Want Mijn hand heeft al deze dingen gemaakt, en al deze dingen zijn geweest, spreekt de HEERE, maar op deze zal ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft." Jesaja 66:1 - 2.
Let er op, God zegt, dat Hij al deze dingen gemaakt heeft, maar Hij zegt niet, dat Hij op dezelve zal zien, dat is, er een welgevallen en vermaak in scheppen, Nee, er ontbreekt datgene in alles wat Hij heeft gemaakt, wat zijn hart zou verrukken en verheugen. Maar laat nu een zondaar met een gebroken hart voor Hem komen, ja, Hij doorzoekt de hele wereld om een zodanige te vinden, en hem gevonden hebbende, zegt Hij: "Op deze zal Ik zien." nogmaals zeg ik, dat zo'n mens bij Hem van meer waarde is dan de hemel of de aarde: "Dezelve," zegt Hij, "zullen verouderen, "" zij zullen vergaan," en verdwijnen, maar deze mens, hij blijft: hij, zoals ons op een andere plaats onder een ander merkteken wordt voorgesteld, "blijft in der eeuwigheid." Hebr. 1:10 - 12, 1 Joh. 2:17. "Op deze zal Ik zien," met deze zal ik verheugd zijn, want deze betekenis heeft het zien op iemand soms. "Gij hebt mij het hart genomen, mijn zuster, o bruid!" zegt Christus tot Zijn nederigen van hart, "gij hebt mij het hart genomen, met een van uw ogen." Hooglied 4:9. Aangezien het als een geleibuis is om de waterbeken uit uw gebroken hart te laten. Ik ben genomen, zegt Hij, "met een keten van uw hals." Hooglied 4:9.
Hier ziet u, dat Hij ziet en verrukt is, Hij ziet en is genomen, gelijk op een andere plaats gezegd wordt: "De koning is als gebonden op de galerijen," dat is, is genomen door Zijn liefste, met de duiven ogen van Zijn liefste, met de verslagen geest van zijn volk. Hooglied 7:5, 5:15.
Maar dit wordt niet van Hem vermeld met betrekking tot de hemel of de aarde: die stelt Hij in een geheel ander licht, die "worden" door Hem "ten vure bewaard tegen de dag des oordeels, en der verderving der goddeloze mensen", 2 Petrus 3:7, maar de gebrokenen van hart zijn Zijne beminden, Zijn juwelen.
Zodat, wat ik hieromtrent heb gezegd, moet doorgaan voor de waarheid Gods, te weten: *Dat een zondaar met een gebroken hart, een zondaar met een verslagen geest, van meerdere schatting is bij God dan de hemel of de aarde.*
Hij zegt, dat Hij deze heeft gemaakt, maar Hij zegt niet, dat Hij op dezelve zal zien.
Hij zegt, dat ze Zijn troon en de voetbank van Zijn voeten zijn, maar Hij zegt niet, dat zij Hem het hart hebben genomen of vervoerd.
Nee, het zijn die, *welke van een verslagen geest zijn*, welke dat doen. Maar er ligt nog meer in de woorden.

"Op deze zal Ik zien," dat is, voor deze zal Ik zorgen, om deze zal Ik Mij legeren, Ik zal deze onder Mijn bescherming nemen, want dat betekent het zien op iemand soms, en ik neem de betekenis in deze plaats als zodanig. Spreuken 27:23, Jeremia 39:12, 40:4. "De HEERE ondersteunt allen, die vallen, en Hij richt op alle gebogenen." Psalm 145:14. En de gebrokenen van hart behoren hiertoe, waarom Hij zorgt voor, Zich legert om, en Zijn ogen ten goede gesteld heeft op de zodanige. Dit is dus een tweede betoog om te bewijzen dat de mens, wiens geest recht gebroken, wiens hart waarlijk verslagen is, van hoge schatting is bij God.

Ten derde. Verder nog, God verkiest niet slechts zodanig iemand, zoals gezegd is, vóór de hemel en de aarde, maar het is Zijn lust, het is Zijn begeerte die mens tot een vertrouweling tot een metgezel te hebben: Hij moet wonen, Hij moet samenwonen bij hem, die van een gebroken hart is, bij diegenen, die van een verslagen geest zijn. "Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij die, die van een verbrijzelde en nederige geest is," enz. Jesaja 57:15. Aanschouw hier beide de majesteit en de neerbuiging van de Hoge en Verhevene, Zijn majesteit, in dat Hij hoog is en de bewoner der eeuwigheid: "Ik ben de Hoge en Verhevene," zegt Hij, "Ik woon in de eeuwigheid. "Voorwaar, deze overweging is genoeg om de gebrokene van hart in een muizengat te doen kruipen om zich voor zo'n majesteit te verbergen! Maar aanschouw Zijn hart, Zijn neerbuigende geest: ook wil Ik wonen bij hem, die een gebroken hart heeft, bij hem, die van een verbrijzelde of verslagen geest is, dit is de mens, met wie Ik wil samenwonen, dat is, hem, zegt God, wil Ik verkiezen tot Mijn metgezel.
Want begeerte te hebben om bij iemand te wonen veronderstelt al deze dingen, en waarlijk, van al de mensen in de wereld hebben geen kennis van God, verstaan geen wat gemeenschap met Hem en wat Zijn onderwijzingen betekenen dan diegenen, die van een gebroken en verslagen hart zijn. "De HEERE is nabij de gebrokenen van hart." Psalm 34:19. Dit zijn zij, die bedoeld worden in de 14de Psalm, waar gezegd wordt: "De HEERE heeft uit de hemel neergezien om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht," opdat Hij iemand in de wereld mocht vinden, met wie hij mocht omgaan, want inderdaad, er is niemand anders, die verstandig is, of die zich kan uitstrekken om naar Hem te 6 luisteren. God is om zo te zeggen genoodzaakt om de harten der mensen te breken, voor Hij hen gewillig kan maken om tot Hem te roepen, of voor dat zij gewillig zijn om toe te laten, dat Hij Zich met hen inlaat, de overigen sluiten hun ogen, stoppen hun oren, wenden hun harten af, en zeggen tot God: Wijk van mij. Job 21:14.
Maar nu komt het de gebroken van hart goed te pas, hij heeft tijd, ja tijd, en gewilligheid, en verstand, en alles, en is daarom een geschikt mens om met God te doen te hebben. Ook is er in het huis, in het hart, in de geest van deze mens plaats voor God om er te wonen, om er te wandelen, om er een koninkrijk op te richten. Hier is dus overeenstemming. "Zullen twee tezamen wandelen," zegt God, "tenzij dat zij bijeengekomen zijn?" Amos 3:3. De gebroken van hart begeert Gods gezelschap: wanneer zal u tot mij komen? Zegt hij. De gebroken van hart verheugt zich wanneer God tot hem spreekt. Hier is een overeenstemming. "Doe mij vreugde en blijdschap horen," zegt hij, "dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt." Psalm 51:8. Maar hier ligt de heerlijkheid, dat de Hoge en Verhevene, de God die in de eeuwigheid woont, en dat was een hoge en heilige plaats voor Hem om te wonen, zou

verkiezen te wonen bij, en een metgezel te zijn van de gebroken van hart, en van hen, die van een verslagen geest zijn. Ja, en hier is ook een grote troost voor dezulken.

Ten vierde. God verkiest niet alleen zo'n hart voor alle offeranden, Hij schat niet slechts zo'n mens boven de hemel en de aarde, Hij begeert daarenboven niet alleen om met hem in nauwe verbinding te staan, maar Hij bewaart ook voor hem Zijn voornaamste vertroostingen, Zijn hart - verlevendigende en ziel - verkwikkende versterkingen. "Ik woon," zegt Hij, bij dezulken om hen te verlevendigen, en hen te ondersteunen en te vertroosten, "opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden." Jesaja 57:15.
De gebroken van hart is onderhevig aan bezwijmingen, hij heeft zijn flauwten en toevallen, hij valt dikwijls weg van angst en vrees, hij moet op de been gehouden worden met flessen, en vertroost met appels, of anders is er voor hem: geen raad: hij kwijnt, hij kwijnt weg in zijn ongerechtigheid, ook kan niets hem het leven doen behouden en hem gezond maken dan de vertroostingen en de hartversterkingen van de almachtige God. Ex. 33:10 - 11. Waarom God bij zodanig een wil wonen, om het hart te verlevendigen, om de geest te verlevendigen. "Opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat Ik levend: make het hart der verbrijzelden."
God heeft hartversterkingen, maar zij zijn om hen te vertroosten, die neergeworpen zijn, 2 Cor. 7:6, en dezulken zijn de gebrokenen van hart, wat aangaat hen, die gezond zijn, zij hebben de geneesheer niet van node. Markus 2:17. Het zijn de gebrokenen van geest, die behoefte hebben aan hartversterkingen, geneesheren zijn mensen, die niet in de rekening zijn dan bij hen, die hun ziekte gevoelen, en dit is een reden, waarom er zo weinig om God gegeven wordt in de wereld, namelijk omdat men niet ziek geworden is door de wondende slagen van God. Maar wanneer een mens gewond is, wanneer zijn beenderen hem gebroken zijn, of wanneer hij op het ziekbed uitgestrekt en aan de rand des grafs gelegd is, wie staat dan zo hoog bij hem aangeschreven als een bekwaam geneesheer? Wat wordt zo zeer begeerd als de hartversterkingen, de vertroostingen, en de geneesmiddelen van een geneesheer, die bedreven is in deze zaken?
En zo is het met de gebroken van hart: hij is behoeftig, en God heeft voor hem een ruime mate van de vertroostingen en hartversterkingen des hemels toebereid, om zijn zinkende ziel te ondersteunen en te verlichten. Zodat een zodanige onder al de beloften ligt, die vertroosting in zich bevatten, en hulp aanbieden aan mensen, die ziek en wanhopig zijn onder het gevoel van zonde en van de hevige toorn Gods, en zij, zegt God, zullen daarmee verkwikt en verlevendigd worden. Ja, ze zijn voor hen bestemd, Hij heeft daarvoor hun hart gebroken, Hij heeft daarom hun geest gewond, dat Hij hen geschikt mocht maken om zijn levendmakende hartversterkingen te smaken, dat Hij hun zijn levendmakende vertroostingen mocht toedienen. Want inderdaad, zodra Hij hen heeft gebroken is Zijn ingewand bewogen, Zijn medelijden begint te werken, en kan niet dulden, dat Zijn slaande hand over hen opgeheven blijft. Efraïm was een van deze, maar aanschouw het hart van God, hoe het naar hem toe werkt, zodra Hij hem had geslagen. "Is niet Efraïm," zegt Hij "Mij een dierbare zoon?" dat is, hij is het, "is hij Mij niet een troetelkind? dat is, hij is het, "want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem, daarom rommelt Mijn ingewand over hem, Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, spreekt de HEERE." Jeremia 31:18 - 20. Dit is dus een nieuw betoog.

Ten vijfde. Gelijk God zo'n hart verkiest, en de man, die het bezit, schat boven de hemel en de aarde, gelijk hij nauwe omgang begeert met een zodanige, en Zijn hartversterkingen voor hem bereidt, zo gaf Hij Zijn Zoon Jezus, toen Hij Hem tot een Zaligmaker in de wereld zond, in het bijzonder met de opdracht om voor dezulken zorg te dragen, ja, dat was een van de hoofdredenen, waarom Hij Hem van de hemel neer zond, gezalfd voor Zijn werk op aarde. "De Geest des Heeren is op Mij," zegt Hij, "daarom heeft Hij Mij gezalfd, Hij heeft Mij gezonden om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van hart," enz. Lukas 4:18, Jesaja 61:1. Nu, dat dit bedoeld wordt van Christus, is door Zijn eigen lippen bevestigd, want in de dagen van Zijn vlees nam Hij, toen Hij in de synagoge te Nazareth was, dit boek in Zijn handen, en las Hij deze plaats aan het volk voor, en toen zei Hij tot hen: Heden is deze Schrift in uw oren vervuld. Lukas 4:16 - 18 . Zie slechts, dit zijn de zielen, omtrent welker welzijn plannen zijn beraamd in de hemelen. God beraadslaagde over hun zaligheid, over hun bevrijding, over hun welstand, voor Zijn Zoon vandaar neder kwam.

Bewijst dit dan niet, dat een gebroken van hart, dat een verslagene van geest van grote achting is bij God? Ik heb mij dikwijls over David verwonderd, dat hij aan Joab en de krijgslieden opdracht gaf om zorg te dragen, dat zij zachtjes handelden met die jonge opstandeling Absalom, zijn zoon. 2 Samuel 18:5. Maar dat God, de hoge God, de God tegen wie wij hebben gezondigd, zodra Hij had geslagen, aan Zijn Zoon een bevel, een last, een opdracht gaf om voor de gebrokenen van hart te zorgen, om hen te verbinden en te genezen dat is iets, dat nooit genoeg door mensen of engelen kan bewonderd worden.

En daar dit Zijn opdracht was, handelde Hij dienovereenkomstig, gelijk klaarblijkelijk voorgesteld wordt door de gelijkenis van de man, die onder de moordenaars viel. Hij ging tot hem, goot wijn en olie in zijn wonden, hij verbond hem, nam hem op, zette hem op zijn eigen beest, bracht hem naar een herberg, gaf de waard opdracht goed op hem toe te zien, met geld in de hand en een belofte van hem bij zijn terugkomst te zullen belonen voor wat hij verder, gedurende de tijd, dat hij onder zijn verzorging was, aan hem te koste zou leggen. Lukas 10:30 - 35.

Aanschouw dus de zorg van God, welke Hij heeft voor de gebrokenen van hart: Hij heeft Christus, zijn Zoon, opdracht gegeven om goed op hen toe te zien, en hun wonden te verbinden en te genezen. Aanschouw eveneens de getrouwheid van Christus, die deze opdracht niet verbergt, maar haar voorleest, zodra Hij Zijn bediening aanvaardt, en evenzo het praktische gedeelte daarvan ter hand neemt. "Hij geneest de gebrokenen van hart, en Hij verbindt hen in hun smarten." Psalm 147:3. En aanschouw nogmaals in wiens hoede een gebroken hart en een verslagen geest dit arme schepsel gesteld heeft, hij is onder de zorg van God, onder de verzorging en behandeling van Christus. Indien iemand er zeker van was, dat Zijn ongesteldheid hem gesteld had onder de bijzondere zorg van de koning en de koningin, dan kon hij toch nog niet zeker zijn van het leven, hij kon sterven onder hun soevereine handen.

Maar zie, hier is iemand in de gunst van God en onder de hand van Christus om, genezen te worden, onder wiens hand nog nooit een gestorven is door gebrek aan bekwaamheid en macht in Hem om hun het leven te redden, zodat deze man moet leven, Christus heeft niet slechts de opdracht om zijn wonden te verbinden, maar om hem te genezen. Hij heeft het van Zichzelf zo verklaard in het voorlezen van Zijn

opdracht, zodat hij, wiens hart gebroken en wiens geest verslagen is, niet slechts onder handen genomen, maar genezen moet worden, genezen van zijn smart, van zijn leed, van zijn verdriet, van zijn zonde, en van de vreze des doods en van het hellevuur, waarom Hij er bijvoegt, dat Hij aan diegenen moet geven, 'sieraad voor as, vreugde olie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest," "om alle treurige te troosten," Jesaja 61:2 - 3.
Dit, zeg ik, is vervat in Zijn opdracht: de gebrokenen van hart zijn in Zijn hand gesteld, en Hij heeft zelf gezegd, dat hij hen zal genezen. Hierom zegt Hij van diezelfde mens: "Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden, en hun vertroostingen weergeven, namelijk aan hun treurige, en Ik zal hen genezen." Jesaja 57:18 - 19. En dit is een vijfde betoog.

Ten zesde. Gelijk God zo'n hart verkiest, en zo de mens, die het bezit, hoogschat, gelijk Hij zijn gezelschap begeert, voor hem Zijn hartversterkingen beschikt heeft, en Christus opdracht gegeven heeft om hen te genezen, zo heeft Hij ten besluite beloofd hem te zullen behouden. "Hij behoudt de verslagenen van geest." Psalm 34:19. En dit is het besluit van alles, want iemand te behouden is het einde van alle bijzondere genade. "Hij behoudt de verslagenen van geest."
Behouden is vergeven, want zonder vergiffenis van zonden kunnen wij niet behouden worden. Behouden is iemand in deze ellendige wereld te behoeden en hen te bevrijden van al die duivels, verzoekingen, strikken en verwoestingen, die, werden wij niet bewaard, werden wij niet behoed door 9 God, ons voor eeuwig naar lichaam en ziel zouden verderven. Behouden is iemand naar lichaam en ziel tot heerlijkheid te brengen, en hem een eeuwige woning te geven in de hemel, opdat hij moge wonen in de tegenwoordigheid van deze goede God, en van de Heere Jezus, en om hun de lofliederen van zijn verlossing aan te heffen tot in alle eeuwigheid. Dit is het, behouden te worden, ook kan niets minder dan dit de zaligheid van de zondaar voleindigen. Nu, dit zal het lot zijn van de gebroken van hart, en het doel, dat God Zich voorstelt met de verslagene van geest. "Hij behoudt de verslagenen van geest." Hij behoudt de zodanige! Dit gaat boven alles! Maar geloven de gebrokenen van geest dat? Kunnen zij zich verbeelden, dat dit het doel is, waarvoor God hen heeft aangewezen, en dat Hij Zich met hen voorstelden ten dage toen Hij hun harten begon te breken? Nee, nee, zij denken, helaas juist het tegendeel. Zij zijn bevreesd, dat dit slechts het begin van de dood is, en een teken, dat zij nimmer het aangezicht van God met vertroosting zullen zien, noch in deze wereld, noch in de toekomende. Hierom roepen zij uit: "Verwerp mij niet van Uw aangezicht," of, nu ben ik "afgezonderd onder de doden gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt." Psalm 51:13, 88:4 - 6.
Want inderdaad, er gaat met het breken van het hart een zichtbare verschijning van de toorn van God vergezeld, en een bezoeking van de hemel van de schuld der zonde aan het geweten. Dit is voor de rede vol ontzetting, want het slaat de ziel aan de grond, want "een verslagen geest, wie (niemand) zal die opheffen?" Spreuken 18:14. Het schijnt deze mens nu ook toe, dat dit slechts het begin van de hel is, slechts als het was de eerste schrede nederwaarts naar de kuil, terwijl, inderdaad, dit alles slechts de beginselen zijn van de liefde, en slechts datgene, hetwelk de weg baant voor het leven. De Heere doodt voordat Hij levend maakt, Hij wondt voordat Zijn handen helen. Ja, Hij doet het een ten einde het andere te kunnen doen of omdat Hij het andere wil doen,

Hij wondt, omdat het zijn voornemen is om te helen, "want Hij doet smart aan, en Hij verbindt, Hij doorwondt, en Zijn handen helen." Deuteronomium 32:39, 1 Samuel 2:6, Job 5:18. Zijn oogmerk, zeg ik, is de zaligheid der ziel. Hij kastijdt, Hij breekt het hart van elke zoon, die Hij aanneemt, en wee hem, wie God het hart niet breekt. En aldus heb ik bewezen, wat ik bij het begin beweerde, namelijk, dat een geest recht gebroken, een hart waarlijk verslagen, bij God een uitnemend ding is. "Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten." Want dit, zeg ik, is duidelijk,

Ten eerste. Doordat het beter is dan offeranden, dan alle offerande.
Ten tweede. De mens, die dat bezit, is van hogere schatting bij God dan de hemel of de aarde.
Ten derde. God begeert zo'n mens tot zijn vertrouweling en huisgenoot.
Ten vierde. Hij bewaart voor hen zijn hartversterkingen en geestelijke vertroostingen.
Ten vijfde. Hij heeft Zijn Zoon de opdracht, het bevel gegeven om zorg te dragen, dat de gebrokenen van hart geheeld worden, en Hij is besloten om hen te helen.
Ten zesde. En, tot besluit, dat de gebrokenen van hart en zij, die van een verslagen geest zijn, behouden zullen worden, dat is, in het bezit, zullen worden gesteld van de hemelen.

3. WAT EEN GEBROKEN HART, EN WAT EEN VERSLAGEN GEEST IS.
Ik ga u nu tonen wat een gebroken hart en wat een verslagen geest is. Dit moet geschieden, omdat in de ontdekking hiervan beide de troost van hen, die dat bezitten, en de overtuiging van hen, die dat niet bezitten, gelegen is. Nu, opdat ik dit des te beter moge doen, moet ik u deze vier dingen voorstellen en daarover handelen.

- Ten eerste. Ik moet u tonen, wat voor een hart dat is, hetwelk niet is gebroken, hetwelk niet is verslagen.
- Ten tweede. Ik moet u tonen hoe of waarmee het hart gebroken en verslagen wordt.
- Ten derde. U tonen hoe en wat het is, wanneer het gebroken en verslagen is. En,
- Ten vierde. Ik zal u tenslotte enige tekenen geven van een gebroken en verslagen hart.

Ten eerste. *Wat aangaat het eerste, te weten, wat voor een hart dat is, hetwelk geen gebroken, hetwelk geen verslagen hart is.*

Ten eerste. Het hart, voor het is gebroken, is hard en verstokt en weerstrevend tegen God en de zaligheid der ziel. Zach. 7:12, Deuteronomium 2:30, 9:27
Ten tweede. Het is een hart vol van boze bedenkingen en duisternis. Genesis 18:12, Rom. 1:21.
Ten derde. Het is een hart, bedrieglijk en te bedriegen, voornamelijk omtrent de dingen van een eeuwig belang. Jes. 44:20, Deuteronomium 11:16.
Ten vierde. Het is een hart, dat zich liever onrecht en ijdelheid vergadert dan wat goed is voor de ziel. Psalm 41:6, 94:11.

Ten vijfde. Het is een ongelovig hart, en een, dat zich van God tot de zonde keert. Hebr. 3:12.
Ten zesde. Het is een hart, dat, onbesneden zijnde, niet toebereid is voor God, noch voor de aanneming van Zijn heilig Woord. 2 Kronieken 12:14, Psalm 78:8, Hand. 7:51.
Ten zevende. Het is geen enkel maar een dubbel hart: het zal voorwenden dat het God dient, maar ondertussen overhellen naar de duivel en de zonde. Psalm 12:2, Ezech. 33:31.
Ten achtste. Het is een hart hoog en trots: het wil niet onder toezicht staan, hoewel het God zelf is, die het toezicht houdt. Psalm 101:5, Spreuken 16:2, Maleachi 3:13.
Ten negende. Het is een hart, dat plaats zal geven aan de Satan, maar dat de Heilige Geest zal weerstaan. Hand. 5:3, 7:51.
Ten tiende. In een woord: "Het is arglistig, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?" Jeremia 17:9. Dat het hart, voordat het is gebroken, zodanig is, en erger dan ik het heb beschreven, wordt voldoende gezien uit de hele loop der wereld. Waar is de man, wiens hart niet gebroken en wiens geest niet verslagen is, die overeenkomstig het Woord van God eerlijk handelt met zijn eigen ziel? Het is een der merktekenen van een recht geaard hart, dat het zuiver is in Gods wetten, en eerlijk. Psalm 119:18, Lukas 8:15.
Nu, een eerlijk hart zal zichzelf niet afschepen, noch afgescheept worden met datgene, hetwelk niet bestaan kan voor gangbare munt bij de koopman, ik bedoel, met datgene, hetwelk niet bestaan kan voor zalig makende genade in de dag des oordeels. Maar helaas! helaas! slechts weinige mensen, hoe eerlijk zij ook zijn tegenover andere, gedragen zich eerlijk tegenover zichzelf, hoewel hij de ergste bedrieger is, die zijn eigen ziel bedriegt, zoals Jakobus zegt, omtrent de dingen van zijn eigen ziel. Jacobus 1:22, 26

Ten tweede. *Ik kom u nu tonen waarmee en hoe het hart gebroken en de geest verslagen wordt.*
Ten eerste. Waarmee het hart gebroken en de geest verslagen wordt. Het instrument, waarmee het hart gebroken en waarmee de geest verslagen wordt, is het Woord. "Is Mijn Woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?" Jeremia 23:29. De steenrots, in deze tekst, is het hart, hetwelk op een andere plaats wordt vergeleken bij een diamant, welke diamant harder is dan vuursteen. Zach. 7:11 - 12, Ezech. 3:9. Deze steenrots, deze diamant, dit stenen hart wordt gebroken en verslagen door het Woord. Maar dit is alleen het geval, wanneer het Woord als een vuur is, en als een hamer om het te breken en te smelten. En dan, en dan alleen, is het als een vuur en een hamer voor het hart om het te breken, wanneer het gehanteerd wordt door de arm van God. Geen mens kan het hart breken met het Woord, dat is, als God nalaat het te ondersteunen door almachtige kracht van de hemel.
Dit deed Bileam heengaan zonder een recht gebroken en waarlijk verslagen hart, hoewel hij bestraft was door een engel, en de Farizeeën sterven in hun zonden, hoewel daarover bestraft, en vermaand om zich daarvan af te keren, door de Zaligmaker der wereld. Zodat, hoewel het Woord het instrument is, waarmee het hart wordt gebroken, dit evenwel niet gebroken wordt met het Woord, tenzij dat Woord bestuurd wordt door de macht en kracht van God. Dit deed de profeet Jesaja, na langdurige prediking,

uitroepen, dat hij om niet en tevergeefs gearbeid had, en dit deed hem roepen tot God: "Och dat u de hemelen scheurdet, dat u nederkwaamt," opdat de bergen, of rotsachtige heuvelen, of harten, mochten worden gebroken en smelten bij Zijn verschijning. Jesaja 49:4, 64:1 - 2.
Want hij had bij ervaring, dat te deze aanzien geen krachtdadig werk kon verricht worden, tenzij de Heere Zijn hand toe stak. Dit wordt ook dikwijls in de Schriften aangeduid, waar gezegd wordt, wanneer de predikers krachtdadig predikten tot verbreking van de harten der mensen: "en de Heere wrocht mede, en de hand des Heeren was met hen, en dergelijke. Markus 16:20, Hand. 11:21. 12 Nu, wanneer de hand des Heeren met het woord is, dan is het machtig, dan is het "krachtig door God, tot nederwerping der sterkten." 2 Cor. 10:4. Het is dan scherp als een zwaard in de ziel en de geest, het dringt door als een pijl in de harten van zondaren, waardoor zij aan Zijn voeten vallen om te smeken om genade. Hebr. 4:12. Dan is het, zoals tevoren gezegd werd, als een vuur en als een hamer om deze steenrots in stukken te slaan. Psalm 110:3.
En hierom wordt ervan het woord melding gemaakt onder een tweevoudige beschouwing.

1. Als op zichzelf staande.
2. Als vergezeld met kracht van de hemel.

1. Als op zichzelf staande, en niet bijgestaan door zaligmakende werking van de hemel wordt het enkel het Woord, bloot het Woord genoemd, of alsof het alleen het woord van mensen was. 1 Thess. 1:5 - 7, 1 Cor. 4:19 - 20, 1 Thess. 2:13. Omdat het dan alleen is als bestuurd door mensen, die niet in staat zijn om het dat werk te doen verrichten. Het Woord van God, alleen in de hand eens mensen, is gelijk het zwaard van de vader in de hand van de zuigeling, welk zwaard, al is er ook nog zo'n goede punt aan en al is het ook nog zo scherp aan de kanten, nu niet in staat is om een vijand te overwinnen, en neer te vellen, en om genade te doen roepen, omdat het slechts in de hand van een kind is.
Maar laat nu hetzelfde zwaard gesteld worden in de hand van een bedreven vader - en God is beide bekwaam en bedreven in het hanteren van Zijn Woord - en dan wordt de zondaar, en dan worden ook de trotse helpers genoodzaakt te bukken en zich te onderwerpen, zodat, zeg ik, hoewel het Woord het instrument is, het echter van zichzelf geen goed doet aan de ziel, geen zaligmakend goed, het hart wordt daardoor niet gebroken en de geest wordt daardoor niet verslagen, het werkt alleen de dood, en laat de mensen in de ketenen van hun zonden, nog vaster gebonden om overgeleverd te worden tot eeuwige veroordeling. 2 Cor. 2:15 - 16. Maar bijgestaan door almachtige kracht, dan is hetzelfde Woord als het brullen van een leeuw, als het doorboren van een zwaard, als een brandend vuur in de beenderen, als de donder en als een hamer, die alles te pletter slaat. Jeremia 25:30, Amos 1:2, 3:8, Hand. 2:37, Jeremia 20:9, Psalm 29:3 - 9. Zodat hieruit kan worden afgeleid, dat al wie het Woord heeft horen prediken en de stem van de levende God daarin niet heeft gehoord, vooralsnog geen gebroken hart en geen verslagen geest heeft vanwege zijn zonden.

Ten tweede. *Hoe het hart gebroken en de geest verslagen wordt.* En dit leidt mij tot de tweede zaak, te weten: *Aan te tonen hoe het hart gebroken en de geest verslagen*

wordt door het Woord, en dit geschiedt werkelijk, wanneer het woord met kracht neerkomt. Maar dit is nog slechts algemeen, dus, meer bijzonder,

1. Dan werkt het Woord krachtdadig tot dit doel, wanneer het de zondaar en zijn zonde ontdekt, en hem zal overtuigen, dat het hem ontdekt heeft. Zo was het met onze eerste vader, toen hij gezondigd had zocht hij zich voor God te verbergen: hij gaat in het midden van het geboomte des hofs en daar kruipt hij weg, maar zich toch niet veilig wanende bedekt hij zich met vijgenboom bladeren, en nu ligt hij gerust neer. Na zal God mij niet vinden, denkt hij, noch weten wat ik gedaan heb. Maar kijk, hij ligt er nog maar even, en daar hoort hij "de stem van de Heere God wandelende in de hof." En nu, Adam, wat denkt gij nu te doen? Zie, nu sluipt hij weg, en verbergt zijn hoofd, en doet nog al het mogelijke om niet ontdekt te worden, maar hoor! de stem roept uit: ADAM! en nu begint hij te beven. "Adam, waar zijt gij?" zegt God, en nu moet Adam wel antwoord geven. Genesis 3:7
Maar de stem van de Heere God verlaat hem hier niet: Nee, zij begint nu uit te vorsen, en te ondervragen naar wat hij gedaan heeft, en te onthullen wat hij bijeen gewikkeld en bedekt had, totdat het hem naakt en bloot stelde in eigen oog vaar het aangezicht van God. Zo doet dus het Woord wanneer het gehanteerd wordt door de arm van God. Het ontdekt, het kiest de enkele zondaar uit, de zondaar bevindt het zo, het ontdekt de zondaar aan zijn zonden, het onthult zijn hele leven, het ontbloot hem en legt hem naakt in eigen oog voor het aangezicht van God, ook kunnen de zondaar en zijn boosheid niet langer verborgen en bedekt blijven, en nu begint de zondaar te zien wat hij vroeger nimmer zag.

2. Een ander voorbeeld hiervan is David, de man van onze tekst. Hij zondigt, hij zondigt in grote mate, hij zondigt en verbergt het, ja, en zoekt het te verbergen voor het aangezicht van God en mensen. Nathan wordt gezonden om een prediking tot hem te richten, en dat wel in het algemeen, en in het bijzonder: in het algemeen, door een gelijkenis, in het bijzonder, door een bijzondere toepassing daarvan op hem. Terwijl Nathan slechts predikte in het gemeen, of in het algemeen, was David zo vrij als een vis in het water, en stond hij even rechtvaardig in eigen oog alsof hij zo onschuldig en zo onnozel was geweest als een. Maar God had liefde tot David, en daarom beveelt Hij Zijn knecht Nathan er recht op af te gaan, niet slechts tot Davids oren, maar tot Davids geweten. En zie, nu moet David vallen. "Gij zijt die man!" zegt Nathan, en David zegt: "Ik heb gezondigd," en toen was zijn hart gebroken en zijn geest verslagen, zoals deze Psalm en onze tekst toont. 2 Samuel 12:1 - 13.

3. Een derde voorbeeld is Saulus, hij had menige prediking gehoord, en was een voorname belijder geworden, ja hij was ijveriger dan velen van zijn gelijken, maar zijn hart was nimmer gebroken, noch zijn geest ooit verslagen, tot hij een prediking van de hemel hoorde, tot hij God hoorde, in het Woord van God, ondervraag doende naar zijn zonden: "Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?" zegt Jezus, en toen kon hij het niet langer uithouden, want toen brak zijn hart, toen viel hij ter aarde, toen sidderde hij, toen riep hij uit: "Wie bent u, Heere?" en "Heere! wat wilt gij, dat ik doen zal?" Hand. 9. Dus, zoals ik zei: Dan werkt het Woord krachtdadig tot dit doel, wanneer het de zondaar en zijn zonde ontdekt, en eveneens wanneer het hem zal overtuigen, dat het hem ontdekt heeft. Alleen moet ik er hier een waarschuwing bijvoegen, want elke

werking van het Woord op het geweten is niet zaligmakend, evenmin loopt alle overtuiging uit op de zaligmakende bekering van de zondaar. Het is dan alleen zo'n werking van het Woord die bedoeld is, namelijk, die de zondaar niet slechts het boze van zijn wegen toont, maar het hart ongeveinsd overbrengt tot God door Christus.
En dit brengt mij tot de derde zaak.

Ten derde. *Ik heb u dus te tonen, hoe en wat het hart is, wanneer het gebroken en verslagen is.*
En dit moet ik doen door u de twee voornaamste uitdrukkingen in de tekst te verklaren.
Ten eerste. Wat bedoeld wordt door dit woord gebroken.
Ten tweede. Wat bedoeld wordt door dit woord verslagen.

Ten eerste. Wat aangaat dit *woord gebroken.* Tindal geeft het weer door: *een ontroerd hart,* maar ik denk er ligt meer in. Ik beschouw het dus als een hart, dat zijn bekwaamheid, aangaande vroegere handelingen, verloren heeft, evenals een man, wiens beenderen gebroken zijn, zijn bekwaamheid verloren heeft, aangaande zijn wijze van lopen, springen, worstelen of iets anders, hetwelk hij op een ijdele wijze gewoon was te doen, waarom hij dat, hetwelk een gebroken hart genoemd wordt in de tekst, zijn gebroken beenderen noemt in het tiende vers: "Doe mij vreugde en blijdschap horen," zegt hij, "dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbroken (of gebroken) hebt," Psalm 51:10.
En waarom wordt het breken van het hart vergeleken met het breken van de beenderen, anders dan omdat evenals wanneer de beenderen gebroken zijn, de uitwendige mens van zijn bekwaamheid beroofd is aangaande hetgeen hij gewoon was te doen, zo wanneer de geest gebroken is, de inwendige mens van zijn bekwaamheid beroofd is aangaande de ijdelheid en de dwaasheid, waar hij zich tevoren in verlustigde? Hierom gaat zwakheid gepaard met deze gebrokenheid des harten. "Ik ben verzwakt," zegt hij, "en uitermate zeer verbrijzeld, Psalm 38:9. Ik heb mijn sterkte en vorige kracht verloren, aangaande ijdele en zondige wegen.
Dit is het dus, het hart gebroken te hebben, namelijk, dat het verlamd, onbekwaam gemaakt, en afgetrokken is, door een besef van Gods toorn over de zonde, van de levensloop, waar het zich vroeger in bewoog, en om te tonen dat dit werk geen inbeelding is, en dat dit niet gedaan wordt dan met grote ontroering voor de ziel, wordt het vergeleken met het ontwrichten der beenderen, het verbreken der beenderen, het verbranden der beenderen met vuur, het verdrogen der beenderen, het verschrikken der beenderen, enz. Psalm 22:14, Jeremia 20:9, Klaagliederen 1:13, Psalm 6:2, Spreuken 17:22. Al hetwelk uitdrukkingen zijn, versierd met zodanige gelijkenissen, die onloochenbaar te kennen geven, dat voor de zinnen en het gevoel een gebroken hart een smartelijke zaak is.

Ten tweede. Wat bedoeld wordt door het woord verslagen. Een verslagen geest is een boetvaardige geest, een, die smartelijk gegriefd en diep met berouw aangedaan is wegens de zonden, die hij begaan heeft tegen God en tot verwoesting van de ziel, en zo moet het genomen worden in al die plaatsen, waar van een verslagen geest melding gemaakt wordt, zoals in Psalm 34:18, Jesaja 57:15, 66:2. Gelijk een mens, die door zijn dwaasheid een gebroken arm of been gekregen heeft, van hart spijt heeft, dat hij

ooit zo dwaas was om zich te begeven in zulke dwaze wegen van ijdelheid en lediggang, zo heeft hij, wiens hart gebroken is door een besef van Gods toorn over zijn zonde, diepe smart in zijn ziel, en is hij in grote mate met berouw aangedaan, dat hij ooit zo'n dwaas was om door oproerige Hand. Zichzelf en zijn ziel tot zoveel bittere droefheid te brengen. Hierom noemt een zodanige, terwijl andere zich in de ijdelheid vermaken, zijn zonde zijn grootste dwaasheid. "Mijn etterbuilen stinken," zegt David, "zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid." En nogmaals, "O God! U weet van Mijn dwaasheid, en mijn, schulden zijn voor U niet verborgen." Psalm 38:6, 69:6. De mensen kunnen, wat zij ook zeggen met hun lippen, niet besluiten, zo hun harten nog niet gebroken zijn, dat de zonde een dwaze zaak is. Hierom wordt er gezegd: "De dwaasheid der zotten is dwaasheid." Spreuken 14:24.
Dat is, de dwaasheid van sommige mensen is, dat zij behagen scheppen in hun zonden, want hun zonden zijn hun dwaasheid, en de dwaasheid van hun ziel ligt daarin, dat zij deze dwaasheid in het aangezicht zien. Maar de mens, wiens hart gebroken is, behoort niet tot diegenen, hij kan er niet toe behoren, evenmin als een mens, wiens beenderen gebroken zijn, zich er in kan verheugen, dat hij gevraagd wordt om een spel mee te spelen, waar de ledematen bij gebruikt moeten worden. Daarom, dat andere dwaas te horen praten tot smart is van hen, die God gewond heeft, of, zoals het heet op een andere plaats: Hun woorden zijn "als steken van een zwaard." Psalm 69:27, Spreuken 12:18.
Dit dus beschouw ik als de betekenis van deze twee woorden: een gebroken en verslagen geest.

Ten vierde. ***Ik ga u nu tenslotte meer in het bijzonder enige tekenen geven van een gebroken hart, van een gebroken en verslagen geest.***
Ten eerste. Een gebroken van hart, zo een als er bedoeld wordt in de tekst, is een gevoelig mens, hij is gebracht tot het gebruik van al de zinnen van zijn ziel. Alle andere zijn dood, beseffeloos, en zonder waar gevoel van hetgeen, waar de gebroken van hart gevoel van heeft.

1. Hij ziet zichzelf zoals hij werkelijk is, waar andere onwetend van zijn. Dat is, hij ziet zichzelf niet slechts als een mens vol van zonden, maar als een mens, van nature in de gal en de boeien der zonde. In de gal der zonde: het is Petrus' woord tot Simon, en het is een uitspraak, die past op alle mensen: want ieder mens in zijn natuurstaat is in de gal der zonde, hij werd daarin geschapen, hij werd daarin ontvangen, zij heeft ook macht over hem en door die macht is zijn hele ziel en lichaam besmet. Psalm 51:6, Hand. 8:23. Dit ziet hij, dit verstaat hij, elke belijder ziet dit niet, omdat de zegen van een gebroken hart niet verleend wordt aan iedereen. David zegt: "Er is niets heel in mijn vlees," en Salomo wijst aan, dat er een plaag of lopende zweer is in het hart. Maar iedereen merkt dit niet. Psalm 38:4, 1 Kon. 8:38. Hij zegt nogmaals, dat zijn etterbuilen stonken en vervuild waren, dat zijn zweer liep en niet ophield. Psalm 38:6, 77:2. Maar van deze dingen heeft de dierlijke mens, de mens, wiens hart nimmer gebroken was, geen verstand. Maar de gebroken van hart, de mens, die een gebroken geest heeft, hij ziet, zoals de profeet het uitdrukt, hij ziet zijn ziekte, hij ziet zijn gezwel: "Als Efraïm zijn ziekte zag, en Juda zijn gezwel," hij ziet het tot zijn smart, hij ziet het tot zijn bekommering. Hosea 5:13.

2. Hij gevoelt waar andere geen gevoel van hebben, hij gevoelt de pijlen van de Almachtige, en dat zij diep in hem zijn neergedaald. Psalm 38:2. Hij gevoelt hoe ziek en gewond, door het slaan van Gods hamer op zijn hart om het te breken, zijn arme ziel geworden is. Hij gevoelt een last ondraaglijk op Zijn Geest liggende. Hosea 5:13. "Mijn ongerechtigheden," zegt hij, "gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden." Psalm 38:5. Hij gevoelt ook de zware hand van God op zijn ziel, iets, waar vleselijke mensen geen kennis aan hebben. Hij gevoelt smart, daar hij gewond is, en wel zo'n smart, die andere niet verstaan kunnen, omdat zij niet gebroken zijn. "Mijn hart," zegt David, 'smart in het binnenste van mij." Om welke oorzaak? Om welke oorzaak!" Verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen." Psalm 55:4. De verschrikkingen des doods veroorzaken smart, ja, smart van de hoogste natuur, hierom wordt wat hier smart genoemd wordt, op een andere plaats weeën genoemd. Jesaja 21:3.
U weet, gebroken beenderen veroorzaken pijn, zware pijn, ja pijn die ons doet kermen "gelijk een dodelijk verwonde kermt." Ezech. 30:24. Zielenpijn is de zwaarste pijn, in vergelijking tot hetwelk de pijn van het lichaam zeer draaglijk is. Spreuken 18:14. Nu, hier is zielenpijn, hier is hartenpijn, hier handelen wij over een gewonde, over een gebroken geest, dit dus is pijn, waarvan het gevoel de hele mens doet wegzinken, ook kan niemand dit ondersteunen dan God. De dood is in dit lijden, de eeuwige dood, zonder Gods bijzondere genade. Hiertoe zal het lijden de ziel brengen, en dit gevoelt de gebroken van hart. "De banden des doods," zegt David, "hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen, ik vond benauwdheid en droefenis." Psalm 116:3. Ah! dat wil ik geloven, arme man, dat u benauwdheid en droefenis vond, want de angsten der hel en de banden des doods zijn van alle angsten en banden het meest onverdraaglijk. Maar hiermee is de mens bekend, wiens hart gebroken is.

3. Gelijk hij ziet en gevoelt, zo hoort hij dat, wat zijn angst en smart vermeerdert. U weet, als een mens de beenderen gebroken zijn, ziet en gevoelt hij niet alleen, maar hoort hij ook menigmaal wat zijn leed vermeerdert, als, dat zijn wonden ongeneeslijk zijn, dat zijn been niet goed gezet is, dat er gevaar bestaat voor koudvuur, dat het mis met hem kan gaan door gebrek aan toezicht. Dit zijn de stemmen, de uitspraken, die het huis vervullen van een, wiens beenderen gebroken zijn. En een gebroken van hart weet wat ik hiermee bedoel, hij hoort datgene, hetwelk zijn lippen doet trillen, en op welks geluid hij schijnt te gevoelen, dat er verrotting in zijn beenderen komt, hij trilt van binnen, en wenst, dat hij vreugde en blijdschap moge horen, dat de beenderen, het hart en de geest, die God verbrijzeld heeft, zich mogen verheugen. Hábakuk 3:16, Psalm 51:10. Hem dunkt, hij hoort God zeggen, de duivel zeggen, zijn geweten zeggen, en alle goede mensen onder elkaar fluisteren, zeggende: Er is geen hulp voor hem van God. Job hoorde dit, David hoorde dit, Heman hoorde dit, en dit is de algemene klank in de oren van de gebrokenen van hart.

4. De gebrokenen van hart ruiken wat andere niet ruiken kunnen. Helaas! de zonde had nimmer zo'n reuk voor enig mens ter wereld als zij heeft voor de gebrokenen van hart. U weet dat wonden stinken, maar (er is) geen stank gelijk aan die der zonde voor de gebroken van hart. Zijn eigen zonden stinken, en de zonden van de hele wereld stinken hem toe. De zonde is gelijk aan een kreng: ze is van een stinkende natuur, ja zij heeft de aller ergste stank, evenwel, sommige mensen houden er van. Psalm 38:6.

Maar geen worden beledigd door de reuk daarvan dan God en de zondaar, die gebroken is hart. "Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild," zegt hij, beide in Gods neusgaten en in mijn eigen. Maar helaas! wie ruikt de stank der zonde? Niet een van de vleselijke wereld, zij, gelijk kraaien die op krengen azen, zoeken haar, beminnen haar, en eten haar, zoals het kind brood eet. "Zij eten de zonde Mijns volks," zegt God, "en verlangen, een ieder met zijn ziel, naar hun ongerechtigheid." Hosea 4:8. Dit, zeg ik, doen zij, omdat zij de walgelijke reuk der zonde niet ruiken.
U weet, dat wat walgelijk is voor de reuk, niet aangenaam kan zijn voor de smaak. De gebroken van hart vindt de zonde walgelijk, en roept daarom uit, dat zij stinkt. Ook menen zij bij tijden, dat de reuk van vuur, van vuur en zwavel, aan hen is, zij zijn zich zo bewust van de bezoldiging, die op de zonde volgt.

5. De gebrokenen van hart is ook een man met smaak. Wonden, als ze zeer doen en vol pijnen, vol grote pijnen zijn, veranderen soms de smaak van een mens: zij doen hem denken, dat zijn spijs, zijn drank, ja, dat hartversterkende middelen een bittere smaak in zich bevatten. Hoe menigmaal roept het arme volk van God, die de enigste mensen zijn, die weten wat een gebroken hart betekent, uit, dat zandsteentjes, alsem, gal, en edik hun spijs was. Klaagliederen 3:15 - 16, 19. Deze zandsteentjes, gal en alsem is de ware tijdelijke smaak der zonde, en God, om hen er voor altijd van te doen walgen, voedt hen daarmee, tot het hun harten pijn doet en zij ervan breken. De boosheid is aangenaam van smaak voor de wereld, hierom wordt er gezegd, dat zij zich voeden met as, dat zij zich weiden met wind. Jesaja 44:20, Hosea 12:1 gelijk op de merkwaardigste wijze voorgesteld wordt in de gelijkenis van de verloren zoon. "En hij begeerde zijn buik te vullen," zegt onze Heere, "met de draf, die de zwijnen aten." Lukas 15:16. Maar de gebroken van hart heeft een smaak, die de ware is, in betrekking tot deze dingen, hoewel zijn ziel, ter oorzaak van haar bekommernis, alle soorten van begeerlijke spijze verfoeit. Job 33:19 - 20, Psalm 107:17 - 19.
Aldus heb ik u één teken van een gebroken van hart getoond: hij is een mens die tot bewustheid gekomen is, al de zinnen van zijn ziel zij u ontwaakt, hij kan zien, horen, gevoelen, proeven, ruiken, en dat wel zoals niemand behalve hijzelf kan doen. Ik kom nu tot een ander teken van een gebroken en verslagen mens.

Ten tweede. En dat is, hij is een mens vol van droefheid. Dit, gelijk het andere, is natuurlijk: het is natuurlijk voor iemand, die in lijden is en wiens beenderen gebroken zijn, dat hij leed draagt en bedroefd is. Hij behoort niet tot de vrolijke lieden van deze tijd, hij kan er niet toe behoren, want zijn beenderen, zijn hart is gebroken.
1. Hij is bedroefd, omdat hij in zich een bederf der natuur gevoelt en bevindt. Ik zei u vroeger, dat hij er zich van bewust is, dat hij het ziet en gevoelt, en hier zeg ik, dat hij er bedroefd over is. Het is dit, hetwelk hem zichzelf een ellendig mens doet noemen, het is dit, hetwelk hem zichzelf doet verfoeien en verafschuwen, het is dit, hetwelk hem doet blozen, blozen voor God, en beschaamd zijn. Rom. 7:24, Job 42:5 - 6, Ezech. 36:31. Hij vindt van nature geen gedaante of heerlijkheid in zich, maar hoe meer hij ziet in de spiegel des Woords, des te onbevalliger, des te wanstaltiger bemerkt hij door de zonde te zijn geworden. Iedereen ziet dit niet, daarom is niet ieder er bedroefd over, maar de gebroken van hart ziet, dat hij door de zonde bedorven, verontreinigd, vol van schandelijkheid en goddeloosheid is, hij ziet, dat in hem, dat is, in zijn vlees, geen goed woont, en dit maakt hem bedroefd, ja, dit maakt hem bedroefd

van hart. Iemand, wiens beenderen gebroken zijn, wordt gewaar, dat hij bedorven en van zijn geschiktheid beroofd is om te doen zoals hij wel zou willen doen, en daar draagt hij leed, en daar heeft hij droefheid over. Velen zijn bedroefd vanwege dadelijke overtredingen, omdat deze hen dikwijls tot schaamte brengen voor de mensen, maar weinigen zijn bedroefd vanwege het bederf, dat de zonde heeft aangericht in hun natuur, omdat zij dat bederf zelf niet zien. Een mens kan niet bedroefd zijn vanwege het zonde bederf in zijn natuur, totdat hij ziet, dat dit hem verachtelijk gemaakt heeft bij God, ook kan niets dan een gezicht van God hem waarlijk doen zien wat hij is, en hem zo van hart bedroefd maken, omdat hij zo is. "Maar nu ziet U mijn oog", zegt Job, "daarom verfoei ik mij." "Wee mij, want ik verga," zegt de profeet, "want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heerscharen gezien." En het was dit, dat Daniël deed zeggen: "En mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving," want hij had nu het gezicht van de Heilige. Job 42:6, Jesaja 6:1 - 6, Daniël 10:8.
Gezichten van God breken het hart, omdat de ziel, door het gezicht, dat zij dan heeft van Zijn volmaaktheden, haar eigen oneindige en onuitsprekelijke onevenredigheid ziet, ter oorzaak van de snoodheid van haar natuur.
Veronderstel, een gezelschap van lelijke, onooglijke en wanstaltige personen woonden tezamen in één huis, en veronderstel, dat zij nog nooit enig man of vrouw meer zagen dan zijzelf, of die getooid waren met de schoonheden en volmaaktheden der natuur, deze zouden niet in staat zijn om zichzelf met andere dan zichzelf te vergelijken, en dus niet aangedaan en bedroefd worden vanwege hun onmogelijke natuurlijke gebreken. Maar breng hen nu uit hun cellen en holen der duisternis, waar zij alleen opgesloten zijn geweest, en laat hen een gezicht nemen van de glans en de volmaaktheden der schoonheid, die in andere zijn, en dan, zo ooit, zullen zij bedroefd en terneergeslagen zijn bij het gezicht van hun eigen gebreken. Dit is het geval: de mensen zijn door de zonde bedorven, wanstaltig, gedrochtelijk, onooglijk geworden, maar zij kunnen onder elkaar wonen in het duister, zij zien noch God, noch engelen, noch heiligen, in hun voortreffelijke natuur en schoonheid, daarom zijn zij genegen om hun eigen onsierlijke delen hun sieraden en hun heerlijkheid te achten. Maar laten nu dezulken, zoals ik zei, God en de heiligen zien, of de sieraden van de Heilige Geest en zichzelf zoals zij zijn zonder deze, en dan kan het niet anders of zij moeten aangedaan en bedroefd worden wegens hun eigen wanschapenheid.
Toen de Heere Christus slechts een weinig van Zijn grootheid voor het aangezicht van Zijn knecht Petrus tentoonspreidde, stelde dit de bedorvenheid van Petrus natuur hem voor ogen tot zijn grote verlegenheid en schaamte, en werd hij daardoor gedrongen om te midden van al diegenen, die met hem waren, uit te roepen: "Heere! ga uit van mij, want ik ben een zondig mens." Lukas 5:4 - 8. Dit dus is de oorzaak van een gebroken hart, namelijk een gezicht van Goddelijke luister, en een gevoel, dat ik een arme, bedorven, onreine, bezoedelde ellendeling ben, en dit gezicht het hart gebroken hebbende, verwekt droefheid in de gebrokenen van hart.

2. De gebrokenen van hart is een mens vol van droefheid, doordat hij de bedorvenheid van zijn natuur dermate sterk in zich bevindt, dat ze zich stelt tegen en verhindering wil brengen in hetgeen, waar zijn veranderd gemoed hem toe aandrijft: "Als ik het goede wil doen," zegt Paulus, "ligt het kwade mij bij." Rom. 7:21. Het kwade ligt mij bij om de begeerten van mijn ziel tegen te staan en daaraan het hoofd te bieden. De

mens, wiens beenderen gebroken zijn, kan evenwel lust gevoelen om naarstig bezig te zijn, in een wettig en eerlijk beroep, maar hij ondervindt, dat een zwakheid zijn tegenwoordige toestand aankleeft, die zijn welgemeende pogingen krachtig tegenstaat, en hierop schudt hij het hoofd, heft hij klaagtonen aan, en zucht hij met droefheid des harten en zegt: Ik kan niet doen wat ik wilde. Rom. 7:15, Gal. 5:17. Ik ben zwak, ik ben krachteloos, ik ben niet slechts bedorven, maar door die bedorvenheid van bekwaamheid beroofd om goede voornemens, goede bedoelingen en begeerten ten uitvoer, tot volkomenheid te brengen. O, zegt hij, ik ben tot hinken gereed, mijn droefheid is gedurig voor mij! U moet weten, dat de gebroken van hart God liefheeft, zijn ziel liefheeft, het goede liefheeft, en het kwade haat. Nu, dat zodanig een in zich een tegenstand en een voortdurend verzet tegen deze heilige aandrift bevindt, moet noodwendig droefheid veroorzaken, droefheid naar God, zoals de apostel Paulus het noemt. Want de droefheid derzulken is van een Goddelijke stempel. Bedroefd te zijn, omdat uw natuur door de zonde bedorven is, en u door deze bedorvenheid van bekwaamheid beroofd zijt om datgene te doen, waar het Woord en uw heilig gemoed u toe aandrijft, is droefheid te hebben van een Goddelijke stempel. Want deze droefheid werkt datgene in u, waarover gij nimmer oorzaak zult hebben berouw te gevoelen, Nee, in der eeuwigheid niet. 2 Cor. 7:9 - 11.

3. De gebrokenen van hart is bedroefd vanwege de breuken, die er, ter oorzaak van de bedorvenheid van Zijn natuur, zijn ontstaan in zijn leven en wandel. En dit was het geval van de man in onze tekst. De snoodheid van zijn natuur was uitgebroken ter bezoedeling van zijn leven, en om, op deze tijd, zijn wandel op een lage wijze te ontsieren. Dit, dit was het, waardoor zijn hart geheel gebroken werd. Hij zag in deze, dat hij God oneer had aangedaan, en dat trof hem diep: "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen." Psalm 51:6. En zag in deze, dat hij de vijand van God oorzaak gegeven had om de mond te openen en God te lasteren, en dit 20 sneed hem door de ziel. Dit deed hem roepen: Tegen U, Heere, heb ik gezondigd. Dit deed hem zeggen: "Want ik maak U mijn ongerechtigheid bekend, ik ben bekommerd vanwege mijn zonde." Psalm 38:19. Wanneer een mens het verrichten van de een of andere zaak op het oog heeft, wanneer zijn hart daarop gezet is, en de gebroken van hart heeft de verheerlijking van God op het oog, dan maakt een hinderpaal voor dit voornemen, iets, waardoor dit werk bedorven wordt, hem bedroefd. Hanna begeerde kinderen, maar mocht ze niet hebben, en dit maakte haar tot "een vrouw, bezwaard van geest." 1 Samuel 1:15. Een gebroken van hart zou goed willen zijn inwendig, en doen hetgeen goed is uitwendig, maar hij gevoelt, hij bevindt, hij ziet, dat hij verhinderd wordt, verhinderd ten minste voor een gedeelte. Dit maakt hem bedroefd, in deze zucht hij, zucht hij ernstig, bezwaard zijnde door zijn onvolmaaktheden. 2 Cor. 5:1 - 3.
U weet, dat iemand met gebroken beenderen onvolmaaktheden in menigte heeft, en zich daarvan beter bewust is ook, gelijk vroeger gezegd werd, dan enig ander mens, en dit maakt hem bedroefd, ja, en doet hem besluiten, dat hij nu al zoetjes voort treden zal al zijn jaren, vanwege de bitterheid van zijn ziel. Jesaja 38:15.

Ten derde. De mens met een gebroken hart is een zeer nederig mens, of, was nederigheid is een teken van een gebroken hart. Hierom wordt gebrokenheid des harten, verslagenheid des geestes, en nederigheid des geestes tezamen gevoegd.

"Opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden." Jesaja 57:15. Om onze gelijkenis te vervolgen. Stel u voor een man, gezond naar het lichaam, kloek en krachtig, en een, die voor geen mens bang is en om niemand wat geeft, laat deze man echter slechts een arm of een been breken, en zijn moed is gedoofd, het is er nu zover vandaan dat hij zich tegen iedereen durft beroemen, dat hij bevreesd is voor ieder klein kind, dat er slechts over spreekt om hem aan te raken.
Nu zal hij de zwakste, die iets met hem te doen heeft, vleien om zachtjes met hen te handelen en met hem om te gaan. Nu is hij een kind geworden in moed, een kind in vrees, en vernedert hij zich als een klein kind. Welnu, zo is het met die mens, die van een gebroken en verslagen geest is. Er was inderdaad een tijd, dat hij zich kon beroemen, dat hij zichzelfs kon beroemen tegenover God, zeggende: "Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen?" of wat voordeel zal ik hebben indien ik Zijn geboden houd. Job 21:15, Maleachi 3:13 - 14.
Maar zie! nu is zijn hart gebroken, God heeft met hem geworsteld, en hem ter aarde geworpen, ter verbrijzeling van zijn beenderen, zijn hart, en nu kruipt hij in het stof, nu smeekt hij van God om hem niet slechts goed te doen, maar het te doen met tedere handen. "Zijt mij genadig, o God!" zei David, ja, "delg mijn overtreding uit naar de grootheid van Uw barmhartigheden." Psalm 51:3. Hij heeft, zoals hij ziet, niet slechts behoefte aan genade, maar aan de barmhartigheden Gods.
God heeft verschillende soorten van bewijzen van genade, sommige meer ruw, andere meer teer. God kan een mens behouden, en hem evenwel langs een vreselijke weg naar de hemel geleiden! Dit ziet de gebroken van hart, en hiervoor is de gebroken van hart beducht, en daarom pleit hij om de tederste soort van de bewijzen van Gods genade, en hier lezen wij van Zijn zachte handeling, en dat Hij zeer meedogend is, en dat Hij teder met de Zijn handelt. Maar de reden van zulke uitdrukkingen weet geen mens dan hij, die gebroken van hart is, hij heeft zijn zweren, zijn etterbuilen, zijn stinkende wonden, zodat hij pijn lijdt en daarom begeert teer behandeld te worden. Aldus heeft God de trots van Zijn Geest gebroken, en de hoogheid des mensen vernederd.

En zijn nederigheid blijkt nog:

1. Uit zijn dankbaarheid voor het natuurlijke leven. Hij stelt zich voor des avonds, wanneer hij naar bed gaat, gelijk een leeuw, zo zal God hem in stukken scheuren voor het morgenlicht. Jesaja 38:13. Er is geen oordeel, dat op andere gevallen is, of hij beschouwt het als recht wanneer hij daardoor zou worden opgeslokt. "Het haar van mijn vlees is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen." Psalm 119:120.
Maar bemerkende, dat er weer een dag aan zijn leven is toegevoegd, en dat hij in de morgenstond nog aan deze zijde van de hel is, kan hij niet anders dan er op merken, en het erkennen als een bijzondere gunst, zeggende: God zij gedankt, dat Hij mijn ziel in het leven heeft willen houden tot nu toe, en dat Hij mijn leven teruggehouden heeft van de verderver. Job 33:22, en Psalm 56:13, 86:13. De mens beschouwt, voor zijn hart gebroken is, de tijd als zijn eigendom, en daarom besteedt hij die tijd op een kwistige wijze aan allerhande ijdele dingen. Zijn ziel is ver van vrees, omdat de roede Gods niet op hem is, maar wanneer hij zich onder de wondende hand Gods ziet, of wanneer God, gelijk een leeuw, al zijn beenderen verbreekt, dan vernedert hij zich

voor Hem, en valt aan Zijn voeten. Nu heeft hij geleerd om elk ogenblik als een genade gave te beschouwen, en elke bete als een genade gave te beschouwen.

2. En de geringste hoop op genade voor zijn ziel, o, hoe dierbaar is die nu! Hij, die gewoon was het Evangelie als een zaak van geen belang te beschouwen, en die de beloften slechts als stoppels, en de woorden van God slechts als verrot hout schatte, met welk een oog ziet hij nu op de belofte? Ja, hij rekende een genade gave, die hem ten deel mocht vallen, rijker en meer waard dan de gehele wereld. Nu loopt hij, zoals wij zeggen, met blijdschap naar een korstje brood, een hond in Gods huis te zijn wordt nu beter door hem gerekend dan te wonen in de tenten der goddelozen. Matth. 16:16, 27, Lukas 15:17 - 19.

3. En hij, die gewoon was met verachting op het volk van God neer te zien, ja, die hen niet met een vriendelijke blik wilde verwaardigen, hij bewondert hen nu, hij buigt nu voor hen, en is gereed om het stof van hun voeten te likken, en zou het als zijn grootste, de hoogste eer beschouwen, te zijn als een van de minste van hen. "Maak mij als een van uw huurlingen," zegt hij. Lukas 15:19.

4. Nu is hij, in zijn eigen ogen, van nature de grootste dwaas, doordat hij ziet, dat hij zo gedwaald heeft in zijn wegen, en nog slechts weinig, zo enige, was kennis heeft van God. Iedereen heeft nu meer kennis van God, zegt hij, dan ik, ieder dient Hem beter dan ik. Psalm 73:21 - 22, Spreuken 30:2 - 3.

5. Mag hij nu slechts een, hoewel de minste, in het koninkrijk der hemelen zijn! Mag hij nu slechts een, hoewel de minste, in de kerk op aarde zijn! Mag hij nu slechts bemind, hoewel de minst beminde der heiligen zijn! Welk een hoge prijs stelt hij daarop!

6. Wanneer hij nu spreekt met God of mensen, hoe vernedert hij zich dan voor hen! Als hij spreekt met God, hoe beschuldigt hij zich, en belast hij zich met de erkenning van zijn eigen snoodheden, welke hij bedreef in de dagen, waarin hij de vijand was van God!" Heere!" zei Paulus, die verslagene, "zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden, en toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mee een welbehagen had in zijn dood, en de kleren bewaarde van diegenen, die hem doodden." Hand. 22:19 - 20. Ja, "door al de synagogen heb ik hen dikwijls gestraft, en gedwongen te lasteren, en bovenmate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, ook tot in buitenlandse steden." Hand. 26:9 - 11.
En ook wanneer hij tot de heiligen komt te spreken, hoe gering stelt hij zich dan voor hen op!" Ik ben," zegt hij, "de minste van de apostelen, die niet waard ben een apostel genaamd te worden," ik ben de allerminste van al de heiligen," ik was een godslasteraar, ik was een vervolger, en een verdrukker, enz. 1 Cor. 15:9, Efeze 3:8, 1 Tim. 1:13. Welk een ootmoedig bestaan, welke zelf vernederende gedachten brengt een gebroken van hart voort! Ook toen David huppelde voor de ark Gods, hoe stelde hij toen zijn naaktheid aan het licht tot afkeer van zijn vrouw en toen zij hem hoonde over zijn handelwijze zei hij: "Het was voor het aangezicht des HEEREN," enz., "ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen." 2 Samuel

6:20 - 22. O, de mens, wiens geest mild gebroken is, en die verslagen is van hart, is een laag gevoelend, nederig mens.

Ten vierde. De gebroken van hart is een mens, die ziet, dat hij arm is in geestelijke goederen. Daarom is het, dat, gelijk nederig en verbrijzeld, zo arm en verslagen tezamen gevoegd wordt in het Woord. "Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest." Jesaja 66:1 - 2. En hier zetten wij onze gelijkenis verder voort. Een gewond mens, een mens met gebroken beenderen, besluit, dat zijn toestand maar armzalig, zeer armzalig is.
Vraag hem hoe het hem gaat, en hij antwoordt: "Waarlijk vrienden, ik verkeer in een zeer armzalige toestand." Ook vindt gij van de geestelijke armoe van diegenen, welker hart gebroken is en die verslagen zijn van geest, veel melding gemaakt in het Woord. En zij gaan onder twee namen om ze van andere te onderscheiden. Zij worden genoemd UW armen, dat is, Gods armen, zij worden ook genoemd "de armen van geest." Psalm 72:2, 23 74:19, Matth. 5:3. Nu, de mens, die arm is in eigen ogen, want van hem handelen wij nu, en de gebroken van hart is zodanig een, is zich van zijn noden bewust. Hij weet, dat hij zichzelf niet kan helpen, en is dus genoodzaakt tevreden te zijn met te leven door de goedheid van andere. Zo is het in de natuur, zo is het in de genade.

1. De gebroken van hart kent nu zijn behoefte, en hij kende ze niet eerder dan nu. Evenals hij, die een gebroken been heeft, geen behoefte kende aan een been - zetter, totdat hij wist, dat zijn been gebroken was. Zijn gebroken been leert hem die behoefte kennen, zijn pijn en angst leert ze hem kennen, en zo is het in het geestelijke. Nu ziet hij, dat inderdaad arm te zijn, is, behoefte te hebben aan het gevoel van de gunst van God, want zijn grote benauwdheid is een gevoel van toorn, zoals tevoren aangetoond is. En de stem der vreugde zou zijn gebroken beenderen helen. Psalm 51:10.

Twee dingen, denkt hij, zouden hem rijk maken.
1. Een recht en aanspraak op Jezus Christus en al zijn heilgoederen.
2. En zaligmakend geloof daarin. Zij, die geestelijk rijk zijn, zijn rijk in Hem, en in het geloof in Hem. 2 Cor. 8:9, Jacobus 2:5.
Het eerste hiervan geeft ons recht op het koninkrijk der hemelen, en het tweede verleent de ziel de troost daarvan, en de gebroken van hart heeft behoefte aan het gevoel en de kennis van zijn aandeel hierin. Dat hij weet, dat hij hier behoefte aan heeft, is duidelijk, maar dat hij weet, dat hij dit bezit, is iets, waar hij, alsnog, niet aan toe gekomen is. Hierom zegt hij: "De ellendige en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst." Jesaja 41:17.
Er is geen volgens hun inzicht, geen volgens hun inzicht voor hen. Hierom gevoelde David, toen zijn hart gebroken was, dat hij behoefte had om gewassen, dat hij behoefte had om gereinigd, dat hij behoefte had om wit gemaakt te worden. Hij wist, dat de geestelijke schatten daar gelegen waren, maar hij bemerkte niet zo goed, dat God hem gewassen en gereinigd had. Ja, hij was eer bevreesd, dat alles vervloog, dat hij in gevaar was van verworpen te worden van het aangezicht van God, en dat de Geest der genade geheel van hem genomen zou worden. Psalm 51. Dat is het eerste. De gebroken van hart is arm, omdat hij zijn behoefte kent.

2. De gebroken van hart is arm, omdat hij weet, dat hij zichzelf niet kan voorzien van hetgeen, waaraan hij weet dat hij behoefte heeft. Gelijk een mens, die een gebroken arm heeft, dit weet, zo weet hij, dat hij die van zichzelf niet kan zetten. Dit is dus een tweede zaak, die een mens als arm doet kennen, anderszins is hu het niet. Want veronderstel, dat een mens ook nog zo veel behoeften heeft, evenwel, indien hij zichzelf maar kan helpen, als hij zichzelf kan voorzien, als hij aan zijn eigen behoeften kan voldoen uit hetgeen hij heeft, kan hij geen arm mens zijn. Ja, hoe meer behoefte hij heeft, hoe groter zijn rijkdom is, als hij zijn eigen behoeften uit zijn eigen beurs kan voorzien. Hij is dus arm, die Zijn Geestelijke behoefte kent en eveneens weet, dat hij zichzelf niet kan helpen of voorzien. Maar dit weet de gebroken van hart, daarom is hij in zijn eigen ogen de enigste arme. Wel is waar kan hij iets van zichzelf hebben, maar dat voldoet niet aan zijn behoefte, en daarom is hij nog altijd een arme. Ik heb offeranden, zegt David, maar Gij begeert ze niet, dus blijft mijn armoe bestaan. Psalm 51:18. Lood is geen goud, lood is geen gangbare munt bij de kooplieden. Er is niemand, die geestelijk goud te koop heeft dan Christus. Openb. 3:18. Wat kan een mens doen om Christus zich eigen te maken, of geloof of liefde zich eigen te maken? Ja, al had hij ook nog zo veel van zijn eigen vleselijke voortreffelijkheden, geen penning daarvan kan tot betaling dienen op die markt, waar genade te verkrijgen is. "Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten." Hooglied 8:7. Dit bemerkt de gebroken van hart, en daarom ziet hij zichzelf als geestelijk arm. Wel is waar heeft hij een gebroken hart, en dat is van grote waarde bij God, maar dat behoort niet tot de goedheid der natuur, dat is een gift, een werk van God, en dat is de offerande Gods. Bovendien, een mens kan daar niet tevreden en in rust bij blijven, want dat toont hem slechts, in zijn natuur, dat hij arm is, en dat zijn behoeften zodanig zijn, welke hijzelf niet kan vervullen. Bovendien is er slechts weinig gerustheid in een gebroken hart.

3. De gebroken van hart is arm en ziet het, omdat hij bevindt, dat hij nu op geen andere wijze kan leven dan door te bedelen. Dit deed David, hoewel hij koning was, want hij wist, dat hij in betrekking tot het welzijn van zijn ziel op geen andere wijze kon leven. "Deze ellendige riep", zegt hij," en de HEERE hoorde, en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden." Psalm 34:7. En dit leidt mij tot het vijfde teken: Ten vijfde. Een ander teken van een gebroken hart is een roepen, een uitschreeuwen. Pijn, zoals U weet, doet iemand schreeuwen. Ga naar hen, die de smart van gebroken beenderen ondervinden, en zie of zij niet schreeuwen, de smart doet hen schreeuwen. Dit, dit is het, hetwelk spoedig volgt, als eens uw hart gebroken en uw geest waarlijk verslagen is.

1. Ik zeg, de angst zal u doen schreeuwen. "Benauwdheid en angst," zegt David, hebben mij getroffen." Psalm 119:143. De angst, zoals U weet, wekt natuurlijk tot schreeuwen op, nu, gelijk een gebroken been angst geeft, geeft een gebroken hart angst. Hierom worden de smarten van een, die een gebroken hart heeft, vergeleken met de weeën van een barende vrouw. Johannes 16:20 - 22. De angst zal iemand alleen doen roepen, tot zichzelf doen roepen, en dit wordt genoemd een beklagen van zichzelf, "Ik heb wel gehoord, dat Efraïm zich beklaagt," zegt God. Jeremia 31:18. Dat is, toen hij onder de brekende, kastijdende hand van God was. "Gij hebt mij getuchtigd," zegt hij, "en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf." Dit is ook de bedoeling van hem, die zei: "Ik bedrijf misbaar in mijn klacht en getier." En

waarom? Wel, "mijn hart krimpt weg in het binnenste van mij." Psalm 55:3 - 5. 25 Dit is een beklagen van zichzelf, een beklagen van zichzelf in verborgen plaatsen, in plaatsen van afzondering. U weet, dat het de gewoonte is bij hen, die door angst worden benauwd, om, hoewel geheel alleen, uit te roepen tot zichzelf van hun tegenwoordig lijden, zeggende: O mijn been! O mijn arm! O mijn ingewanden! Of, als de zoon van de Sunamietische: "Mijn hoofd! mijn hoofd!" 2 Kon. 4:19. O de verzuchtingen, het kermen, de kreten van de gebrokenen van hart, wanneer zij op zichzelf of alleen zijn! O, zeggen zij, mijn zonden! Mijn zonden! mijn ziel! mijn ziel! Hoe ben ik met schuld beladen! Hoe ben ik met vrees omringd! O dat harde, dat ongevoelige, dat ongelovige hart! O hoe de zonde mijn wil, mijn gemoed, mijn geweten besmet!" Ik ben bedrukt en de geest gevende." Psalm 88:16. Konden sommigen van u vleselijke lieden slechts achter de kamerdeur gaan om Efraïm te horen wanneer hij bezig is zichzelf te beklagen, het zou u verbaasd doen staan hem die zonde in zich te horen bejammeren, waarin gij behagen schept, en hem te horen kermen over het verkwisten van de tijd, terwijl gij alles verkwist in het najagen van uw vuile lusten, en te horen hoe hij ontroerd is over zijn hart, omdat het zich niet beter willen voegen naar Gods heilige wil, terwijl gij bevreesd zijt voor Zijn Woord en wegen, en uzelf nooit beter beschouwt dan wanneer gij het verste van God af zijt. De ongeregeldheid der hartstochten en lusten van de gebrokenen van hart doen hen dikwijls in een hoekje gaan en zich aldus beklagen.

2. Gelijk zij aldus op een klaaglijke toon uitroepen van en tot zichzelf, zo hebben zij hun uitroepen van en tegen zichzelf tot andere, gelijk gezegd wordt bij een andere gelegenheid: 'schouwt het aan en ziet, of er een smart zij gelijk mijn smart." Klaagliederen 1:12. O de bittere kreten en klachten, die de gebrokenen van hart hebben en maken tot elkaar! Ieder verbeeldt zich nog, dat Zijn eigen zweren het smartelijkst en het moeilijkst te genezen zijn. "Omdat onze overtredingen en onze zonden op ons zijn," zeggen zij, "er wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?" Ezech. 33:10. Eens bij een eerzame vrouw aan huis zijnde vroeg ik haar na enige ogenblikken hoe het haar ging. Zij zei: Zeer slecht. Ik vroeg haar of zij ziek was. Zij antwoordde: Neen. Wat dan, zei ik, zijn er dan van uw kinderen ziek? Nee, zei ze. Wat, zei ik, is het met uw man niet goed of gaat gij achteruit in de wereld? Nee, nee, zei ze, maar ik ben bang, dat ik niet zalig word. En toen gaf haar vol hart zich lucht, zeggende: "Och, beste Bunyan, Christus en een kruik, als ik Christus had, al moest ik dan ook mijn brood gaan bedelen met een kruik, ik geloof, dat het dan beter met mij zou zijn dan het nu is!" Deze vrouw had een gebroken hart, deze vrouw had begeerte tot Christus, deze vrouw was in nood over haar ziel.

Er zijn maar weinig vrouwen, rijke vrouwen, die Christus en een kruik beter rekenen dan de wereld met haar grootsheid en genietingen. De uitroepen van deze vrouw zijn waardig vermeld te worden, het was een kreet, die in zich bevatte, niet slechts een gevoel van de behoefte aan, maar ook van de waarde van Christus. Deze kreet: "Christus en een kruik," vormde een welluidende klank in de oren van de engelen Gods.

Maar, zeg ik, weinig vrouwen, die aldus uitroepen, weinig vrouwen zijn zo verliefd op haar eigen eeuwige zaligheid, dat zij gewillig zijn om te scheiden van al haar lusten en ijdelheden voor Jezus Christus en een kruik. Ook bij Jakob was het zo. "Wanneer de HEERE," zei hij, "mij gegeven zal hebben brood om te eten, en kleren om aan te

trekken, zo zal Hij mij tot een God zijn." Ja, hij deed een gelofte, dat dit geschieden zou. "En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op deze weg, die ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten en kleren om aan te trekken, en ik ten huize mijns vaders in vrede zal weergekeerd zijn: zo zal de HEERE mij tot een God zijn!" Genesis 28:20 - 21.

3. Gelijk zij zichzelf beklagen, en hun klachten tot elkaar opheffen, zo roepen zij tot God. "O HEERE, God mijns heils!" zei Heman, "bij dag, bij nacht roep ik voor U." Maar wanneer? Wel, toen zijn ziel de tegenheden zat was, en zijn leven raakte tot aan het graf. Psalm 88:1 - 4. Of, gelijk er op een andere plaats gezegd wordt, "uit de diepten roep ik, "" uit de buik des grafs schreide ik." Psalm 130:1, Jona 2:2. Door zulke woorden uitdrukkende, in welk een smartelijke toestand zij verkeerden, toen zij riepen. Zie hoe God zelf het onder woorden brengt. "Mijn gewenste akker," zegt Hij, is geworden "een woeste wildernis, verwoest zijnde treurt hij tot Mij." Jeremia 12:10 - 11. En dit is ook natuurlijk voor hen, welker hart gebroken is. Waar gaat het kind anders heen, wanneer het ongeluk hem treft dan tol zijn vader, tot zijn moeder? Waar legt het zijn hoofd dan in hun schoot? Aan wiens boezem giet het, meer in het bijzonder, zijn klacht uit dan aan de boezem van de vader, van een moeder, omdat daar ontferming, omdat daar medelijden, omdat daar verlichting en ondersteuning is? En zo is het met hen, welker beenderen, welker hart gebroken is. Het is hun natuurlijk, zij moeten schreien, zij kunnen niet dan schreien tot Hem. "Genees mij, HEERE!" zei David, "want mijn beenderen zijn verschrikt. En mijn ziel is zeer verschrikt." Psalm 6:1 - 4. Hij, die niet schreien kan, gevoelt geen pijn, ziet geen behoefte, vreest geen gevaar, of is dood.

Ten zesde. Een ander teken van een gebroken hart en van een verslagen geest is, dat het beeft voor Gods woord. "Op deze zal Ik zien, op, de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft." Jesaja 66:2. Het Woord van God is een ontzagwekkend Woord voor een gebroken van hart. Salomo zegt: "Het woord eens konings is als het brullen van een leeuw," en als dat zo is, wat is dan niet het Woord van God? Want door de woede en vreze wordt het gebiedende woord eens konings bedoeld. Wij hebben een spreekwoord: Het kind dat zich gebrand heeft, heeft schrik voor het vuur, het kind, dat slaag gehad heeft, heeft vrees voor de roede, evenzo heeft de gebroken van hart vrees voor het Woord van God. Hierom vindt gij een kenmerk gezet op hen, die voor Gods Woord beven, te weten, het zijn zij, die zich onder de Godzaligen ophouden, het zijn zij, die binnen de grenzen blijven, Het zijn zij, die het meest genegen zijn om te treuren en in de bres te staan wanneer God vergramd is, en om Zijn toorn van een volk af te keren.
Het is een teken, dat het Woord van God plaats gevonden en krachtig gewerkt heeft, wanneer het hart er voor beeft, er bevreesd voor is, en er ontzag voor heeft. Toen de vrouw van Potifar Jozef wilde verleiden om bij haar te liggen, was hij bevreesd voor het Woord van God. "Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen," zei hij, "en zondigen tegen God?" Hij had ontzag voor Gods Woord, hij durfde het niet doen, omdat hij in gedachte hield wat een vreselijke zaak het was tegen Gods Woord te rebelleren. Toen de oude Eli hoorde, dat de ark genomen was, beefde zijn hart binnen in hem, want hij las uit dat treurige verlies, dat God vertoornd was op Israël, en hij wist dat de gramschap van God een grote en verschrikkelijke zaak was. Toen Samuel

naar Bethlehem ging, sidderden de oudsten van de stad, want zij vreesden, dat hij tot hen kwam met de een of andere onheilspellende boodschap van God, en zij hadden vroeger ondervinding gehad van zulke dingen. Genesis 39:7 - 9, 1 Samuel 4:13, 16:1 - 4. Toen Ezra een rouwklacht in Israël wilde hebben voor de zonden van het land, zond hij uit, en daar kwamen tot hem "allen die voor de voorden van de God Israël beefden, om de overtreding der weggevoerden." Ezra 9:4. Er zijn, zeg ik, een soort van lieden, die beven voor de woorden Gods, en die bevreesd zijn iets te doen dat daarmee in strijd is, maar het zijn alleen dezulken, met welker geest en ziel het Woord te doen gehad heeft. Wat aangaat de overigen, zij zijn besloten voort te gaan in hun loop, laat God zeggen wat Hij wil. "Aangaande het woord" des Heeren, zei het weerspannige Israël tot Jeremia, "dat gij tot ons in des HEEREN naam gesproken hebt, wij zullen naar u niet horen. Maar wij zullen geheel doen al hetgeen uit onze mond is uitgegaan." Jeremia 44:16 - 17.

Maar denkt gij, dat deze lieden ooit de kracht en majesteit van het woord van God gevoelden tot verbreking van hun harten? Nee, voorzeker, was dat zo geweest, dan zouden zij gebeefd hebben voor de woorden Gods, zij zouden bevreesd geweest zijn voor de woorden Gods. God mag aan sommige mensen bevelen wat Hij wil, zij doen wat hun lust. Wat geven zij om God? Wat geven zij om Zijn Woord? Beloften noch bedreigingen, bestraffingen noch gunstbewijzen zullen hen gehoorzaam maken aan het Woord van God, en dat al, omdat zij de kracht daarvan niet hebben gevoeld, hun harten zijn daardoor niet gebroken geworden. Toen koning Josia slechts in Gods boek las wat straf God had bedreigd tegen het weerspannige Israël, vernederde hij zich, hoewel hijzelf een heilig en goed man was, hij scheurde zijn kleren, en weende voor de Heere, en was bevreesd voor het bedreigde oordeel. 2 Kon. 22, 2 Kronieken 34. Want hij wist hoe geducht het Woord van God is.

Sommige mensen, zoals ik vroeger zei, durven alles doen, laat het Woord van God er nog zo zeer tegen zijn, maar zij, die beven voor het Woord, durven niet zo. Nee, zij moeten van het Woord de regel maken voor alles wat zij doen, zij moeten naar de heilige Bijbel en daar onderzoeken wat al en wat niet gedaan mag worden, want zij beven voor het Woord. Dit dus is een ander teken, een waar teken, dat het hart gebroken is, namelijk: *Wanneer het hart bevreesd geworden is voor het Woord, en daarvoor beeft.* Hand. 9:4 - 6, 16:29 - 30. Beven voor het Woord wordt veroorzaakt door een besef van wat verdiend en bedreigd is, en van wat komen zal, indien het niet verhinderd wordt door berouw, en daarom smelt het hart en breekt het voor de Heere.

4. DE NOODZAKELIJKHEID, DAT HET HART GEBROKEN MOET WORDEN.

Ik kom in de volgende plaats spreken over deze vraag: *Maar wat noodzaak bestaat er dat het hart gebroken moet worden? Kan een mens niet gered worden, tenzij zijn hart gebroken wordt?*

Ik antwoord: Verborgene dingen terzijde latende, welke alleen aan God behoren, bestaat er een noodzakelijkheid, dat het hart gebroken wordt, om behouden te worden, omdat een mens zich niet in eenvoud wil voegen naar de middelen, welke daartoe leiden, tenzij zijn hart gebroken is. Want:

Ten eerste. De mens, neem hem zoals hij in de wereld komt in betrekking tot geestelijke, in betrekking tot evangelische dingen, waarin hoofdzakelijk 's mensen

eeuwig geluk ligt, en daar is hij als een dode, en zo verstompt, en geheel in zichzelf, dat hij zich daaraan niets laat gelegen liggen. Ook kan geen roeping of vermaning, die niet van een hartbrekende macht vergezeld gaat, hem tot een behoorlijke beschouwing brengen van zijn tegenwoordige staat, en zo tot een krachtdadige begeerte om behouden te worden. Op vele wijzen heeft God dit geopenbaard! Hij heeft de mensen bedreigd met tijdelijke oordelen, ja, zulke oordelen tot hen gezonden, een en andermaal, het een over het ander, maar het hielp niet. Hoe! zegt Hij, Ik heb u ook reinheid der tanden gegeven in al uw steden, en gebrek aan brood in al uw woonplaatsen, daarbij heb Ik ook de regen van u geweerd, Ik heb u geslagen met brandkoren en met honingdauw, Ik heb de pest onder u gezonden, Ik heb sommigen onder u omgekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde. Nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE." Amos 4:6 - 11.

Zie hier! Hier is oordeel op oordeel, slag na slag, straf na straf, maar het is alles zonder baat, tenzij het hart gebroken is. Ja, een andere profeet schijnt te zeggen, dat zulke dingen, in plaats van de ziel te bekeren, haar verder af plaatst. Indien hartbrekend werk van zulke slagen vergezeld gaat, "waartoe zou u meer geslagen worden?" zegt hij, "gij zou de afval des te meer maken." Jesaja 1:5. 's Mensen hart is omheind, het is dik geworden, er is een huid, die, gelijk een maliënkolder, dat hart omsluit en het ingesloten houdt naar iedere zijde. Deze huid, deze maliënkolder, tenzij deze afgesneden en weggenomen worde, blijft het hart onaangeroerd, in zijn geheel, en zo zonder aandoening, welke oordelen of bezoekingen ook op het lichaam neerdalen. Matth. 13:15, Hand. 28:27. wat ik hier de maliënkolder, de omheining van het hart noem, heeft twee grote namen in de Schrift. Het wordt genoemd "de voorhuid des harten," en de wapenrusting, waar de duivel op vertrouwt. Deuteronomium 10:16, Lukas 11:22. Omdat deze het hart beschutten en beschermen voor alle evangelische leer en voor alle wettische bestraffingen, kan niets daartoe genaken, voordat deze weggenomen zijn. Daarom wordt, met het oog op de bekering, van het hart gezegd, dat het besneden wordt, dat is, deze voorhuid wordt weggenomen, en deze maliënkolder wordt vernield. "En de HEERE, uw God, zal uw hart besnijden - om de HEERE, uw God, lief te hebben met uw hele hart" en dan is de wapenrusting van de duivel vernietigd "opdat u leeft." Deuteronomium 30:6, Lukas 11:32.

En nu ligt het hart open, nu wordt het door het Woord gewond, doorstoken en doorsneden, en wanneer het gewond, doorstoken en doorsneden is, bloedt het, bezwijkt het, valt het weg, en sterft aan de voet van God, tenzij het ondersteund wordt door de genade en liefde van God in Jezus Christus. De bekering, zoals U weet, begint in het hart, maar als het hart zo verzekerd is door de zonde en de Satan als ik gezegd heb, zijn alle oordelen, zo lang dat zo blijft, vergeefs. Hierom wijst Mozes, nadat hij een lang verhaal van genade en oordeel aan de kinderen Israëls had gedaan, er op, dat hun nochtans de grote zaak ontbrak, en die zaak was, een hart om op te merken, en ogen om te zien, en oren om te horen tot op die dag. Deuteronomium 29:2 - 3.

Hun harten waren tot nog toe niet gevoelig aangeraakt, waren niet wakker geschud en gewond door het Heilig Woord van God, en beefden nog niet voor de waarheid en verschrikkingen daarvan. Maar ik zeg, hoe kan men het denken, dat het hart, laat het gevaar ook nog zo groot zijn, voor het aangeraakt, gewond, gevoelig getroffen is, enz., berouw gevoelen, roepen, buigen en breken zou aan de voet van God, en daar om genade zou smeken! en toch, dit moet geschieden, want aldus heeft God het verordineerd, en aldus heeft God het aangewezen, ook kunnen de mensen zonder dat

niet zalig worden. Maar, zeg ik, kan een mens, geestelijk dood, een verstompt mens, een mens, wiens hart geen gevoel meer heeft, dit doen, voor zijn dood en ongevoelig hart ontwaakt is, om zijn staat en ellende buiten dat zelve te zien en te gevoelen?

Maar: Ten tweede. De mens, neem hem zoals hij in de wereld komt - en hoe wijs hij ook is in wereldse en tijdelijke dingen - hij is nochtans een dwaas in betrekking tot hetgeen geestelijk en hemels is. Hierom zegt Paulus: "Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid," omdat hij inderdaad een dwaas is in betrekking tot dezelve, "en hij kan ze niet verstaan," zegt de tekst, "omdat zij geestelijk onderscheiden worden." 1 Cor. 2:14. Maar hoe moet de dwaas nu wijs worden? Wel, de wijsheid moet in het hart gezet worden. Job 38:36. Nu kan niemand het daar zetten dan God, en hoe zet Hij het daar anders dan door daar plaats er voor te maken, door weg te nemen hetgeen hinderlijk is, hetwelk is, die dwaasheid en zotheid welke daar van nature woont? Maar hoe neemt Hij dat weg anders dan door een strenge kastijding van zijn ziel voor dat zelve, totdat Hij hem daarvan moe heeft gemaakt? De zweep en de geselslagen zijn bestemd voor de natuurlijke dwaas, en evenzo is het in betrekking tot hem, die geestelijk dwaas is. Spreuken 19:29. Salomo geeft te kennen, dat het een moeilijke zaak is een dwaas wijs te maken. "Al stiet gij de dwaas in een mortier met een stamper, in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken." Spreuken 27:22. Hieruit blijkt, dat het een moeilijke zaak is om van een dwaas een wijze te maken. Iemand in een mortier fijn te 30 stampen, iemand daar te stoten met een stamper, is een vreselijk ding, en toch, een zweep, een mortier en een stamper is naar het schijnt de weg. En als dit de weg is om iemand wijs te maken in deze wereld, en als dit alles neg niet voldoende is, hoe moet dan niet hij, die dwaas is in geestelijke dingen, geslagen en gestoten, en gestriemd worden voor hij wijs geworden is in geestelijke dingen? Ja, zijn hart moet in Gods mortier gedaan en gestampt worden, ja gestoten worden met de stamper van de wet, voor het ervan houdt om te luisteren naar hemelse dingen. Het is een veelbetekenend woord in Jeremia: "Door bedrog," dat is, dwaasheid, "weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE." En wat volgt er? Dit: "Daarom zegt de HEERE der heerscharen alzo: Zie, Ik zal hen smelten, en zal hen beproeven," dat is, met vuur: "want hoe zou Ik anders doen ten aanzien van de dochter van Mijn volk?" Jeremia 9:6 - 7. Ik zal hen smelten: Ik zal hen in Mijn oven doen, en daar zal Ik hen beproeven en daar zal Ik hen Mij doen kennen, spreekt de Heere."
Toen David onder geestelijke kastijding was wegens zijn zonde, en zijn hart zich bevond onder de brekende hand van God, toen zei hij, dat God hem wijsheid bekend zou maken. Psalm 51:8. Toen was hij in de mortier, toen was hij in de smeltoven, toen was hij gekneusd en gesmolten, ja, toen waren zijn beenderen, zijn hart, brekende, en toen was zijn dwaasheid van hem wijkende. Nu, zegt hij, zal u mij wijsheid bekend maken. Als ik iets weet van de weg van God met ons dwazen, dan is er anders niets, dat ons tot wijze mensen zal maken, ja, duizend brekingen zullen ons niet zo wijs maken als wij moesten zijn. Wij zeggen: Wijsheid is niet goed of wij moeten ze kopen, en hij, die ze koopt, overeenkomstig de bedoeling van dat spreekwoord, heeft er gewoonlijk smart van. De dwaas is wijs in zijn eigen ogen, zodat hem een dubbele moeilijkheid omgeeft voor hij inderdaad wijs kan worden. Niet slechts zijn dwaasheid, maar zijn wijsheid moet van hem weggenomen worden, en hoe zal dat geschieden dan door zijn hart open te rijten door een smartelijke overtuiging, die hem duidelijk kan

tonen, dat zijn wijsheid zijn dwaasheid is, en datgene, hetwelk hem ten verderve zal voeren. Een dwaas bemint zijn dwaasheid, dat is, hij beschouwt het als een schat, zoveel liefde heeft hij ervoor. Het moet dus wel een zaak van belang wezen, die een dwaas van zijn dwaasheid zal doen wijken. De dwazen zullen niet overwegen of nadenken, noch de wijsheid met hun dwaasheid vergelijken. "De dwaasheid is de verstandeloze blijdschap." "Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel weerkeert, zo herneemt de zot zijn dwaasheid." Spreuken 15:21, 26:11.
Zo wars zijn zij er van, wanneer zij daarvan verdreven worden, om ze te laten gaan, om ze van zich te laten. Zodat er heel wat gebeuren moet om een mens tot een Christen te maken, want te deze aanzien is ieder mens een dwaas, ja, de grootste dwaas, de onverschilligste dwaas, de eigenwilligste dwaas van alle dwazen, ja, een die niet van zijn dwaasheid zal worden afgekeerd dan door het verbreken van zijn hart. David was een van deze dwazen, Manasse was een van deze dwazen, Saulus, anders genaamd Paulus, was een van deze dwazen, en ook ik - en dat wel de grootste van allen.

Ten derde. De mens, neem hem zoals hij in de wereld komt, en hij is niet alleen een dood mens, en een dwaas, maar ook een trots mens. Hoogmoed is een van die zonden, die zich het eerst vertoont bij kinderen, ja, en zij groeit met hen op, en vermengt zich met alles wat zij doen, maar zij ligt het meest verborgen en het diepste in de mens in betrekking tot de belangen van zijn ziel. Want de natuur der zonde, als zonde, is niet alleen dat zij snood is, maar dat zij haar snoodheid voor de ziel verbergt. Hierom denken velen, dat zij wel doen wanneer zij zondigen. Jona meende, dat hij wel deed toen hij ontstoken was tegen God. Jona 4:9. De Farizeeën meenden, dat zij wel deden toen zij zeiden, dat Christus de duivel had. Johannes 8:48. En Paulus meende waarlijk, dat hij veel tegenstrijdige dingen moest doen tegen de naam van Jezus, hetwelk hij ook deed met grote verwoedheid. Hand. 26:9 - 10.
En aldus blaast de zonde de mensen op van hoogmoed en een dunk van zichzelf, dat zij duizend maal beter zijn dan zij zijn. Daarom, dat zij menen kinderen Gods te zijn, wanneer zij kinderen des duivels zijn, en dat zij iets te betekenen hebben in betrekking tot het Christendom, wanneer zij daaraan geen deel hebben, noch weten wat het is dat zij moeten bezitten om daaraan deel te hebben. Johannes 8:41 - 44, Gal. 6:3.
Nu, waaruit vloeit dit voort dan uit hoogmoed en een hoge dunk van zichzelf, en uit de mening, dat hun staat goed is voor een andere wereld, wanneer zij nog in hun zonden zijn, en onder de vloek van God? Ja, en deze hoogmoed is zo machtig en verheven, en nochtans zo verborgen in hen, dat al de dienaars in de wereld hen niet kunnen overtuigen, dat dit hoogmoed, geen genade is, waarin zij zoveel vertrouwen stellen. Hierom versmaden zij alle bestraffingen, berispingen, bedreigingen of vermaningen, die tot hen gericht worden met het doel om hen te bewegen om op hun hoede te zijn, dat zij hierin niet bedrogen worden. "Hoort en neemt ter ore", zegt de profeet, "verheft u niet: want de HEERE heeft het gesproken." "Zult gij dat dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgen plaatsen wenen vanwege de hoogmoed." Jeremia 13:15 - 17. En wat was het einde? Dit, dat al de trotse mannen het niet opgaven, maar volhardden in hun tegenstand tegen God en Zijn heilige profeet. Jeremia 43:2. Ook is er niets, dat bij deze lieden de overhand krijgt tot redding van hun ziel, tenzij hun hart gebroken is. Nadat David Bathseba verkracht en haar man gedood had, beroemde hij zich nochtans in zijn rechtvaardigheid en heiligheid, en wilde met alle geweld de man ter dood

gebracht zien, die slechts van de arme man een lam genomen had, terwijl, helaas! arme ziel, hijzelf de grote overtreder was. Maar, wilde hij het geloven? Nee, nee, hij meende zichzelf te kunnen rechtvaardigen als iemand, die recht gehandeld had, ook kwam hij niet in de schuld voor Nathan, op machtiging van God hem vertelde, dat hij de man was, die hijzelf veroordeeld had: "Gij zijt die man!" zei hij, op welk woord zijn geweten was ontwaakt, zijn hart gewond, en zo zijn ziel genoodzaakt om te vallen onder de last van zijn schuld aan de voeten van de God des hemels om te smeken om genade. 2 Samuel 12:1 - 13.
Ach! hoogmoed, hoogmoed! gij zijt het, die menigeen in de ketenen van zijn zonden gebonden houdt, gij zijt het, gij vervloekte eigenwaan, gij verhinderd hen te geloven, dat hun staat verdoemelijk is. "De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzoekt niet." Psalm 10:4. En als hij zijn neus omhoog steekt, welk een hoogmoed, denkt gij, 32 moet er dan niet in het hart zijn? Daarom zegt Job, dat het is, om de hovaardij te verbergen van de man, en zo zijn ziel af te houden van het verderf, dat God hem straft met smart op zijn leger, totdat de menigte van zijn beenderen uitsteken, en totdat zijn ziel nadert ten verderve, en zijn leven tot de dingen die doden. Job 33:17 - 22. Het is een moeilijke zaak een mens zijn hoogmoed af te nemen, en hem, in plaats van te vertrouwen en zich te beroemen op zijn goedheid, wijsheid, braafheid en dergelijke, zichzelf te doen zien als een zondaar, een dwaas ja, als een mens, die wreed is, in betrekking tot zijn eigen onsterfelijke ziel. Hoogmoed des harten heeft een macht in zich, en wordt daarom vergeleken met een ijzeren koord en een ijzeren keten, waardoor zij stoutmoedig gemaakt worden, en waarmee zij vastgehouden worden in die stoutmoedigheid, om de Heere tegen te staan en Zijn Woord van hun harten weg te drijven. Leviticus 26:19, Psalm 73:6. Dit was de zonde van de duivels, en het is de zonde van de mensen, en de zonde, zeg ik, van welke geen mens kan bevrijd worden, totdat zijn hart gebroken is, en dan is zijn hoogmoed vernietigd, en dan zal hij zich met blijdschap overgeven. Als een mens trots is op zijn sterkte of mannelijkheid, zal een gebroken been hem terneer storten, en als een mens trots is op zijn goedheid zal een gebroken hart hem terneer storten, omdat, zoals gezegd is, een gebroken hart komt door de ontdekking en de beschuldiging der zonde, door de macht van God op het geweten.

Ten vierde. De mens, neem hem zoals hij in de wereld komt, en hij is niet alleen een dood mens, een dwaas, en hoogmoedig, maar ook eigenwillig en wederstrevig. 2 Petrus 2:10. Een hardnekkig, onbuigzaam schepsel is de mens voor zijn hart gebroken is. Hierom worden zij zo menigmaal genoemd opstandelingen, wederspannigen en ongehoorzamen, zij willen alleen doen wat hun lust. "De hele dag," zegt God, "heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegenstrevend volk." En hierom weer worden zij vergeleken met een eigenzinnig of koppig paard, dat, in spijt van zijn berijder, ten strijde rent. "Een ieder," zegt God, keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd." Jeremia 8:6. Zij zeggen: "Wij zullen de overhand hebben met onze tong, onze lippen zijn onze! wie is heer over ons?" Hierom wordt van hen gezegd, dat zij hun oren toestoppen, hun schouder wegtrekken, hun oren sluiten, en hun hart verharden, tegen de woorden Gods, en dat zij de raad van de Allerhoogste onwaardig verworpen hadden. Psalm 107:11, Zach. 7:10, 12. Zij worden terecht vergeleken bij de weerspannige zoon, die niet wilde beheerst worden door zijn ouders, of bij de verloren zoon, die alles in zijn eigen hand wilde hebben, en zich ver

van vader en vaders huis wilde spoeden. Deuteronomium 21:20, Lukas 15:13. Voor zulke schepselen nu baat niets dan geweld. De weerspannige zoon moet gestenigd worden totdat hij sterft, en de verloren zoon moet men geheel laten uithongeren, niets anders, zeg ik, zit er op. Hun eigenwillig, hardnekkig hart wil zich niet voegen naar de wil van God voor het gebroken is. Deuteronomium 21:21, Lukas 15:14 - 17. Dit zijn zij, die genoemd worden de ongehoorzamen, van hen wordt gezegd, dat zij ver zijn van 33 gerechtigheid, en dit zullen zij blijven totdat hun hart gebroken is, want zo moeten zij zichzelf leren kennen. Jesaja 9:9 - 11.

Ten vijfde. De mens, zoals hij in de wereld komt, is niet alleen een dood mens, een dwaas, hoogmoedig en eigenwillig, maar ook een schepsel zonder vrees. "Daar is," zegt de tekst, "geen vreze Gods voor hun ogen." Rom. 3:18. Geen vreze Gods! Er bestaat vrees voor de mens, vrees voor het verliezen van zijn gunst, zijn liefde, zijn goedwilligheid, zijn hulp, zijn vriendschap, dit wordt allerwegen gezien. Hoe vrezen de armen de rijken, de zwakken de sterken, en zij, die bedreigd worden, hen die dreigen! Maar kom nu bij God, zie, niemand vreest Hem, dat is, van nature, niemand eert Hem, men vreest Zijn ongenoegen niet, men zoekt Zijn gunst niet, men onderzoekt niet hoe men kan ontkomen aan Zijn wrekende hand, die opgeheven is tegen hun zonde en hun ziel vanwege de zonde. Zij zijn bevreesd voor het verliezen van geringe dingen, maar voor het verliezen van de ziel hebben zij geen vrees. "Zij vrezen Mij niet, zegt de HEERE der heerscharen." Maleachi 3:5. Hoe menigmaal worden sommige mensen herinnerd aan de dood door ziekte, die hen overvalt, door de graven, door de dood van andere. Hoe menigmaal wordt hun de hel in gedachtenis gebracht door het lezen van het Woord, door de striemen van het geweten, en door sommigen, die brullende in wanhoop uit deze wereld gaan.
Hoe vele malen worden zij bepaald bij de oordeelsdag. Als:

1. Doordat God de gevallen engelen gebonden heeft om overgeleverd te worden tot het oordeel.
2. Door het verdrinken van de oude wereld. 2 Petrus 2:4 - 5, Judas 1:6 - 7.
3. Door het verbranden van Sodom en Gomorra met vuur van de hemel. 2 Petrus 2:6, Judas 7.
4. Door een dag te stellen. Hand. 17:29 - 31.
5. Door een rechter aan te wijzen. Hand. 10:40 - 42.
6. Door hun misdaden te bewaren in geschrifte. Jesaja 30:8, Openb. 20:12.
7. Door het aanwijzen en bereiden van getuigen. Rom. 2:15.
8. En door te beloven, ja, te bedreigen, ja, te besluiten, om de gehele wereld voor Zijn rechterstoel te roepen, om daar geoordeeld te worden voor alles wat zij hebben gezegd en gedaan, en voor alle verborgen dingen. Matth. 25:31 - 33, 12:36, Prediker 11:9, 12:14.

En evenwel vrezen zij God niet: helaas! zij hechten geen geloof aan deze dingen. De dingen zijn voor vleselijke mensen wat Lots prediking was voor zijn zonen en dochters, die in Sodom waren. Toen hij hun zei, dat God die plaats zou verderven, scheen hij hun toe als een die spotte, en Zijn Woorden waren voor hen als zot geklap. Genesis 19:14. Mensen zonder vreze worden niet gewonnen door woorden: slagen, verwondingen en dodingen zijn de dingen, die hen onder vreze moeten brengen. Hoe vele worstelingen had Israël niet met God in de woestijn. Hoe menigmaal verklaarden zij niet, dat zij Hem daar niet vreesden. En merk op, zij werden er zelden, zo ooit, toe

gebracht om Zijn glorierijke Naam te vrezen en te duchten, tenzij Hij hen van rondom bezette met de dood en het graf. Niets, niets dan een gestrenge hand zal hem, die geen vreze heeft, doen vrezen. Daarom dat God, om op menselijke wijze te spreken, uit nood deze weg met zondaars op moet, wanneer Hij hun zielen wil zalig maken: namelijk, door hen te brengen en hen te leggen aan de mond en in het gezicht der hel en der eeuwige verdoemenis, en hen daar eveneens te beladen met zonde en schuld, tot verbreking van hun hart, voor zij Zijn naam zullen vrezen.

Ten zesde. De mens, zoals hij in de wereld komt, is niet alleen een dood mens, een dwaas, hoogmoedig, eigenwillig, en zonder vreze, maar hij is een vals gelovige omtrent God. Laat God nog zo duidelijk van Zichzelf getuigen, de mens van nature zal deze getuigenis van Hem niet geloven. Nee, zij zijn ijdel geworden in hun overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden, zodat zij de heerlijkheid Gods, welke is Zijn waarheid, veranderen in een leugen. Rom. 1:21 - 25. God zegt, dat Hij ziet, *zij zeggen, dat Hij niet ziet*. God zegt, dat Hij weet, zij zeggen, dat Hij niet weet. God zegt, dat niemand Hem gelijk is, evenwel zeggen zij, dat Hij geheel gelijk is aan hen. God zegt, dat niemand om niet Zijn wacht zal waarnemen, zij zeggen: Het is tevergeefs en tot geen nut om Hem te dienen. Hij zegt, dat Hij goed doet, zij zeggen: Hij doet geen goed, en hij doet geen kwaad.
Job 22:13 - 14, Psalm 50:21, Job 21:14 - 15, Maleachi 3:14, Zefánja 1:12. Aldus geloven zij vals betreffende God, ja, wat betreft het woord van Zijn genade en de Openb. van Zijn barmhartigheid in Christus, deinzen zij er niet voor terug om met hun praktijk te zeggen - want een boos man spreekt met zijn voeten, Spreuken 6:13, dat dit een grote leugen is, en dat men daaraan geen vertrouwen moet schenken. 1 Joh. 5:10.
Wat zal God nu doen om deze mensen te behouden? Indien Hij Zichzelf en Zijn heerlijkheid verbergt, komen zij om. Indien Hij tot hen zendt door Zijn boden en nalaat zelf tot hen te komen, komen zij om. Indien Hij tot hen komt en nalaat op hen te werken door Zijn Woord, komen zij om, indien Hij op hen werkt, maar niet krachtdadig, komen zij om. Indien Hij krachtdadig werkt, moet Hij hun harten breken, en hen, als dodelijk gewonden, aan Zijn voeten doen vallen om te smeken om genade, of er kan hun geen goed gedaan worden, zij zullen niet recht geloven totdat Hij hen uit hun ongeloof uitbrandt, en hen, door het breken van hun beenderen vanwege hun vals geloof, bekend maakt, dat Hij is en zal zijn wat Hij van Zichzelf gezegd heeft in Zijn heilig Woord. Het hart moet dus gebroken worden voor het goed kan worden met de mens.

Ten zevende. De mens, zoals hij in de wereld komt, is niet alleen een dood mens, een dwaas, hoogmoedig, eigenwillig, zonder vreze, en een vals gelovige, maar een grote liefhebber van de zonde: hij is gevangen, weggevoerd, verzwolgen in de genietingen ervan. Hierom zegt het Woord, dat zij de zonde liefhebben, behagen scheppen in leugens, vermaak vinden in ongerechtigheid en in hen, die ze doen, dat zij zich vermaken in hun eigen bedrieglijkheden en roemen in hun schande. Johannes 3:19, Psalm 62:4, Rom. 1:32, 2 Petrus 2:13, Filip. 3:19.
Dit is de gesteldheid van de mens van nature, want de zonde is vermengd met en heeft het meesterschap over al de vermogens van zijn ziel. Hierom wordt van hen gezegd, dat zij daaraan gebonden zijn, en dat zij gevankelijk geleid worden in de vermakingen ervan, naar de wil van de duivel. 2 Tim. 2:26. En u weet, dat het geen gemakkelijke

zaak is liefde te verbreken, of de genegenheden van dat voorwerp af te trekken, waarop zij zo diep gezet, waarin zij zo diep geworteld zijn, als 's mensen hart is in zijn zonden.

Helaas! hoe velen zijn er, die al de aanlokkelijkheden des hemels versmaden en die al de bedreigingen van God met voeten treden, en die 'ss" zeggen bij al de vlammen der hel, wanneer deze voorgesteld worden als drangredenen om hen van hun zondige genietingen af te brengen! Zo gehecht zijn zij aan, zo verzot zijn zij op deze beestachtige afgoden. Ja, hij die het zal ondernemen om hun loop op deze hun weg te stuiten, is als een, die het zal beproeven om de woedende golven der zee in hun loop te verhinderen, wanneer deze gedreven worden door geweldige winden. Wanneer de mensen min of meer in verlegenheid zitten, wanneer rede en geweten een weinig beginnen te luisteren naar een prediker of een oordeel, dat in het nauw begint te brengen vanwege de ongerechtigheid, hoe veel kunstgrepen, uitvluchten, verontschuldigingen, aarzelingen, uitstellen en schuilplaatsen zullen zij dan maken, bedenken en vinden, om hun zoete zonden bij zichzelf en hun zielen, in de genietingen ervan te verbergen en te bewaren, tot hun eigen eeuwig verderf.

Hierom beproeven zij het geweten te verstikken, de overtuigingen te smoren, God te vergeten, van zichzelf Godloochenaars te maken, predikers die eenvoudig en eerlijk zijn tegen te spreken, en dezulken alleen tot zich te vergaderen die aan henzelf gelijk zijn, die zachte dingen tot hen spreken en bedrieglijke dingen voorspellen, ja, zij zeggen zelf tot zulke predikers: "Wijkt af van de weg, maakt u van de baan, laat de Heilige Israëls van ons ophouden!" Jesaja 30:8 - 11. Indien zij nog steeds vervolgd worden, en het geweten en de schuld hen, gelijk bloedhonden, zal vinden in hun verborgene plaatsen en tegen hen brullen wegens hun goddeloos leven, dan zullen zij vleien, flikflooien, veinzen en liegen tegen hun zielen, belovende om zich te beteren, om af te wijken van hun pad, om tot zichzelf in te keren en spoedig beter te worden, en dat al om overtuigingen en aanklachten in hun boze wegen af te schudden, opdat zij nog steeds gerust en ongestoord mogen voort gaan in hun lusten, hun genietingen en zondige vermaken.

Ja, verder, ik heb sommigen gekend, die brulden als beren, gilpten als draken, en huilden als honden, ter oorzaak van het gewicht der schuld en de striemen der hel op hun geweten vanwege hun boze daden, welke, zodra als hun tegenwoordige kwellingen en vreze voorbij waren, met de hond wederkeerden "tot zijn eigen uitbraaksel, en" gelijk "de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk." Hosea 7:14, 2 Petrus 2:20 - 22. Sommigen nogmaals hebben gesmaakt het goede Woord Gods, de vreugde des hemels en de krachten der toekomende wereld, en konden nochtans niet door een dezer, ja zelfs niet door die alle er toe gebracht worden om hun verbond met hun lusten en zonden voor altijd te verbreken. Hebr. 6:4 - 5, Lukas 8:13, Johannes 5:33 - 35.

O Heere! wat is de mens, dat Gij Zijner gedenkt? Waarin is hij te achten? Hij heeft tegen U gezondigd, hij bemint zijn zonden meer dan U. Hij is een liefhebber van zinvermaak meer dan een liefhebber van God! Maar hoe zal deze mens nu van deze zonde worden afgebracht? Hoe zal hij er toe gebracht, bewerkt en genoodzaakt worden om Zijn liefde tot haar op te geven? Ongetwijfeld kan dit door geen ander middel geschieden, naar wat wij in het Woord kunnen zien, dan door het verwonden, verbreken en verslaan van het hart, dat haar bemint, en door haar, door dat middel, tot een plaag en gal voor het hart te maken. De zonde kan een afschuw en als gal en

alsem worden voor hen, die haar beminnen, maar haar tot zo'n bitter ding voor dezulken te maken zal niet geschieden dan door geweldige en pijnlijke middelen. Ik herinner mij, dat wij enige tijd geleden in onze stad een klein meisje hadden, dat graag de staartjes van vuile tabakspijpen mocht eten, terwijl noch de roede noch goede woorden haar terechtbrengen, en bewerken konden, dat zij er afstand van deed. Daarom wint haar vader de raad van een dokter in om haar ervan af wennen, en die raad kwam hierop neer: Neem, zei de dokter, een grote menigte van de vuilste staartjes uit tabakspijpen, die gij krijgen kunt, en kook ze in melk, en maak daar een drankje van, en laat uw dochter dat drankje opdrinken. De vader deed het, en gaf het aan zijn dochter, en liet het haar opdrinken, hetwelk haar zo slecht bekwam, en zo walgelijk werd voor haar maag, en haar zo ziek maakte, dat zij er nooit weer lust toe kreeg om zich met de staartjes uit tabakspijpen te bemoeien, en zo van de kwaal genezen was. Gij bemint uw zonde, en noch de roede noch goede woorden hebben tot nog toe de macht om u ervan af te brengen. Wees dan op uw hoede, als gij er niet van af te brengen zijt, zal God er u een drankje van maken, hetwelk zo bitter zal zijn voor uw ziel, zo afkerig voor uw smaak, zo walgelijk voor uw geest, en zo pijnlijk voor uw hart, dat dit ervan zal breken door ziekte en smart, tot het u walgt. Ik zeg, aldus zal Hij doen als Hij u bemint, indien niet, dan zal Hij u uw gang laten gaan, en dan zal Hij u laten begaan met uw staartjes uit tabakspijpen. De kinderen Israëls willen vlees hebben, moeten vlees hebben, zij wenen, schreien en murmureren, omdat zij geen vlees hebben, het brood des hemels, dat is maar licht en akelig goed in hun schatting. Numeri 11:1 - 6. Mozes gaat heen en zegt tot God hoe het volk Zijn hemels brood veracht, en hoe verlangend, belust en begerig zij zijn om met vlees gevoed te worden. Wel, zegt God, zij zullen vlees hebben, zij zullen er hun genoegen van hebben, Ik zal ze er mee voeden, zij zullen vlees hebben in een overvloedige mate, en "U zal niet een dag, noch twee dagen eten, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen, tot een gehele maand toe, totdat het uit uw neus uitga, en u tot een walging zij, aangezien gij de HEERE, die in het midden van u is, verworpen hebt." Numeri 11:11 - 20.

Hij weet er raad op om datgene u tot een walging te doen worden, waarop gij het meest uw boos hart zet. En Hij zal het doen, indien Hij u liefheeft, anderszins, zoals ik zei, zal Hij u niet ziek maken door u te slaan, noch u straffen voor of wanneer gij hoererij begaat, maar zal Hij u laten begaan tot de oordeelsdag, en u dan tot rekening en verantwoording roepen voor al uw zonden. Maar om hiervan af te stappen: Ten achtste. De mens, zoals hij in de wereld komt, is niet alleen een dood mens, een dwaas, hoogmoedig, eigenwillig, zonder vreze, een vals gelovige, en een liefhebber der zonde, maar een wild mens. Hij behoort tot de wilde olijfboom, tot die, die van nature wild is. Rom. 11:17, 24. Zo wordt de mens van nature op een andere plaats vergeleken bij een ezel. "Dan zal een verstandeloos man kloekzinnig worden: hoewel de mens als het veulen van een woudezel geboren is." Job 11:12.

Izak was een voorstelling van Christus en van alle bekeerde mensen. Gal. 4:28. Maar Ismaël was een voorstelling van de mens van nature, en de Heilige Geest zegt, te deze aanzien, dit van hem: "En hij zal een woudezel van een mens zijn." Genesis 16:12. Deze man, zeg ik, was een voorstelling van alle vleselijke mensen, in hun wildheid of vervreemdheid van God. Hierom wordt ervan de verloren zoon bij zijn bekering gezegd, dat hij toen tot zichzelf kwam, te kennen gevende, dat hij tevoren razend, wild of buiten zijn zinnen was. Lukas 15:17. Ik weet, dat er soms verschil tussen is of iemand razend of wild is, soms echter nadert de wildheid tot zo'n graad, dat men

iemand met recht razend kan noemen. En het is altijd waar in geestelijke zaken, namelijk, dat hij, die wild is ten aanzien van God, razend of buiten zichzelf is, en zo niet bekwaam, voor hij getemd is, om zijn: eigen eeuwig welzijn te behartigen zoals hij dat behoort te doen.

Er zijn verscheidene dingen, die tekenen zijn, dat iemand wild of razend is, en deze allen worden aangetroffen in een vleselijk mens.

1. Een wild of razend mens geeft geen acht op goede raad, de uitzinnigheid van zijn hoofd sluit alles buiten, en voert hem door haar kracht weg van mensen, die wijs en gematigd zijn. En zo is het met vleselijke mensen: goede raad is voor hen als paarlen, die voor de zwijnen geworpen worden, het wordt door hen met voeten getreden, en de man wordt veracht, die, de raad brengt. Matth. 7:6 . De wijsheid des armen wordt veracht, en Zijn Woorden worden niet gehoord. Prediker 9:16.

2. Een wild of razend mens, wanneer men hem laat begaan, zal zich zijn gehele leven in grote mate bemoeien met datgene te volvoeren, hetwelk, wanneer het volbracht is, op niets neerkomt. Het werk, het zwoegen de arbeid van zo'n komt op niets neer, uitgezonderd om te verklaren dat hij, die het deed, buiten zijn zinnen was. David, zodanig iemand navolgende, krabbelde op de poort des konings, zoals dwazen met kalk doen, en al het werk van alle vleselijke mensen in de wereld staat hiermee gelijk. 1 Samuel 21:12 - 13. Hierom wordt van zodanig een gezegd, dat hij in de wind arbeidt, of voor hetgeen niets meer in heeft dan wanneer hij zijn buik vulde met oostenwind. Prediker 5:16, Job 15:2.

3. Een wild of razend mens, als gij hem ergens mee aan het werk zet, en hij doet het, zal hij het evenwel doen, niet naar of overeenkomstig uw bevel, maar naar de dwaasheid van zijn eigen wilde verbeelding, even als Jehu het bevel des Heeren uitvoerde: hij deed 38 het naar zijn eigen dwaasheid, geen acht slaande op het bevel des Heeren. 2 Kon. 9:20, 10:31 . En zo handelen vleselijke lieden, wanneer het Goddelijke zaken geldt, zoals het horen, het bidden, het lezen, het belijden, zij doen alles overeenkomstig hun eigen wilde verbeelding, zij geven er geen acht op of zij dit doen naar het bevel des Heeren.

4. Wilde of razende mensen, wanneer die zich met het een of ander dekken of tooien, zoals zij menigmaal doen, zie, dan komt de geest van hun wildheid of uitzinnigheid aan het licht zelfs in de wijze en manier, waarop zij dit doen. Of de dingen zelf, waarvan zij voor dat doel gebruik maken, zijn nietig en kinderachtig, of, wanneer zij beter schijnen te zijn, zijn aangetrokken op een ouderwetse manier, eer geschikt om hem belachelijk te maken dan om hen te doen kennen als gematigd, wijs en verstandig, en zo tooien natuurlijke mensen zich met hetgeen waarin zij bij God willen worden aangenomen. Zou iemand, die zijn zinnen bij elkaar heeft, denken dat hij zich aangenaam of aannemelijk maakt bij de mensen door zich te kleden met afzichtelijke kleren, of door zijn gelaat te beschilderen met slijk en drek? En toch is dit het tooisel van vleselijke lieden, wanneer zij naderen voor het aangezicht van God om aangenomen te worden. Jesaja 64:7, Filip. 3:7 - 8.

O die wildheid, die uitzinnigheid, die razernij, die het hart en de geest van vleselijke lieden in beslag neemt! Zij wandelen naar de geest van deze wereld, overeenkomstig of naar die geest, welke in waarheid de geest des duivels is, welke werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Efeze 2:1 - 3. Maar geloven zij, dat het zo met hen gelegen is? Nee, zij zijn in hun eigen schatting, even als met andere waanzinnigen het geval is, de enigsten in de wereld. Daarom, dat zij zo ingenomen en in de wolken zijn

met hun eigen waanzinnige denkbeelden, en alle andere, die in de wereld wonen, bespotten. Maar wat is de weg om iemand, die wild of een waanzinnige is, wijs en verstandig te maken? Door hem stil te laten begaan zal men er niet toe komen, evenmin door hem slechts harde woorden te geven, Nee, hij moet getemd worden, er moeten middelen in het werk gesteld worden om hem te temmen. "Waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd heeft," of door voortdurende kwelling, zoals gij dat vindt bij Psalm 107:10 - 12.
Hij spreekt daar van waanzinnigen, die in duisternis en de schaduw des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer: omdat zij weerspannig waren geweest tegen Gods geboden, en de raad van de Allerhoogste onwaardig verworpen hadden. Dit dus is de weg om met dezulken te handelen, en niemand dan God kan zo met hen handelen. Zij moeten genomen, zij moeten gescheiden worden van de mensen, zij moeten gelegd worden in ketenen, in duisternis, in verdrukking en boeien, zij moeten gepijnigd, gemarteld, gekastijd, gezuiverd worden, er moet met hen worden gehandeld gelijk er gehandeld wordt met waanzinnige lieden. En zo moet er met hen gehandeld worden, totdat zij tot zichzelf komen en uit hun angsten tot God roepen. En roepende tot de Heere in hun benauwdheid, verlost Hij hen uit hun angsten, Hij voert hen uit de duisternis en de schaduw des doods, en Hij verbreekt hun banden. Psalm 107:13 - 15. Aldus, zeg ik, temt God de wilden, en brengt Hij waanzinnige verloren zonen tot zichzelf, en zo tot Hem om te smeken om genade.

Ten negende. De mens, zoals hij in de wereld komt, is niet alleen een dood mens, een dwaas, hoogmoedig, eigenwillig, zonder vreze, een vals gelovige, een liefhebber van de zonde en een wild mens, maar een mens, die een walging of afkeer heeft van de dingen van het koninkrijk Gods. Ik zei u vroeger, dat een onbekeerd mens een zodanige is, die geen smaak heeft, maar nu voeg ik erbij, dat hij een walging heeft van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Hij noemt het bittere zoet, en het zoete bitter, hij oordeelt juist verkeerd. Dit zijn zij, over wie God het wee uitspreekt: "Wee diegenen, die het kwade goed heten, en het goede kwaad, die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis, die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid." Jesaja 5:20.
Dit laatste gedeelte van deze tekst toont ons duidelijk, dat velen geen lust hebben in de dingen Gods. Zij noemen het zoete van Hem bitter, en het bittere van de duivel zoet, en dit alles komt voort uit gebrek aan een gebroken hart. Een gebroken hart smaakt en proeft anders dan een geheel of niet gebroken hart doet. Een man, die geen pijn of lichamelijke benauwdheid heeft, kan geen kracht of goeds vinden in de allerbeste pleister, die aan arm of been wordt toegepast, Nee, hij zegt eerder: Weg met die stinkende, vuile dingen. Maar leg diezelfde pleisters waar er behoefte is, en de patiënt zal het weldadige daarvan smaken, en ondervinden, en genieten, ja, hij zal ze andere aanprijzen en aanbevelen. Zo is het in het geestelijke. De lieden der wereld, zij weten niet wat de smart en pijn van een gebroken hart betekent, zij zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?" Het goede, dat is, iets beters dan hetgeen wij vinden in onze genietingen, bezittingen en vermaken. Er zijn velen, zegt de Psalmist, die op deze wijze spreken. Maar wat zegt de benauwde man? Dit: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE," en dan voegt hij er aan toe: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven," namelijk, door het licht Uws aanschijns, want dat is de pleister voor

een gebroken hart. "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." Psalm 4:1 - 7.
O! een gebroken hart kan vergiffenis smaken, kan de vertroostingen van de Heilige Geest smaken. Ja, gelijk een hongerige of dorstige brood en water op prijs stelt, zo stellen de gebrokenen van hart prijs en hoge achting op de dingen van de Heere Jezus. Zijn vlees, Zijn bloed, Zijn belofte, en het licht Zijns aanschijns zijn de enigste zoete dingen, beide voor de reuk en de smaak, voor hen die van een gewonde geest zijn. De verzadigde ziel walgt van het honingzeem, de gezonden verachten het Evangelie, zij hebben geen smaak in de dingen die Gods zijn.
Indien aan twintig mensen een kwijtschelding voorgelezen werd, en maar één van die twintig veroordeeld was tot de dood, en de kwijtschelding alleen voor die een was, wie van deze mensen, denkt gij, zou dan de zoetheid van die kwijtschelding smaken, zij die niet veroordeeld waren, of hij die veroordeeld was? Zonder twijfel de veroordeelde. Hier is hetzelfde geval. De gebroken van hart is een veroordeelde, ja, het is een gevoel van veroordeling, benevens andere dingen, dat inderdaad zijn hart gebroken heeft, ook is er niets dan gevoel van vergiffenis, dat het kan verbinden of genezen. Maar kon dat heling aanbrengen, indien hij deze vergiffenis niet smaken, waarlijk smaken, of recht genieten kon?
Nee, de vergiffenis zou voor hem zijn wat ze is voor diegenen, die geen gevoel van behoefte daaraan heeft. Maar, zeg ik, wat is de reden, waarom sommigen zo prijzen wat andere zo verachten, terwijl beide behoefte hebben aan dezelfde genade en barmhartigheid van God in Christus? Wel, de een ziet, en de ander ziet niets van deze jammervolle, ellendige staat.
En aldus heb ik u de noodzaak aangetoond van een gebroken hart.
1. De mens is dood, en moet levend gemaakt worden.
2. De mens is een dwaas, en moet wijs gemaakt worden.
3. De mens is hoogmoedig, en moet vernederd worden.
4. De mens is eigenwillig, en moet gebroken worden.
5. De mens is zonder vreze, en moet tot nadenken gebracht worden.
6. De mens is een vals gelovige, en moet terecht gebracht worden.
7. De mens is een liefhebber der zonde, en moet ervan gespeend worden.
8. De mens is wild, en moet getemd worden.
9. De mens heeft geen lust in de dingen Gods, en kan er geen smaak in vinden, totdat zijn hart gebroken is.

5. DE REDENEN, WAAROM EEN GEBROKEN HART BIJ GOD VOOR ZO'N VOORTREFFELIJKE ZAAK GEREKEND WORDT.

En aldus heb ik dit afgehandeld, en zal in de volgende plaats komen tot de redenen voor de zaak, namelijk, u te tonen, waar vandaan of hoe het komt, dat een gebroken hart, een hart waarlijk verslagen, bij God zo'n voortreffelijke zaak is. Dat het dit bij Hem is, hebben wij bewezen door zes betogen, wat het is, hebben wij aangetoond door de zes tekenen daarvan, dat het gebroken moet worden, is openbaar door de negen redenen, die zopas aangegeven zijn, en waarom het bij God of in Zijn schatting een voortreffelijke zaak is, dat wordt aangetoond door hetgeen volgt:

Ten eerste. Een gebroken hart is het eigenhandig werk van God, een hart, dat Hijzelf heeft toebereid, voor Zijn dienst, het is een offerande, die Hij Zichzelf voorzien heeft, die Hij voor Zichzelf voorzien heeft, zoals Abraham zei in een ander geval: "God zal Zichzelf een lam voorzien." Genesis 22:8. Hierom wordt er gezegd: De toebereidingen van het hart des mensen, enz., is van de Heere. En nogmaals, "God heeft mijn hart week gemaakt, en de Almachtige heeft mij beroerd." Job 23:16. Het hart, van nature hard, ongevoelig, en ondoordringbaar, blijft alzo, en zal zo blijven, totdat God, gelijk gezegd werd, het verplet met Zijn hamer, en het smelt met Zijn vuur. Van de steenachtige natuur ervan wordt daarom gezegd, dat ze door God weggenomen wordt. "En Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een hart van vlees geven." Ezech. 36:26. Ik zal het stenen hart wegnemen, of de steenachtigheid, of de hardheid van uw hart, en Ik zal u een hart van vlees geven, dat is, Ik zal uw hart gevoelig, week, handelbaar, gedwee en boetvaardig maken. Soms beveelt Hij de mensen hun harten te scheuren, niet omdat zij dat kunnen, maar meer om hen te overtuigen, dat, hoewel het moet geschieden, zij het niet kunnen doen, zo beveelt Hij hen zich een nieuw hart en een nieuwe geest te maken, eveneens met hetzelfde doel, want als God het niet scheurt, blijft het ongescheurd, als God het niet vernieuwt, blijft het nog steeds een oud hart. Dat is het, hetwelk bedoeld wordt, wanneer er gezegd wordt, dat Hij Zich mensen spant om datgene in hen te werken, hetwelk aangenaam is in Zijn ogen. Zach. 9:13.

Het hart, de ziel, of de geest is in zichzelf, zoals het uit Gods vingers kwam, een kostelijk ding, een ding, in Gods schatting meer waard dan de gehele wereld. Dit hart, deze ziel of deze geest heeft de zonde verhard, heeft de duivel betoverd, heeft de wereld bedrogen. Tot dit hart, aldus misleid, heeft God lust en begeerte: "Mijn zoon," zegt Hij, "geef Mij uw hart, en laat uw ogen Mijn wegen bewaren." Spreuken 23:26. Deze mens kan dit niet doen, omdat zijn hart heerschappij over hem heeft en hem slechts vervoert tot allerlei ijdelheid. Wat moet er nu gedaan worden? Wel, God moet het hart stormenderhand, door geweld, nemen, en het tot overeenstemming brengen met het Woord, maar het hart wil dit van zichzelf niet, het is misleid, het gaat uit naar een ander dan God. Waarom God Zich nu wendt tot Zijn zwaard, en het hart met geweld terneer brengt, het opent, en de sterk gewapende, die het in bezit had, uitdrijft, het wonden toe brengt, en het leed doet dragen over zijn opstand, opdat het moge schreien, zo brengt Hij het voor Zichzelf in gereedheid. "Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt, Hij doorwondt, en Zijn handen helen." Job 5:18.

Het aldus voor Zichzelf bewerkt hebbende, wordt het Zijn woning, Zijn woonplaats: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone." Efeze 3:17.

Maar ik moet niet afwijken van de zaak, die in behandeling is. Ik heb u gezegd, dat een gebroken hart het eigenhandig werk van God is, een offerande, die Hijzelf heeft toebereid, een bouwstof, voor Hemzelf geschikt gemaakt, en wel:

1. Door het breken van het hart opent Hij het, en maakt Hij het tot een ontvangplaats voor de genade gaven van Zijn Geest, dat is de schatkamer, waar God, wanneer zij opengemaakt is, de kleinodiën van het Evangelie neerlegt, daar geeft Hij Zijn vreze: "Ik zal Mijn vreze in hun hart geven," daar schrijft Hij Zijn Wet: "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schijven," daar geeft Hij Zijn Geest: "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u." Jeremia 31:31 - 33, 32:39 - 41, Ezech. 36:26 - 27. Het hart, zeg ik,

verkiest God voor Zijn schatkamer, daar verbergt Hij Zijn schat, daar is de zetel van rechtvaardigheid, barmhartigheid en van elke genade gave Gods, ik bedoel, wanneer het gebroken en verslagen is, en zo geregeld door het heilige Woord.

2. Het hart, wanneer het gebroken is, is gelijk aan zoete gomsoorten en specerijen, die fijn gestoten zijn, want even als deze hun welriekende geur zenden in de neusgaten der mensen, evenzo zendt het hart, wanneer het gebroken is, zijn zoete geur in de neusgaten Gods. De wierook, die vanouds een type van het gebed was, moest gestampt of gestoten, en zo in het wierookvat verbrand worden. Het hart moet gestampt of gestoten worden, en dan zal de zoete geur zich verspreiden, namelijk kermen, en kreten, en verzuchtingen om de barmhartigheid Gods, welke kreten, enz. bij Hem een zeer voortreffelijke zaak zijn, en aangenaam in Zijn neusgaten.

Ten tweede. Een gebroken hart is in het oog van God een voortreffelijke zaak omdat een gebroken hart onderworpen is: het valt voor God en geeft Hem de eer. Dit alles blijkt waar te zijn uit een menigte Schriftplaatsen, welke ik hier niet behoef te vermelden. Hierom wordt zo'n hart genoemd een eerlijk hart, een goed hart, een volkomen hart, een hart vrezende God, en zulk een, dat zuiver is in Gods wetten. Dit nu kan niet anders dan een voortreffelijke zaak zijn, als wij overwegen, dat door zo'n hart ongeveinsde gehoorzaamheid bewezen wordt aan Hem, die het hart opeist. "God zij dank, "zegt Paulus tot die van Rome, "dat gij nu van hart gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt." Rom. 6:17.

Helaas voor het hart gebroken en verslagen is, is het van een geheel andere gesteldheid. "Want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet." De grote strijd, voor het hart gebroken is, loopt over de vraag, wie heer zal zijn, God of de zondaar. Wel is waar behoort het recht van beheersing aan de Heere, maar de zondaar wil dit niet dulden, maar wil zelf alles zijn, zeggende: "Wie is heer over ons?" en nogmaals, zeggen zij tot God: "Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen." Psalm 12:4, Jeremia 2:31. 43

Dit is ook duidelijk uit hun praktijk: God mag zeggen wat Hij wil, zij doen wat hun lust.

Onderhoudt Mijn Sabbat, zegt God; ik wil niet, zegt de zondaar.

Laat uw hoereren na, zegt God; ik wil niet, zegt de zondaar.

Spreekt geen leugens, noch zweer, noch vloek, noch laster Mijn heilige naam, zegt God. O maar ik wil niet, zegt de zondaar.

Wend u tot Mij, zegt God; ik wil niet, zegt de zondaar.

Het recht van beheersing is Mijn, zegt God; maar, gelijk aan die jonge opstandeling, (1 Kon. 1:5), ik wil koning zijn, zegt de zondaar.

Dit nu is ondraaglijk, dit is onduldbaar, en toch spreekt elke zondaar zo door de praktijk, want zij hebben zich niet onderworpen aan de gerechtigheid Gods. Hier kan geen overeenkomst, geen gemeenschap, geen samenstemming, geen vriendschap zijn. Hier, hier is vijandschap aan de een zijde, en vlammende rechtvaardigheid aan de andere. 2 Cor. 6:14 - 16, Zach. 11:8. En wat genot, wat tevredenheid, wat vermaak kunnen zulke mensen aan God geven. Volstrekt niets.

Nee, al werden ze ook vermengd met de besten van de heiligen Gods, ja, al zouden de beste heiligen ook voor hen smeken. Zo zegt Jeremia: "Maar de HEERE zei tot mij:

Al stond Mozes en Samuel voor Mijn aangezicht," dat is, om voor hen te bidden, "zo zou toch Mijn ziel tot dit volk niet wezen, drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan." Jeremia 15:1. Hier is niets dan openbare oorlog, vijandelijkheden en schandelijke opstand aan des zondaars zijde, en wat vermaak kan God daarin scheppen? Zodat God, indien Hij de geest van zo'n wil buigen en gedwee maken, een pijl op hem moet afschieten, en wel met zo'n pijl, die niet weer uit de wond kan gerukt worden: een pijl, die vast blijft zitten, en veroorzaakt, dat de zondaar als dood aan Gods voeten neervalt. Psalm 38:1 - 2.
Dan zal de zondaar Zijn wapens overgeven, dan zal hij zichzelf als overwonneling overgeven in de hand van God, en de Heere om vergiffenis smeken, en eerder niet, ik bedoel, niet in oprechtheid. En nu heeft God overwonnen, en zijn rechterhand en Zijn heilige arm heeft Hem de overwinning bezorgd. Nu rijdt Hij in triomf met Zijn gevangene aan de wielen van Zijn wagen, nu draagt Hij roem, nu luiden de bellen in de hemel, nu heffen de engelen vreugde kreten aan, ja, hun wordt bevolen dit te doen: "Wees blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was." Lukas 15:1 - 10.
Nu ook ligt de zondaar, ten teken dat hij overwonnen is, aan Zijn voeten in het stof, zeggende: "Uw pijlen zijn scherp, volken zullen onder u vallen, zij treffen in het hart van des Konings vijanden. Psalm 45:3 - 6.
Nu onderwerpt zich de zondaar, nu volgt hij zijn overwinnaar in ketenen, nu zoekt hij vrede, en zou hij de gehele wereld willen geven, indien zij zijn eigendom was, om in de gunst van God te zijn, en om door Christus hoop te hebben op de zaligheid. Dit nu moet aangenaam zijn, dit kan niet anders dan welgevallig zijn in het oog van God: "Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten." Want het is de begeerte van Zijn eigen hart, het werk van Zijn eigen handen.

Ten derde. Een andere reden, waarom een gebroken hart bij God zo'n voortreffelijke zaak is, is deze: een gebroken hart prijst Christus en heeft een hoge achting voor Hem. Die gezond zijn hebben de medicijn meester niet van node, maar die ziek zijn, deze zieken zijn de gebrokenen van hart in de tekst, want God maakt de mensen ziek door hen te slaan, door hun harten te breken. Hierom worden ziekte en wonden tezamen gevoegd, omdat het ene een noodzakelijk gevolg is van het andere. Markus 2:17, Micha 6:13, Hosea 5:13. Kan iemand denken, dat God er een welgevallen in zou nemen, wanneer de mensen Zijn Zoon versmaden, zeggende: Hij heeft geen gedaante of heerlijkheid: als wij Hem aanzien, zo is er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeren. En echter zeggen zij dit van Hem, welker harten God niet heeft week gemaakt, ja, de uitverkorenen zelf betuigen, dat voor hun harten gebroken werden, zij Hem eveneens geringschatten. "Hij was, zeggen zij, "veracht, en de onwaardigste onder de mensen, en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem, Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht." Jesaja 53:2 - 3.
Hij is inderdaad de grote Bevrijder, maar wat is een bevrijder voor hen, die zichzelf nimmer in banden zagen, zoals vroeger gezegd werd? Hierom wordt er gezegd van hem, die de stad verloste: "Maar geen mens gedacht deze arme man." Prediker 9:15. Hij heeft zwaar geleden en is verbrijzeld geworden om de overtredingen des mensen, opdat zij de smart en de hel, welke zij door hun zonden zichzelf hebben berokkend, niet zouden deelachtig worden. Maar wat is dat voor hen, die nooit iets anders zagen dan schoonheid, en die nooit iets anders smaakten dan zoetheid in de zonde? Hij is

het, die door Zijn tussenkomst Gods handen tegenhoudt, en dat heeft tot gevolg, dat Hij nalaat de dronkaard, de leugenaar en onreine af te snijden, zelfs op hetzelfde ogenblik, dat zij in hun afschuwelijk werk bezig zijn, maar hun hart, hun verstompt hart heeft geen gevoel van zulke goedheid als deze is, en daarom merken zij er niet op. Hoe menigmaal heeft God tot deze bouwer van Zijn wijngaard gezegd: "Houw de onvruchtbare vijgenboom uit," terwijl Hij echter door Zijn tussenkomst bewerkte, dat hij nog een jaar bleef staan! Maar er is geen aandacht aan geschonken, er is geen dank van hen tot Hem opgezonden voor zo'n goedheid van Christus. Zodat zulke onerkentelijke, ondankbare en onnadenkende ellendelingen noodzakelijk, om het zo uit te drukken, een voortdurende doorn moeten zijn in het oog van God, en een grote terging voor Hem, en echter zullen de mensen op deze wijze handelen voor hun harten gebroken Zijn. Lukas 13:6 - 9.

Christus, zoals ik zei, wordt een geneesheer genoemd, ja, Hij is de enige geneesheer van de ziel. Hij geneest, hoe wanhopig de kwaal ook moge zijn, ja, en geneest wie Hij onder behandeling neemt voor eeuwig: "Ik geef hun het eeuwige leven," en doet alles zonder prijs, uit louter genade en barmhartigheid. Johannes 10:28. Maar wat is dit alles voor iemand, die volstrekt niets van zijn ziekte ziet, die niets ziet, dat op een wond gelijkt? Wat is de beste geneesheer, die er bestaat, of al de geneesheren ter wereld, allen tezamen genomen, voor hem, die geen ziekte kent, die zich van geen kwaal bewust is? De geneesheren, gelijk gezegd werd, zullen te vergeefs bij de deuren van allen, die gezond zijn, aankloppen. Geneesheren zijn niet in tel, uitgezonderd alleen bij de zieken, of bij de veronderstelling, dat men nu of op enige andere tijd ziek is. Welnu, dit is de oorzaak, waarom Christus zo licht geacht wordt in de wereld. God heeft hen niet ziek gemaakt door hen te slaan, Zijn zwaard heeft hen niet verwond, Zijn schicht heeft hun lever niet doorboord, zij zijn niet vermorzeld met Zijn hamer, noch gesmolten met Zijn vuur.

Daarom slaan zij geen acht op Zijn geneesheer, daarom versmaden zij al de voorzorg, welke God heeft genomen voor de zaligheid der ziel. Maar laat zo'n ziel nu gewond worden, laat het hart van zo'n gebroken worden, laat zo'n mens ziek gemaakt worden door de prikkel der schuld, laat hij zich wentelen in de as onder de last van zijn overtredingen, en dan, wie anders dan Christus, gelijk tevoren is aangetoond, is dan de geneesheer, dan, was mij, Heere, dan, verbind mijn wonden, dan, giet olie en wijn daarin, dan, Heere Jezus, doe mij de stem der vreugde en der blijdschap horen, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt. Niets nu zo welkom als genezing, en zo niets of niemand zo begeerlijk als Christus. Zijn naam is voor dezulken de beste naam, Zijn liefde is voor dezulken de beste liefde, daar Hij nu niet alleen in Zichzelf, maar ook voor zo'n ziel, de banierdrager is boven tien duizend. Hooglied 5:10.

Als brood voor de hongerigen, als water voor de dorstigen, als licht voor de blinden, en vrijheid voor de gebondenen, zo, en duizend maal meer, is Jezus Christus voor de gewonden, en voor hen, die gebroken van hart zijn. Dit nu moet, gelijk gezegd werd, wel voortreffelijk zijn in Gods ogen, aangezien Christus Jezus zo heerlijk is in Zijn ogen. Te verachten wat iemand voortreffelijk rekent, is een belediging voor hem, maar te waarderen, te achten, of hoge gedachten te koesteren van datgene, waarvoor ik achting heb, dat is aangenaam voor mij, zo'n denkwijze is voortreffelijk in mijn oog. Wat zegt Christus?"

Want de Vader zelf heeft u lief, omdat gij Mij liefgehad hebt." Johannes 16:27. Die een hoge achting heeft voor Christus voor die heeft de Vader een hoge achting.

Hierom wordt er gezegd: "Die de Zoon heeft, heeft de Vader," voor hem, die de Zoon ontvangt en een lofwaardige achting stelt op de Zoon, voor die zal de Vader tot een Vader zijn, voor hem zal Hij handelen als een Vader. Maar niemand zal, niemand kan dit doen dan de gebrokenen van hart, omdat zij, en zij alleen, zich bewust zijn van de behoefte aan en de waarde van een aandeel in Hem. Ik durf de gehele wereld oproepen ten aanzien van de waarheid van deze zaak, en zeg nogmaals, dat deze, en geen dan deze, harten van waardering hebben in het oog van God. Helaas!" het hart der goddelozen is weinig waard," want het is ontbloot van een kostelijke waardering van Christus, en kan niet anders dan daarvan ontbloot zijn, omdat het niet gewond, gebroken, en zich bewust geworden is van de behoefte aan genade door Hem. Spreuken 10:20.

Ten vierde. Een gebroken hart is van grote waarde bij God, omdat het een dankbaar hart is voor dat gevoel van zonde en genade, hetwelk het ontvangen geeft. Een gebroken hart is een gevoelig hart. Dit stipten wij vroeger reeds aan. Het is zich bewust van de gevaren, waar de zonde toe leidt, ja, en heeft reden om zich daarvan bewust te zijn, omdat het heeft gezien en gevoeld wat de zonde is, beide in de schuld en de straf, die naar de wet daarvoor verschuldigd is. Gelijk een gebroken hart kennis draagt van de zonde, in haar goddeloze natuur en gevolgen, zo draagt het eveneens kennis van de weg, langs welke God de ziel bevrijdt van de dag des oordeels, dus moet het een dankbaar hart zijn. Hij nu, die Mij prijst, verheerlijkt Mij, zegt God, en God wenst verheerlijkt te worden. Zijn eer is Hem dierbaar, Hij wil ze niet laten varen. Psalm 50:23, Jesaja 42:8. De gebroken van hart, zeg ik, aangezien hij de gevoelige ziel is, volgt daaruit, dat hij de dankbare ziel is. "Loof de HEERE, mijn ziel!" zei David, "en al wat binnen in mij is, Zijn heilige naam." Zie welk een loven van God hier is! en evenwel hiermee niet tevreden, gaat hij er opnieuw mee voort, zeggende: "Loof de HEERE, mijn ziel en vergeet geen van Zijn weldaden." Maar waarom loofde David de Heere? O! Hij is het, zegt hij, die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw ziekten geneest, die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden. Psalm 103:1 - 4.
Maar waardoor was hij hier zo mee aangedaan? Wel, hij wist wat het was vanwege de zonde boven de muil der hel te hangen, ja, hij wist wat het was van rondom door de dood en de hel te worden omringd, ja. Zij hadden hem besloten, zoals wij hebben gezegd, en trokken hem neer in de diepte, dit zag hij, tot verbreking van zijn hart. Hij zag eveneens de weg ten leven, en zijn ziel was verlicht door het geloof en gevoel daarvan, en dat maakte hem tot een dankbaar mens. Als een mens, wiens been gebroken is, slechts te verstaan gegeven wordt, dat hij door het breken daarvan bewaard is gebleven voor het breken van zijn nek, zal hij God dankbaar zijn voor een gebroken been. "Het is mij goed," zei David, "dat ik verdrukt ben geweest." Ik werd daardoor bewaard voor een groot gevaar, want eer ik verdrukt werd, dwaalde ik. Psalm 119:67, 71. En wie kan dankbaar zijn voor een gunstbetoon, die het zich niet bewust is, dat hij er behoefte aan heeft, het bezit, en het bezit uit genade? Nu, hiervan is de gebroken van hart, hiervan is de mens, die van een verslagen geest is, zich bewust, en dat met betrekking tot gunstbewijzen van de beste soort, en daarom moet hij noodzakelijk een dankbaar mens zijn, en zo een hart van waardering hebben bij God, omdat het een dankbaar hart is.

Ten vijfde. Een gebroken hart is van grote waarde bij, of een voortreffelijke zaak in het oog van God, omdat het een hart is, dat nu een woonstede begeert te worden voor de geest en de genade gaven van de Geest van God. Het was voorheen de sterkte van de duivel, en het was tevreden met die toestand. Maar nu begeert het de genietingen te smaken van en vervuld te worden met de Heilige Geest van God. 'schep mij een rein hart, o God!" zei David, "en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest. En neem Uw Heilige Geest niet van mij, en de vrijmoedige geest ondersteune mij." Psalm 51:12 - 14. Nu had hij begeerte naar een rein hart en een vaste geest, nu zag hij uit naar de heiliging van de gezegende geest der genade, een zaak, welke de onbesnedenen van hart tegenstaan en versmaden. Hand. 7:51, Hebr. 10:29.
Een gebroken hart dus past bij het hart van God, een verslagen geest is één geest met Hem. God, zoals ik u vroeger zei, begeert te wonen bij de gebrokenen van hart, en de gebrokenen van hart hebben begeerte naar gemeenschap met Hem. Nu is hier een samenstemming een eenheid des gemoeds, nu is dezelfde geest in u, welke ook in Christus Jezus was. Dit moet noodzakelijk een voortreffelijke geest zijn, dit moet noodzakelijk beter zijn bij God en in Zijn oog dan duizenden van rammen of tien duizend rivieren van olie. Maar begeert de vleselijke wereld dit, deze geest en de gezegende genade gaven ervan?
Nee, zij verachten het, zoals ik vroeger zei, zij spotten er mee, zij verkiezen liever en geven zich liever over aan zondige, vuile lusten, en de reden is: omdat hun een gebroken hart ontbreekt, dat hart, zo hoog in waarde bij God, en zij daarom blijven in hun vijandschap tegenover God. De gebrokenen van hart weten, dat de heiliging des Geestes een goed middel is om die verslapping te verhoeden, uit welke een mens niet kan komen, tenzij zijn hart voor de tweede maal verwond wordt. Ongetwijfeld had David een gebroken hart bij zijn eerste bekering, en indien die gebrokenheid gebleven ware, dat is, indien hij niet nogmaals plaats gegeven had aan hardheid des harten, dan zou hij nimmer gevallen zijn in die zonde, uit welke hij niet weer kon worden opgericht dan door een vernieuwde verbrijzeling van zijn beenderen.
Daarom, zeg ik, is een gebroken hart van grote waarde bij God, want dat hart - en ik voeg erbij, zo lang als het zijn tederheid behoudt - begeert niemand dan God, en de gaven van Zijn Heilige Geest; de zonde is voor zo'n hart tot een afschuw.

6. DE VOORDELEN, DIE EEN CHRISTEN VERKRIJGT DOOR ZIJN HART TEER TE HOUDEN.

En hier, als op een geschikte plaats, zal ik u, voor ik ook maar iets verder ga, enige van de voordelen tonen, die een Christen verwerft door zijn hart teer te houden. Want gelijk een gebroken hart te bezitten, is, een voortreffelijke zaak te bezitten, zo is ook dit gebroken hart teer te houden zeer voordelig.
Ten eerste. Dit is de weg om in uw ziel steeds een vreze te bewaren voor te zondigen tegen God. Een Christen geeft geen voet aan of plaats voor de zonde, voordat zijn hart zijn tederheid begint te verliezen. Een teer hart zal aangedaan worden bij de zonde van een ander, veel meer zal het bevreesd zijn de zonde zelf te bedrijven. 2 Kon. 22:19
Ten tweede. Een teer hart is spoedig genegen tot het gebed, ja, drijft daartoe aan, zet daaraan kracht bij. Wij zijn nimmer traag tot het gebed, tenzij ons hart zijn tederheid verloren heeft, hoewel het dan koud, flauw en vormelijk, en zo vleselijk wordt in betrekking tot en in die heilige plicht.

Ten derde. Een teer hart is altijd met berouw gereed voor de geringste fout of uitglijding, of zondige gedachte, waaraan de ziel schuldig is. De besten overtreden in vele dingen, maar als een Christen zijn tederheid verliest, als hij zegt, dat zijn berouw zoek is, dan is zijn hart hard geworden en heeft die geest verloren, die milde geest van berouw, die het placht te hebben. Zo was het met de Corinthiërs, zij waren van het geloof vervallen, en verloren hun tederheid, waarom zij over hun zonden ja, grote zonden - geen berouw kregen. 2 Cor. 12:20.
Ten vierde. Een teer hart heeft begeerte om veel gemeenschap met God te oefenen, terwijl hij, die verhard is, hoewel het zaad der genade in hem is, tevreden zal zijn met te eten, te drinken, te slapen, te waken, en dagen zonder tal zonder Hem daarheen te gaan. Jesaja 17:10, Jeremia 2:32.
Ten vijfde. Een teer hart is een waakzaam hart. Het waakt tegen de zonde in de ziel, tegen de zonde in het huisgezin, tegen de zonde in het beroep, tegen de zonde in geestelijke plichten en verrichtingen enz. Het waakt tegen de Satan, tegen de wereld, tegen het vlees, enz. Maar nu, nu het hart niet teer is, is er slaperigheid, onbedachtzaamheid, ledigheid, nu wordt er toegelaten dat het hart, het huisgezin en het beroep zeer wordt besmet, bevlekt en bezoedeld met de zonde, want een hard hart wijkt van God, en wendt zich af in al deze dingen.
Ten zesde. Een teer hart zal zichzelf verloochenen, en dat in geoorloofde dingen, en zal zelfs datgene nalaten, hetwelk gedaan mag worden - want de een of andere Jood, of Heiden, of de kerk van God, of enig lid daarvan mocht daardoor geërgerd of zwak gemaakt worden, terwijl de Christen, die niet teer is, die zijn tederheid verloren heeft, er zover vandaan is om zichzelf te verloochenen in geoorloofde dingen, dat hij het zelfs zal wagen om zich in te laten met dingen, die ten enenmale verboden zijn, wie daardoor 49 ook geërgerd, met smart vervuld of zwak gemaakt moge worden. Voor een voorbeeld hiervan behoeven wij niet verder te gaan dan tot de man in de tekst, die, terwijl hij teer was, sidderde bij geringe dingen, maar toen zijn hart verhard was, kon hij Bathseba nemen om zijn lust te voldoen, en haar man doden om zijn misdaad te bedekken.
Ten zevende. Een teer hart - ik bedoel, het hart, dat teer gehouden is - bewaart voor menige slag, striem en vaderlijke kastijding, omdat het de oorzaken, hetwelk is de zonde, van de geselende hand Gods, vermijdt. "Bij de reine houdt Gij U rein, maar bij de verkeerde bewijst Gij U een worstelaar." 2 Samuel 22:27, Psalm 18:25 - 27. Menige nodeloze bestraffing en wond overkomt de heiligen Gods door hun onwijs gedrag. Wanneer ik zeg nodeloos, bedoel ik, dat zij niet nodig zijn, maar dienen om ons van onze ijdelheden af te brengen, want wij zouden de smart daarvan niet gevoelen, was het niet om onze dwaasheden. Hierom wordt de geplaagde een dwaas genoemd, omdat zijn dwaasheid zijn plaag op hem brengt. "De zotten," zegt David, "worden om de weg van hun overtreding, en om hun ongerechtigheden geplaagd." Psalm 107:17.
En daarom is het, gelijk vroeger gezegd werd, dat hij zijn zonde zijn dwaasheid noemt. En nogmaals, "Ik zal horen, wat God, de HEERE, spreken zal, want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken, maar dat zij niet weer tot dwaasheid keren." Psalm 38:5, 85:8. "Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten en in Mijn rechten niet wandelen, indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen." Psalm 89:31 - 33. Hoe het hart teer te houden?

Vraag. Maar wat moet een Christen doen, wanneer God zijn hart gebroken heeft, om het teer te houden?
Antwoord. Hierover zal ik in het kort spreken, en u geven,

Ten eerste, onderscheidene waarschuwingen,
Ten tweede, onderscheidene besturingen.

Ten eerste. Onderscheiden waarschuwingen.
1. Draag zorg dat u die overtuigingen niet versmoort, welke voor het tegenwoordige uw harten breken, door moeite te doen om die dingen uit uw gedachten te zetten, welke de oorzaak waren van zulke overtuigingen, maar koester en voed die dingen liever door er uzelf ernstig en bedaard aan te herinneren. Denk dus bij uzelf aldus: Wat was het, waardoor mijn hart eerst gewond werd? En laat dat daar blijven, totdat het, door de genade van God, en het verlossende bloed van Christus, weggenomen is.
2. Vermijd ijdel gezelschap. Het houden van ijdel gezelschap heeft menige overtuiging verstikt, menige begeerte gedood, en menige ziel in de hel doen vallen, die eens vurig uitzag naar de hemel. Een metgezel, die niet dienstig is voor de ziel, is schadelijk. "Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden, maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden." Spreuken 13:20.
3. Neem u in acht voor ijdele praat, dat u noch daarnaar luistert, noch daarin meedoet. "Ga weg van de tegenwoordigheid van een zotte man, want gij zou bij hem geen lippen der wetenschap merken." Spreuken 14:7. "Kwade samensprekingen verderven goede zeden. En de lippen van de zot zijn een strik voor zijn ziel." Spreuken 18:7, 1 Cor. 15:33. Daarom, neem u in acht voor deze dingen.
4. Wacht u voor de geringste aandrift tot de zonde, begunstig die niet, opdat niet door de begunstiging daarvan de weg gebaand wordt voor een grotere. Davids oog vervoerde zijn hart, en zijn hart zo de gedachte voedende, baande de weg voor de omgang met een vrouw, de daad van overspel, en schandelijke doodslag. Wees daarom op uw hoede, broeders!" opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde." Hebr. 3:12 - 13 . En bedenk, dat hij, die een blok hout wil doen splijten, het dunne einde van de wigge er eerst in zet, en zo, door die er in te drijven, zijn werk verricht.
5. Wees op uw hoede voor slechte voorbeelden onder de Godzaligen, leer van niemand datgene te doen, hetwelk het Woord van God verbiedt. Soms maakt de Satan gebruik van de kwade wegen van een goede man, om het hart van hen, die achteraan komen, te verderven en te verharden. Door de valse handeling van Petrus werd ook Barnabas mee afgetrokken, en verscheidene andere meer. Neem u dus in acht voor de mensen, voor de wegen van goede mensen, en meet beide hun en uw eigen bij geen andere regel af dan bij het heilige Woord van God. Gal. 2:11 - 13.
6. Wees op uw hoede voor ongeloof en God loochenende gedachten, trek de waarheid en werkelijkheid van hemelse dingen niet in twijfel, want weet, ongeloof is de ergste van alle kwalen: het hart, dat daaraan voedsel geeft of daaraan plaats verleent, kan niet teer zijn. Daarom, "Ziet toe, broeders! dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van de levende God." Hebr. 3:12. Het is nodig, dat op deze waarschuwingen met alle naarstigheid acht geslagen worde door allen, die, wanneer hun hart eens teer gemaakt is, het zo willen bewaren. En nu,

Ten tweede. *De besturingen.*

1. Zorg, dat u een diepe kennis van God levendig in uw hart bewaart: kennis van Zijn tegenwoordigheid, die overal is: "Vervul ik niet de hemel en de aarde, spreekt de HEERE?" Jeremia 23:24.

1. Kennis van Zijn doordringend oog, dat het de hele aarde doorloopt, aan alle plaats het goede en het kwaad aanschouwende, dat Zijn ogen de mensenkinderen aanschouwen, en Zijn oogleden hen beproeven. Spreuken 15:3.
2. De kennis van Zijn macht, dat Hij machtig is hemel en aarde te doen veranderen in stof en as, en dat zij niet meer zijn in Zijn hand dan een rol of dekkleed. Hebr. 1:11 - 12.
3. De kennis van Zijn rechtvaardigheid, dat de straffen derzelve zijn als verslindend vuur. Hebr. 12:29.
4. De kennis van Zijn getrouwheid, in het vervullen van Zijn beloften aan hen, aan wie ze gedaan zijn, en van Zijn bedreigingen over de onboetvaardigen. Matth. 5:18, 24:35, Markus 13:31.

2. Leg er u op toe om een diep gevoel van de zonde in haar boze natuur en in haar ziel verdervende uitwerkingen in uw hart te verkrijgen en te behouden, wees overtuigd, dat zij de enigste vijand van God is, en dat niemand God haat of van God gehaat wordt dan door haar.

1. Houd in gedachte, dat zij engelen in duivels veranderde, en hen neerstortte van de hemel tot de hel.
2. Dat het de keten is, waarin zij worden vastgehouden en gebonden om overgeleverd te worden tot het oordeel. 2 Petrus 2:4, Judas 1:6.
3. Dat het om haar was, dat Adam uit het paradijs verdreven werd, dat zij het was, om welke de oude wereld werd verdronken, om welke Sodom en Gomorra werden verbrand met vuur van de hemel, zij, die aan Christus Zijn bloed kostte om u te verlossen van de vloek, die zij over u gebracht heeft, en zij, indien iets, zal u buiten de hemel houden tot in alle eeuwigheid.
4. Overdenk de smarten der hel. Christus maakt daarvan gebruik als een argument om het hart teer te houden, ja, maakt met dat doel telkens opnieuw melding, beide van de natuur en de duurzaamheid van de vuurvlammen ervan, en van het knagen van de nimmer stervende worm, die daar woont. Markus 9:43 - 48.

3. Denk aan de dood, beide ten aanzien van de zekerheid van uw sterven en de onzekerheid van de tijd wanneer. Wij moeten sterven, wij moeten noodzakelijk sterven, onze dagen zijn bepaald - het getal onzer maanden is bij God, hoewel niet bij ons, ook kunnen wij ze niet overschrijden, al wilden wij ook, als wij ze hadden, er duizend werelden voor geven. 2 Samuel 14:14, Job 7:1, 14:1 - 5. Bedenk, U moet slechts eenmaal sterven - ik bedoel, maar eenmaal ten aanzien van deze wereld, want als gij, wanneer gij van hier gaat, niet wel sterft, kunt u niet weer terugkomen en beter sterven. "Het is de mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel." Hebr. 9:27.

4. Denk eveneens aan de zekerheid en de verschrikkelijkheid van de dag des oordeels, wanneer Christus zal zitten op Zijn grote, witte troon, wanneer de doden, met het geklank van de bazuin Gods, zullen opgewekt worden, wanneer de elementen, alsmede de hemel en de aarde, in brand zullen staan, wanneer Christus de mensen van elkaar zal scheiden, gelijk een herder zijn schapen van de bokken scheidt, wanneer de boeken zullen geopend, de getuigen opgeroepen, en ieder mens zal geoordeeld worden naar zijn werken, Wanneer de poort des hemels zal openstaan voor hen, die behouden zullen worden, en de kaken der hel gapen voor hen, die verdoemd zullen worden. Hand. 5:30 - 31, 10:42, Matth. 25:31 - 32, 34, 41, Openb. 2:11, 1 Cor. 15:51, Openb. 20:12, 15, 2 Petrus 3:7, 10, 12, Rom. 2:2, 15 - 16, Openb. 22:12.

5. Overdenk dat Jezus Christus geen middelen gebruikte om Zijn hart te verharden tegen het ondergaan en het lijden van die smarten welke nodig waren voor de verlossing van uw ziel. Nee, hoewel Hij Zijn hart tegen u kon hebben verhard in de weg van rechtvaardigheid en gerechtigheid, omdat gij tegen Hem gezondigd hadt, wekte Hij liever Zichzelf op, en deed alle ontferming, medelijden en mededogen aan, ja, tedere erbarming, en volvoerde het. In Zijn liefde en in Zijn mededogen maakt Hij ons zalig. Zijn tedere ontferming van omhoog heeft ons bezocht. Hij beminde ons, en gaf Zichzelf voor ons. Leer dan van Christus om teder over uzelf te zijn, en om te trachten om uw hart teer te houden naar God, en voor de zaligheid van uw ziel. Maar om tot een besluit te komen.

7. HET GEBRUIK.
Laat ons dan nu enig gebruik maken van dit leerstuk. Als:

Eerste gebruik.
Van de waarheid der zaak, namelijk, dat het hart van de mens, die in waarheid tot God gekomen is, gebroken is geworden om tot Hem te kunnen komen. En dit toont ons wat te oordelen van het verbond, dat er is tussen de zonde en de ziel, te weten, dat het zo vast, zo sterk, zo onschendbaar is, dat niets het kan verbreken, vernietigen of krachteloos maken, tenzij het hart er voor verbroken wordt. Het was zo met David, ja, zijn nieuw verbond met dezelve kon niet verbroken worden, totdat zijn hart gebroken werd. Het is verbazend, wanneer wij nagaan welk een macht de zonde heeft over de ziel, de geest, de wil en de genegenheden van sommige mensen. Zij is voor hen beter dan de hemel, beter dan God - dan de ziel, ja, dan de zaligheid, gelijk blijkt, omdat, hoewel alle deze hun worden aangeboden op deze voorwaarde, als zij hun zonden slechts willen verlaten, zij nochtans liever zullen verkiezen te blijven in dezelve, te staan en te vallen bij dezelve.
Wat zegt gij, zondaar? Is dit niet een waarheid? Hoe menigmaal is u de hemel en de zaligheid om niet aangeboden, indien u slechts uw verbond met deze grote vijand van God wilde verbreken. Van God, zeg ik, indien u slechts dit verbond met deze grote vijand van uw ziel wilde verbreken, maar kon er nog nimmer toe gebracht worden, Nee, noch door bedreiging, noch door belofte kon gij er ooit toe gebracht worden. Er wordt gezegd van Achab, dat hij zichzelf verkocht om kwaad te doen, en op een andere plaats: "Ziet, om uw ongerechtigheden bent u verkocht." 1 Kon. 21:25, Jesaja 50:1. Maar wat is deze ongerechtigheid?

Wel, een ding van niets, ja, duizend maal erger dan niets, maar omdat niets, zoals wij zeggen, is niets, daarom gaat het onder die benaming, waar God opnieuw tot het volk zegt: "Gij hebt uzelf voor niets verkocht." Jesaja 52:3.
Maar, zeg ik, welk een ontzettende zaak is het, dat een redelijk schepsel geen betere koop doet, dat een, die zo wijs is in alle aardse dingen, zo'n dwaas is in de aller gewichtigste zaak. En toch, zo'n dwaas is hij, en hij zegt aan iedereen, die hem ziet, dat hij zodanig een is, omdat hij zijn verbond met de zonde niet verbreekt, totdat zijn hart gebroken is. De mensen hebben de duisternis liever dan het licht. Ja, zij brengen het aan de dag, dat zij ze lief hebben, aangezien zo'n groot aanbod niet de overhand bij hen verkrijgt om ze te verlaten.

Tweede gebruik.
Is dit een waarheid, dat het hart van de mens, die in waarheid tot God komt, om dat te kunnen doen, gebroken is geworden, dan toont dit ons een reden, waarom het hart van sommige mensen gebroken is, een reden, waarom God het hart van sommige mensen breekt vanwege de zonde, namelijk, omdat Hij niet wil, dat zij in de zonde sterven, maar dat zij tot Hem komen, opdat zij gered mogen worden. Aanschouw dus in deze welke besluiten God ging opmaken in betrekking tot de zaliging van de zielen van sommige mensen. Hij wil ze hebben, Hij wil ze behouden, Hij zal hun harten breken, opdat zij gered mogen worden, Hij zal ze doden, opdat zij mogen leven, Hij zal ze wonden, opdat Hij hen moge helen. En het schijnt uit onze verhandeling, dat er nu geen weg opengelaten is dan deze, zachte middelen, zoals wij zeggen, helpen niet, goede woorden, een heerlijk Evangelie, beden, smeking met bloed en tranen, het helpt al niets. De mensen zijn besloten om God tot het uiterste te drijven, als Hij hen wil hebben, moet Hij hen halen, hen vervolgen, hen vangen, hen verlammen, ja, hun beenderen verbrijzelen, of anders zal Hij hen niet behouden.
Sommige mensen denken, dat een uitnodiging, een uitwendige roeping, een redelijke verhandeling helpen zal, maar zij bedriegen zich zeer, er moet een kracht, een ontzettend grote en geweldige kracht zich paren bij het Woord, of het werkt niet krachtdadig tot de zaligheid der ziel.
Ik weet, deze dingen zijn genoegzaam om de mensen zonder verontschuldiging te laten, maar toch, zij zijn niet genoeg om de mensen weer tot God te brengen. De zonde heeft hen in haar macht, zij hebben zichzelf aan haar verkocht, de macht des duivels heeft beslag op hen, zij zijn zijn gevangenen naar zijn wil, ja, en meer dan dit alles, hun wil is een met de zonde en met de duivel, om daardoor te worden gevangen gehouden, en als God geen verbrijzeling, berouw, of een gebroken hart geeft, vanwege de zonde, zal er niet de minste lust in de mens zijn om deze zo verschrikkelijke samenspanning en samenrotting tegen zijn ziel vaarwel te zeggen. 2 Tim. 2:24 - 25.
Hierom wordt ervan de mensen, die tot Hem komen of die tot Hem gebracht worden, gezegd, dat zij van deze borsten getrokken worden. Jesaja 26:9, Johannes 6:44. Zodat Johannes wel mocht zeggen: "Zie, hoe grote liefde de Vader ons bewezen heeft." Hier zijn kosten besteed, moeiten besteed, arbeid besteed, berouw verleend, ja, en een hart verslagen, gewond, gebroken en vervuld met angst en smart, met het oog op de zaligheid der ziel.

Derde gebruik.

Dit moge ons dan leren, welk een waarde wij hebben te stellen op een gebroken hart. Een gebroken hart is zulk een, dat in Gods achting deelt, ja, dat God beter rekent dan alle uitwendige dienst, een gebroken hart is dat, hetwelk bestaat om de zaligheid, om uw komst tot Christus om leven. De wereld weet niet wat ervan te maken, noch wat te zeggen tot iemand, die een gebroken hart heeft, en veracht het daarom, en rekent de man, die het in zijn boezem draagt, een suffende dwaas, een ellendige sukkel, een armzalige ziel. Maar een gebroken en verslagen geest zult Gij, o God, niet verachten, een gebroken hart verrukt Uw oog, Uw hart, Gij kiest het tot Uw metgezel, ja, hebt Uw Zoon opdracht gegeven om wel toe te zien op zo'n mens, en hebt hem uw zaligheid beloofd, zoals tevoren bewezen is. Zondaar, hebt gij een gebroken hart verkregen? heeft God u een verslagen geest verleend? Hij heeft u gegeven wat Hem welbehaaglijk is, Hij heeft u een schatkamer gegeven om Zijn genade in te bewaren, Hij heeft u een hart gegeven, dat Zijn zaligheid hartelijk kan begeren, een hart naar Zijn eigen hart, dat is, zo'n als met Zijn gemoed overeenkomt. Het is waar, het is vol smart nu, vol angst nu, boetvaardig nu, benauwd nu, nu is het gebroken, nu bloedt het, nu snikt het, nu zucht het, nu treurt en schreit het tot God. Goed, zeer goed, dit alles komt omdat Hij u wil doen lachen, Hij heeft u droevig gemaakt op aarde, opdat u u mocht verheugen in de hemel. "Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden." "Zalig bent u, die nu weent, want u zal lachen." Matth. 5:4, Lukas 6:21. Maar, ziel, wees er zeker van dat u dit gebroken hart hebt.

Alle harten zijn geen gebroken harten, ook is niet ieder hart, dat een wond schijnt te hebben, een hart dat in waarheid gebroken is. Een mens kan getroffen zijn tot, en evenwel niet in het hart, een mens kan een ander, en evenwel geen gebroken hart hebben. Hand. 7:54, 1 Samuel 10:9. Wij weten, dat er onderscheid is tussen een wond in het vlees en een wond in de geest: ja, iemands zonde kan gewond en evenwel zijn hart niet gebroken zijn, zo was het met Farao, zo was het met Saul, zo was het met Achab, maar geen van hen had de genade van een gebroken hart. Daarom, zeg ik, wees op uw hoede, elke schram met een speld, elke prik met een doorn, ja, elke slag, die God met Zijn Woord aan het hart van zondaars toe brengt breekt ze daarom niet. God gaf aan Achab zo'n slag, dat hij zich vernederde voor Gods aangezicht, en een zak om zijn vlees legde, en vastte, hij lag ook neer in de zak, hetwelk een grote zaak was voor een koning, en ging langzaam, en evenwel had hij nimmer een gebroken hart. 1 Kon. 21:27, 29.

Wat zal ik zeggen? Farao en Saul beleden hun zonden, Judas kreeg berouw over hetgeen hij gedaan had, Ezau zocht de zegen, en dat zorgvuldig met tranen, en echter had geen van deze een hart, dat recht gebroken, een geest, die waarlijk verslagen was. Farao, Saul en Judas waren nog dezelfde Farao, Saul en Judas, Ezau was nog dezelfde Ezau, er was geen genadige verandering, geen volkomen inkeer tot God, geen ongeveinsd verlaten van hun zonden, geen hartelijk vlieden om verberging, om de hoop der heerlijkheid aan te grijpen, hoewel zij inderdaad aldus waren aangeraakt. Ex. 10:16, 1 Samuel 26:21, Matth. 27:2, Hebr. 12:14 - 17.

De beschouwing van deze dingen roept ons luid toe om op onze hoede te zijn, om niet datgene voor een gebroken en verslagen geest te nemen, dat er niet voor doorgaan zal in de dag des doods en des oordeels. Daarom, zoekende ziel, laat mij u van raad dienen, opdat u niet mag bedrogen worden ten aanzien van deze zaak van zo groot gewicht.

Ten eerste. Ga terug naar het begin van dit boek en vergelijk uzelf met die zes of zeven tekenen van een gebroken en verslagen hart, welke ik u daar, overeenkomstig het Woord van God, met dat doel gegeven heb, en handel dienovereenkomstig onpartijdig met uw ziel.

Ten tweede. Of, hetwelk u van grote hulp kan en zal zijn, indien u daarin oprecht zult zijn, zet u tot het onderzoeken van het Woord, voornamelijk waar gij leest van de bekering van mensen, en ga na of uw bekering gelijk zij aan of een goede gelijkenis of eenheid heeft met de hun. Maar draag in deze zorg, dat u uzelf niet vergelijkt met die goede lieden, van welker bekering gij niet leest, of van de breking van welker hart er geen melding gemaakt wordt in de Schrift, want allen die in de Schrift vermeld worden als heiligen, van die allen staat niet hun bekering, wat aangaat de wijze en natuur, vermeld in de Schrift.

Ten derde. Of anders, denk in waarheid na over de ware tekenen van berouw, welke in de Schrift zijn neergelegd, want dat is de ware uitwerking van een gebroken hart en van een gewonde geest. En zie hiervoor: Matth. 3:5 - 6, Lukas 18:13, 19:8, Hand. 2:37 - 40 enz., 16:29 - 30, 19:18 - 19, 2 Cor. 7:8 - 11.

Ten vierde. Of anders, ga beschouwen hoe God heeft gezegd dat zij zullen zijn in hun geest, die Hij wil zalig maken. En lees hiervoor deze Schriftplaatsen:

1. Die in Jeremia 31:9. "Zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik hen voeren, enz.
2. Lees Jeremia 50:4 - 5: "In deze dagen en terzelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen, wandelende en wenende zullen zij heengaan, en de HEERE, hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen, op de weg daarheen zullen hun aangezichten zijn, zij zullen komen en de HEERE toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten." 3. Lees Ezech. 6:9: "Dan zullen uw ontkomenen aan Mij gedenken onder de Heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren, en zij zullen een walging van zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben."
4. Lees Ezech. 7:16: "En hun ontkomenen zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid."
5. Lees Ezech. 20:43:"Daar zal u dan gedenken aan uw wegen, en aan al uw Hand., waarmee gij u verontreinigd hebt, en u zult van uzelf een walging hebben over al uw boosheden, die gij gedaan hebt."
6. Lees Ezech. 36:31:"Dan zal u gedenken aan uw boze wegen en uw Hand., die niet goed waren, en u zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen."
7. Lees Zach. 12:10:"Maar over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als de rouwklacht

over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitter kermen, gelijk men bitter kermt over een eerstgeborene."

Nu, alle deze zijn de vruchten van de Geest van God, en van het hart, wanneer het gebroken is. Daarom, ziel, geef daar acht op, en wel, omdat dit teksten zijn, door welke God belooft, dat zij, die Hij zalig maakt, dit hart, deze geest en deze heilige uitwerkingen in zich zullen hebben. Overweeg het dus, en onderzoek uzelf of dit de staat en toestand is van uw ziel.

En opdat u dit ten volle mag doen, overweeg en:

1. Bedenk, dat hier zo'n gevoel van zonde en van de walging ervan is, dat het de mens niet alleen haar doet verafschuwen, maar zichzelf, ter oorzaak van die zonde, dit is waard door u te worden opgemerkt.
2. Bedenk nogmaals, dat hier niet alleen een zelf - verfoeien is, maar een smartelijk, gevoelig treuren naar God, bij de beschouwing dat de ziel door de zonde beide God en Zijn heilig Woord beledigd, gesmaad, veracht en ter zijde gezet heeft.
3. Bedenk eveneens, dat hier gebeden en tranen om genade zijn, alsmede begeerten om nu voor altijd van de zonde bevrijd, en in hart en ziel vast met God verenigd en aan God verbonden te zijn.
4. Bedenk eveneens, dat voor dit volk, waarvan hier gesproken wordt, de hele weg van Satan tot God, van zonde tot genade, van dood tot leven bezaaid is met tranen en gebeden, met geween en smeking: wenende zullen zij heengaan en de Heere, hun God, zoeken.
5. Bedenk, dat deze lieden, gelijk met pelgrims en vreemdelingen het geval is, zich niet schamen om aan diegenen, die zij ontmoeten, de weg naar Sion, of het hemelse oord, te vragen, waardoor zij hun onwetendheid bekennen, zoals hun past, en hun begeerte om de weg ten leven te kennen, ja, daardoor verklaren zij, dat er niets is in deze wereld, onder de zon, of aan deze zijde van de hemel, dat het verlangen, de begeerte en het smachtend uitzien van een gebroken en verslagen geest kan bevredigen.

Lezer, ik raad u, denk over deze dingen ernstig na, en vergelijk uw ziel ermee, en met wat gij hier overigens zult geschreven vinden tot uw overtuiging en onderrichting.

Vierde gebruik.

Indien een gebroken hart en een verslagen geest van zo'n waarde is bij God, dan dient dit diegenen, die het bezitten, aan te moedigen om er mee tot God te komen. Ik weet, de grote aanmoediging voor ons mensen om tot God te komen is: omdat er een Middelaar is tussen God en de mensen, de mens Christus Jezus. 1 Tim. 2:5. Dit, zeg ik, is de grote aanmoediging, en er is geen, die haar plaats kan innemen, maar er zijn 58 andere aanmoedigingen, ondergeschikt aan deze, en een gebroken en verslagen geest is een van die: dit is duidelijk uit onderscheidene plaatsen van de Schrift.

En daarom, gij, die een gebroken hart en een benauwde geest met u kunt voeren, wanneer gij tot God komt, zeg Hem, dat uw hart gewond is binnen in u, dat u droefheid in uw hart hebt, en bedroefd zijt over uw zonden, maar wacht u voor te liegen. Belijd ook uw zonden aan Hem, en zeg Hem, dat zij gedurig voor u zijn. David maakte een drangreden van deze dingen, wanneer hij tot God ging door het gebed. "O HEERE!" zegt hij, 'straf mij niet in Uw grote toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid." Maar waarom zo? O! zegt hij, "want Uw pijlen zijn in mij gedaald, en

Uw hand is op mij neergedaald. Er is niets geheels in mijn vlees, vanwege Uw gramschap, er is geen vrede in mijn beenderen, vanwege mijn zonde. Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden. Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid. Ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer neergebogen, ik ga de hele dag in het zwart. Want mijn darmen zijn vol van een verachtelijke plaag, en er is niets geheels in mijn vlees. Ik ben verzwakt, en uitermate zeer verbrijzeld, ik brul van het geruis van mijn hart. HEERE! voor U is al mijn begeerte, en mijn zuchten is voor U niet verborgen. Mijn hart keert om en om, mijn kracht heeft mij verlaten, en het licht mijner ogen, ook zijzelf zijn niet bij mij. Mijn liefhebbers en mijn vrienden staan van tegenover mijn plaag", en zo gaat hij voort. Psalm 38:1 - 4, enz.
Dit zijn de woorden, zuchten, klachten, gebeden en drangredenen van een gebroken hart tot God om genade, en evenzo de volgende: "Zijt mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid, delg mijn overtreding uit naar de grootheid uwer barmhartigheden. Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde. Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij." Psalm 51:3 - 5 . God staat het aan arme schepselen, die het zonder te liegen kunnen, toe, aldus bij Hem te pleiten en aan te dringen. "Maar ik ben ellendig en in smart", zei de goede man tot Hem, "Uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek." Psalm 69:30. En daarom, gij, die een gebroken hart hebt, schept moed, God wekt er u toe op om moed te scheppen, zegt daarom tot uw ziel: "Wat buigt gij u neer, o mijn ziel!" gelijk gewoonlijk bij de gebrokenen van hart plaats heeft, "en wat bent u onrustig in mij? hoop op God." "Ik was vergaan", indien ik geen goede moed gehouden had, daarom: "zijt sterk", houd goede moed, "en Hij zal uw hart versterken." Psalm 42:11, 43:5, 27:12 - 14.
Maar helaas de gebrokenen van hart zijn hier ver vandaan, zij vergaan, zij rekenen zichzelf onder de doden, zij denken dat God hen niet meer zal gedenken: de gedachten aan de grootheid van God, en Zijn heiligheid, en hun eigen zonden en snoodheden zullen hen zeker verteren. Zij gevoelen schuld en angst der ziel, zij gaan de hele dag in het zwart, hun mond is vol van bitterheid en gal, en zij moeten teugen drinken van gal en alsem, zodat hij inderdaad een kunstenaar moet zijn in het geloven, die tot God kan komen onder zijn schuld en verschrikking, en pleiten in het geloof, dat de offeranden 59 Gods een gebroken hart zijn, zo een als hij heeft, en dat God een gebroken en verslagen geest niet zal verachten.

Vijfde gebruik.
Indien een gebroken hart, indien een gebroken en verslagen geest van zo'n waarde is bij God, waarom zouden dan sommigen voor een gebroken hart zo bevreesd, en voor een verslagen geest zo schuw zijn als zij zijn? Ik heb opgemerkt, dat sommige mensen even bevreesd zijn voor een gebroken hart, of dat vanwege hun zonden hun hart zou gebroken worden, als de hond is voor de zweep. O! zij kunnen niet overweg met zulke boeken, met zulke preken, met zulke predikers, of met zo'n taal, welke strekt om een mens gevoelig te maken voor, en zijn hart te breken en hem verslagen te maken over zijn zonden. Hierom vergaderen zij zulke leraars tot zich, nemen zulke boeken, beminnen zo'n gezelschap, en verheugen zich in zo'n gesprek, dat eer strekt om te verharden dan om te verzachten, om lichtvaardig en roekeloos te maken in, dan bedroefd te maken over hun zonde. Zij zeggen tot zulke preken, boeken en predikers, gelijk Amazia zei tot Amos: "Gij ziener! ga weg, vlied in het land van Juda, en eet

aldaar brood, en profeteer aldaar. Maar te Bethel zal u voortaan niet meer profeteren: want dat is des konings heiligdom, en dat is het huis des koninkrijks." Amos 7:12 - 13. Maar weten deze lieden wat zij doen? Ja, denken zij, want zulke predikers, zulke boeken, zulke gesprekken strekken om iemand melancholiek of waanzinnig te maken, zij maken ons zo, dat wij geen vermaak kunnen hebben in onszelf, in onze belangen, in ons leven. Maar, o dwaas van top tot teen, laat mij tot u spreken. Is het een tijd om vermaak te scheppen, en u te verlustigen in enig ding, voor gij hebt getreurd en bedroefd zijt geweest over uw zonden? Die vrolijkheid, welke er is vóór berouw over de zonde, zal voorzeker eindigen in zwaarmoedigheid. Waarom de wijze man, beide tezamen voegende, zegt, dat het kermen of treuren eerst moet zijn. Er is "een tijd om te wenen, en een tijd om te lachen, een tijd om te kermen en een tijd om op te springen." Prediker 3:4.

Hoe! een onbekeerd mens en lachen! indien u iemand, die over Holborn naar Tyburn rijdt om opgehangen te worden wegens diefstal, vrolijke liederen hoorde aanheffen, zou u niet denken, dat hij buiten zichzelf was, zo niet erger? en echter, zo is het met hem, die voor de vrolijkheid is, terwijl hij vanwege zijn overtredingen veroordeeld staat door het Boek van God. Man! man! gij hebt reden om te kermen, ja u moet kermen, indien u ooit zult zalig worden.

Zodat mijn raad is, dat, in plaats van te vermijden, gij zulke boeken, zulke predikers en zulke gesprekken opzoekt, welke de strekking hebben om een mens gevoelig te maken voor en zijn hart te breken vanwege de zonde, en de reden is, omdat gij nimmer belangstellend zult zijn omtrent de zaligheid van uw eigen ziel, zoals gij dat moet wezen, noch die zoeken, voor gij een gebroken hart, een gebroken en verslagen geest hebt.

Daarom, weest niet bevreesd voor een gebroken hart, zijt niet schuw voor een verslagen geest. Het is een van de grootste genade gaven, die God aan een man of een vrouw verleent. Het hart recht gebroken bij het gevoel van, en waarlijk verslagen gemaakt wegens de overtredingen, is een zekere voorloper van de zaligheid. Dit is duidelijk uit die zes betogen, welke er in het eerst werden neergelegd om de zaak, waarover het ging, te bewijzen. En om u in deze zaak wakker te schudden, laat mij u zeggen, en u zult het zo bevinden, dat uw hart moet gebroken worden, of gij wilt of niet. God is besloten alle harten vanwege de zonde te breken op de een of andere tijd. Kan men het zich anders denken, aanmerkende wat de zonde is en wat God is - te weten, een wreker der ongehoorzaamheid - dan dat op de een of andere tijd de mens leed moet dragen over de zonde? dat hij er leed over moet dragen, zeg ik, hetzij tot berouw, hetzij tot veroordeling. Hij, die nu niet kermt, nu de deur der genade open is, moet kermen over de zonde, wanneer de deur der genade gesloten is.

Zullen de mensen God verachten, Zijn Wet verbreken, Zijn bedreigingen veronachtzamen, Zijn genade misbruiken, ja, hun ogen sluiten wanneer Hij zegt: Zie, en hun oren toestoppen wanneer Hij zegt: Hoor! En zullen zij zo ontsnappen?

Nee, nee, omdat Hij riep en zij weigerden, Hij Zijn hand uitstrekte en zij er niet op letten, daarom zal de benauwdheid hen overkomen als een barende vrouw, en zij zullen roepen in hun verderf, en dan zal God lachen in hun verderf, en spotten wanneer hun vrees komt. Dan, zegt Hij, zullen zij roepen. Spreuken 1:24 - 26. Ik heb dikwijls opgemerkt, dat deze bedreiging in het Nieuwe Testament ten minste zeven maal herhaald is, zeggende: "Daar zal wening zijn, en knersing der tanden." Matth. 8:12, 13:42, 50, 22:13, 24:51, 25:30, Lukas 13:28. Daar. Waar?

In de hel en voor de rechterstoel van Christus, wanneer Hij komt om de wereld te oordelen, en de deur zal toegesloten hebben om hen buiten de heerlijkheid te houden, die hier het aanbod van Zijn genade hebben veracht, en de dag van Zijn geduld hebben voorbijgezien. "Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden." Zij zullen er om wenen en weeklagen.
Er zijn nog slechts twee Schriftplaatsen, waarvan ik mij zal bedienen, en dan zal ik komen tot een besluit.
De een is die in de Spreuken, waar Salomo aan jonge mannen de raad geeft om zich te wachten voor vreemde, dat is, voor wellustige, lichtzinnige en verleidende vrouwen. Wacht u voor dezulken, zegt hij, opdat "gij" niet "in uw laatste brult," dat is, in de hel, wanneer gij dood zijt, "als uw vlees, en uw lijf verteerd is, en zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad! En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijn oren geneigd tot mijn leraars!" Spreuken 5:11 - 13.
De andere Schriftplaats is die in Jesaja, waar hij zegt: "Omdat Ik geroepen heb, maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt niet gehoord, maar hebt gedaan dat kwaad was in Mijn ogen, en hebt verkoren hetgeen, waaraan Ik geen lust heb. Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn knechten zullen eten, maar u zal hongeren, ziet, Mijn knechten zullen drinken, maar u zal dorsten, ziet, Mijn knechten zullen blij zijn, maar u zal beschaamd zijn. Ziet, Mijn knechten zullen juichen van 61 ganser harte, maar u zal schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zal u huilen." Jesaja 65:12 - 14.
Hoe vele ziet's zijn hier! en elk ziet is niet alleen een oproeping aan zorgelozen om na te denken, maar als een verklaring van de hemel, dat het in het laatste aldus zal zijn met alle onboetvaardige zondaars, dat is, wanneer andere zingen van vreugde in het koninkrijk der hemelen, dan zullen zij smart lijden in de hel, en daar huilen van verbreking des geestes. Daarom, laat mij de raad geven, dat u niet bevreesd zijt voor, maar dat u liever begerig zijt naar een gebroken hart, en een verslagen geest op prijs stelt, ik zeg, begeer het nu, nu de witte vlag is uitgehangen, nu de gouden scepter van genade u wordt toegestoken. Beter te kermen, nu God tot genade en vergiffenis genegen is, dan te kermen, wanneer de deur geheel is toegesloten. En wees er opmerkzaam op, dat dit niet de eerste maal is, dat ik u deze raad gegeven heb. Zesde gebruik.

Ten laatste.
Indien een gebroken hart een zaak van zo grote waarde is bij God als gezegd is, en indien de plichten niet op de rechte wijze kunnen volbracht worden door een hart, dat niet gebroken is, dan toont dit de ijdelheid van de geest van die lieden, en eveneens de gebrekkigheid van hun gewaande godsdienstige verrichtingen, die God aanbidden met een hart, dat nimmer gebroken werd en zonder een verslaven geest. Er zijn inderdaad ten allen tijde in elke eeuw grote massa's van zulke belijders in de wereld geweest, maar met geen ander gevolg dan om zichzelf te bedriegen, God te bespotten, en andere struikelblokken in de weg te leggen, want een mens, wiens hart nimmer waarlijk gebroken werd, en wiens geest nimmer verslagen was, kan Christus niet in ernst belijden, kan zijn eigen ziel niet in ernst liefhebben, ik bedoel, hij kan deze dingen niet in waarheid doen, en zijn eigen welzijn op de rechte wijze zoeken, want hem ontbreekt een grond voor dezelve, te weten, een gebroken hart vanwege de zonde, en een verslagen geest.

Dat, hetwelk een mens maakt tot een hartelijke, een ongeveinsde, een oprechte zoeker van het welzijn van zijn eigen ziel, is gevoel van zonde, en een Goddelijke vrees van overvallen te worden door het gevaar, waarin zij de mens brengt. Dit maakt hem verslagen of boetvaardig, en drijft hem uit tot het zoeken van Christus de Zaligmaker, met hart - kwellende en hartbrekende overleggingen. Maar dit kan niet gebeuren, waar dit gevoel, deze Goddelijke vrees, en deze heilige verbrijzeling ontbreekt. Belijden kunnen de mensen, en veel gerucht maken, evenals het ledige vat het grootste geluid maakt, maar onderzoek hen, en zij zijn vol van lucht, vol van ledigheid, en dat is alles. Ook zijn zulke belijders niet teer over Gods naam, noch over de goede naam van dat Evangelie, hetwelk zij belijden, dat kunnen zij ook niet, want hun ontbreekt datgene, wat hen daartoe zou verplichten, hetwelk is een gevoel van genade en vergiffenis door welke hun gebroken harten verlichting, ondersteuning en hoop op God hebben ontvangen. Paulus zei, dat de liefde van Christus hem drong. Maar wat was Paulus anders dan een gebroken van hart en een verslagen zondaar? Hand. 9:3 - 6, 2 Cor. 5:14. Wanneer God een mens de zonde toont, die hij heeft begaan, de hel, die hij heeft verdiend, de hemel, die hij heeft verloren, en dat nochtans Christus, en genade, en schuldvergiffenis te verkrijgen zijn, dan zal dit hem ernstig maken, dit zal hem doen versmelten, dit zal zijn hart verbreken, dit zal hem tonen, dat er meer dan wind, dan een geluid, dan een ledige klank is in de godsdienst, en dit is de man, wiens hart, wiens leven, wiens wandel en alles wezen zal in de zaken van de eeuwige zaligheid van zijn kostbare en onsterfelijke ziel.

8. TEGENWERPINGEN BEANTWOORD.

Eerste tegenwerping. Maar sommigen kunnen tegenwerpen, dat ik in dit gezegde te gestreng en meesterachtig schijn, en, indien ik deze regels naderhand niet matig met iets mildere, menige eerlijke ziel zal ontmoedigen.

Ik antwoord: Geen zier, geen eerlijke ziel in de gehele wereld zal geërgerd zijn over mijn woorden, want niet een kan een eerlijke ziel zijn, ik bedoel met betrekking tot haar belangen in een andere wereld, die geen gebroken hart ontvangen heeft, die nimmer een verslagen geest had. Dit wil ik zeggen, omdat ik goed wil verstaan worden, dat allen niet tot dezelfde graad van angst geraken, noch zo lang daar onder liggen, als sommigen van hun broeders doen. Maar naar de hemel te gaan zonder een gebroken hart, of vergiffenis van zonden te ontvangen zonder een verslagen geest, is geen artikel van mijn geloof.

Wij spreken nu niet over wat verborgen is, de geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen, ook moeten wij het niet wagen om verder te gaan in ons geloof. Zegt niet Christus: "Die gezond zijn hebben de medicijn meester niet van node," dat is, zij zien geen behoefte, maar Christus zal hen hun behoefte doen zien, voor Hij Zijn soevereine genade aan hen verstrekt, en daar heeft Hij goede reden voor: anders zal Hij niet veel dank hebben voor Zijn goedheid.

Tweede tegenwerping. Maar er zijn er, die van kindsbeen af Godzalig zijn opgevoed, en zo de grondbeginselen van het Christendom indrinken, zij weten zelf niet hoe.

Antwoord. Het geloof van Christus van de mensen alleen te ontvangen, en het van God te ontvangen door de middelen, beschouw ik als twee verschillende zaken. Indien u geleerd zijt door een engel, maar niet geleerd door God, zal u nooit tot Christus

komen, ik zeg niet, zal u Hem nooit belijden. Maar als God spreekt, en u Hem zult horen en verstaan, zal die stem zo'n werk in u werken als nimmer tevoren gewerkt werd. De stem van God is een stem op zichzelf, en wordt zo onderscheiden door hen, die daardoor geleerd zijn. Johannes 6:44 - 45, Psalm 29, Hábakuk 3:12 - 16, Efeze 4:20 - 21, 1 Petrus 2:2 - 3.

Derde tegenwerping. Maar sommige mensen zijn niet zo ongebonden en openbaar goddeloos als andere, en behoeven zo niet zo gehamerd en door het vuur aangetast, niet zo gebroken en gewond te worden als andere.

Antwoord. God weet het best wat wij behoeven. Paulus was even rechtvaardig v6ór de bekering als enig mens die zich op zijn burgerlijk gedrag kan doen voorstaan nu, zou ik denken, en toch, niettegenstaande dat moest hij sidderen en stond hij verplet over zichzelf bij zijn bekering. En waarlijk, ik denk hoe rechtvaardiger iemand is in zijn eigen ogen vóór de bekering, hoe meer behoefte hij heeft aan hartbrekend werk, voor zijn zaligheid, omdat een mens van nature niet zo gemakkelijk overtuigd wordt, dat zijn gerechtigheid bij God afschuwelijk is, als hij is, dat dit het geval is met zijn ongebondenheid en openbare goddeloosheid.

Eens mensen goedheid is datgene, hetwelk hem het meest verblindt, hem het meest dierbaar is, waar hij het moeilijkst van kan scheiden, en daarom, wanneer zo iemand bekeerd wordt, die denkt dat hij goedheid van zichzelf genoeg bezit om hem geheel of gedeeltelijk bij God aan te bevelen - maar slechts weinigen zulken worden bekeerd. En dan wordt er zeer veel brekend werk op zijn hart vereist om hem te doen komen tot het besluit van Paulus: "Wat dan! zijn wij uitnemender? In het geheel niet." Rom. 3:9. Ik zeg, voor hij er toe gebracht kan worden om zijn heerlijke kleren voor vuile lompen aan te zien, en zijn winstgevende dingen slechts voor verlies en drek. Jesaja 64, Filip. 3. Dit wordt ook afgeleid uit deze woorden: "Voorwaar ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u (de Farizeeën) voorgaan in het koninkrijk Gods." Matth. 21:31.

Waarom gaan ze hen voor? Slechts omdat ze vlakker liggen voor het Woord, gemakkelijker overtuigd zijn van hun behoefte aan Christus, en zo tot Hem gebracht worden zonder, om mij zo uit te drukken, al die omslag, die de Heilige Geest maakt om een van deze tot Hem te brengen. Het is waar, niets is moeilijk of onmogelijk hij God. Maar ik spreek op menselijke wijze. En laat wie er lust toe heeft de proef nemen met een mens uitspattend in dit leven, en een die niet zo is, en hij zal zien, als hij er zich op toelegt om hen beiden te overtuigen, dat zij van nature in een staat van veroordeling zijn, dat de Farizeeër zich op God zal beroepen, met een grote menigte "o God! ik dank u", terwijl de tollenaar zijn hoofd laat hangen, siddert in zijn hart, en op zijn borst slaat, zeggende: "O God, wees mij zondaar genadig." Lukas 18:11 - 13. Zodat een eigengerechtig mens slechts een geschilderde Satan of een duivel in fijne kleren is, maar beschouwt hij zichzelf als zodanig?

Welnee, hij zegt tot andere: Sta af, nader tot mij niet, ik ben heiliger dan u. Het is bijna onmogelijk, dat een eigengerechtig mens zalig zou worden. Maar hij, die een kameel kan drijven door het oog van een naald, kan bewerken dat zelfs zo'n zijn verloren toestand zal zien, en dat hij behoefte heeft aan de gerechtigheid van God, welke daar is door het geloof van Jezus Christus.

Hij kan hem doen zien, zeg ik, wie zijn eigen goedheid meer in de weg stond naar het koninkrijk der hemelen dan hijzelf wist, en kan hem ook doen gevoelen, dat zijn leunen daarop even grote ongerechtigheid is als enige zedeloosheid, die de mensen

bedrijven. De som dan is, dat mensen, die bekeerd zijn tot God door Christus, door het Woord en de Geest - want dit alles moet samengaan bij krachtdadige bekering - dat van die allen het hart moet gebroken en de geest moet verslagen zijn, ik zeg, het moet zo zijn, om de redenen boven aangegeven. Ja, en van alle gevallen, afgeweken en uitgegleden Christenen moet, om weer met God verzoend te worden, het hart gebroken, de ziel gewond, de geest verslagen en bedroefd gemaakt worden over hun zonden. Kom, kom, de bekering tot God is niet zo'n lichte en gemakkelijke zaak als sommigen het de mensen willen doen geloven. Waarom wordt 's mensen hart vergeleken met braak land, Gods Woord bij een ploeg en Zijn dienaren bij ploegers, indien het hart inderdaad geen behoefte heeft aan verbreking, om het zaad Gods ten eeuwige leven te ontvangen? Jeremia 4:3, Lukas 9:62, 1 Cor. 9:10.
Wie weet niet, dat braak land moet beploegd, dat het moet omgeploegd worden, voor de landman het zijn zaad zal toevertrouwen, ja, en daarna dikwijls terdege geëgd, of anders zal hij maar een schrale oogst hebben. Waarom wordt de bekering der ziel vergeleken met het enten van een boom als het geschiedt zonder insnijding?
Het Woord is de entstek, de ziel is de boom, en het Woord als de stek, moet ingelaten worden door een wond, want aan de buitenzijde vast te hechten, of met een koord aangebonden te zijn, zal hier geen goed doen. Hart moet aan hart, en rug aan rug gevoegd worden, of uw gewaande inenting zal op niets uitlopen. Rom. 11:17, 24, Jacobus 1:21. Ik zeg, hart moet aan hart en rug aan rug gezet worden, of het sap zal niet van de wortel tot de tak gevoerd worden, en ik zeg, dit moet geschieden door een wond. De Heere opende het hart van Lydia, gelijk een mens de stam opent om er de stekken in te enten, en zo werd het Woord in haar ziel ingelaten, en zo werden het Woord en haar hart aaneen gehecht, zodat zij een werden. Hand. 16:14.
Waarom wordt van Christus gezegd, dat Hij Zijn zwaard aan Zijn heup zal gorden, en waarom moet Hij zijn pijlen scherp maken? Waarom anders dan opdat het hart met dit zwaard en deze pijlen moge worden geschoten, gewond en bloedende gemaakt? Ja, waarom wordt Hem bevolen dit te doen, indien het volk goedwillig onder Hem wilde buigen en vallen, en hartelijk Zijn genade wilde afsmeken zonder dat zelve. Psalm 45, 55:3 - 4.
Helaas! de mensen zijn te hoog, te trots, te wild, te duivels gehecht aan de wegen van hun eigen verderf, bij gelegenheden zijn zij gelijk aan de wilde ezels op de woeste bergen, niets kan hen verhinderen in hun voornemens, of hen beletten om hun eigen kostbare en onsterfelijke ziel ten verderve te voeren, dan de verbreking van hun hart. Waarom wordt een gebroken hart gesteld in de plaats van alle offeranden welke wij God kunnen aanbieden, en een verslagen geest gesteld in de plaats van alle brandoffers, gelijk het geval is, zoals gij kunt zien, als gij de tekst vergelijkt met het vers dat voorafgaat, ik zeg, waarom wordt het beter gerekend dan alle, al waren ze ook alle samengevoegd, indien enig deel, of indien alle uitwendige delen der Godsverering, indien zij tezamen genomen werden, in staat konden zijn om de mens een gezond en een recht geschapen nieuw schepsel te maken zonder dat zelve? Een gebroken hart en een verslagen geest zal God niet verachten, maar beide u en al uw dienst zal Hij voorzeker versmaden en verwerpen, indien u, wanneer gij tot Hem komt, een gebroken hart ontbreekt: zodat het hier de zaak is: *Kom gebroken, kom verslagen, kom bewust van, en bedroefd over uw zonden,* of uw komen zal geen recht komen tot God gerekend worden, en dus zal u daardoor geen heil verwerven.

3. EEN VERHANDELING OVER DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

WAARIN ONDERSCHEIDEN GROTE EN GEWICHTIGE ZAKEN WORDEN BEHANDELD, ZOALS DE NATUUR VAN HET GEBED EN VAN DE GEHOORZAAMHEID AAN DE WET, BENEVENS HOEVER DEZE VOOR DE CHRISTENEN VERPLICHTEND IS EN WAARIN ZIJ BESTAAT

A Discourse upon the Pharisee and the Publican. 1685

Waarin ook aangetoond wordt de in gelijke mate beklagenswaardige toestand van de farizeeër, of de geveinsde en eigengerechtige mens, en van de tollenaar, of de zondaar die in de zonde en in openbare schending van de Goddelijke wetten leeft.
Benevens de weg en de wijze van Gods vrije genade in het schenken van vergiffenis aan boetvaardige zondaars, welke het bewijs levert, dat hij hen rechtvaardigt door hun de gerechtigheid van Christus toe te rekenen.

Waarde lezer!

Ik heb mij opnieuw verstout u enige van mijn overdenkingen aan te bieden, en deze gaan nu over de farizeeër en de tollenaar. Twee mensen, in welker toestand de gehele wereld is begrepen, beide wat aangaat hun staat nu en hun toestand in het oordeel. Zodat u onder het lezen van dit boek noodzakelijk uzelf lezen moet.
Ik zeg niet, dat u uw toestand moet verstaan, want het is de gave Gods, welke dat bij u moet bewerken. Hoe, het ook zij, indien God het voor u zegent, kan het als een middel dienen om u te doen zien in wiens voetstappen gij wandelt, en zo wiens einde uw deel zal zijn. En laat mij dit van u vragen, nu gij met het lezen zult beginnen, schort uw oordeel of gevoelen aangaande mij op totdat gij aan het einde van de verhandeling gekomen zijt. Van de rechtvaardigmaking wordt hier gehandeld, en van de weg, langs welke men behouden kan worden.
Ik heb u hier ook, o TOLLENAAR, naar de mate van mijn bekwaamheid, de Farizeeër en de Tollenaar in hun kleuren voorgesteld, tot uw aanmoediging, en u aangetoond, dat hoewel de Tollenaar ver ten achter scheen te zijn, hij nochtans in het lopen de prijs won van de hoogmoedige Farizeeër. Ik zeg: bent u een Farizeeër? Hier is een Farizeeër voor u! bent u een Tollenaar? Hier is een Tollenaar voor u!
God geve u het hart van de Tollenaar, indien u in de zonden van de Tollenaar zijt, opdat u met de Tollenaar de genade deelachtig mag worden. Dit wenst uw vriend,

JOHN BUNYAN.

"***Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar. De farizeeër, staande, bad dit bij zichzelf: o God! Ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van ver staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: o god! Wees mij zondaar genadig!"*** Lukas 18:10 - 13.

In het begin van dit hoofdstuk leest u de reden van de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter en de arme weduwe, namelijk, om de mensen aan te moedigen tot het gebed. *Hij zei een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet en niet vertragen.*
En het is een aller-aangenaamste gelijkenis voor dat doel, want indien een arme weduwvrouw, door hem moeilijk te vallen, haar wens kan verkrijgen van een onrechtvaardige rechter, en zo bijgevolg van een onbarmhartige en hardvochtige tiran, hoeveel te meer zal dan het arme, bedroefde, benauwde en verzochte volk van God zijn begeerte zien ingewilligd en genade ontvangen uit de handen van een liefdevolle, rechtvaardige en barmhartige God? De onrechtvaardige rechter wilde voor een lange tijd niet luisteren naar, noch acht geven op het geroep van de arme weduwe, "maar daarna zei hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees, en geen mens ontzie, nochtans, omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome en mij het hoofd breke."
Hoort, zegt Christus, "wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen?"Ik zeg u, dat Hij hun haastig recht doen zal."
Dit is dus een zeer troostrijke gelijkenis voor dezulken onder de heiligen, die onder harde behandeling zijn ter oorzaak van boze mensen, hun macht en hun tirannie. Want door haar wordt ons geleerd te geloven en te verwachten, dat God, hoewel Hij voor een tijd geen acht op hen schijnt te slaan, nochtans op de rechte en gepaste tijd zal opstaan, en dezulken in veiligheid zal stellen voor hen, die hun kwaad willen doen. Psalm 12:5. Laat de goede Christen altijd bidden, laat hem bidden en niet vertragen, wanneer het antwoord uitblijft, want indien de weduwe door aan te houden haar begeerte verkreeg van de onrechtvaardige rechter, hoeveel te meer zal ij zijn begeerte verkrijgen van zijn hemelse Vader?" Ik zeg u," zegt Christus, "dat Hij hun haastig recht doen zal."
Maar nu, aangezien deze gelijkenis niet zo rechtstreeks betrekking heeft op de arme tollenaar in de tekst, begint onze Heere opnieuw, en voegt er een andere gelijkenis bij, deze gelijkenis, welke ik tot mijn tekst gekozen heb. Door welke Hij twee dingen aanwijst:

Ten eerste. De overtuiging van de hovaardige en laatdunkende farizeeër.
Ten tweede. De oprichting en genezing van de neer geworpen en terneer geslagen tollenaar.

En geef er acht op, gelijk Hij met de eerste gelijkenis voornamelijk de verlossing op het oog heeft van diegenen, die zich onder de hand van wrede tirannen bevinden, zo heeft Hij met deze de verlossing op het oog van diegenen, die ouder het gewicht en de

last van een schuldig en ontrust geweten liggen. Dit is dus een gelijkenis, die vol bijzondere troost is voor zulke zondaren in de wereld, die belast zijn met schuld en met een gevoel van zonde, en die onder de verschrikking liggen van, en die tot God gedreven worden door het bewustzijn van het oordeel, dat vanwege de zonde op hen rust. In het behandelen van deze tekst zal ik acht geven op deze dingen:

- Ten eerste. Op de personen in de tekst.
- Ten tweede. Op de toestand van de personen in de tekst.
- Ten derde. Op het besluit, dat Christus aangaande hen beiden maakt.

Ten eerste. Wat aangaat de personen.
Zij waren, gelijk gij ziet, ver van elkaar verwijderd ten opzichte van het denkbeeld, dat zij van zichzelf hadden, dat van de een was goed, dat van de andere slecht; maar nochtans waren zij volgens het oordeel van de wet beiden gelijk, beiden hetzelfde, beiden zondaars, want zij beiden hadden behoefte aan verdienste, het is waar, de eerst vermelde zag het niet, gelijk de andere arme zondaar, maar dat verandert de zaak niet.
Hij, die volgens het oordeel van de wet een zondaar is, is volgens het oordeel van de wet vanwege de zonde veroordeeld, al is hij volgens zijn eigen oordeel ook nog zo rechtvaardig. De mensen moeten niet geoordeeld of gerechtvaardigd worden, naar wat zijzelf denken, maar naar het vonnis en de uitspraak, die aangaande hen uit de mond van God komt. Het vonnis van God nu is: "Zij zijn allen onder de zonde. Er is niemand rechtvaardig, ook niet één." Rom. 3. Het doet dus niet ter zake, wat de farizeeër van zichzelf dacht, God heeft door Zijn Woord hem voor een zondaar verklaard. Een zondaar, uit oorzaak van de erfzonde. Een zondaar uit oorzaak van dadelijke overtreding. Persoonlijk dus, met betrekking tot de ware natuur van hun staat, waren zij beiden zondaars, en beiden lagen zij door de wet onder de veroordeling. Het is waar, de melaatsheid van de tollenaar was uitwendig, maar de melaatsheid van de farizeeër was inwendig, zijn hart, zijn ziel, Zijn Geest was even onrein en had evenzeer de plaag der zonde als de andere had in zijn leven of in zijn wandel.

Ten tweede. Wat aangaat hun toestand.
Ik bedoel met hun toestand niet zozeer de geestesgesteldheid als wel de staat, waarin ieder van hun zichzelf door die gesteldheid gebracht had. De ene, zegt de tekst, was een farizeeër, en de andere een tollenaar. Een farizeeër, dat is, iemand, die zich zo'n levensloop verkozen heeft. Een tollenaar, dat is, iemand, die zich zo'n levensloop verkozen heeft. Deze woorden wijzen dus de verschillende levensloop aan, welke zij ieder voor zich verkozen hadden. De farizeeër had, naar hij meende, zichzelf gebracht in een toestand voor de hemel en de heerlijkheid, maar de tollenaar leefde voor deze wereld en voor zijn lusten. Waarom de farizeeër, als hij in de tempel staat, roemt over zichzelf en over zijn goede toestand, maar de tollenaar veroordeelt en bitter tegen hem uitvaart. Maar, gelijk ik zei, hun persoonlijke staat door de wet was in het minst niet veranderd. De farizeeër maakte er zich niets beter door, en ook de tollenaar bleef op zijn plaats. Wij vinden hier inderdaad, dat de tollenaar terug treedt en berouw gevoelt over zijn toestand, over de toestand, waarin hij zichzelf gebracht had, en dat de farizeeër zich over de zijn beroemt, maar het berouw van de tollenaar was niet uit hemzelf, maar uit God, die ook de Farizeeën tot berouw kan brengen over de toestand,

welke zij voor zichzelf verkozen hebben, en dit soms ook werkelijk doet. Hand. 9, Filip. 3:3 - 8. De farizeeër maakt er zich dus niets beter door, dat hij zichzelf aanprijst. En de tollenaar maakt er zich ook niets slechter door, dat hij zichzelf veroordeelt. Integendeel, de farizeeër maakt er zich veel slechter door, dat hij zichzelf aanprijst. (vers 14).
En de tollenaar maakt er zich veel beter door, dat hij zichzelf veroordeelt. "Ik zeg u," zegt Christus, "deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die, want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden." Maar, zeg ik, wat aangaat het prijzen der mensen van zichzelf, al is het ook, dat andere hen ook prijzen, dat baat, tegenover God, in het minst niet. "Want niet, die zichzelf prijst, maar die de Heere prijst, die is beproefd." Zodat men in het meten van zichzelf met zichzelf en het vergelijken van zichzelf met zichzelf niet wijs handelt. 2 Cor. 10:18, 12. Dit nu was de handelwijze van de farizeeër: Ik ben niet, zegt hij. als andere mensen, ik ben geen rover, noch onrechtvaardige, noch overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar.

TWEE MENSEN GINGEN OP IN DE TEMPEL OM TE BIDDEN

En die twee waren, gelijk ik zei, zo tegenovergesteld aan elkaar, als ooit met twee mensen, die daarheen gingen om te bidden, het geval was. Een van hen was bovenmate rechtvaardig, en de andere was bovenmate goddeloos. Sommigen zouden gedacht hebben, indien zij niet door het woord van Christus anders beschreven waren geworden, dat zij beiden van dezelfde godsdienst waren, want zij beiden gingen op in de tempel om te bidden, ja, beiden om te bidden, en dat op dezelfde tijd, alsof zij het deden volgens afspraak, volgens overeenkomst, maar hier was niets van aan.
De een was een farizeeër, en de ander een tollenaar, want dit wordt ons in de volgende woorden gezegd, en dus waren het personen, die even sterk tegenover elkaar stonden als licht en duisternis, als vuur en water, ik bedoel, wat aangaat de denkbeelden, die, zij van elkaar hadden. De farizeeër kon de tollenaar niet uitstaan en de tollenaar kon het niet vinden met de farizeeër, en toch gingen beiden op in de tempel om te bidden. Het is vreemd om te zien, en toch het wordt gezien, dat mensen, ver van elkaar verwijderd in hun gemoed, ver van elkaar verwijderd in hun beginselen, ver van elkaar verwijderd in hun denkbeelden, ja, ver van elkaar verwijderd in hun gebeden meteen, nochtans elkaar ontmoeten in de tempel om te bidden.

TWEE MENSEN

Mensen niet van de middelsoort, gelijk tevoren is aangetoond, maar twee, die genomen waren uit de besten en uit de slechtsten, die er bestonden, gelijk nu een weinig meer in het brede zal worden behandeld. Twee mensen, een farizeeër en een Tollenaar. Een farizeeër te zijn werd in die dagen als een eer gerekend ten aanzien van de godsdienst en ten aanzien van de heiligheid des levens. Een farizeeër was een man van naam en achting onder de Joden, hoewel het woord farizeeër een schimpnaam is onder ons. Anders zou Paulus niet gelijk hij deed, en op zo'n tijd als hij het deed, gezegd hebben: "Mannen broeders! ik ben een farizeeër, eens farizeeërs zoon." Hand. 23:6, Filip 3:5.
Want toen was hij bezig zich te zuiveren en te rechtvaardigen, voornamelijk komt dit zo voor in de plaats, die het eerst is vermeld. En het zij ver van iemand te denken, dat

Paulus gebruik gemaakt zou hebben van een naam, die in een slechte reuk stond, om zich daardoor voor de woede des volks te beveiligen. Een tollenaar werd in die dagen gehouden voor een van de snoodste mensen, gelijk duidelijk is, doordat zij, wanneer er in het Woord, bij wijze van onderscheiding, van hen melding gemaakt wordt, met de snoodsten en slechtsten op een lijn worden geplaatst. Daarom worden zij bij zondaren gevoegd: "Hij eet en drinkt met tollenaren en zondaren," en bij hoeren: "Hoeren en tollenaars zullen u voorgaan in het koninkrijk Gods." Ja, toen onze Heere Christus de weerspannige belijder opzettelijk wilde brandmerken, zei Hij: "Zo zij hij u als de Heiden en de tollenaar."

Wij kunnen dus geen oordeel over de mensen uitspreken door op hun uiterlijk voorkomen af te gaan. Wie zou er anders over gedacht hebben, dan dat de farizeeër een goed man was, want hij was rechtvaardig, want hij bad. En wie kon gedacht hebben, dat de ander een goed man was? Want hij was een tollenaar, een man, door goede mensen en door slechte mensen met de snoodste lieden op een lijn geplaatst, te weten, met zondaars, hoeren en heidenen.

De farizeeër was iemand, die tot een zekere sekte behoorde, de tollenaar was iemand, die een zeker ambt bekleedde. De farizeeër werd juist omdat hij tot die sekte behoorde des te meer in achting gehouden, en de tollenaar werd juist omdat hij dat ambt bekleedde des te meer met lede ogen aangezien. Om een weinig over beide deze zaken te spreken. De farizeeër was iemand met een sektegeest, iemand, die in zijn Godsverering van de weg Gods afweek en zich ter zijde afwendde, beide ten aanzien van de zaak en de wijze der Godsverering, want zo iemand beschouw ik als een man met een sektegeest. Dat hij afweek van de zaak, welke is de regel der Godsverering, te weten, het geschreven Woord, is duidelijk, want Christus zegt, dat zij de geboden Gods verwierpen en ze krachteloos maakten, om hun eigen overleveringen te behouden. Markus 7:9 - 14. Dat zij ook afweken wat aangaat de wijze van hun Godsverering, en ook te die aanzien lieden met een sektegeest waren, wordt met niet minder gezag bevestigd: Want "al hun werken doen zij, om van de mensen gezien te worden." Hand. 26:5, Matth. 23:5.

Daar dit nu, hoewel in het minst niet behorende tot het bevel of de instelling van Christus, verkozen en aangekleefd werd door deze soort van mensen, en het ook als een bijzonder en noodzakelijk deel der Godsverering werd aangemerkt, vormden zij een sekte en werd dit tot een bodem voor deze geveinsde, partijzuchtige lieden om zich daarop te verenigen, en andere tot discipelen van zich te maken. En opdat zij bewonderd mochten worden en door het eenvoudige volk als achtenswaardig aan huns gelijken mochten worden voorgesteld, hielden zij ervan om in lange kleren te wandelen, en op de markten en op de hoeken der straten te bidden, zij betoonden grote ijver voor de geringe zaken der wet, maar hadden niet anders dan grote woorden voor de dingen, waarin het wezen bestond. "Zij maken hun gedenkcedels breed, en maken de zomen van hun kleren groot." Matth. 23:5. Wanneer ik zeg, dat de farizeeër iemand was met een sektegeest, bedoel ik niet, dat iedereen met een sektegeest een farizeeër was. Er was een sekte der Herodianen, een der Alexandrijnen, een der Sadduceeën, benevens vele andere, maar een farizeeër te zijn was te behoren tot de nauwgezetste sekte: Naar de bescheidenste sekte van onze godsdienst, zegt Paulus, heb ik als een farizeeër geleefd, die sekte was dus van alle sekten de bescheidenste en nauwgezetste. Daarom zegt hij ook in een andere plaats, dat hij was "onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet." Hand. 22:3, 26:4 - 6.

En nogmaals, "Naar de wet een farizeeër." Filip. 3:5. De farizeeër stond dus bovenaan op het stuk van godsdienst, daar hij in zijn dagen de lieden van elke andere sekte overtrof en te boven ging. Hij was het nauwgezetste, hij was het ijverigst, daarom gaat Christus in het maken van deze gelijkenis alle andere sekten voorbij, die er toen bestonden, en kiest de farizeeër uit als de geschiktste man, door wiens verwerping Hij de rijkdom van Zijn genade in haar uitgestrektheid tot zondaars kon aantonen en bewijzen.

"Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër."
De een was zo'n brave man als gij gehoord hebt. De tollenaar ging ook daarheen op om te bidden. De tollenaar was, gelijk ik vroeger tot u zei, iemand, die een zeker ambt bekleedde. Hij was een ambtenaar, die de Rom. En meteen zichzelf diende, want de Romeinen waren te van die tijde bezitters van het land 7 der Joden, het erfdeel van Israël, en keizer Tiberius stelde over dat land vier bestuurders aan, te weten, Pilatus, Herodes, Filippus en Lysanias, Lukas 3:1, en al deze waren Heidenen, ongelovigen, en de tollenaars waren een soort van mensen van lagere rang, aan wie het pachten verhuurd was, en zo mensen, die door deze vier vorsten gebruikt werden om de schattingen en belastingen te verzamelen, welke de Heidenen op de Joden gelegd hadden om aan de keizer te worden betaald. Lukas 2:1, 3:12, 13.
Maar zij waren een geslacht van mensen die zeer oneerlijk waren in de uitoefening van hun ambt. Zij vorderden en eisten meer dan het volk schuldig was, ja, en als hun eisen niet ingewilligd werden, gingen zij diegenen, die weigerden daaraan te voldoen, vals beschuldigen bij de landvoogd, en door die valse beschuldiging kregen zij het geld van het volk, en verrijkten zo op een slechte wijze zichzelf. Lukas 3:13, 19:2.
Dit was dus grievend voor de Joden, die zich altijd als een vrij volk beschouwden, en het niet konden uitstaan, dat zij zich tegenover iemand in dienstbaarheid bevonden. En hierin lag enigermate de reden, dat zij zo algemeen door al de Joden voor zo snood en laaghartig gehouden en onder de slechtste mensen gerekend werden, even als heden ten dage bij ons het geval is met onze aanbrengers en dievenleiders.
Maar datgene, hetwelk de geest van afkeer onder het volk tegen hen verhoogde en hen zo verfoeilijk en verwerpelijk maakte in hun ogen, was, dat deze tollenaars, tenminste naar ik denk, niet, gelijk de andere ambtenaren, vreemdelingen en Heidenen waren, maar lieden uit hun eigen volk, Joden, en zo de broeders van diegenen, die zij zo bedrogen.
Waren zij Heidenen geweest, het zou geen verwondering gebaard hebben, dat zij het volk bedrogen, aanklaagden en door valse beschuldigingen afpersten en beroofden, want dat kan uit de handen van vreemdelingen en indringers niet anders verwacht worden. De tollenaar was dus een Jood, een soort van een afvallige Jood, die door de liefde, welke hij had voor onrechtvaardig gewin, in zijn genegenheden van zijn broeders afviel, de Romeinen aankleefde en een soort van dienstknecht voor hen werd tegen zij broeders, door de Heidense schattingen te pachten uit de hand van vreemden en ze hun broeders af te persen met veel wreedheid, valsheid en knevelarij.
En hierom, gelijk ik zei, was het, dat een tollenaar te zijn zo'n verfoeilijke zaak was, dat hij zo'n snode zondaar en zo'n verachtelijk mens was in de ogen der Joden. En zou het geen onverdraaglijke zaak zijn? Ja, zou die man niet tiendubbel verdienen gehangen te worden, die, een Engelsman zijnde, zich aansloot bij een Franse overweldiger en uit zijn handen die wrede en grievende schattingen pachtte, welke hij

op barbaarse wijze bij zijn verovering op het volk zou leggen, indien hij hun nog daarbij afperste en dwong te betalen meer dan hetgeen gezet was?
Welnu, zo was het met de tollenaar, hij was een Jood en moest zo bij zijn broeders gebleven en tevreden geweest zijn met hen in hun rampspoeden te delen, maar in strijd met de natuur, met de wet, met de godsdienst, met rede en eerbaarheid, sloot hij zich aan bij de Heidenen en maakte zich hun tirannie ten nutte om zijn broeders te onderdrukken, te beroven en te verarmen.

Maar om te bewijzen, dat de tollenaar een Jood was.
1. Zij worden, wanneer zij worden vergeleken met andere, onderscheiden van de Heidenen: "Zo zij hij u als de Heiden en de tollenaar," Matth. 18, welke twee woorden, naar ik denk, hier niet op een en dezelfde persoon moeten worden toegepast, alsof de Heiden een tollenaar was, of de tollenaar een Heiden, maar op mensen van twee onderscheidene naties, gelijk tollenaar en hoer moet worden verstaan van zondaars van beide geslachten. De tollenaar is geen hoer, want hij is een man, enz. En zo'n man als vroeger beschreven is. Zo wordt met tollenaren en zondaren bedoeld tollenaren en zulke zondaren als de Heidenen waren, of dezulke, van welke de tollenaar door de tekst onderscheiden wordt, waar de farizeeër zegt, dat hij niet was gelijk andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, noch ook gelijk deze tollenaar. Evenmin kan er met de Heiden de persoon en met het woord tollenaar het ambt of de plaats van de Heiden bedoeld worden, maar met de tollenaar wordt in zo'n plaats de afvallige Jood bedoeld, gelijk nog verder blijkt uit hetgeen er volgt. Want,

2. Die tollenaars, en wel ieder van diegenen, van welke met name melding gemaakt wordt in het Nieuwe Testament, hebben zulke namen, en ook andere omstandigheden wijzen het aan, dat daaruit blijkt, dat zij Joden zijn.
Ik herinner mij de namen van niet meer dan drie, te weten, Mattheüs, Levi en Zachéüs, en dat waren allen Joden.
a. Mattheüs was een Jood, en dezelfde Mattheüs was een tollenaar, ja, en ook naderhand een apostel. Hij was een Jood, en schreef zijn Evangelie in het Hebreeuws. Hij was een apostel, en wordt daarom onder de twaalven gevonden. Dat hij eveneens een tollenaar was, blijkt even duidelijk uit zijn eigen woorden. Want hoewel Markus en Lucas in het vermelden van zijn naam en van zijn apostelschap nalaten hem een tollenaar te noemen, (Markus 3:18, Lukas 6:15) Zo noemt nochtans deze Mattheüs, als hij over zichzelf spreekt, zichzelf Mattheüs, de tollenaar, Matth. 10:3, want ik reken dit voor dezelfde Mattheüs, van welke Markus en Lucas melding maken, omdat ik geen andere Mattheüs onder de apostelen vind dan hem: Mattheüs, de tollenaar, Mattheüs, de man, zo diep in afval verzonken, Mattheüs, de man, die zo berucht was onder zijn broeders. Liefde in Markus en Lucas, als zij hem onder de apostelen rekenden, bedekte met stilzwijgen deze zijn tollenaarsstaat, en het is gepast van Petrus, Paulus zijn geliefde broeder te noemen, wanneer Paulus zelf zich de voornaamste der zondaren noemt, maar getrouwheid tegenover de wereld en een begeerte om zich laag te houden, opdat Christus daardoor, en de genade door Hem, verhoogd mocht worden, deed Mattheüs. In zijn evangelische geschriften zichzelf noemen met de naam van Mattheüs., de tollenaar. En hij heeft daar niet bij verloren, want Christus, om hem weer te verhogen, gelijk Hij ook gedaan heeft met de apostel Paulus, heeft door Zijn bijzondere voorzorg, het getuigenis, dat deze Mattheüs

gegeven heeft van Zijn geboorte, Zijn leven, Zijn dood, Zijn leer en Zijn wonderwerken, vooraan geplaatst in het Nieuwe Testament.

b. De volgende tollenaar, welke ik in het testament van Christus met name vermeld vind, is Levi, ook een van de apostelen van Jezus Christus. Deze Levi wordt door de Heilige Geest in de Heilige Schrift ook met de naam van Jacobus genoemd. Niet Jacobus, de broeder van Johannes, want diens vader was Zebedéüs, maar Jacobus, de zoon van Alfeüs. Deze Levi nu beschouw ik ook voor een ander dan Matth., ten eerste, omdat Matth. Niet de zoon van Alfeüs genoemd wordt, en omdat Matth.
En Levi, of Jacobus, de zoon van Alfeüs, onderscheidenlijk opgenoemd worden, waar de namen der apostelen, worden vermeld, Matth. 10:3, als twee verschillende personen. En dat deze Levi, of Jacobus, de apostel, een tollenaar was, even als de apostel Matth., 9 welke wij zo pas vermeldden, is duidelijk, want beide Markus en Lucas berichten dit aangaande hem. Markus in de eerste plaats zegt, dat Christus hem vond toen Hij hem riep, gelijk Hij ook Matth. Vond, zittende in het tolhuis, en Lucas brengt het aldus onder woorden: "En na deze ging Hij uit, en zag een tollenaar, met name Levi, zittende in het tolhuis, en zei tot Hem: Volg Mij." Markus 2:14, Lukas 5:27.
Dat nu deze Levi, of Jacobus, de zoon van Alfeüs, een Jood was, maakt zijn naam wel openbaar. Bovendien, waren er onder de apostelen nog meer uit de Heidenen geweest behalve Simon Kananites, of was deze Levi Jacobus er zo een geweest, dan zou de Heilige Geest, naar ik denk, om hem te onderscheiden, dat aangewezen hebben door hetzelfde onderscheidende merkteken, dat Hij ook aan de andere gaf, toen Hij hem Simon Kananites noemde. Matth. 10:4. Matth. dus, en Levi of Jacobus, waren beiden tollenaars, en werden, naar ik denk, beiden op dezelfde tijd geroepen, zij waren beiden tollenaars en Joden tegelijk, en werden door genade tot apostelen van Jezus Christus gemaakt.

c. De volgende tollenaar, welke ik met name vermeld vind in het testament van Christus, is een zekere Zachéüs. En hij was een voorname tollenaar, ja, voor zover ik weet, de overste over hen allen. "En ziet, er was een man", zegt Lucas, "met name geheten Zachéüs, en deze was een overste der tollenaren, en hij was rijk." Lukas 19:2. Deze man, zegt Christus, was een zoon van Abraham, dat is, gelijk de andere Joden waren, want Hij sprak dat om hun farizees vitterijen de mond te stoppen. Daarenboven betoonde de tollenaar zich als zodanig iemand, toen hij, bij de veronderstelling dat hij iemand onrecht had gedaan, zich vrijwillig onderwerpt aan de Joodse wet om vierdubbel te vergoeden. Ex. 22:1, 2 Samuel 12:6. Het wordt verder openbaar dat hij een Jood was, doordat Christus hem onder de verlorenen plaatst, te weten, onder de verloren schapen van het huis Israëls, Lukas 19:8 - 10 en Matth. 15:24, want Zachéüs was iemand, van wie eigenlijk gezegd kon worden, dat hij verloren was, en dat wel in de waarde der Joden: verloren, zeg ik, en dat niet slechts in de algemene zin, ter oorzaak van overtreding tegen de wet, maar doordat hij een afvallige Jood was niet met betrekking tot de Heidense godsdienst, maar ten aanzien van Heidense, wrede en barbaarse Hand., en daarom werd hij, gelijk de andere, door zijn broeders voor even slecht gehouden als Heidenen en hoeren. Maar deze huize is zaligheid geschied, zegt Christus, en dat niettegenstaande zijn tollenaars praktijken, aangezien ook deze een zoon van Abraham is.

d. Nogmaals, Christus geeft door de gelijkenis van het verloren schaap duidelijk te kennen, dat de tollenaar een Jood was. "En al de tollenaars en de zondaars naderden tot Hem, om Hem te horen. En de Farizeeën en de schriftgeleerden murmureerden, zeggende: "Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen." Lukas 15:1 - 2. Maar met welk antwoord wijst Christus hun bezwaren af? Wel, Hij zegt: "Wat mens onder u, hebbende honderd schapen, en één van die verliezende: verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelve vind?"
Bedoelt Hij hier met het verloren schaap niet de arme tollenaar? Van welke daar, terwijl Hij deze prediking deed horen, een menigte waren, als voorwerpen van de verachting der Farizeeën, maar van het mededogen en de ontferming van Jezus Christus! zonder twijfel bedoelde Hij hen. Want, zeg mij, wat was de kudde, en wie waren Christus' schapen onder de wet, dan het huis en het volk van Israël? Ezech. 34:30, 31. Zo dan, wie konden de verloren schapen van het huis Israëls zijn dan dezulken als Matth., Jacobus, Zachéüs en hun metgezellen, die zulke en soortgelijke overtredingen bedreven? Daarenboven, waren de tollenaars niet uit de Joden geweest, hoe gemakkelijk zou het dan geweest zijn voor de farizeeën om de tegenwerping te maken, dat er iets ongepast was in die voortreffelijke gelijkenis van het verloren schaap. Zij konden gezegd hebben: Wij zijn geërgerd, omdat Gij de tollenaars ontvangt, en u ter rechtvaardiging van Uw handelwijze een gelijkenis voorstelt van verloren schapen, maar dat zijn de zondaars van het huis van Israël, en de tollenaars zijn vreemdelingen en Heidenen. Ik zeg, hoe gemakkelijk konden zij deze tegenwerping gemaakt hebben. Maar zij wisten zeer goed, dat de gelijkenis gepast was, omdat de tollenaars uit de Joden waren, en niet uit de Heidenen. Ja, waren zij geen Joden geweest, zo kan, zo mag men niet denken, dat Christus hen zo zou noemen, en toch deed Hij dit, toen Hij hen verloren schapen noemde. Nu, dat deze tollenaars Joden waren, wat volgt daar anders uit, dan dat zij daardoor zoveel te meer verafschuwd werden door hun broeders. En, gelijk ik ook vroeger heb opgemerkt, het is geen wonder, dat dit plaats had, want een verraderlijke broeder is erger dan een openbare vijand. Psalm 55:12, 13.
Want indien het afschuwelijk is uitspattend te zijn in openbare en gemene overtredingen, hoe afschuwelijk is het dan niet wanneer een broeder zo is? Wanneer een broeder naar de natuur en naar de godsdienst zo is? nogmaals zeg ik, indien deze dingen onverdraaglijk zijn, wat moeten wij dan wel niet denken van zulke mensen, welke bij dit alles instemming zullen voegen met een vreemde vorst om de kerk van God te beroven? Ja, die dienaren, beambten, machthebbenden onder hen worden, om uit de hand van een broeder zijn bezitting, ja, zijn brood en levensonderhoud te eisen, te dwingen en te wringen. Voeg bij dit alles: Wat moeten wij zeggen van hem, die voor een vijand tegen een broeder in een weg van belediging en onrecht meer zal doen, dan hem volgens de gestrengheid der wet door diezelfde vijand bevolen was te doen? En toch dit alles deden zij, gelijk beide Johannes aanwijst en Zachéüs belijdt. De farizeeër was dus niet zo goed, maar de tollenaar was even slecht. Inderdaad, de tollenaar was een algemeen bekende ellendeling, iemand, die in een bijzondere mate in overtreding leefde, iemand, die niet genoeg door de Joden kon worden veroordeeld, noch gevoegd kon worden bij een, die snoder was dan hij. Het is waar, gij vindt hem hier in de tempel om te bidden, niet omdat hij in zijn afval een bewustzijn van de ware godsdienst behield, maar God had hem wakker geschud, hem zijn zonde getoond en

hem de genade gave des berouws geschonken, door welke hij niet slechts teruggebracht was tot de tempel en het gebed, maar tot zijn God en tot de zaligheid van zijn ziel. De farizeeër was dus een man van een andere gesteldheid, en stond, ten aanzien van de gedachten, die hij van zichzelf had, ja, en ook naar de gedachten van andere, op veel hogere en betere grondslag.
De tollenaar was een algemeen bekende zondaar, de farizeeër was een algemeen bekende Rechtvaardige. De tollenaar was een zondaar, die zich aan buitengewone zonden schuldig maakte, en de farizeeër was een man, die ook in een buitengewone mate rechtvaardig was. De tollenaar jaagde zijn snoodheden na, en de farizeeër jaagde zijn gerechtigheid na, en toch kwamen zij beiden in de tempel samen om te bidden. Ja, de farizeeër kleefde de wet van God aan en roemde daarin, maar de tollenaar verzaakte die en verhardde zijn hart tegen Zijn weg en zijn volk. Zo verschillend waren zij in hun voorkomen, de farizeeër zeer goed, de tollenaar zeer slecht. Maar ten aanzien van de wet van God, welke op hen zag met betrekking tot de toestand van hun geest en de natuur van hun daden, dan werden zij beiden zondaars bevonden, de tollenaar een openbare zondaar voor het oog van de wereld, en de farizeeër een onreine zondaar in zijn hart.
Dit is duidelijk, doordat de beste van hen verworpen werd, de slechtste van hen in genade werd aangenomen. De genade deinst niet terug voor de slechtheid van de tollenaar, en evenmin wordt zij aangevuurd door de goedheid van de farizeeër, zij laat niet toe, dat de wet beiden overheerst, hoewel zij hen beiden in de zonden vindt, maar omhelst goedgunstig de onwaardigste, en laat de beste aan zijn eigen lot over. En er bestaat goede reden voor, dat er met beiden op deze wijze gehandeld wordt, te weten, dat het woord der genade gerechtvaardigd wordt aan de ziel van de boetvaardigen, en dat de ander staat of valt met datgene, hetwelk hij tot zijn meester had verkozen. Er zijn drie dingen, die uit deze verhandeling volgen.

Eerste gevolgtrekking.
Dat de gerechtigheid des mensen niet van de minste waarde is bij God, ten aanzien van de rechtvaardigmaking. Zij wordt voorbijgegaan als een ding van generlei waarde, niet waard zelfs om er acht op te slaan. Er werd in het minst geen acht geslagen op de persoon of het gebed van de farizeeër, omdat hij in de tempel kwam in het kleed van zijn eigen goede dingen.

Tweede gevolgtrekking.
Dat de mens, die niets heeft om hem aan God aan te bevelen dan zijn eigen goede Hand., nimmer in Zijn gunst zal delen. Ook dit is duidelijk uit de tekst. De farizeeër had zijn eigen gerechtigheid, maar had anders ook niets om hem aan God aan te bevelen, en daarom kon hij de gunst van God niet verwerven, maar bleef hij in een staat van verwerping en veroordeling.

Derde gevolgtrekking.
Waarom wij, hoewel wij volgens de wet der liefde verplicht zijn over de mensen te oordelen naar dat zij zich voor het uiterlijke aan ons vertonen, nochtans daarbij, te weten, hoewel wij zo oordelen, ruimte moeten laten voor het oordeel Gods. De genade kan hem aannemen, die wij voor de hel bestemd hebben, en de rechtvaardigheid kan zich meester maken van hem, die wij beschouwd hebben als gebonden te zijn in de

bundel des levens. En beide deze dingen blijken uit de personen die wij thans beschouwen. Wij gelijk Jozef, willen Manasse boven Efraïm stellen, maar God, gelijk Jakob, legt Zijn rechterhand op de slechtste mens, en Zijn linkerhand op het hoofd van de beste, tot verbazing en verwondering zelfs van de beste der mensen. Genesis 48:14.

HET GEBED VAN DE FARIZEEËR

"Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar. De farizeeër, staande bad dit bij zichzelf: ***O God ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit."***
In deze woorden zijn vele dingen, die een opmerking waard zijn.
Ten eerste de bepaling, welke de farizeeër geeft van de rechtvaardigheid, welke bestaat uit twee delen:

1. Uit hetgeen men moet nalaten.
2. Uit hetgeen men moet doen.

Uit hetgeen men moet nalaten, te weten, wat iemand, die rechtvaardig is, niet moet zijn: *Ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar.* Uit hetgeen men moet doen, te weten, wat iemand, die rechtvaardig is, wel moet zijn: *Ik vast twee maal in de week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit,* enz.
Dat de rechtvaardigheid bestaat in het kwade te laten en het goede te doen, is waar, maar dat de bepaling van de farizeeër des niettegenstaande vals is, zal straks duidelijk worden. Maar ik zal eerst handelen over de rechtvaardigheid in het algemeen, omdat de tekst mij daartoe leidt.

Ten EERSTE. Iemand, die rechtvaardig is, moet het kwade laten, dat is, hij moet niet in werkelijke overtredingen leven. Hij moet geen rover, onrechtvaardige of overspeler zijn, noch zijn gelijk de tollenaar was. En dit bedoelt de apostel wanneer hij zegt: "Vliedt de hoererij," 1 Cor. 6:18, "vlied de begeerlijkheden der jonkheid," 2 Tim. 2:22, "vliedt van de afgodendienst," 1 Cor. 10:14, en "kinderkens! bewaart uzelf van de afgoden." 1 Joh. 5:21. Want het is een goede zaak over de rechtvaardigheid te spreken, en te verklaren, dat wij rechtvaardig zijn, wanneer iedere opmerker ons in werkelijke overtredingen vindt. Ja, al is het ook, dat iemand, die niet vliedt van het kwade, tegelijk enige goede handelingen verricht, het zal hem niet tot een rechtvaardige maken. Veronderstel bijvoorbeeld, dat iemand, die een vloeker, een dronkaard, een overspeler of iets dergelijks is, niettegenstaande dat, milddadig is tegenover de armen, het recht met alle macht voorstaat, eerlijk is in het kopen en verkopen, getrouw is aangaande zijn belofte en met zijn vriend, en dergelijke, zo kunnen toch deze dingen, ja, vele andere zodanige, hem niet tot een rechtvaardige maken, want het beginsel der rechtvaardigheid ontbreekt nog in hem, hetwelk dit vlieden van het kwade is. Want tenzij iemand nalaat het kwade te doen, kan hij geen rechtvaardige zijn. Het kwade te laten is dus een volstrekte noodzaak om iemand in zichzelf tot een rechtvaardige te maken.

Dit veroordeelt dus hen, die het voldoende achten, indien iemand enige dingen heeft, die in zichzelf of uit kracht van het gebod goed zijn, om hem tot een rechtvaardige te maken, hoewel het nalaten van het kwade ontbreekt. Dit is hetzelfde alsof er gezegd werd tot de goddeloze: Gij zijt rechtvaardig en een verkeerder van de rechte weg des Heeren. Het nalaten of vlieden van het kwade moet dus in een mens gevonden worden, voor hij kan geacht worden rechtvaardig te zijn.

Ten tweede. Gelijk het nalaten van het kwade vereist wordt om iemand een rechtvaardige te doen zijn, zo ook moet het doen van het goede daarmee gepaard gaan, of de mens is nog altijd onrechtvaardig. Want het is niet wat een mens niet is, maar wat een mens doet, dat hem tot een rechtvaardige maakt. Veronderstel, dat iemand geen dief, geen leugenaar, geen onrechtvaardige is, of, gelijk de farizeeër zegt, geen rover, geen overspeler, enz., zo maakt dit hem toch niet tot een rechtvaardige.
Waarom de apostel, toen hij bij de Christenen aandrong op rechtvaardigheid, gelijk hij hen eerst vermaande tot het nalaten van het kwade, zo daaraan een vermaning toevoegt tot het doen van het goede, wetende, dat waar het doen van het goede ontbreekt, al het nalaten van het kwade in de gehele wereld iemand niet tot een rechtvaardige kan maken. Toen hij daarom gezegd had: "Maar gij, o mens Gods! vlied deze dingen," (zonden en boosheid) voegde hij er aan toe: "en jaag naar gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid." 1 Tim. 6:11.
Hier wordt Timotheüs vermaand tot het nalaten van het kwade, waar hem geboden wordt de zonde te vlieden. Hier wordt hij ook aangemaand tot het doen van het goede, waar hem geboden wordt te jagen naar gerechtigheid, enz., want de rechtvaardigheid kan niet bestaan in het nalaten van het kwade en het doen van het goede als afgescheiden van elkaar. Die mens dus en die mens alleen, is, naar zijn Hand., een rechtvaardige, die afgelaten heeft van kwaad te doen, en geleerd heeft goed te doen, Jesaja 1:16, 17, die de werken der duisternis heeft afgeworpen, en de wapenrusting des lichts heeft aangedaan. *Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid, zegt Paulus, en jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met diegenen, die de Heere aanroepen uit een rein hart*. 2 Tim. 2:22.
De farizeeër maakte dus ten aanzien van de algemene beschrijving der rechtvaardigheid de bepaling goed, maar ten aanzien van zijn persoon en van de persoonlijke rechtvaardigheid maakte hij de bepaling verkeerd. Ik bedoel niet, dat hij van zijn eigen rechtvaardigheid een verkeerde bepaling gaf, maar ik bedoel, dat bij zijn bepaling van de ware rechtvaardigheid, welke bestaat in het kwade te vlieden en het goede na te jagen, dienst deed doen om zijn eigen gerechtigheid te rechtvaardigen, en daarin speelde hij de geveinsde in zijn gebed. Want hoewel het de ware rechtvaardigheid is, welke bestaat in het kwade te vlieden en het goede na te jagen, zo is nochtans dat geen was rechtvaardigheid, welke slechts bestaat in enkele stukken en brokken van het nalaten van het kwade en volbrengen van het goede. Indien dus de farizeeër in zijn bepaling van de persoonlijke rechtvaardigheid had willen bewijzen, dat zijn eigen rechtvaardigheid goed was, zo moest hij bewezen hebben, dat beide zijn nalaten van het kwade en zijn doen van het goede algemeen was, te weten, dat hij had afgelaten van op enigerlei wijze kwaad te doen, en dat hij zich had overgegeven aan de plicht, die in elk gebod vervat is.

Want zo wordt de Rechtvaardige beschreven, Job 1:8. Gelijk er ook gezegd wordt van Zacharias en Elisabeth, zijn huisvrouw: "En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk." Lukas 1:6. Hier wordt de volmaaktheid, dat is, de algemeenheid van hun vlieden van het kwade aangewezen, en de algemeenheid van hun najagen van het goede wordt uitgedrukt: zij wandelden in al de geboden des Heeren. Maar dat hadden zij niet kunnen doen, indien zij op enigerlei wijze in een weg van ongerechtigheid geleefd hadden. Zij wandelden in alles onberispelijk, dat is, zuiver, met oprechte harten.
De gerechtigheid van de farizeeër was dus, gelijk dat door zijn eigen bepaling van de rechtvaardigheid wordt aangewezen, niet goed, zoals op deze beide wijzen openbaar wordt:

1. Zijn nalaten van het kwade was niet algemeen.
2. Zijn doen van het goede was eerder misdadig dan onberispelijk.

1. Zijn nalaten van het kwade was niet algemeen. Hij zegt wel, dat hij geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook gelijk deze tollenaar was, maar geen van deze uitdrukkingen afzonderlijk, noch alle tezamen genomen, wijzen aan, dat hij volmaakt was ten opzichte van het nalaten van het kwade, dat is, aangenomen, dat hij te deze aanzien even heilig was als hij van zichzelf getuigde.

Want: 1. Al was hij geen rover, wie verzekert ons, dat hij geen gierigaard was. Lukas 16:14.

2. Al was hij in de omgang tegenover andere niet onrechtvaardig, wie verzekert ons, dat het hem niet aan rechtvaardigheid tegenover zijn eigen ziel ontbrak. Lukas 16:15.

3. Al was hij vrij van de daad van overspel, wie verzekert ons, dat hij niet schuldig stond door een overspelig oog, tegen hetwelk de farizeeër niet waakte, op hetwelk de farizeeër geen acht sloeg. Matth. 5:28.

4. Al was hij niet gelijk aan de tollenaar, wie verzekert ons, dat hij niet een volslagen huichelaar was. Het ontbrak hem in die dingen, waarin hij zich beroemde, aan oprechtheid, maar zonder oprechtheid kan geen handeling goed zijn of door God als rechtvaardig worden aangemerkt. De farizeeër bleef dus, niettegenstaande zijn grootspraak, in gebreke ten aanzien van zijn gerechtigheid, hoewel hij dit graag onder de rechte bepaling daarvan had willen verbergen.

2. Ook helpt zijn doen van het goede hem volstrekt niet, aangezien dit merendeels, zo niet geheel en al, zijn grond vindt in ceremoniële heiligheid.
Of nee, om mij zuiver uit te drukken, het was gedeeltelijk op ceremoniële en gedeeltelijk op bijgelovige heiligheid gegrond, indien er althans bijgelovige heiligheid in de wereld bestaat. Dit betalen van tienden was ceremonieel, iets dat inkwam en uitging met het zinnebeeldige priesterschap. Maar wat betekent dat bij de gehele volbrenging van de wet, daar het toch slechts een klein stuk ervan was. Indien de farizeeër eenvoudig en eerlijk geredeneerd had, ik bedoel, indien hij zo gehandeld had met die wet, door welke hij nu zocht gerechtvaardigd te worden, zo zou hij het volbrengen van het goede betracht hebben ten opzichte van de wet der zeden, en hij zou gezegd en meteen bewezen hebben, dat, gelijk hij geen goddeloos mens was met

betrekking tot de daad van goddeloosheid, hij inderdaad een rechtvaardig mens was ten opzichte van daden van zedelijke kracht.
Hij zou, zeg ik, zich betoond hebben als een was liefhebber Gods, niet als een bijgelovige, maar als een oprechte aanbidder van Hem, want dit is vervat in de eerste tafel, Ex. 20, en is in een som zo verklaard door de Heere Christus zelf. Markus 12:30.
Hij moest zich ook in de volgende plaats waarlijk goedertieren, medelijdend, milddadig en vol liefde en mededeelzaamheid betoond hebben jegens zijn naaste, want dat is de som van de tweede tafel, gelijk onze Heere het ook verklaart, zeggende: "U zal uw naaste liefhebben als uzelf." Markus 12:31.
Het is waar, hij zegt, dat hij hun geen leed deed, maar deed hij hun goed? Geen leed te doen, en goed te doen, zijn twee verschillende zaken, en het is mogelijk, dat iemand zijn naaste geen leed en evenmin goed doet. Wat dan? Is hij een rechtvaardig mens, omdat hij hem geen leed gedaan heeft? Neen voorwaar, tenzij hij, naar zijn vermogen, hem ook goed gedaan heeft. Het is dus een zeer bedrieglijke redenering van de farizeeër, aldus voor God in zijn gebed te spreken: *Ik ben rechtvaardig, omdat ik mijn naaste geen leed gedaan heb, en omdat ik gehandeld heb volgens de ceremoniële plichten.*
Ook baat het hem volstrekt niet, dat hij zegt, dat hij tienden gaf van alles, wat hij bezat. Het zou betamelijker geweest zijn, indien hij gezegd had, dat hij ze had betaald, want daar het betalen daarvan geboden was, was het een schuld, zij konden dus niet bij God voor een vrije gift doorgaan, omdat zij door het gebod tot een betaling waren gemaakt, maar hovaardige mensen en huichelaars mogen er graag zulke woorden aan geven, beide bij God en mensen, dat er maar de indruk gegeven wordt, dat zij in het volbrengen der plichten verder gaan dan het gebod Gods van hen eist.
Het tweede deel van zijn volbrengen van het goede was bijgelovig, want God heeft niet zo'n gezet vasten ingesteld, niet meer of minder, maar juist tweemaal in de week: *Ik vast tweemaal per week.*
Maar man, wie heeft u bevolen dit te doen? Gij bewijst niet, en u kunt het ook niet bewijzen, dat u door zo te doen het gebod van God opvolgt, maar wel is het uw bijgelovig en dwaalzieke geweten, welke u daartoe aandrijft. Dit deel dus van de gerechtigheid van de farizeeër was volstrekte bijgelovigheid, een misbruik maken van Gods wet, en een toegeven aan zijn eigen dwaalzieke geweten.
Tot hiertoe bent u dus zeer ongelukkig met uw ogenschijnlijk zo aantrekkelijke en heerlijke gerechtigheid. Maar laat mij dit tot tegemoetkoming van de farizeeër zeggen: Naar mijn overtuiging was hij beter dan velen van onze Engelse Christenen, want het is er bij velen van hun zover vandaan, dat zij de gerechtigheid najagen door het goede te doen, dat al hun dienaren, Bijbels, goede boeken en preken, ja ook de oordelen Gods, hen er zelfs niet toe kunnen bewegen om de ongerechtigheid vaarwel te zeggen, dat is, het kwade te laten.

TEN TWEEDE

De tweede zaak, waarop ik acht geef in dit gebed van de farizeeër, is, zijn wijze van voordracht, terwijl hij in de tempel stond te bidden. "O God!" zei hij, "ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen." Hij scheen op die tijd, terwijl hij voor het aangezicht der Goddelijke Majesteit stond, in een buitengewone gestalte te zijn: want een gebed, dat uit niets dan uit lof en dank bestaat, is een gebed van de hoogste rang, en vertoont de meeste gelijkheid met hetgeen zij doen, die nu in een staat zich

bevinden, waarin zij niet meer bidden. Het toebrengen van lof en dank is het werk van de hemel, maar wij zien hier, dat een huichelaar zich in die sluier kan wikkelen, terwijl hij nog een huichelaar en terwijl hij nog op aarde is.
Ook denk ik niet, dat dit zijn gebed een vooraf bedachte, afgemeten vorm was, maar een gebed, dat plotseling opkwam en schielijk gedaan werd, naar hetgeen hij van zichzelf gevoelde, dacht of begreep. Hier kunnen wij dus zien, dat zelfs het gebed, even goed als andere dingen, die tot het uitoefenen van de godsdienst behoren, met grote huichelachtigheid volbracht kan worden. Hoewel ik denk, dat het volbrengen van het gebed in huichelarij een van de uittartendste zonden is, die door de mensenkinderen bedreven kunnen worden. Want door het gebed, meer dan door alle andere plichten, geschiedt onze meest rechtstreekse en onmiddellijke persoonlijke toenadering voor het aangezicht Gods, en daar wij onze harten voor Hem uitstorten, heeft er voornamelijk een dankzegging plaats voor ontvangen weldaden, of een smeking, dat die en dingen ons mogen worden geschonken. Maar deze dingen nu te doen in geveinsdheid, en het is gemakkelijk ze zo te doen, wanneer wij opgaan in de tempel om te bidden, moet wel een onverdraaglijke snoodheid zijn, en het bewijst wel, dat er een oneindige lankmoedigheid in God is, dat Hij diegenen, die dit doen, levend van hun knieën laat opstaan, of toelaat, dat zij heengaan van de plaats, waar zij stonden, zonder dat er een teken of bewijs van Zijn toorn op hen afdaalt. Ik merk ook op, dat dit voor de vuist uitgesproken gebed van de farizeeër door hemzelf of in de kracht van zijn eigen natuurlijke bekwaamheden verricht werd, want dit wordt door de tekst aangewezen.
"De farizeeër", zegt de tekst, 'staande, bad dit bij zichzelf," bij zichzelf of door zichzelf, hetgeen betekenen kan, of dat hij zacht sprak, of dat hij dit gebed deed uit kracht van zijn natuurlijke bekwaamheden. "Ik zal met de geest bidden," zegt Paulus. 1 Cor. 14:15.
De farizeeër bad door zichzelf, zegt Christus. Het is heden ten dage ook verwonderlijk algemeen, dat de mensen onvoorbereid bidden. Uit een boek of naar een vooraf overdachte, bepaalde vorm te bidden, is nu uit het gebruik. Hij wordt nu voor niets geacht, die niet ten alle tijde, met een minuut voorbereiding, een gebed kan doen van een half uur lang.
Ik ben niet tegen het onvoorbedachte gebed, want ik geloof, dat het de beste wijze van bidden is, maar toch heb ik vrees, dat er een grote menigte zulke gebeden gedaan worden, voornamelijk op preekstoelen en in openbare samenkomsten, zonder dat daarin de ademtocht van de Heilige Geest is: want als een farizeeër vanouds zo kon doen, waarom zou een farizeeër dan nu hetzelfde niet kunnen? Verstand, en rede, en begrip wordt nu tot een zeer grote hoogte opgeschroefd, en daarbij ontbreekt het de mensen niet aan woorden, of inbeeldingen, of hoogmoed, om hen zo te doen handelen. Groot is in deze dagen de formaliteit van de godsdienst, en gering is de kracht ervan. Nu, waar veel vorm en weinig kracht is, en dit was er ook onder de Joden, in de tijd van onze Zaligmaker Jezus Christus, daar zijn de mensen in de hoogste mate in de verzoeking om huichelaar te worden, want niets weerstaat zo juist en rechtstreeks de huichelarij, als de kracht en de heerlijkheid van de dingen, welke wij belijden. En evenzo aan de tegenovergestelde zijde, niets biedt grotere verzoeking tot huichelarij, dan een vorm van de kennis der dingen zonder de kracht daarvan.
Ook kan er heden ten dage niet veel van de kracht en de smaak van de dingen van het Evangelie bij de belijders, ik spreek nu niet van allen, gezien worden, als hun

denkbeelden en hun wandel met elkaar vergeleken worden. Hoe hoogmoedig, hoe gierig, hoe gelijkvormig aan de wereld in voorkomen en klederdracht, in woorden en daden, zijn de meesten van de voorname belijders van onze tegenwoordige tijd! Maar wanneer zij hun godsdienstplichten waarnemen, voornamelijk het gebed, dan zou men, naar hun woorden en gedragingen te oordelen, bijna denken dat het engelen in de hemel zijn. Maar zulke dingen moeten in geveinsdheid verricht worden, gelijk ook met de verrichtingen van de farizeeër het geval was.

DE FARIZEEËR, STAANDE, BAD DIT BIJ ZICHZELF

En, dat er gezegd wordt: hij bad bij zichzelf, kan betekenen, dat hij in zijn gebed niet verder ging dan zijn verstand en zijn rede, zijn gevoel en zijn vleselijke bevatting zich strekten. In waarheid, het gebed van een Christen laat dikwijls verstand en rede, gevoel en vleselijke bevatting achter zich, en gaat voort met geloof, hoop en begeerten om te kennen datgene, waarvan wij voor het tegenwoordige onkundig zijn, en omtrent hetwelk ons verstand, ons gevoel, onze rede, enz. vreemdelingen zijn. De apostel zegt wel: "Ik zal met het verstand bidden," 1 Cor. 14:15, maar dan moet het opgevat worden als een geestelijk verlicht verstand. Ik zeg, het moet zo verstaan worden, omdat het natuurlijk verstand, juist als zodanig, de dingen van de Geest Gods, wanneer ze aangeboden worden, niet begrijpt, en er dus niet om kan bidden, want zij zijn dezulken dwaasheid. 1 Cor. 2:14.
Een geestelijk verlicht verstand nu kan op deze wijzen in het gebed werkzaam zijn.

1. Als overtuigd zijnde van de waarheid van het beslaan van de dingen, die des Geestes Gods zijn. Want overtuigd te worden van de waarheid en het bestaan van zulke dingen, komt van de Geest Gods, niet van de wet, het verstand of de rede. Korintiërs 2:10 - 12. Daar nu het verstand, door de Heilige Geest, overtuigd geworden is van de waarheid van het bestaan van zulke dingen, neigt het het hart om in het gebed om dezelve te roepen. Daarom zegt de apostel, dat hij met het verstand zou bidden.

2. Een geestelijk verlicht verstand is ook door de Heilige Geest overtuigd geworden van de uitnemendheid en heerlijkheid van de dingen, die des Geestes Gods zijn, en doet zo het hart met vuriger begeerten in deze plicht des gebeds ontvlammen, want er is een bovennatuurlijke uitnemendheid in de dingen, die des Geestes zijn: "En indien de bediening des doods, (aan welke de farizeeër zich hechtte) in letters bestaande, en in stenen uitgedrukt, in heerlijkheid is geweest, zo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid zijns aangezichts, die teniet gedaan zou worden hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in deze dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid." 2 Cor. 3:7 - 10. En de Geest Gods toont op zijn best iets van die uitnemende heerlijkheid van die dingen aan het verstand, dat Hij verlicht. Eféze. 1:17 - 19.

3. Het geestelijk verlicht verstand heeft daardoor ook kennis ontvangen, dat deze uitnemende bovennatuurlijke dingen des Geestes verbondsgewijze in Christus gegeven worden aan hen, die God liefhebben, die van Hem geliefd worden. "Maar wij hebben niet ontvangen," zegt Paulus, "de geest der wereld, (welke de farizeeër had)

maar de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn." 1 Cor. 2:12. En deze wetenschap dat de dingen des Geestes Gods ons van God geschonken zijn, stort nog meer vrijmoedigheid, meer kracht en groter vertrouwen uit in het hart om te vragen om hetgeen het mijn is door een gift, een vrijwillige gift van God in zijn Zoon.

Maar aan al deze dingen was de farizeeër volkomen vreemd, hij kende noch de Geest, noch de dingen des Geestes, en moest daarom het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof wel nalaten, Matth. 23:23, Lukas 11:42 en in het gebed met zichzelf te rade gaan, en met zichzelf alleen, ten aanzien van zijn verstand, zijn gevoel, zijn rede en vleselijke overlegging. Hij bad, staande, dit bij zichzelf. Hij bad aldus, tot zichzelf sprekende, want zo kan het ook, naar ik denk, verstaan worden. Er wordt van de onrechtvaardige rechter gezegd, dat hij bij zichzelf zei: Hoewel ik God niet vrees, en geen mens ontzie, enz. Lukas 18:4. Dat is, hij zei dit tot zichzelf zo ook wordt ervan de farizeeër gezegd, dat hij bij zichzelf bad. God en de farizeeër waren daar niet bijeen, het was alleen de farizeeër en hijzelf. Paulus wist niet waarom hij bidden zou, als niet de Heilige Geest Zich met hem verenigde, met hem sprak, en hem hielp met onuitsprekelijke verzuchtingen. Maar de farizeeër had daar geen behoefte aan, het was genoeg dat hij en hij zelf zich in dit werk bijeen bevonden, want hij meende zonder twijfel dat hij en hijzelf het met elkaar af konden.

Hoe menigmaal heb ik gehoord, dat mannen en vrouw uit vroegere dagen bij zichzelf bezig waren, wanneer zij zich geheel alleen in een afzonderlijke kamer of op een eenzaam pad bevonden, en in hetgeen zij voor de dag brachten, waren zij soms aan het redeneren, soms aan het bestraffen, soms aan het pleiten, soms aan het bidden en soms aan het zingen, en toch geschiedde dit alles bij henzelf, terwijl zij geheel alleen waren.

Maar het geschiedde nochtans zo, dat iemand, die hen niet zag, wel tot het besluit moest gekomen zijn, dat zij met andere aan het spreken, zingen en bidden waren, terwijl toch alles wat zij zeiden bij henzelf geschiedde en zij noch toehoorder, noch toeschouwer hadden. Evenzo was de farizeeër bij zichzelf bezig, hij en hijzelf volbrachten op dat tijdstip de plicht des gebeds.

Nu merk ik op, dat de mensen gewoonlijk, wanneer zij tot of bij zichzelf spreken, zich er zeer op toeleggen om zichzelf te behagen. Daarom wordt er gezegd, dat er een mens is, die "zichzelf vleit in zijn ogen, als men zijn ongerechtigheid bevindt, die te haten is." Psalm 36:2. Hij vleit zichzelf in zijn eigen weg, zoals zijn verstand en zijn vleselijke redenering hem voorschrijft, en hij kan het even goed doen in het gebed als op elke andere wijze.

Sommige mensen horen op zodanige wijze preken aan, en passen ze zodanig toe, dat zij zichzelf behagen, en sommige mensen bidden, maar vermijden zulke woorden en gedachten in het gebed, welke hen niet behagen. O hoe vele mensen spreken alles wat zij uiten in het gebed, meer tot zichzelf of tot hun toehoorders, dan tot God, die in de hemel woont!

En dit beschouw ik als de wijze, ik bedoel iets van de wijze van het bidden van de farizeeër. Wel is waar maakte hij melding van God, gelijk ook andere doen, maar hij bad bij zichzelf tot zichzelf, in zijn eigen geest en zoals het voor hemzelf aangenaam was, gelijk de stof van zijn gebed aanwijst. Want was het niet aangenaam voor deze huichelaar, meent gij, aldus op deze tijd goed van zichzelf te spreken? Ongetwijfeld was het dat kinderen en dwazen zijn ook te deze aanzien van dezelfde geaardheid als

de huichelaars, ook zij houden ervan om zonder grond, even als de farizeeër, zichzelf te vleien in hun ogen.
Maar niet hij, die zichzelf prijst, is beproefd. *O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar,* enz. Aldus begint hij zijn gebed, en dit is, gelijk vroeger werd aangewezen, een gebed van de hoogste rang. Want een gebed te doen, dat alleen bestaat uit dankzegging, en in dat gebed de oorzaak van die dankzegging uit te spreken, is de hoogste wijze van spreken, en schijnt gedaan te worden in het sterkste geloof, enz. In het diepste besef der dingen. En zodanig was het gebed van de farizeeër, alleen ontbrak het hem aan een wezenlijke grond voor zijn dankzegging, te weten, het ontbrak hem aan bewijs van hetgeen hij zei, dat hij niet was gelijk de andere mensen, tenzij hij bedoelde, hetwelk hij niet deed, dat hij tot de slechtste mensen behoorde. Want de beste mensen van nature en de slechtsten zijn allen gelijk. "Wat dan?" zegt Paulus, "zijn wij uitnemender? In het geheel niet." Rom. 3:9. De grond voor zijn dankbaarheid was zo onhoudbaar, en daarom berustte zijn dankbaarheid op een onwaarheid, en werd zo geveinsd en een vleien van zichzelf, en kon niet aangenaam zijn aan de God des hemels. Daarenboven schreef de farizeeër in dit hoge gebed iets aan God toe, hetwelk hij volstrekt niet als waarheid kon aannemen, te weten, dat het door onderscheidende liefde en gunst van God was, dat hij zo goed was als hij meende te zijn: "O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen." Ik dank U, dat u mij beter gemaakt hebt dan andere. Ik dank U, dat mijn toestand zo goed is, en dat ik zover boven mijn naaste verheven ben.

ER VLOEIEN VERSCHEIDEN DINGEN UIT DIT GEBED VAN DE FARIZEEËR VOORT, DIE WAARD ZIJN DOOR ONS TE WORDEN OPGEMERKT

Zoals: Ten eerste. Dat de Farizeeën en geveinsden er niet van houden om zichzelf als zondaren aan te merken, wanneer zij voor God staan. Zij verkiezen liever zichzelf bij Hem aan te prijzen als deugdzame en heilige personen, soms zeggende en menigvuldiger denkende, dat zij rechtvaardiger zijn dan andere. Ja, het schijnt volgens het Woord, dat het natuurlijk, erfelijk en al zo algemeen is, dat de geveinsden bij zichzelf vertrouwen, dat zij rechtvaardig zijn, en dan andere veroordelen, dit is de grondslag, op welke deze gelijkenis is gebouwd: "En Hij zei ook," zegt Lucas, "tot sommigen, die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de andere niets achtten, deze gelijkenis." Vers 9. Ik zeg, de geveinsden houden er niet van om aan hun zonden te denken, wanneer zij voor het aangezicht Gods staan, maar gaan liever hun onderscheidene goede zaken opsieren, en ze God aanbieden, terwijl zij het wagen daarmee te staan of te vallen.

Ten tweede. Dit gedrag van de farizeeër voor God doet ons zien, dat zedelijke deugden, en de grond ervan, welke is de wet, indien men daarop vertrouwt, 's mensen geest verblindt, zodat hij door dezelve de weg tot de gelukzaligheid niet kan bemerken. Terwijl Mozes gelezen wordt, en men op Zijn Wet en de gerechtigheid vertrouwt, licht er een deksel op hun hart. Want tot op de dag van heden blijft hetzelfde deksel," zegt Paulus, "in het lezen van het oude testament, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus teniet gedaan wordt. Maar tot de huidige dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, licht er een deksel op hun hart." 2 Cor. 3:14 - 15.

En dit is de reden waarom zoveel zedige mensen, die versierd zijn met burgerlijke en zedelijke gerechtigheid, nochtans zo onkundig zijn van zichzelf en van de weg des levens door Christus. De weg der werken en de gerechtigheid van het vlees, welke is de gerechtigheid der wet, verblindt hun geest, sluit hun ogen, en is oorzaak, dat hun de gerechtigheid ontgaat, welke zij zo vurig najagen. Hun zinnen zijn verhard geworden, zegt de tekst. De zinnen van wie? Wel, van hen, die zich hechtten aan de gerechtigheid der wet, en deze zochten. De farizeeër nu was zodanig iemand, hij rustte in de wet, hij beroemde zich in God en vertrouwde bij zichzelf, dat hij rechtvaardig was. En dit alles kwam voort uit die blindheid en onkunde, waarmee de wet Zijn Geest vervulde, want het is der wet niet vergund de bediening des levens en des lichts, maar wel die des doods te zijn, wanneer zij spreekt, en der duisternis, wanneer men op haar vertrouwt, opdat de Zoon van God de voorrang zou hebben in alle dingen. Daarom wordt er gezegd: "Maar zo wanneer het tot de Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen." 2 Cor. 3:16.

Ten derde. Wij kunnen uit dit gebed zien de kracht van het ijdele vertrouwen, het geeft een mens de moed om in een leugen voor God te staan, het geeft een mens de moed zijn vertrouwen te stellen op zichzelf en op hetgeen hij heeft gedaan, ja, voor Hem te pleiten op zijn eigen goedheid in plaats van op Gods barmhartigheid. Want de farizeeër was niet slechts iemand, die zichzelf rechtvaardigde voor de mensen, maar iemand, die zichzelf rechtvaardigde voor God. En dat hij zichzelf zo voor God rechtvaardigde, wat anders was daarvan de oorzaak, dan dat ijdele vertrouwen, dat hij had op zichzelf en op zijn werken, welke beide bedrog en leugen waren voor hemzelf. Maar, zeg ik, de stoutheid van de man was wonderbaarlijk, want hij stond daar met een leugen in zijn rechterhand, en beriep zich op zijn eigen goedheid. Maar behalve deze zijn er nog vier andere dingen, welke in het gebed van de farizeeër opgesloten zijn.

Ten vierde. Door dit gebed eigent de farizeeër zich de bekering toe, hij eist ze op voor zichzelf en voor zijn medegenoten. Ik ben niet, zegt hij, gelijk de andere mensen, dat is, in onbekeerdheid, in een staat van zonde, toorn en dood. En dit moet zijn bedoeling zijn: want de godsdienst van de farizeeër was niet gegrond op enig bijzonder, natuurlijk voorrecht. Ik bedoel niet enkel, niet alleen daarop, maar op een instemming met die beginselen, denkbeelden, gevoelens, besluiten, overleveringen en leringen, welke zij onderwezen onderscheiden van de ware en heilige leringen der profeten. En zij maakten zich discipelen door zo'n leer, mensen, welke zij konden boeien door die beginselen, wetten, leringen en overleveringen. En daarom wordt ervan dezulken gezegd, dat zij van de sekte der farizeeën waren, Dat is, de leerlingen en discipelen van hen, welke tot hen en tot hun leer bekeerd waren. O het is gemakkelijk de bekering zich toe te eigenen voor zielen, die niet weten wat bekering is. Het is gemakkelijk, zeg ik, om de bekering tot God te leggen op echte wettische, of ceremoniële of bedrieglijke bodem, op zo'n bodem, die zinken zal onder de last, die daarop geleegd wordt. Op zo'n bodem, welke niet bestaan zal, wanneer hij onder de toetssteen Gods gebracht wordt, noch het uithouden zal tegen de regen, de wind en de vloeden, welke verordend zijn hem op de proef te stellen, om te onderzoeken of hij waar of vals is.

De farizeeër staat hier op een veronderstelde bekering tot God. "Ik ben niet gelijk de andere mensen," maar beide hij en zijn bekering worden verworpen door het vervolg van de gelijkenis: "Dat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God." Lukas 16:15. Dat is, die bekering, waarmee de mensen, als mensen, zichzelf vleien dat zij die bezitten, is een gruwel in de ogen van God. Maar de farizeeër wil doorgaan voor een bekeerd mens, hij wil meer voor de hemel te vertonen hebben dan zijn naaste: "Ik ben niet gelijk de andere mensen," te weten, in een staat van zonde en veroordeling, maar in een staat van bekering en zaligheid.
Maar zie hoe jammerlijk deze sekte, deze godsdienst de mensen misleidde. Zij maakte hen kinderen der hel, tweemaal meer dan zij vroeger waren, en dan hun leraars waren. Matth. 23:15. Dat is, hun leer verwekte zo'n verblindheid, zo'n ijdel vertrouwen, en zo'n ongegronde stoutmoedigheid in hun discipelen, dat zij doortrokken werden met een vals denkbeeld van de bekering, hetwelk hun tot verdoemenis strekte.

Ten vijfde. In deze woorden zien wij de farizeeër zich niet slechts de bekering toeeigenen, maar zich ook in die bekering verheugen:" O God! ik dank U ," zegt hij, "dat ik niet ben gelijk de andere mensen ," welke uitdrukking ons te kennen geeft, dat hij in 22 zijn bekering roemde, hij trok zijn staat in het minst niet in twijfel, maar leefde in de blijdschap van de zekerheid, waarin zijn ziel zich, naar hij zich voorstelde, door zijn bekering bevond. O God! ik dank U, zegt hij, ik ben niet in de staat van zonde, dood en verdoemenis, gelijk de onrechtvaardigen, en gelijk met deze tollenaar het geval is.
Maar welk een sterke misleiding! zich toe te vertrouwen aan een spinnenweb, en te menen, dat enige van de fijnst gesponnen werken van het vlees voldoende zouden zijn om de ziel te ondersteunen in, bij en onder het oordeel Gods. "Daar is een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is." Spreuken 30:12. Deze tekst kan op niemand zo geschikt toegepast worden als op de farizeeër en op diegenen, die in des farizeeërs voetstappen treden, en die verzwolgen zijn door zijn inbeeldingen en door de heerlijkheid van zijn eigengerechtigheid. Zo nogmaals, "Er is een weg, (een weg ten hemel) die iemand recht schijnt, maar het laatste van die zijn wegen des doods." Spreuken 14:12. Dit wordt ook vervuld in deze soort van mensen, aan het einde van hun weg is de dood en de hel, niettegenstaande hun vertrouwen, dat hun staat goed is.
Nogmaals, "Er is een, die zichzelf rijk maakt, en niet met al heeft." Spreuken 13:7. Wat kan duidelijker zijn uit al deze teksten, dan dat sommige mensen, die buiten de weg zijn, menen, dat zij zich daarop bevinden, en dat sommige mensen van zichzelf menen, dat zij rein zijn, welke zich nog in hun drek bevinden, en sommigen van zichzelf menen, dat zij rijk zijn voor de toekomende wereld, welke nochtans arm, en ellendig, en jammerlijk, en blind en naakt zijn. Aldus dacht de arme, blinde, naakte, geveinsde farizeeër van zichzelf, toen God dreigde hem te zullen vernederen. Ja, hij dacht zo van zichzelf, en verblijdde zich daarin, terwijl hij inderdaad afdaalde tot de kamers des doods.

Ten zesde. Volgens deze woorden schijnt de farizeeër het aan de goedheid van God toe te schrijven, dat zijn staat goed is. Ik ben niet gelijk de andere mensen, en ik dank God daarvoor. O God! zegt hij, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen. Hij dankte God, terwijl God niets voor hem had gedaan. Hij dankte God, terwijl de weg,

waarop hij zich bevond, niet door God voorgeschreven, maar een uitvinding van hemzelf was.
Evenzo dankt de vervolger God, dat hij op die weg der geweldenarij gebracht was, waarop de duivel hem gevoerd had, toen hij de kerk van God verwoestte en verscheurde: "Welker bezitters hen doden," zegt de profeet, "en houden het voor geen schuld, en een ieder van degenen, die ze verkopen, zegt: Geloofd zij de HEERE, dat ik rijk geworden ben!" Zach. 11:5. In herinner mij, dat Luther placht te zeggen: "In de Naam van God begint alle onheil." Alles moet aan God worden toegeschreven, de bekering van de farizeeër moet aan God worden toegeschreven, het recht of liever de snoodheid van de gewelddadige vervolging tegen Gods volk moet aan God worden toe geschreven.
"O God! ik dank U," en geloofd zij God, is het slot van des ketters lied. Zo nogmaals schrijft de man van de vrije wil alles toe aan God, de Quaker, de Ranter, de Sociniaan, enz., allen schrijven alles aan God toe. "O God! ik dank U," is in de mond van iedereen, en moet te pas gebracht worden bij elke dwaling, misleiding en verdoemelijke leer, die er in de wereld is.
Maar de Naam van God en hun leer, Godsverering en handelwijze hangt samen, evenals de Naam van God met de leer van de farizeeër samenhangt, dat is, er bestaat in het geheel geen samenhang daar tussen, want God heeft hun beginselen niet voorgesteld, ook erkent Hij ze niet, ook heeft Hij ze niet geboden, ook brengt Hij daardoor niet de minste genade of barmhartigheid tot hen, maar verwerpt ze veeleer, en houdt ze voor Zijn vijanden en voor de verwoesters der wereld.

Ten zevende. Wij komen in de volgende plaats tot de grond van dit alles, en die is, datgene, waartoe de farizeeër het gebracht had. Te weten, dat hij geen rover, onrechtvaardige, overspeler, noch ook gelijk deze tollenaar was, en dat hij tweemaal per week vastte en tienden betaalde van alles wat hij bezat. Zodat u ziet, dat hij aanspraak maakt op een dubbele grondslag voor zijn zaligheid, op een zedelijke en op een ceremoniële, maar beide zeer zwak en krachteloos. Wat aangaat de eerste van zijn grondslagen, wat is het meer, indien alles waar is wat hij zegt, dan dat hij enige duimen verwijderd is van de snoodste mensen in hun snoodste handelingen, een zeer magere zaak om daarop mijn vertrouwen op de hemel te bouwen.
En wat aangaat het tweede deel van zijn grond voor het leven, wat is het anders dan een tweetal ceremoniën, indien het dat nog maar is. Het eerste is van twijfelachtige waarde als een zaak, welke niet op Gods wet gegrond is, en het tweede is zodanig, dat het behoort tot de duisterste soort der ceremoniën, welke de Heere Jezus prediken en aankondigen. Maar veronderstel, dat zij de beste waren, en dat zijn gelijkvormigheid van dezelve volkomen was, dan waren zij nog nimmer verordineerd om door haar ten hemel te gaan, en zo vormden zij slechts een grondslag in het zand.
Maar alles kan sommigen mensen tot een grondslag en tot ondersteuning dienen voor hun zielen, en tot datgene, waarop zij hun hoop op de hemel bouwen. Ik ben geen dronkaard, zegt men, geen leugenaar, geen vloeker, geen dief, en daarom heb ik, God zij gedankt, hoop op de hemel en de heerlijkheid. Ik ben geen rover, geen overspeler, geen onrechtvaardige, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar, en daarom hoop ik naar de hemel te gaan.
Helaas! arme mensen, dat u van deze dingen voorzien zijt, zal dat u redden van het donderende geluid en de geweldige uitbarsting van de toorn van God op de zonde en

de zondaars in de dag, die branden zal gelijk een oven? Nee, nee, niets kan in die dag een mens beschutten voor de zware straffen van die wraak, dan alleen de gerechtigheid Gods, welke niet de gerechtigheid der wet is, hoe deze ook moge genoemd of opgesierd worden met al die ijdele tooi, welke de hoofden en de inbeeldingen der mensen kunnen uitvinden, want dat is slechts de gerechtigheid van de mens.

'S MENSEN GERECHTIGHEID VERWORPEN. DE TOEGEREKENDE GERECHTIGHEID VAN CHRISTUS ALLEEN NODIG EN VOLDOENDE TOT RECHTVAARDIGING

Maar, o gij blinde farizeeër, daar gij zo vol vertrouwen zijt, dat uw staat goed is, en dat uw gerechtigheid die is, welke bestaan zal in de dag, dat zij door het vuur beproefd zal worden, 1 Cor. 3:13, laat mij nu met u over de gerechtigheid handelen. Mijn verschrikking zal u niet vervaard maken, ik ben geen God, maar een mens gelijk gij zijt, beiden zijn wij geformeerd uit het stof.

Ten eerste, wanneer bent u begonnen rechtvaardig te zijn? Was het voor of nadat gij een zondaar geweest waart? Niet daar voor, durf ik zeggen, maar indien het was na die tijd, dan hebben de zonde, waarmee gij uzelf voor die tijd bezoedelde, u onbekwaam gemaakt om wettische gerechtigheid voort te brengen. Want de zonde, waar zij is, bezoedelt, verontreinigt en bederft de gehele mens, daarom kunt u door latere daden van gehoorzaamheid uzelf niet tot een rechtvaardige maken in het oog van die God, tot wie gij u nu vermeet staande te bidden.
Weliswaar kunt u uw onreinheid bedekken, en uw graf bepleisteren, want dat zullen daden van latere gehoorzaamheid doen, hoewel de zonde voorafgegaan is. Maar, farizeeër, God kan door het witte van deze wand heen zien tot de onreinheid, die zich daar binnen bevindt, God kan ook door de beschildering en versiering van uw sierlijk graf heen zien tot de doodsbeenderen, die zich daarbinnen bevinden, ook kan geen enkele van uw allerheiligste plichten, evenmin als zij het allen tezamen kunnen, het oog van de alziende Majesteit verblinden, zodat Hij niet al de onreinheid van uw ziel aanschouwen zou. Matth. 23:27. Sta daar dus niet zo stout op, nu gij u voor Gods aangezicht bevindt, de zonde is bij u, en het oordeel en de rechtvaardigheid is bij Hem. Het past u dus veeleer dit leven uit uw hand te verachten en te verfoeien, en al uw verrichtingen slechts schade en drek te achten, en te zoeken gerechtvaardigd te worden door de gerechtigheid van een ander, in plaats van die van uzelf. Dit is de weg om beveiligd te worden.
Ik zeg, blinde farizeeër, dit is de weg om beveiligd te worden voor de toekomende toorn. Er is niets zekerder dan dit, dat God, ten aanzien van de rechtvaardiging van de vloek der wet, 's mensen gerechtigheid, vanwege haar zwakheid en onprofijtelijkheid, verworpen heeft, en in de plaats daarvan de heerlijke gerechtigheid van Zijn Zoon heeft aangenomen, omdat die, en die alleen, inderdaad algemeen, volkomen en gelijk is met Zijn rechtvaardigheid en heiligheid.
Dit is in zeker opzicht de inhoud van de gehele bijbel, en moet daarom wel de stelligste waarheid zijn.
Nu dan Farizeeër, ik raad u, terwijl gij bezig zijt te bidden, dat u bij uzelf overdenkt wat God het meest behaagt, en het antwoord zal spoedig gegeven zijn. De beste

gerechtigheid, voorzeker de beste gerechtigheid, want dat zal uw rede u bekend maken. Vraag daarna uzelf af, terwijl gij nog met uw godsdienstplichten bezig zijt: Maar wie heeft de beste gerechtigheid?

En het antwoord daarop zal eveneens spoedig gevonden zijn, te weten, Hij, die in zijn persoon met God gelijk is, en dat is Zijn Zoon Jezus Christus. Die afgescheiden is van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden, en dat is Zijn Zoon Jezus Christus. Die geen zonde deed, en in wiens mond geen bedrog werd gevonden, en er is nooit een zodanige in de wereld geweest, dan alleen de Zoon van God, Jezus Christus.

Wanneer gij, farizeeër, dit nu gedaan hebt, vraag dan nogmaals, terwijl gij met de uitoefening van uw godsdienst bezig zijt: Maar wat moet er met deze beste gerechtigheid, de gerechtigheid van Jezus Christus, geschieden?

En het antwoord zal gereed zijn. Zij moet door een daad van de soevereine genade Gods aan de zondaar overgemaakt worden, die zich daarop verlaat ter rechtvaardigmaking van de vloek der wet. Hij is ons van God geworden tot rechtvaardigheid. 1 Cor. 1:30. "Want die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." 2 Cor. 5:21. Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een ieder, die gelooft." Rom. 10:4.

Dit geschied en vastgesteld zijnde, ga dan weer, gij farizeeër, met de vraag tot uzelf inkeren: Is het hoogst veilig voor mij op deze gerechtigheid van God te vertrouwen? Op deze gerechtigheid van de Godmens, op deze gerechtigheid van Christus? Voorzeker is het dat. Aangezien zij, volgens de tekst, voor de beste gerekend wordt, en voor die, welke God het meest behaagt, aangezien zij die gerechtigheid is, van welke God heeft aangewezen, dat zondaren daardoor gerechtvaardigd zullen worden. Want in de Heere hebben wij gerechtigheid, indien wij geloven, en in de Heere worden wij gerechtvaardigd, en beroemen wij ons. Jesaja 45:24 - 25.

Ja zelfs, gij farizeeër, verondersteld al, dat uw eigen gerechtigheid even lang, even breed, even hoog, even diep, even volmaakt, even goed en in elk opzicht even goed is als de gerechtigheid van Christus, kunt u dan, aangezien God ons met Zichzelf verkiest te verzoenen door Christus, kunt u dan trachten door uw eigen gerechtigheid uzelf met God te verzoenen, zonder dat u schuldig staat aan het aantasten, of tenminste aan het smaden van deze gerechtigheid van Christus voor God? Zou u, indien die veronderstelling waarheid was, niet schuldig staan, zo gij vanwege uw eigen gerechtigheid de aanneming van uw persoon eiste, tegengesteld aan Gods bedoeling?

Veronderstel, dat een koning iemand verkozen heeft om rechter te zijn in het land, en dat hij bepaald heeft, dat deze mam rechter zal zijn in alle zaken, en dat overeenkomstig zijn uitspraak het vonnis van iedereen wezen zal. Veronderstel verder, zeg ik, dat na deze een ander man opslaat, en op zijn eigen hand besluit zijn eigen zaken zelf af te doen. Al is hij nu ook in ieder opzicht even bekwaam als de rechter, die door de koning is aangewezen, ja, verondersteld ook, dat hij even billijk en rechtvaardig handelt, zo zou toch het opwerpen van zichzelf tot rechter een belediging voor de koning en een daad van opstand zijn, en zo een strafwaardige overtreding.

Welnu, gij farizeeër, God heeft bepaald, dat door de gerechtigheid van Zijn Zoon, en door die gerechtigheid alleen, mensen gerechtvaardigd zullen worden in Zijn oog van de vloek der wet. Heb daarom acht op uzelf, en welke uw gerechtigheid moge zijn, draag zorg ze niet, tot gevaar voor uzelf tegen de gerechtigheid van Christus over te

stellen. Ik zeg, breng ze niet in, laat ze niet voor u pleiten voor de vierschaar Gods, en pleit gij evenmin voor haar in Zijn gericht, want gij kunt dat niet doen, en onschuldig zijn. 26 indien hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, hij heeft gezondigd, zegt Ezech.

Let op de tekst: "Als Ik tot de Rechtvaardige zeg, dat hij zeker leven zal, en hij op zijn gerechtigheid vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven." Ezech. 33:13.

Merk enige weinige dingen uit deze tekst op, en wel de hier volgende:

Ten eerste. Hier is sprake van een rechtvaardige, van een mens, op wie wij niet horen dat de God des hemels aanmerking maakt.

Ten tweede. Er wordt hier aan die mens de belofte gedaan, "dat hij zeker leven zal," maar op deze voorwaarde, dat hij niet op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt. Waardoor het duidelijk aan het licht treedt, dat de belofte des levens tot deze rechtvaardige niet geschiedt om der wil van zijn gerechtigheid, maar om der wil van iets anders, te weten, de gerechtigheid van Christus.

1. Niet terwille van zijn eigen gerechtigheid. Dit is duidelijk, doordat ons toegelaten, ja geboden wordt, te vertrouwen op de gerechtigheid, die ons behoudt. De gerechtigheid Gods is tot allen en over allen, die geloven, zodat u daarop uw vertrouwen moet stellen ter rechtvaardigmaking. Indien nu echter uw gerechtigheid, zo zij zeer volkomen was, u kon behouden, kon, ja behoorde u vrijmoedig uw vertrouwen daarop te vestigen. Maar aangezien het u verboden is daarop te vertrouwen, is het duidelijk, dat zij niet kan behouden, zodat het niet is om der wil van die gerechtigheid, dat de Rechtvaardige behouden wordt. Rom. 3:21 - 22.

2. Maar om de wil van iets anders, te weten, om der wil van de gerechtigheid van Christus, "welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die tevoren geschiedt zijn, onder de verdraagzaamheid Gods: tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende diegenen, die uit het geloof van Jezus is." Rom. 3:25 - 26. Zie ook Filip. 3:7 - 9. Als de Rechtvaardige, "op zijn gerechtigheden vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet (door te vertrouwen op zijn eigen gerechtigheid), daarin zal hij sterven.

Merk nog verder op.

1. Dat er meer kracht in één zonde gelegen is om te verderven, dan in al uw gerechtigheid om u in het leven te behouden. Als hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, als hij er ook nog zo weinig op vertrouwt, indien hij er slechts op vertrouwt, zo zal al zijn gerechtigheid vergeten zijn, en door, en vanwege en in de zonde, die hij bedreven heeft door daarop te vertrouwen, zal hij sterven.

2. Merk ook op, dat er meer verdoemelijke zonden zijn dan die, welke tegen de wet der zeden zijn. In welk van de Tien geboden is het vertrouwen op onze eigen gerechtigheid verboden? Toch is het een zonde. Het is daarom een zonde, welke door het Evangelie verboden wordt, en het staat in het nauwste verband met, ja, is de, of een wortel van het ongeloof zelf: "Die niet gelooft, zal verdoemd worden."

Maar die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, gelooft niet, noch aan de waarde, noch aan de algenoegzaamheid van de gerechtigheid van Christus om hem te behouden, daarom zal hij verdoemd worden. Maar hoe wordt het openbaar, dat hij, die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, dit doet doordat hij twijfelt of geen geloof hecht aan de waarde of de algenoegzaamheid van de gerechtigheid van Christus? Ik antwoord: Doordat, juist doordat hij op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt. Een mens zal nooit graag verkiezen te vertrouwen op de slechtste hulp, wanneer hij gelooft, dat er betere bestaat, die even nabij is en even spoedig verkregen kan worden, en dat wel op even gemakkelijke, zo niet gemakkelijker voorwaarden. Indien hij, die voor het leven op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, geloofde, dat de gerechtigheid van Christus inderdaad dient tot rechtvaardigmaking, en dat deze gerechtigheid van Christus in zich alle genoegzaamheid bezit om dit gezegende werk te verrichten, wees ervan verzekerd, hij zou datgene verkiezen, om daarop te leunen en te steunen en zijn ziel te wagen, waarvan hij zag dat het beste was en het meest voldoende om te behouden, voornamelijk wanneer hij tegelijk zag, (en dat zien moet hij, wanneer hij de gerechtigheid van Christus ziet) dat dit even spoedig kan verkregen worden, omdat het even nabij is, en op even gemakkelijke ... Nee, gemakkelijker voorwaarden dan 's mensen eigen gerechtigheid.

Ik zeg, hij zou dit spoediger verkiezen, vanwege het gewicht der zaligheid, de waarde der zaligheid, en de vreselijke ellende, welke tot in eeuwigheid het deel zal zijn van hem, die in deze zaak mistast. Het gaat hier om de hemel, het geldt hier het ontvlieden van de hel, de toorn en de verdoemenis, zegt de ziel, en daarom wil ik, moet ik, durf ik niet anders kiezen dan dat, en dat alleen, waarvan ik geloof, dat het de beste en meest voldoende hulp is in een zaak van zo'n groot belang als het welzijn der ziel is. Hij, die op zijn eigen gerechtigheid vertrouwt, doet dit alzo, omdat hij niet gelooft aan de genoegzaamheid van de gerechtigheid van Christus om hem te behouden. Zodat deze zonde van het vertrouwen op zijn eigen gerechtigheid een zeer grote en verdoemelijke overtreding is, omdat zij de gerechtigheid van Christus versmaadt, welke de enige gerechtigheid is, die voldoende is om ons van de vloek der wet te verlossen. Ook miskent zij de bedoeling des hemels en de uitnemendheid van de verborgenheid der wijsheid Gods, welke deze weg der zaligheid voor de mens heeft aangewezen.

Wat zal ik zeggen? Zij zoekt ook God te beroven van de eer van de zaligheid des mensen. Zij zoekt de kroon van het hoofd van Christus te nemen, en die op het hoofd van de huichelaar te zetten, geen wonder daarom, dat deze een zonde van zo'n gewicht en van zo'n kracht is, dat zij die mens en zijn gerechtigheid in de hel doet verzinken, die daarop leunt of die daarop vertrouwt.

Maar farizeeër, ik behoef niet aldus tot u te spreken, want gij zijt niet de man, welke die gerechtigheid bezit, waarmee God genoegen neemt, welke ook nergens anders te vinden is dan bij Hem, die verordineerd is om de Zaligmaker van mensen te zijn, en deze is niemand anders dan Jezus, die genaamd wordt Christus. Uw gerechtigheid is een armzalig bewijsje, een snipper, ja nog niet eens zoveel als een snipper van de gerechtigheid. Uw eigen betuiging maakt u partijdig in de wet: want hier, in het midden van uw roemtaal, doet gij uzelf kennen als ledig en ontbloot, omdat gij niet kunt zeggen, dat u alle gerechtigheid vervuld hebt.

Welk een waanzinnigheid heeft u dan in de tempel gebracht om daar op een stoutmoedige wijze, staande, voor God u te beroemen, zeggende: "O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen." Weet gij niet, dat hij, die één gebod

verbreekt, al de geboden Gods verbreekt, en bij gevolg, dat hij, die niet al de geboden Gods onderhoudt, geen ervan onderhoudt? Zeg ik dit van mijzelf? Zegt niet de Schrift hetzelfde?" Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen." Jakobus 2:10. Schaam u dan, ja schaam u.

Kent gij de God, met wie gij nu te doen hebt? Hij is een God, die, daar Hij rechtvaardig is, geen halve gerechtigheid voor hele kan aannemen, noch een kreupele gerechtigheid voor een vaardige, noch een zieke gerechtigheid voor een gezonde. Maleachi 1:8. En dit zo zijnde, hoe zou Hij dan datgene aannemen, hetwelk geen gerechtigheid is? Ik zeg, hoe zou Hij dan datgene aannemen, hetwelk in het minst geen gerechtigheid is, uitgezonderd een huichelachtige en geveinsde, want dat alleen is de uwe? En terwijl Christus gezegd heeft: Wanneer gij alles gedaan hebt, zegt: "Wij zijn onnutte dienstknechten," hoe kwam u er dan toe om te zeggen, voor gij één ding wel gedaan had: *Ik ben beter, rechtvaardiger dan andere mensen?* Geloofde u, toen gij dit zei, dat God uw hart kende? Had u dit tot de tollenaar gezegd, het was een hoge en verwaande uitdrukking geweest, maar dit voor God te zeggen, voor het aangezicht van God, terwijl Hij wist, dat u een zondaar waart, een snode zondaar, van uw geboorte en van uw ontvangenis af, bederft alles. Het werd gesproken om uw verwaandheid aan het licht te stellen, toen Christus zei: "Gij zijt het, die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw harten." Lukas 16:15. Hebt u hier wel acht op geslagen, dat God de vrucht beoordeelt naar het hart, waaruit zij voortkomt?" De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat zijns harten, en de kwade mens brengt het kwade voort uit de kwade schat zijns harten." Lukas 6:45.

Ook kan men tot geen ander besluit komen, dan dat u een kwaad mens zijt, en dat zo al het goede, dat u meent te bezitten, niets dan kwaad is. Want u stelt het in de plaats van Jezus, en vermeet u uzelf daardoor aan de levende God aan te prijzen. Want u hebt vertrouwd op uw schaduw van gerechtigheid, en ongerechtigheid bedreven.

Uw zonde heeft uw gerechtigheid doen wegsmelten, en ze veranderd in niets dan slijk, of, zo gij wilt, ze gelijk gemaakt aan de morgendauw, die snel verdwijnt, zodat zij u geen heil kan aanbrengen, wanneer gij de zaligheid en het eeuwige leven van God zult begeren.

Maar verder, *gij zegt, dat u rechtvaardig zijt,* maar dat zijn slechts ijdele woorden. Weet u niet, dat uw ijver, welke het leven is van uw gerechtigheid, in vele dingen dwaas en ongerijmd is? Wat betekent anders uw uitzinnigheid en uw razen tegen mensen, die evengoed zijn als gij zelf? Het is waar, dat u er onwetend van zijt, dat zij goed zijn, kan u behoeden voor het bedrijven van de zonde, die onvergeeflijk is, dit zal u geenszins vlekkeloos doen zijn in het oog van God, maar zal beide u en uw gerechtigheid schuldig maken. Paulus, die eens een even brave farizeeër was als gij zijn kunt, noemt veel van die ijver, waarmee hij in die staat bezeten was en in welker uitoefening hij leefde, woede, ja, bovenmatige woede. Hand. 26:9 - 11, Filip. 3:5, 6, en van dezelfde soort is veel van uw ijver. En dit moet wel zo zijn, want een man der wet, iemand, die de wet voorstaat en die daarin rust, moet een vervolger zijn, ja, een vervolger van rechtvaardige mensen, en dat wel uit ijver voor God, omdat er door de wet, vanwege de zwakheid, welke zij in u ontmoet, afkeer, bitterheid des geestes en toorn verwekt wordt tegen hem, die u rechtmatig van toorn beschuldigt, omdat gij verkiest te vertrouwen op uw eigen gerechtigheid, terwijl er door God voor een betere gezorgd is om ons te behouden. Gal. 4:28 - 31.

Uw gerechtigheid is dus aan gebreken onderhevig, ja, uw ijver voor de wet en de lieden van de wet, heeft uitzinnigheid en woede met uw zedelijke deugden verenigd, en uw gerechtigheid tot ongerechtigheid gemaakt, hoe kunt u dan oprecht zijn voor de Heere? Verder, heeft niet de hoogmoed van uw geest in deze vurige en onzinnige ijver voor uw farizese denkbeelden u op de gedachte gebracht, dat u in staat zijt om meer te doen dan God u heeft bevolen, en zo in staat om uzelf rechtvaardiger te doen zijn, dan God eist dat u zijn zoudt? Wat anders is de oorzaak van uw bijvoeging van wetten bij Gods wetten, van voorschriften bij Gods voorschriften, en van overleveringen bij Gods inzettingen? Markus 7:8.

Ja, hebt gij niet, door dit te doen, de wet beschuldigd van gebrek aan volmaaktheid, en zo de God, die ze gaf, van gebrek aan wijsheid en getrouwheid jegens Zichzelf en u? Ja, nogmaals zeg ik, hebt gij niet, door zo te handelen, God van onwetendheid beschuldigd ten aanzien van de regels, die er aan Zijn schepselen gegeven moesten worden, ten einde hun gehoorzaamheid volkomen te maken? En geeft niet bovendien deze uw onzinnige dwaasheid te kennen, dat, zo gij niet tussenbeide gekomen waart met de bundel van uw overleveringen, de gerechtigheid onvolmaakt geweest was, niet door de zwakheid van de mens maar door een belemmering in God, gelegen in de regels, die Hij ons tot rechtvaardigheid gaf?

Nu, wanneer gij over deze dingen goed hebt nagedacht, geef dan bij uzelf het antwoord op deze weinige vragen: Is dit geen verwaandheid? Is dit geen Godslastering? Is dit niet een veroordeling van God, opdat u rechtvaardig zou zijn? En meent gij, dat dit inderdaad de weg is om rechtvaardig te zijn?

Maar nogmaals, wat betekent het, dat u uw eigen regels, wetten, rechten, inzettingen en verordeningen verkiest boven de regels, wetten, inzettingen en rechten van God? Meent gij, dat dit recht is? Waarheen zal uw ijver, uw hoogmoed en uw dwaasheid u voeren? Is er meer redelijkheid, meer billijkheid, meer heiligheid in uw overleveringen, dan in de heilige, en rechtvaardige, en goede geboden Gods? Rom. 7:12.

Waarom dan, zeg ik, verwerpt gij het gebod Gods, om uw eigen overlevering te onderhouden? Ja, waarom woedt, en raast, en tiert gij, wanneer men uw wet of de regel die gij ingesteld hebt, en de overlevering van uw voorvaderen niet onderhoudt, en sluit nochtans uw ogen wanneer gij zelf leeft in de breuk van de wet Gods? Ja, waarom veroordeelt gij de mensen, wanneer zij uw wet niet onderhouden, maar bedenkt een verontschuldiging, ja, pleit voor hen, die leven in de breuk van de wet Gods? Markus 7:10 - 13.

Zal dit voor rechtvaardigheid doorgaan in de dag van God almachtig? Zal dit niet veeleer, gelijk een molensteen, die om uw hals gehangen wordt, u doen verzinken in de diepten der hel?

O die blindheid, die waanzinnigheid, die hoogmoed en spijt, die er woont in de harten van die mensen, welke menen rechtvaardig te zijn! nogmaals, welke soort van gerechtigheid is dat toch, welke bestaat in een misplaatsing, en zo bijgevolg in een misschatting van Gods geboden? Sommige zet gij te hoog, en andere te laag, gelijk gij in de tekst een ceremonie hebt gesteld boven het geloof, boven de liefde, en boven de hoop op de barmhartigheid Gods, terwijl, gelijk duidelijk blijkt, de laatst vermelde de gewichtigste zaken, zaken van de eerste rang zijn. Matth. 23:23.

Nogmaals, gij hebt het goud verkozen boven de tempel, die het goud heiligt, en de gave op het altaar boven het altaar, dat de gave heiligt. Matth. 23:17.

Nogmaals zeg ik, hoe moeten wij deze soort van gerechtigheid toch noemen? Welke rug zal voor zo'n kleed geschikt zijn, dat geheel en al verkeerd in elkaar gezet is? Even alsof de mouwen op de zakken genaaid moesten worden, en de zakken daar gezet moesten wezen, waar de plaats voor de mouw is.
Ook kan er geen andere gerechtigheid voor de dag komen waar een verkeerd oordeel haar voorafgaat. Dit misplaatsen van Gods wetten kan, zeg ik, niets anders te voorschijn brengen dan wanstaltige en misplaatste gehoorzaamheid. Het brengt inderdaad een monster voort, een wanstaltig wezen, een mol, een muis, een zwijn, al welke onreine dieren de Heere een gruwel zijn.
Want zie, zegt Hij, zo gij aan het werk zult gaan, dat u alle dingen maakt naar de afbeelding, die u op de berg getoond is. Plaats het geloof, waar het geloof moet wezen, een zedenwet, waar een zedenwet moet wezen, en een ceremonie waar een ceremonie moet wezen, want dit onderste boven keren der dingen zal geacht worden als het leem van de pottenbakker. En zal u dit uw gerechtigheid noemen, ja, zal u daarin staan, daarvoor pleiten, en een zaak van eeuwig belang wagen op zo'n nietig mengelmoes als dit is? O dwazen en blinden! Maar laat ons verder de zaak een weinig meer van naderbij beschouwen.
O blinde farizeeër! Gij staat op uw gerechtigheid, maar wat is uw bedoeling? Begeert u genade voor uw gerechtigheid, of rechtvaardigheid voor uw gerechtigheid?

IN DE EERSTE PLAATS GENADE indien genade, welke genade dan? Tijdelijke dingen geeft God aan de ondankbaren en onheiligen, ook is Hij niet gewoon de wereld aan de mens te verkopen voor gerechtigheid. De aarde heeft Hij de mensenkinderen gegeven. Maar dit is het niet, gij begeert eeuwige genade voor uw gerechtigheid, gij wilt de gedachten van God er bij bepalen, welk een heilig, welk een goed, welk een rechtvaardig mens gij zijt, en geweest zijt. Maar Christus is niet gestorven voor de goeden en rechtvaardigen, ook is Hij niet gekomen om dezulken tot het bruiloftsfeest te roepen, dat de genade voor de wereld heeft bereid. "Ik ben niet gekomen," zegt Christus, "om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering." Markus 1:27, Rom. 5. Maar dit is uw pleidooi: O Heere God! ik ben een rechtvaardig mens, schenk mij daarom genade en een aandeel in U hemels koninkrijk. Wat bedoelt gij anders wanneer gij zegt: "O God! ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere mensen?"
Waarom verheugt gij u, waarom bent u verblijd, dat u rechtvaardiger zijt, indien dit werkelijk het geval is, dan uw naaste, indien het niet is omdat gij meent, dat u iets op uw naaste voorhebt, met betrekking tot de genade, en dat u door uw gerechtigheid uzelf hebt ingedrongen in de genegenheden Gods en u een aandeel hebt verschaft in Zijn eeuwige gunst? Maar: Wat, wat hebt gij gedaan door uw gerechtigheid? Ik zeg, wat hebt gij daardoor aan God gegeven? En wat heeft Hij uit uw hand ontvangen? Misschien zal u zeggen: Gerechtigheid behaagt aan God.
Maar ik antwoord: Nee, dat doet de uwe niet, met betrekking tot de rechtvaardiging van de vloek der wet. Tenzij ze even volmaakt is als de rechtvaardigheid, aan welke zij bewezen wordt, en als de wet, welke ze eist. Maar zo'n gerechtigheid is de uwe niet. Nee, die van u is besmet, die van u is bevlekt, die van u doet u in Zijn ogen zijn als een gevlekte vogel. Uw gerechtigheid heeft ongerechtigheid bij uw ongerechtigheid gevoegd, omdat zij de oorzaak was, dat u geen behoefte meende te hebben aan bekering, en omdat zij u de stoutmoedigheid gegeven heeft, u onbeschaamd voor het aangezicht van God te werpen, en u daar, namelijk voor Zijn

heilige ogen, welke zo rein zijn, dat zij het kwade niet kunnen aanschouwen, Hábakuk 1:13, heeft doen roemen, pochen en snoeven op uzelf en op uw walgelijke, verfoeilijke en stinkende onreinheid, want al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed, omdat zij voortvloeien uit iets, uit een hart, uit een mens, die onrein is.
Maar, nogmaals, begeert gij genade voor uw gerechtigheid? Voor wie begeert gij ze, voor een ander, of voor uzelf? Indien het is voor een ander, en het is het eigenaardigst, dat een rechtvaardig mens met zijn gerechtigheid voor een ander tussenbeide treedt, eerder dan voor zichzelf, dan werpt gij Christus uit Zijn plaats en uit Zijn ambt, en maakt uzelf tot een Zaligmaker in Zijn plaats, want een Middelaar is er reeds, namelijk een Middelaar tussen God en de mensen, en dat is de mens Christus Jezus. Er is daarom geen behoefte aan uw tussenkomst met uw gerechtigheid opdat er iemand aangenomen worde tot rechtvaardiging van de vloek. Maar pleit gij vanwege uw gerechtigheid voor genade voor uzelf? Wel, door dit te doen geeft gij te kennen:

Ten eerste. Dat uw gerechtigheid meer bij God kan uitwerken, dan uw zonden in staat zijn te doen. Ik zeg, dat uw gerechtigheid bij God kan uitwerken, dat Hij u bewaart voor de dood, meer dan uw zonden bij Hem kunnen uitwerken, dat Hij u daartoe veroordeelt. En indien dit zo is, wat volgt er dan anders uit, dan dat uw gerechtigheid meer is, en verricht is geworden in een meer volkomen geest, dan ooit met uw zonden het geval was?
Maar dit te willen beweren zou zijn een leugen voor te staan, want er is geen mens, of hij zondigt terwijl hij een zondaar is met een meer volkomen geest, dan waarmee een goede mens de gerechtigheid kan volbrengen. Wanneer een zondaar zondigt, doet hij het met geheel zijn hart, en met geheel zijn gemoed, en met geheel zijn ziel, en met al zijn krachten, ook heeft hij in zijn gewone loop niets, dat hem bindt. Maar met een goed mens is het niet zo: elk en ieder deel van hem is niet, noch kan zijn, in elke goede plicht, die hij doet. Want als hij het goede wil doen, ligt het kwade hem bij. En nogmaals, "Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees, en deze staan tegenover elkaar, zo dat u niet doet, hetgeen gij wilde." Gal. 5:17.
Indien nu een goed mens het goede niet kan doen met die volkomenheid en eenheid der ziel, met die eenheid en algemeenheid des gemoeds, als waarmee een kwaad mens de zonde doet, dan is zijn zonde zwaarder om hem te doen neerdalen in de hel, dan zijn gerechtigheid om hem op te heffen naar de hemel. En nogmaals, zeg ik, indien de gerechtigheid van een goed mens voor zijn zonde onderdoet, zowel in getal als in gewicht en in maat, gelijk werkelijk het geval is, want een goed mens deinst terug en siddert bij de gedachte, dat God met hem in het gericht treedt, Psalm 143:2, dan is zijn ongerechtigheid meer dan zijn gerechtigheid.
En nogmaals, zeg ik, indien de zonde van iemand, die waarlijk begenadigd is, en zo van iemand, die de beste beginselen heeft, sterker en machtiger is om hem te verderven, dan Zijn gerechtigheid om hem te behouden, hoe zou het dan kunnen gebeuren, dat de farizeeër, die geen begenadigde maar een bloot vleselijke mens is, enigermate veranderd en beschilderd met enige weinige magere en zinledige formaliteiten, met zijn ledige, partijdige, huichelachtige gerechtigheid kon opwegen tegen zijn grote, machtige en zware zonden, die hem in elke staat en toestand hebben aangekleefd, om hem verfoeilijk te maken in het oog van God?

Ten tweede. Pleit gij vanwege uw gerechtigheid voor genade voor uzelf? Wel, door dit te doen geeft gij te kennen, dat u genade verdient, en dat komt er bijna mee overeen alsof gij zegt: God is mij wat ik vraag verschuldigd. De beste wijze, waarop dit verklaard kan worden, is, dat u beveiliging zoekt voor de schrikkelijke vloek van God, als door de werken der wet, en voorzeker tussen Christus en de wet zal u in de hel vallen. Rom. 9, de drie laatste verzen. Want hij, die genade zoekt, als, en slechts als, uit de werken der wet, vertrouwt daarop niet geheel en al. Evenmin zoekt hij, welke die gerechtigheid najaagt, die hem moet behouden als uit de werken der wet, evenmin zoekt een zodanige het alleen, geheel en uitsluitend uit de handen der genade. Zo dan, datgene, hetwelk u moet behouden, te zoeken, noch uit de handen der wet, noch uit de handen der genade, is voorzeker, het te zoeken waar het niet te vinden is, want er is geen middenweg tussen de gerechtigheid der wet en de genade Gods. U moet het ontvangen, of aan de deur van de wet, of aan de deur van de genade. Maar, 33 zegt gij, ik heb het liefst uit de handen van beide. Ik zal op geen van beide alleen vertrouwen.

Ik heb graag twee pezen aan mijn boog. Indien een ervan, gelijk gij denkt, mij alleen kan helpen, dan zegt mijn verstand mij, dat beide mij beter kunnen helpen. Daarom zal ik rechtvaardig en goed zijn, en zal trachten mij door mijn goedheid aan te bevelen aan de barmhartigheid Gods: want zeker, hij, die iets van zichzelf heeft om hem in de gunst van zijn vorst te brengen, zal eerder zijn barmhartigheid en gunst verwerven, dan iemand, die tot hem komt ontbloot van alle goed. Ik antwoord, maar er zijn geen twee wegen naar de hemel, geen twee levende wegen, er is één verse en levende weg, welke Christus ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees, en buiten die een weg is er geen andere. Hebr. 10:19 - 24.

Waarom dan spreekt gij van twee pezen aan uw boog? Hoe zou het met hem gaan, die twee stoelen wou hebben om er op te zitten? Ja, de tekst zegt duidelijk, dat zij daarom geen gerechtigheid verwierven, omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet. Ziehier, zij worden door het Evangelie afgewezen, omdat zij ze niet zochten uit het geloof, dat is, uit het geloof alleen. Nogmaals, de wet en de gerechtigheid der wet ontvliedt hen, en zij konden ze niet verkrijgen, hoewel zij ze zochten, omdat zij ze niet zochten uit het geloof. De genade is dus alleen te vinden in Jezus Christus! nogmaals, de gerechtigheid der wet is alleen te verkrijgen door het geloof van Jezus Christus, dat is, in de Zoon van God is de gerechtigheid der wet te vinden, want Hij is, door Zijn gehoorzaamheid aan Zijn Vader, het einde der wet geworden tot rechtvaardigheid. En terwille van zijn Wettische gerechtigheid, welke ook genoemd wordt de gerechtigheid Gods, omdat het God in het vlees van de Heere Jezus was, die ze vervulde, wordt genade en barmhartigheid van God uitgestrekt tot al wie zich door het geloof op God verlaat door deze Jezus, zijn gerechtigheid.

En hierom is het, dat wij zo dikwijls lezen, dat deze Jezus de weg is tot de Vader. Dat God ons om Christus' wil vergeeft. Dat door de gehoorzaamheid van een velen tot rechtvaardigen gesteld zijn geworden. En dat door deze mens ons vergeving der zonden gepredikt wordt, en dat door Hem allen, die geloven, gerechtvaardigd worden van alle dingen, van welke zij niet konden gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes. Nu, hoewel ik hier melding maak van gerechtigheid en genade, toch houd ik staande, dat er slechts één weg is, te weten, tot het eeuwige leven, welke weg, gelijk ik zei, Jezus Christus is, want Hij is de verse, de enige verse en levende weg tot de Vader

der barmhartigheden, om genade te verkrijgen ten einde mij bekwaam te maken om bij Hem in de hemelen te zijn eeuwig en altoos.

Maar, zegt gij, *ik wil in mijzelf rechtvaardig zijn, opdat ik iets moge hebben om mij bij God aan te bevelen, wanneer ik tot Hem ga om genade.*
Ik antwoord: Maar gij blinde farizeeër, ik zeg u, dat u het oogmerk Gods met het Evangelie niet verstaat, hetwelk is, niet 's mensen gerechtigheid op de voorgrond te doen treden, gelijk gij droomt, maar de gerechtigheid van Zijn Zoon, en Zijn genade door Hem, te doen uitblinken. Inderdaad, indien het Gods oogmerk met het Evangelie was, de gerechtigheid des mensen te verheffen en te verhogen, dan zou hetgeen gij gezegd hebt te pas komen. Want wat groter waardigheid kan er aan de gerechtigheid des mensen gegeven worden, dan ze toe te laten? Ik zeg, wat groter waardigheid, dan dat God ze toelaat als een Voorspraak, een tussenpersoon, een bemiddelaar, want alle deze zijn het, die bij God bewerken, dat Hij mij genade betoont. Maar hieraan heeft God nooit gedacht, veel minder kon Hij met het Evangelie deze bedoeling hebben: want de tekst loopt daar vlak tegen in. Niet uit de werken, niet uit de werken der gerechtigheid, welke wij gedaan heb ben, niet uit de werken, opdat niet iemand zou roemen, zeggende: Wel, ik mag mijn goed leven dankbaar zijn voor de genade. Het was gedeeltelijk terwillevan mijn eigen goede daden, dat ik genade verkregen heb om de hemel en de heerlijkheid binnen te gaan. Zal dit het refrein zijn van het lied des hemels? Of is het dit, dat samengesteld is door de blinkende hemelse heerschaar, en waarvan wij lezen in het heilige boek Gods?
Nee, nee, dat lied luidt geheel anders en bevat veel betere tonen, daar het samengesteld is uit veel hogere en waarlijk hemelse stof: Want God "heeft ons tevoren verordineerd tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil. Tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde: waarin wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom van Zijn genade." Eféze 1:5 - 7. En het is nodig, dat de inhoud van het lied daarmee in overeenstemming zij, waarom er ook gezegd wordt, dat het lied des hemels aldus luidt: "Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijn zegelen te openen, want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie, en u hebt ons onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heersen op de aarde." Openb. 5:9, 10.
Er wordt niet gezegd, dat zij zichzelf verlost hebben, of geholpen hebben zichzelf te verlossen en te bevrijden, maar dat het Lam, het Lam, dat geslacht was, het Lam alleen, diegene was, die hen had verlost. Ook wordt er niet gezegd, dat zij zichzelf Gode tot koningen en priesters gemaakt hadden, om de een of andere verzoening, offerande of slachtoffer te brengen, maar dat hetzelfde Lam het tot de zodanigen had gemaakt. Want zij, gelijk door de tekst wordt aangewezen, waren in, onder, een wet, en niet beter dan de geslachten, talen, natiën en volken der aarde. Beter! Nee, geheel niet, zegt Paulus. Rom. 3:9, hun afscheiding van hen geschiedde dus uit louter barmhartigheid, vrije genade, onverdiende ontferming en onderscheidende liefde, niet vanwege of ter oorzaak van de werken der gerechtigheid, welke iemand van hen heeft verricht, Nee, zij waren allen gelijk. Maar deze, omdat zij beminden waren, werden, toen zij in hun bloed gewenteld lagen, overeenkomstig Ezech. 16, door vrije genade

afgezonderd. En, gelijk het heet in een andere schriftuur plaats, gekocht van de aarde en uit de mensen door bloed. Openb. 14:3 - 4.
Zodat de verlossing van de geduchte toorn van God, noch geheel, noch gedeeltelijk, toegeschreven moet worden aan de wet of aan al de gerechtigheid, die van haar komt, maar aan dit Lam Gods, Jezus, de Zaligmaker der wereld, want Hij is het, die ons verlost heeft van de toekomende toorn, en dat naar de bepaling of aanwijzing Gods: "Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onze Heere Jezus Christus'. 1 Thess. 5:9. Laat ieder daarom op zijn hoede zijn wat hij doet, en waarop hij de grond voor zijn zaligheid 35 bouwt: "Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus." 1 Cor. 3:11. Maar pleit gij nog gelijk u vroeger deed, en blijft gij daarop staan?
Welnu, dan moet uw oogmerk het winnen van God, of Gods oogmerk moet het winnen van u. Uw oogmerk is, aan uw goed leven en aan uw goede daden een deel te geven van de eer van uw rechtvaardiging van de vloek. En Gods oogmerk is, al uw gerechtigheid weg te werpen op de straat, in het slijk en op de mesthoop. Gij zoekt de eer en beroemt u voor God, ja, gij begeerte en aandeel in de eer der rechtvaardigmaking, terwijl die alleen aan God behoort, en Hij gezegd heeft: "Ik zal Mijn eer aan geen andere geven."
Gij wilt niet enig en alleen uw vertrouwen stellen op de genade Gods in Christus ter rechtvaardigmaking, en God wil uw stinkende gerechtigheid niet aannemen als een deelgenoot in uw bevrijding van de zonde, de dood, de toorn en de hel. Nu is de vraag: Wie zal de overhand hebben, God of de farizeeër? En wiens woord zal bestaan, dat van God of dat van de farizeeër?
Helaas! de farizeeër moet hier wel het onderspit delven, want God is groter dan allen. Ook heeft hij gezegd, dat geen vlees zal roemen voor Hem, en dat Hij barmhartigheid wil en niet offerande. En nogmaals, dat het niet is, noch zijn zal, desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermende Gods. Welke hoop, hulp, steun of verlichting blijft er dan over voor de verdienste bejager? Welke twijg, of strohalm, of dunne draad blijft er over om een houvast te zijn voor zijn ziel? Deze bezem zal zijn spinnenweb wegvagen. Het huis, waar deze spin zo op leunt, zal nu omvergeworpen en die zich daarin bevindt in het hellevuur gestort worden, want niets minder dan de eeuwige verdoemenis is door God bestemd voor deze onbeschaamde en ongelovige farizeeër: God zal tot in eeuwigheid de overhand over hem hebben.

Ten derde. Maar pleit gij toch nog vanwege uw gerechtigheid voor genade?
Welnu, door dit te doen ontneemt gij aan God de macht om genade te verlenen. Want indien ze uw eigendom is als loon, zo is ze niet langer het zijn om daarover naar welgevallen te beschikken, want datgene, hetwelk een ander mij schuldig is, is naar recht en billijkheid niet te zijner, maar te Mijner beschikking. Zei ik, dat u door dit uw pleidooi aan God de macht ontneemt om genade te verlenen, ik voeg er bij, ja, en ook de macht om over de hemel en het eeuwige leven te beschikken.
En wat, bid ik u, blijft er dan voor God over, en wat kan Hij het zijn noemen? Niet de genade, want die hebt gij door uw goede daden verworven. Niet de hemel: want die hebt gij door uw goede daden verworven. Niet het eeuwige leven, want dat hebt gij door uw goede daden verworven.
Aldus, o gij farizeeër, gij eigengerechtige mens, hebt gij uzelf gesteld boven de genade, boven de barmhartigheid, boven de hemel, boven de heerlijkheid, ja, zelfs

boven God, want de verwerver moet geacht worden te staan boven hetgeen hij verwerft. Ontwaak man! Wat hebt gij gedaan? Gij hebt God gelasterd, gij hebt de heerlijkheid van Zijn genade onderschat, gij hebt hetgeen in u ligt gesteld tegenover het heerlijke oogmerk des hemels! Gij hebt uw vuile lompen zoeken te doen delen in uw rechtvaardigmaking. Nu, al deze dingen zijn gruwelijke zonden, en maken, dat uw ongerechtigheid oneindig is. Wat gaat gij doen? Gij hebt uzelf een wereld van nodeloze ellende geschapen.
Ik noem ze nodeloos, omdat gij vroeger meer dan genoeg had. Gij hebt uzelf tegen God gesteld, en zijt met Hem gaan twisten, gij rust op uw gewaande deugden en nietswaardige plichten. Gij wilt God geen duimbreed toegeven ten opzichte van de waarde van uw gerechtigheid, en er zo die waarde aan hechten, welke gij zelf verkiest. Gij wilt uw eigen rechter zijn, ten aanzien van de waarde van uw gerechtigheid, gij wilt niet luisteren naar het vonnis, dat het Woord daarover gestreken heeft, en evenmin kunt u het uitstaan, dat God ze wegwerpt in het stuk van uw rechtvaardigmaking, maar ge twist met de vrije genade, of wel dringt ze van haar plaats om uw farizees oogmerken te dienen, zeggende: "O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen," uzelf, ja God en uzelf, een gruwelijke leugen toedichtende, want gij zijt even als andere mensen, al is het niet in deze zaak, dan toch in een andere, ja, ge bevindt u in veel slechtere toestand dan de meeste mensen.
Ook zal het u geenszins baten, dat u deze uw goedheid toeschrijft aan de God des hemels, want dat is niets dan enkel spel, de waarheid is, dat de God, welke gij bedoelt, niets anders is dan uw gerechtigheid, en de genade, waarop gij hoopt, niets anders is dan uw eigen goede en eerlijke bedoelingen. Zodat gij:

Ten vierde. In alles wat gij zegt, u slechts doet kennen als een volslagen huichelaar. Gij maakt inderdaad aanspraak op genade, maar gij bedoelt niets dan verdienste. Gij schijnt de eer aan God te geven, maar tegelijkertijd neemt gij ze alleen voor uzelf. Gij veracht andere en hemelt uzelf op, en schrijft tenslotte volgens uw woorden alles aan God, maar in waarheid alles aan uzelf toe. Ook is er niets algemener onder deze soort van mensen, dan om God, Zijn genade en Zijn goedheid als middel te doen dienen voor hun eigen lof, zeggende: "O God! ik dank U," terwijl zij bij zichzelf vertrouwen, dat zij rechtvaardig zijn en in het minst geen behoefte aan bekering hebben, terwijl de waarheid is, dat zij de slechtste soort van mensen in de wereld zijn, omdat zij zichzelf plaatsen in een staat, waarin God hen niet gesteld heeft, en het dan op rekening van God schrijven, zeggende: O God, ik dank U, dat u dat gedaan hebt. Want wat groter zonde is er, dan God tot een leugenaar te maken, of aan God iets toe te schrijven, dat Hij nimmer beoogde, bedoelde of deed.
En dit alles onder de schijn van God te verheerlijke, terwijl er niets anders bedoeld wordt, dan alle eer van Hem te nemen, en ze als een kroon en als een diadeem voor het gezicht van de gehele wereld op uw eigen hoofd te dragen. Een eigengerechtig mens kan dus niet anders tot God komen om genade dan geveinsd, want wat behoefte aan genade heeft een rechtvaardig mens? Laat hij dan spreken over barmhartigheid, over genade en goedheid, en honderdmaal voor de dag komen met zijn: "O God! ik dank U" in de mond, dit alles zijn slechts woorden, er is geen last, geen neiging, geen begeerte naar barmhartigheid en gunstbetoning, ook verstaat hij niet in waarheid met zijn gehele hart de natuur der genade of wat een voorwerp daarvan is, maar wanneer hij God dankt, prijst hij zichzelf, wanneer hij om genade pleit, bedoelt hij zijn eigen

verdienste, en dit alles blijkt uit hetgeen er volgt, want zegt hij, ik ben niet gelijk deze tollenaar. Waarmee hij duidelijk als zijn gevoelen te kennen geeft, dat niet de goeden, maar de slechten, dienden verworpen te worden door de God des hemels, dat niet de slechten, maar de goeden, niet de zondaars, maar de eigengerechtigen de geschiktste voorwerpen van Gods gunst zijn.
Hetzelfde geschiedt door andere in deze onze dagen: gunst, barmhartigheid, genade en "o God, ik dank U", is in hun mond, maar hun eigen kracht, genoegzaamheid, vrije wil en dergelijke, dat zijn de dingen, die zij bedoelen met al zulke hoge en heerlijke uitdrukkingen.

IN DE TWEEDE PLAATS - RECHTVAARDIGHEID

Maar, ten tweede, indien uw pleidooi niet gaat om genade, maar om rechtvaardigheid, laat ons dan een weinig daarover spreken.
De rechtvaardigheid heeft wetten en regels, waarnaar zij afmeet, en indien u aan die wetten en regels niet voldoet, kan zij u geen heil aanbrengen. Kom dan, o gij blinde farizeeër, en laat ons enige minuten doorbrengen met samen daarover te handelen. Gij eist rechtvaardigheid, omdat God gezegd heeft, dat de mens, die deze dingen doet, in en door dezelve zal leven. En nogmaals, de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden, niet langs de weg der barmhartigheid, maar langs de weg der rechtvaardigheid. Hij zal door dezelve leven. Maar wat hebt gij gedaan, gij blinde farizeeër? Wat hebt gij gedaan, dat u het er op durft laten aankomen, te staan of te vallen met de aller volmaakste rechtvaardigheid Gods? Hebt gij de gehele wet vervuld, en in geen enkel stuk overtreden? Hebt gij uzelf gereinigd van de besmettingen en bewegingen der zonde, die in het vlees wonen en in uw leden werken? Is ook zelfs het bestaan der zonde in uw tabernakel uitgeroeid? En bent u nu even volkomen onschuldig als met Jezus Christus het geval was? Hebt gij, door de zwaarste straf uit te staan, welke de rechtvaardigheid u vanwege uw zonden rechtvaardig kon opleggen, aan God een volkomen en volledige voldoening gegeven voor uw overtredingen, overeenkomstig de zin en de inhoud van Zijn Wet? Indien u al deze dingen hebt gedaan, dan kunt u in de weg der rechtvaardigheid om iets, maar dan ook toch slechts om iets voor uzelf pleiten. Maar in deze wil ik niets verzekeren, maar liever ondervragen. Wat hebt gij gewonnen met al deze uw gerechtigheid? (Wij willen nu veronderstellen wat niet moet worden toegestemd.)
Was niet dit uw staat toen gij in uw eerste ouders waart? Waart gij niet onschuldig, volkomen onschuldig en rechtvaardig? En indien het waar is, dat u dat nu ook zijt, wat hebt gij er dan mee gewonnen? Veronderstel, dat de man, die veertig jaar geleden veertig pond bezat, en het sedert die tijd alles verkwist heeft, nu nog weer in staat was, om zijn veertig pond te vertonen. Wat heeft hij er dan mee gewonnen, of hoeveel rijker is hij in het laatst, dan hij was toen hij eerst begon. Ja, ligt niet de smet van zijn slecht leven tussen zijn eerste en zijn laatste als een blaam op hem, tenzij hij zich eveneens door overdreven plichtsvervulling ontheffe van het verwijt, dat de rechtvaardigheid deswege tot hem kan richten? Maar, zeg ik, veronderstel, o gij farizeeër, dat u in dit geval verkeerde, zo is God toch nog niet verplicht u langs de weg der rechtvaardigheid dat eeuwige leven te geven, hetwelk Hij door Zijn genade schenkt aan hen, die van de zonde verlost zijn door het bloed van Zijn Zoon.

Langs de weg der rechtvaardigheid dus, wanneer alles tezamen genomen wordt, kunt u niet meer eisen dan een eindeloos leven in een aards paradijs, want daar waart gij in het eerst geplaatst, ook blijkt het niet uit hetgeen gezegd is, aangaande alles wat gij gedaan hebt of doen kunt, dat u een betere plaats verdiende.
Zei ik, dat u met recht een eindeloos leven kunt eisen in een aards paradijs, ik moet er bijvoegen alleen onder deze voorwaarde, dat u blijft in de wet en in de gerechtigheid ervan, anders niet. Maar hoe weet gij, dat u daarin zult volharden? Gij hebt daarvoor geen belofte uit Gods mond, en evenmin wordt er genade of kracht aan het mensdom verleend door het verbond, waaronder gij u bevindt. Zodat u voortdurend een goed leven moet leiden, en zodra er maar het eerste, al is het dan ook nog zo'n klein gebrek komt in uw gehoorzaamheid, uw aandeel in het paradijs verbeurt. Maar ach! wat behoeven wij aldus over deze zaken te spreken, wanneer het openbaar is, dat u gezondigd hebt, niet slechts voordat gij een farizeeër waart, maar ook toen gij naar de nauwgezetste sekte van uw godsdienst als een farizeeër leefde.
Ja, en nu doet gij u in de tempel, door het gebed, dat u aldaar doet, kennen, als vervuld zijnde met en kunde, hoogmoed, opgeblazenheid en schrikkelijke verwaandheid, van begeerte naar ijdele roem, enz., welke geen van allen de zetel of de vruchten der gerechtigheid zijn, maar de zetel van de duivel en de vrucht van zijn inwoning, en dat nog wel op zo'n tijd, in uw hart. Had men zich ooit kunnen voorstellen, dat zo'n hardnekkige onbeschaamdheid zich in enige sterveling, in zijn naderen tot God door het gebed, kon vertonen, als zich vertoond heeft in u? "Ik ben niet gelijk de andere mensen," zegt gij, maar is dit de weg om tot God te gaan in het gebed?
Is dit de weg voor een sterveling, die vol zonde is, die behoefte heeft aan genade, en die zonder deze zeker moet omkomen, om tot God te gaan in het gebed? Aan het gebed des oprechten heeft God een welgevallen. Maar de oprechte roemt Gods rechtvaardigheid door voor God de snoodheid en bedorvenheid van zijn staat en toestand te belijden, hij roemt Gods barmhartigheid door te erkennen, dat die, en die alleen, als van God door Christus aan zondaren betoond, behouden en verlossen kan van de vloek der wet.

Dit, zeg ik, is de somma van het gebed van de Rechtvaardigen en oprechten, Job 1:8, 40:4, Hand. 13:22, Psalm 38:51, 2 Samuel 6:21, 22, en niet hetgeen gij, ijdele roem najagende, uitspreekt met uw ***"o God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen."***
Zeker, wanneer iemand wordt beschuldigd door zijn naasten, door zijn broeder of door een vijand, laat hij dan, als hij onschuldig is en hij kan dit zijn ten aanzien van hetgeen zij hem te laste leggen, zichzelf verdedigen, rechtvaardigen en van schuld ontheffen, laat hij zich dan zoals met waarheid en billijkheid bestaanbaar is tot het uiterste verdedigen, want zijn naam, welker bewaring verkozen moet worden boven zilver en goud, gelijk ook zijn belijdenis, ja ook de Naam van God en de godsdienst kunnen nu op het spel staan, ter oorzaak van zulke valse beschuldigingen, en kunnen misschien ten aanzien van deze man door geen middel opgehouden en tegen verwijt en laster verdedigd worden, dan doordat hij zichzelf rechtvaardigt. Zodat een mens in zo'n werk God dient en de godsdienst tegen schade beveiligt, ja, gelijk hij, die een belijder is, en wiens belijdenis gepaard gaat met een ergerlijk leven, aan de godsdienst daardoor schade toe brengt, zo brengt ook hij schade toe aan de godsdienst, wiens belijdenis vergezeld is met een goed leven, en die desniettegenstaande toelaat, dat er

39 door valse beschuldigingen een blaam op ligt, wanneer het in zijn macht staat zichzelf te rechtvaardigen.

Maar het geval van de farizeeër is anders. Hij spreekt hier niet tegen mensen, maar tegen God, hij zoekt niet onschuldig te staan voor het oog van de wereld, maar voor het oog van de hemel zelf, en dat wel, niet met betrekking tot hetgeen waarvan mensen of engelen, maar met betrekking tot hetgeen waarvan God en Zijn Wet hem rechtmatig konden beschuldigen. Dit verandert de zaak dus in grote mate, want dat iemand zich hier aldus verheft, is de dood, want hij beledigt God, hij maakt Hem tot een leugenaar, hij tast de wet aan en beschuldigt haar tenslotte van valse getuigenis tegen hem te geven, hij doet dat, zeg ik, juist door te zeggen: "O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen," want God heeft dit onderscheid geenszins gemaakt. De wet veroordeelt alle mensen als zondaars en getuigt, dat al het verdichtsel der gedachten van het hart des mensen te allen dage alleen boos is. Zodat zij, die doen gelijk de farizeeër deed, te weten, die zichzelf voor God zoeken te rechtvaardigen van de vloek der wet, door hun eigen goede Hand., hoewel zij ook, gelijk de farizeeër deed, God voor alles hun dank schijnen te brengen, nochtans juist door dit te doen op de gruwelijkste wijze zondigen, en ten laatste het loon van een farizeeër zullen ontvangen. Zodat heb een ijdele zaak voor u is, o gij farizeeër, om hetzij aan genade, hetzij aan rechtvaardigheid te denken, of ze uit Gods hand te eisen. Omdat gij om geen genade kunt vragen, uit gevoel van behoefte aan genade, doordat uw gerechtigheid, welke naar de wet is, uw ogen ten enenmale verblind heeft, en het bij God niets baat of gij uzelf al vleit. En wat aangaat de rechtvaardigheid, die kan u geen heil aanbrengen, maar hoe rechtvaardiger God is en hoe meer Hij dienovereenkomstig met u handelt, des te ellendiger en vreselijker zal uw toestand zijn, vanwege de onvoldoendheid van uw zo hoog door u geschatte gerechtigheid.

(De farizeeër ziet geen behoefte aan genade, maar waant Zichzelf rechtvaardig voor God.) Welk een beklagenswaardige toestand dan, waarin een farizeeër verkeert! Om genade kan hij niet bidden, hij kan er niet om bidden met zijn gehele hart, want hij ziet in werkelijkheid niet, dat hij daaraan behoefte heeft.

Het is waar, de farizeeër, hoewel hij onbeschaamd genoeg was, wilde nochtans niet alles aan God ontnemen, hij wilde nog wel erkennen, dat hij Hem dank verschuldigd was: "O God ik dank U," zegt hij, maar in het geheel niet voor de genade, maar omdat Hij hem had laten leven, want ik weet niet, waarvoor hij zichzelf dankte, totdat hij zichzelf beter gemaakt had dan andere mensen, maar die beterschap was een beterschap naar het oordeel van niemand anders dan van hemzelf, en dat was niets anders dan een vals oordeel. De farizeeër is dus op dit ogenblik geheel en al verwerpelijk, zijn gerechtigheid is niets waard, zijn gebed is niets waard, zijn dank aan God is niets waard, want datgene, wat hij had, was schraal en onvolmaakt, en het was zijn hoogmoed, die het hem God deed aanbieden ter aanneming, ook kon zijn geveinsde dankerkentenis zijn zaak niet beteren of deze goed maken voor God. Maar ik verzeker u, het was er bij de farizeeër zover vandaan, dat hij aldus over zichzelf en over zijn gerechtigheid dacht, dat hij nergens zozeer over dacht als hierover, dat hij 40 een gelukkig mens was, ja, veel gelukkiger dan zijn medeschepselen. Ja, hij verklaart dit duidelijk wanneer hij zegt: "O God ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen."

O in welk een paradijs der dwazen was het hart van de farizeeër, terwijl hij staande in de tempel tot God bad!" O God! ik dank U," zei hij, want ik ben goed en heilig, ik ben

een rechtvaardig mens, ik ben vol van goede werken, ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze ellendige tollenaar. Ik heb mij strikt gehouden aan de regels van mijn sekte, en mijn sekte is de nauwgezetste van alle sekten, die er thans bestaan, ik vast, ik bid, ik geef tienden van alles wat ik bezit. Ja, zo zeer leg ik er mij op toe om een godsdienstig mens te zijn, zo bereidwillig ben ik om naar mijn plicht te luisteren, dat ik beide van God en van mensen de ordonnantiën van recht en billijkheid heb gevraagd, ik schep er een behagen in om tot God te naderen. Kan nu wel iets minder dan het hemels koninkrijk en de heerlijkheid mijn deel zijn?

De farizeeër, even als Haman, zegt nu in zijn hart: Aan wie zou de koning een welgevallen hebben om hem eer te bewijzen, meer dan aan mij? Waar is de mens, die God zoveel genoegen geeft, en die bijgevolg naar rede en billijkheid zo zeer door God moet bemind worden als ik? zo pleit hij, gelijk de broeder van de verloren zoon, zeggende: "Zie, ik die u nu zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden." Lukas 15:29.

O brave farizeeër! Maar ga voort met uw rede:

"Of ook gelijk deze tollenaar."

Arme ellendeling, zegt de farizeeër tot de tollenaar, waar komt gij om? Meent gij, dat zo'n zondaar als gij zijt door God zal verhoord worden? God hoort de zondaars niet, maar indien iemand een dienaar Gods is, gelijk ik ben, gelijk ik, God zij gedankt, ben, die hoort Hij. Wat u aangaat, gij zijt een opstandeling geweest al uw dagen, ik walg ervan om u nabij te komen of uw kleren aan te raken. Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan u. Jesaja 65:5. Zwijg, houd nu op, ga niet verder: foei farizeeër! foei! weet gij voor wie gij staat, tot wie gij spreekt, en waaruit de stof bestaat van uw dwaze rede? Gij staat nu voor God, gij spreekt nu tot God, en daarom moet u naar rechtvaardigheid en billijkheid melding maken van Zijn gerechtigheid, en niet van de uwe, van Zijn gerechtigheid, en van zijn alleen. Ik ben er zeker van, dat Abraham, van wie gij zegt, dat hij uw vader is, het nooit op zich genomen heeft om te doen gelijk gij gedaan hebt, hoewel men veronderstellen mag, dat hij meer reden had om zo te doen, dan u hebt of kunt hebben. Abraham had iets waarop hij zich kon beroemen, maar niet voor God, ja, hij werd Gods vriend genaamd, en wilde zich nochtans niet voor Hem beroemen, maar vernederde zich, was bevreesd en sidderde in zichzelf, toen hij voor Hem stond, van zichzelf bekennende, dat hij slechts stof en as was. Genesis 18:27, 30, Rom. 4:2. Maar gij, alsof gij het geheel en al vergeten waart, dat u van dezelfde stof en op dezelfde wijze geformeerd zijt als andere mensen, staat voor Hem op uw goedheid te pleiten. Schaam u farizeeër! Meent gij, dat God ogen van het vlees heeft, of dat Hij ziet gelijk de mens ziet? Liggen niet de geheimen van uw hart voor Hem open? Meent gij bij uzelf, dat u met enkele van uw bezoedelde handelingen uw verrotte wand kunt bedekken, die gij met de schoonste kalk bepleisterd hebt, en zo het vuil daarvan voor Zijn ogen kunt verbergen. Of dat die gladde, zachte en olieachtige woorden, die er uit uw mond komen, Hem zullen doen vergeten, dat uw keel een geopend graf is, en dat u van binnen vol doodsbeenderen en allerlei onreinheden zijt?

Uw reinigen van de drinkbekers en de schotels, en uw versieren van de graven der rechtvaardigen heeft volstrekt niets te betekenen in de ogen Gods, dan dat het dingen zijn, welke het openbaar maken, dat u een huichelaar en een blinde zijt, omdat gij

geen acht geeft op hetgeen van binnen is, hetwelk nochtans datgene is, hetwelk in de hoogste mate een gruwel is voor God. Want de vrucht, ach wat is de vrucht bij de boom, of wat zijn de stromen bij de fontein! Uw fontein is besmet, ja, een besmetter, en zo datgene, hetwelk uw gehele zijn, benevens uw werken, onrein maakt in het oog van God.

Maar farizeeër, hoe komt het toch, dat de arme tollenaar nu zo'n splinter in uw oog is, dat u hem niet kunt verdragen, maar hem voor het gericht Gods moet beschuldigen, want doordat gij zegt, dat u niet zijt gelijk deze tollenaar, brengt gij een beschuldiging, een aanklacht tegen hem in. Wat heeft hij gedaan? Heeft hij soms iets van uw gerechtigheid verborgen, of heeft hij er u heimelijk opmerkzaam op gemaakt, dat u een huichelaar en dat u bijgelovig zijt?

Ik verstout mij om te zeggen, dat de arme man zich met uw zaken niet heeft ingelaten. Maar wat last heeft de farizeeër dan toch van hem? Ergert of kwelt u de arme tollenaar? Raakt hij u met zijn vuile kleren aan, of doet hij u overlast met zijn stinkende adem? Hindert u zijn houding, hebt gij er ergernis van dat hij daar zo staat als een veroordeelde? Zeker, hij slaat met de hand op de borst, hij betuigt zich schuldig aan alles wat hem te laste gelegd wordt. Hij kan niet zo roemen, pochen en grootspreken als gij doet, maar waarom neemt gij daar ergernis aan?

O maar hij is een slechte man, en ik ben rechtvaardig, zegt gij. Wel, farizeeër, wel, zijn slechtheid zal u niet ten laste gelegd worden, indien u geen van zijn wegen verkozen hebt.

Maar daar gij mij toch wilt wijsmaken, dat u rechtvaardig zijt, toon mij, toon mij nu, nu gij gelijk met de tollenaar voor God staat, enkele, al zijn het dan ook slechts geringe, ja, al zijn het dan ook maar zeer geringe vruchten van uw gerechtigheid. Laat de tollenaar met rust, daar die ten gunste van zijn leven tot God spreekt. Of zo gij hem niet met rust kunt laten, spreek dan toch niet tegen hem, want als gij dit doet, zal slechts blijken, dat u aan het kwaad gedachtig zijt, dat de man u heeft aangedaan, ja, en dat u bovendien daarom een wrok tegen hem koestert, en dat terwijl gij voor God staat.

Maar farizeeër, een rechtvaardig mens is een barmhartig mens, die, terwijl hij staat te bidden, vergeeft, en ook tot God roept, dat hij hem moge vergeven. Markus 11:25, 26, Hand. 7:60. Tot hier toe hebt gij dus geen enkele vrucht van uw gerechtigheid getoond. Farizeeër, de gerechtigheid zou u leren deze tollenaar lief te hebben, maar gij toont, dat u hem haat. De liefde bedekt de menigte der zonden, maar haat en ontrouw openbaart de geheimen.

Farizeeër, gij moest aan deze uw broeder gedacht hebben in dit voor hem zo bange ogenblik, en u moest getoond hebben, dat u medelijden met uw broeder had in deze zijn beklagenswaardige toestand, maar gij, gelijk de trotse, wrede en hovaardige man, hebt uw voordeel gedaan met uw naaste, en dat terwijl hij zich in de engte en in het uiterste der moeilijkheden bevindt, tussen de hemelen en de hel, en u hebt gedaan wat gij kon, wat van uw zijde maar mogelijk was, om hem in de diepte te doen neerstorten, zeggende: Ik ben niet gelijk deze tollenaar.

Welke wreedheid kan groter zijn, welke woede heviger, en welke spijt en haat verdoemelijker en onverzoenlijker dan een mens, terwijl hij bezig is genade te vragen uit de handen Gods, te vervolgen of aan te grijpen, een aanklacht tegen hem in te brengen met het doel om zijn oogmerk te verhinderen, door uit te roepen en van hem te verklaren, dat hij een zondaar is? De Meester der gerechtigheid doet niet alzo:

"Meent niet," zegt Hij, "dat Ik u verklagen zal bij de Vader." Johannes 5:45. De leerlingen der gerechtigheid doen niet alzo: "Mij aangaande daarentegen," zei David, "als zij (mijn vijanden) ziek waren, (en de tollenaar was hier ziek, hij leed aan de boosaardigste ziekte), ik kwelde mijn ziel met vasten, en mijn gebed (te weten, dat ik voor hen deed) keerde weer in mijn boezem. Ik ging steeds, alsof het een vriend, alsof het mij een broeder geweest ware, ik ging gebukt in het zwart, als een, die over zijn moeder treurt." Psalm 35:13, 14.

Farizeeër, ziet gij hier hoezeer gij tegenover rechtvaardige mensen staat? Nu dan, waar zullen wij iemand vinden, die u kan evenaren, dan door ons te wenden tot hem, die de draak genoemd wordt, want hij is het, die de arme zondaren bij God verklaagt. Zach. 3, Openb. 12. "Ik ben niet gelijk deze tollenaar."

Uit het oogpunt van zedigheid moest gij deze woorden uw mond niet hebben laten ontglippen. Wat konden de engelen anders denken, dan dat er wraak in uw hart was, en dat u opgaat naar de tempel, meer om op uzelf te roemen en uw naasten te beschuldigen, dan om te bidden tot de God des hemels. Want welk één bede is er in uw gehele gebed, welke de geringste aanleiding geeft om te denken, dat u de kennis van God of van uzelf hebt? Ja, welke bede van enigerlei soort is ervan het begin tot het einde in uw uit lofspraak op uzelf samengestelde rede?

Niets dan een beschuldiging, ingebracht tegen een hulpeloze en bekommerde, tegen een arme man, omdat hij een zondaar is, tegen hem ingebracht, zeg ik, door u, die niet van uzelf kunt bewijzen, dat u rechtvaardig zijt.

Zet u slechts tot het leveren van bewijzen van rechtvaardigheid, en u staat even goed verlegen. Al is ook uw gewaad beter dan het zijne, uw huid is misschien even zwart als die van hem. En al is ook uw huid witter dan de zijne, uw hart is misschien nog veel zwarter dan dat van hem.

Ja, dit is in werkelijkheid het geval, want de Mond der waarheid heeft het gesproken, want van binnen bent u vol walgelijkheid en allerlei onreinheid. Matth. 23.

Farizeeër, er zijn overtredingen tegen de tweede tafel, en de tollenaar staat zeker daaraan schuldig. Maar er zijn ook zonden tegen de eerste tafel, en uzelf staat daaraan schuldig. De tollenaar, doordat hij een rover, een onrechtvaardige en een overspeler was, maakte het openbaar, dat hij zijn naaste niet liefhad, en gij, doordat gij een god, een zaligmaker, een verlosser van uw onreine en bezoedelde gerechtigheid maakt, gij openbaart, dat u uw God niet liefhebt, want gelijk hij, die zijn naaste iets ontneemt of hem berooft van hetgeen zijn eigendom is, tegen zijn naasten zondigt, zo ook zondigt hij, die aan God iets ontneemt of God van iets berooft, tegen God.

Nu dan, al hebt u ook niet, gelijk gij u inbeeldt, dat lage spel gespeeld om aan uw naasten te kort te doen, gij hebt dan toch dat hoge spel gespeeld om te kort te doen aan uw God, want gij hebt God beroofd van de eer der zaligheid, ja, gij hebt verklaard, dat men te die aanzien op Hem geen vertrouwen moet stellen. "Ziet de man, die God niet stelde tot zijn sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms, hij was sterk geworden door zijn beschadigen." Psalm 52:9.

Wat betekent anders die grote bundel van uw eigen gerechtigheid, welke gij meegebracht hebt in de tempel? ja, wat betekent anders uw aanprijzen van uzelf vanwege die gerechtigheid, en zo uw ingewikkeld gebed, dat u daarvoor aanneming mag vinden bij God? Dit alles, wat bewijst het anders, zeg ik, dan dat u afwijkt van God? en dat u de zaligheid veiliger acht door uw eigen gerechtigheid dan door de gerechtigheid Gods, en dat uw liefde tot en zorg voor uw ziel, in uw ogen veel groter,

en zo veel beter is, dan de zorg en de liefde Gods? En is dit het houden van de eerste tafel, ja, van de eerste tak van die tafel, welke zegt: "Gij zal liefhebben de Heere uw God?" Want dat u aldus handelt is niet bestaanbaar met liefde jegens God. Hoe kan die man zeggen: Ik heb God lief, die met zijn gehele hart er voor terugdeinst om op Hem te vertrouwen? Of hoe kan die man zeggen: Ik wens God te verheerlijken, die met zijn gehele hart weigert met Zijn genade te staan en te vallen?

Veronderstel, dat een aanzienlijk man al de armen van de gemeente uitnodigde om bij hem aan huis te komen om de maaltijd te gebruiken, en dat de dienstknecht, die hij uitzond, daarbij deze boodschap bracht: Mijn heer heeft zijn gemeste beesten geslacht, zijn tafel is wel voorzien, er zal wijn geschonken worden, en het zal aan niets ontbreken, komt tot het feest, zou het dan niet als een zware belediging, een grote verachting en een sterk wantrouwen aan de goedheid van de heer des huizes aangemerkt worden, indien sommige van deze gasten van hun eigen armzalige voorraad enige ellendige korstjes meenamen, en ze op hun borden legden voor de ogen van de heer, die het feest heeft laten aanrichten, en van de overige gasten, uit vrees, dat hij niet voldoende opdissen zou voor diegenen, die hij had uitgenodigd voor de maaltijd, die hij bereid had. Z

ie farizeeër, dit is nu uw toestand: Gij zijt geroepen tot een maaltijd, en wel tot de maaltijd van de genade Gods, en u hebt lust gekregen en besloten om er heen te gaan, maar zie, gij hebt niet geloofd, dat Hij op Zijn eigen kosten u een feest zou aanrichten, indien u komt, waarom gij van uw eigen voorraad uw ellendige en verschimmelde korstjes hebt meegebracht, en ze op uw bord op Zijn tafel gelegd hebt, in de tegenwoordigheid der engelen en van deze arme tollenaar, ja, en bij slot van rekening snoevende hebt gezegd: *"O God ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen*." Ik ben niet zo'n behoeftig man. Lukas 15:7.

Ik ben geen rover, geen onrechtvaardige, geen overspeler, noch ook ben ik gelijk deze tollenaar. Ik ben wel is waar op Uw feest gekomen, want uit beleefdheid en fatsoen kon het wel niet anders, maar wat aangaat uw lekkernijen, die heb ik niet nodig, want ik heb van die dingen van mijzelf genoeg, Lukas 18:9. Ik dank U dus voor uw vriendelijk aanbod, maar ik ben niet als diegenen, die daaraan behoefte hebben, noch ook gelijk deze tollenaar.

En op die wijze u voedende met uw eigen spijze, of wel door een samenvoeging en vermenging van de zijn en de uwe, veroordeelt gij God en beschouwt gij Hem als ongenoegzaam of ontrouw, dat is, of als iemand, die niet genoeg bezit, of als iemand, die, genoeg bezittende, het niet aan de armen en nooddruftigen wil schenken, en daarom gaat gij alleen maar in schijn naar Zijn maaltijd, maar vertrouwt nochtans op hetgeen van uzelf is, en op dat alleen. Dit is een breken van de eerste tafel, waardoor gij uzelf tot een zondaar maakt van de hoogste rang, want de zonden tegen de eerste tafel zijn zonden van een hogere natuur dan de zonden tegen de tweede. Het is waar, de zonden van de tweede tafel zijn ook zonden tegen God, omdat het zonden zijn tegen de geboden Gods, maar de zonden, die tegen de eerste tafel bedreven worden, zijn zonden niet slechts tegen het gebod, maar tegen de liefde, sterkte, heiligheid en getrouwheid Gods. En hierin bestaat uw toestand: gij hebt, zegt gij, uw naaste geen leed berokkend, maar wat zegt dat nog, indien u God, uw maker, smaadheid hebt aangedaan?

Dit is hetzelfde alsof iemand op een goede voet stond met zijn mededienstknecht, maar op een slechte voet met zijn meester.

Farizeeër, ik verzeker u, gij slaat de plank mis, uw staat is niet goed, het is er met uw gerechtigheid zover vandaan, dat zij u enig heil zou aanbrengen, dat zij u integendeel tot een groter zondaar maakt, dan u zou zijn, indien u ze in het geheel niet had, omdat ze meer rechtstreeks strijdt tegen de barmhartigheid, liefde, genade en goedheid Gods, dan met de zonden van andere zondaars, ten aanzien van trap en maat, het geval is. En gelijk zij verfoeilijker en afschuwelijker zijn in oog van God, gelijk zij noodzakelijk moeten zijn, indien hetgeen gezegd is waarheid is, gelijk het dit is, zo ook zijn zij gevaarlijker voor het leven en de ziel des mensen: en wel doordat zij zich steeds voordoen aan hem, in wie zij wonen, en aan hem, die daarop vertrouwt, niet als zonden en overtredingen, maar als deugden en voortreffelijke zaken.

Niet als zaken, die iemand verder van God af plaatsen, maar als de zaken, die hem nader tot God brengen, dan diegenen, wie ze ontbreken, zijn of kunnen zijn. Dit dus is de gevaarlijke toestand van diegenen, die te werk gaan om hun eigen gerechtigheid op te richten, dat zij zich niet onderwerpen, en ook niet kunnen onderwerpen, terwijl zij daarmee bezig zijn, aan de gerechtigheid Gods. Rom. 10:3.

Het is veel gemakkelijker om een arme ellendeling, wiens leven bezoedeld is, en wiens zonden op zijn voorhoofd geschreven staan, te overtuigen, dat hij zich moet onderwerpen aan de gerechtigheid Gods, dat is, aan de gerechtigheid, die door God aan het licht gebracht en gegeven is, dan om een eigengerechtige te overtuigen, dat hij dit moet doen. Want de openbaar goddelozen zijn spoediger overtuigd, zowel van de noodzaak der gerechtigheid om hen te behouden, als daarvan, dat zij van zichzelf niets hebben, dat hun dat genoegen kan doen, en daarom neemt hij met de grootste blijdschap de hulp, en het heil, en de zaligheid aan, die er gelegen is in de gerechtigheid en gehoorzaamheid van een ander, en daarom onderwerpt hij zich daaraan met de meeste vreugde.

En uit hoofde hiervan is het, dat Christus zegt, dat de hoeren en de tollenaars de schriftgeleerden en de farizeeën zullen voorgaan in het koninkrijk der hemelen. 45 Matth. 21:31.

Arme farizeeër, welk een verlies is dat voor u: gij zijt niet slechts een zondaar, maar een zondaar van de hoogste rang. Geen zondaar door zulke zonden, (door zulke zonden hoofdzakelijk) welke de tweede tafel openbaar maakt, maar een zondaar hoofdzakelijk in die weg, waaraan geen eigengerechtige mens ooit dacht. Want wanneer de Rechtvaardige mens of farizeeër komt te horen, dat hij een zondaar is, antwoordt hij: *"Ik ben niet gelijk de andere mensen."*

En omdat de gewone en meer algemene beschrijving der zonde is, de overtreding tegen de tweede tafel, herneemt hij dadelijk weer: Ik ben niet gelijk deze tollenaar en zo verbergt hij zich onder zijn gebrekkige pogingen, en nietswaardige, partijdige brokstukken van zedelijke en burgerlijke gerechtigheid. Wanneer hij dus hoort, dat zijn gerechtigheid veroordeeld, veracht en als nietswaardig beschouwd wordt, wordt hij gemelijk, en boos, en toornig, zodat hij de man wel zou willen doden, die zijn dierbare gerechtigheid zo versmaadt en veracht. Maar Christus en de ware Evangelieprediker gaan steeds voort met al zijn gerechtigheid te veroordelen als een wegwerpelijk kleed, als Gode een gruwel, en niets dan slijk en drek. Nu zijn wegwerpelijke kleren, dingen die een gruwel zijn, en drek geen geschikte stof om er een kleed van te maken om dat te dragen, wanneer ik tot God nader om Hem te smeken om het leven, veel minder om tot mijn vriend, mijn voorspreker, mijn middelaar en woordvoerder verheven te worden, wanneer ik tussen de hemel en de hel

sta, om voor mij te pleiten dat ik behouden moge worden. Jesaja 65:6, Lukas 16:15, Filip. 3:6 - 8.
Misschien zullen sommigen mij laken en mij ook berispelijk vinden, omdat ik geen onderscheid maak tussen het wezen en de wijze van de gerechtigheid van de farizeeër. Maar laat hen mij veroordelen, daar toch de farizeeër, indien hij het leven wil ingaan, de heilige wet, welke echter nog het wezen, noch de wijze van zijn gerechtigheid is, in al haar volkomenheid moest vervullen.
En nogmaals zeg ik, dat de gehele gerechtigheid van de farizeeër zondig is, al is het dan niet bij en voor de mensen, dan toch bij en voor de God des hemels. Zondig is zij, zeg ik, en afschuwelijk, zowel in zichzelf, alsook in haar uitwerkingen.

DE GEHELE GERECHTIGHEID VAN DE FARIZEEËR IS ZONDIG

Ten eerste. In zichzelf, doordat zij onvolmaakt is en niet voldoet aan de regel, door welke de gerechtigheid is geboden, en volgens welke elke daad zijn moet. Want tekortkoming, ja elke tekortkoming in deze plichten, is zonde en zondige zwakheid, waarom de vloek de mens overvalt, omdat hij tekort schiet, maar dat kon niet naar gerechtigheid geschieden, indien zijn tekortkoming niet zijn zonde was: Vervloekt is een ieder, die niet doet, en die niet voortgaat te doen alle dingen, die in de wet geschreven staan. Deuteronomium 27:26, Gal. 3:10.

Ten tweede. Zij is zondig, omdat zij gewerkt wordt door het zondige vlees, want alle wettische gerechtigheid is een werk van het vlees. Rom. 4:1, Filip. 3:3 - 8. Een werk, zeg ik, van het vlees, en wel van dat vlees, dat ook de grootste buitensporigheden begaat. Want het vlees is één, al zijn zijne werkingen ook onderscheiden.
Soms zijn deze werkingen in het oog vallend zinnelijk en duivels, en doen zij de ziel wentelen in goddeloosheid, gelijk de zeug wentelt in het slijk. Maar dit zijn niet al de werken van het vlees: het vlees zal soms trachten rechtvaardig te zijn, en zich toeleggen op het verrichten van handelingen, die in haar volmaaktheid zeer heerlijk en aangenaam zouden zijn om te zien. Maar omdat de wet alleen gebiedende woorden doet horen, en geen hulp verleent aan de mens, die haar tracht te volbrengen, en omdat het vlees zwak is en van zichzelf niet datgene kan doen, waarmee het zich begint te bemoeien, daarom mislukt dit heerlijke werk van het vlees.
Maar, zeg ik, daar het een werk van het vlees is, kan het niet goed zijn, aangezien de hand, die het werkt, met zonde is besmet. Want in een goed mens, in iemand, die geestelijk goed is, dat is in zijn vlees, woont geen goed, maar bijgevolg datgene, hetwelk kwaad is, hoe kan dan het vlees van een vleselijke, onbegenadigd mens, en zodanig iemand is iedere farizeeër en eigengerechtige in de wereld, hoewel het zich voegt naar de wet, naar de Rechtvaardige wet van God, datgene voortbrengen, hetwelk goed is in Zijn ogen?
Indien iemand denkt, dat ik te boud spreek, omdat ik de gerechtigheid des mensen, welke uit de wet is, uit de Rechtvaardige wet van God, vlees noem, laat hem overwegen hetgeen hier volgt, te weten, dat, hoewel ervan de mens gezegd wordt, dat hij door de zonde dood is in de zonden en de misdaden, hij nochtans niet zo dood is, of hij kan nog in zijn eigen sfeer handelen. Dat is, hij kan doen, en verkiezen te doen,

hetzij datgene, wat door alle mensen voor slecht wordt gehouden, hetzij datgene, hetwelk door sommigen goed geacht wordt, hoewel hij niet in staat is, terwijl ook de gehele wereld hem dat vermogen niet kan geven, om iets te doen, dat zijn God kan behagen. De mens van nature, zo dood als hij is, kan, en dat met de wil van zijn vlees, zijn eigen zaligheid begeren. De mens van nature kan, en dat door de kracht van het vlees, zijns zelfs zaligheid zoeken en najagen, maar dan begeert hij ze, en dan zoekt hij ze en jaagt hij ze na, niet in de weg van God, maar in zijn eigen weg. Niet door het geloof in Christus, maar door de wet van Mozes. Zie Rom. 9:16, 31, 10:3 - 7.

Zodat het geen dwaling is om te zeggen, dat een mens van nature een wil en een vermogen heeft om zijn begeerte na te jagen, en dat wel ten aanzien van zijn zaligheid. Maar het is een verdoemelijke dwaling om te zeggen, dat hij een wil en een vermogen heeft om ze na te jagen, in de weg Gods. Want dan moeten wij het er voor houden, dat de verborgenheden van het Evangelie natuurlijk zijn, omdat natuurlijke mensen, of mensen van nature, ze kunnen begrijpen en verstaan, ja, en ze kennen als het enige middel, door hetwelk zij het eeuwige leven moeten deelachtig worden, want het verstand moet de wil voorafgaan, ja, een mens moet de weg ten leven door Jezus Christus goedkeuren, voor Zijn Geest zich in die richting zal bewegen: "Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: (de dingen van het Evangelie) want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden." 1 Cor. 2:14. Hij begrijpt deze dingen niet, dat is, zijn gemoed en zijn wil liggen daar vlak tegen, want hij acht ze dwaasheid, ook kan al de natuurlijke wijsheid in de wereld niet bewerken, dat zijn wil zich daarmee verenigt, omdat hij ze niet kan onderscheiden.

De natuur onderscheidt de wet en de gerechtigheid ervan, ja, zij onderscheidt ze en keurt ze goed, dat is, zij houdt het er voor, dat de gerechtigheid der wet de beste en enige weg ten leven is, en daarom richten de natuurlijke wil en de kracht van het vlees, gelijk gij hier bij de farizeeër ziet, met het oog op het eeuwige leven daarnaar hun koers. 1 Cor. 2:14. De gerechtigheid der wet is dus een werk van het vlees, een werk van het zondige vlees, en moet daarom noodzakelijk als slijk en drek, en afschuwelijk zijn ten aanzien van datgene, waarvoor deze mens ze heeft voortgebracht, en ze in de tempel aan God heeft aangeboden. Ook is de farizeeër niet alleen in dit kwaad verward: vele zielen laten zich, gelijk ook met de farizeeër plaats had, door deze werken van het vlees in de waan brengen, dat hun staat goed is, terwijl er niets goeds in is te vinden. Het hoogste, waartoe hun bekering opklimt, is, dat de tollenaar een farizeeër is geworden, de openbare zondaar een eigengerechtig mens.

Van de zwarte zijde van het vlees heeft hij genoeg gehad, nu zal hij dan met de witte zijde van het vlees zichzelf herscheppen. En nu moet die man wel zeer boos zijn, die betwijfelt of de staat van zo'n mens wel goed is. Hij is van een dronkaard, een vloeker, een onreine, een sabbatschender, een leugenaar en van die gelijke een geheel ander mens geworden, hij is nu een beminnaar der gerechtigheid een nauwgezet inachtnemer, dader en beoefenaar van de formaliteiten der wet en een leidsman en bestuurder bij mensen van zijn soort. En nu verheft hij nadrukkelijk zijn stem tegen de zonde en de zondaars, terwijl hij ervan terugschrikt, om te gaan met hen, die eens zijn metgezellen waren, zeggende: "Ik ben niet gelijk deze tollenaar."

Zich te wenden van het vlees tot het vlees van de zonde tot de gerechtigheid des mensen, ja, zich te verheugen in het vertrouwen, dat zijn staat beter is dan die van de tollenaar, ik bedoel, beter in de ogen der Goddelijke rechtvaardigheid en naar het

oordeel der wet, en nochtans door de wet niet in de Geest, maar in het vlees gevonden te worden, niet in Christus, maar onder de wet, niet in de geluksstaat, maar in de staat der verdoemenis - is dus zeer algemeen onder de mensen. Want zij, en zij alleen, zijn de rechte mensen, "die God in de Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees vertrouwen." Waar door het vlees niet moet verstaan worden de gruwelijke overtredingen tegen de wet, hoewel deze ook de werken van het vlees genoemd worden, Gal. 5:19, want zij verschaffen aan de mensen geen gelegenheid om tegenover God in dezelve te vertrouwen, maar dat is het, hetwelk door Paulus aangewezen wordt, waar hij zegt, dat 48 hij geen vertrouwen in het vlees had, hoewel hij het kon gehad hebben, gelijk hij zegt: "Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees vertrouwen mocht, indien iemand anders," zegt hij, "meent te vertrouwen in het vlees, ik nog meer." Filip. 3:3 - 4.
En daarna haalt hij een tweevoudig voorrecht aan, hetwelk hij had door het vlees:

> Ten eerste. Dat hij iemand was uit het zaad van Abraham en uit de stam van Benjamin een Hebreeër uit de Hebreeën, enz.
>
> Ten tweede. Dat hij zich verenigd had met de nauwgezetste mensen van die godsdienst, welke dit was naar het vlees, te weten, dat hij een farizeeër was en eens farizeeërs zoon, en dat hij veel vleselijke ijver voor God had, "naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk." Filip. 3:6.

Maar, zeg ik, dat alles is het vlees, en niets dan het vlees: vleselijke voorrechten en vleselijke gerechtigheid, en zo bijgevolg een vleselijk vertrouwen op de hemel. Dit komt hierdoor aan het licht, dat deze mens, toen zijn ogen verlicht werden, dat alles slechts schade en drek achtte, opdat hij in Christus gevonden mocht worden, niet hebbende zijn gerechtigheid, die uit de wet is, maar die, welke door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof.

En dit leidt mij tot een andere zaak, en die is, u bekend te maken, o gij blinde farizeeër, dat u niet in een veilige toestand u kunt bevinden, omdat gij uw vertrouwen stelt in het vlees, dat is, in de gerechtigheid van het vlees. Want "alle vlees is als gras, en al zijn heerlijkheid is als een bloem des velds," en daar het vlees en de heerlijkheid deszelven krachteloos is als het gras, dat heden is en morgen in de oven geworpen wordt, is het een zeer gewaagde zaak voor een mens om daarop zijn eeuwige zaligheid te laten aankomen. Waarom, gelijk ik ook pas aangewezen heb, de Godzaligen er steeds bevreesd voor geweest zijn om in hun eigen gerechtigheid gevonden te worden, ik bedoel, in hun eigen persoonlijke gerechtigheid, hoewel die veel beter is dan de gerechtigheid van enig vleselijk mens kan zijn: want de gerechtigheid des Godzaligen is gewerkt in de Geest en het geloof van Christus, maar de gerechtigheid des goddelozen is uit het vlees en uit de wet.
Toch, zeg ik, is deze Godzalige bevreesd om met zijn gerechtigheid voor de rechterstoel Gods te staan, gelijk blijkt uit de volgende bijzonderheden:

Ten eerste. Hij ziet zonde in zijn gerechtigheid, want dat geeft de profeet te kennen, wanneer hij zegt: "Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed," Jesaja 64:6, maar er is niets, dat iemands gerechtigheid onrein kan maken, dan de zonde. Het is niet de armelijke, de geringe, de lage, de ziekelijke, de behoeftige staat eens mensen, noch ook dat hij gehaat wordt door de duivels, vervolgd wordt door de mensen, of terneergeslagen is onder beschuldigingen, verwijten, benauwdheden of

enigerlei soort van jammeren van deze aard, dat de gerechtigheden des Godzaligen onrein kan maken: niets dan de zonde kan dit doen, en heeft het gedaan, en doet het, en zal het doen. Ook is er niemand, wie hij ook zij, en hoewel hij al waakt, bidt, strijdt, zichzelf verloochent, en zijn lichaam allerlei kastijdingen en moeilijkheden doet ondergaan, ja, hoewel hij ook Zijn Geest en zijn ziel moge verheffen tot de hoogste mate van heiligheid des levens en heilige beschouwing, en zo zijn begeerlijkheden moge doden in een alles overtreffende mate - of de zonde zal hem aankleven in zijn beste verrichtingen.
Hem aankleven, zeg ik, om zijn plichten te bezoedelen en te besmetten, en om zijn gerechtigheid bevlekt en besmet, onrein en walgelijk te maken. Ik zal u hiervoor twee of drie voorbeelden geven:

1. Nehemia was in zijn dagen een man, die ijverig, zeer ijverig was voor God, voor Zijn huis, voor Zijn volk en voor Zijn wegen, en die daarin van het begin tot het einde volhardde, gelijk zij kunnen zien, die lust hebben om het verhaal van zijn verrichtingen na te lezen, maar als deze man zich ernstig met God over zijn plichten onderhoudt, schrikt hij er voor om het daarop te laten aankomen. Het is waar, hij vermeldt ze aan God, maar hij belijdt toch, dat er onvolmaaktheden in zijn, en bidt, dat God ze niet moge uitdelgen: "Delg mijn weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan zijn wachten gedaan heb." En nogmaals, "Gedenk mijner ook in deze," ten aanzien van een andere goede daad, "mijn God! en verschoon mij naar de veelheid van Uw goedertierenheid." "Gedenk mijner, mijn God! ten goede." Nehemia 13.
Ik denk niet, dat hij door deze gebeden pleit voor een aanneming van zijn persoon, aangaande de rechtvaardiging van de vloek der wet, gelijk de arme, blinde farizeeër doet, maar wel, dat God zijn dienst mocht aannemen, daar hij een zoon was, en niet mocht nalaten, hem een genadeloon te geven voor hetgeen hij had gedaan, aangezien het Hem behaagd had in Zijn testament te verklaren, dat Hij de arbeid der liefde van Zijn heiligen met een uitnemend gewicht der heerlijkheid zou belonen, en daarom bidt hij, dat God zijn weldadigheden niet mocht uitdelgen, maar zijner mocht gedenken ten goede, naar de veelheid van Zijn goedertierenheid.

2. Een tweede voorbeeld is, hetgeen wij van David vinden, waar Hij zegt: O HEERE!" ga niet in het gericht met Uw knecht: want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn." Psalm 143:2. Van David, gelijk ik ook vroeger heb aangewezen, wordt gezegd, dat hij een man was naar Gods hart, Hand. 13:22, en hier erkent de Heere hem door Zijn Geest voor Zijn knecht. Maar zie, hoe hij er voor terugdeinst, hoe hij er voor schrikt, hoe hij bidt en smeekt, dat God toch die genade hem mocht betonen om niet met hem in het gericht te treden. Heere, zegt hij, indien u met mij in het gericht treedt, zo stierf ik, omdat ik veroordeeld zal worden, want voor Uw aangezicht kan ik niet rechtvaardig zijn, kan ik niet gerechtvaardigd worden, te weten, door mijn eigen goede daden. Heere, zo Gij slechts begint met mij te handelen, naar Uw wet en naar mijn werken, zo sterf ik, daarom, o Heere! treed toch niet in het gericht met Uw knecht. Ook is dit niet slechts het geval met mij, maar dit is de toestand van de gehele wereld: "Want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn."

3. Een derde voorbeeld is het algemene besluit van de apostel: "En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar: want de Rechtvaardige zal uit het geloof leven." Gal. 3:11.
Met dit te zeggen neemt Paulus zowel de uitspraak van de profeet Hábakuk over, hoofdstuk 2:16, als de zo pas behandelde uitspraak van David. Niemand, zegt hij, wordt door de wet gerechtvaardigd voor God, niemand, geen rechtvaardige, geen heilige, zelfs niet de aller nauwgezetste en rechtvaardigste mens. Maar waarom niet? Omdat de Rechtvaardige uit het geloof zal leven. De Rechtvaardige dus moet sterven, indien hij niet het geloof in een andere gerechtigheid bezit, dan die uit de wet is, zijn eigen gerechtigheid genoemd, ik zeg, hij moet sterven, indien hij geen andere gerechtigheid bezit, dan die, welke zijn eigen is door de wet.
Dit betuigt Paulus ook van zichzelf: ik, zegt hij, ben mijzelf van geen ding bewust, hetzij voor of na de bekering, dat is, ik was mij niet bewust, dat ik iets voor mijn bekering deed, dat hetzij met de wet, hetzij met mijn geweten in strijd was, want ik was toen, aangaande de gerechtigheid, die uit de wet is, onberispelijk. Ook sedert mijn bekering ben ik mijzelf van geen ding bewust, want "ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op deze dag." Hand. 23:1.
Een veelbetekenend gezegde, dat verzeker ik u. Ik twijfel er niet aan of dit is meer, dan onze lieden, die op hun eigen rechtvaardigheid zich beroemen, kunnen zeggen, zo zij bij dat zeggen de waarheid zullen spreken. "Maar ik ben daardoor niet gerechtvaardigd." 1 Cor. 4:4, Filip. 3:7. Ook zal ik mij niet verstouten om de eeuwige zaligheid van mijn ziel te wagen op mijn eigen rechtvaardigheid, "maar die mij oordeelt, is de Heere." Dat is, hoewel ik door mijn kortzichtigheid de onvolmaaktheden van mijn gerechtigheid niet kan zien, zo kan en zal dit nochtans de Heere doen, die mijn Rechter is en voor wiens rechterstoel ik eerlang zal staan, en al is het ook, dat er voor Zijn gericht niet meer dan één vlek in mijn gerechtigheid zal worden gevonden, zo moet ik toch, indien ik op mijn gerechtigheid pleit, om die een vlek vallen.

Ten tweede. Dat de beste mensen er bevreesd voor zijn om voor de rechterstoel Gods te staan, om daar door de wet ten aanzien van leven en dood geoordeeld te worden, overeenkomstig de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid van hun gerechtigheid, is openbaar, omdat zij, hun eigen gerechtigheid wegwerpende, er al hun werk van maken, dat zijn goedertierenheid, door een genadedaad, aan hen worde geschonken, opdat zij daarin voor God mogen staan om geoordeeld te worden. Hierom roept David zo dikwijls uit: "HEERE! leid mij in Uw gerechtigheid." Psalm 5:9. "Help mij uit door Uw gerechtigheid." Psalm 31:2. "Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, HEERE, mijn God!" Psalm 35:24. "Maak mij levend door Uw gerechtigheid." Psalm 119:40. "O HEERE!" zegt hij, "hoor mijn gebed, neig de oren tot mijn smekingen, verhoor mij naar Uw waarheid, naar Uw gerechtigheid. En ga niet in het gericht met Uw knecht: want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn." Psalm 143:1 - 2. En wanneer God dan zo doet, David? Wel dan, zegt hij, "zal mijn tong vermelden Uw gerechtigheid," Psalm 35:28. "Zo zal mijn tong Uw gerechtigheid vrolijk roemen." Psalm 51:16. "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen." Ja, "ik zal uw gerechtigheid vermelden, uw alleen." Psalm 71:15, 16. Ook Daniël, wanneer hij voor zichzelf en voor zijn volk gaat pleiten, werpt eerst zijn en hun gerechtigheid weg, zeggende: "Want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neer op onze

gerechtigheden." En hij pleit op Gods gerechtigheid, en begeert een aandeel daarin te ontvangen, zeggende: "Bij U, o Heere! is de gerechtigheid," Daniël 9:7, 18, te weten, die gerechtigheid, om welks wil de genade en de vergiffenis, en zo de hemel en de gerechtigheid, tot ons wordt uitgestrekt. De gerechtigheid is bij U, en is de uwe, even goed als de zonde, de schande en de beschaamdheid bij ons is, welke gerechtigheid hij naderhand noemt "de Heere," zeggende: Doe het, om des Heeren wil.
Lees het 16de en het 17de vers van het 9de hoofdstuk van Daniël. "O Heere!" zegt hij, "naar al Uw gerechtigheden, laat toch Uw toorn en Uw grimmigheid afgekeerd worden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg: want om onzer zonden wil en om onzer vaderen ongerechtigheden, zijn Jeruzalem en Uw volk tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn. En nu, o onze God! hoor naar het gebed Uws knechts, en naar zijn smekingen, en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is, om des Heeren wil." Om des Heeren Jezus Christus' wil, want op Hem had Daniël nu het oog, en door Hem zond hij zijn smeking op tot de Vader, en het antwoord was ook in overeenstemming met Zijn gebed, te weten, dat God zich zou ontfermen over Jeruzalem, en dat Hij op Zijn tijd de Heere, de Messias, zou zenden, om een eeuwige gerechtigheid voor hen aan te brengen. Ook Paulus, gelijk ik vroeger heb aangewezen, doet afstand van zijn eigen gerechtigheid en grijpt de gerechtigheid Gods aan, zoekende daarin, of in Hem, die ze bezit, gevonden te worden, niet hebbende zijn rechtvaardigheid, want hij wist, dat wanneer de slagregen neervalt, en de winden waaien, en de watervloeden komen, alle mensen neerstorten, behalve diegenen, welke die gerechtigheid bezitten.
De ernstige begeerte nu van de Rechtvaardigen om in Gods gerechtigheid gevonden te worden, komt voort uit een sterke overtuiging van de onvolmaaktheden van hun eigen, en uit de kennis, die hun gegeven werd van de schrik, welke zich van de mensen zal meester maken in de dag der beproeving door het vuur, te weten, de dag des oordeels. Want hoewel de mensen nu zichzelf in een paradijs der dwazen kunnen plaatsen, en zichzelf kunnen wijsmaken, dat alles dan wel met hen zal zijn, terwille van hun eigen ijdele en nietige verrichtingen, nochtans wanneer de dag komt, die branden zal gelijk een oven, en wanneer allen die goddeloos gehandeld hebben, als stoppels zullen zijn, en dit allen zullen blijken te zijn die niet in Christus gevonden worden, alsdan zal hun gerechtigheid als rook verdwijnen, of voor die verterende vlam als brandhout zijn. En hierom wordt de gerechtigheid, waarin de Godzaligen zoeken gevonden te worden, genoemd de Naam des Heeren, een sterke toren, een rots, een schild, een sterkte, een plaats ter verdediging, tot welke zij de toevlucht nemen en waarin zij zich begeven en veilig zijn. De wijzen en Godvrezenden brengen dus niet, gelijk deze farizeeër, hun eigen gerechtigheid in de tempel, om daar door middel daarvan zichzelf in de waan te brengen, dat God, terwillevan die gerechtigheid, hun genadig en goed zal zijn, maar hun eigen gerechtigheid wegwerpende, komen zij tot God om de zijne, omdat zij zeker weten, en wel door het Woord van God, dat in het oordeel niemand de proef kan doorstaan, dan zij, die in de gerechtigheid Gods worden gevonden.

Ten derde. Dat de beste mensen er bevreesd voor zijn om voor de rechterstoel Gods te staan, om daar door de wet ten aanzien van leven en dood geoordeeld te worden, Daar de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid van hun gerechtigheid, is openbaar, want zij weten, dat het een ijdele zaak is om te zoeken zichzelf tot rechtvaardige mensen te maken door de werken der gerechtigheid, gelijke de handelwijze is van al diegenen,

die uit de werken der wet zoeken gerechtvaardigd te worden. En hierin is het grote onderscheid gelegen tussen de farizeeër en de ware Christen. De farizeeër meent, dat hij door de werken der gerechtigheid zichzelf tot een rechtvaardige zal maken, daarom komt hij voor het aangezicht Gods, wel voorzien, gelijk hij meent, met zijn gerechtigheid, bestaande in het kwade te laten en het goede te doen. De genade laat niet toe, dat iemand zich beroemt voor het aangezicht Gods, wat hij ook moge zeggen voor de mensen: "Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem." Hábakuk 2:4. En beter is de arme van geest, dan de trotse van geest. De farizeeër was een zeer hoogmoedig man, een hoogmoedig, onkundig man, hoogmoedig op zijn eigen gerechtigheid, en onkundig van de gerechtigheid Gods, want was dit het geval niet geweest, dan kon hij de tollenaar niet zo veroordeeld, en zichzelf niet zo gerechtvaardigd hebben.

En nogmaals zeg ik, dat al deze hoogmoed en al dit ijdele vertoon van de farizeeër daaruit voortkwam, dat hij er onkundig van was, dat een mens goed moet zijn, voor hij het goede kan doen, dat hij rechtvaardig moet zijn, voor hij de gerechtigheid kan volbrengen. Dit is duidelijk uit de woorden van Paulus, die dit als de reden doet kennen, waarom niemand goed doet, namelijk, omdat niemand rechtvaardig is, ook niet één. "Er is niemand rechtvaardig," zegt hij, en dan volgt er: "Er is niemand, die goed doet." Rom. 3:10 - 12. Want het is niet mogelijk voor een mens, die niet eerst door de God des hemels tot een rechtvaardige gemaakt is, iets te doen, dat in de eigenlijke, in een wettische of in een evangelische zin, rechtvaardigheid kan genoemd worden. Hij moge zich met rechtvaardige dingen bemoeien, hij moge trachten, door zich daarmee zo te bemoeien, zichzelf tot een rechtvaardige te maken, maar de gerechtigheid werken, en zo door zulke werken der gerechtigheid zichzelf tot een rechtvaardige te maken, dat vermag hij niet.

De gerechtigheid van een vleselijke mens wordt wel is waar door God gerechtigheid genoemd, maar dit moet verstaan worden als gesproken in de taal der wereld, of met betrekking tot de zaken der wereld. De wereld noemt dit inderdaad gerechtigheid, en het doet geen kwaad, indien het deze naam draagt met betrekking tot wereldse zaken. Hierom worden wereldse mensen, die hun burgerlijke plichten waarnemen, goeden en rechtvaardigen genoemd, zo dezulken, voor welke Christus naar dat begrip, niet stierf, en aan welke Hij ook Zijn genade niet schenkt. Rom. 5:7 - 8. Maar wij handelen nu niet over enige andere gerechtigheid dan die, welke als zodanig beschouwd wordt hetzij in een wettische, hetzij in een evangelische zin, laat ons dan die gerechtigheid een weinig meer van nabij beschouwen. Een mens moet rechtvaardig zijn in een wettische zin, voor hij de werken der gerechtigheid kan doen, ik bedoel, die, welke dit zijn in een evangelische zin. Hierom wordt de ware gerechtigheid van het Evangelie voorgesteld als de vrucht van een vernieuwde geboorte. "Indien U weet, dat Hij (Christus) rechtvaardig is, zo weet gij, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is." 1 Joh. 2:29. Niet uit Hem geboren uit kracht van zijn eigen rechtvaardige Hand., maar uit Hem geboren uit kracht van de krachtige werking van Christus met Zijn Woord op de ziel, die naderhand, uit het beginsel des levens, die gerechtigheid werkt en doet.

En de apostel zegt nogmaals, "Kinderkens dat u niemand verleide: die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is." 1 Joh. 3:7.

Over deze schriftuur plaats zal ik een weinig uitweiden, om tot bewijs te dienen van hetgeen vroeger is aangevoerd, namelijk, dat een mens rechtvaardig moet zijn in een wettische zin, voor hij zulke dingen kan doen, welke werken der gerechtigheid kunnen genoemd worden in een evangelische zin. En hiervoor biedt ons deze schriftuur plaats twee dingen aan, welke door ons overwogen moeten worden.

> Het eerste is, dat hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is.
> Het tweede is, dat hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is, gelijk Christus rechtvaardig is.

Ten eerste. Hij, die de rechtvaardigheid doet te weten, de rechtvaardigheid, welke het Evangelie zo noemt, is rechtvaardig, dat is, voor hij die rechtvaardigheid doet. Want de apostel zegt niet, dat hij zichzelf rechtvaardig zal maken door de daden der rechtvaardigheid, welke hij zal doen, want dan kon een kwade boom goede vruchten voortbrengen, en bovendien zichzelf goed maken door dit te doen, maar hij zegt: Die de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, even goed als dat hij zegt: Die de rechtvaardigheid doet, is uit Hem geboren. Zo dan, een mens moet rechtvaardig zijn, voor hij de rechtvaardigheid kan doen, voor hij de rechtvaardigheid in een evangelische zin kan doen.

Ten tweede. De tweede zaak, welke wij te onderzoeken hebben, is, met welke rechtvaardigheid een mens rechtvaardig moet zijn, voor hij datgene kan doen, hetwelk in een evangelische zin rechtvaardigheid genoemd wordt. En dan antwoord ik in de eerste plaats: Hij moet rechtvaardig zijn in een wettische zin dat is, hij moet rechtvaardig zijn naar het oordeel van de wet. Dit is duidelijk, doordat er gezegd wordt: Die de rechtvaardigheid doet, is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is. Dat is, in een wettische zin, want Christus is geenszins rechtvaardig naar het oordeel der liefde alleen, maar in Zijn geringste daden, indien het geoorloofd is zo'n vergelijking te maken, was Hij rechtvaardig in een wettische zin, of naar het oordeel van de wet. Nu zegt de apostel: "Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is." Dit zijn de woorden Gods, en daarom kan ik niet dwalen door ze aan te halen, hoewel ik in het spreken daarover de heerlijkheid ervan niet zo ten volle kan doen schijnen als ik wel zou willen.

Maar welke gerechtigheid is het, met welke een mens rechtvaardig voor het oordeel der wet moet staan, voor hij zal of kan bevonden worden te doen de daden der rechtvaardigheid, welke door het Evangelie zo genoemd worden?
Ik antwoord:
Ten eerste. Het is, daarvan kunt u verzekerd zijn, geenszins zijn eigen rechtvaardigheid, welke uit de wet is, want hij heeft deze rechtvaardigheid, voor hij enig doet, die zijn eigen kan genoemd worden. "Die de rechtvaardigheid doet, die is" alreeds "rechtvaardig," voordat hij die rechtvaardigheid doet, ja, hij is voor die tijd rechtvaardig, evenals Hij rechtvaardig is.
Ten tweede. Het kan zijn eigen niet zijn, welke uit het Evangelie is, dat is, die, welke voortvloeit uit een beginsel der genade in de ziel: want hij is rechtvaardig, voor hij deze rechtvaardigheid doet. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig. Er wordt niet gezegd: Die ze heeft gedaan, maar die ze doet, betreffende de daad, terwijl

ze verricht wordt, is hij rechtvaardig. Hij is rechtvaardig zelfs dan, wanneer hij de allereerste daad der rechtvaardigheid verricht, maar terwijl een daad verricht wordt kan zij, voordat zij verricht is, geen daad der rechtvaardigheid genoemd worden, toch, zegt de tekst, is hij rechtvaardig.
Maar nogmaals, indien een daad, terwijl zij verricht wordt, geen daad der rechtvaardigheid kan genoemd worden, zo kan zij voorzeker niet zo'n invloed hebben, dat zij de dader rechtvaardig maakt, dat zij hem rechtvaardig maakt, gelijk de Zoon van God rechtvaardig is. En toch is de rechtvaardigheid, met welke deze dader rechtvaardig gemaakt is, en dat wel voor hij de rechtvaardigheid doet, een zodanige, want zo zegt de tekst: Die maakt hem rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is. Daarenboven kan het niet zijn eigen zijn, welke is de evangelische rechtvaardigheid, voortvloeiende uit het beginsel der genade in de ziel, want deze gaat in haar grootste volmaaktheid in ons, terwijl wij in deze wereld leven, met onvolmaaktheden vergezeld, ons geloof, onze liefde en onze heiligheid is namelijk onvolkomen, of heeft iets gebrekkigs in zich. Zij zijn noch afzonderlijk, noch allen tezamen genomen, volmaakt, ten aanzien van de trap, de uiterste trap der volmaaktheid. Maar de rechtvaardigheid, welke wij hier beschouwen en, en met welke de mens, in die plaats van Johannes, rechtvaardig gemaakt wordt, is een volmaakte rechtvaardigheid, niet slechts met betrekking tot de natuur ervan, gelijk een penny even volkomen zilver is als een shilling, noch ook met betrekking tot een vergelijkende trap, want zo komt een shilling nader aan de volkomenheid van het getal twintig dan een twee - penny of een drie - pennystukje, maar het is een rechtvaardigheid zo volkomen, dat er niets bijgevoegd kan worden, en dat er ook niets van kan worden afgenomen, want dit wordt uitgedrukt door de woorden van de tekst: "Die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is." Ja, zo rechtvaardig is hij, voor hij de rechtvaardigheid doet, en teneinde de rechtvaardigheid te doen. En in deze is hij aan de Zoon van God gelijk, die ook rechtvaardig was, voor Hij daden der rechtvaardigheid deed, betrekking hebbende op een wet des bevels, waarom er gezegd wordt, dat gelijk Hij is, wij zo zijn in deze wereld. Gelijk Hij rechtvaardig is of was, voor Hij de rechtvaardigheid onder de mensen deed volgens een wet, zo zijn de Zijnen rechtvaardig, voor zij onder de mensen de rechtvaardigheid doen volgens een wet. "Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is." Christus was rechtvaardig, voor Hij de rechtvaardigheid deed, met een dubbele rechtvaardigheid. Hij had een rechtvaardigheid als God, Zijn Godheid was volmaakt rechtvaardig, ja, zij was de rechtvaardigheid zelf. Zijn menselijke natuur was volmaakt rechtvaardig, zij was van nature vlekkeloos en onbezoedeld. Dus was Zijn persoon rechtvaardig, en zo toegerust om die rechtvaardigheid te doen, welke Hij, omdat Hij geboren was uit een vrouw en gesteld was onder de wet, volgens de wet gehouden was te vervullen. Nu, gelijk Hij is, zo zijn wij, niet bij wijze van natuurlijke rechtvaardigheid, maar bij wijze van gelijkheid te die opzichte. Had Christus, om de rechtvaardigheid te werken, een dubbele rechtvaardigheid, die tot het innerlijke van Zijn wezen behoorde, ook de Christen bezit, om de rechtvaardigheid te werken, een dubbele rechtvaardigheid. Maakte Christus' dubbele rechtvaardigheid Hem geschikt voor dat werk der rechtvaardigheid, hetwelk Hem van God aangewezen was te doen, ook des Christens dubbele rechtvaardigheid maakt hem geschikt voor dat werk der rechtvaardigheid, hetwelk God heeft verordineerd dat hij moet doen en waarin hij moet wandelen in deze wereld.

Maar u zal misschien vragen: *Welke is die rechtvaardigheid, met welke een christen rechtvaardig gemaakt wordt, voor hij de rechtvaardigheid doet?*
Ik antwoord: Het is een dubbele rechtvaardigheid.

1. Het is een rechtvaardigheid, welke op hem gelegd wordt.
2. Het is een rechtvaardigheid, welke *in* hem gelegd wordt.

1. Wat aangaat het eerste: Het is een rechtvaardigheid, die op hem gelegd wordt, met welke hij ook bekleed is als met een kleed of mantel, Rom. 3:22, deze is het, welke genoemd wordt de mantel der gerechtigheid en de kleren des heils. Jesaja 61:10. Deze rechtvaardigheid is niets anders dan de gehoorzaamheid van Christus, welke Hij vervulde in de dagen van Zijn vlees, en eigenlijk niemands rechtvaardigheid dan de rechtvaardigheid van Christus kan genoemd worden, omdat niemand er de hand in had, maar Hij ze zelf volbracht. En hierom wordt er gezegd, dat "door de gehoorzaamheid van een velen tot rechtvaardigen gesteld worden." Rom. 5:19. Door de gehoorzaamheid van een, van een mens, Jezus Christus, gelijk gij dat vindt in vers 15, want Hij kwam in de wereld met dit doel, om een geslacht tot rechtvaardigen te maken, niet door wetten voor hen te maken en hun regels voor te schrijven, want dit was het werk van Mozes, die zei: "En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezicht des HEEREN, van onze God, gelijk Hij ons geboden heeft." Deuteronomium 6:5, 24:13, noch ook door de onvolmaaktheden van hun gerechtigheid door Zijn genade weg te nemen, en deze zo volkomen te maken door toevoeging van de zijne, maar Hij stelt hen tot rechtvaardigen door Zijn gehoorzaamheid, niet in hen, maar voor hen, terwijl Hij Zich persoonlijk aan Zijn Vaders wet ten onze behoeve onderwierp, opdat Hij een gerechtigheid mocht bezitten om die aan ons te schenken. En hierom wordt er gezegd, dat wij tot rechtvaardigen gesteld worden, terwijl wij niet werken, en dat wij gerechtvaardigd worden, terwijl wij goddelozen zijn, Rom. 4:5, hetwelk kan geschieden door geen andere gerechtigheid dan die, welke de gerechtigheid van Christus is door volbrenging, de gerechtigheid Gods door schenking, en onze 56 gerechtigheid door toerekening.
Want, zeg ik, de Persoon, die deze gerechtigheid voor ons uitwerkte, is Christus Jezus, de persoon, die ze aan ons geeft, is de Vader, die Christus voor ons gemaakt heeft tot rechtvaardigheid, en Hem aan ons gegeven heeft met dit doel, dat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. 1 Cor. 1:30, 2 Cor. 5:21. En hierom is het, dat er zo dikwijls gezegd wordt: "Men zal van Mij zeggen: Gewis in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte."
En nogmaals, "In de HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het gehele zaad van Israël." "Dit is de erfenis der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE. Jesaja 45:24, 25, 54:17. Deze gerechtigheid is het, welke de ziel rechtvaardigt, en welke haar verlost van de vloek der wet, doordat zij, door haar volmaaktheid, al de zonden en onvolmaaktheden van de ziel verbergt. Hierom volgt er in het vierde hoofdstuk van de Romeinen: "Gelijk ook David de mens zalig spreekt, welke God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken, zeggende: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn., zalig is de man, welke de Heere de zonden niet toerekent."
En dit geschiedt, terwijl de persoon, welke uit genade dat voorrecht ten deel valt, zonder goede werken en zo een goddeloze is. Dit is de gerechtigheid van Christus,

Christus' Persoonlijke verrichtingen, welke Hij deed toen Hij in de wereld was, zij is het, door welke de ziel, naakt zijnde, bedekt wordt, zodat haar naaktheid verborgen wordt voor het Goddelijke oordeel der wet: "Als Ik nu bij u voorbijging, zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid." Ezech. 16:8.

Deze gerechtigheid van Christus nu, deze gehoorzaamheid bestaat uit twee delen:

1. Uit een doen van datgene, hetwelk de wet ons geboden had te doen.
2. Uit een betalen van die prijs voor de overtreding der wet, welke de rechtvaardigheid gezegd had dat geëist zou worden uit de hand des mensen, en dat is de vervloekte dood. T*en dage als gij daarvan eet, zal gij de dood sterven, te weten,* de dood, welke een gevolg is van de vloek der wet.

Toen Christus zo dat deel der gehoorzaamheid voor ons volbracht had, hetwelk bestaat uit een doen van die werken der gerechtigheid, welke de gehoorzaamheid aan de bevelen der wet met zich brengt, voegde Hij daaraan toe het storten van Zijn bloed, om de prijs te zijn van onze verlossing van die vervloekte dood, welke wij door de zonde over ons lichaam en onze ziel gebracht hadden. En op die wijze worden de Christenen tot volmaakte rechtvaardigen gesteld, de gehele gehoorzaamheid van Christus wordt hun toegerekend, te weten, die gehoorzaamheid, welke bestaat in het betalen van de prijs voor onze overtredingen. Zo dan, eist de wet rechtvaardigheid? Hier is ze. Eist de wet voldoening voor onze zonden? Hier is ze. En wat kan de wet anders tot de zondaar zeggen dan hetgeen goed is, wanneer zij in de persoonlijke gehoorzaamheid van Christus voor hem datgene vindt, hetwelk beantwoordt aan hetgeen zij kan eisen, datgene, hetwelk zij van ons kan vragen?

Hierin dan bestaat de veiligheid van een Christen, niet in een bundel daden van hemzelf, maar in een rechtvaardigheid, welke tot hem komt door genade en door een schenking, want deze rechtvaardigheid is zulk een, welke als een geschenk, als een geschenk Gods tot hem komt. Hierom wordt zij genoemd de gave der rechtvaardigheid, de gave der genade, de gave der rechtvaardigheid door de genade, welke is de rechtvaardigheid van een, te weten, de gehoorzaamheid van Jezus Christus. Rom. 5:15 - 19. En dit is de rechtvaardigheid, door welke hij, die de rechtvaardigheid doet, rechtvaardig is, gelijk Hij rechtvaardig is, omdat het geheel en al dezelfde rechtvaardigheid is, die de Zoon van God door Zichzelf heeft volbracht. Ook heeft Hij geen andere of geen uitnemender rechtvaardigheid, waarop de wet acht slaat of welke zij vereist, dan deze. Want wat aan gaat de rechtvaardigheid van Zijn Godheid, daarmee heeft de wet niet te maken, want ten deze aanzien is de wet Zijn schepsel en Zijn dienares, en mag zij zich met Hem niet bemoeien. Ook met de rechtvaardigheid van Zijn menselijke natuur heeft de wet niets te maken want zij is het werk van God, en ze is even goed, even rein, even heilig en onbesmet als de wet zelf is. Alles dan, waarmee de wet te maken heeft, is, volkomen gehoorzaamheid te eisen van hem, die onder haar gesteld is, benevens een gepaste voldoening voor de breuk der wet, en wanneer zij die heeft, dan is Mozes tevreden.

Dit nu is de rechtvaardigheid, met welke een Christen, ten aanzien van de rechtvaardigmaking, tot een rechtvaardige gesteld wordt, te weten, een rechtvaardigheid, welke noch tot het wezen van zijn godheid, noch tot dat van zijn mensheid behoort, maar die er bestaat in die heerlijke Persoon, welke God en mens beide was namelijk, Zijn gehoorzaamheid aan de wet. Aan welke rechtvaardigheid Hij

zelf, met betrekking tot Zichzelf, in het geheel geen behoefte had, wat aangaat Zijn Godheid, ja, ook Zijn mensheid was zonder dezelve volmaakt rechtvaardig. Deze rechtvaardigheid dus was daar en daar alleen, nodig, waar Christus moest beschouwd worden als Gods dienstknecht en onze Borg, om Jakob weer tot God te brengen, en de bewaarden van Israël weer op te richten. Want hoewel Christus een Zoon was, zo werd Hij nochtans een dienstknecht, om, niet voor Zichzelf, want Hij had er geen behoefte aan, maar voor ons, de gehele wet te doen, en zo een eeuwige gerechtigheid voor ons aan te brengen.
En hierom wordt er gezegd, dat Christus hetgeen Hij deed, voor ons deed. Hij werd het einde der wet tot rechtvaardigheid voor ons, Hij leed voor ons, 1 Petrus 2:21, Hij stierf voor ons, 1 Thess. 5:10, Hij legde Zijn leven af voor ons, 1 Joh. 3:16, en Hij gaf Zichzelf voor ons. Gal. 1:4. De gerechtigheid dan, welke Christus vervulde, toen Hij in de wereld was, was niet voor Hemzelf alleen beschouwd, noch voor Hemzelf persoonlijk beschouwd, want hij had er geen behoefte aan, maar zij was voor de uitverkorenen, voor de leden van Zijn lichaam. Christus vervulde de wet dus niet voor Zichzelf, want Hij had er geen behoefte aan.
Toch vervulde Christus de wet ook weer wel voor Zichzelf, daar Hij behoefte had aan de gerechtigheid derzelve, Hij had daar behoefte aan ter bedekking van Zijn lichaam en van de onderscheidene leden van dat lichaam, want deze zijn, in een goede zin, Hemzelf, leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn benen, en Hij erkent ze als delen van Hemzelf in veel plaatsen der Heilige Schrift. Eféze. 5:30, Hand. 9:4, 5, Matth. 25:45, 10:40, Markus 9:37, Lukas 10:16, 1 Cor. 12:12, 27.
Deze gerechtigheid dan, namelijk alles wat Christus deed in antwoord op de wet, deed Hij voor de Zijnen, en God heeft ze op hen gelegd, en zij zijn rechtvaardig in die rechtvaardigheid, even rechtvaardig als Hij rechtvaardig is. En dit bezitten zij voor zij daden der rechtvaardigheid doen.

2. *Er wordt een rechtvaardigheid in hen gelegd, voor zij rechtvaardige dingen doen.*
Een rechtvaardigheid, zeg ik, wordt er in hen gelegd, of liever, noem het een beginsel der rechtvaardigheid, want het is een beginsel des levens tot rechtvaardigheid. Voor de bekering is er in de mens een beginsel des doods door de zonde, maar wanneer hij tot Christus bekeerd wordt, wordt er in hem een beginsel der rechtvaardigheid gelegd, opdat hij Gode vruchten moge voortbrengen. Rom. 7:4 - 6. Hierom wordt ervan hen gezegd, dat zij levend gemaakt zijn, dat zij uit de dood overgegaan zijn in het leven, en dat de Geest Gods in hen woont, niet slechts om hun zielen levend te maken, maar ook om hun sterfelijke lichamen te verlevendigen en op te wekken tot hetgeen goed is. Rom. 8:11. Hierom, dat ervan hen, die de rechtvaardigheid doen, gelijk ik vroeger aan gewezen heb, gezegd wordt, dat zij uit Hem geboren zijn, dat is, voordat zij de rechtvaardigheid doen. 1 Joh. 2:29, "uit Hem geboren," dat is, levend gemaakt door een nieuw geestelijk en hemels leven.
Waarom de vermaning tot hen gericht wordt: "En stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid, maar stelt uzelf Gode, als uit de doden levend geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid." Rom. 6:13. Dit beginsel nu moet ook in de mensen zijn, voor zij datgene kunnen doen, hetwelk geestelijk en evangelisch goed is. Want welk ogenschijnlijk goed werk iemand ook doet, voor hem dit hemelse beginsel van God geschonken is, het wordt als niets geacht, het wordt geacht als zonde en als een gruwel in het oog van God, want een

kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen: men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen. Of maak de boom goed en zijn vrucht goed, of maak de boom kwaad en zijn vrucht kwaad. Lukas 6:43 - 45.
Niet de vrucht maakt de boom, maar de boom maakt de vrucht. Een mens moet goed zijn, voor hij het goede kan doen, en kwaad, voor hij het kwade kan doen. Het zijn niet de Rechtvaardige Handelingen, die iemand tot een rechtvaardige maken, noch zijn het de boze handelingen die iemand tot een goddeloze maken: want een boom moet een appelboom zijn, voor hij appels voortbrengt, en een wilde boom, voor hij wilde vruchten voortbrengt. Dit is iets, dat door de Zoon van God zelf verzekerd is, en het komt zozeer overeen met de rede en met de natuur der dingen, dat het niet tegengesproken kan worden. Matth. 7:16 - 18. "De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat zijns harten, en de kwade mens brengt het kwade voort uit de kwade schat zijns harten." Lukas 6:45.
Maar dit schijnt, niettegenstaande alles wat ervan gezegd kan worden, van de vleselijke wereld zeer vreemd toe, want zij willen nergens anders van weten, dan dat het de goede daden zijn, die ons tot goede mensen maken, en de kwade daden, die ons tot kwade mensen maken. En zo doen zij, uit oorzaak van zulke dwaze denkbeelden, wat in hun vermogen is om hun harten met de nevelen der duisternis te versterken tegen het heldere schijnsel van het Woord en de overtuiging der waarheid.
En zo is het van de beginne geweest. Abel deed zijn eerste dienst verrichtingen jegens God uit dit beginsel der rechtvaardigheid, maar Kaïn wilde gerechtvaardigd worden door zijn daad, maar daar zijn daad niet voortkwam uit dezelfde wortel der goedheid als met die van Abel het geval was, zo wordt deze boos genoemd, niettegenstaande hij ze deed met het allerbeste dat hij bezat. Want het ontbrak hem, zeg ik, aan de beginselen, te weten, der genade en des geloofs, zonder welke geen handeling in een evangelische zin als goed beschouwd kan worden.
Deze twee dingen dus moet die mens bezitten, die de rechtvaardigheid zal doen. De volmaakte rechtvaardigheid van Christus moet op hem gelegd zijn, en als een vrucht van de wedergeboorte moet er een beginsel dor rechtvaardigheid in hem wonen. Eerst dan is hij een boom der rechtvaardigheid, en dan zal God in en door hem verheerlijkt worden, maar hiervan was de farizeeër ten enenmale onkundig, en van dit alles was hij op de verst mogelijke wijze verwijderd.

Vraag. U kunt mij in de volgende plaats vragen: *Maar welke van deze beide zaken wordt het eerst aan de Christen geschonken, de volmaakte gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking, of dit evangelische beginsel der rechtvaardigheid tot heiligmaking?*
Antwoord. De volmaakte gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking moet hem het eerst door een genadedaad geschonken worden. Dit is duidelijk, 1. Doordat hij als een goddeloze, dat is, terwijl hij een goddeloze is, gerechtvaardigd wordt. Maar er moet niet van hen, die dit beginsel der genade in zich hebben, gezegd worden, dat zij goddelozen zijn, want zij zijn heilig. Maar door deze gerechtigheid rechtvaardigt God de goddelozen, door ze hun toe te rekenen, wanneer en terwijl zij, ten aanzien van het beginsel der genade, tot hen behoren, die zonder genade zijn. Dit treedt verder op deze wijze aan het licht: De persoon moet aangenomen worden, voor de verrichting van de persoon kan aangenomen worden. "En de HEERE zag Habel en zijn offer aan." Genesis 4:4 indien Hij eerst de persoon van Abel aanzag, zo moest Hij hem aanzien

terwille van de een of andere gerechtigheid, maar Abel had in deze geen rechtvaardigheid, want die deed of beoefende hij, nadat God zijn persoon had aangezien. "En de HEERE zag Habel en zijn offer aan, maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan."
Ook de profeet Ezechiël toont ons dit, waar hij, door de gelijkenis van het beklagenswaardige kind, en van de wijze, waarop God het in genade aannam, ons te kennen geeft, hoe Hij de Joden in gunst aannam. In de eerste plaats, zegt Hij, "breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid." Ezech. 16:8. Daar hebt gij de rechtvaardigmaking: "Ik dekte uw naaktheid." Maar welke soort van naaktheid was dit? Was het de uiterste naaktheid, naaktheid in haar volkomenheid? Ja, het was toen zo naakt als het maar zijn kon, even naakt als ten dage, dat het geboren werd. En zo naakt als het toen was, werd het bedekt, niet met allerlei, maar met de vleugel van Christus, dat is, met Zijn mantel der gerechtigheid, met Zijn gehoorzaamheid, die Hij met dat doel door Zichzelf volbracht. Want door de gehoorzaamheid van een zijn velen tot rechtvaardigen gesteld.

2. De gerechtigheid tot rechtvaardigmaking moet voorafgaan, omdat de eerste plicht, die een Christen jegens God vervult, moet aangenomen worden, niet terwille van het beginsel, waaruit hij in het hart voortvloeit, noch ook terwille van de persoon, die hem verricht, maar om Christus' wil, wiens gerechtigheid het is, door welke hij als zondaar rechtvaardig voor God staat. En hierom wordt er gezegd: "Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn." Hebr. 11:4. Door het geloof deed hij het, maar het geloof heeft betrekking op de gerechtigheid, die rechtvaardigt. Want wij worden gerechtvaardigd uit het geloof, niet uit het geloof als een genade gave, noch uit het geloof als een handelende genade gave, maar door de rechtvaardigheid des geloofs, dat is, door die rechtvaardigheid, welke het geloof omhelst, waarop het beslag legt, en waarop het de ziel doet rusten en vertrouwen ter rechtvaardigmaking des levens, welke is de gehoorzaamheid van Christus.
Daarenboven wordt er gezegd, dat hij door het geloof geofferd heeft, het geloof dus, het geloof in Christus, was aanwezig voor hij offerde. Daar nu het geloof bestond en in werking was voor hij offerde, en daar hij voor zijn offeren geen persoonlijke goedheid van zichzelf bezat, moest het geloof uitzien naar buiten, ik zeg, het moest uitzien naar een ander dan naar hem, waarin het woonde, tot rechtvaardigheid, en daar het de rechtvaardigheid van Christus de rechtvaardigheid bevond te zijn, welke door God was aangewezen om vervuld te worden ter rechtvaardiging van een zondaar, omhelst het die, en offert daardoor een meerdere offerande Gode dan Kaïn.
Hierom volgt er: "Door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was." Door hetwelk, niet door zijn offeren, maar door zijn geloof. Want zijn offeren, enkel als een offeren, kon hem niet tot een rechtvaardige gemaakt hebben, indien hij tevoren niet rechtvaardig geweest was, "want een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen."
Daarenboven, indien dit toegestemd wordt, waarom zag God het offeren van Kaïn niet aan, even goed als dat van Abel? Want, offerde Abel, Kaïn deed het ook. Offerde Abel het beste dat hij had, Kaïn insgelijks. En indien wij hierbij acht geven op de volgorde van hun offeren, zo schijnt het wel, dat Kaïn het eerst, en zo met de vrijste wil en het toegenegenste gemoed offerde, en toch zegt de tekst: "De HEERE zag Habel en zijn offer aan." Maar waarom zag Hij Abel aan?

Wel, omdat zijn persoon rechtvaardig gemaakt was, voor hij zijn gave offerde: "Door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was." Daar God van zijn gaven getuigde, dat zij goed en aannemelijk waren, omdat zij de verklaring inhielden, dat Abel de gerechtigheid van Christus, tot zijn rechtvaardigheid, aangenomen had, door de rijkdom van de genade Gods. Door het geloof dus offerde Abel een meerdere offerande Gode dan Kaïn. Hij overdekte zich met de gerechtigheid van Christus, en offerde zo Gode, als uit die gerechtigheid, en omdat God hem ook daar zag en vond, waar hij, voor zijn eigen bevatting, ook anders niet kon geweest zijn dan door het geloof, nam Hij zijn gave aan, door welke aanneming, want zo kunt u het ook verstaan, God getuigenis gaf, dat hij rechtvaardig was. Want God neemt de gaven en offeranden niet aan van diegenen, die niet rechtvaardig zijn, want hun offeranden zijn Hem een gruwel. Spreuken 21:27. Abel was dus van tevoren rechtvaardig, hij werd, zeg ik, eerst tot een rechtvaardige gesteld, daar hij in zichzelf een goddeloze was, God toch rechtvaardigt de goddelozen. Rom. 4. Daar hij nu gerechtvaardigd was, was hij rechtvaardig, en rechtvaardig zijnde, offerde Hij Gode zijn lofoffer of andere offerande, welke God aannam, omdat hij in Zijn Zoon geloofde, gelijk ook andere schriftuur plaatsen overvloedig aanwijzen. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

3. De gerechtigheid door toerekening moet voorafgaan, omdat wij door een ander tot rechtvaardigen gesteld worden: "Door de gehoorzaamheid van een zullen velen tot rechtvaardigen gesteld worden."
Tot een rechtvaardige gesteld te worden nu, drukt een lijdelijkheid uit ten aanzien van hem, die dit ondervindt, en een handelend optreden van iemand anders, tenzij er gezegd ware, dat zij zichzelf tot rechtvaardigen gesteld hadden, maar dat wordt er niet gezegd, en de tekst geeft ook niet de minste aanleiding om dit gevoelen aan te nemen. Nee, juist het tegendeel wordt verzekerd want er staat: Door de gehoorzaamheid van een, van een mens, Jezus Christus, zijn velen tot rechtvaardigen gesteld, door de gerechtigheid van een. Rom. 4.
Zo dan, indien zij tot rechtvaardigen gesteld worden door de gerechtigheid van een, ik zeg, indien velen tot rechtvaardigen gesteld worden door de gerechtigheid van een, dan zijn zij, met wie dit plaats heeft, ten aanzien van zichzelf, lijdend en niet handelend, met betrekking tot de uitwerking van deze gerechtigheid. Zij hebben er geen hand in, want het is de daad van een, de gerechtigheid van een, de gehoorzaamheid van een, het werk van een, namelijk van Christus Jezus! nogmaals, indien zij door deze gerechtigheid tot rechtvaardigen gesteld worden, dan zijn zij ook lijdend ten aanzien van hun eerste voorrecht daardoor verkregen, want zij worden daardoor tot rechtvaardigen gesteld, zij stellen zichzelf niet tot rechtvaardigen, Nee, zij stellen zichzelf daardoor niet tot rechtvaardigen. De toerekening is ook een daad Gods. Gelijk ook David de gelukzaligheid beschrijft van de mens, welke God de gerechtigheid toerekent. De gerechtigheid is dus het werk van Christus, Zijn eigen gehoorzaamheid aan Zijn Vaders wet, en dat deze tot de onze gemaakt wordt, is een daad van Zijn Vader en van Zijn oneindige genade: "Maar uit Hem bent u in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid." "Want die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij (God) Zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem."

En beide deze dingen toonde God aan onze eerste ouders, toen Hij na de val in genade met hen handelde. Er wordt gezegd, dat de Heere God voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen maakte, en ze hen aantoog. Genesis 3:21.

Merk hieruit op,

1. Dat Adam en zijn vrouw naakt waren, beide in het oog van God en in hun eigen oog. Verzen 10 en 11.
2. Dat de Heere God rokken van vellen maakte.
3. Dat Hij, toen Hij ze maakte, het oog had op Adam en zijn vrouw, dat is, Hij maakte ze voor hen.
4. Dat Hij, toen Hij ze gemaakt had, hen ook daarmee bekleedde. Zij maakten de rokken niet, en evenmin ontvingen zij van God bevel om ze te maken, maar God maakte ze zelf, om daarmee hun naaktheid te bedekken. Ja, toen Hij ze gemaakt had, gaf Hij hun geen bevel om ze aan te trekken, maar Hij zelf bekleedde hen daarmee. Want zo luidt de tekst: "En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toog ze hen aan."

O! het was de Heere God, die deze rok maakte, met welke een arme zondaar tot een rechtvaardige gesteld wordt. En het is evenzeer de Heere God, die hem ons aandoet. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

Maar indien nu een mens niet rechtvaardig is, voor hij tot een rechtvaardige gesteld is, voor de Heere God door de gerechtigheid van een ander hem tot een rechtvaardige gesteld heeft, of dan deze gerechtigheid eerst komt of laatst, de mens is niet rechtvaardig voordat zij komt, en indien hij niet rechtvaardig is voordat zij komt, welke werken er dan ook gedaan worden voordat zij komt, het zijn niet de werken van een rechtvaardig mens, noch de vruchten van een goede boom, maar van een kwade. En evenzo weer moet deze gerechtigheid eerst komen, voor een mens rechtvaardig is, en voor een mens de rechtvaardigheid doet. Maak de boom goed, en zijn vrucht zal goed zijn. Nu dan, daar een mens tot een rechtvaardige gesteld moet worden, voor hij de rechtvaardigheid kan doen, is het openbaar, dat zijn werken der gerechtigheid hem niet tot een rechtvaardige maken, evenmin als de vijg de boom, waarvan zij komt, tot een vijgenboom maakt, of de druif de wijnstok, waarvan zij komt, tot een wijnstok maakt.

Hierom worden die daden der rechtvaardigheid, welke Christenmensen volbrengen, de vruchten der rechtvaardigheid genoemd, welke zijn door Jezus Christus tot heerlijkheid en prijs van God. Filip. 1:11. De vruchten der rechtvaardigheid zijn door Jezus Christus, gelijk de vruchten van de boom zijn door de boom zelf. Want de waarheid is, dat beginsel der rechtvaardigheid, van hetwelk vroeger melding gemaakt is, en aangaande hetwelk ik gezegd heb, dat zij in de tweede plaats komt, dit is ook oorspronkelijk nergens voor ons te vinden dan in Christus. Hierom wordt er gezegd, dat het is door Jezus Christus, en nogmaals, "En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade." Johannes 1:16. Een mens moet dus eerst met Christus verenigd worden, en zo verenigd, heeft hij deel aan dit voorrecht, te weten, een beginsel, dat bovennatuurlijk, geestelijk en hemels is. Nu is zijn verenigd zijn met Christus niet uit of van hemzelf, maar uit en van de Vader, die ten aanzien van dit werk de landman is, evenals de twijg, die in de boom ingeënt is, niet zelf handelend is, dat is, zichzelf daar niet in ent, maar door iemand anders ingeënt wordt, terwijl hij zelf te die aanzien ten enenmale lijdend is.

Wanneer nu de ziel met Christus verenigd is, heeft zij eerst deel aan de rechtvaardigmaking of aan de Rechtvaardigende gerechtigheid, en nu draagt de mens niet langer de naam van een goddeloze, want hij is tot een rechtvaardige gesteld door de gehoorzaamheid van Christus, en daar hij met Christus verenigd is, wordt hij ook des wortels en der vettigheid van Christus deelachtig, hij heeft deel aan de wortel van Christus, dat is, aan Zijn Goddelijke natuur, aan de vettigheid van Christus, dat is, aan die volheid van genade, die in Hem is opgelegd om aan ons te worden meegedeeld, evenals de tak, die in de olijfboom ingeënt wordt, des wortels en der vettigheid des olijfbooms deelachtig wordt. Daaraan nu deel hebbende, wordt de ziel levend, groeit, bloeit en brengt vruchten voort tot heerlijkheid en prijs van God. Rom. 11:17. Maar van deze dingen, gelijk ik meermalen gezegd heb, was de arme farizeeër onkundig, toen hij zo snoevende met zijn "o God! ik dank U" in de tempel kwam om te bidden, en inderdaad, in hetgeen hier gezegd is, is iets van het mysterie van Gods wil in Zijn handelwijze met Zijn uitverkorenen, en zo'n mysterie is dit, dat zij voor altijd verborgen ligt voor de natuur en voor natuurlijke mensen, want zij denken nergens minder aan dan aan deze zaak, en nergens meer aan, wanneer zij aan hun zielen en aan de zaligheid denken, dan dat er iets door henzelf gedaan moet worden om hen met God te verzoenen. Ja, indien soms door algemene overtuigingen hun verstand wordt omgebogen om toe te stemmen, dat de rechtvaardigmaking uit genade geschiedt door Christus, en niet uit de werken door mensen, zo zullen toch het geweten, de rede en de wet der natuur, daar zij nog niet door de kracht en de heerlijkheid van de genade onderworpen zijn aan de gehoorzaamheid van Christus, zich in opstand tegen deze leer verheffen, en zullen opnieuw de ziel overheersen en tot de wet en de werken der wet neerbuigen om daardoor het leven te verwerven.

4. De gerechtigheid door toerekening moet voorafgaan, omdat anders het geloof, hetwelk een deel, ja een groot deel is van datgene, hetwelk het beginsel der genade in de ziel genoemd wordt, niets zal hebben om zich daarop te vestigen, noch een drangreden om daardoor te werken.
Laat dit dan overwogen worden door diegenen, die van een tegenovergesteld gevoelen zijn. Het geloof, zodra het “het aanzijn” ontvangen heeft in de ziel, is gelijk aan het kind, dat het aanzijn ontvangen heeft in de schoot der moeder, het moet iets hebben om zich daarmee te voeden, niet iets op een afstand, ver weg of dat verworven moet worden, ik spreek nu aangaande de rechtvaardiging van de vloek, maar iets, dat door belofte uit genade aan de ziel wordt overgemaakt, iets om zich daarmee te voeden tot ondersteuning tegen de vrees, dat men door de vloek vanwege de zonde zal omkomen. Evenmin kan het rusten en tevreden zijn met allerlei plichten en verrichtingen, waar andere genade gaven de ziel toe aandrijven, noch ook met iets van zijn eigen werk, totdat het de gerechtigheid van Christus bereikt en aangrijpt. Het geloof is gelijk aan de duif, die nergens in de gehele wereld rust vond, totdat zij tot Noach in de ark teruggekeerd was. Maar dit verstaat onze farizeeër niet.

Tegenwerping. Misschien zullen sommigen tegenwerpen, dat het uit deze wijze van redeneren blijkt, dat de heiligmaking voorafgaat, aangezien de ziel het geloof en zo een beginsel der genade in zich kan hebben, en dit toch vooralsnog Christus niet kan vinden om de ziel met Hem te voeden en te verkwikken.

Antwoord. Uit deze wijze van redeneren blijkt het volstrekt niet, dat de heiligmaking of dat er een beginsel der genade in de ziel is, voor de gerechtigheid toegerekend wordt, en de ziel daardoor tot een volmaakt rechtvaardige wordt gesteld. Laat mij u om dit op te helderen enige weinige dingen voorstellen.

1. De Rechtvaardigende gerechtigheid, te weten, de gehoorzaamheid van die een mens Christus wordt de zondaar toegerekend om hem te rechtvaardigen in het oog van God. Want Zijn Wet eist volmaakte gerechtigheid, en voordat deze gekomen is tot en gelegd is op de arme zondaar, kan God hem geen andere geestelijke zegeningen schenken, omdat Hij hem door de wet voor een vervloekte heeft verklaard, door welke vervloeking Hij ook gebonden is, totdat er een gerechtigheid als bedekking van de zondaar zal gevonden worden, welke de wet, en zo de Goddelijke rechtvaardigheid, kan goedkeuren en waarmee zij tevreden kan zijn. Zo dan, wat aangaat de rechtvaardigmaking des zondaars moet er een gerechtigheid zijn voor God, ik zeg, voor de zondaar en voor God. Voor de zondaar om daarmee bekleed te worden, en voor God om daarop te zien, opdat Hij de zondaar, terwille van die gerechtigheid langs de weg der rechtvaardigheid moge zegenen met de vergeving der zonden. Want de vergeving der zonden is het eerste, dat er volgt op de verschijning van de zondaar voor God in de gerechtigheid van Christus. Rom. 4:6 - 7.
Op deze vergeving nu volgt de tweede zegening. *Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons.* En heeft zo bijgevolg voor ons de vergeving der zonden verworven, want die verlost is van de vloek heeft de vergeving der zonden ontvangen, of liever is deelgenoot daarvan geworden, daarvan nu een deelgenoot geworden zijnde, volgt onmiddellijk de tweede zegening, te weten, de zegening van Abraham, dat is, "de belofte des Geestes door het geloof." Gal. 3:13, 14, maar dit verstaat onze farizeeër niet.
Maar hoewel het nu van volstrekte noodzaak is, dat de toegerekende gerechtigheid eerst tot de ziel komt, dat is, dat de volmaakte gerechtigheid eerst door God bij de zondaar gevonden wordt, opdat Hij langs de weg der rechtvaardigheid andere zegeningen moge verlenen, zo is het nochtans niet van volstrekte noodzakelijkheid, dat de ziel dit eerst moet zien. God moet dus de gerechtigheid, de gerechtigheid van Zijn Zoon op mij leggen, en uit kracht daarvan moet de tweede zegening Gods tot mij komen, en uit kracht daarvan moet ik mijzelf als een zondaar Ieren kennen, en de gerechtigheid van Christus en mijn behoefte daaraan zien, door de leer daarvan, gelijk die geopenbaard is in de Schriften der waarheid.
Daarna moet ik geloven, dat deze leer waarheid is, en door mijn geloof gebracht worden tot berouw over mijn zonden, tot een hevig hongeren en dorsten naar deze gerechtigheid, want dit is "het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid." Ja, ik moet bidden, en roepen, en zuchten, en kermen, dag en nacht, tot de God van deze gerechtigheid, dat Hij mij uit genade een deelgenoot daarvan moge maken. Ik moet mij neer werpen voor mijn God, al de tijd, die Hij naar Zijn wijsheid nodig zal oordelen. En op Zijn tijd zal Hij mij tonen, dat ik een gerechtvaardigde ben, iemand, die vergiffenis ontvangen heeft, iemand, in wie de Geest van God reeds enige tijd heeft gewoond, hoewel ik het niet wist.
Het gerechtvaardigd zijn voor God en Het gerechtvaardigd zijn in mijn eigen ogen zijn al zo twee verschillende zaken. Niet dat het tweeërlei rechtvaardiging is, maar dezelfde gerechtigheid, waardoor ik rechtvaardig voor God sta, kan door God gezien

worden, terwijl ik er onkundig van ben, ja, om der wil van die gerechtigheid kan ik aangenomen worden, vergiffenis ontvangen en door Hem als rechtvaardig beschouwd worden, zonder dat ik het versta. Ja, wat meer is, Hij kan in de weg der zegening voort gaan, door zegeningen toe te voegen aan die, welke Hij mij reeds geschonken heeft, en ik kan er toch nog onkundig van zijn. Zodat de vraag niet is: Bevind ik bij mijzelf, dat ik rechtvaardig ben? Maar ben ik het? Bevindt God het, daar Hij ziet, dat de gerechtigheid van Zijn Zoon op mij is, omdat Hij ze mij door een daad van Zijn genade heeft geschonken. Want ik word om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods. Rom. 3:25.

Maar dit verstaat onze farizeeër niet. Ik wordt dus eerst gerechtvaardigd door de rechtvaardigheid van een ander, en omdat ik zo rechtvaardig ben, neemt God mijn persoon als zodanig aan en schenkt Hij mij Zijn genade, waarvan ik in het eerst door gebrek aan bekwaamheid en ondervinding in het Woord der gerechtigheid slechts een gering gebruik maak, terwijl ik er behoefte aan heb om verzekerd te worden, dat ik gerechtvaardigd ben, en dat ik het eeuwige leven bezit, Hebr. 5:13, niet in de eerste plaats en onmiddellijk door het geloof, maar door het geschreven Woord, hetwelk genoemd wordt het Woord des geloofs, welk Woord mij verklaart, aan wie genade, en zo het zaad des geloofs wordt gegeven, opdat ik het eeuwige leven hebbe, en opdat ik met vrijmoedigheid, in vrede en blijdschap, zou geloven in de Zoon van God. Rom. 15:13, 1 Joh. 5:13.

Maar, nogmaals, wanneer ik, in de eerste daden mijns geloofs, tot Christus ben gekomen, neem ik Hem niet aan, omdat ik weet, dat ik rechtvaardig ben, hetzij door de toegerekende gerechtigheid of door die, welke inwonend is: beide deze, wat aangaat mijn tegenwoordig aandeel in dezelve, kunnen voor mijn ogen verborgen zijn, zodat ik mij alleen verstout om tot Christus te gaan om het leven en de gerechtigheid, gelijk Hij mij in het woord van de waarheid van het Evangelie als een verzoening voorgesteld is, bij welk Woord ik mij aansluit, aangezien of omdat ik bevind, dat ik in mijn ziel behoefte heb aan vrede met God, en omdat ik overtuigd ben, dat het middel tot verkrijging van vrede nergens te vinden is dan in Jezus Christus. En wanneer ik mij aldus bij Hem aansluit, vind ik steun voor mijn ziel en vrede voor mijn geweten, omdat het Woord mij verzekert, dat degene, die in Hem gelooft, de vergeving der zonden en het eeuwige leven heeft en verlost zal worden van de toekomende toorn. Maar ach! wie kent de vele angsten, en, als ik mij zo mag uitdrukken, het ruwe, onstuimige weer, ik bedoel, de koude winden der hel, waardoor de arme ziel wordt 66 aangevallen, van dat zij genade ontvangt, totdat zij zich met bewustheid aansluit bij Jezus Christus. Niemand durf ik zeggen, dan zij en haars gelijken.

"Het hart kent zijn eigen bittere droefheid, en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen." Spreuken 14:10. Niet zodra bemerkt Satan, dat God met de ziel Zich bezighoudt in een weg van genade en barmhartigheid, of hij wendt alle pogingen aan om de vernieuwing daarvan tot bitter en lastig werk voor de zondaar te maken, O welke nevels, welke bergen, welke wolken, welk een duisternis, welke tegenwerpingen, welke valse denkbeelden van God, van Christus, van de genade, van het Woord, van de toestand der ziel, welke hij haar nu voorlegt en waarmee hij haar nu vervolgt, waardoor hij haar bestrijdt, ter neer werpt, aan de grond slaat, verschrikt,

benauwt en bijna tot volslagen wanhoop drijft. Uit oorzaak nu van deze dingen heeft het geloof, en al de genade, die in de ziel is, hard werk om tot de belofte te komen, en door de belofte tot Christus, gelijk er gezegd wordt, dat toen het schip, waarin Paulus zich bevond, door de stormwind werd gebeukt en in groot gevaar was te gronde te gaan, zij nauwelijks de boot machtig konden worden. Hand. 27:16.
Want Satans oogmerk is, al kan hij de ziel ook niet van Christus afhouden, dan toch haar komen tot Hem en haar aansluiten bij Hem zo hard, moeilijk en lastig te maken als het hem door zijn bedriegerijen maar mogelijk is. Maar het geloof, het ware, rechtvaardig makend geloof, is een genade gave, die niet moe wordt bij alles wat Satan vermag te doen, maar het overpeinst het Woord, en schept moed, en strijdt, en roept, en door te roepen en te strijden, baant het zich, door hulp van de hemel, een weg door al de tegenstand, die zo machtig schijnt, en verheft zich ten laatste tot Jezus Christus, aan wiens boezem het de ziel legt, waar deze zachtjes rust na zo vele wonderbaarlijke schuddingen en slingeringen. Bij al hetgeen gezegd is, zal ik nu nog deze waarheid voor u ophelderen door de volgende gemeenzame gelijkenis,
Veronderstel, dat iemand, die een verrader is en volgens de wet moet sterven om zijn zonde, nochtans in een buitengewone mate in de liefde des konings deelt, kan nu niet de koning, door zijn goedertierenheid, deze man vergiffenis schenken, ja, bevel geven, dat de brief van kwijtschelding opgesteld en verzegeld en zo de zaak in alle delen verzekerd wordt, en toch, voor het tegenwoordige, dit alles verborgen houden voor de persoon, die daarin betrokken is, zodat het niet te zijner kennis komt?
Ja, kan niet de koning deze persoon, benevens andere, die dezelfde overtreding begaan hebben, daarbij nog om deze kwijtbrief laten verzoeken, en toelaten, dat hij die niet anders verkrijgt dan met grote uitgaven en moeite, met vele tranen en hartenleed, met veel vrees en benauwde twijfel? Welnu, zo staan de zaken tussen God en de ziel, die Hij behoudt, Hij behoudt haar, schenkt haar vergiffenis en beveiligt haar voor de vloek en de dood, die over haar komen zou vanwege de zonde, maar maakt haar dit niet bekend, maar houdt het kortere of langere tijd voor haar verborgen. Slechts dit onderscheid moeten wij in deze maken tussen God en de potentaten van deze wereld, dat God geen kwijtschelding kan verlenen, voor de zondaar als gerechtvaardigd voor Hem staat door de gerechtigheid van Christus, omdat Hij in recht, en rechtvaardigheid, en gerechtigheid bedreigd en besloten heeft, dat hij, wie het aan gerechtigheid ontbreekt, sterven zal.
En nogmaals zeg ik, omdat deze gerechtigheid die van God, en alleen ter beschikking van God is, is het God, die iemand tot een rechtvaardige moet maken, voor Hij hem zijn zonden kan vergeven, of hem van Zijn tweede zegeningen kan schenken, te weten, Zijn Geest en de genade gaven ervan.
En nogmaals zeg ik, het moet deze gerechtigheid zijn, want het kan geen andere zijn, die een zondaar moet rechtvaardigen van de zonde in het oog van God, en van het vonnis van Zijn Wet.

Maar, 2. *Dit is de weg van God met de zondaar, en moet dit zijn, opdat het geloof niet slechts een voorwerp hebbe, waarop het zich richt, maar ook een drangreden om daardoor te werken.*
Hier, gelijk ik zei, heeft het geloof een voorwerp om zich naar te richten, en dat is de persoon van Christus, en die persoonlijke gerechtigheid, welke Hij in de dagen van Zijn vlees volbracht om zondaren daarmee te rechtvaardigen. Dit is, zeg ik, het

voorwerp des geloofs ter rechtvaardigmaking, waarheen de ziel door datzelve gedurig de toevlucht neemt. Hierom zei David tot Christus: "Wees mij tot een sterke woning," of gelijk het in de kanttekening luidt: "Wees mij tot een Rotssteen, om daarin te wonen, om gedurig daarin te gaan." Psalm 71:3.
En twee dingen geeft hij door deze uitspraak te kennen.

Het eerste is, dat een Christen iemand is, die voortdurend geoefend wordt, soms op deze wijze, en soms op gene, maar al die oefeningen hebben meer of min de strekking in zich om hem te verderven, indien hij op eigen hand de strijdt aanbindt en voortzet, daarom wil hij liever vluchten dan standhouden, liever tot Christus vluchten dan worstelen in en door zijn eigen kracht.

Het tweede is, dat Christus ons, met betrekking tot deze zaak, van God gegeven is tot een schuilplaats. Hierom wordt er gezegd, dat Zijn naam een sterke toren is, en dat de Rechtvaardige daarheen zal lopen en in een hoog vertrek zal gesteld worden. Spreuken 18:10.
Ook het woord van David in de zes en vijftigste Psalm is zeer ter zake voor ons doel: "Mijn verspieders," zegt hij, "zoeken mij de gehele dag op te slokken: want ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!" En wat volgt er?" Ten dage, als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen." Aldus ziet gij, dat het geloof een Voorwerp heeft om zich daarnaar te richten, waarheen zij de ziel voert en waarin zij de ziel beveiligt in tijden van moeite, en die zijn er bijna voortdurend, en dat voorwerp is Jezus Christus en Zijn gerechtigheid.
Maar, nogmaals, gelijk het geloof een voorwerp heeft, waarop het zich richt, zo ook heeft het een drangreden, waardoor het werkt, en dat is de liefde Gods in het geven van Christus aan de ziel ter gerechtigheid. Ook wordt er op geen belijdenis, godsdienst, plicht of verrichting acht geslagen, waar dit geloof, hetwelk door zulke middelen kan werken, ontbreekt. "Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende." Gal. 5:6.
Zo zegt de apostel hier niet: maar het geloof dat liefelijk werkt, of: maar het geloof, welks vrucht de liefde is, hoewel uit het was geloof de liefde voortvloeit, maar het geloof, DOOR de liefde werkende, dat is, gelijk het ware, zaligmakende en rechtvaardigende geloof de gerechtigheid van Christus ziet, als aan de ziel geschonken ter rechtvaardigmaking, zo ook ziet het, dat liefde de grond van die schenking en toerekening is.
Het ziet liefde in de Vader, in het geven van Zijn Zoon, en liefde in de Zoon, in het geven van Zichzelf tot een ziel zaligende gerechtigheid voor mij. En dit ziende, werkt het door de liefde dat is, het wordt opgewekt tot een heilige vrijmoedigheid om alle eeuwige belangen op Christus te laten aankomen, en zo tot een heilige, hartelijke en innige liefde tot Hem voor Zijn tedere en gezegende verlossende liefde. Hierom zegt de apostel: "Want de liefde van Christus dringt ons: als die dit oordelen, dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat diegenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar die, die voor hen gestorven en opgewekt is." 2 Cor. 5:14, 15.
Zo dan is het hart in liefde en overgave met de Vader en de Zoon verenigd, voor de liefde, die Zij jegens de arme zondaar hebben betoond, doordat zij hem op zo'n wijze verlost hebben van de toekomende toorn. Ook bewerkt deze liefde Gods niet slechts dat het geloof van de arme mens door haar werkende is jegens God, Nee, want door

deze liefde werkt het geloof in hartelijke toegenegenheden jegens allen, die aldus verzoend zijn, gelijk deze zondaar ziet dat hij zelf is. De drangreden dus, waardoor het geloof werkt, beide ten aanzien van de rechtvaardigmaking en van de heiligmaking, die grote drangreden, zeg ik, is liefde, de liefde Gods en de liefde van Christus: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft."
Dat is, omdat ons geloof ons dit bekend gemaakt heeft, want dit zijn de woorden, die voorafgaan: "En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft." En daarna: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft." En vervolgens: "En dit gebod hebben wij van Hem, namelijk dat die God lief heeft, ook zijn broeder lief hebbe." 1 Joh. 4:16 - 21. Maar dit verstaat onze arme farizeeër niet.

Maar, 5. *De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, om de roem af te snijden van het hart, de gedachten en de lippen der mensen*.
Waarom de apostel, gelijk ook vroeger aangewezen werd, zegt, dat wij om niet worden gerechtvaardigd uit de genade van God, niet door of terwille van een heilig, evangelisch beginsel in ons, maar "door de verlossing, die in Christus Jezus is," enz. "Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? der werken? Nee, maar door de wet des geloofs." Rom. 3:24, 27. En dit is de wet des geloofs, dat wij gerechtvaardigd zijn, gelijk tevoren is aangetoond.
Ook kan niemand een weg uitdenken, welke zo zeer alle roem afsnijdt als deze, welke God heeft beraamd en uitgedacht. Want wat heeft de mens hier, waarop hij zich beroemen kan? Geen gerechtigheid, noch ook de toepassing daarvan aan zijn ziel. De gerechtigheid is van Christus, niet van de zondaar. De toerekening is het werk van God, niet van de zondaar. De oorzaak der toerekening is Gods genade en liefde, niet des zondaars werken der gerechtigheid. De tijd, waarop God de gerechtigheid toerekende, was, toen de zondaar een zondaar was, in onwetendheid bedolven en wentelende in zijn ijdelheid, niet toen hij goed was of het goede zocht, want zijn innerlijke evangelische goedheid is een vrucht van de toerekening der rechtvaardigende gerechtigheid, gelijk reeds aangetoond is.
"Waar is dan de roem?" Waar is dan de farizeeër met zijn verwaande taal, dat hij niet is gelijk de andere mensen? De roem is uitgesloten, en de farizeeër eveneens, en de arme tollenaar is in gunst aangenomen, opdat de roem zou worden afgesneden. "Niet uit de werken, opdat niemand roeme." Men kan geen vertrouwen in de mensen stellen: die het nederigst schijnen en die naar het uiterlijk voorkomen het verst van de hoogmoed verwijderd zijn, bij die behoort het tot hun natuur, dat zij zich beroemen, ja, dat zij zich nu beroemen, nu zij geen reden hebben het te doen. Want uit genade zijn wij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit onszelf, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme. Maar indien de mens zo geneigd is om te roemen, terwijl er nochtans geen grond in hem is om te roemen, noch ook in hetgeen hij doet, hoe zou hij zich dan beroemd hebben, indien het hem door de God des hemels was toegestaan iets te doen, al was het dan ook nog zo weinig, ten aanzien van zijn rechtvaardigmaking. Maar God heeft het roemen verhinderd door te doen gelijk Hij gedaan heeft. Eféze 2:8 - 9. Ja, de apostel voegt er verder aan toe: "Want Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen." vers 10. Kan de boom zich beroemen, omdat hij een boom is, die zoete vruchten voortbrengt, daar het toch niet de boom was maar God, die hem zo heeft gemaakt? Waar is dan de roem?"

Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing. Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in de Heere." 1 Cor. 1:30, 31. Waar is onze farizeeër dan met al zijn werken der gerechtigheid en met zijn grootspraak, dat hij beter is dan zijn naasten?

Tegenwerping. Het is mogelijk, dat er gezegd wordt: indien wij gerechtvaardigd werden terwille van onze inwendige gerechtigheid, volgde er dan niet uit, aangezien die gerechtigheid de gave Gods is, dat het roemen te deze opzichte afgesneden was?
Antwoord.
Nee, want hoewel het beginsel der inwendige gerechtigheid de gave Gods is, zo brengt het nochtans vruchten voort in de mens en door de mens, en daar zo de mens de hand daarin heeft, al is het ook in nog zo'n geringe mate, was hem de gelegenheid aangeboden om te roemen Ja, indien een mens voor God gerechtvaardigd werd door de genade, of de werking van de genade des geloofs in hem, zo zou hij stof en gelegenheid hebben om te roemen, omdat het geloof, hoewel het de gave Gods is, nochtans gelijk het werkt in de mens, de mens meevoert in zijn werking, ja, de werking des geloofs wordt even dikwijls toegeschreven aan de mens, in wie het gewerkt is, en menigvuldiger, dan aan de genade zelf. Hoe kan het dan anders of die mens moet de hand daarin hebben en zo in de gelegenheid zijn om daarin of daarover te roemen.
Maar nu! daar de rechtvaardiging voor God van de vloek der wet alleen en geheel daarin gelegen is, dat God de gerechtigheid van Christus de mens toerekent, en dat wel, terwijl de mens, wie ze toegerekend wordt, in zichzelf snood en goddeloos is, nu is er geen ruimte meer om voor God te roemen, want dat is het roemen, dat bedoeld wordt, maar bestaat er eerder grond tot schaamte en beschaamdheid des aangezichts, nu wordt ons voor altijd de mond gestopt, aangezien de rechtvaardiging tot ons komt langs een weg zover boven en buiten ons, onze bekwaamheid, onze hulp of wat ook liggende. Ezech. 16:61 - 63.

6. *De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, opdat de rechtvaardiging niet zij naar schuld, maar naar genade en barmhartigheid.*
God rechtvaardigt ons door Zijn gerechtigheid, niet door een gerechtigheid, welke Hij slechts heeft voorgeschreven, want het zou kunnen gebeuren, dat de gerechtigheid dan nog de onze was, maar door een gerechtigheid, welke Hijzelf aan het licht gebracht heeft, opdat ze ten volle de zijn zij. "Nu diegenen, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld." Rom. 4:4. Indien ik werk voor de Rechtvaardigende gerechtigheid, en langs die weg de gerechtigheid verwerf, is mijn rechtvaardiging niet naar genade, maar naar schuld, God geeft ze mij niet, maar Hij is ze mij schuldig, zodat ze dan niet langer de zijne, maar de mijn is, de mijne, niet naar genade, maar naar schuld. En indien het zo gelegen is, dank ik Hem niet voor de vergeving der zonden, of voor het koninkrijk der hemelen, of voor het eeuwige leven, want indien de Rechtvaardigende gerechtigheid naar schuld is, zo heb ik, wanneer ik haar en wat van haar afhangt, bezit, slechts mijn eigendom, datgene, hetwelk God mij schuldig is.
Ook baat het volstrekt niet wanneer ik zeg, dat ik ze deelachtig word door Gods genade in mij, omdat dit mijn werk niet afsnijdt, noch verhindert, dat ik in mijn rechtvaardigende gerechtigheid de hand heb. Veronderstel, dat ik iemand de

bouwstoffen, al de bouwstoffen geef, die er nodig zijn voor de voltooiing van het een of ander werk, zo ben ik nochtans, of schoon de bouwstoffen de mijn zijn, die man, indien hij het werk verricht, een schuldenaar, en verdient hij zijn loon. Gij zegt, dat God u Zijn Geest, Zijn genade en alle andere dingen gegeven heeft, die er nodig zijn ter oprichting van een volkomen gerechtigheid. Maar wordt uw werk vereist ter oprichting van deze gerechtigheid?

Zo ja, dan is het niet de gerechtigheid, welke rechtvaardigt, omdat het een zodanige is, waarin uw hand, uw werk gezien wordt, en die zo een beloning verdient. En merk op, de gerechtigheid, de Rechtvaardigende gerechtigheid, bestaat niet in een beginsel der gerechtigheid, maar in werken der gerechtigheid, dat is, in het volbrengen der plichten, in gehoorzaamheid, in een wandelen in de wet tot genoegen van de wet en tot voldoening voor de rechtvaardigheid Gods. Ik veronderstel nogmaals, dat u met mij zult besluiten, dat de Rechtvaardigende gerechtigheid, ik bedoel die, welke rechtvaardigt van de vloek der wet, zich alleen bevindt in de gehoorzaamheid van de Zoon van God, en dat het beginsel der genade, dat in u is, in geen dele die gerechtigheid is, zelfs dan niet, wanneer gij op het zuiverst naar de genade en de gaven, die u geschonken zijn, met God gewandeld hebt.

Maar zo gij besluit, dat dit beginsel in u moet zijn, en deze werken door u moeten gedaan worden, voor deze rechtvaardigende gerechtigheid u toegerekend wordt tot rechtvaardigmaking, zo stelt gij u tegen de rechtvaardigmaking uit genade, en besluit eveneens, dat, hoewel gij niet gerechtvaardigd wordt door uw gerechtigheid, maar door die van Christus, gij nochtans gerechtvaardigd wordt door Christus' gerechtigheid, terwille van uw eigen, en zo maakt gij de rechtvaardigmaking nog tot een schuld. Maar ook hier snijdt de Schrift u af: "Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid van uw hart, komt gij er heen in, om hun land te erven," hetwelk slechts een type was van de hemel, en indien onze gerechtigheid ons door haar voortreffelijkheid geen aandeel kan schenken in het beeld, wees er dan verzekerd van, dat wij door haar nimmer een aandeel zullen ontvangen in het tegenbeeld zelf. "Weet dan, dat u de HEERE, UW God, niet om uw gerechtigheid, dit goede land geeft, om dat te erven: want gij zijt een hardnekkig volk." Deuteronomium 9:5 - 6.

Evangelische verrichtingen dus gaan niet vooraf, dat ging vooraf, om welks wil God dit volk in gunst aannam, en dat was een verbonds gerechtigheid, en waar kon die verbonds gerechtigheid gevonden worden dan in de Vorst, Middelaar en Hogepriester des verbonds? Want HIJ was het, en HIJ alleen, die door God was aangewezen, ook kon niemand anders dan Hij een eeuwige gerechtigheid aanbrengen. Daniël 9:24, 25. Dit is duidelijk uit de laatst vermelde tekst, het was niet om hun gerechtigheid, dat zij het land bezaten.

Nogmaals, gelijk het niet was om hun gerechtigheid, dat zij tot bezitters van het land gemaakt werden, zo ook was het niet terwille van hun gerechtigheid, dat zij tot deelgenoten gemaakt werden van zo'n gerechtigheid, die hen het land deed erven. Dit is voor het verstand duidelijk, want anders zou inwendige of inwendige en persoonlijke gerechtigheid, wanneer ze door ons volbracht wordt, de waarde hebben om bij God een rechtvaardigende gerechtigheid te verwerven.

Maar indien ze de waarde heeft om een rechtvaardigende gerechtigheid te verwerven, dan schijnt het, alsof zij voor beide partijen beter was dan de Rechtvaardigende gerechtigheid. In de eerste plaats beter voor hem, die ze werkt, omdat hij daardoor de eeuwige gerechtigheid verwerft, en in de tweede plaats beter voor Hem, die ze

ontvangt, waarom zou Hij er ons anders zo'n grote beloning voor geven, dat Hij ons de eeuwige, rechtvaardigende gerechtigheid schenkt?
Misschien zal men tegenwerpen, dat God dit alles uit genade doet, maar ik antwoord, dat dit slechts bedrieglijke woorden zijn, door de mond van listige lieden gesproken. Want wij handelen er nu niet over welke beloningen God geven kan aan de werkingen van Zijn eigen genade in ons, maar of Hij langs de weg der rechtvaardigheid of hoe dan ook, geestelijke zegeningen kan verlenen aan zondige schepselen, tegen welke Hij, vanwege de zonde, de vloek der wet heeft uitgesproken, voor Hij hen gevonden heeft in een gerechtigheid, welke gebleken is even goed rechtvaardigheid en gerechtigheid te zijn als de rechtvaardigheid en gerechtigheid der wet, met welke wij te doen hebben.
Ik beweer, dat Hij het niet doen kan, omdat Hij niet liegen kan, omdat Hij Zichzelf niet kan verloochenen. Want indien Hij eerst de overtreding der wet met de dood bedreigde, en naderhand de overtreder in genade aannam, zonder een volkomen voldoening, wat zou dat anders zijn dan een leugen, dan een aflaten van Zijn waarheid, gerechtigheid en getrouwheid, ja, wat anders zou daar het gevolg van zijn dan een vernietiging van de volmaakte heiligheid van Zijn Wet? Zijn barmhartigheid moet zich dus zodanig jegens de zondaar uitstrekken, dat aan de rechtvaardigheid voldaan wordt, en dat kan nooit geschieden zonder een rechtvaardigende gerechtigheid. Wat nu deze rechtvaardigende gerechtigheid is, en wanneer ze toegerekend wordt, dat is de vraag
Ik zeg, het is de gerechtigheid of de gehoorzaamheid van de Zoon van God in het vlees, dat Hij aannam, en zo de gerechtigheid van Hem, en van niemand anders, anders dan door toerekening. Ik zeg nogmaals, dat deze gerechtigheid eerst moet worden toegerekend, opdat de zondaar in het oog van God gerechtvaardigd moge staan van de vloek, en opdat God zowel langs de weg der rechtvaardigheid als langs die der barmhartigheid met de zondaar moge handelen, en hem toch geen leed doen.

Maar gij kunt vragen: *Hoe handelde God met de zondaars, voordat deze gerechtigheid in werkelijkheid aanwezig was?*
Ik antwoord: Hij handelde toen met de zondaars even als Hij nu met hen handelt, Hij rechtvaardigde hen door die gerechtigheid uit kracht van het Borgschap van Hem, die ze zou aanbrengen. Christus werd borg voor ons, en nam door Zijn borgschap de verplichting op Zich om in de tijd voor diegenen, voor wie Hij borg werd, deze eeuwige en rechtvaardigende gerechtigheid aan te brengen, en uit kracht hiervan werden diegenen onder Zijn uitverkorenen, die in de wereld kwamen en uit de wereld gingen, voor Hij Zijn werk kwam verrichten, gezaligd door de verdraagzaamheid Gods. Zodat zij, voor de Heere kwam, behouden werden om des Heeren wil, en om der wil van Zijn naam. En zij, die geestelijk wijs waren, verstonden dit, en pleitten daarom als om hetgeen zij volstrekt nodig hadden, en de Heere nam hen ook om Zijnentwil aan. Hebr. 7:22, Rom. 4:24, Daniël 9:17, Psalm 25:11.

7. *De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, opdat de rechtvaardigmaking zeker en gewis zij: "Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij, ten einde de belofte vast zij al de zade."* Rom. 4:16.
Ten einde de belofte, welke belofte? De belofte van de vergeving der zonden, enz., opdat die vast zij. Een belofte van de vergeving der zonden nu veronderstelt een

gerechtigheid, een gerechtigheid, die voorafgaat, want er is geen vergeving der zonden, noch belofte van vergeving, dan terwille van een gerechtigheid, maar niet terwille van de gerechtigheid, die door ons wordt volbracht, maar terwille van die, welke alreeds gevonden wordt in Christus als Hoofd, en zo aan de uitverkorenen tot vergiffenis wordt toegerekend. "Gelijkerwijs ook God in Christus u vergeven heeft." Eféze 4:32.

In Christus, dat is, om of der wil van de gerechtigheid van Christus. Daarom moet de toegerekende gerechtigheid voorafgaan, ja, zij moet de vergiffenis voorafgaan, en deze vergiffenis wordt door God verleend, wanneer wij in ons bloed gewenteld liggen, hoewel ze ons later werd geopenbaard. Daarom is zij uit het geloof, er wordt niet gezegd: door het geloof betreffende de daad des geloofs, maar uit het geloof, betreffende de leer of het Woord, hetwelk mij met deze gezegende toegerekende gerechtigheid bekend maakt. "Die uit het geloof zijn, zijn de kinderen van de gelovige Abraham." Die uit de leer des geloofs zijn, want al de uitverkorenen zijn de zonen van die leer, waarin deze gerechtigheid van Christus vervat is, ja, zij zijn door haar van God geroepen tot deze erfenis, tot genieting van de troost, die daarin voor haar te vinden is door het geloof. "Ten einde de belofte vast zij al de zade," allen, die in de belofte opgesloten, en als zodanig verwekt en geboren zijn.

Ten einde ze vast zij, waardoor te kennen gegeven wordt, dat er geen zekere en veilige weg der zaligheid voor de uitverkorenen is, behalve deze, omdat God ons nimmer door een ander middel met Zichzelf kan verzoenen, want Zijn hemelse ogen dringen door de ijdele, nietige en vergankelijke gerechtigheid heen, welke wij werken, ja, zij ontdekken gebreken en zonden in de beste van onze evangelische verrichtingen.

Hoe kan God dan enig vertrouwen stellen in zo'n volk, of hoe kan de vergeving der zouden tot ons worden uitgestrekt terwille van die gerechtigheid?

Ja, ons geloof is gebrekkig en zo onvolmaakt, hoe zou ons dan terwille daarvan vergiffenis kunnen worden geschonken? Maar nu is de gerechtigheid van Christus volmaakt, eeuwigdurend en onbeweeglijk gelijk de bergen, waarom Hij genoemd wordt de Rotssteen onzes heils, omdat men even goed de bergen voor zich uit kan rollen, gelijk men met een bal rolt, evengoed zeg ik, kan dit geschieden als dat de zonde de gerechtigheid van Christus krachteloos kan maken, wanneer God deze aan een zondaar toerekent tot rechtvaardigheid. Psalm 26:6.

In de kanttekening wordt gezegd: gelijk de berg Gods, te weten, die genoemd wordt de berg Sion of Moria, op welke de tempel gebouwd was en waarop hij stond, alle andere gronden zijn onhoudbaar, alle andere gerechtigheden zijn zwak, kort, nauw en dun, ja, bevlekt en vol onvolmaaktheden. "Want hetgeen der wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was," dat heeft Christus voor ons gedaan in de gelijkheid van het zondige vlees. Maar wat kon de wet niet doen?

Wel, zij kon ons geen gerechtigheid geven, noch ons krachten verlenen om ze te volbrengen. Zij kon ons geen de minste zekere, vaste, wel gegronde hoop geven op de vergeving der zonden en de zaligheid, totdat er een betere hoop kwam, door welke wij tot God genaken. Zodat, wanneer deze gerechtigheid toegerekend is, de rechtvaardigheid niets heeft aan te merken, maar verlof geeft, dat die zegeningen tot de zondaar worden uitgestrekt, welke dienen om zijn geluk in de hemelen te volmaken.

8. *De gerechtigheid door toerekening moet het eerste zijn, "opdat Christus zij alles en in allen."*

Christus is het hoofd der gemeente, en daarom moet Hij de hoogste eer hebben in de ziel, maar hoe kan Hij die ontvangen, indien er iets voorafgaat ten aanzien van de rechtvaardigmaking, voor Zijn volmaakte gerechtigheid toegerekend wordt? Indien er gezegd wordt, dat er mogelijk genade in de ziel aanwezig is, hoewel de ziel ze niet beoefent, tot op het ogenblik, dat de Rechtvaardigende gerechtigheid toegerekend wordt, zo vraag ik: Wat zou ze daar eerder doen, of met welk doel is ze daar, indien ze niet beoefend wordt? En nogmaals, hoe kwam ze daar, hoe kreeg de ziel ze in bezit, terwijl zij ongerechtvaardigd was? Of, hoe kon God ze zonder schending van Zijn rechtvaardigheid geven aan een persoon, die door de wet veroordeeld was, voor hij van die veroordeling was ontheven?

En ik zeg, niets kan de ziel bevrijden van die vloek, dan de volmaakte gehoorzaamheid van Christus, en ook die nog niet, indien ze niet tot dat einde aan de zondaar wordt toegerekend door de genade Gods. Aan de zondaar wordt toegerekend, dat is, als zijn eigendom wordt beschouwd. En waarom zou ze hem niet tot rechtvaardigheid gerekend worden? Voor wie heeft Christus ze aangebracht, voor de Rechtvaardigen of voor de zondaars? Ongetwijfeld voor de zondaars. En hoe moet het hun worden toegerekend? In de besnijdenis of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid, niet als rechtvaardigen, maar als zondaars. En hoe moeten zij over zichzelf denken, dan, wanneer zij het eerst hun behoefte aan deze gerechtigheid inzien en gewaar worden? Moeten zij denken, dat zij rechtvaardigen, of dat zij zondaars zijn?

En nogmaals, wat moeten zij omtrent zichzelf geloven, dan, wanneer zij de eerste daad des geloofs volbrengen in betrekking tot deze gerechtigheid ter rechtvaardigmaking? Moeten zij denken, dat zij rechtvaardigen, of dat zij zondaars zijn? Zondaars, als zondaars moeten zij zich ongetwijfeld beschouwen, en als zodanig moeten zij zich beschouwen als gerechtvaardigd door deze gerechtigheid. En dit is in overeenstemming met de uitspraak van God, gelijk blijkt uit de volgende en soortgelijke Schriftuur plaatsen: "Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven." "Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren " "Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon," enz. Rom. 5:6, 8, 10.

Uit deze woorden leid ik deze drie dingen af:

1. Dat Christus volgens het besluit van God voor ons stierf.
2. Dat Hij door Zijn dood ons met God verzoende.
3. Dat wij, toen de verzoening tot stand gebracht werd, en ook toen ze tot stand gebracht was, goddelozen, zondaars, vijanden waren.

De daad nu, door welke wij met God verzoend worden, terwijl wij goddelozen, zondaars en vijanden zijn, was, dat Christus Zichzelf als een slachtoffer voor ons opofferde, hetwelk in de bovenvermelde woorden Zijn dood genoemd wordt. Christus stierf, Christus stierf voor de goddelozen, Christus stierf voor ons, toen wij nog zondaars waren. Christus verzoende ons door Zijn dood met God.

En evenzo als er hier van Christus gezegd wordt, dat Hij voor ons stierf, evenzo wordt ervan de Vader gezegd, dat Hij ons de gerechtigheid toerekent, te weten, als wij

zonder werken, als wij goddelozen waren. "Maar diegenen, die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid." Rom. 4:5.

Hij werkt niet, maar is goddeloos, wanneer deze genadige daad Gods, in het toerekenen van de gerechtigheid van Christus, tot hem wordt uitgestrekt, en wanneer hij dit gelooft, wordt zijn geloof hem gerekend tot rechtvaardigheid. En waarom zouden wij de weldaad, die uit de gerechtigheid voortvloeit, niet deelachtig worden, terwijl wij goddelozen zijn, waar die gerechtigheid voor ons volbracht werd, als wij nog goddelozen waren?

Ja, wij ontvangen die weldaad: want, vijanden zijnde, worden wij met God verzoend door de dood van Zijn Zoon. Rom. 5:10. Wanneer ik zeg, de weldaad, bedoel ik die weldaad, waarvoor wij vatbaar zijn, en die is, de rechtvaardiging voor God, want daarvoor kan een mens vatbaar zijn, terwijl hij in zichzelf goddeloos is, omdat deze rechtvaardigheid tot hem komt door de gerechtigheid van een ander.

Het is waar, was het zijn eigen gerechtigheid, waardoor hij gerechtvaardigd moest worden, zo zou dit, zo kon dit het geval niet zijn, zolang of terwijl hij een goddeloze is. Maar het is de gerechtigheid van Christus en deze door God toegerekend, niet als een beloning voor de werken of naar schuld, maar om niet door Zijn genade, tot heerlijkheid ervan, en daarom kan hem die weldaad geschonken worden, en wordt ze hem geschonken, terwijl de betrokken persoon zonder werken, goddeloos en een zondaar is. En hij, die loochent, dat wij vatbaar zijn voor deze weldaad, terwijl wij zondaars en goddelozen zijn, kan met evenveel reden loochenen, dat wij geschapen wezens zijn.

Want hetgeen voor een mens gedaan wordt buiten hem om, kan voor hem gedaan worden niet slechts op elke mogelijke tijd, welke zij, die iets voor hem doen, zullen bepalen, maar ook onafhankelijk van elke denkbare toestand, waarin hij zich in deze wereld bevindt. Als ik het in mijn macht heb en het doen wil, kan ik iemand, die nu nog een bedelaar is, dan niet tot een bezitter maken van een som van tienduizend Engelse ponden, zonder dat hij nochtans daarvan kennis ontvangt op het ogenblik, dat het zijn eigendom is?

Desniettegenstaande zijn toch de inkomsten van dat kapitaal de zijn van het ogenblik af, dat het zijn eigendom geworden is, en op de vervaldag zal hij dit merken. Zo ook hier: wij zijn zondaars en goddelozen, en er is een gerechtigheid uitgewerkt door Jezus Christus, van welke God heeft aangewezen, dat wij daardoor gerechtvaardigd zullen worden, en door haar, indien Hij ze ons toerekent, zullen wij rechtvaardig zijn in Zijn ogen, ook wanneer wij goddelozen zijn in onszelf, "want Hij rechtvaardigt de goddelozen." Hoewel het nu onbetamelijk en afkeurenswaardig is in de mens om de goddelozen te rechtvaardigen, omdat hij niet voor de goddelozen optreden en hen met een rechtvaardigende gerechtigheid bekleden kan, zo is het nochtans voor God heerlijk en tot in eeuwigheid lofwaardig dat te doen, omdat Hij bij machte is niet slechts om te vergeven, maar om een mens tot een rechtvaardige te maken, juist dan wanneer hij een zondaar is, hem te rechtvaardigen, gelijk vroeger is bewezen, terwijl hij een goddeloze is.

Tegenwerping. Maar de tegenwerping kan nog worden gemaakt, dat, hoewel God voldoening voor de zonde en zo voldoende gronden ter verzoening heeft ontvangen

door de gehoorzaamheid en de dood van Zijn Zoon, Hij ons nochtans de gerechtigheid niet toerekent dan op voorwaarde, dat wij goed worden.
Antwoord. Dit kan niet worden toegestemd. Want,
1. De Schrift spreekt zich niet in van die voege uit, maar zegt, dat wij met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, en daarbij gerechtvaardigd zijn, terwijl of als wij zondaars en goddelozen zijn.
2. Indien deze tegenwerping waarheid bevat, dan volgt er uit, dat de Heilige Geest, het geloof en zo elke genade gave ons kan geschonken worden en in ons kan wonen, ja, in ons kan werken, voor wij naar het oordeel der wet als gerechtvaardigd voor God staan, want niets kan ons naar het oordeel der wet rechtvaardig voor God doen staan, dan de gehoorzaamheid van de Zoon van God buiten ons. En indien de Heilige Geest, het geloof en zo bijgevolg elke genade gave in ons kan zijn en in ons kan werken, voor de gerechtigheid van Christus door God ons toegerekend wordt, zo worden wij niet gerechtvaardigd als goddelozen en zondaars, maar als personen, die tevoren in zichzelf heilig en rechtvaardig zijn. Maar ik heb u reeds overvloedig aangetoond, dat dit niet kan geschieden, daarom moet de gerechtigheid ter rechtvaardigmaking eerst toegerekend worden.

En laat mij hier de lezer nog een drietal zaken voorstellen:
1. Dat de rechtvaardiging voor God en de rechtvaardiging voor het zelfbewustzijn en het geweten twee verschillende zaken zijn. En nu handel ik over de rechtvaardiging voor God niet over de rechtvaardiging ten aanzien van het zelfbewustzijn en het geweten van de mens, en ik zeg, een mens kan gerechtvaardigd zijn voor God, terwijl hij zelf daarvan ten enenmale onbewust is, Jesaja 40:2, Matth. 9:2, en zo op een tijd, dat hij daaromtrent geen geloof heeft, maar een goddeloze is.

2. Er is een rechtvaardiging door het geloof, waardoor het geloof die gerechtigheid voor het zelfbewustzijn en het geweten toepast, welke God tevoren uit Zijn genade aan de ziel heeft toegerekend ter rechtvaardiging in Zijn ogen. En dit is het, waardoor wij ten aanzien van ons gevoel en bewustzijn, vrede hebben bij God: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus." Rom. 5:1.
En deze twee zaken houdt de apostel een weinig verder in het hoofdstuk goed uit elkaar: want nadat hij in het tiende vers gezegd heeft, dat wij, "vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon" voegt hij er aan toe: "En niet alleen dit, maar wij roemen ook in God, door onze Heere Jezus Christus, door welke wij nu de verzoening gekregen hebben." vers 11.
Hier ziet gij, dat het twee verschillende zaken zijn: met God verzoend te zijn door de dood van Zijn Zoon, en deze verzoening door het geloof metterdaad voor onszelf deelachtig te worden, want mij dunkt, dat hij hierop doelt. Dat laatste is nog iets anders dan het eerste. En niet alleen dit, maar wij hebben de verzoening gekregen.

3. De mensen leiden hun rechtvaardiging niet af uit de enkele daad Gods, dat Hij hun de gerechtigheid van Christus toerekent, opdat wij in Zijn oog vrij zouden staan van de vloek en het oordeel der wet, maar uit het Woord, hetwelk zij noch zien, noch verstaan, totdat het tot hun bewustzijn wordt gebracht door het licht en de heerlijkheid van de Heilige Geest. Wij moeten daarom in de bediening des Woords iemand niet

voor een rechtvaardige verklaren, op de veronderstelling, dat God hem de gerechtigheid van Christus heeft toegerekend, aangezien die daad voor ons niet bekend is, voordat de vruchten, die daarop volgen, voor onze ogen zichtbaar worden, te weten, de tekenen en uitwerkingen van de inwoning van de Heilige Geest in onze ziel. En dan mogen wij dit besluiten, dat is, dat zo iemand rechtvaardig voor God staat, echter niet vanwege zijn inwendige en persoonlijke gerechtigheid, noch ook uit de vruchten ervan, en zo niet vanwege de daad des geloofs, maar om Jezus Christus' wil, en om hetgeen Hij voor ons heeft gedaan en geleden.
Ook baat het niet of men al tegenwerpt, dat zo wij eerst rechtvaardig voor God staan, doordat Hij ons de gerechtigheid van Christus heeft toegerekend, hoewel het geloof en zijn werking niet in ons is, wij voor altijd gerechtvaardigd staan, en er zo geen behoefte is aan het geloof. Want daarom zijn wij eerst door de toerekening Gods gerechtvaardigd, als wij nog goddelozen en zondaars waren, opdat wij daardoor in staat zonden gesteld worden om de Heilige Geest te ontvangen, benevens Zijn genade gaven, langs de weg der rechtvaardigheid en gerechtigheid.
Daarenboven wil God, dat diegenen, die Hij zal rechtvaardigen door Zijn genade, door de verlossing, die in Jezus Christus is, de Heilige Geest en zo het geloof zullen ontvangen, opdat zij de dingen mogen kennen en geloven, die ons niet slechts om niet van God geschonken zullen worden, maar reeds geschonken zijn. "Maar," zegt Paulus, "wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn." 1 Cor. 2:12. Opdat wij die dingen zouden weten, dat is, opdat wij ze zouden geloven. U is het gegeven te geloven, die geloven naar de werking der sterkte van Zijn kracht, "en Wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft," voordat wij geloofden. 1 Joh. 4:16. Hij dan, die gerechtvaardigd is door de toerekening Gods, zal geloven door de kracht van de Heilige Geest, want die moet komen, en het geloof werken, en de ziel bekrachtigen om het te beoefenen, omdat de toegerekende gerechtigheid voorafgegaan is. Die gelooft, zal dus zalig worden, want dat hij gelooft is er een teken, niet een oorzaak van, dat hij als een rechtvaardige voor God staat door toerekening. En die niet gelooft, zal verdoemd worden, omdat zijn niet - geloven een teken is, dat hij niet rechtvaardig is, en een oorzaak, dat zijn zonden op hem blijven.
Tot zover dan over de farizeeër en hetgeen op hem betrekking heeft.

Nu kom ik tot dat gedeelte van de tekst, hetwelk nog ter behandeling overblijft, welk gedeelte in het bijzonder betrekking heeft op de tollenaar.

HET GEBED VAN DE TOLLENAAR. EN DE TOLLENAAR, VAN VERSTAANDE, WILDE OOK ZELFS DE OGEN NIET OPHEFFEN NAAR DE HEMEL, MAAR SLOEG OP ZIJN BORST, ZEGGENDE: O GOD, WEES MIJ ZONDAAR GENADIG!

Wat voor iemand deze tollenaar was, heb ik u getoond, zowel met betrekking tot het volk, waartoe hij behoorde, als wat aangaat zijn ambt en zijn geaardheid. Waarom ik hier de lezer te deze aanzien niet met een herhaling van dezelfde dingen zal vermoeien, wij komen dus nu tot zijn berouw in zijn geheel en in zijn delen, aangaande hetwelk ik verscheidene dingen zal opmerken, waarvan sommige meer voor de hand liggen en andere minder rechtstreeks met de zaak in betrekking staan.

Maar laat ons eerst zien in welk een geheel tegenovergestelde stemming de farizeeër en de tollenaar zich in de tempel bevonden, terwijl zij beiden hun gebeden voor God uitspraken.

Ten eerste. De farizeeër gaat onbeschroomd naar binnen, heeft nergens vrees voor en vertrouwt bij zichzelf, dat zijn staat goed is, dat God hem lief heeft, en dat er geen twijfel aan is of Hij zal in deze zijn godsdienstige onderneming voorspoedig zijn. Maar de arme tollenaar, ach, hij durft bijna niet naderen, hij sluipt zachtjes vooruit, ja, is nauwelijks in staat in de tempel te kruipen, en als hij daar komt, staat hij achteraf, als iemand, die niet waardig is voor het aangezicht der Goddelijke Majesteit te naderen.

Ten tweede. De farizeeër heeft bij zijn toenadering de mond vol van vele schone dingen, waarbij hij zichzelf streelt en vleit, en zich in werkelijkheid, en dat in Zijn tegenwoordigheid, een van Gods lievelingen noemt, die altijd getrouw Zijn wil volbracht hebben en niet van Hem zijn afgeweken, of, gelijk de broeder van de verloren zoon zei: "Zie, ik die u nu zovele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden." Lukas 15:29.
Maar arme tollenaar, ach, uw schuld stopt u ten aanzien van zulke fraaie dingen de mond, gij hebt niet een goede zaak van uzelf te zeggen, niet één kleed der eigengerechtigheid om u daarmee te bedekken, uw wandel zegt het u, uw geweten maakt het u bekend, ja, en indien u nu ging trachten u daartegen te stellen, en naar de wijze van de farizeeër iets tot uw aanbeveling in het midden te brengen, zo is God hier aan de ene, de farizeeër aan de andere zijde, en daar naast uw eigen hart, om u te stuiten, om u te bestraffen, om u te veroordelen, ja, om u vanwege uw onbeschaamdheid aan de grond te leggen.

Ten derde. De farizeeër is in zijn toenadering tot God bezorgd, dat hij zijn handen zal bevlekken met de gruweldaden van de tollenaar, en wil niet in zijn nabijheid komen, uit vrees, dat hij zich met diens onreine en walgelijke lompen zou bezoedelen: "Ik ben niet gelijk de andere mensen - of ook gelijk deze tollenaar."
Maar de arme tollenaar, wat hem aangaat, ach, zijn handen zijn onrein en hij weet ook niet hoe ze te reinigen en te zuiveren, daarbij verdraagt hij met stilheid en onderwerping de overleggingen, die de farizeeër aangaande hem maakt, en rechtvaardigt door zijn stilzwijgen en door zijn gehele gedrag het gestrenge vonnis van die eigengerechtige mens, met hem besluitende, dat hij is ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt, en niet waard in de nabijheid te komen van of te gaan staan naast zo'n goede, deugdzame, heilige en verdienstelijke man als onze brave farizeeër is.

Ten vierde. De farizeeër verkoos nu de maaltijden en in de synagogen de eerste en voornaamste plaats voor zijn persoon en voor zijn gebed, en achtte, dat het voor de tollenaar onbetamelijk en vermetel was om in de tempel zijn stinkende adem uit zijn bezoedelde mond te laten gaan, voordat hij, de farizeeër, zijn heilig gebed uitgesproken had.
En arme tollenaar, gij hoort en verdraagt deze en allerlei andere beledigingen, en onderschrijft het gevoelen van de farizeeër, dat u niet meer dan een hond zijt in

vergelijking van hem, en dat het u daarom niet past hem voor te gaan, maar wel om als in ketenen achter hem aan te komen, en niet eerder uw akelige en sombere smekingen voor de heilige God uit te spreken, voor hij zijn in eigen ogen zo schone, aangename en bevallige rede voor Hem gehouden heeft.

Ten vijfde. De farizeeër weet geen einde te vinden aan de opsomming van zijn goede daden, en stelt daarin al zijn vertrouwen, zodat hij er bij zichzelf zeer goed van verzekerd is, dat hij een voldoende grond heeft, waarop zijn ziel kan rusten en veilig is voor al de aanvallen van de wet, de duivel, de zonde en de hel.
Maar ach, arme tollenaar! gij staat naakt, ja, erger dan naakt, want gij zijt bekleed met vuile kleren, uw zonden bedekken uw gelaat met schaamte, en daarbij hebt gij in, van of uit uzelf in het minst geen beschutting of beveiliging voor de aanvallen en verwijten van uw geestelijke vijanden, maar zijt in uw eigen ogen geheel en al naakt neer geworpen op het vlakke des velds, hoewel gij u in de tempel bevindt, gij zijt daar neer geworpen gelijk als ten dage toen gij geboren werd, zodat u van uzelf walgt, en in gevaar verslonden of in stukken gescheurd te worden vanwege uw overtredingen tegen uw God. Wat zult ge doen, tollenaar? Wat zult ge doen?
Kom, laat ons zien, op welke manier zal u beginnen u tot God te richten, bedenk u, man, hebt gij iets te zeggen, spreek uit dan, de farizeeër heeft thans geëindigd en zijn vonnis ontvangen. Maak een begin, laat de gehele wereld stil zijn, ja, laten de engelen des hemels nabij komen en luisteren, want de tollenaar is gekomen om tot God zich te wenden. Ja, is van het ontvangen der belastingen gekomen om tot Hem te bidden.

"En de tollenaar, van ver staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!"
En zijn dit uw woorden, arme tollenaar! O slimme zondaar! O verstandige tollenaar! uw wijsheid moet de farizeeër beschaamd maken, want het is beter ons aan Gods genade over te geven, dan bij onszelf te vertrouwen, dat wij rechtvaardig zijn. En dat de tollenaar doel trof, ja, dichterbij en meer in het hart van God en Zijn Zoon kwam dan de farizeeër, dat zal het vervolg der verhandeling duidelijk maken. Geef acht dan op deze diepzinnige woorden van de tollenaar, ieder woord is zwaarder dan de aarde en heeft meer kracht in zich dan tien duizend farizese gebeden. O God! wees mij zondaar genadig!"
Ja, de Zoon van God was zo met dit gebed ingenomen, dat Hij evenals een schilder de tollenaar uittekent in zijn manier van voordracht, zijn houding, enz. terwijl hij dit gebed voor God uitspreekt. Waarom wij zowel op het een als op het ander acht zullen slaan, want: voorzeker, zijn houding en wijze van doen zetten aan zijn gebed en zijn berouw luister bij.

Ten eerste. ***Zijn gebed is, gelijk gij ziet: "O God! wees mij zondaar genadig!"***
Ten tweede. Aangaande zijn houding en wijze van doen vallen deze drie dingen op te merken:

Ten eerste. Hij stond van verre,
Ten tweede. Hij wilde ook zelfs zijn ogen niet opheffen naar de hemel.
Ten derde. Hij sloeg op zijn borst, met zijn vuist, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!"

Om eerst met zijn gebed te beginnen. In zijn gebed hebben wij acht te geven op twee dingen.
Ten eerste. Zijn belijdenis: *Ik ben een zondaar.*
Ten tweede. Zijn smeken om hulp tegen deze ziekte: *"O God! wees mij zondaar genadig!*"

Ten eerste. In zijn belijdenis moet op onderscheidene dingen gelet worden.
Als: 1. Op de openhartigheid en eenvoudigheid van zijn belijdenis: Een zondaar. Ik ben een zondaar, "o God! wees mij zondaar genadig!"
Dit was hij inderdaad, en dit belijdt hij van ganser harte, en dit doet hij, zeg ik, uit Goddelijke eenvoudigheid. Want daardoor dat een mens van zichzelf belijdt, dat hij een zondaar is, spreekt hij alles tegen zichzelf, wat maar tegen hem gesproken kan worden. En de mens, als afgevallen schepsel, is teveel een huichelaar, en teveel een vleier van zichzelf, om aldus tegen zichzelf te getuigen, tenzij hij eenvoudig en eerlijk omtrent de zaak geworden is door de kracht der overtuiging op zijn hart. En het is nog waard door u te worden opgemerkt, dat hij niet zegt, dat hij een zondaar was of geweest was, maar dat op die tijd zijn staat zodanig was, te weten, die van een zondaar. "O God! wees mij zondaar genadig!" mij, die een zondaar ben, en nu als een zondaar of in mijn zonden voor U sta.
Nu zal ik u enigszins nader aantonen wat het is een zondaar te zijn, want iedereen, die zondigt, kan in de eigenlijke zin geen zondaar genoemd worden. De heiligen, de geheiligden in Christus Jezus, zondigen dikwijls, maar men kan hen eigenlijk geen zondaars noemen. Maar hier noemt de tollenaar zichzelf een zondaar, hij noemt zichzelf dus in werkelijkheid een kwade boom, zulk een, die noch van nature goed is, noch ook goede vruchten voortbrengt: iemand, wiens lichaam en ziel besmet, wiens gemoed en geweten bevlekt is, iemand, die gewandeld heeft naar de gang van deze wereld, naar de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Zulk een, wiens gemoed in vijandschap tegen God over staat, en die door de duivel gevangen genomen is naar zijn wil. Een zondaar, iemand, die al zijn levensdagen bezig geweest is in en omtrent de zonde en de werken des Satans.
Aldus wijst hij alles van de hand, wat hij, in schijn of in wezen, ten gunste van zichzelf had kunnen inbrengen, en geeft zich onmiddellijk op genade of ongenade over. Hoewel hij een snood man was, zo zou hij toch iets, dat voor hem spreken moest, hebben kunnen inbrengen, even goed als de farizeeër, al was het dan ook niet zoveel.
Hij was uit het geslacht van Abraham, een Jood, een Israëliet uit de Israëlieten, en zo een bevoorrecht mens aangaande de zaken en de godsdienst der Joden, wat deed hij anders in de tempel? Ja, als hij een Heiden was, waarom lei de farizeeër hem dit dan niet te laste, toen hij daar voor God stond? Maar de waarheid is, dat hij dit niet kon doen, want de tollenaar was even goed een Jood als de farizeeër, en zou dus, indien hij daartoe lust gehad had, zo iets bij God hebben kunnen inbrengen.
Maar dat wilde hij, dat kon hij niet, want zijn geweten was onder overtuigingen, de wakker - schuddende hand Gods was op hem, zodat zijn voorrechten wegsmelten gelijk het vet, en van hem vlieden gelijk het kaf weg stuift, wanneer de wind het in de zomer van de dorsvloer opneemt en als stof verstrooit. Hij laat daarom alle voorrechten vallen, en pleit alleen daarop, dat hij een zondaar is.

2. In deze belijdenis oordeelt en veroordeelt hij zichzelf. Want wanneer een mens zegt: *Ik ben een zondaar,* is dit even goed alsof hij zegt: Ik ben tegengesteld aan de heiligheid Gods een overtreder van Zijn Wet en bijgevolg een voorwerp van de vloek en een erfgenaam van de hel.
De tollenaar gaat dus zeer ver in deze zijn belijdenis, maar dit is nog niet alles, want dat een mens belijdt, dat hij een zondaar is, is:

3. In de derde plaats, te belijden, dat er niets in hem is, niets door hem gedaan wordt of kan worden, dat God zou kunnen aanlokken of bij God zou kunnen bewerken om iets te doen voor hem. Want een zondaar kan geen goed doen, of ook zelfs zijn hart tot één enkele goede gedachte verheffen, al was het ook, dat hij de hemel zou verwerven, indien hij het kon, of ervan verzekerd kon zijn voor eeuwig in het hellevuur te zullen branden, indien hij het niet kon doen. Want waar de zonde de macht heeft en heerschappij voert, gelijk het geval is bij elk mens, die wij in de eigenlijke zin een zondaar kunnen noemen, daar zwaait zij de scepter over de mens, daar heeft zij zijn zinnen met koorden en ketenen gebonden, en daar maakt zij niets zo afkeerwekkend voor de ziel als de dingen, die des Geestes Gods zijn. Waarom ervan dezulken gezegd wordt, dat zij vijanden zijn in hun gemoed, dat het bedenken van het vlees vijandschap is tegen God, en dat van de goddelozen goddeloosheid voortkomt, en dat de Moorman even goed zijn huid kan veranderen, of de luipaard zijn vlekken, als zij goed kunnen doen, die geleerd zijn kwaad te doen. Eféze 2, Rom. 8, 1 Samuel 24:13, Jeremia 13:23.

4. In deze gelijkenis spreekt hij ingewikkeld de erkentenis uit, dat de zonde de ergste aller kwalen is, nademaal zij de ziel buiten het bereik stelt van elk geneesmiddel, dat er onder de hemel gevonden kan worden. Niets beneden of minder dan de genade Gods kan een arme ziel van deze vreselijke ziekte verlossen. Dit zag de farizeeër niet. Ongetwijfeld wilde hij wel bekennen, dat hij op de een of andere tijd gezondigd had, maar in zijn gehele leven was hij nog nooit zover gekomen, dat hij er een gezicht van kreeg wat de zonde eigenlijk was. Zijn kennis van haar was niet anders dan vals en nagemaakt, gelijk aan het licht komt door zijn geneesmiddel, te weten zijn eigen gerechtigheid.
Want neem dit voor een onloochenbare waarheid aan, dat hij, die meent, dat hij uit oorzaak van zijn hervormingen beter is voor God, nog nooit de rechte kennis van zijn zonde gehad heeft. Maar de arme tollenaar had deze kennis, hij had ze in waarheid, gelijk duidelijk wordt, doordat ze hem dreef tot het enige, soevereine geneesmiddel. Want inderdaad de rechte kennis der zonde, ten aanzien van haar schuld en onreinheid en van haar verdoemende kracht, doet een mens verstaan, dat niets dan genade en barmhartigheid, door Christus, hem voor de helse gevolgen ervan kan beveiligen. Veronderstel, dat iemand aangetast is door een dodelijke kwaal, en tot zijn herstel slechts van dingen gebruik maakt, die goed zijn voor een lichte ongesteldheid, zou dit dan geen blijk geven, dat deze man zich de aard en het gevaar van die kwaal niet bewust is.
Hetzelfde kan gezegd worden van elke zondaar, die slechts van die middelen gebruik zal maken om hem voor God te rechtvaardigen, die hem nauwelijks voor een goed Christen kunnen doen doorgaan voor oordeelkundige mensen. Maar de arme tollenaar

kende de aard van zijn kwaal, het gevaar van zijn kwaal, en daarbij wist hij ook, dat niets dan genade, oneindige genade, hem daarvan kon genezen.

5. Deze belijdenis van de tollenaar geeft blijk, dat hij thans gedragen en geleid werd door een almachtige, hoewel onzichtbare Hand. Want wanneer de zonde in haar kleuren gezien wordt, en wanneer zij zich aan ons vertoont in haar monsterachtige natuur en gedaante, vervult zij alle stervelingen met schrik en angst, en drijft hen weg van God, en, als Hij hen niet tot staan brengt, eveneens uit de wereld. Dit is duidelijk in Kaïn, Judas, Saul en andere, die niet staande konden blijven voor God onder het gevoel en gewicht van hun zonde, maar voor Hem vlieden, de een tot deze vrucht der wanhoop, de andere tot gene. Maar deze tollenaar, hoewel hij zijn zonde vreest en er zich diep van bewust is, dat hij een zondaar is, verstout zich desniettegenstaande om in de tempel te komen, hij nadert voor het aangezicht van een heilige en zonde wrekende God, staat voor Hem, en belijdt, dat hij die walgelijke mens is, die de zonde heeft verontreinigd en die zichzelf daardoor in gevaar gebracht heeft voor eeuwig verdoemd te zullen worden.
Dit was dus een gewichtige daad van de tollenaar. Hij ging niettegenstaande de stem van het geweten, niettegenstaande zijn gevoel, niettegenstaande de vloek en het veroordelende vonnis der wet, hij ging, als ik mij zo mag uitdrukken, over gloeiende kolen tot Een, die voor de zonde en voor zondaars niets anders dan een verterend vuur is. Nu dan, deed de tollenaar dit uit eigen beweging, of door eigen aandrift?
Nee voorwaar er was een bovennatuurlijke kracht in hem, die hem heimelijk aandreef en hem moed en kracht gaf tot dit edelste aller waagstukken. Waarlijk, er is niets meer algemeen onder goddeloze mensen dan een lichte zaak te maken van en te spelen met deze woorden van de tollenaar: "O God! wees mij zondaar genadig!" daar zij er in het minst geen bewustheid van hebben, noch wat de zonde is, noch welk een behoefte zij hebben aan genade.
En zulke zondaars zullen ondervinden, dat het tollenaarsgebed bij hen een geheel andere uitwerking heeft dan bij de tollenaar. Het zal dezulken gaan gelijk het ging met de omzwervende Joden, zijnde duivelbezweerders, die zich onderwonden de naam van de Heere Jezus te noemen over diegenen, die boze geesten hadden, van welke wij lezen, dat zij door de boze geest besprongen en overmeesterd werden, zo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden. Hand. 19:13 - 16.
Arme zondaar, dode zondaar, gij spreekt het gebed en de belijdenis van de tollenaar uit, en zegt: "O God! wees mij zondaar genadig!" Maar zeg mij, doet gij dit met het hart, het gevoel, de vrees en de eenvoudigheid van de tollenaar. Zo niet, dan spot gij met de tollenaar en zijn gebed, met uzelf en met zijn God, en dan zal u ondervinden, dat God u en uw gebeden verwerpt, zeggende: De tollenaar ken Ik, zijn gebeden en zijn tranen, zijn Goddelijke tranen ken Ik, maar wie of wat bent u? En dan zal Hij u naakt en gewond wegzenden. Het zijn de hongerigen, die Hij met goederen vervult, maar de rijken en diegenen, die zich hun behoefte niet bewust zijn, zendt Hij ledig weg.
Wat mij aangaat, ik bevind het een van de moeilijkste dingen te zijn, waar ik mijn ziel toe krijgen kan, om, wanneer ik er een diep gevoel van heb, dat ik een zondaar ben, tot God te gaan om Hem te smeken om te mogen delen in Zijn genade en barmhartigheid. O! het schijnt mij alsdan toe, alsof het gehele gelaat der hemelen zich tegen mij stelde. Ja, wanneer ik slechts aan God denk, is het mij, alsof ik doorboord word, ik kan niet

staande blijven, ik kan mij niet voor Hem stellen, ik kan niet dan met duizend tranen zeggen: "O God! wees mij zondaar genadig!" Ezra 9:15.
Op een andere tijd, wanneer mijn hart meer hard en gevoelloos is, en wanneer Zijn verschrikking mij niet bevreesd maakt, kan ik tot Hem gaan en van mijn zonden spreken en om barmhartigheid vragen uit Zijn hand, terwijl ik nauwelijks bewustheid heb van zonde of genade, of er om denk, dat ik mij voor het aangezicht Gods bevind. Maar bovenal zijn dat zeldzame tijden, wanneer ik tot God kan gaan gelijk de tollenaar deed, met gevoel en bewustheid van Zijn heerlijke majesteit en van mijn ellende, en wanneer ik dan hartelijk kan roepen en smeken: "O God! wees mij zondaar genadig!"
Maar nogmaals, de tollenaar vertoont door zijn belijdenis een deel van de hoogste wijsheid, die een sterfelijk mens kan vertonen, omdat hij, door zo te handelen, de genade en barmhartigheid Gods tot zijn behoudenis niet slechts inroept, maar ook verkrijgt. Gij ziet uit de tekst, dat hij ze inroept, en nu zal ik u aantonen, dat hij ze verkrijgt en er een deelgenoot van wordt. "Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen." Spreuken 28:13.
En nogmaals, "Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid." 1 Joh. 1:9. Hij verkrijgt ze. In de belofte der kwijtschelding: hij zal genade vinden, zijn zonden zullen hem niet toegerekend worden. Gelijk Salomo bidt, dat God hun vergiffenis moge schenken, die hun plaag erkennen, en zij zijn inderdaad dezulken, die kennis hebben van de plaag van hun hart. 2 Kronieken 6:29 - 30, 1 Kon. 8:37 - 38.
En de reden daarvoor is, omdat de zondaar thans tot het verste punt gedreven is, want erkenning en belijdenis is het verste punt, is de uiterste grens, tot welke God bepaald heeft dat de tollenaar gaan zal, met betrekking tot dit werk.
Evenals er gezegd wordt van Saul met betrekking tot David, toen hij hem Michal, zijn dochter, tot een vrouw zou geven: "De koning heeft geen lust aan de bruidsschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen, opdat men zich wreke aan des konings vijanden," 1 Samuel 18:25, zo zegt God ook in betrekking tot deze zaak: Ik heb geen lust 84 aan offeranden, noch aan wettische gerechtigheid om u bij Mij aangenaam te maken, alleen erken en belijd uw ongerechtigheid, dat u tegen Mij overtreden hebt. Jeremia 3:12 - 13.
En hoewel sommigen mogen denken, dat het een zeer gemakkelijke weg is om daartoe te komen, en deelgenoot te worden van de genade Gods, zo zal nochtans de gevoelige zondaar, wanneer hij dit beproeft, het een van de moeilijkste dingen in de wereld bevinden te zijn.

En er zijn twee dingen, tot welke de mens geneigd is, waardoor het doen van belijdenis zo moeilijk wordt.
1e. Er is een grote geneigdheid in ons om partijdig, en niet volkomen en oprecht te zijn in het doen van belijdenis. Wij zijn genegen om een halve belijdenis te doen, om iets te belijden en iets te verbergen, of wel om een geveinsde belijdenis af te leggen, en zowel onszelf als God te vleien, terwijl wij belijdenis voor Hem doen, of wel, om de zonde te belijden, gelijk wij ze naar onze eigen denkbeelden beschouwen, en niet gelijk het Woord ze beschrijft. Tot deze dingen zijn wij zeer geneigd.

Men kan kleine zonden belijden, terwijl men grote zonden verbergt. Men kan zich houden alsof men berouw heeft over de zonde, wanneer dit niet het geval is, of wel in het doen van belijdenis vergeten volgens het Woord over de zonde te oordelen. Hierom wordt er gezegd: Zij bekeerden zich tot God, maar niet met hun gehele hart, maar als het was geveinsd. Zij spraken niet recht, zeggende: Wat heb ik gedaan? Zij vleien Hem met hun lippen, en liegen tegen Hem met hun tong, en bedrijven goddeloosheid in het verborgene, en zondigen tegen Hem met een hoge hand, en komen daarna tot Hem en bedekken het altaar met hun tranen.
Deze dingen bewijzen dus de moeilijkheid van een oprechte belijdenis van de zonde, zij bewijzen, dat dat te doen gelijk het geschieden moet, niet zo'n gemakkelijke zaak is.
Tot een rechte belijdenis van de zonde behoren onderscheidene zaken. Als:

1. Er moet een overtuiging van de zonde op de geest rusten: want hoe zal een mens een Goddelijke belijdenis daarvan doen, voor hij overtuigd is van de aard, de ontzettende betekenis en de snoodheid der zonde? Om nu de ziel van de zonde te overtuigen, moet de wet met kracht op het geweten gebonden worden door de Geest van God: "Want door de wet, is de kennis der zonde." Rom. 3:20. En nogmaals, "Want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zei: u zal niet begeren." Rom. 7:7. Deze wet nu, wanneer zij met kracht de overtuiging van de zonde op het geweten bindt, doet dit door leven, en kracht, en verschrikking in de zonde te leggen. Door haar werking op het geweten doet zij de zonde herleven, "en de kracht der zonde is de wet." 1 Cor. 15:56. Zij vermeerdert en vermenigvuldigt ook de zonde, niet slechts door de Openbaring van Gods gramschap tegen de ziel, maar ook door begane zonden, die reeds lang vergeten zijn, wreder in het geheugen terug te roepen en voor de geest te stellen. De zonde, gezien in de spiegel der wet, is een vreselijke zaak, geen mens kan ze zien en leven. "Maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden, maar ik ben gestorven," toen het van God tot mijn geweten kwam, door een almachtige arm bestuurd, "heeft het mij gedood" En nu is het de tijd om de zonde te belijden, omdat de ziel nu weet wat ze is, en ziet wat ze is, beide in haar natuur en in haar gevolgen.

2. Tot een rechte belijdenis van de zonde behoort een gezonde kennis van God, voornamelijk ten aanzien van Zijn rechtvaardigheid, heiligheid, gerechtigheid en reinheid, waarom de tollenaar hier zijn belijdenis begint met de erkenning en vermelding van Zijn majesteit. "O God! wees mij zondaar genadig!" Alsof hij gezegd had: O God! o grote God! o zonde wrekende God! ik heb tegen U gezondigd, ik heb Uw wet verbroken, ik heb Uw heiligheid, Uw rechtvaardigheid, Uw wet en Uw rechtvaardigen wil tegengestaan. O verterend vuur! Want onze God is een verterend vuur, ik heb U getergd en Uw toorn opgewekt, zodat God wel wraak op mij moet nemen vanwege mijn overtredingen.
Maar ach! hoe weinigen, die belijdenis doen van hun zonde, hebben een rechte bevatting van God, aan wie men zijn zonden belijden moet. Ach, het is gemakkelijk voor de mensen om zulke denkbeelden van God te koesteren, welke met hun eigen inbeeldingen stroken, welke het gevoel van hun zonden hun niet tot een onverdraaglijke last maken, en welke hun belijdenis eerder tot een gemakkelijke en lichte taak, dan tot een zwaar en hartbrekend werk maken.

Het gezicht en de kennis van de grote God is voor de zondige mens de vreselijkste zaak van de wereld, en daardoor is het, dat het belijdenis doen van de zonde zo'n zeldzame en wondervolle zaak is. De meeste mensen belijden hun zonden achter Gods rug, slechts weinigen belijden ze voor Zijn aangezicht, en u weet, dat het dikwijls groot onderscheid maakt, op welke van die beide wijzen iemand onder de mensen te werk gaat.

3. Voor een rechte belijdenis van de zonde behoort er een diepe overtuiging te bestaan van de zekerheid en verschrikking van de dag des oordeels. Dit leert ons Johannes de Doper, waar hij te kennen geeft, dat het gemis van het gevoel van de zonde en van de oprechte belijdenis ervan bij de Farizeeën daaruit voortkwam, dat zij niet gewaarschuwd waren geworden, of daarop geen acht geslagen hadden, om te vlieden van de toekomende toorn. Wat vrees, verschrikking of ontzettende gedachte kan daar in een Openbaring van de zonde gelegd worden, waar geen gevoel of besef is van een dag des oordeels, waarop wij aan God rekenschap zullen moeten geven? Matth. 3:7, Lukas 3:7.

Daarom zeg ik, voor een rechte belijdenis van de zonde moet er zijn:

Een diepe overtuiging van de zekerheid van de dag des oordeels, namelijk, dat er zo'n dag aanstaande is, dat er zo'n dag zal zijn. Dit wijst de apostel aan, waar hij zegt: "Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen, door een Man, die Hij daartoe verordend heeft, verzekering daarvan doende aan allen, omdat Hij Hem uit de doden opgewekt heeft." Hand. 17:30, 31. Dit zal een gevoel geven van hetgeen de ziel te die dage vanwege de zonde heeft te verwachten, en zo aandrijven tot een hartelijke erkentenis van de zonde, en tot een sterk roepen om verlossing van dezelve. Want aldus zal de mens redeneren, die de oordeelsdag verwacht, en die gelooft, dat hij daar voor alles rekenschap moet geven.

O mijn hart, het is te vergeefs nu mijn overtredingen mij te ontveinzen, of ze te verbergen of te trachten mijzelf wijs te maken, dat zij niet van zoveel betekenis zijn, want er zal een oordeel komen, een dag, waarin God de verborgene dingen der mensen oordelen zal door Zijn Zoon, en te die dage zal Hij "in het licht brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten." Indien dit alsdan zal geschieden, wat nuttigheid zal het mij doen, te trachten mijzelf thans aangaande deze zaak te bedriegen en te misleiden? 1 Cor. 4:5. Dit wordt ook in het Oude Testament voorgesteld als een drangreden om de jeugd, en personen van allerlei leeftijd, aan te manen tot matigheid, en zo tot een belijdenis doen van hun zonde voor God, waar de Heilige Geest ironisch zegt: "Verblijd u, o jongeling! in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen van uw jongelingschap, en wandel in de wegen van uw hart, en in de aanschouwing van uw ogen maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht." Prediker 11:9.

En nogmaals, "Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad." Prediker 12:14. De zekerheid hiervan, zeg ik, is er nodig om een oprechte belijdenis van de zonde voort te brengen, en dit wordt aangewezen door de tollenaar, die bij Zijn belijdenis een hartelijk smeken om genade voegt, waar hij zegt: "O God! wees mij zondaar genadig!" Alsof hij zei: indien Gij mij niet genadig zijt, zo zal ik door Uw oordeel, wanneer

> Gij komt, verzwolgen worden, zonder Uw genade zal ik niet staande blijven, maar vallen door het oordeel, dat U hebt bepaald.

2e. Gelijk er, om een oprechte belijdenis van de zonde voort te brengen, een diepe overtuiging moet bestaan van de zekerheid, zo ook moet de zondaar diep overtuigd zijn van de verschrikking van de dag des oordeels. Waarom de apostel, gelijk van het eerste, zo ook van het tweede gebruik maakt om bij de mensen op bekering aan te dringen, waarvan de oprechte belijdenis van de zonde een noodzakelijk deel uitmaakt. "Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof." 2 Cor. 5:10, 11.
De schrik des Heeren, daarvan maakt hij, gelijk wij hier zien, gebruik, om de mensen te bewegen door belijdenis van de zonde en berouw tot God te komen om Hem om genade aan te roepen. En ik ben ervan overtuigd, dat het eens als een waarheid zal bevonden worden, dat een der redenen, waarom er heden ten dage zo ontzettend vele lichtzinnige belijders zijn, is, omdat zij in het begin geen rechte overtuiging hebben gehad van de zonde en niet eerst tot God gegaan zijn om daarvan voor Hem oprecht belijdenis te doen. En een der oorzaken daarvan was, dat zij hun gedachten nog nooit ernstig bepaald hebben bij, en hun hart nog nooit recht getroffen en verslagen is door de zekerheid en de verschrikking van de dag des oordeels.
O! die verschrikkingen des Heeren! die ontzettende aanblik, die alle dingen zullen hebben voor de rechterstoel Gods! Ja, de verschrikking, die men dan in het aangezicht van God, van Christus, van de heiligen en van de engelen tegen de goddelozen zal lezen, wie ze gelooft en verstaat, kan niet leven zonder zijn zonde voor God te belijden en Hem om genade aan te roepen. *Bergen, bergen, valt op ons, en bedekt ons, en verbergt ons voor het aangezicht van Hem, die op de troon zit, en voor 87 de toorn des Lams: want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?* Zo zal dan het geroep der goddelozen zijn. Deze verschrikking wordt ook aangeduid, waar gezegd wordt: "En ik zag een grote witte troon, en degene, die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloden, en geen plaats is voor die gevonden. En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren, en zij werden geoordeeld een ieder naar hun werken. En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs, dit is de tweede dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs." Openb. 20.
Hier is verschrikking, en deze verschrikking is van tevoren in het Woord der waarheid Gods geopenbaard, opdat de zondaren ze zouden horen, en lezen, en overdenken, om zo tot belijdenis te komen en Gods genade in te roepen. De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, "in de Openb. van de Heere Jezus van de hemel met de engelen van Zijn kracht: met vlammend vuur wraak doende over diegenen, die God niet kennen, en over diegenen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam Zijn." 2 Thess. 1:1 - 9. De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, wanneer Zijn toorn branden zal gelijk een vurige oven, terwijl de goddelozen voor Zijn aangezicht staan. Matth. 13:50.

De schrik des Heeren, hoe zal hij verschijnen, wanneer de engelen op Zijn bevel de goddelozen zullen vergaderen en in busselen binden om hen te verbranden!" Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, zo zal het ook zijn in de voleinding van deze wereld. De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en diegenen, die de ongerechtigheid doen, en zullen dezelve in de vurige oven werpen: daar zal wening zijn en knersing der tanden." Matth. 13:40 - 42.
Wie kan met zijn verstand deze schrik ten volle bevatten? Veel minder nog zijn mensen in staat die met tong of pen uit te drukken, maar de waarlijk boetvaardige en zonde - belijdende tollenaar heeft daarvan, door het Woord der getuigenis, in zoverre een bevatting, dat het hem met belijdenis van zonde tot God drijft om Hem te smeken om een aandeel in Zijn barmhartigheid. Maar:

3. Voor een ware en oprechte belijdenis van zonde moet er een rechte overtuiging bestaan van de waarschijnlijkheid der genade. Dit wordt ook door de tollenaar in zijn belijdenis aangewezen, wanneer hij zegt: "O God! wees mij zondaar genadig!" Hij had een zekere overtuiging van de waarschijnlijkheid der genade, een schemerende hoop, dat hij genade en kwijtschelding van straf zou ontvangen, indien hij tot God ging en met ongeveinsde lippen zijn zonden voor Hem beleed.
Wanneer een mens wanhoopt aan de genade, wordt zijn mond gesloten, zijn hart verhard en hij van God afgedreven, gelijk zichtbaar is in het geval van Adam en de gevallen engelen. Maar de geringste aanwijzing van genade, indien het hart ze slechts kan tasten, smaken of gevoelen, of de geringste waarschijnlijkheid daarvan zich slecht bewust is, opent de mond, strekt om het hart te verzachten, en doet een was tollenaar tot God opgaan in de tempel en zeggen:
"O God! wees mij zondaar genadig! Deze heilige mengeling van gewaarwordingen moet er dus bestaan in het hart van een waarlijk belijdende tollenaar. Er moet bestaan, een waar gevoel van de zonde, een gezonde kennis Gods en een diepe overtuiging van de zekerheid en verschrikking van de dag des oordeels, alsook van de waarschijnlijkheid van het verkrijgen van genade. Maar om te komen tot hetgeen ons nog rest.

Ik heb u gezegd, dat er twee dingen zijn, die een ongeveinsde belijdenis zo moeilijk maken. Het eerste heb ik aangeroerd.
En nu volgt **het tweede**, en dat is, een zeker geheim leunen en steunen op de goede werken, die een mens zich inbeeldt vroeger verricht te hebben, of nu te doen, of die hij in zijn bedrieglijk hart zich voorneemt eens te zullen doen, en waardoor hij hoopt bij God de vergeving van zijn zonden te zullen bewerken.
Deze mens kent voorzeker de zonde niet in haar natuur en in haar snoodheid, hij heeft daaromtrent alleen enige valse denkbeelden. Want waar de rechte kennis der zonde in het hart is, daar ziet de mens zoveel snoodheid in de geringste overtreding, dat hij ervan overtuigd is, dat elke zonde op zichzelf al de engelen des hemels de rug zou breken, indien de grote God ze hun slechts toerekende.
En die dit ziet, bij die is het er ver genoeg vandaan, dat hij zou denken, de gestrengheid der wet daardoor te kunnen verzachten of temperen, zodat Zijn overtredingen hem zouden kunnen vergeven worden. Maar die dit niet ziet, kan zijn overtredingen niet op de rechte wijze belijden, want die belijdenis bestaat in het

algemeen hierin, dat een mens zijn overtredingen op zich neemt en daarin gaat staan, met de erkentenis, dat het de zijne zijn, en dat hij zich niet van onder dezelve kan bewegen, noch iets kan doen, om daarvoor genoegdoening te geven of de gestrengheid der rechtvaardigheid tegen de ziel te verzachten. En dit deed de tollenaar, toen hij uitriep: "O God! wees mij zondaar genadig!" Hij maakte zijn zonden tot zijn eigen, hij nam ze op zich, hij stond daarin voor God, en hield zich overtuigd, dat het voorzeker eeuwig met hem gedaan was, indien God geen vergiffenis tot hem uitstrekte.
En dit is te doen zoals de profeet Jeremia gebiedt, te weten, alleen onze overtredingen te erkennen, ze te erkennen en daarin te staan voor de geduchte vierschaar van Gods rechtvaardigheid, totdat de genade ze uit de weg neemt, niet onze schouders of ons geweten er onder weg te trekken, door dit of dat goede werk te doen, of te beloven het te zullen doen. *Alleen erkent, erkent alleen.*
En de reden voor deze soort van belijdenis is,
1. Omdat dit de ware natuur der belijdenis in zich draagt: te belijden en onder de beleden misdaden te blijven, zonder uitvluchten en zonder vergoelijking van het kwaad, is de enige, ware, eenvoudige weg om belijdenis te doen. "Ik zei: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de HEERE," en wat volgt er?" en u vergaaft de ongerechtigheid van mijn zonde."
Let er op, er is niets, dat tussen de belijdenis en de vergeving der zonde in komt, geen werken der gerechtigheid, geen wettische boetedoeningen, niets dan een uitroep om genade, en wel ver van de overtreding te verminderen, wordt deze integendeel door die daad in grote mate verhoogd en verzwaard. Dat is de eerste reden.

2. Een tweede reden is, omdat het in de bedoeling Gods ligt, dat de boetvaardige belijders gedurende de tijd, welke Zijn wijsheid nodig zal oordelen, niet slechts zullen belijden, maar hun schande zullen dragen, ja, zegt God, "wees gij dan ook beschaamd, en draag uw schande," wanneer God uw ongerechtigheid wegneemt, zal u beschaamd worden, en niet meer uw mond openen vanwege uw schande. Ezech. 16:52, 63.
Wij achten het gepast, dat mensen, wanneer hun misdaden en overtredingen openbaar gemaakt zullen worden, op de een of andere publieke plaats gezet worden, met een papier, waarop hun overtredingen vermeld staan, op hun rug of aan hun voorhoofd bevestigd, opdat zij niet slechts belijdenis doen, maar ook hun eigen schande dragen. En bij de boetvaardige belijdenis van zondaren handelt God op soortgelijke wijze, zo niet voor de mensen, dan toch voor de engelen, opdat deze het mogen aanschouwen, en getroffen worden, en zich verheugen, wanneer zij, na de openbaarmaking der zonde, de zondaar in de gunst en de overvloedige genade Gods zullen zien opnemen. Lukas 15.

3. Een derde reden is, omdat God in de vergeving der zonde de rijkdom van Zijn genade wil grootmaken, maar dit kan niet geschieden, indien God zo'n belijdenis der zonde toelaat of aanneemt, welke vermengd is met die dingen, welke de afschuwelijkheid der overtreding zullen verduisteren, en deze verduistering zal geschieden, niet slechts door een partijdige, geveinsde of onvolledige belijdenis, maar ook door bij de belijdenis een of meer van des zondaars gewaande goede daden te voegen. Dat God in de zaliging, en zo in de belijdenis des zondaars, de verheerlijking en grootmaking van Zijn genade op het oog heeft, blijkt duidelijk genoeg uit de gehele loop der Schrift, en dat een der pas vermelde dingen, indien ze toegelaten worden,

deze zaak zullen verdonkeren en verduisteren, is duidelijk voor de rede zelf. Veronderstel, dat iemand aangeklaagd is wegens hoog verraad, maar dat zich in het land het gerucht verbreidt, dat zijn overtredingen slechts lichte vergrijpen zijn. Al is het nu, dat de koning deze man vergiffenis schenkt, zo zal de grootheid en de rijkdom van zijn barmhartigheid daardoor toch niet in bijzondere mate verhoogd en verheerlijkt worden. Maar laat alle dingen naakt en geopend, laat niets verborgen of bedekt zijn, laat de zonde gezien, getoond en beleden worden, gelijk zij is bij en in de zondaar zelf, en dan zal de vergeving der zonde een grootmaking van zijn barmhartigheid met zich brengen.

4. Een vierde reden is, omdat God anders niet gerechtvaardigd kan worden in Zijn Woorden, noch overwinnen kan wanneer Hij oordeelt. Psalm 51, Rom. 3. Gods Woord heeft ons bekend gemaakt wat de zonde is, beide met betrekking tot haar natuur en haar kwade gevolgen. Gods Woord heeft ons bekend gemaakt, dat de beste van onze gerechtigheden niet beter zijn dan een wegwerpelijk kleed. Gods Woord heeft ons ook bekend gemaakt, dat de zonde ons om niet vergeven wordt, uit genade, en niet om hetgeen wij God daarvoor willen aanbieden, en God wil, dat dit alles zal blijken, niet slechts in Zijn genadedaden jegens, maar ook in de verootmoediging en de belijdenis van de boetvaardige. Want het is de wil van God, dat Zijn genade zich reeds daar openbaart en aan het licht treedt, waar de zondaar zijn eerste schrede naar Hem doet: "Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, zo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere." Rom. 5:21.

5. Een vijfde reden is, omdat God wil, dat door de bekering van de tollenaar andere zullen worden aangedaan door de ontdekkingen en openbaringen van wondervolle genade, maar deze te bedekken en te verduisteren door de vermindering van de zonde en door de zondige gerechtigheid des mensen is niet de weg om hiertoe te geraken. Waarom des zondaars belijdenis volkomen moet zijn, en er niets van hemzelf tot vermindering van de zonde tussen de belijdenis en de genade moet treden, en dit is de weg om andere te treffen, die even snood zijn als de tollenaren en de zondaren, en hen tot God te doen komen om Hem om genade te smeken. Want wat zullen dezulken zeggen, wanneer de zonde zich aan het geweten begint te openbaren, en wanneer de wet haar zal volgen met een stem van woorden, waarvan ieder gelijk zal zijn aan een donderslag? Ik zeg, wat zullen dezulken zeggen, wanneer zij lezen, dat de tollenaar alleen zijn ongerechtigheid erkende, en genade en gunst vond uit de hand van God?
Wat anders, dan dat God oneindig is in barmhartigheid, dat Hij inderdaad barmhartig is, en dat voor hen, of voor dezulken, die in waarheid behoefte hebben aan genade. Als ook, dat Hij barmhartigheid bewust naar Zijn eigen welbehagen, omdat niets Hem daartoe beweegt dan Zijn onuitputtelijke goedheid en de ellende van Zijn schepsel. Ik zeg, dit is de weg om andere te treffen door de genade, gelijk er gezegd wordt door de apostel Paulus: "Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus, (uit genade zijt gij zalig geworden) en heeft ons mee opgewekt, en heeft ons mee gezet in de hemel in Christus Jezus. Opdat Hij zou betonen in de toekomende eeuw de uitnemende rijkdom van Zijn genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus." Eféze 2:4 - 7.

6. Een andere reden hiervoor is, omdat dit de weg is om de troost der ziel te verhogen, en dat zowel hier als hiernamaals. Wat kan meer daartoe strekken, dan dat zondaars zien, en met schuld en verbaasdheid belijden, wat de zonde is, wanneer dan aan de zondaar als zodanig vergiffenis van God verleend wordt? Dit vervult het hart, dit verrukt de ziel, dit stort een gehele hemel van vreugde uit in iedere gedachte aan de verlossing van de zonde en de bevrijding van de toekomende toorn. "En de vrijgekochten des HEEREN zullen weerkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en gezucht zullen wegvlieden." Jesaja 35:10.
Inderdaad, dat iemand dit gelooft, maakt de vrolijkheid en de blijdschap eindeloos, ik zeg, het maakt, dat ze hier beginnen en nimmer haar voltooiing in de hemel zullen bereiken.

7. Daarenboven legt dit op de ziel de grootste verplichtingen tot heiligheid. Wat is meer geschikt om het hart van een opstandeling en verrader op te wekken om zijn vorst lief te hebben en zich aan Zijn Wetten te onderwerpen, dan het denkbeeld van de vergeving om niet, en dat denkbeeld moet zich aan ons vertonen door een gezicht van de grootheid der zonde en van onze onbekwaamheid om iets te doen ten einde voldoening daarvoor te geven. Toen Eliza de Syriërs gevangen genomen had, waren sommigen er voor om met gestrengheid tegen hen te werk te gaan, maar hij zei: "Zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hun heer trekken," en zij deden alzo. En wat volgt er: "Zo kwamen de benden der Syriërs niet meer in het land van Israël." 2 Kon. 6:22, 23, 2 Cor. 5:14. Vele andere dingen zouden misschien nog aangegeven kunnen worden, maar laat deze voor het tegenwoordige voldoende zijn.

Ten tweede. *De tweede zaak, waarvan wij melding maakten in het gebed van de tollenaar, was, een smeken om hulp tegen deze ziekte: "O God! Wees mij zondaar genadig!*
Waarin bede ik op onderscheidene dingen acht zal geven: 1. Dat de hulp eens mensen tegen de zonden niet zo volstrekt gelegen is in zijn persoonlijke overwinning als wel in de vergiffenis der zonden. Ik veronderstel een overwinning, hoewel er in werkelijkheid door de mens, zo lang hij in deze wereld leeft, geen kan behaald worden, namelijk, geen volkomen overwinning en vernietiging van de zonde. De tollenaar, en evenzo iedere uit genade wakker geschudde zondaar, wenst ongetwijfeld de zonde te onderdrukken, maar verwacht nochtans, dat de voornaamste hulp daartegen gelegen is in de vergeving der zonde.
Veronderstel, dat iemand zijn naaste met een mes doodde, en naderhand zijn mes in het vuur verbrandde, zou hem dit iets baten tegenover de doodslag, die hij begaan heeft? Neen voorwaar, niettegenstaande dit is zijn hals in gevaar van de strop en zijn ziel in gevaar van het hemelvuur. Maar de vergeving van zijn misdaad geeft volstrekte hulp: "God is het, die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt?" Rom. 8. Veronderstel, dat iemand vele dagen in opstand tegen God leeft, en daarna aflaat van zoals een opstandeling te leven, zal hem dit baten tegenover de schuld, die hij zich vroeger op de hals gehaald heeft?
Neen voorwaar, zonder vergiffenis is er geen baat, maar is de opstandeling verloren. Zodat de eerste zegening, die zegening, zonder welke alle andere dingen iemand niet

tot een gezegende kunnen maken, gelegen is in de vergeving der zonden. "Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is." Psalm 32:1. "Zalig is de man, welke de Heere de zonden niet toerekent." Rom. 4:8. Veronderstel, dat iemand in hoge mate verheerlijkt en geheiligd is, zo zal hij toch, indien de zonden, welke vroeger door hem bedreven zijn, niet vergeven worden, geen gelukzalige zijn. Nogmaals, veronderstel, dat iemand in de hemel opgenomen wordt, zo kan toch, indien zijn zonden niet vergeven zijn, de hemel zelf hem niet tot een gelukzaligen mens maken.

Ik veronderstel deze dingen slechts, niet dat zo iets in werkelijk kan plaats hebben, maar om mijn verklaring op te helderen. Niemand kan de gelukzaligheid deelachtig zijn, wiens zonden nog niet zijn vergeven. Gij ziet hier dus, dat er veel van de wijsheid van de Heilige Geest in dit gebed van de tollenaar was. Hij werd langs de rechte, de enige, de naaste weg tot de schuilplaats geleid, waar de gelukzaligheid begint, namelijk tot de genade ter vergiffenis van zijn zonden.

Ach, wat zou het een verrader baten, dat hij in het rijtuig van de koning opgenomen en met de koninklijke mantel bekleed werd, dat hem, voor het tegenwoordige, de gouden ring des konings om zijn vinger gedaan en een gouden keten om zijn hals gehangen werd, indien de koning na dit alles tot hem zei: *Ik wil u uw opstand niet vergeven, u zal sterven om het hoogverraad, dat u gepleegd hebt.*

De vergeving der zonden dus is voor hem, die het leven lief heeft, het voornaamste, ze is beter en te verkiezen en te zoeken boven alle andere dingen, ja, het is de hoogste trap der wijsheid in een zondaar, wanneer hij die het eerste zoekt. Dit wijst dus de blindheid aan van sommigen en de geveinsdheid van andere. Sommigen zijn zo dwaas en zo blind, dat zij de vergeving der zonden geheel en al vergeten en daarover heen zien, en hun geluk zoeken in enige uitwendige verrichtingen, ten einde God daardoor tevreden te stellen, waarbij zij, beklagenswaardige schepselen die zij zijn, voortdurend blijven onder de toorn van God. Of als zij niet zo ontzettend dwaas zijn, dat zij de vergeving der zonden ten enenmale vergeten, zo denken zij daaraan toch slechts in de tweede plaats, zij stellen de heiligmaking voor de rechtvaardigmaking, en zoeken zo de orde, die God gesteld heeft, omver te werpen, en wat erger voor hen is, door zo te handelen doen zij wat zij kunnen om in werkelijkheid verwijderd te blijven van een aandeel in die grote zegening van de vergeving der zonden uit genade.

Maar de tollenaar werd hier geleid door de wijsheid des hemels. Hij komt in de tempel, belijdt, dat hij een zondaar is, en gaat dadelijk zonder enig uitstel, voor hij zijn voet beweegt van waar hij staat, om hulp en om vergiffenis smeken, want hij wist, dat alle andere dingen, indien hij als in schuld bedolven bleef, hem niet zouden baten tegen die verdoemenis, welke er rust op een snode zondaar, wie de zonden niet zijn vergeven.

Dit houdt ook een *weerlegging en bestraffing in van de geveinsden*, zoals de farizeeër hier in onze tekst er een is, die zich nergens meer op beroemen, dan dat zij niet zijn gelijk de andere mensen, geen onrechtvaardigen, geen overspelers, geen rovers, noch ook gelijk deze tollenaar. Want deze lieden worden de eerste weldaad niet deelachtig, welke is de vergeving der zonden, en indien zij de eerste weldaad, het begin, niet deelachtig worden, zullen zij op de duur nooit de tweede of de derde ontvangen. Rechtvaardigmaking, heiligmaking, verheerlijking, dat zijn die drie weldaden, maar de orde Gods kan en mag niet worden omgekeerd.

De rechtvaardiging moet voorafgaan, omdat die tot de mens komt, terwijl hij een goddeloze en een zondaar is. De rechtvaardiging kan niet plaats hebben, waar God geen vergiffenis geschonken heeft. Die vergiffenis dus is het eerste, waarnaar een zondaar moet uitzien, dit deed de farizeeër niet, en daarom ging hij af naar zijn huis, ongerechtvaardigd, hij stelde het struikelblok van zijn ongerechtigheid voor Zijn aangezicht, toen hij zich tot de Heere wendde, en daar hij de vergiffenis veronachtzaamde, gering achtte en versmaadde, omdat hij dacht, dat hij er geen behoefte aan had, daarom werd zij geschonken aan de arme, nooddruftige en ellendige tollenaar, en deze ging vandaar met de zegening der rechtvaardigmaking.
Tollenaars, aangezien dit zo'n gewichtig stuk is, laat mij u vermanen, dit gebed van uw wijze en oudere broeder niet te vergeten, te weten, het gebed van de tollenaar, die opging in de tempel om te bidden. Ik zeg, vergeet het niet, en laat evenmin toe, dat de een of andere verwaande en laatdunkende geveinsde u met argumenten verslaat, of u met zijn dwaze en bedrieglijke tong van deze gezonde en heilzame leer aftrekt. Bedenk, dat u zondaars zijt, gelijk aan of even afschuwelijk als de tollenaars, daarom doe, gelijk gij hem tot een voorbeeld hebt: ga tot God, en belijd Hem in alle eenvoudigheid, oprechtheid en ootmoedigheid uw grote, ontelbare en afschuwelijke zonden, en draag zorg, dat u niet in de eerste plaats vergeet om vergeving te vragen, zeggende: "O God! wees mij zondaar genadig!" En bedenk, dat de hemel zelf u niet kan helpen tegen, noch u kan behoeden voor de verdoemenis en de ellende, die het gevolg is van de zonde, indien het mogelijk was, dat u daar kwam, zo u geen vergiffenis en kwijtschelding verleend wordt.

2. Gelijk de tollenaar om hulp smeekt, *zo ook keurt hij desniettegenstaande het vonnis der wet, dat tegen hem was uitgegaan, volkomen goed.*
Dit is openbaar, doordat hij tot God zegt: "Wees mij genadig!" en ook doordat hij zichzelf voor een zondaar verklaart. Ik zeg, hij rechtvaardigt het en keurt het goed, dat vonnis der wet, dat tegen hem was uitgegaan en waardoor hij nu in zijn eigen geweten als een veroordeelde voor de vierschaar van de Goddelijke rechtvaardigheid stond. Hij zegt niet gelijk de geveinsde: "Zeker ik ben onschuldig, Zijn toorn is immers van mij afgekeerd," Jeremia 2:35, of: "Wat hebben wij tegen U gesproken?" Maleachi 3:13.
Neen hij behoort niet tot deze klagers en murmureerders, maar valt met een vlak gemoed voor de wet, de getuigen, de beschuldigers en de rechter en keurt de uitspraak het vonnis en het getuigenis van ieder van hen goed. Om dit een weinig op te helderen, veronderstel, dat een boosdoener voor de rechter gedaagd wordt, en dat, nadat de getuigen en de leden van de rechtbank hem allen ter dood veroordeeld hebben wegens het misdrijf, dat hij begaan heeft, dat nu de rechter hem nog vraagt, wat hij ten gunste van zichzelf kan zeggen waarom het vonnis des doods niet aan hem voltrokken zou worden.
Indien hij nu zegt: Niets, mijnheer, maar genade, genade, zo bekent hij daardoor zijn misdaad, rechtvaardigt de getuigen en keurt het vonnis en de uitspraak van de rechtbank goed. De tollenaar rechtvaardigt dus, doordat hij om genade smeekt, het vonnis van de wet, dat tegen zijn zonden was uitgegaan. Hij twist niet met de wet, zeggende: Dat was te streng, hoewel veel mensen dit doen, zeggende: Dat zij verre, want dan wee onzer. Hij twist niet met de getuige, welke zijn eigen geweten was, hoewel sommigen deze op de mond slaan en het stilzwijgen gebieden.

Hij twist niet met de beschuldigers, welke waren de profeten en apostelen, hoewel sommige mensen het niet kunnen uitstaan, aan te horen alles wat deze zeggen. Hij twist niet met de Rechter, noch betoont zich oneerbiedig voor Hem, maar neemt in alle nederigheid en ootmoed, en in een houding, welke aanwijst, dat hij met het vonnis instemt, zijn toevlucht tot de genade om daar verlichting te ontvangen. En dit is niet alleen de handelwijze van de tollenaar, maar ook die van andere Godzalige mensen vóór zijn tijd. Toen David veroordeeld was, rechtvaardigde hij het vonnis en de Rechter, uit wiens mond dit uitgegaan was, en nam zo zijn toevlucht tot de genade en de barmhartigheid Gods. Psalm 51.
Toen Semaja de profeet Gods oordelen tegen de vorsten van Juda aankondigde, vanwege hun zonde, zeiden zij: "De HEERE is rechtvaardig." 2 Kronieken 12:6.
Nadat de kerk in de Klaagliederen onderscheidene van de zware beproevingen had opgesomd, waarmee zij door haar God was gekastijd geworden, rechtvaardigt zij, in plaats van zich te beklagen, de Heere, en keurt zij het vonnis goed, dat over haar geveld was, zeggende: "De HEERE is rechtvaardig, want ik ben Zijn mond weerspannig geweest." Klaagliederen 1:18.
Evenzo Daniël, nadat hij de rampen en tegenheden had opgeteld, die de kerk van zijn dagen getroffen had, voegt hij er aan toe: "Daarom heeft de HEERE over het kwade gewaakt en Hij heeft het over ons gebracht: want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, omdat wij Zijn stem niet gehoorzaamden." Daniël 9:14.
Ik weet, dat deze allen het oordeel Gods rechtvaardigden, dat tegen hen was uitgegaan gelijk de tollenaar deed aangaande het vonnis der veroordeling, dat hem had getroffen. En ik zeg, dat tenzij een mens zover komt, zijn belijdenis en zijn smeken om genade niet recht is en niet zo in overeenstemming met de Schrift, de rede en de natuur der dingen, als zij moeten zijn: want die nog het een of ander tot zijn verontschuldiging in te brengen heeft, waarom zou die roepen: *Genade, o God! genade*.
Voorzeker niet omdat hij toestemt, dat hetgeen geschied is, te zijn opzichte met rechtvaardigheid en naar recht en gerechtigheid is geschied, maar omdat hij overheerst wordt door spijt, vooroordeel, tirannie of iets dergelijks. Maar dit is niet het geval met onze tollenaar. Hij heeft een wet overtreden, die heilig, rechtvaardig en goed is, de getuige, die hem hiervan beschuldigt, is God en zijn geweten, ook wordt hij veroordeeld door de uitspraak van heilige mannen Gods, en dit alles weet hij, en belijdt hij, juist daardoor, dat hij zijn gebed tot Zijn Rechter richt om Hem om genade te smeken. En het is een van de heerlijkste gezichten ter wereld, wanneer wij zien of bemerken, dat een zondaar het vonnis der wet, dat tegen hem is uitgegaan, op zo'n wijze ontvangt, wanneer wij zien en horen, dat een tollenaar aldus God rechtvaardigt.

En God wil, dat dit geschiede om deze redenen:
1. Dat het voor allen en iedereen openbaar moge zijn, dat de tollenaar behoefte heeft aan genade. Dit dient ter verheerlijking van de rechtvaardigheid Gods, omdat deze daardoor gerechtvaardigd wordt daarin, dat zij zich met de tollenaar bemoeit. God wenst naar recht en gerechtigheid te handelen, wanneer Hij Zich met de mensen bemoeit, al is het dan ook een zodanige bemoeiing, welke alleen strekt tot hun overtuiging en bekering. Toen Hij met onze vader Abraham Zich inliet, riep Hij hem aan Zijn voeten, gelijk Hij hier doet met de tollenaar. En zondaar, indien God u ooit waardig keurt om de troon der heerlijkheid te beërven, zal Hij u daarheen brengen.

Maar: 2. De tollenaar buigt door de kracht der overtuiging voor, en valt onder het rechtvaardige vonnis, dat tegen hem is uitgegaan, opdat het ook moge blijken, dat hetgeen hij naderhand zal ontvangen, hem louter toevloeit uit de ontfermende genade en soevereine goedheid Gods. En inderdaad, er is geen weg, waarlangs dit duidelijker aan het licht treedt dan langs deze weg. Stel u een mens voor, die naar de wet wordt veroordeeld en over wie het vonnis des doods op de rechtvaardigste wijze door de rechter wordt uitgesproken. Veronderstel nu, dat na deze man in het leven gespaard en in eer en aanzien verheven wordt, dat hij veel goeds en schoons geniet en met macht en waardigheid wordt bekleed, en dat wel door hem, die hij heeft beledigd, door dezelfde, die het vonnis over hem heeft geveld. Wat zullen dan alle mensen zeggen of tot welk besluit zullen zij komen, zodra zij dit verhaal horen? Zullen zij niet zeggen, dat hij, wie dit zonderlinge geluk ten deel viel, met dankbaarheid vervuld moet zijn jegens zo'n genadige vorst? Want uit al deze dingen toch spreekt genade en gunstbetoning.

Maar: 3. Gelijk de tollenaar gewillig onder het vonnis valt en rechtvaardigt, dat het over hem gesproken is, zo ook verklaart hij aan allen, door tot de genade te vlieden om hulp, dat hij zichzelf niet kan verlossen. Hij stelt de hulp buiten zichzelf en zegt: In mij is het niet. Dit, zeg ik, is een andere zaak, die in dit gebed ligt opgesloten, een zaak, onderscheiden van datgene, waarvan wij zo pas gesproken hebben. Want het is mogelijk, dat iemand het vonnis van de rechter rechtvaardigt en daaronder valt, en nochtans datgene vasthoudt, wat hem, naar hij zich voorstelt, als het er op aankomt zeker van dat vonnis verlossen zal. Velen hebben voor de rechtbank hun handen uitgestrekt en uitgeroepen, dat zij schuldig waren, terwijl zij nochtans al het mogelijke deden om door zichzelf en buiten de hulp van andere zich te redden en van straf te bevrijden, maar dezulken hebben niet om genade gepleit, want die dit doet stelt zijn leven geheel en al in de handen van een ander, maar op voorrechten of goede daden, reeds door hen verricht of nog te verrichten. Maar de tollenaar in de tekst stelt alles uit zijn eigen hand, en zegt in werkelijkheid tot die God, voor wie hij opging in de tempel om te bidden: Heere! ik sta hier veroordeeld voor de vierschaar van Uw rechtvaardigheid, en ik heb dat wel verdiend, want het vonnis is goed en het is in gerechtigheid tegen mij uitgegaan, ook kan ik mijzelf niet verlossen, ik beken het van hart en vrijwillig, ik kan het niet, zodat ik alleen de toevlucht neem tot Uw genade, en U bid de overtredingen van mij zondaar te vergeven. O hoe weinigen zijn ervan zo'n soort van tollenaren! Ik bedoel, tollenaren, die aldus aan zichzelf ontdekt zijn en tot God komen om genade.
Bij de meesten is de genade eerder een plichtpleging, ik bedoel, wanneer zij bij God daarom pleiten, dan een zaak van volstrekte noodzakelijkheid, zij zijn niet met ontzetting en met een schuldige geweten gevallen onder het vonnis en konden er niet toe besluiten om alle middelen ter redding ter zijde te stellen, behalve het pleiten om genade. Inderdaad, te doen gelijk de tollenaar deed, namelijk alleen om genade te pleiten, is de uitwerking hiervan, dat men tot de erkenning gekomen is van de ijdelheid en ledigheid van alle andere middelen, waarvan men vroeger gebruik gemaakt heeft. Nu kan men op twee wijzen tot die erkentenis komen, de een is het uitvloeisel der praktijk, de andere is het uitvloeisel des geloofs. De vrouw, die twaalf jaren de vloed des bloeds gehad had, kwam tot die erkentenis door de praktijk, toen zij

alles wat zij bezat aan de medicijnmeesters uitgegeven had, en het met haar niets beter, maar veeleer erger geworden was. Markus 5:26.
Maar onze tollenaar komt hier tot de erkentenis van de ledigheid en ijdelheid van alle andere middelen ter redding, door een blik des geloofs op de inhoud des Bijbels, en door een ander blik op zijn tegenwoordige staat der veroordeling, waardoor hij terstond, zonder enig uitstel of zonder zich aan iets anders te laten gelegen liggen, alle andere wegen, wijzen of middelen ter bevrijding veroordeelt, en alleen de toevlucht neemt tot de genade Gods, zeggende: *"O God! wees mij zondaar genadig!"*

En hierin betoont hij een verwonderlijke wijsheid. Want:
1. Hierdoor werpt hij zichzelf onder de bescherming en de zegen der belofte. En ik ben ervan verzekerd, dat het beter en veiliger is dit te doen, dan zich te verlaten op de uitnemendste zaken, die deze wereld kan verschaffen. Hosea 14:1 - 4.

2. Hij slaat de juiste weg in om Gode welgevallig te zijn, want God schept meer behagen in het betonen van genade, dan in enige zaak, die wij kunnen doen. Hosea 6:6, Matth. 9:13, 12:7. De Heere toch heeft een welgevallen aan hen, die op Zijn goedertierenheid hopen. Psalm 147:11. De tollenaar dus, wat ook de farizeeër mocht denken, stond op een vaste en zekere grondslag, en was hem zeer ver voor aangaande de zekerheid om ooit de hemel binnen te gaan. Helaas! het dwaze hoofd van deze, van de farizeeër, kon niet verder zien dan tot de ingebeelde, maar armzalige schoonheid en glans van zijn eigen stinkende gerechtigheid. Ook durfde hij daarvan geen afstand doen om zich geheel en al toe te vertrouwen aan de genade Gods, maar de tollenaar komt, hoewel in zijn zonden, te voorschijn als een ontwaakt, verlicht, vastberaden man, en vernedert eerst zichzelf, geeft dan God de eer van Zijn rechtvaardigheid en daarna de eer van Zijn genade, door te zeggen: "o God wees mij zondaar genadig!" en zo gaf hij de engelen in de hemel redenen tot blijdschap. Nogmaals,

3. De tollenaar, doordat hij zich aldus op de genade werpt, toont, dat er naar zijn gevoelen meer kracht in de genade is om te behouden, dan er in de wet en de zonde is om te veroordelen. En hoewel dit niet voor zo'n grote zaak gehouden wordt, zolang de mensen ver van de wet zijn en hun geweten binnen in hen in slaap is, zo zal toch, wanneer de wet nabij komt en het geweten wakker is, degene, die het beproeft, ondervinden, dat het een moeilijk werk is. Kaïn kon dit niet doen, zijn hart liet het hem niet toe, Saul evenmin, en Judas ook niet. Dit is een geheel andere zaak dan de meeste mensen menen of zullen ondervinden, wanneer zij het grimmig aangezicht Gods zullen aanschouwen en wanneer zij de woorden van Zijn Wet zullen horen. Evenwel, onze tollenaar volbracht ze, en waagde zijn lichaam, zijn ziel en zijn toekomstige staat voor eeuwig op deze grondslag, gelijk ook de andere heiligen en dienstknechten Gods, het aan de wereld overlatende om, indien het hun gelust, de zee van Gods toorn met hun zwakke en nietige eigengemaakte scheepjes over te steken of om op hun spinnenwebben van eigen gerechtigheid te leunen, wanneer Hij zal oprijzen tot het oordeel, dat Hij heeft bepaald. Bid God ondertussen, dat Hij ons wakker schudde, gelijk Hij deed met de tollenaar, bid God, dat Hij ons verlichte, gelijk de tollenaar dit ondervond, bid God, dat Hij ons vrijmoedigheid schenke om tot Hem te komen, gelijk de tollenaar deed, om ook te komen, bevende voor Zijn

aangezicht, gelijk hij kwam, toen hij in de tempel uitriep: "O God! wees mij zondaar genadig!"

TEN TWEEDE Zijn houding en wijze van doen.

Aldus in het kort zijn gebed behandeld hebbende, komen wij nu in de volgende plaats tot zijn houding en wijze van doen, want naar mijn gevoelen zal het recht verstaan hiervan ons nog te meer overtuigen van des tollenaars gevoel en wakkerheid des geestes onder de handeling, die hij verrichtte. Ik heb menig arm schepsel ontmoet, dat geredelijk tot het tollenaarsgebed de toevlucht nam, en nog nooit geweten heeft, wat de houding van de tollenaar, voor het aangezicht Gods, terwijl hij zich in het gebed tot Hem wendde, betekende.
Ook moet niemand denken, dat de houding en de gedragingen van de tollenaar gewoonte, of dat zij een formaliteit waren onder de Joden van die dagen, want het is duidelijk genoeg uit het gedrag van de farizeeër, dat hij het beneden zich achtte om zo te handelen, wanneer hij in de tempel kwam of wanneer hij ergens elders bad, en de Farizeeën werden in die tijd voor de beste mensen gehouden, en in de zaken van de godsdienst volgde men het liefst hun voorbeeld, daar men liever de besten dan de slechtsten wilde navolgen.
De houding en de gedragingen van de tollenaar dan waren die van hemzelf, veroorzaakt door de schuld der zonde en door de vrees voor de majesteit Gods, die er op Zijn Geest was. En een bevallige houding was het, anders zou Christus Jezus, de Zoon van God, er niet zo bijzonder acht op geslagen hebben, noch er met zo'n welgevallen op hebben neergezien, als Hij deed, gelijk Hij ook zo onderscheidenlijk de aandacht daarop vestigt als datgene, hetwelk zijn gebed des te belangrijker en des te opmerkenswaardiger maakt.
Ja, volgens mijn gevoelen heeft de Heere Jezus ze vermeld, omdat ze Hem welgevallig was, en omdat ze zal dienen voor een zekere toetssteen des gebeds, dat in een goede zin gevormd is door de zonde, en door God, en door behoefte aan Zijn goedheid en genade. Want voorwaar, al deze gedragingen wijzen op een gevoel en een gezicht van een verloren toestand, en op een hart, dat het ernstig om genade te doen is. Ik weet, dat ze kunnen worden nagemaakt, en Christus Jezus weet ook wie dit doet, maar dit zal hetgeen daaromtrent gezegd is niet teniet doen of krachteloos maken. Maar ik zal geen verdere inleiding houden, en de zaak ter stond in bijzonderheden gaan behandelen. *"En de tollenaar, van ver staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst."*

Drie dingen kunnen wij, gelijk ik u reeds gezegd heb, in deze woorden opmerken, waardoor de houding en de wijze van doen van de tollenaar wordt voorgesteld.

Ten eerste. Hij staat van verre.
Ten tweede. Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.
Ten derde. Hij sloeg op zijn borst.

Ten eerste. Wat aangaat het eerste: Hij stond van verre. "En de tollenaar, van verre staande."
Dit is, zeg ik, de eerste zaak, de eerste aanwijzing van zijn houding, met welke wij worden bekend gemaakt, en zij leert ons onderscheidene dingen.

1. Dat hij niet kwam zonder bewustheid van de majesteit Gods, toen hij opging om te bidden, gelijk de farizeeër deed en gelijk de zondaren gewoonlijk doen. Want dit achteraf of van ver staan geeft te kennen, dat de majesteit Gods een geweldige indruk op Zijn Geest maakte. Hij had er een gezicht en besef van, tot wie en waarvoor hij nu de tempel naderde. Er wordt gezegd in het twintigste hoofdstuk van Exodus, dat, toen het volk zag de donder, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en de rokende berg - en alle deze waren tekenen van Gods verschrikkelijke tegenwoordigheid en vreselijke majesteit - dat zij toen afweken, en "van ver stonden." Ex. 20:18.

Dit gedrag van de tollenaar paste dus wel bij de handeling, die hij verrichtte, voornamelijk doordat hij in zijn eigen ogen een zondaar was, die nog geen vergeving had ontvangen. Ach, wat is de majesteit Gods voor een zondige mens anders dan een verterend vuur? En wat is een zondig mens in zichzelf of in zijn toenadering tot God, dan als droge stoppels? Hoe zou dan ook de tollenaar anders hebben kunnen handelen dan gelijk hij deed door van ver te staan, indien hij aan God of aan zichzelf dacht?

Het volk, van hetwelk zo pas melding gemaakt is, kon werkelijk nauwelijks door woorden en afperkingen van de berg afgehouden worden, voor zij God zagen in Zijn verschrikkelijke majesteit, gelijk ook heden ten dage met velen het geval is. Hun blindheid verleent hun stoutmoedigheid, hun ruwheid verleent hun zelfvertrouwen, maar wanneer zij te zien krijgen wat de tollenaar zag, en wanneer zij zullen gevoelen en verstaan wat hij gevoelde en verstond, zullen zij bidden en van ver staan, even als dit volk deed. Zij weken af en stonden van verre, en begonnen toen Mozes te bidden, dat dit vreselijke gezicht en geluid van hen mocht worden weggenomen. En mogelijk stond hij ook wel van ver uit vrees voor een slag, hoewel hij om genade kwam, gelijk er gezegd wordt van de koningen der aarde: "Van ver staande uit vrees van haar pijniging." Openb. 18:10.

Ik weet, wat het is tot God te gaan om genade, en wat het is al die tijd naar de geest uit vrees van ver te staan, daar ik met de gedachte vervuld ben: Zal niet God mij nu op eens aan de grond slaan vanwege mijn zonden? David was ook in zijn hart met vrees vervuld, toen hij bad: "Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij." Psalm 51:13.

Er is niemand dan degene, die het ondervindt, die weet, hoe het menigmaal op en neer gaat, af en toe is in de geest van een mens, die inderdaad ontwaakt is en als een ontwaakte in het gebed voor de luistervolle Majesteit staat. Ook de verloren zoon deed het gebed tot zijn vader opzettelijk, terwijl hij nog ver van hem af was. En zo ook deden de melaatsen: "En als Hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke stonden van verre, en zij verhieven hun stem, zeggende: "Jezus, Meester, ontferm U onzer!" Lukas 17:12, 13.

Zie hier, dat het de gewoonte geweest is bij biddende mensen om op een afstand te blijven, en niet op een ruwe en vrijpostige manier zich voor het aangezicht van de heilige en hemelse Majesteit te stellen, voornamelijk wanneer zij een levendig gevoel hadden van hun eigen snoodheid en zonden, gelijk met de verloren zoon, de melaatsen en onze tollenaar het geval was. Ja, toen Petrus op zekere tijd meer dan gewoonlijk met hem het geval was van de majesteit van Jezus, zijn Heere, bemerkte, wat deed hij toen?" En Simon Petrus, dat ziende," zegt de tekst, "viel neer aan de knieën van Jezus, zeggende: Heere! Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens." Lukas 5:8.

O! wanneer wij God en onszelf zien, vervult ons dit met heilige vrees voor de grootheid van de majesteit Gods, zowel als met liefde tot en begeerte naar Zijn genade. Daarenboven geeft de tollenaar door zijn van ver staan te kennen, dat zijn gedachten bepaald waren bij de oneindige afstand, die er was tussen God en hem, en dat hem dit zwaar op het geweten drukte. De mens moet dit weten en bij de gedachte daaraan beven, wanneer hij nadert voor het aangezicht van de almachtige en alomtegenwoordige God.
Wat is de arme, nietige mens, wat is hij, stof en as! dat hij verwaand en op een lichtzinnige wijze zou naderen voor het aangezicht van de grote God, voornamelijk omdat het duidelijk blijkt, dat hij, behalve de onevenredigheid, die er bestaat tussen God en hem, een onrein, melaats, bezoedeld, walgelijk, stinkend en zondig kreng is. Esther, toen zij heenging om de koning, haar echtgenoot, voor haar volk om gunst te verzoeken, nam noch haar schoonheid, noch haar betrekking, noch andere voorrechten te baat, welke haar hadden kunnen verleiden om daarvan gebruik te maken, voornamelijk op zo'n tijd en in zulke dringende omstandigheden, als waarin zij zich toen bevond: zij, zeg ik, maakte daarvan geen gebruik om zich in zijn tegenwoordigheid te wagen, maar kende en bewaarde de afstand, die haar van hem scheidde, daar zij zich plaatste en stond in het binnenste voorhof van des konings paleis, totdat hij haar de gouden scepter toereikte: toen "naderde Esther, en roerde de spits des scepters aan." Esther 5:2.
Ook wij, wanneer wij naderen voor het aangezicht Gods, moeten de afstand kennen, die ons van Hem scheidt, en ook tonen, dat wij die kennen, door een houding, en gebaren, en gedragingen, welke gepast en betamelijk zijn. Een opmerkelijke uitspraak is het woord van Salomo: "Bewaar uw voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt liever nabij om te horen, dan om der zotten slachtoffer te geven: want zij weten niet, dat zij kwaad doen. En gelijk hij ons vermaant om onze voet te bewaren, zo ook voegt hij er aan toe: Wees niet te snel met uw mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht: want God is in de hemel, en u zijt op de aarde, daarom laat uw woorden weinig zijn." Prediker 4:17 en 5:1.

Tot drie dingen vermaant de Heilige Geest in deze tekst.
1. Het eerste is, dat wij acht geven op onze voet en niet haastig en onbedachtzaam ons stellen voor het aangezicht Gods. Het tweede is, dat wij ook wel acht geven op onze tong, opdat wij niet te snel zijn met onze mond en ons hart niet haastig een woord voort te brengen voor het aangezicht Gods. En in de derde plaats wordt als reden daarvoor aangegeven de oneindige afstand, die er bestaat tussen God en ons, welke aangewezen wordt door deze woorden: "Want God is in de hemel, en u zijt op de aarde." De tollenaar legde dus grote wijsheid, heilige schaamte en ootmoed aan de dag in deze zijn houding, namelijk: in zijn van ver staan, toen hij opging naar de tempel om te bidden. Maar dit is niet alles:
2. Door zijn van ver staan liet de tollenaar plaats over voor een Voorspraak, een Hogepriester, om tussenbeide te treden, teneinde vrede te maken tussen God en dit arme schepsel. Mozes, de grote middelaar van het Oude Testament, moest nader tot God gaan dan de overigen van de oudsten of van het volk. Ex. 20:21. Ja, aan het overige des volks werd uitdrukkelijk geboden, dat zij van ver staande moesten aanbidden. 19:21.

Niemand uit de zonen van Aäron, in wie een gebrek was, mocht toetreden. "Geen man, uit het zaad van Aäron, de priester, in wie een gebrek is, zal toetreden, om de vuuroffers des HEEREN te offeren, een gebrek is in hem, hij zal niet toetreden, om de spijs zijns Gods te offeren." Leviticus 21:21. De tollenaar durfde zijn eigen middelaar niet zijn, hij wist, dat er in hem een gebrek was en daarom staat hij achteraf. Want hij wist, dat hij het niet was, die zijn God had uitverkoren om tot Hem te naderen, om te offeren het vette en het bloed. Ezech. 45:13 - 15.

De tollenaar had het dus tot zover bij het rechte eind: hij vervulde niet zelf de ruimte, noch met zijn persoon, noch met zijn verrichtingen, maar stond achteraf, en liet plaats over voor de Hogepriester, die tussenbeide moest treden. Wij lezen, dat toen Zacharias inging in de tempel om te reukoffers, gelijk hem op die tijd door het lot was toe gevallen, dat toen "al de menigte des volks buiten was, biddende." Lukas 1:9, 10.

Zij lieten hem waar hij was, dicht bij God, tussen God en hen, voor hen tussenbeide tredende, want het offeren van wierook door de voornaamste priester was een zinnebeeldig tussenbeide treden voor het volk. Zij bewaarden dus de afstand, die hen van hem scheidde.

Het is een belangrijke zaak, wanneer wij ons in het gebed tot God wenden, niet te ver te gaan, en ook niet te kort te komen in die plicht. Ik bedoel, in de plicht des gebeds, want een mens is zeer geneigd om hetzij het een, hetzij het andere te doen. De farizeeër ging te ver, hij was te stoutmoedig, hij kwam in de tempel en maakte zo'n ophef van zijn eigen voortreffelijkheid, dat er in zijn gedachten geen plaats was voor een Middelaar.

Ook kwam hij zo dicht in de nabijheid Gods, dat hij de ruimte en de plaats van de Middelaar zelf innam, maar deze arme tollenaar weet op welke afstand hij moet blijven en bewaart die, en laat ruimte over voor de Hogepriester om te komen en voor hem bij God tussenbeide te treden. Hij stond van verre, maar niet te ver af, want dat is de plaats der ongelovigen, en in deze zin is de uitspraak waarachtig: "Want ziet, die ver van U zijn, zullen vergaan." Psalm 73:27. Dat is, zij, welker ongeloof hun harten en hun genegenheden meer gevestigd heeft op hun afgoden, die God de rug hebben toegekeerd om hun afgoden na te wandelen en na te hoereren.

Tot hiertoe blijkt het dus, dat, al had ook de farizeeër meer gerechtigheid dan de tollenaar, de tollenaar nochtans meer geestelijke gerechtigheid had dan de farizeeër. Ook zien wij, dat, hoewel de tollenaar naar het uitwendige snoder en afschuwelijker was dan de farizeeër, de tollenaar nochtans beter de weg wist om genade van God te verkrijgen dan hij.

Wat aangaat de staande houding van de tollenaar in het gebed, dit is verschoonbaar, waartoe wij slechts hebben te letten op de vader der gelovigen. Want Abraham bad staande, toen hij voor Sodom Voorspraak deed. Genesis 18:22, 23. Ook Christus staat dit toe, waar Hij zegt: "En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien u iets hebt tegen iemand, opdat ook uw Vader, die in de hemelen is, u uw misdaden vergeve." Markus 11:25.

Er is ons in waarheid geen bepaalde houding in het gebed voorgeschreven, hetzij knielende, of staande, of wandelende, of liggende, of zittende, want de Godzaligen hebben in al deze verschillende houdingen gebeden.

Paulus knielde neer en bad. Hand. 20:36.

Abraham en de tollenaar baden staande.

David bad als hij wandelde. 2 Samuel 15:30 - 31.

Abraham bad liggende op zijn aangezicht. Genesis 17:17, 18.
Mozes bad zittende. Ex. 17:12.
Inderdaad, het gebed het waarachtige, vurige gebed kan tot God gedaan worden, en wordt dikwijls gedaan, omdat al deze verschillende omstandigheden, want God heeft ons niet aan een van die gebonden, en die zichzelf of Zijn volk aan een van deze bindt, doet meer dan hetgeen waarvoor hij van Godswege grond en waarborg heeft, laat dezulken zorg dragen, dat zij geen nieuwigheden invoeren, het is de naaste weg om van de mensen huichelaars en veinzaards te maken in het volbrengen van die plichten, in welker volbrenging zij oprecht moeten zijn.
Welke van deze een mens ook voor het tegenwoordige voor zichzelf moge verkiezen, om deze plechtige plicht daarin te volbrengen, er wordt slechts van hem geëist, en God verwacht het, dat hij tot Hem bidt in waarheid en met begeerte, genegenheid en honger naar die dingen, van welke hij met zijn tong melding maakt voor de troon van God.
En inderdaad, zonder dit is het al niets. Maar ach! hoe weinigen zijn er in de wereld, welker hart en mond in het gebed samen stemmen. Wanneer gij vraagt om de Geest, of geloof, of liefde tot God, tot de heiligheid, tot de heiligen, tot het Woord en dergelijke, doet gij dit dan met liefde tot, met begeerte en met een hongeren naar dezelve? O! dit is een gewichtige zaak, en het gebed is geen gebed meer voor God, wanneer het deze gezegende eigenschappen niet bezit. Waarom er gezegd wordt, dat terwijl de mensen bidden, God het hart doorzoekt, om te zien welke de mening des Geestes is, en of de Geest wel aanwezig is bij alles was de mond uitspreekt, door woorden, verzuchtingen of gekerm, omdat het alleen door Hem en door Zijn hulp is, dat iemand bidt naar de wil van God. Rom. 8:26, 27.
Welke dus ook uw houding is, zorg, dat uw gebeden oprecht en vurig zijn en u niet uw eigen ziel met woorden bespot, terwijl u de levende en levenwekkende geest des gebeds ontbreekt en u daaromtrent een volslagen vreemdeling zijt.
Onze tollenaar nu bad en beoefende in zijn gebed in waarheid de geest des gebeds. Hij bad hartelijk, ernstig, dringend, hongerend, dorstend en met verlangen naar datgene, om hetwelk hij met zijn mond de God des hemels aanriep. Zijn hart en zijn ziel waren in Zijn Woorden, en dit maakte zijn bidden tot een gebed, omdat hij namelijk bad in zijn gebed, omdat hij bad, inwendig zowel als uitwendig.
David zegt ons, dat God hoorde naar de stem van zijn smeking, naar de stem van zijn geroep, naar de stem van zijn tranen en naar de stem van zijn gebrul. Want inderdaad, in dit alles kan ook die klank ontbreken, welke het bij God aangenaam en aannemelijk maakt, en niets dan gevoel, en besef, en genegenheid en een vurige begeerte kan dit alles aangenaam doen klinken in de oren Gods.
Tranen, smekingen, gebeden, roepingen, het kan alles slechts een formaliteit, het kan alles geveinsdheid zijn, en uit andere oorzaken voortkomen, en tot andere einden dienen dan die, welke eerlijk en oprecht zijn in het oog van God. Want God, toen Hij daarvan kennis kreeg, wilde onderzoeken naar en letten op de stem van zijn tranen, zijn smekingen, zijn gebrul, zijn gebeden en zijn geroep. En indien men minder zorg droeg om de mensen en meer om God te behagen, in de stof der gebeden en in de wijze van het bidden, zou het er in de wereld beter uitzien dan thans het geval is.
Maar het is niet in de macht eens mensen dit te verhelpen en te verbeteren. Wanneer de Heilige Geest op de mensen komt, met meerdere overtuiging van hun staat en toestand, en van het nut en de voortreffelijkheid van de genade gave der oprechtheid

en ootmoedigheid in het gebed, dan, en eerder niet, zal de genade gave des gebeds meer op prijs gesteld worden, en zullen de zacht vloeiende, aangename redenen sprekende lippen der vleiers minder worden gezien.
Ik heb het alreeds gezegd, en ik zeg het opnieuw, dat er heden ten dage zeer veel boosheid bedreven wordt juist in en door het gebed, door woorden, waarvan men de zin niet kent, door jacht te maken op uitdrukkingen en sluitredenen, welke moeten dienen om de bewondering voor de personen op te wekken, door te studeren en zich toe te leggen op uitweidingen, waarbij de Geest het hart niet vergezelt. *O Heere God! o Heere God! maak ons hart oprecht in ons, gelijk in alle stukken en delen van onze belijdenis, zo ook in deze plechtige inzetting Gods*.
Indien ik ongerechtigheid in mijn hart bemerk, zei David, zo zal de Heere naar mij niet horen. Maar zo ik waarlijk oprecht ben, zal Hij op mijn gebed acht geven, en dan doet het er niet toe of ik kniel, of sta, of zit, of lig, of wandel. Want ik zal geen van deze houdingen aannemen, noch mijn gebeden onder een van deze omstandigheden opzenden op een ijdele, dwaze en lichtzinnige wijze, maar mijn houding met de inwendige werking van mijn gemoed en van mijn geest in het gebed versieren, zodat, hetzij ik sta of zit, wandel of neerlig, ernst en bedachtzaamheid, ootmoed en nederigheid, mijn gebed welgevallig en mijn uitwendig gedrag aangenaam zal maken in de ogen van Hem, met wie wij in het gebed te doen hebben.
En was niet onze tollenaar inwendig met deze eigenschappen versierd geweest, zo zou Christus weinig behagen geschept hebben in zijn wijze van doen en in Zijn uitwendig gedrag, maar daar hij inwendig en wat aangaat de stof van zijn gebed zo oprecht en eerlijk was, werd ook zijn houding daardoor sierlijk, en daarom is het, dat onze Heere er met zoveel welgevallen bij stilstaat en ze in al haar omstandigheden voor de ogen van andere uittekent.
Ik heb dikwijls opgemerkt, dat datgene, hetwelk natuurlijk, en zo bevallig is in de een, lelijk lijkt, wanneer het nagevolgd wordt door een ander - ik heb nu het oog op gebaren en handelingen in het prediken en in het gebed.
Ik twijfel er niet aan of velen zullen de tollenaar navolgen, beide in zijn gebed en in zijn houding bij het bidden, die, wat aangaat zowel hun personen als hun Hand., een walgelijke stank zullen zijn in de neusgaten van Hem, die heilig en rechtvaardig is, en die het hart en de nieren proeft.
De tollenaar bad STAANDE, hij stond van ver en bad, en zijn gebeden door drongen tot de oren en het hart van God.

EN DE TOLLENAAR, VAN VERRE STAANDE, WILDE OOK ZELFS DE OGEN NIET OPHEFFEN NAAR DE HEMEL

Ten tweede. Wij komen nu tot een andere aanwijzing van zijn houding. Hij "wilde," zegt de tekst, "ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel."
Hier wordt dus een andere omstandigheid toegevoegd aan hetgeen voorafgegaan is, en van een houding gesproken, die lange tijd tevoren door de Heilige Geest zelf veroordeeld is geworden. "Zou het zo'n vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelle? dat hij zijn hoofd kromme gelijk een bieze?" Jesaja 58:5. Maar waarom toen veroordeeld en nu goedgekeurd? Wel omdat het toen geveinsd, en nu in oprechtheid gedaan werd. Huichelarij en een geest der dwaling besmetten zozeer Gods ordonnantiën, dat Hij er geen genoegen mee neemt, maar oprechtheid en

eerlijkheid in het volbrengen der plichten, maken zelfs die omstandigheden, welke in zichzelf onbetekenend zijn, bevallig ten minste in het oog der mensen.
Mag ik niet zeggen: ook bij God? De Rechabieten was niet door God, maar door hun vader geboden om te doen gelijk zij deden, maar omdat zij oprecht waren in hun gehoorzaamheid, maakt God zelf gebruik van hetgeen zij deden om de ongehoorzaamheid van de Joden te veroordelen en bovendien maakt Hij ten laatste aan de Rechabieten bekend, dat ervan hen niet een man zou worden afgesneden, die voor Gods aangezicht sta, al de dagen. "Tot het huis nu der Rechabieten zei Jeremia: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Omdat gij het gebod van uw vader Jonadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt al zijn geboden bewaard, en gedaan naar alles, wat hij u geboden heeft, daarom zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Er zal Jonadab, de zoon van Rechab, niet worden afgesneden een man, die voor Mijn aangezicht sta, al de dagen." Jeremia 35:18, 19.

De tollenaar "wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel." Waarom niet? Voorzeker omdat schaamte zijn aangezicht had bedekt Schaamte doet een mens blozen, en maakt, dat zijn hoofd neerhangt gelijk een bieze. Schaamte over de zonde is een deugd, een sierlijk iets, ja, een schoonheidsvlekje in het aangezicht van een zondaar, die tot God komt om Hem om genade aan te roepen. God klaagt over het huis van Israël, dat zij konden zondigen, en dat wel zonder schaamte, ja, Hij bedreigde hen met zware en herhaalde oordelen, omdat zij zich in het minste niet schaamden, en niet wisten schaamrood te worden, gelijk gij dat vindt in Jeremia 8:12.
Hun misdaden waren in het algemeen, dat een ieder zich omkeerde in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd. In het bijzonder waren het lieden, die Gods Woord verwierpen, zij hadden deze wereld lief, en stelden zich tegen de profeet, roepende: Vrede, vrede, vrede! Wanneer deze riep: Oordeel, oordeel!" Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja zij schamen zich in het minste niet, en weten niet schaamrood te worden, daarom zullen zij vallen onder de vallenden, ten tijde van hun bezoeking zullen zij struikelen, zegt de HEERE."
O! voor God in het gebed te staan, of te zitten, of te liggen, of te knielen, of te wandelen, met wangen, die schaamrood zijn vanwege de zonde, is een van de heerlijkste gezichten, die er in de wereld gezien kunnen worden. Waarom de kerk nog enigermate moed schept, omdat zij kon neerliggen in haar schaamte, en daarvan ook een grond maakt bij God, om te bewijzen, dat haar gebeden uit haar hart kwamen en zo de hoop in haar leeft, dat Hij haar zou verhoren. Jeremia 3:25.
Schaamte vanwege de zonde bewijst, dat er een gevoel bestaat van de zonde, ja, een recht gevoel van de zonde, een Goddelijk gevoel van de zonde. Efraïm pleitte hierop, toen hij zich onder de hand van God bevond. "Ik ben," zegt hij, "beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid van mijn jeugd gedragen heb." Maar wat volgt er?" Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem, daarom rommelt Mijn ingewand over hem, Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, spreekt de Heere." Jeremia 31:19, 20.
Ik weet, dat er een schaamte is, die niet de geest is van een eerlijk hart, maar die veeleer voortvloeit uit een plotselinge overrompeling, wanneer de zondaar onverwachts op heterdaad betrapt wordt. En aldus werd soms het huis van Israël betrapt, en wanneer zij dan schaamrood werden, wordt hun schaamte vergeleken met

de schaamte van een dief. "Gelijk een dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, zo zijn die van het huis Israëls beschaamd: Zij, hun koningen, hun vorsten, en hun priesters, en hun profeten."
Maar waar werden zij betrapt, of onder welke omstandigheden werden zij gevonden? Wel, zij werden gevonden, zeggende tot een hout: "Gij zijt mijn vader, en tot een steen: Gij hebt mij gegenereerd." Jeremia 2:26, 27. God betrapte hen, terwijl zij zo spraken, en dit maakte hen beschaamd, evenals een dief beschaamd wordt, wanneer de eigenaar hem betrapt, terwijl hij bezig is zijn paard te stelen. Maar dit was niet de schaamte van de tollenaar, deze schaamte brengt een mens niet in de tempel om te bidden, om gewillig daar te staan en zich te schamen voor God in het gebed. Deze schaamte doet iemand eerder van Zijn aangezicht wegvlieden, en maakt, dat men zich het meest op zijn gemak bevindt wanneer men het verst van God af is. De schaamte van de tollenaar, welke hij aan de dag legde, zelfs daardoor, dat hij zijn hoofd liet hangen, was Goddelijk en heilig, en vertoonde zeer veel gelijkheid, met die van de verloren zoon, toen deze zei: "Vader! ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden." Lukas 15:21.
Ik veronderstel, dat de houding en het gedrag van die verloren zoon veel overeenkomst hadden met die van de tollenaar, gelijk ook hun gebeden, wat aangaat het wezen ervan, overeenstemden. De genade werkte in beiden tot hetzelfde einde, en beiden waren zij op een Gode welgevallige wijze beschaamd over hun zonden. Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Er wordt niet gezegd, dat hij het niet kon maar hij wilde het niet doen, hetwelk nog meer ten volle in het licht stelt, dat schaamte de oorzaak was, en niet schuld, niet schuld alleen. Of hoofdzakelijk, hoewel het openbaar genoeg is, dat hij ook schuld gevoelde, door zijn roepen: "O God! wees mij zondaar genadig!
Ik zeg, schuld was niet de hoofdoorzaak, waarom hij zijn hoofd liet hangen, omdat er gezegd wordt: hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen, want wanneer schuld de oorzaak is der neerbuiging, ligt het niet in de wil of in de macht daarvan, iemand op te richten. David zegt ons, dat, toen hij onder schuld gebukt ging, zijn ongerechtigheden over zijn hoofd gingen, "als een zware last," zegt hij, "zijn zij mij te zwaar geworden." Psalm 38:5. "Ik ben krom geworden," voegt hij er aan toe, ik ben uitermate zeer neergebogen." vers 7.
Op een andere plaats zegt hij: "Mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien." Psalm 40:13. Dat ik niet heb kunnen zien, schuld maakt het verstand en het geweten daartoe ongeschikt, schaamte doet allen naakt en ontbloot vallen aan de voeten van Christus.

Hij "wilde ook zelfs de ogen niet opheffen."
Hij wist, wat hij was, wat hij geweest was, en wat hij zou zijn, indien God Zich niet over hem ontfermde, en daarbij wist hij ook, dat God wist wat hij was, wat hij geweest was, en wat hij zou zijn, indien de genade niet tussenbeide trad, waarom, zo dacht hij, waarom zou ik mijn hoofd opheffen?
Ik ben geen rechtvaardige, geen Godzalige, ik heb God niet gediend, maar de Satan, dit weet ik, dit weet God, dit weten de engelen, waarom ik mijn hoofd niet wil opheffen. Dit is evenveel te zeggen als: Ik wil geen huichelaar zijn, gelijk de farizeeër, want het opheffen van het hoofd betekent onnozelheid en onschuld, of een goed geweten en de getuigenis daarvan onder en te midden van alle beschuldigingen.

Waarom dit de raad was van Zofar aan Job: "Indien u uw hart bereid hebt, zo breid uw handen tot Hem uit. Indien er ondeugd in uw hand is, doe die ver weg, en laat het onrecht in uw tenten niet wonen. Want dan zal u uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen, en niet vrezen." Job 11:13 - 15.
Dit was niet de staat van de tollenaar, hij had in schandelijkheid en snoodheid geleefd al zijn dagen, ook had hij zijn hart niet bereid om de Heere, de God van zijn vaderen, te zoeken, hij had zijn hart en zijn hand niet gezuiverd van geweld, noch gedaan wat recht en billijk was. Hij was alleen overtuigd geworden van zijn boze wegen, en was in de tempel gekomen gelijk hij was, geheel onrein en in zijn vuile kleren, en met gruwel daden bezoedeld, hoe zou hij dan onschuldig, heilig of vlekkeloos hebben kunnen zijn? En hoe zou hij zo zijn aangezicht tot God hebben kunnen opheffen?
Ik herinner wat Abner zei tot Asahel: "Wijk af van achter mij, waarom zal ik u ter aarde slaan? hoe zou ik dan mijn aangezicht opheffen voor uw broeder Joab?" 2 Samuel 2:22. Alsof hij gezegd had: indien ik u doodde, zou ik beschaamd en schaamrood zijn, en mijn hoofd laten hangen gelijk een bieze, de eerste maal, dat ik in het gezelschap zou komen van uw broeder.
Dit was het geval met de tollenaar, hij was schuldig, hij had gezondigd, hij had een misdaad begaan, en omdat hij nu in de tempel gekomen was, in de tegenwoordigheid van die God, wiens wetten hij gebroken en tegen wie hij gezondigd had, hoe zou hij nu zijn hoofd hebben kunnen opheffen? Hoe zou het in zijn gedachten hebben kunnen opkomen om dat te doen?
Nee, het paste hem beter zich te schamen en zijn hoofd te laten hangen, ten teken, dat hij schuldig was, en dit deed hij inderdaad en dit deed hij met opzet, want hij wilde, Nee, hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. In der waarheid, sommigen zouden het gedaan hebben, de farizeeër deed het, hoewel hij, indien hij had bedacht, dat huichelarij en het leunen op eigengerechtigheid zonde is, even weinig oorzaak zou gevonden hebben dat te doen, als de tollenaar vond. Maar, 107 zeg ik, hij deed het, en ontving ook dienovereenkomstig zijn loon, hij ging af naar zijn huis, gelijk hij op ging naar de tempel, als een arme, ongerechtvaardigde farizeeër, die, beide wat zijn persoon en wat zijn gebeden aangaat, verworpen werd, omdat hij, gelijk de hoer, van welke wij in de Spreuken lezen, nadat hij allerlei huichelarij bedreven had, in de tempel komt, zijn mond wist, en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht! Spreuken 30:20.
Hij heft zijn hoofd, zijn aangezicht, zijn ogen op naar de hemel, hij stapt trots daarhenen, hij beroemt zich, hij zwetst, en snoeft, en verheft zich, zeggen de: "O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen!"
Was de farizeeër voor een stok of voor een steen gaan staan en had hij dan zo gesproken, zo zou hij niet bestraft en afgewezen zijn, want dat zijn goden, die niet zien, of horen, of verstaan. Maar te komen voor de ware God, de levende God, de God, die hemel en aarde met Zijn tegenwoordigheid vervult, en die alles weet wat er in de gedachten eens mensen opkomt, ik zeg, te komen in Zijn huis, te staan voor Hem, en aldus het hoofd en de ogen met zo'n huichelarij voor Hem op te heffen, dit was afschuwelijk, dit was God tergen en Hem verzoeken, ja, dit was een uittarten van Hem om te tonen, dat Hij wist wat er in de mens was, als Hij kon, gelijk zij deden, die zeiden: "Wat weet (ziet) er God van? Zal Hij door de donkerheid oordelen?" Job 22:13, Psalm 73:11.

Maar de tollenaar? Nee, de tollenaar kon, durfde, wilde niet zo te werk gaan: hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Als wilde hij zeggen: O Heere! ik ben een verrader en een opstandeling tegen U geweest, en als een verrader en een opstandeling wil ik voor U staan. Ik wil mijn schande voor U dragen in de tegenwoordigheid van de heilige engelen, ja ik wil U voorkomen in Uw vonnis vellen over mij door mijzelf te vonnissen voor Uw aangezicht, en wil als een veroordeelde voor U staan voor Gij het oordeel over mij uitspreekt.

Dit nu is voor een zondaar een doordringen tot het einde der dingen. Want wat is Gods oogmerk in het werk der overtuiging vanwege de zonde, en in Zijn wakker schudden van het geweten? Wat is anders Zijn doel, zeg ik, dan om de zondaar te doen gevoelen wat hij gedaan heeft, en om hem zichzelf ongeveinsd vanwege datzelve te doen veroordelen? Dit nu doet onze tollenaar, zijn wil is dan nu onderworpen aan het Woord van God, en hij rechtvaardigt Hem in al Zijn wegen en werken te zijnen opzichte. Geloofd zij God voor elke bevinding van deze dingen. Hij "wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel."

Hij wist uit zijn daden en hetgeen hij verdiend had, dat hij daar geen deel had, ook wilde hij geen pogingen doen om zijn gedachten van de boosheid van zijn handelingen En van de aandoening, die dit bij hem verwekte, af te trekken. Sommige mensen doen wat zij kunnen, wanneer de schuld en de overtuiging van hun goddeloos leven op hen rust, om hun blikken naar een andere zijde heen te wenden, en dat wel met opzet, om hun gedachten af te leiden, opdat zij niet zouden gevestigd blijven op hetgeen zij gedaan hebben, en door zo te handelen, brengen zij nog meer kwaad over hun eigen ziel, want dit is een strijden tegen God en een betonen van afkeer van Zijn wegen.

Wanneer gij uw zoon of uw dienstknecht zijn fouten onder het oog brengt, en hij doet wat hij kan om zijn gedachten af te trekken van hetgeen gij tot hem zegt, zou u dan niet denken, dat hij zich tegen u verzet en afkeer van uw handelingen aan de dag legt? Wat betekenen anders de klachten van meesters en vaders ten aanzien van deze zaak? Ik heb een dienstknecht, ik heb een zoon, die altijd tegen mijn zin handelt. Maar waarom kastijdt gij hen daar dan niet voor?

Het antwoord is: Dat doe ik wel, maar zij letten niet op mijn woorden, zij doen wat zij kunnen, zelfs terwijl ik tot hen spreek, om hun gedachten van mijn woorden en raadgevingen af te leiden. Nu zullen alle mensen uitroepen, dat dit snood, dat dit zeer strafwaardig is, dat zo'n zoon of zo'n dienstknecht verdient de deur uit gejaagd te worden, om zo door gebrek en moeite te leren zich beter te gedragen. Maar de tollenaar wilde zijn gedachten niet afleiden van hetgeen God op dit ogenblik bezig was tot zijn kennis en zijn bewustzijn te brengen, zelfs niet door een blik op het meest geliefkoosde voorwerp, hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Het zijn ook slechte leerlingen, welker ogen, wanneer hun meester bezig is hen te onderwijzen, gedurig uit hun boeken dwalen.

God spreekt tot de mensen, wanneer Hij bezig is hun de boosheid van hun wegen te leren kennen, gelijk de engel sprak tot de profeet, toen hij hem het voorbeeld van de tempel kwam tonen, "Mensenkind!" zegt Hij, "zie met uw ogen, en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles, wat Ik u zal doen zien: want, opdat Ik u zou doen zien, bent u hierheen gebracht." Ezech. 40:4. Met het doel zo om de boosheid van zijn wegen in te zien, had God de tollenaar onder de macht der overtuigingen en de verschrikkingen der wet gebracht, en gelijk een goed leerling gaf deze tollenaar ook goed acht op de

les, die hij nu van God leerde, want hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel. Het neerwaarts zien geeft dikwijls te kennen, dat men zeer diep in gedachten en overpeinzingen verzonken is, alsook, dat de zaken, waaromtrent de gedachten zich bewegen, de geest geheel en al vervullen

De tollenaar heeft nu zijn gedachten gevestigd op nieuwe dingen, grote dingen en dingen van eeuwig belang, zijn zonden, de vloek, benevens de dood en de hel beginnen hem nu in het aangezicht te staren. Zodat het nu geen tijd is om zijn ogen of zijn gedachten overal te laten ronddwalen, maar om ze vast op een punt te richten, en zich ernstig en dringend als een zondaar tot de God des hemels te wenden om Hem om genade te smeken. Weinigen kennen het gewicht der zonde, en hebben ondervonden, hoe, wanneer de schuld derzelve het geweten aangrijpt, dit al de vermogens der ziel in beslag neemt. Niemand kan de gedachte aan die dingen nu van zich zetten. Nu is hij in zijn loop gestuit, of, gelijk Paulus zegt, gevangen genomen. Nu moet hij kennis maken met bittere dagen, bittere nachten, bittere uren en bittere gedachten, ook kan hij dit niet ontgaan, want zijn zonde is steeds voor hem. Gelijk David zei: "Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij," in mijn oog, en vervult elke gedachte van mijn ziel. Psalm 51:5.

Hij wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel.

TEN DERDE. MAAR SLOEG OP ZIJN BORST.

Hier vinden wij de derde en laatste aanwijzing van zijn houding en zijn gedrag. Hij sloeg op zijn borst, te weten, met zijn hand of met zijn vuist.

Ik lees van onderscheidene gebaren met de hand of met de voet, in overeenstemming met de hartstochten of de werking van de geest. Zo wordt er gezegd, dat Balak zijn handen ineen sloeg, omdat hij vertoornd was, omdat Bileam voor hem de kinderen Israëls gezegend in plaats van vervloekt had. Numeri 24:10.

Ook zegt God, dat Hij Zijn hand geslagen had, uit oorzaak van de zonden der kinderen Israëls. Ezech. 22:13. God gebiedt ook de profeet om te stampen met zijn voet en met de hand op de heup te kloppen, Hij doet dit bij verschillende gelegenheden en wanneer er sprake was van onderscheidene gruweldaden, maar van de tollenaar wordt hier gezegd, dat hij op zijn borst sloeg. Ezech. 6:11, 21:12. En:

1. Het slaan op de borst betekent smart en droefheid over iets, dat geschied is, en is een handelwijze, die algemeen is onder de mensen. En daarom juist stelt onze Heere Jezus, gelijk ik het beschouw, hem onder deze houding ter betoning van zijn berouw voor, omdat dit daardoor op de levendigste wijze uitgedrukt en aangewezen wordt.

Veronderstel, dat iemand tot grote ellende komt door de een of andere dwaasheid, die hij heeft begaan, en dat hij berouw gekregen heeft over zijn zotte en dwaze handelingen Wat is in zo'n geval natuurlijker, dan dat zo iemand heen en weer loopt in de kamer, waar hij zich bevindt, terwijl zijn hoofd naar beneden hangt, nu en dan een bittere zucht hem ontglipt en hij zichzelf in zijn jammerlijke toestand op de borst slaat? "Maar sloeg op Zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!"

2. Het slaan op de borst is soms een teken van verontwaardiging en afschuw over iets, waarbij men zijn gedachten gevestigd heeft.

Ik lees in Lukas, dat toen Christus gekruisigd was, die toeschouwers, welke daar stonden en de barbaarse handeling, welke Hij van Zijn vijanden te verduren had,

aanzagen, terugkeerden, slaande op hun borsten. "En al de scharen, die samen gekomen waren, om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden nogmaals, slaande op hun borsten." Lukas 23:48.
Slaande op hun borsten, ten teken van verontwaardiging over en afschuw van hun wreedheid, welke zij op zo'n gruwelijke wijze aan de dag legden tegenover de Zoon van God. Hier zien wij ook onze tollenaar op zijn borst slaan, ten teken van verontwaardiging over en afschuw van zijn vroeger leven. En inderdaad, zonder verontwaardiging over en afschuw van zijn vroeger leven zou zijn berouw niet het rechte geweest zijn. Waarom de apostel van de verontwaardiging over de zonde, en over onszelf vanwege de zonde, een der tekenen maakt van waarachtig berouw, 2 Cor. 7:11, en de verontwaardiging van de tollenaar over de zonde in het algemeen, en over zijn vroeger leven in het bijzonder, kwam aan het licht door zijn slaan op de borst. Even als Efraïms kloppen op de heup een teken en een bewijs was van het berouw, dat hij had: "Zeker," zegt hij, "nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt: ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid van mijn jeugd gedragen heb." Jeremia 31:19. Wanneer een mens van het een of ander een geweldige afkeer heeft, is hij zeer geneigd om die afkeer, welke hij van die zaak heeft, te tonen door dit of een ander uitwendig teken, bijvoorbeeld door er een lelijk gezicht tegen te zetten of door er, gelijk men wel zegt, de neus voor op te trekken, of ook wel door er op te smalen en te schimpen. Ezech. 8:17, Maleachi 1:13, Lukas 16:14.
Maar de tollenaar verkiest hier liever van deze meer plechtige handelwijze gebruik te maken, want het slaan op de borst schijnt een meer ernstige, plechtige of stemmige wijze van doen aan te wijzen, om zijn afkeer uit te drukken, dan de andere gebaren, die zo pas genoemd zijn.

3. Het slaan op de borst schijnt een twist met het hart aan te wijzen, omdat het de mens misleid, bedrogen, gevleid, verlokt en tot zonde verleid heeft.
Want gelijk de overtuiging van de zonde in de mens, namelijk wanneer zij wel gegrond is, een gevoel verwekt van de kwaal en de plaag des harten, zo ook verwekt het berouw, indien het het rechte is, in de mens een klagen en jammeren over het hart, namelijk voor zover als hij het licht, bij hetwelk het berouw plaats vindt, de zondaar te zien krijgt, dat het het hart de fontein en de bron der zonde is. "Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen," enz. Markus 7:21, 22.
En hierom is het, dat pas bekeerden gewoonlijk zo klagen over hun hart, en dit goddeloos, verraderlijk, bedrieglijk en gruwelijk noemen. In der waarheid, één punt van onderscheid tussen waar en vals berouw is hierin gelegen. De mens, die waarlijk berouw heeft, heft klaagtonen aan over zijn hart, maar de andere, gelijk Eva, over de slang of over iets anders. En dat de tollenaar bemerkte, dat zijn hart boos en snood was, besluit ik hieruit, dat hij op zijn borst sloeg.

4. Het slaan op de borst schijnt aan te wijzen, dat iemand plotseling iets nieuws en vreemdsoortigs gewaar wordt, dat zijn verbazing opwekt. Wanneer een mens bijvoorbeeld een vreemd gezicht in de lucht ziet of plotseling een onheilspellend geluid in de wolken hoort, en hij wordt daardoor tot in zijn ziel getroffen, zo is het een wonder als hij kan nalaten op zijn borst te slaan. Een gezicht van God en een gevoel

van de zonde nu, komt dikwijls tot de zondaar als een bliksemstraal, niet wat aangaat de korte duur, maar wel wat betreft het plotselinge, en zo het verrassende, dat daarin gelegen is, zodat de zondaar getroffen en verslagen wordt, en zijn verbazing wordt opgewekt door hetgeen hem zo onverwachts overkomt.
Er wordt van Paulus bij zijn bekering gezegd, dat hij, toen de overtuiging van zijn snood gedrag zijn geweten met kracht aangreep, beefde en verbaasd was. Hand. 9:6. En hoewel ons geen bijzondere omstandigheden aangaande zijn gedrag onder zijn bekering, voor het uitwendige, worden vermeld, zo is het toch bijna niet te denken, dat hij niet op de een of andere zeer buitengewone wijze zijn verbazing aan de dag gelegd heeft. Want er bestaat zo'n nauwe vereniging tussen de ziel en het lichaam, dat de eerste niet in verlegenheid of in opgetogenheid kan geraken, of het laatste moet er deel aannemen en ook de kentekenen hiervan dragen. Is het opgetogenheid, zo wordt dit getoond, hetzij door te springen, door te huppelen, door een vrolijk gezicht, of door enig ander uitwendig teken.
Is het droefheid of zwaarmoedigheid des geestes, dan wordt dit door het lichaam getoond, door te wenen, te zuchten, te kermen, door zachtjes te gaan, door met het hoofd te schudden, door een treurig gezicht, door te stampen, door op de heup te kloppen, door op de borst te slaan, gelijk hier onze tollenaar doet, of op een andere manier. Wij moeten deze uitwendige handelingen of gedragingen van de tollenaar dus niet beschouwen als zinledige, onbeduidende dingen, maar als zulke, welke naar waarheid de toenmalige gesteldheid en stemming van zijn ziel uitdrukten en aanwezen. Want Christus, de wijsheid Gods, heeft ze juist met dat doel vermeld, opdat in en door dezelve zou worden voorgehouden, en opdat de mensen als in een spiegel zouden zien, de ware gelijkenis van een bekeerde en waarlijk boetvaardige zondaar. "Hij sloeg op zijn borst."

5. Het slaan op de borst dient soms om een mengeling van wantrouwen en hoop uit te drukken. En inderdaad, in pas bekeerden werken hoop en wantrouwen, of een zekere wanhoop, samen, en beantwoorden zij elkaar, even als het geluid van de veer van het horloge in de zak. Leven en dood, leven en dood, dit is dan steeds de beweging des gemoeds, en dit geluid houdt aan, totdat het geloof sterker geworden is, en totdat de ziel beter bekend geworden is met de wegen en de handelwijze van God met de zondaar. Ja, bevond zich slechts een vleselijk mens in het hart van een bekeerling, en kon hij zien wat daar omging, hij zou deze twee, te weten, de hoop en de vrees, voortdurend in de ziel in beweging zien, hij zou zien, dat deze twee zich zonder ophouden tegen elkaar stellen en met elkaar worstelen, gelijk het licht en de duisternis, om de overwinning kampende.
En hierom is het, dat u zulke mensen zo beweeglijk en onvast in hun gemoed bevindt te zijn. Nu zijn zij op de berg, dan in de dalen, nu in de zonneschijn, dan in de schaduw, nu warm, dan bevroren, nu goedsmoeds en opgeruimd, dan in een ogenblik treurig en terneergeslagen, omdat zij denken nergens anders een plaats te zullen ontvangen dan in de hel. Het gevolg hiervan is een slaan op de borst, en ik kan mij dan ook niet voorstellen, dat de tollenaar op dit ogenblik verder dan tot dus ver op het gebied van het christelijke leven gevorderd was, aangezien ook hij zich op de borst sloeg.

6. Het slaan op de borst schijnt te kennen te geven, dat degene, die dit doet, zeer beducht is voor een groot verlies, dat hij mocht komen te lijden, hetzij door nalatigheid, achteloosheid, dwaasheid of iets van die aard, en dit is de weg, langs welke men zijn ziel verliest.
Nu, iets, en dat wel iets zeer gewichtigs, het dierbaarste, dat iemand heeft, door onachtzaamheid, nalatigheid, dwaasheid, of op soortgelijke wijze, te verliezen, wel, dit bezwaart de gedachten aan het verlies, dat iemand heeft geleden of misschien lijden zal, en die bezwaarde gedachten verlaten de ziel, maar komen ook plotseling weer terug, evenals de gerechtsdienaar des konings, en door elke vernieuwde verschijning ervan schrikt de ziel op, en opschrikkende slaat hij op zijn borst. Zo zou ik in bijzonderheden kunnen voort gaan, maar, om kort te gaan, wij hebben hier voor ons een gevoelige ziel, een smartvolle ziel, een boetvaardige ziel: een, die in werkelijkheid bidt, die met gevoel, hartelijk en krachtdadig bidt. Wij hebben hier voor ons iemand, die zijn verlies inziet, die bij de gedachte daaraan met vrees vervuld is en beeft voor God, iemand, die geen andere weg dan de rechte weg kent om zichzelf voor verderf en ondergang te behoeden, namelijk, door ootmoedig en met hartelijke begeerte tot de God des hemels te vluchten om Hem om Zijn genade aan te roepen.

Nu zou ik nog het een en ander moeten spreken bij wijze van gebruik en toepassing, maar voor ik dat doe, wil ik nog in het kort ***enige sluitredenen*** neerstellen en u voorhouden, welke naar mijn oordeel als van zelf uit de tekst voortvloeien, en te die einde de gehele tekst nog eens voor u neerschrijven.

"Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een farizeeër, de ander een tollenaar. De farizeeër, staande, bad dit bij zichzelf: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van ver staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!"
Uit deze woorden leid ik de volgende sluitredenen en gevolgtrekkingen af.

Eerste gevolgtrekking.
Daaruit, dat men bidt, volgt nog niet altijd, dat men God kent, of Hem lief heeft, of op Hem zijn vertrouwen stelt. Deze gevolgtrekking is af te leiden uit hetgeen wij lezen van de farizeeër in de tekst, hij bad, maar hij kende God niet, hij had God niet lief, hij stelde Zijn vertrouwen niet op God, dat is, hij kende Hem niet in Zijn Zoon, noch had Hem als zodanig lief, noch stelde als zodanig zijn vertrouwen in Hem. Hij was, schoon een biddend mens, ver hiervan verwijderd. Waaruit kan worden afgeleid, dat zij, die in het geheel niet bidden, niet goed kunnen zijn, God niet kunnen kennen en lief hebben en niet op Hem kunnen vertrouwen.
Want indien de ster, hoewel zij schijnsel van zich geeft, de zon niet is, dan kan voorzeker een kluit aarde de zon niet zijn. Want zie, een biddend mens gaat evenveel een niet biddend mens te boven, als een ster een kluit aarde te boven gaat. Een niet biddend mens leeft gelijk een beest, Nee, slechter dan een beest, en met betrekking tot zijn roeping, dwazer en onzinniger. "Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet." Jesaja 1:3.

Een mens zonder gebed behoort dus tot geen enkele godsdienst, of hij moet een Atheïst of een Epicurist zijn. De niet - biddende mens moet dus geteld worden onder de Heidenen, en onder diegenen, welke God niet kennen, en is door het vonnis en de uitspraak van het Woord bestemd en aangewezen voor de geduchte toorn van God. Psalm 79:6, Jeremia 10:25.

Een tweede gevolgtrekking is,
dat de mens, die bidt, zo hij in zijn gebed, hetzij geheel of gedeeltelijk, wegens zijn eigen goede daden begeert aangenomen te worden, daarop pleitende, zich in een ellendige staat bevindt. Dit is ook zichtbaar in de farizeeër alhier: hij bad, maar in zijn gebed pleitte hij op zijn eigen goede daden om aanneming, dat is, van zijn persoon, en daarom ging hij af naar zijn huis ongerechtvaardigd. Ongerechtvaardigd te zijn nu is de verschrikkelijkste toestand, waarin een mens zich kan bevinden, en die zo handelt, verkeert in deze toestand.
De gevolgtrekking is waar, aangezien van de farizeeër, in de gelijkenis vermeld, niet slechts gesproken wordt terwille van de sekte, waartoe hij behoorde, maar ook om alle mensen te vermanen en te waarschuwen om acht te geven op hun zielen, opdat zij niet, door te handelen gelijk hij handelde, hun verwerping van God zich op de hals halen en ongerechtvaardigd van voor Zijn aangezicht worden weggezonden. Indien nu hij, die pleit op zijn eigen goede daden om persoonlijke aanneming bij God, zo ellendig is, dan leid ik hieruit af, dat zij, die de mensen leren zo te handelen, nog veel ellendiger moeten zijn. Wij gaan altijd van de gedachte uit, dat een aanvoerder in een boze weg veel meer te berispen en veel strafwaardiger is dan diegenen, die door hem geleid worden. Dit valt hard neer op de leiders van de Socinianen en andere, die leren, dat de werken der mensen maken, dat hun personen door God worden aangenomen.
Wel is waar, zeggen zij, door Christus, maar dit wordt gebruikt als een blinddoek, bloot om daarmee de eenvoudigen te misleiden, en is een afschuwelijke leugen, want wij lezen in het gehele Woord van God niet, dat de persoonlijke rechtvaardiging van de vloek in het oog van God, en dat is de zaak, welke wij thans beschouwen, moet geschieden door de gerechtigheid des mensen, als van kracht door de gerechtigheid van Christus, maar integendeel, dat dit niet anders kan geschieden dan door de zijne, en door de zijn alleen, zonder de daden, de werken of de gerechtigheid der wet, welke onze gerechtigheid is. Waarom ik zeg, dat de leraars van deze leer en de leiders van deze sekte des te groter zonde hebben.

Een derde gevolgtrekking is,
dat de ongekunstelde en Goddelijke eenvoudigheid van hen, die zich in het gebed van hoogdravende en verhevene uitdrukkingen bedienen, wel in twijfel mag getrokken worden, namelijk of zij die plicht wel in alle oprechtheid en eenvoudigheid volbrengen.
Ook dit vloeit uit onze tekst voort, de farizeeër toch bediende zich van zo'n taal, want hoogdravender en verhevener uitdrukkingen kunnen er nauwelijks gevonden worden dan die de farizeeër in zijn mond nam, ook zal het in het geheel niet baten of God door dezelfde mond lof en prijs wordt toegebracht, want voorzeker, waar de uitwerking of gevolg slecht en verrot is, kan de oorzaak niet goed zijn. De farizeeër wilde aan zich behouden, dat hij niet was gelijk de andere mensen, en daarna brengt hij God de dank

hiervoor toe, maar de gevolgtrekking was door en door vals, en daarom kon de lof en prijs niet anders dan dwaas, ijdel en lichtzinnig wezen.
Waaruit ik afleid, dat, indien het gebruik van zo'n taal in het gebed gevaarlijk is, het na-apen van het gebruik daarvan nog gevaarlijker moet wezen.
Het gebed moet gedaan worden met een nederig en ootmoedig hart en gevoelvolle woorden, gelijk wij dat reeds vroeger behandeld hebben, zodat het gebruik van verheven, hoogdravende en bombastische woorden en uitdrukkingen der ijdelheid niet past in eens zondaars mond. Nee, nimmer geeft dit pas, maar vooral niet, wanneer men tot God nadert en zich voor Hem stelt in het volbrengen van de heilige plicht des gebeds.
Maar, zeg ik, er zijn sommigen, die de handelwijze van de farizeeër zo zeer navolgen, dat zij niet tevreden zijn of zij moeten in het een of ander opzicht dezelfde dingen in praktijk brengen, niet wetende, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen, maar dezulken geven zich in hoge mate over aan huichelarij en aan begeerte naar ijdele roem, voornamelijk wanneer de klank van hun woorden binnen het bereik van de oren van andere mensen is.

Een vierde gevolgtrekking is,
dat hervorming en verbetering, hoewel goed bij en voor de mensen, niets betekent ten aanzien van de rechtvaardigmaking voor God. Dit blijkt uit de toestand van onze farizeeër: hij was een man, die zichzelf hervormd en verbeterd had en die andere te boven ging ten aanzien van zijn persoonlijke gerechtigheid, en toch ging hij ongerechtvaardigd van voor Gods aangezicht uit de tempel en waren zijn werken van geen invloed bij God.
Hieruit leid ik af, dat de mens, die niets van zichzelf heeft om hem bij God aan te bevelen, ten aanzien van de rechtvaardigmaking en de aanneming voor God met ieder ander gelijk staat.

Een vijfde gevolgtrekking is deze:
Het is de zichzelf kennende zondaar, de zichzelf bewenende zondaar, de zichzelf vonnissende zondaar, de zichzelf verafschuwende zondaar en de zichzelf veroordelende zondaar, wiens gebeden bij God de uitwerking hebben, dat Hij hem genade schenkt.
Hieruit leid ik af, dat een der redenen, waarom de mensen zovele gebeden doen en niet meer van God verkrijgen, is, omdat hun gebeden veeleer de uitvloeisels zijn van farizese denkbeelden, dan de vruchten van een oprecht en waar gevoel van de zonde en van een ernstige begeerte om God in genade en in de vruchten van de Heilige Geest te genieten.

Het gebruik en de toepassing moeten wij bewaren voor een andere tijd.

4. EEN VERHANDELING OVER DE VREZE GODS

AANTONENDE WAT ZIJ IS EN HOE ZIJ MOET ONDERSCHEIDEN WORDEN VAN DATGENE, HETWELK HET NIET IS, ALSMEDE VANWAAR ZIJ KOMT, WIE ZE HEEFT, WELKE HAAR UITWERKINGEN ZIJN, EN WELKE DE VOORRECHTEN ZIJN VAN DIEGENEN, DIE ZE BEZITTEN IN HUN HARTEN.

A Treatise of the Fear of God. 1679

"WELGELUKZALIG IS EEN IEDER, DIE DE HEERE VREEST.
Pslam 128:1. "VREEST GOD. Openbaring 14:7.

Inleiding

Deze vermaning wordt niet alleen hier in de tekst gevonden, maar wordt op verscheidene andere plaatsen der Schrift bij de mensenkinderen, en dat wel met veel kracht, aangedrongen zoals in Prediker 12:13, 1 Petrus 1:17, enz.

Ik zal u niet vermoeien met een lange voorafspraak of voorrede voor het onderwerp, noch mij hier inlaten met de samenhang of het verband, maar onmiddellijk op de woorden zelf neerkomen, en in het kort handelen van de vreze Gods.

De tekstwoorden, gij ziet het, brengen ons in betrekking met onderwerpen van het grootste gewicht, te weten, met God, en met de vrees van Hem.

Ten eerste, zij brengen ons in betrekking met God, de waarachtige en levende God, maker van de werelden, en drager van alle dingen door het woord van zijn kracht, die onbegrijpelijke Majesteit, in vergelijking met welke alle natiën minder zijn dan een druppel aan de emmer of een stofje aan de weegschaal. Hij is het, die hemel en aarde vervult, en overal tegenwoordig is bij de mensenkinderen, aanschouwde het kwade en het goede, want Hij heeft Zijn ogen gevestigd op al hun wegen. Zodat, overwegende dat door de tekst aan onze zielen God de Heere en Maker van ons allen voorgesteld wordt, die ook of onze Zaligmaker of onze Rechter zal zijn, wij door rede en plicht gebonden zijn om des te ernstiger acht te geven op de dingen, waarvan gesproken zal worden, en des te zorgvuldiger te zijn om ze aan te nemen en in praktijk te brengen, want, gelijk ik zei, gelijk zij ons de machtige God voorstellen, zo vermanen zij ons tot de hoogste plicht jegens Hem, te weten, Hem te vrezen.

Ik noem het de hoogste plicht, omdat het, zoals ik het mag noemen, niet alleen een plicht is in zichzelf, maar als het was het zout, waarmee elke plicht gezouten wordt. Want er wordt door ons geen plicht volbracht, die op enigerlei wijze door God kan aangenomen worden, indien hij niet gezouten wordt met de vrees Gods. Waarom de apostel zegt: "Laat ons de genade vasthouden, door welke wij welbehaaglijk Gode mogen dienen, met eerbied en Godvruchtigheid."

Van deze vrees, zeg ik, zal ik thans handelen, maar omdat dit woord vrees onderscheidenlijk genomen wordt in de Schrift, en omdat het voor ons dienstig kan zijn, het in zijn onderscheidene betekenissen te zien, daarom zal ik deze methode kiezen voor de behandeling van mijn onderwerp, namelijk, om u de kracht van het woord te tonen in zijn onderscheidene, bijzonder in zijn voornaamste betekenissen. Wij zullen dus spreken over dit woord vrees, gelijk het aldus genomen wordt.

Ten eerste. Van dit woord vrees, zoals HET BETREKKING HEEFT OP GOD ZELF, die het Voorwerp van onze vrees is.
Door dit woord vrees hebben wij, gelijk ik zei, God zelf te verstaan, die het voorwerp van onze vrees is. Want de Goddelijke Majesteit gaat dikwijls zelf onder deze naam door. Met deze naam noemde Jakob hem, toen hij en Laban elkaar berispten op het gebergte Gilead, nadat Jakob ontvloden was naar zijn vaders huis. "Ten ware," zegt hij, "de God van mijn vader, de God van Abraham, en de vrees van Izak, bij mij geweest was, zeker gij zou mij nu ledig weggezonden hebben!" zo nogmaals een weinig later, toen Jakob en Laban overeenkwamen om een verbond des vredes met elkaar te maken: hoewel Laban, naar de onstandvastige wijze der Heidenen, bij zijn eed de ware God en de valse tezamen voegt, nochtans "Jakob zwoer bij de Vreze van zijn vader Izak." Genesis 31:42, 53.
Bij de Vreze, dat is bij de God zijn vader Izak. En, inderdaad God mag wel de Vrees Zijns volks genoemd worden, niet alleen omdat zij door Zijn genade Hem tot het voorwerp van hun vrees gemaakt hebben, maar vanwege de verschrikking en de vreselijke majesteit, die in Hem is. "Hij is een machtige God, een grote en vreselijke God, en bij God is een vreselijke majesteit." Daniël 7:28, 10:17, Nehemia 1:5, 4:14, 9:32, Job 37:22. Wie kent de kracht van Zijn gramschap? "De bergen beven voor Hem, en de heuvels versmelten, en de aarde licht zich op voor Zijn aangezicht, en de wereld, en allen, die daarin wonen. Wie zal voor Zijn gramschap staan? en wie zal voor de hittigheid van Zijn toorn bestaan? Zijn grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotsstenen worden door Hem vermorzeld." Nahum 1:5 - 6.
Zijn volk kent Hem, en Zijn verschrikking is op hen, uit kracht waarvan er in hen dat Goddelijk ontzag en die Goddelijke eerbied voor Zijn majesteit verwekt en onderhouden wordt, welke voegt bij hun belijdenis van Hem. "Hij zij uw vrees, en Hij zij uw verschrikking." Stel Zijn majesteit voor de ogen van uw ziel, en laat Zijn heerlijkheid u bevreesd doen worden met Goddelijke vrees. Jesaja 8:13.

Deze dingen zijn het, welke God tot de vrees Zijns volks maken:

Ten eerste.
Zijn tegenwoordigheid is verschrikkelijk, en dat niet slechts Zijn tegenwoordigheid in het algemeen, maar zijn bijzondere, ja, Zijn meest troostvolle en vreugdevolle tegenwoordigheid. Wanneer God komt om een ziel tijding te brengen van barmhartigheid en zaligheid, is zelfs dat bezoek, die tegenwoordigheid van God vreselijk.
Toen Jakob van Berseba naar Haran ging, ontmoette hij God onderweg in een droom, waarin hij een ladder op de aarde zag gesteld, welker opperste aan de hemel raakte, in deze droom nu, van de top van deze ladder, zag hij de Heere, en hoorde hij Hem tot zich spreken, niet dreigend, niet met een toornig gelaat, maar op de zachtste en liefelijkste wijze, hem begroetende met belofte van goedheid na belofte van goedheid, ten getale van acht of negen, gelijk blijken zal als gij de plaats leest. Nochtans, zeg ik, kon al de genade, die zich in dit hemelse visioen aan hem openbaarde, hem, toen hij ontwaakte, niet behoeden voor verschrikking en vrees voor de majesteit Gods. "Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte, zei hij: Zeker is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten! En hij vreesde, en zei: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels!" Genesis 28:10 - 17.

Op een andere tijd, te weten, toen Jakob dat gedenkwaardige bezoek van God ontving, in hetwelk Hij hem macht gaf als een vorst Hem te overmogen, ja, en hem een naam gaf, opdat hij, door zich die te herinneren, zich des te beter Gods gunst voor de geest mocht roepen, zelfs toen en daar was er zo'n verschrikking voor de majesteit Gods op hem, dat hij vandaar ging zich verwonderende, dat zijn leven was gespaard. Genesis 32:30. De mens zinkt ineen tot stof bij de tegenwoordigheid Gods, ja, ook dan wanneer Hij Zich aan ons vertoont in Zijn kleren van behoudenis. Wij lezen hoe verschrikkelijk en hoe vreselijk zelfs de tegenwoordigheid van engelen voor mensen geweest is, en dat nog wel toen zij hun goede tijdingen van de hemel brachten. Richteren 13:22, Matth. 28:4, Markus 16:5 - 6.
Nu, indien de engelen, welke slechts schepselen zijn door de heerlijkheid, welke God op hen gelegd heeft, zo vreselijk en verschrikkelijk zijn in hun verschijning aan de mensen, hoe veel te meer moet God zelf verschrikkelijk en vreselijk zijn voor ons, die slechts stof en as zijn! Toen tot Daniël het visioen van zijn zaligheid van de hemel gezonden werd, want dat was het, zei de gezondene: "Daniël, gij zeer gewenste man!" Maar zie, de vrees en verschrikking voor de sprekende persoon viel met zo'n gewicht op de ziel van deze goede man, dat hij het niet kon uitstaan, noch het kon verdragen. Hij stond bevende, en roept uit: "Mijn Heere! om des gezichts wil keren zich mijn weeën over mij, zodat ik geen kracht behoude. En hoe kan de knecht van deze mijn Heere spreken met die mijn Heere? Want wat mij aangaat, van nu af bestaat geen kracht in mij." Daniël 10:10 - 17.
Zie hier of de tegenwoordigheid Gods niet een vreselijke en verschrikkelijke zaak is, ja, Zijn genadigste en barmhartigste verschijningen, hoe veel te meer dan, wanneer Hij Zich aan ons vertoont als een, die onze wegen verfoeit, als een, die over ons vertoornd is vanwege onze zonden.

En er zijn drie zaken, die op een verhevene manier Zijn tegenwoordigheid verschrikkelijk voor ons maken.
1. De eerste is Gods eigen grootheid en majesteit, de ontdekking hiervan, of van Zichzelf als zodanig, zoals geen arme stervelingen in staat zijn van Hem te bevatten, is ten enenmale onverdraaglijk. De mens sterft, aan wie Hij Zich aldus openbaart. "En toen ik hem zag," zegt Johannes, "viel ik als dood aan zijn voeten." Openb. 1:17. Het was dit dus, dat Job vermeden wilde zien, ten dage toen hij tot Hem wilde naderen. "Uw verschrikking," zegt hij, "make mij niet verbaasd. Roep dan, en ik zal antwoorden, of ik zal spreken, en geef mij antwoord." Job 13:21, 22.
Maar waarom spreekt Job op deze wijze aldus tot God? Wel, het kwam voort uit een gevoel, dat hij had van de vreselijke majesteit van God, van de grote en vreselijke God, die het verbond houdt met Zijn volk. De tegenwoordigheid eens konings is verschrikkelijk voor de onderdaan, zelfs al gedraagt hij zich nog zo neerbuigend: indien er dan zoveel heerlijkheid en verschrikking in de tegenwoordigheid eens konings is, welk een vrees en verschrikking, meent gij, moet er zijn in de tegenwoordigheid van de eeuwige God.

2. Wanneer God Zijn tegenwoordigheid aan Zijn volk schenkt, veroorzaakt die tegenwoordigheid Gods, dat zij meer gewaar worden wat zij zijn, dan zij op andere tijden, bij elk ander licht, kunnen zien. "Mijn Heere!" zei Daniël, "om des gezichts wil keren zich mijn weeën over mij," en waar kwam dat anders vandaan, dan doordat hij

door de heerlijkheid van dat gezicht zijn eigen snoodheid meer zag dan op andere tijden? zo nogmaals, "Ik dan werd alleen overgelaten," zegt hij, "en zag dit grote gezicht," en wat volgt er? Dit: "en er bleef in mij geen kracht over, en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat ik geen kracht behield." Daniël 10:8, 16 Door de tegenwoordigheid Gods, wanneer wij ons inderdaad daarin bevinden, veranderen zelfs onze beste dingen, onze sierlijkheid, onze heiligheid en gerechtigheid, alles verandert onmiddellijk in verderving en bezoedelde lompen. De glans van Zijn heerlijkheid verdooft ze, gelijk het heldere licht van de schijnende zon de heerlijkheid van het vuur of de kaars uitdooft, en ze bedekt met de schaduw des doods. Zie ook de waarheid hiervan in het visioen van de profeet Jesaja "Wee mij," zei hij, "want ik verga! daar ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk, dat onrein van lippen is." Wel, wat is daarvan de oorzaak? hoe kwam de profeet aan dit gezicht?" Want," zegt hij, "mijn ogen hebben de Koning de HEERE der heirscharen gezien." Jesaja 6:5. Maar meent gij, dat deze uitroep veroorzaakt werd door ongeloof? Nee, noch ook verwekt door slaafse vrees. Dit was voor hem het visioen van Zijn Zaligmaker, met wie hij ook tevoren gemeenschap had. vers 2 - 5. Het was de heerlijkheid van die God met wie hij nu te doen had, die, gelijk tevoren door Daniël werd opgemerkt, zijn sierlijkheid in hem veranderde in een verderving, en die hem een nog groter besef gaf van de onevenredigheid, die er bestond tussen zijn God en hem, en zo een groter gezicht van zijn bevlekte en bezoedelde natuur.

3. Voeg hierbij de Openbaring van Gods goedheid, en zij moet noodzakelijk Zijn tegenwoordigheid verschrikkelijk voor ons maken, want wanneer een arm onrein schepsel zal zien, dat deze grote God, niettegenstaande Zijn grootheid, goedheid in zijn hart heeft, en barmhartigheid om aan hem te bewijzen, maakt dit Zijn tegenwoordigheid nog des te verschrikkelijker. Zij zullen de Heere en Zijn goedheid vrezen." Hosea 3:5. De goedheid zowel als de grootheid van God verwekt in het hart van Zijn uitverkorenen een ontzaglijke eerbied voor Zijn majesteit. "Zal u Mij niet vrezen? spreekt de Heere, zal u voor Mijn aangezicht niet beven?" En daarna, om ons in onze ziel tot de plicht op te wekken, voegt Hij er een van Zijn wondervolle gunstbewijzen aan de wereld aan toe, als een drangreden. "Zult gij MIJ niet vrezen?" Wel wie bent u? Hij antwoordt: Mij, "die der zee het zand tot een paal gesteld heb, met een eeuwige inzetting, dat zij daarover niet zal gaan, hoewel haar golven zich bewegen, zo zullen zij toch niet vermogen, hoewel zij bruisen, zo zullen zij toch daarover niet gaan." Jeremia 5:22. Ook Job, toen God bij hem tegenwoordig was, de goedheid van Zijn groot hart aan hem openbarende, wat zegt hij? hoe gedraagt hij zich in Zijn tegenwoordigheid?" Met het gehoor des oors," zegt hij, "heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as." Job 42:5 - 6.
En wat betekenen de sidderingen, de tranen, de brekingen en bevingen des harten die het volk van God ondervinden, wanneer zij op een verhevene wijze uit Zijn mond de uitspraak van de vergeving van hun zonden ontvangen, anders dan dat de verschrikking van de majesteit Gods in hun gezicht daarmee vermengd is? God moet verschijnen gelijk Hij is, spreken tot de ziel gelijk Hij is, ook kan de zondaar, wanneer hij zich onder deze heerlijke openbaringen van zijn Heere en Zaligmaker bevindt, de stralen van Zijn majesteit niet uit de ogen zijns verstands houden. "En Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid, met welke zij tegen Mij gezondigd hebben, en Ik

zal vergeven al hun ongerechtigheden, met welke zij tegen Mij gezondigd en met welke zij tegen Mij overtreden hebben." En wat dan?" En zij zullen vrezen en beroerd zijn over al het goede, en over al de vrede, die Ik hun beschikke." Jeremia 33:8 - 9.
Helaas! er is een gezelschap van arme, lichtzinnige, bombastische belijders in de wereld, die zich onder datgene, hetwelk zij de tegenwoordigheid Gods noemen, meer gedragen als kluchten makers, dan als matige, tedere Christenen, ja, meer als een dwaas in een toneelstuk, dan als diegenen, die de tegenwoordigheid Gods ondervinden. Zij zouden zich niet zo gedragen in de tegenwoordigheid eens konings, noch ook in die van de heer van hun land, indien zij slechts genade ontvingen uit zijn handen. Zij gedragen zichzelfs in hun beste tijden alsof het gevoel en gezicht van God, en van Zijn gezegende genade aan hun zielen in Christus, een strekking in zich hadden om de mensen wellustig te maken: maar het is inderdaad het vernederendste en hartbrekendste gezicht van de wereld, het is vreselijk.

Tegenwerping. Maar zou u niet willen, dat wij ons verheugden bij het gezicht en gevoel van de vergeving onzer zonden?
Antwoord.
Ja, maar toch zou ik willen, en u zult dit inderdaad doen, wanneer God u zal bekend maken dat u uw zonden inderdaad vergeven zijn, dat u "u verheugt met beving." Psalm 2:11. Want dan hebt gij was en Goddelijke vreugde, een vreugdevol hart en betraande ogen gaat in deze zeer wel samen, en het zal in meerdere of mindere mate zo het geval zijn. Want wanneer God inderdaad tot u komt, en u bezoekt met de vergeving van uw zonden, neemt dat bezoek uw schuld weg, maar vermeerdert het gevoel van uw onreinheid, en het besef hiervan, dat God een onreine zondaar heeft vergeven, zal maken dat ge u beide verheugt en beeft. O, de zalige schaamte, die dan uw aangezicht zal bedekken, terwijl gij, zo iemand als gij, zo'n snode ellendeling, voor God zult staan om uit Zijn hand vergiffenis te ontvangen, en zo de eerstelingen van de eeuwige zaligheid. "Opdat u het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekt de HEERE HEERE." Ezech. 16:63. Maar:

Ten tweede.
Gelijk de tegenwoordigheid, zo is de Naam van God vreselijk en geducht, waarom Zijn naam met recht onder dezelfde titel voorkomt: "Om te vrezen deze heerlijke en vreselijke Naam, de HEERE, uw God." Deuteronomium 28:58.
De Naam van God, wat is het anders dan datgene, door hetwelk Hij onderscheiden en gekend wordt van alle andere? De namen dienen om daarmee te onderscheiden, zo wordt de mens onderscheiden van de beesten, en de engelen van de mensen, zo de hemel van de aarde, en de duisternis van het licht, voornamelijk wanneer door de naam de natuur van de zaak wordt aangeduid en uitgedrukt, en zo was het oorspronkelijk, want toen drukten de namen de natuur uit van de zaak, die zo genoemd werd. En daarom is het, dat de Naam van God het Voorwerp van onze vrees is, omdat door Zijn Naam Zijn natuur wordt uitgedrukt: "Zijn naam is heilig en vreselijk." Psalm 111:9. En nogmaals, Hij riep uit de Naam des HEEREN: "HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid! Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid,

en overtreding, en zonde vergeeft, die de schuldige geenszins onschuldig houdt." Ex. 34:6 - 7.
Ook Zijn naam Ik BEN, Jah, Jehovah, met verscheiden andere, wat wordt daardoor anders bedoeld dan dat Zijn natuur, zoals Zijn macht, wijsheid, eeuwigheid, goedheid en alwetendheid, enz., zou worden uitgedrukt en verklaard. De Naam van God is daarom het voorwerp van een Christens vrees. David bad tot God, dat Hij zijn hart mocht verenigen tot de vrees Zijns naams. Psalm 86:11.
Inderdaad, de Naam van God is een vreselijke naam, en moet altijd door zijn volk geëerd worden, ja, zijn naam zal gevreesd worden tot in alle eeuwigheid, en dat niet alleen in Zijn gemeente en onder Zijn heiligen, maar zelfs in de wereld en onder de Heidenen: "Dan zullen de Heidenen de naam des HEEREN vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid." Psalm 102:15. God zegt ons, dat Zijn Naam geducht is, en dat het Hem welgevallig is, te zien, dat de mensen bevreesd zijn voor Zijn naam. Ja, een reden waarom Hij zo vele oordelen over de mensen ten uitvoer legt als Hij doet, is, opdat andere het zouden zien en Zijn Naam vrezen. "Dan zullen zij de Naam des HEEREN vrezen van de neergang, en Zijn heerlijkheid van de opgang der zon." Jesaja 59:19, Maleachi 2:5. De naam van een koning is een naam, die vrees met zich brengt: "Ik ben een groot Koning, zegt de HEERE der heirscharen." Maleachi 1:14. De naam Heere is een naam, die vrees met zich brengt: "Ben Ik een Heere, waar is Mijn vrees?" vers 6. Ja, de Heere recht te vrezen is een teken van een begenadigd hart. En nogmaals, "Gij daarentegen, die Mijn naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen." Maleachi 4:2. Ja, wanneer Christus komt om de wereld te oordelen, zal Hij het loon geven zijn dienstknechten, de profeten, en de heiligen, "en diegenen, die Zijn Naam vrezen de kleinen en de groten." Openb. 19:18.
Nu, zeg ik, aangezien de Naam van God datgene is, waardoor Zijn natuur wordt uitgedrukt, en aangezien Hij van natuur zo heerlijk en onbegrijpelijk is, moet Zijn naam noodzakelijk het voorwerp van onze vrees zijn, en behoren wij steeds een eerbiedig ontzag voor God op onze harten te hebben, elke keer wanneer wij aan Zijn naam denken of die horen, maar het meest van al, wanneer wijzelf Zijn heilige en vreselijke naam in onze mond nemen, voornamelijk op een godsdienstige manier, dat is in het prediken, bidden, of in een godsdienstige samenkomst.
Met dit te zeggen bedoel ik niet alsof het geoorloofd was van Zijn naam melding te maken in lichtzinnige en ijdele gesprekken, want wij behoren er altijd over te spreken met eerbied en Godvruchtigheid, maar ik zeg dit om de Christenen in gedachtenis te brengen, dat zij in hun godsdienstplichten geen lichtzinnigheid van geest zouden tonen, noch ijdel zijn in hun woorden, wanneer zij evenwel melding maken van de naam des Heeren. "Een ieder, die de naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid." 2 Tim. 2:19 Maak dan ten allen tijde melding van de naam des Heeren met grote vrees voor Zijn majesteit op uw harten, en in grote soberheid en waarheid. Anders te doen is de naam des Heeren te ontheiligen, en Zijn naam ijdel te gebruiken, en "de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn naam ijdel gebruikt."
Ja God zegt, dat Hij de mens zal afsnijden, die dat doet, zo jaloers is Hij op de eer verschuldigd aan Zijn Naam. Ex. 20:7, Leviticus 20:3. Dit dus toont u de vreselijke staat van diegenen, die lichtzinnig, ijdel, leugenachtig en onheilig gebruik maken van de naam, van deze vreselijke Naam van God, hetzij door hun godslasterlijk vloeken en zweren of door hun bedrieglijke handelwijze met hun naaste, want sommige mensen

hebben er geen ander middel op om een bedriegerij bij hun naaste ingang te doen vinden, dan door vals de naam des Heeren aan te roepen! als getuige dat de goddeloosheid goed en eerlijk is, maar hoe deze mensen, wanneer zij geoordeeld zullen worden, het verslindende vuur en de eeuwige vlam zullen ontkomen, wegens hun ontheiliging en lastering van de Naam des Heeren, het past hun er bijtijds over na te denken. Jeremia 14:14, 15, Ezech. 20:39, Ex. 20:7. Maar:

Ten derde.
Gelijk de tegenwoordigheid en de Naam van God vreselijk en geducht Zijn in de gemeente, zo ook Zijn verering en dienst. Ik zeg, Zijn verering, of de dienst verrichtingen, waartoe wij door Hem worden vermaand terwijl wij in deze wereld zijn, zijn geduchte en vreselijke zaken. Dit bevat David, wanneer hij zegt: "Maar ik zal door de grootheid van Uw goedertierenheid in Uw huis ingaan, ik zal mij buigen naar het paleis van Uw heiligheid, in Uw vrees." Psalm 5:7. En nogmaals zegt hij: "Dient de Heere met vrees." God te loven is een deel van Zijn verering. Maar, zegt Mozes, "wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder!" Ex. 15:11. Ons te verheugen voor Zijn aangezicht is een deel van Zijn verering, maar David vermaant ons: "Verheugt u met beving." Psalm 2:11.
Ja, onze gehele dienst van God, en elk deel daarvan, behoort door ons te geschieden met eerbied en Godvruchtigheid. En daarom, laat ons, gelijk Paulus nogmaals zegt, "onszelf reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vrees Gods." 2 Cor. 7:1, Hebr. 12.

1. Dat, hetwelk de verering van God zo'n vreselijke zaak maakt, is, dat het de verering is van GOD, alle wijze van dienst brengt min of meer vrees en verschrikking met zich, al naarmate de hoedanigheid of omstandigheid is van de persoon, aan wie de 9 verering en dienst bewezen wordt. Dit wordt gezien in de dienst van onderdanen tegenover hun vorsten, in de dienst van knechten tegenover hun heren, en in de dienst van kinderen tegenover hun ouders. De Godsverering dus, daar zij verschuldigd is aan God, want het is nu van de Godsverering dat wij spreken, en daar deze God zo groot en geducht is in Zichzelf en wat aangaat Zijn naam, moet bijgevolg een vreselijke zaak zijn.
2. Bovendien, deze heerlijke Majesteit is zelf tegenwoordig om Zijn dienaren te aanschouwen in het vereren van Hem. "Waar twee of drie in Mijn naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden." Dat is, samen vergaderd zijn om Hem te vereren, "daar ben Ik in het midden," zegt Hij. En evenzo wordt er nogmaals van Hem gezegd, dat Hij wandelt "in het midden der zeven gouden kandelaren." Openb. 1:13. Dat is, in de gemeenten, en dat met een aangezicht gelijk de zon, met een hoofd en haar zo wit als sneeuw, en met ogen gelijk een vlam vuur. Dit brengt vrees en verschrikking in Zijn dienst, en daarom moeten Zijn dienaren Hem dienen met vrees.
3. Boven alle dingen, God is jaloers op Zijn verering en dienst. In al de Tien woorden zegt Hij ons er niets van dat Hij een jaloers of ijverig God is, behalve in het tweede, hetwelk betrekking geeft op Zijn eer en dienst. Ex. 20. Hebt daarom acht op uzelf, beide wat aangaat de wijze en het voorwerp uwer verering, "want Ik, de HEERE uw God," zegt Hij, "ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de

kinderen." Dit dus brengt ook vrees en verschrikking in de verering en dienst van God.

4. De oordelen, die God op sommige tijden heeft uitgevoerd over de mensen, wegens hun gemis van Godvruchtigheid, terwijl zij bezig waren in Zijn verering en dienst, leggen vrees en verschrikking op Zijn heilige inzettingen.

(1.) Nadab en Abihu werden verbrand met vuur van de hemel, omdat zij vals vuur poogden te offeren op Gods altaar, en de reden, die er werd opgegeven waarom zij zo werden gestraft, was, omdat God geheiligd wil worden in hen, die tot Hem naderen. Leviticus 10:1 - 3. Zijn naam te heiligen is Hem uw vrees en uw verschrikking te laten zijn, en niets te doen in de verering van Hem dan hetgeen Hem welbehaaglijk is. Maar omdat deze mannen geen genade hadden om dit te doen, daarom stierven zij voor het aangezicht des Heeren.

(2.) De zonen van Eli werden, door gemis van deze vrees, toen zij bezig waren in de heilige dienst van God, beiden op een dag verslagen door het zwaard van de onbesneden Filistijnen. Zie 1 Samuel 2.

(3.) Uza werd geslagen, en stierf voor het aangezicht des Heeren, alleen wegens een onbedachtzame aanraking van de ark, toen deze vervoerd werd. 1 Kronieken 13:9, 10.

(4.) Ananias en Sapphira, zijn vrouw, werden beiden, wegens het vertellen van een leugen in de gemeente, toen zij zich voor het aangezicht Gods bevonden, op de plaats gedood, ten aanzien van allen, die tegenwoordig waren, omdat het hun 10 ontbrak aan de vrees en verschrikking voor Gods majesteit, naam en dienst, toen zij voor zijn aangezicht kwamen. Hand.

5. Dit dus moet ons leren te besluiten, dat, naast Gods Natuur en Naam, Zijn dienst, Zijn ingestelde verering, de geduchtste zaak is onder de hemel. Zijn Naam is op Zijn ordinantiën, Zijn oog is op de aanbidders, en Zijn toorn en oordeel op diegenen, die niet aanbidden in Zijn vrees. Om deze oorzaak werden sommigen van die te Corinthe door God zelf afgesneden, en andere heeft Hij verstoten, zonder dat Hij nogmaals met hen wil zijn. 1 Cor. : 11 27 - 32.

Dit ook houdt een bestraffing in van drie soorten van mensen:

1. Dezen, welke er in het geheel geen acht op slaan God te vereren, wees verzekerd, dat er geen eerbied voor Zijn dienst, noch vrees voor Zijn majesteit voor hun ogen is. Zondaar, gij komt niet voor het aangezicht des Heeren om Hem te aanbidden, gij buigt u niet voor de hoge God, Gij dient Hem niet, noch in uw binnenkamer, noch in de vergadering der heiligen. De toorn des Heeren en Zijn gramschap zal binnen korte tijd uitgegoten worden op u, en op de geslachten, die Zijn naam niet aanroepen. Psalm 79:6, Jeremia 10:25.

2. Dit is een bestraffing voor dezulken, die het genoeg achten om met hun lichaam tegenwoordig te zijn in de plaats, waar God wordt aangebeden, er niet op lettende met welk een hart of met welk een geest zij daar komen. Sommigen komen in de dienst van God om daar te slapen, sommigen komen daar om hun klanten te ontmoeten en in het goddeloze gezelschap te komen van hun ijdele makkers. Sommigen komen daar om hun wellustige en overspelige ogen te voeden met de vleiende schoonheid van hun mee zondaren. O, welk een treurige rekenschap zullen deze aanbidders geven, wanneer zij voor dit alles verantwoording zullen doen, en daarom zullen verdoemd

worden, omdat zij niet komen om de Heere te aanbidden met die vrees voor Zijn naam, die hun betaamde toen zij zich voor Zijn aangezicht stelden.
3. Dit is ook een bestraffing voor diegenen, die er zich niet over bekommeren, zo zij aanbidden, hoe zij aanbidden, hoe, waar, of op welke wijze zij God aanbidden. Diegenen, bedoel ik, welker vrees tegenover God geleerd is door het voorschrift van mensen. Zij zijn geveinsden, hun aanbidding is ook ijdel, en een stank in de neusgaten Gods. "Want de Heere heeft gezegd: Daarom dat dit volk tot Mij nadert met zijn mond, en zij Mij met hun lippen eren, maar hun hart ver van Mij doen, en hun vrees, waarmee zij Mij vrezen, mensen geboden zijn, die hun geleerd zijn, daarom ziet, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk: want de wijsheid van zijn wijzen zal vergaan, en het verstand van zijn verstandigen zal zich verbergen." Jesaja 29:13 - 14, Matth. 15:7 - 9, Markus 7:6 - 7.
Aldus besluit ik deze eerste zaak, namelijk, dat God onze vrees en verschrikking genoemd wordt.

IK ZAL NU KOMEN TOT DE TWEEDE ZAAK, TE WETEN, TOT DE REGEL EN BESTUURDER VAN ONZE VREES.

Ten tweede. Maar nogmaals, dit woord VREES moet soms genomen worden voor HET WOORD, het geschreven Woord van God, want dat ook is, en behoort te zijn, de regel en bestuurder van onze vrees. Zo noemt David het in de negentiende Psalm: "De vreze des HEEREN," zegt hij, "is rein, bestaande tot in eeuwigheid." De vreze des Heeren, dat is, het Woord des Heeren, het geschreven Woord, want datgene, hetwelk hij in deze plaats de vreze des Heeren noemt, noemt hij juist in dezelfde plaats de wet, de bevelen, het gebod, en de rechten van God. De wet des HEEREN is volmaakt bekerende de ziel, de getuigenis des HEEREN is gewis, de slechten wijsheid gevende. De bevelen des HEEREN zijn recht, verblijdende het hart, het gebod des HEEREN is zuiver, verlichtende de ogen. De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid, de rechten des HEEREN zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig." Al deze woorden hebben betrekking op dezelfde zaak, te weten, op het Woord van God, gezamenlijk de heerlijkheid daarvan aanwijzende. Onder welke zinnen gelijk gij ziet, deze een is: "De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid."
Dit geschreven Woord is daarom het voorwerp van eens Christens vrees. Dit is het ook, hetwelk David bedoelde, toen hij zei: "Komt, gij kinderen! hoort naar mij, ik zal u des HEEREN vrees leren." Psalm 34:12. Ik zal u de Vreze, dat is, ik zal u de geboden, de bevelen en de rechten des Heeren leren, evenals Mozes de kinderen Israëls beval: "En u zal ze uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op de weg gaat, en als gij neerligt, en als gij opstaat." Deuteronomium 6:4 - 7.
Ook die plaats in het elfde hoofdstuk van Jesaja bedoelt hetzelfde, waar de Vader zegt van de Zoon, dat Zijn rieken zal zijn in de vreze des HEEREN, opdat Hij de aarde moge richten en slaan met de roede Zijns monds. Deze roede in de tekst is niets anders dan de vrees, het Woord des Heeren, want Hij zou vlug van verstand zijn, opdat Hij mocht slaan, dat is, het uitvoeren overeenkomstig de wil van Zijn Vader, over en onder de mensenkinderen.

Dit nu wordt, gelijk ik zei, de *vrees des Heeren* genoemd, omdat het de regel en bestuurder van onze vrees genoemd wordt. Want wij weten niet hoe de Heere te vrezen op een zaligmakende wijze zonder Zijn leiding en besturing.
Gelijk er gezegd wordt van de priester, die uit de gevangenschap naar Samaria teruggezonden werd om het volk te leren de Heere te vrezen, zo wordt er gezegd betreffende het geschreven Woord, het is gegeven aan ons, en gelaten onder ons, opdat wij daarin zouden lezen al de dagen van ons leven, en leren de Heere te vrezen Deuteronomium 6:1 - 2, 24, 10:12, 17:19.
En het beven voor het Woord van God wordt door God zelf niet alleen opgemerkt, maar als loffelijk en prijzenswaardig gerekend, gelijk blijkt in de zaak van Josia. 2 Kronieken 34:26 - 27. Dezulken zijn ook de gunstgenoten Gods, al worden ze ook door iedereen veracht: "Hoort des HEEREN woord, gij, die voor Zijn Woord beeft! Uw broeders, die u haten, die u ver afzonderen, om Mijns Naams wil, zeggen: Dat de Heere heerlijk worde! Maar Hij zal verschijnen tot uw vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden." Jesaja 66:5.
Verder, op dezulken zal worden gezien, zij zullen door God zelf worden verzorgd en bewaakt, opdat geen ellende, verzoeking of droefenis hen moge overweldigen en ten verderve voeren: "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft." Het is in het wezen hetzelfde als wat wij bij dezelfde profeet vinden in hoofdstuk 57. "Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, en wiens naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij die, die van een verbrijzelde en nederige geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden."
Ja, de weg om aan voorzegde gevaren te ontkomen, is, te luisteren naar, te verstaan, en te vrezen het Woord van God. "Wie onder Faraö's knechten des HEEREN woord vreesde, die deed zijn knechten en zijn vee in de huizen vlieden," en zij werden beveiligd, "Maar die zijn hart niet zette tot des HEEREN woord, die liet zijn knechten en zijn vee op het veld" en zij werden vernield door de hagel. Ex. 9:20 - 25.
Indien te eniger tijd de zonden van een natie of kerk worden ontdekt en beweend, geschiedt het door hen, die het Woord van God kennen en daarvoor beven.
Toen Ezra hoorde van de boosheid van zijn broeders, en begeerte had om zich voor dezelve voor God te vernederen, wie waren het toen anders die hem wilden bijstaan in dat werk, dan zij, die beefden voor het Woord van God? "Toen," zegt hij, "verzamelden zich tot mij allen, die voor de woorden van de God Israëls beefden, om de overtreding der weggevoerden." Ezra 9:4.
Het zijn dezen ook, die beven voor het Woord, die het best in staat zijn om raad te geven in de zaken van God, want hun oordeel past het best bij Zijn zin en wil: "Laat ons dan nu," zei hij, "een verbond maken met onze God, dat wij al die (vreemde) vrouwen zullen doen uitgaan, naar de raad des Heeren, en van degenen, die beven voor het gebod van onze God, en laat er gedaan worden naar de wet." Ezra 10:3.
Iets van de vrees en verschrikking van het Woord ligt in deze zaken:

Ten eerste. Gelijk ik alreeds heb aangeroerd, in de Auteur ervan, het zijn de woorden Gods. Daarom hoort gij Mozes en de profeten, wanneer zij kwamen om hun last aan het volk bekend te maken, steeds zeggen: "Hoort het woord des Heeren, zo zegt de Heere," en dergelijke uitdrukkingen. Zo werd aan Ezech., toen hij gezonden werd tot het huis Israëls, in hun godsdienststaat, bevolen, aldus tot hen te spreken: "Zo zegt de

Heere HEERE, "zo zegt de Heere HEERE, Ezech. 2:4, 3:11. Dit is dus de eer en majesteit, die God gelegd heeft op Zijn geschreven Woord, en dit heeft Hij juist met opzet gedaan, opdat wij het tot de regel en het richtsnoer van o ze vrees zouden maken, en opdat wij er ontzag voor zouden hebben en er voor zouden beven. Toen Habakuk het woord des Heeren hoorde, werd zijn buik beroerd, en verrotting kwam in zijn gebeenten. "Ik werd beroerd ," zei hij, "in mijn plaats. Zeker ik zal rusten ten dage der benauwdheid." Habakuk 3:16.
Het woord eens konings is als het brullen van een leeuw, waar het woord van een koning is, daar is macht. Wat zal het dan zijn, wanneer God, de grote God, zal brullen uit Sion, en zijn stem zal doen horen uit Jeruzalem, wiens stem niet alleen de aarde beweegt, maar ook de hemel? Hoe stelt de heilige David het voor: "De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid," enz. Psalm 99.

Ten tweede. Het is een Woord, dat vreselijk is, en wel de vreze des Heeren mag genoemd worden, vanwege de hoofdinhoud daarvan, te weten, de staat der zondaren in een andere wereld, want dat is het, waar de hele Bijbel op wijst, hetzij meer onmiddellijk of meer middellijk. Al zijn leringen, raadgevingen, aanmoedigingen, bedreigingen en oordelen zien op de een of andere wijze op ons, met betrekking tot de toekomstige wereld, welke onze laatste staat zal zijn, omdat het voor ons een eeuwige staat zal wezen. Dit woord, deze wet, deze oordelen zijn het, door welke er over ons beschikt zal worden: "Het woord, dat Ik gesproken heb," zegt Christus, "dat zal hem oordelen ten laatste dage," (en dus bijgevolg over hem beschikken.) Johannes 12:48. Nu, indien wij bedenken, dat onze toekomstige staat eeuwig zal zijn, hetzij de eeuwige heerlijkheid of het eeuwige vuur, en dat deze eeuwige heerlijkheid of dit eeuwige vuur ons deel zal zijn, naar dat de woorden Gods, in de heilige Schriften geopenbaard, zullen beslissen, wie moet dan niet tot het besluit komen, dat de woorden Gods die zijn, voor welke wij moeten beven, en die, door welke wij onze vrees Gods moeten laten leiden en besturen, want door hen wordt ons geleerd, hoe wij Hem in alles kunnen welbehaaglijk zijn.

Ten derde. Het moet een vreselijk Woord genoemd worden, vanwege de waarheid en getrouwheid daarvan. De Schriften kunnen niet gebroken worden. Zij worden de Schriften der waarheid genoemd, de waarachtige woorden Gods, en ook de vrees des Heeren, omdat elke jota en titel daarvan voor eeuwig bevestigd is in de hemel, en vaster staat dan de wereld. "De hemel en de aarde", zei Christus, "zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan" Matth. 24:35.
Zij dus, die begunstigd worden door het Woord van God, zij worden inderdaad begunstigd, en dat wel met de gunst, welke niemand kan wegnemen, maar hen, die door het woord der Schriften worden veroordeeld, hen kan niemand rechtvaardigen of vrijstellen voor het oog van God. Wat dus gebonden is door de tekst, is gebonden, en wat ontbonden is door de tekst, is ontbonden, ook is de band en de ontbinding onveranderlijk. Daniël 10:21, Openb. 19:9, Matth. 24:35, Psalm 119:89, Johannes 10:35.
Dit dus vermaant het volk van God meer vrees te hebben voor het Woord van God dan voor al de verschrikkingen der wereld. Er is behoefte zelfs in de harten van Gods volk aan een grotere eerbied voor het Woord van God dan tot op heden onder ons gezien wordt, en laat mij dit zeggen, dat gemis aan eerbied voor het Woord de grond is van

alle ongeregeldheden, die in het hart, het leven, de wandel en in de Christelijke gemeenschap zijn. Bovendien, het gemis aan eerbied voor het Woord legt de mensen bloot voor het vreselijk ongenoegen Gods: "Die het woord veracht, die zal verdorven worden, maar wie het gebod vreest, die zal vergolden worden. Spreuken 13:13. Alle overtreding begint met af te wijken van het Woord van God, maar, aan de andere kant, David zegt: "Aangaande de handelingen van de mensen, ik heb mij, naar het woord van Uw lippen, gewacht voor de paden des inbrekers." Psalm 17:4.
Daarom zegt Salomo: "Mijn zoon! merk op mijn woorden, neig uw oor tot mijn redenen. Laat ze niet wijken van uw ogen, behoud ze in het midden van uw hart. Want zij zijn het leven van diegenen, die ze vinden, en een medicijn voor hun gehele vlees." Spreuken 4:20 - 22.
Nu dan, indien u inderdaad eerbied wilt betonen aan het Woord des Heeren, en het tot uw regel en bestuurder maken in alle dingen, gelooft, dat het Woord de vrees des Heeren is, het Woord, dat vaststaat tot in eeuwigheid, zonder en tegen hetwelk God niets zal doen, hetzij in het zaligen of in het verdoemen van de zielen der zondaren.

Maar om dit te besluiten,
1. Weet, dat zij, die geen behoorlijke achting hebben voor het Woord des Heeren, en die het niet maken tot hun vrees en hun verschrikking, maar de regel van hun leven is de lust van hun vlees, de begeerte van hun ogen, en de grootsheid des levens, zwaar bestraft worden door deze leer, en tot de dwazen der wereld gerekend worden, want "ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?" Jeremia 8:9. Dat er zo'n soort van mensen zijn, is duidelijk, niet alleen door hun ongeregeld leven, maar door de openbare getuigenis van het Woord: "Aangaande het woord, dat u tot ons in des HEEREN naam gesproken hebt," zeiden zij tot Jeremia, "wij zullen naar u niet horen. Maar wij zullen geheel doen al hetgeen uit onze mond is uitgegaan." Jeremia 44:16. Was dit alleen de gesteldheid van boze mensen toen? Is niet dezelfde geest van opstand onder ons in onze dagen? Ongetwijfeld is hij dat, want er is niets nieuws: "Hetgeen er geweest is, hetzelve zal er zijn, en hetgeen er gedaan is, hetzelve zal gedaan worden, zodat er niets nieuws is onder de zon." Prediker 1:9. Dus, gelijk het toen was, zo is het met velen te deze dage.
Wat aangaat het Woord des Heeren, dat is voor hen met één woord gezegd niets, hun lusten, en wat uit hun eigen mond uitgaat, dat zullen zij doen, dat zullen zij opvolgen. Dezulken nu zullen zeker omkomen in hun eigen opstand, want dit is als de zonde der toverij, het was de zonde van Korach en zijn metgezellen, en datgene, hetwelk over hen zulke zware oordelen bracht, ja, en zij zijn tot een teken gesteld, opdat u niet zou doen gelijk zij, want zij kwamen om (omdat zij het woord, de vrees des Heeren verwierpen) van tussen de gemeente des Heeren, "en werden tot een teken." Het Woord, dat u veracht, houdt stand om zijn wee en oordeel over u uit te spreken, en tenzij God dezulken zal zaligen met de adem van Zijn Woorden het is moeilijk daarop te vertrouwen - zullen zij nimmer Zijn aangezicht met vertroosting zien. 1 Samuel 15:22, 23, Numeri 26:9, 10.

2. Worden de woorden Gods genoemd met de Naam van de Vrees des Heeren? Zijn zij zo verschrikkelijk in hun betekenis en uitspraak? Dan bestraft dit hen, die de woorden en dingen van mensen meer achten dan de woorden Gods, gelijk zij doen, die afgetrokken worden van hun eerbied voor en gehoorzaamheid aan het Woord van God

door de vermaken of bedreigingen van mensen. Sommigen zijn er, die waarlijk het gezag van het Woord zullen erkennen, maar hun zielen daaronder niet willen doen bukken. Dezulken, wat zij ook van zichzelf mogen denken, zijn door Christus geoordeeld als zich te schamen voor het Woord, waarom hun staat verdoemelijk is als die van andere. "Want zo wie," zegt Hij, "zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, die zal zich de Zoon des mensen ook schamen? Wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen." Markus 8:38.

3. En indien deze dingen zo zijn, wat zal er dan worden van hen, die spotten met de woorden Gods en ze openlijk verachten, ze tot een belachelijke zaak makende, waar men geen acht op moet slaan? Zullen zij voorspoed hebben, die zulke dingen doen? Uit de beloften wordt besloten, dat hun oordeel nu niet lang meer sluimert, en wanneer het komt, zal het hen onherstelbaar verslinden. 2 Kronieken 36:15. Indien God, zeg ik, dat ontzag op Zijn Woord gelegd heeft van het de vrees des Heeren te noemen, wat zal er dan worden van hen, die doen wat zij kunnen om zijn gezag omver te werpen, door te ontkennen dat het Zijn Woord is, en door haarkloverijen tegen zijn gezag op te werpen? Dezulken stoten zich inderdaad aan het Woord, waartoe zij ook gezet zijn, maar het zal hen oordelen ten laatsten dage. 1 Petrus 2:8, Johannes 12:48.
Maar tot zover hierover.

VAN VERSCHILLENDE SOORTEN VAN VREZE GODS IN HET HART DER MENSENKINDEREN.

Hebbende zo gesproken over het voorwerp en de regel van onze vrees, wilde ik nu spreken over de vrees gelijk zij een genade gave is van de Geest van God in de harten van Zijn volk, maar voor ik dat doe, zal ik u aantonen, dat er bovendien verschillende soorten van vrees zijn. Want daar de mens een redelijk schepsel is en zelfs door de natuur een zekere kennis van God bezit, heeft hij ook van nature bij tijden iets van een zekere soort van vrees Gods, waarover, hoewel het niet datgene is, hetwelk bedoeld wordt in de tekst, nochtans dient gesproken te worden, opdat datgene, hetwelk niet het rechte is, moge onderscheiden worden van datgene, hetwelk het wel is. Er zijn, zeg ik, verschillende soorten van vrees in de harten der mensenkinderen, ik bedoel, benevens die vrees Gods, die bedoeld wordt in de tekst, en die tot het eeuwige leven voert. Ik zal hiervan drieërlei soort melding maken.

> Ten eerste. Er is een vrees Gods, die uit het licht der natuur voortvloeit.
> Ten tweede. Er is een vrees Gods, die uit sommige van Zijn beschikkingen over de mensen voortvloeit welke nochtans noch algemeen, nog zaligmakend is.
> Ten derde. Er is een vrees Gods in het hart van sommige mensen, die goed en Goddelijk is, maar dit niet altijd blijft.

Ik zal een weinig over al deze soorten spreken, voor ik ga spreken over de vrees, gelijk zij een genade gave Gods is in de harten van Zijn kinderen. En:

Ten eerste. ***Wat aangaat het eerste, te weten, dat er een vrees Gods is, die uit het licht der natuur voort vloeit.***
Er kan van een volk gezegd worden, dat zij handelen in de vrees Gods, wanneer zij de een tegenover de ander redelijk en eerlijk handelen, niet datgene aan andere doende, wat zij niet wilden dat hun geschieden zou. Dat is die vrees Gods welke Abraham dacht dat de Filistijnen in zichzelf vernietigd hadden, toen hij van zijn huisvrouw tot Abimelech zei: "Zij is mijn zuster." Want toen Abimelech aan Abraham vraagde, waarom hij van zijn huisvrouw zei: Zij is Mijn zuster, antwoordde hij, zeggende: "Want ik dacht, alleen is de vrees Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijn huisvrouw wil zullen doden," Genesis 20:11.
Ik dacht werkelijk, dat de mensen in deze plaats dat licht der natuur, dat in hen is, hadden verstikt en uitgedoofd, of dat zij ten minste zover waren afgeweken, dat het niet meer bij machte was hen te doen vrezen, wanneer hun lusten machtig in hen waren om hun doeleinden te volvoeren aan het voorwerp, dat voor hun aangezicht tegenwoordig was.
Maar ik zal hiervan afstappen, en komen tot de tweede zaak, namelijk,

Ten tweede. ***Aan te tonen, dat er een vreze Gods is, die voortvloeit uit sommige van Zijn beschikkingen over de mensen, welke nochtans noch algemeen, noch Zaligmakend is.***
Deze vrees, wanneer zij gesteld wordt tegenover die, welke zaligmakend is, kan een onGoddelijke vrees Gods genoemd worden. Ik zal ze beschrijven door de onderscheidene bijzonderheden, die hier volgen:

Ten eerste. Er is een vrees Gods, die een voortdurende murmurering, ontevredenheid en misnoegen des harten tegen God onder de hand van God veroorzaakt, en dat geschiedt, wanneer de verschrikking Gods in zijn komst tot de mensen om hun zonden aan hen te bezoeken, door hen gevreesd wordt, en zij nochtans bij deze bedeling geen verandering des harten ondervinden om zich daaronder aan God te onderwerpen. De zondaren onder deze bedeling kunnen God niet uit hun gemoed schudden, noch ook genadig voor Hem beven, maar door de ongeheiligde gesteldheid, waarin zij zich nu bevinden, zijn zij bevreesd met een onGoddelijke vrees, en staan zo in hun gemoed tegen Hem op.
Deze vrees greep menigmaal de kinderen Israëls aan, toen zij in de woestijn waren op hun reis naar het beloofde land, gedurig vreesden zij, dat God in deze plaats hen zou verderven, maar niet met die vrees, die hen gewillig maakte om zich, wegens hun zonden, te onderwerpen aan het oordeel, hetwelk zij vrezen, maar met die vrees, die hen in opstand deed komen tegen God. Deze vrees vertoonde zich in hen reeds in het begin van hun reis, en werd door Mozes bestraft aan de Rode Zee, maar zij werd daar niet, noch ook op enige andere plaats, zo onderdrukt, of zij verhief zich bij tijden weer in hen tot oneer van God en om hen opnieuw schuldig te maken aan zonde voor Zijn aangezicht. Ex. 14:11 - 13, Numeri 14:1 - 9.
Deze vrees is die, van welke God zei, dat Hij ze voor hun aangezicht zou zenden in de dagen van Jozua, een vrees, die zich meester zou maken van de inwoners des lands, te weten, een vrees, die voortkomen zou uit die angst des harten, waardoor zij zouden worden verteerd, bij hun schrik voor Jozua in zijn nadering tot hen om hen te verderven. "Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden, en al het volk, tot hetwelk

gij komt, versaagd maken, en Ik zal maken, dat al uw vijanden u de nek toekeren." Ex. 23:27. "Te deze dage," zegt God, "zal Ik beginnen uw schrik en uw vrees te geven over het aangezicht der volken, onder de ganse hemel, die uw gerucht zullen horen, die zullen sidderen en bang zijn voor uw aangezicht." Deuteronomium 2:25, 11:25. Deze vrees nu wordt ook, gelijk gij hier ziet, angst genoemd, en op een andere plaats, een horzel, want zij en de ziel, die zij aanvalt, begroeten elkaar, zoals knapen en bijen doen. De horzel jaagt de mensen vrees aan, niet zodanig, dat het hart in een onaangename stemming gebracht wordt door haar verschrikking, maar zodanig, dat de geest tot daden van verzet en tegenstand geprikkeld wordt, maar met dat al vlieden zij voor haar. "Ik zal ook horzels voor uw aangezicht zenden, die zullen van voor uw aangezicht uitstoten de Hevieten, enz. Ex. 23:28. Van deze vrees nu, hetzij zij gewerkt wordt door een verkeerde beschouwing van de oordelen Gods, zoals bij de Israëlieten, of op een andere wijze, zoals bij de Kanaänieten, is goddeloosheid het gevolg, en daarom noem ik het een on-Goddelijke vrees Gods, want zij verwekt murmureringen, ontevredenheid en misnoegen des harten tegen God, terwijl Hij met Zijn bedelingen met hen handelende is.

Ten tweede. Er is een vrees Gods, die een mens van God afdrijft ik spreek nu niet van de godloochenaar, noch van de vermaak najagende zondaar, noch ook van diegenen, en van die vrees, van welke ik zo pas gesproken heb - ik spreek nu van dezulken, die door een gevoel van zonde en van Gods rechtvaardigheid van Hem vlieden uit een slaafse on-Goddelijke vrees. Deze on-Goddelijke vrees was het, welke zich van Adams hart meester maakte, ten dage dat hij at van de boom, aangaande welke de Heere tot hem gezegd had: "Ten dage, als gij daarvan eet, zal u de dood sterven." Want toen werd hij aangegrepen door zo'n vrees Gods, dat hij zich voor Zijn aangezicht zocht te verbergen. "Ik hoorde Uw stem," zei hij, "in de hof, en ik vreesde, want ik ben naakt, daarom verborg ik mij." Genesis 3:10.
Let er op, hij had een vrees Gods, maar zij was niet Goddelijk. Ze was niet die, door welke hij zich naderhand aan Hem onderwierp, want die zou hem bewaard hebben voor van Hem af te wijken, of anders hem tot Hem weer gebracht hebben, met een gebogen, gebroken en verslagen geest. Maar deze vrees, gelijk het overige van zijn zonde, bestuurde zijn afwijking van zijn God, en vervolgde hem om hem nog steeds aan te zetten dit te doen, door haar hield hij zichzelf van God af, door haar werd zijn gehele mens van Hem weggevoerd.
Ik noem het een on-Goddelijke vrees, omdat zij in hem on-Goddelijke gedachten van zijn Maker verwekte, omdat zij Adams geweten alleen bij het gevoel der rechtvaardigheid bepaalde, en bijgevolg tot wanhoop aandreef. Dezelfde vrees maakte zich ook meester van de kinderen Israëls, toen zij de wet aan hen hoorden overleveren op de berg Sinaï, gelijk duidelijk blijkt, want zij maakte, dat zij noch Zijn tegenwoordigheid konden uitstaan, noch Zijn Woord horen. Zij dreef hen van de berg terug. Zij maakte, zegt de apostel tot de Hebreeën, "dat zij niet konden dragen hetgeen er geboden werd." Hebr. 12:20.
Waarom Mozes deze vrees bestraft en hun verbiedt daaraan toe te geven. "Vreest niet," zei hij, maar was die vrees Goddelijk geweest, hij zou ze aangemoedigd, en niet verboden en bestraft hebben, gelijk hij deed. "Vreest niet," zei hij, "want God is gekomen, opdat Hij u verzocht", zij dachten anders. "God," zegt hij, "is gekomen, opdat Hij u verzocht, en opdat Zijn vrees voor uw aangezicht zou zijn." Dus was die

vrees, die zich reeds van hen had meester gemaakt, niet de vrees Gods, maar een vrees, die uit Satan, uit hun eigen verkeerd oordelende harten, en zo een vrees die on-Goddelijk was. Ex. 20:18 - 20. Geeft er acht op, hier is tweeërlei vrees: een vrees, die verboden, en een vrees, die geboden wordt, een vrees, die verboden wordt, omdat zij hun harten tot slavernij, bracht, en tot on-Goddelijke gedachten van God en van Zijn Woord, zij bewerkte, dat zij niet konden begeren, dat zij God meer tot hen hoorden spreken. Vers 19 - 21.

Velen ook van onze hedendaagse tijd zijn bezeten met deze on-Goddelijke vrees, en u kunt zo hieraan kennen: zij kunnen geen overtuiging van zonde uitstaan, en zo te eniger tijd het woord der wet, door de prediking van het Woord, tot hen komt, zullen zij van die prediker of van zo'n soort van preken niets meer willen weten. Zij zijn, zoals zij menen, het best op hun gemak, wanneer zij het verste van God af zijn en van de kracht van Zijn Woord. Wanneer het Woord gepredikt wordt, brengt dit God nader tot hen dan zij het begeren, omdat, wanneer God nader komt, hun zonden door Hem worden geopenbaard, en evenzo het oordeel, waaraan zij zijn onderworpen. Daar deze nu geen geloof hebben in de barmhartigheid Gods door Christus, noch die genade, die strekt om hen tot Hem te brengen, kunnen zij van God niet anders dan verkeerde gedachten koesteren, en daar zij zo van Hem denken, zeggen zij tot Hem: "Wijk van ons, want aan de kennis van Uw wegen hebben wij geen lust." Job 21:14.

Zodat hun verkeerde gedachten van God in hen deze on-Goddelijke vrees verwekken, en nogmaals onderhoudt deze on-Goddelijke vrees in hen de voortduring van deze verkeerde en onwaardige gedachten van God, en zo verzinkt de zondaar, door die duivelse dienst, waarmee zij elkaar sterken, indien een wonder van genade het niet verhoedt, in verderf en ondergang.

Het was deze on-Goddelijke vrees Gods, die Kaïn wegvoerde van het aangezicht van God in het land van Nod, en die hem daar tot elke vleselijke, wereldse bezigheid aandreef, of hij misschien zodoende de overtuigingen van de majesteit en rechtvaardigheid Gods tegen zijn zonde mocht verstikken, en zo het overige van zijn ijdel leven in des te zondiger zekerheid en vleselijke rust mocht doorbrengen. Het is ook deze on-Goddelijke vrees, welke Samuel bemerkte dat zich van de harten des volks, bij hun beduchtheid voor hun zonde, begon meester te maken, waarom hij, gelijk Mozes voor hem, snel verbiedt ze te koesteren. "Vreest niet," zegt hij, "gij hebt al dit kwaad gedaan, maar wijkt niet van achter de HEERE af." Want hen van achter de Heere te doen afwijken was de natuurlijke strekking van deze vrees. Maar vreest niet, zei hij, dat is, niet met die vrees, die strekt om u te doen afwijken.

De zaak nu, zeg ik, waar deze vrees op werkt, zoals in Adam en de bovenvermelde Israëlieten, was hun zonde. Gij hebt gezondigd, zegt hij, dat is waar, maar wijkt niet af, maar vreest niet met die vrees, die dit bij u ten gevolge zou hebben. 1 Samuel 12:20. Merk terloops op, zondaar, dat wanneer de grootheid van uw zonden, wanneer deze schrik bij u verwekken, in u die vrees Gods zal werken, welke uw hart zal neigen om van Hem te vlieden, gij bezeten zijt met een vrees Gods, die on-Goddelijk is, ja, zo on-Goddelijk, dat niet een van uw zonden wat aangaat de afschuwelijkheid daarmee kan vergeleken worden, gelijk in vele bijzonderheden zou kunnen worden aangetoond, maar zodra Samuel deze vrees bestraft heeft, stelt hij terstond aan het volk een andere voor, te weten, de waarachtige vrees Gods: "Vreest slechts de HEERE," zegt hij, "en dient Hem met uw ganse hart." Vers 24. En hij geeft hun deze aanmoediging om zo te doen: "Want de HEERE zal Zijn volk niet verlaten."

Deze on-Goddelijke vrees is het, van welke wij lezen in Jesaja 2, en in vele andere plaatsen, en Gods volk moet die schuwen gelijk zij de duivel zouden schuwen, omdat haar natuurlijke strekking is, de verderving van de ziel, waarin zij bezit genomen heeft, te bevorderen.

Ten derde. Er is een vrees Gods, welke, hoewel zij niet die kracht in zich heeft om de mensen te doen vlieden van Gods aangezicht, nochtans on-Goddelijk is, omdat, juist terwijl zij uitwendig in de weg van Gods ordinantiën zijn, hun harten door haar geheel en al teruggehouden worden van te trachten zich in de kracht der godsdienst te oefenen.
Van deze soort zijn zij, welke zich niet durven ontslaan van het horen, het lezen en het bespreken van het Woord gelijk andere, noch ook van de vergadering van Gods kinderen voor de beoefening van andere godsdienstplichten, want hun geweten is ervan overtuigd, dat dit de weg en dienst van God is. Maar toch wordt hun hart, gelijk ik zei, door deze on-Goddelijke vrees afgehouden van een krachtig, genadig overgeven aan God. Deze vrees trekt hun hart af van alle heilig en Godvruchtig bidden in het eenzame, en van allen heilige en Godvruchtige ijver voor zijn naam in het openbaar, en er zijn vele belijders, welker harten bezeten zijn met deze on-Goddelijke vrees Gods, en zij worden bedoeld met de luie dienstknecht. Hij was een dienstknecht, een dienstknecht onder de dienstknechten Gods, gaven en bekwaamheden waren aan hem gegeven om daarmee Christus te dienen, even goed als aan zijn makkers, ja, hem was ook bevolen, even goed als aan de overigen, ze te besteden totdat zijn meester kwam.
Maar wat doet hij? Wel, hij neemt zijn talent, de gave, die hij tot profijt voor zijn meester moest uitdoen, en doet ze in een zweetdoek, graaft een gat in de grond, en verbergt het geld van zijn heer, en brengt al zijn dagen in luiheid en lediggang door, niet buiten, maar in zijns heren wijngaard, want hij kwam onder de dienstknechten ten laatste ook. Waardoor het duidelijk is, dat hij zijn belijdenis niet had afgeworpen, maar lui en onachtzaam was, terwijl hij daarin volhardde. Maar wat was het, dat hem zo lui maakte? Wat was het, dat zijn hart aftrok, terwijl hij in de weg was, en dat hem terug hield van zich over te geven aan de kracht en de heilige beoefening der godsdienst, naar de mate van het talent, dat hij ontvangen had? Wel, het was dit: hij gaf voet aan een on-Goddelijke vrees Gods, en dat trok zijn hart af van de kracht der godsdienstplichten. "Heere!" zei hij, "zie hier uw pond, hetwelk ik in een zweetdoek weggelegd had: want ik vreesde u." Wel man, maakt de vrees Gods een mens lui en traag?
Nee, nee, dat is, zo zij recht en Goddelijk is. Deze vrees was dus kwade vrees, het was die onGoddelijke vrees Gods, van welke ik hier gesproken heb. Want ik vreesde u, of zoals het bij Matth. luidt: En bevreesd zijnde. Bevreesd zijnde, waarvoor? Voor Christus, dat Hij een hard mens was, maaiende, waar Hij niet gezaaid had, en vergaderende van daar, waar Hij niet gestrooid had. Deze zijn vrees, on-Goddelijk zijnde, deed hem gedachten koesteren van Christus, tegengesteld aan de goedheid van Zijn natuur, en trok zo zijn hart af van alle pogingen om datgene te doen, hetwelk welgevallig was in Zijn ogen. Lukas 19:20, Matth. 25:24, 25.
En dus doen al diegenen, die de naam en de schijn van de godsdienst behouden, maar de kracht en de Godzalige beoefening ervan veronachtzamen. Dezulken leven in het huis als honden en zwijnen, zij bidden niet, zij bewaken hun harten niet, zij trekken

hun handen niet uit hun boezem om te werken, zij strijden niet tegen hun lusten, ook zullen zij nimmer ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde, zij kunnen hun kruis niet opnemen of hetgeen zij hebben zich ten nutte maken tot eer van God. Laten alle mensen zich dus wachten voor deze on-Goddelijke vrees, en ze schuwen gelijk zij de duivel schuwen, want zij zal hen bevreesd maken waar geen vrees is. Zij zal hun wijsmaken, dat er een leeuw op de straat is, de onwaarschijnlijkste plaats ter wereld voor zo'n beest, zij zal een masker leggen op het aangezicht van God, aller vreselijkst en verschrikkelijkst om te aanschouwen, en dan de ziel geheel en al ontmoedigen wat aangaat zijn dienst, die uitwerking had ze bij de luie dienstknecht, en die uitwerking zal ze hebben bij u, arme zondaar, zo gij ze koestert en haar plaats verleent. Maar,

Ten vierde.
Deze on-Goddelijke vrees Gods vertoont zich ook op deze wijze. Zij zal niet toelaten, dat de ziel, die daardoor wordt bestuurd, alleen op Christus vertrouwt ter rechtvaardigmaking des levens, maar zal de vermogens der ziel over buigen om gedeeltelijk te vertrouwen op de werken der wet. Velen van de Joden waren, in de tijd van Christus en Zijn apostelen, bezeten met deze on-Goddelijke vrees Gods, want zij waren niet zoals de vorige, te weten, als de luie dienstknecht, dat zij een talent ontvingen en het in een zweetdoek in de aarde verborgen, maar zij waren een naarstig volk, zij volgden de wet der rechtvaardigheid, zij hadden een ijver voor God en voor de godsdienst van hun vaderen, maar hoe dan kwamen zij zich te misdragen? Wel, hun vrees Gods was on-Goddelijk, zij wilde hun niet toelaten geheel te vertrouwen op de rechtvaardigheid des geloofs, welke is de toegerekende gerechtigheid van Christus. Zij zochten de wet der rechtvaardigheid, maar kwamen tot de wet der rechtvaardigheid niet. Waarom niet?
Omdat zij ze zochten, niet door het geloof, maar als door de werken der wet. Maar wat was het, dat hen hun werken der wet met Christus deed tezamen voegen, wat anders dan hun ongeloof, welks grondslag onwetendheid en vrees was? Zij waren bevreesd om alles te wagen op een bodem, zij dachten, dat het het beste zou zijn twee pezen aan een boog te hebben, en zo kwamen zij tussen twee stoelen op de grond. En hierom wordt vrezen en twijfelen tezamen gevoegd, als zijnde het een de oorzaak van het andere, ja, het een wordt menigmaal voor het andere geplaatst, zo on-Goddelijke vrees voor ongeloof: "Vrees niet, geloof alleen", en daarom wordt hij, die door deze vrees overheerst en weggevoerd wordt, gevoegd bij de ongelovige, die uitgeworpen wordt uit de heilige stad onder de honden. Maar de vreesachtigen en ongelovigen en doodslagers zijn buiten. Openb. 21:8. De vreesachtigen en ongelovigen worden, zoals gij ziet, tezamen gevoegd, want inderdaad, de vrees, dat is, deze on-Goddelijke vrees, is de grond van het ongeloof, of, zo gij wilt, het ongeloof is de grond van de vrees, van deze vrees, maar ik sta niet op fijne onderscheidingen. Deze on-Goddelijke vrees heeft er een sterke hand in om de ziel af te houden van alleen te vertrouwen op de gerechtigheid van Christus ter rechtvaardigmaking des levens.

Ten vijfde. Het is deze on-Goddelijke vrees Gods, welke de mensen zal aandrijven om bij de geopenbaarde wil van God hun eigen uitvindingen en de volbrenging ervan te voegen, als een middel om de toorn van God te stillen. Want de waarheid is: waar deze on-Goddelijke vrees heerst, daar is geen einde aan wet en plicht. Toen diegenen, van wie wij lezen in het boek der Koningen, vernield werden door de leeuwen, omdat

zij de afgodendienst hadden opgericht in het land van Israël, zonden zij om een priester uit Babylon, die hun de wijze van de God des lands kon leren, maar zie, toen zij die kenden, daar het hun geleerd was door de priester, wilde evenwel hun vrees het hun niet toelaten tevreden te zijn met die Godsverering alleen. "zij vreesden de HEERE", zegt de tekst, "en dienden ook hun goden." En nogmaals, "Maar deze volken vreesden de HEERE, en dienden hun gesneden beelden." 2 Kon. 17. Het was ook deze vrees, die de Farizeeën aandreef tot het uitvinden van zo vele overleveringen, als het wassen van drinkbekers, en bedden, en tafelen, en schotels, met een menigte van andere dergelijke vertoningen, niemand kent de vele gevaren, waar een on-Goddelijke vrees Gods een mens in brengt. Markus 7.
Hoe heeft zij de Papisten gedurende honderden van jaren gemarteld en gepijnigd! want wat anders dan deze on-Goddelijke vrees is de oorzaak, ten minste bij de eenvoudigsten en onnozelsten onder hen, van hun boetedoeningen, als: het kruipen naar het kruis, het barrevoets gaan ter bedevaart, de zelfkastijding, het dragen van zakken, het opzeggen van zo vele Paternosters, zo vele Ave Maria's, het zo dikwijls biechten aan de priester, het geven van zoveel geld ter kwijtschelding van zonden, en tal van andere dergelijke dingen, wat anders, zeg ik, is van dit alles de oorzaak dan deze on-Goddelijke vrees Gods? Want konden zij er toe gebracht worden om deze leer te geloven, dat Christus overgeleverd werd voor onze overtredingen en opgewekt voor onze rechtvaardigmaking, en het door het geloof met Goddelijke vrijmoedigheid aan hun eigen zielen toepassen, deze vrees zou verdwijnen, en zo bijgevolg al die dingen, met welke zij zo nodeloos en zonder baat zichzelf kwellen, God oneer, en Zijn volk smart aandoen. Daarom, welwillende lezer, alhoewel mijn tekst gebiedt, dat u inderdaad God zult vrezen, zo wordt er nochtans niet iedere vrees ingesloten, niet elke vrees wordt aangenomen, Nee, niet iedere (of alle) vrees Gods. Want er is, gelijk gij ziet, een vrees Gods, die on-Goddelijk is, en die geschuwd moet worden als hun zonde. Waarom het uw wijsheid en uw zorg moet zijn, te zien en te beproeven of uw vrees Goddelijk is, hetwelk de eerstvolgende zaak zal zijn, die ik ter hand zal nemen.

Ten derde.
De derde zaak, ***waarover ik heb te spreken, is, dat er een vrees Gods is in het hart van sommige mensen, die goed en Goddelijk is, maar dit nochtans niet altijd blijft.***
Of u kunt het aldus nemen: Er is een vrees Gods, die Goddelijk is slechts voor een tijd.
In mijn spreken hierover, en in de blootlegging van deze zaak voor u, zal ik deze methode in acht nemen.

Ten eerste. Ik zal u aantonen wat deze vrees is.
Ten tweede. Ik zal u aantonen door wie of wat deze vrees gewerkt wordt in het hart.
Ten derde. Ik zal u aantonen wat deze vrees doet in de ziel.
Ten vierde. Ik zal u aantonen wanneer deze vrees een einde zal nemen.

Ten eerste. Wat aangaat het eerste, *deze vrees, is een uitwerking van krachtige wakker schuddingen door het woord des toorns,* hetwelk in de ziel een gevoel verwekt van haar recht op de eeuwige verdoemenis, want deze vrees is niet in elke zondaar :hij, die verblind is door de duivel, en die niet in staat is om te zien, dat zijn staat verdoemelijk is, hij heeft deze vrees niet in zijn hart, maar hij, die zich onder de krachtige

werkingen van het woord des toorns bevindt, zoals plaats heeft met de uitverkorenen Gods bij hun eerste bekering, hij heeft deze Goddelijke vrees in zijn hart, dat is, hij vreest, dat die verdoemenis over hem zal komen, welke hij zich naar de rechtvaardigheid Gods heeft waardig gemaakt, omdat hij Zijn heilige wet verbroken heeft. Dit is de vrees, die de drie duizend deed uitroepen: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" en die de stokbewaarder deed uitroepen, en dat wel met grote angst der ziel: "Lieve heren! wat moet ik doen opdat ik zalig worde?" Hand. 16:30.
De handelwijze van God is, te doden en levend te maken, te slaan en daarna te helen, toen het gebod tot Paulus kwam, werd de zonde weer levend, en hij stierf, en die wet, welke verordineerd was ten leven, bevond hij ten dode te zijn, dat is, zij velde het vonnis des doods over hem vanwege zijn zonden, en sloeg zijn geweten met dat vonnis. Daarom, van die tijd af, dat hij het woord hoorde: "Waarom vervolgt gij Mij?" hetwelk op hetzelfde neerkomt als wanneer tot hem was gezegd: Waarom begaat gij doodslag? Lag hij onder het vonnis der veroordeling door de wet, en onder deze vrees voor dat vonnis in zijn geweten.
Hij lag, zeg ik, daaronder, totdat Ananias tot hem kwam om hem te troosten, en hem de vergeving der zonden te prediken. Hand. 9. De vrees dus, die ik nu Goddelijk noem, zij is die vrees, welke eigenlijk genoemd wordt de vrees voor de eeuwige verdoemenis vanwege de zonde, en deze vrees is bij haar eerste ontwaken goed en Goddelijk, omdat zij in de ziel oprijst uit een waarachtig gevoel van haar werkelijke staat. Haar staat van natuur is verdoemelijk, omdat deze zondig is, en omdat hij niet iemand is, die alsnog gelooft in Christus tot vergeving van zonden: "Die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." "Die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, en de toorn Gods blijft op hem." Johannes 3:18, 36. En wanneer de zondaar dit voor het eerst begint te zien, vreest hij het met recht, ik zeg, hij vreest het met recht en reden, en daarom Goddelijk, omdat hij door deze vrees het vonnis onderschrijft, dat tegen hem is uitgegaan vanwege zijn zonde.

Ten tweede. *Door wie of door wat wordt deze vrees gewerkt in het hart?*
Hierop zal ik in het kort antwoorden. Zij wordt gewerkt in het hart door de Geest van God, welke daar in het eerst werkt als een Geest der dienstbaarheid, met het doel om ons met vrees te vervullen. Dit wijst Paulus aan, zeggende: "Want gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees." Rom. 8:15. Hij zegt niet: Gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid, want die hadden zij ontvangen, en dat wel om vrees bij hen te verwekken, hetwelk geschiedde bij hun eerste bekering, zoals uit de voorbeelden bovenvermeld duidelijk blijkt, alles wat hij zegt, is, dat zij Hem niet nogmaals hadden ontvangen, dat is, nadat de Geest, als een Geest der aanneming, gekomen is: want dan komt Hij niet meer als een Geest der dienstbaarheid. Het is dus de Geest van God, namelijk de Heilige Geest, die ons overtuigt van zonde, en zo van onze verdoemelijke staat ter oorzaak van de zonde. Johannes 16:8 - 9.
Want het is onmogelijk, dat de Geest van God ons van zonde overtuigt, of Hij moet ons ook tonen, dat onze staat verdoemelijk is vanwege de zonde, voornamelijk indien Hij ons zo overtuigt voor wij geloven, en dat is de bedoeling van onze Heere in die plaats: "van zonde," en zo van hun verdoemelijke staat door de zonde, omdat zij in Mij niet geloven. Wanneer dus de Geest van God in het hart werkt als een Geest der

dienstbaarheid, doet Hij het door in ons te werken door de wet: " want door de wet is de kennis der zonde." Rom. 3:20.

En in deze Zijn werking wordt Hij gepast *een Geest der dienstbaarheid genoemd*:

1. Omdat Hij ons door de wet toont, dat wij inderdaad in dienstbaarheid zijn aan de wet, de duivel, de dood en de verdoemenis, want dit is onze eigenlijke staat van natuur, hoewel wij het niet zien totdat de Geest van God komt om deze onze staat van dienstbaarheid aan onze eigen zinnen te openbaren, door ons onze zonden te openbaren door de wet.
2. Hij wordt in deze Zijn werking de Geest der dienstbaarheid genoemd, omdat Hij ons hier ook houdt, te weten, in dit gezicht en gevoel van onze staat der dienstbaarheid, zo lang als dienstig is dat wij daar zouden blijven, hetwelk voor sommige der heiligen een langere, en voor sommige een kortere tijd is. Paulus werd er drie dagen en drie nachten in gehouden, maar de stokbewaarder en de drie duizend, voor zover men kan afleiden, niet boven een uur, maar sommigen in deze latere tijden worden er gedurende dagen en maanden in gehouden, zo niet jaren. Maar, zeg ik, laat de tijd langer of korter zijn, het is de Geest van God, die hem onder dit juk houdt, en het is goed, dat een mens er in ZIJN tijd onder gehouden wordt, gelijk de uitspraak is van de Klaagliederen: "Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt." Klaagliederen 3:27. Dat is, bij zijn eerste ontwaken, zo lang als het deze Heilige Geest goeddunkt op deze wijze door de wet te werken. Nu wordt, gelijk ik zei, de zondaar in het eerst door de Geest van God in deze dienstbaarheid gehouden, dat is, hij ontvangt zo'n ontdekking van zijn zonde en van zijn verdoemenis vanwege de zonde, en wordt ook zo vast onder het gevoel daarvan gehouden, dat het niet in de macht staat van enig mens, noch ook zelfs van de engelen des hemels, om hem te ontbinden of in vrijheid te stellen, totdat de Heilige Geest Zijn bediening verandert, en in de zoete en vrede ademende tijdingen van zaligheid door Christus in het Evangelie tot zijn arme, terneergeslagen en bekommerd geweten komt.

Ten derde. *Ik kom u nu aantonen wat deze vrees in de ziel doet.*

Nu, hoewel deze Goddelijke vrees niet altijd bij ons voortduurt, zoals ik u straks verder zal aantonen, zo verschilt zij nochtans in grote mate van die, welke geheel en al on-Goddelijk is van zichzelf, beide ter oorzaak van de auteur, alsook van de uitwerkingen daarvan. Van de Auteur of bewerker heb ik u reeds gesproken, ik zal u nu zeggen wat zij doet.

1. Deze vrees doet een mens zichzelf veroordelen vanwege de zonde, en met een gebrokenen geest voor God onder dit oordeel neervallen, hetwelk welbehaaglijk is aan 24 God, omdat de zondaar door dit te doen God in Zijn uitspraak rechtvaardigt, en de gegrondheid van Zijn oordeel erkent. Psalm 51:1 - 4.
2. Gelijk deze vrees een mens zichzelf doet veroordelen en hem zich voor Gods voeten doet neer werpen, zo ook doet zij hem zijn ellende voor Zijn aangezicht betreuren en bewenen, hetwelk ook welgevallig is in Zijn ogen, "Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklaagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf," enz. Jeremia 31:18, 19.
3. Deze vrees doet een mens aan Gods voeten liggen, en zijn mond in het stof steken, of er mogelijk nog hoop is. Dit is ook welbehaaglijk aan God, omdat nu de zondaar

als niets is, en in zijn eigen ogen minder dan niets, wat aangaat enig goed of verdienste: "Hij zitte eenzaam en zwijge stil," omdat hij nu dit juk op zich heeft, "hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting." Klaagliederen 3:28, 29.

4. Deze vrees doet een mens tot God roepen om genade, en dat wel met de meeste ootmoed, nu roept hij met bewustheid, nu roept hij met verslagenheid, nu gevoelt en roept hij, nu draagt hij leed en roept hij: "O God! wees mij zondaar genadig!" Lukas 18:13.
5. Deze vrees maakt, dat een mens niet datgene kan aannemen tot troost en ondersteuning, hetwelk andere, die daarvan ontbloot zijn, zullen opnemen, en waarmee zij zich zullen tevreden stellen. Deze mens moet door God zelf worden gewassen, en door God zelf van zijn zonde worden gereinigd. Psalm 51.
6. Daarom verdwijnt deze vrees niet totdat de Geest van God Zijn bedeling aangaande deze zaak verandert, door na te laten nu door de wet te werken zoals tevoren, en tot de ziel te komen met het zoete woord der belofte van leven en zaligheid door Jezus Christus. Tot dusver is deze vrees Goddelijk, dat is, totdat Christus door de Geest in het Evangelie geopenbaard en aan ons geschonken wordt, en langer niet. Tot dusver is deze vrees Goddelijk, en de reden, waarom zij Goddelijk is, is, omdat het grondwerk daarvan goed is. Ik heb u vroeger gezegd wat deze vrees is, namelijk, dat het de vrees voor de verdoemenis is.

De grond nu voor deze vrees is goed, gelijk blijkt uit deze Bijzonderheden:
1. De ziel vreest de verdoemenis, en dat met recht, omdat zij in haar zonden is.
2. De ziel vreest de verdoemenis terecht, omdat zij niet het geloof in Christus bezit, maar voor het tegenwoordige onder de wet is.
3. De ziel vreest de verdoemenis nu terecht, omdat door de zonde, de wet en door gemis van geloof de toorn van God op haar blijft.
Maar nu, hoewel deze vrees Gods tot dusver goed en Goddelijk is, nochtans nadat Christus door de Geest in het woord van het Evangelie aan ons is geopenbaard, en wij er toe zijn gebracht om Hem aan te nemen als zo geopenbaard en ons aangeboden door een waarachtig en levend geloof, nu is deze vrees, te weten, der verdoemenis, niet langer goed, maar on-Goddelijk. Ook werkt de Geest van God ze nimmer weer in ons. Nu ontvangen wij niet de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees, dat wil zeggen, om de verdoemenis te vrezen, *maar wij hebben ontvangen de Geest der aanneming, waardoor wij roepen: Abba, Vader*. Maar ik wens niet verkeerd te worden verstaan, wanneer ik zeg, dat deze vrees niet langer Goddelijk is. Ik bedoel niet met betrekking tot het wezen en de innerlijkheid daarvan, want ik geloof, dat het hetzelfde is in de kiem, hetwelk naderhand zal opgroeien tot een hogere trap, en tot een meer zachte en evangelische loop en wijze van werking, maar ik bedoel aangaande deze daad van het vrezen der verdoemenis, ik zeg, zij zal nimmer door de Geest bestuurd worden tot dat werk, zij zal nimmer weer die vrucht voortbrengen.

En mijn redenen zijn: Redenen, waarom de Geest van God deze on-Goddelijke vrees niet kan werker.
1. Omdat de ziel, door zich door de belofte, door de Geest, aan Jezus Christus over te geven, van die grondslag afgerukt wordt, op welke zij stond toen zij met recht de verdoemenis vreesde. Zij heeft nu vergiffenis van zonden ontvangen, zij is nu niet

meer onder de wet, maar in Jezus Christus door het geloof, zo is er dan nu geen verdoemenis voor haar. Hand. 26:18, Rom. 6:14, 8:1. Daar het grondwerk nu dus weggenomen is, werkt de Geest die vrees niet weer.

2. Hij kan, nadat Hij tot de ziel gekomen is als een Geest der aanneming, niet weer komen als een Geest der dienstbaarheid om de ziel in zijn eerste vrees te dompelen, te weten, een vrees voor de eeuwige verdoemenis, omdat Hij niet kan bevestigen en tegenspreken, doen en laten. Als een Geest der aanneming zei Hij tot mij, dat mijn zonden mij waren vergeven, dat ik opgenomen was in het verbond der genade, dat God mijn Vader was door Christus, dat ik onder de belofte der zaligheid was, en dat deze roeping en genade gift van God tot mij duurzaam en onberouwelijk is. En meent gij, dat Hij, nadat Hij dit aan mij heeft bekend gemaakt, en de waarheid daarvan aan mijn kostelijke ziel heeft verzegeld, tot mij komen zal, en mij zeggen, dat ik nog in mijn zonden ben, onder de vloek der wet en de eeuwige toorn van God? Nee, nee, het woord van het Evangelie is niet ja, ja, Nee, neen. Het is slechts ja en amen, dit is het, gelijk God waarachtig is, 2 Cor. 1:17 - 20.

3. Daar de staat van de zondaar dus veranderd is, en dat mee door de verandering van bedeling van de Geest, omdat Hij afgelaten heeft van nu als een Geest der dienstbaarheid te zijn om ons tot vrees te brengen, en tot ons hart gekomen is als de Geest der aanneming om ons te doen roepen: *Abba, Vader,* kan Hij niet weer tot Zijn eerste werk teruggaan, want indien dit het geval ware, dan moest Hij toestemmen, ja, en ook bekrachtigen de onheilige en paapse leer: heden vergeven, morgen onvergeven, heden een kind van God, morgen een kind der hel, maar wat zegt de Schrift? "Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen, op welke het gehele gebouw, bekwaam samengevoegd zijnde, opwast tot een heilige tempel in de Heere, op welke ook gij mee gebouwd wordt tot een woonstede in de Geest." Eféze 2:19 - 22.

Tegenwerping. Maar dit is tegengesteld aan mijn bevinding. Wel, Christen, wat is uw bevinding? Wel, ik was in het eerst, gelijk gij gezegd hebt, bezeten met een vrees der verdoemenis, en zo onder de macht van de Geest der dienstbaarheid. Goed zo, en hoe was het daarna? Wel, nadat ik een tijd lang achtereen in deze vrees verkeerd had, werd mij de Geest der aanneming gezonden om aan mijn ziel de vergeving der zonden te verzegelen, en dit deed Hij, en ook werd ik door dezelfde Geest geholpen om, gelijk gij gezegd hebt, tot God te roepen: *Abba, Vader.* Goed zo, en wat toen? Wel, daarna kwam ik in even grote vrees als ik ooit vroeger in geweest was.

Antwoord.

Dit alles kan toegestemd worden, en desniettegenstaande zal toch wat ik gezegd heb een waarheid blijven, want ik heb niet gezegd, dat een Christen, nadat de Geest der aanneming gekomen is, niet weer in even grote vrees zal verkeren, want hij kan meerdere vrees hebben dan hij in het begin had, maar ik zeg, dat, nadat de Geest der aanneming gekomen is, de Geest der dienstbaarheid, als zodanig, niet meer van God gezonden wordt, om ons in die vrees te brengen. Want, let op, want "wij hebben niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees."

Laat het Woord waarheid zijn, wat ook uw bevinding is. Verstaat gij mij niet? Nadat de Geest van God mij heeft bekend gemaakt, en mij ook heeft geholpen om het te geloven, dat de Heere om Christus' wil mijn ongerechtigheden heeft vergeven, zegt Hij niet weer tot mij, dat zij niet vergeven zijn. Nadat de Geest van God mij heeft geholpen, door Christus, om *God mijn Vader* te noemen, zegt Hij niet weer tot mij, dat de duivel mijn vader is. Nadat Hij mij heeft bekend gemaakt, dat ik niet onder de wet ben, maar onder de genade, zegt Hij niet weer tot mij, dat ik niet onder de genade ben, maar onder de wet, en dat ik door haar, vanwege mijn zonden, word overgeleverd aan de toorn en het oordeel van God, maar dit is de vrees, die de Geest, als een Geest der dienstbaarheid, in het eerst in de ziel werkt.

Vraag. Kunt u mij nog verdere redenen opgeven om mij te overtuigen van de waarheid van hetgeen gij zegt?
Antwoord. Ja.
1. Omdat de Geest, daar Hij Zichzelf niet kan logenstraffen, Zijn eigen orde van werking niet kan omverwerpen, noch ook die getuigenis tegenspreken, die Zijn knechten, door zijn ingeving, hebben gegeven van Zijn orde van werking met hen. Maar Hij moet het eerste doen, indien Hij tot ons zegt - en wel nadat wij Zijn eigen getuigenis hebben ontvangen, dat wij onder de genade zijn - dat wij nog onder de zonde, de wet en de toorn zijn. En Hij moet het tweede doen, indien Hij - nadat Hij het eerste werk aan ons als een Geest der dienstbaarheid heeft doorlopen, en overgegaan is tot het tweede als een Geest der aanneming als een Geest der dienstbaarheid weer zou omverwerpen wat Hij tevoren had gebouwd als een Geest der aanneming. En het derde moet dus noodzakelijk volgen, dat is, Hij werpt de getuigenis van Zijn dienstknechten omver, want zij hebben gezegd, dat wij nu de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees niet weer ontvangen, dat is, nadat wij door de Heilige Geest in staat gesteld zijn om God *Abba, Vader* te noemen.

2. Dit is ook duidelijk, omdat het verbond, in hetwelk de ziel nu opgenomen is, blijft, en eeuwigdurend is, niet op de veronderstelling van mijn gehoorzaamheid, maar op het onveranderlijk voornemen Gods, en de krachtdadigheid van de gehoorzaamheid van Christus, wiens bloed dit ook heeft bevestigd. Het is "in alles wel geordineerd en bewaard," zei David, en daarin, zei hij, is "al mijn heil." 2 Samuel 23:5. Het verbond is dus eeuwigdurend in zichzelf, daar het op zo'n goede grondslag is opgericht, en blijft daarom tot in eeuwigheid bestaan ten goede van hen, die daarin zijn ingewikkeld. Luister naar de inhoud van het verbond, en naar de getuigenis Gods van de waarheid daarvan: "Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven: en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet leren, een ieder zijn naaste, en een ieder zijn broeder, zeggende: Ken de Heere, want zij zullen Mij allen kennen van de kleine onder hen tot de grote onder hen. Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken." Hebr. 8:10 - 12.
Indien nu God zo zal doen aan hen, die Hij heeft begrepen in Zijn eeuwigdurend genadeverbond, dan zal Hij hun zonden geenszins meer gedenken, dat is, ter veroordeling - want zo is het, dat Hij ze vergeet, dan kan ook de Heilige Geest, die ook één is met de Vader en de Zoon, niet weer tot ons komen, namelijk nadat wij in

het bezit gesteld zijn van deze heerlijke vruchten van dit verbond, als een Geest der dienstbaarheid, om ons in de vrees der verdoemenis te brengen.

3. De Geest van God kan, nadat Hij tot mij gekomen is als een Geest der aanneming, geenszins weer tot mij komen als een Geest der dienstbaarheid, om mij in vrees te brengen, dat is, in mijn eerste vrees, omdat ik door dat geloof, hetwelk Hij, namelijk God zelf, in mij heeft gewrocht, om te geloven en God te noemen: *Abba, Vader*, verenigd ben met Christus, en niet meer op mijn eigen benen sta, in mijn eigen zonden, of verrichtingen, maar in Zijn heerlijke gerechtigheid, voor Hem, en voor Zijn Vader, maar Hij zal geen lid wegwerpen van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn benen, ook wil Hij niet, dat de Geest van God zou komen als een Geest der dienstbaarheid om hem in een gegronde vrees der verdoemenis te brengen, die volkomen voor God staat in de gerechtigheid van Christus, want dat is een klaarblijkelijke tegenstrijdigheid.

Vraag. Maar kan Hij niet weer komen als een Geest der dienstbaarheid, om mij in mijn eerste vrees te brengen mij ten goede?
Antwoord.
De tekst zegt het tegendeel: "Want wij hebben niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees." Ook wordt God er niet toe gedreven uit gebrek aan wijsheid, om te bevestigen en tegen te spreken, te doen en ongedaan te maken, of 28 anders kan Hij geen goed doen. Wanneer wij zonen zijn, en de aanneming tot kinderen hebben ontvangen, is Hij niet gewoon naderhand de Geest te zenden om ons bekend te maken, dat wij slaven en erfgenamen der verdoemenis zijn, alsook dat wij zijn zonder Christus, zonder de belofte, zonder genade, en zonder God in de wereld, en dit toch moet Hij doen, indien Hij tot ons komt, nadat wij Hem hebben ontvangen als een Geest der aanneming, en ons, als een Geest der dienstbaarheid, in vrees brengt als tevoren. Deze on-Goddelijke vrees gewerkt door de geest des duivels.

Vraag: Maar door welke geest is het dan, dat ik nogmaals in vrees gebracht word, namelijk in de vrees der verdoemenis, en zo in dienstbaarheid?
Antwoord. Door de geest des duivels, die steeds arbeidt om het geloof, de hoop en de troost der Godzaligen te niet te maken.

Vraag. Hoe blijkt dat?
Antwoord.

1. Door de ongegrondheid van zo'n vrees.
2. Door de ongepastheid daarvan.
3. Door de uitwerkingen daarvan.

1. Door de ongegrondheid van zo'n vrees. De grond is weggenomen, want een gegronde vrees voor de verdoemenis is deze: Ik ben nog in mijn zonden, in een staat der natuur, onder de wet, zonder geloof, en zo onder de toorn van God. Dit, zeg ik, is de grond van de vrees der verdoemenis, de ware grond om ze te vrezen, maar nu is de mens, van wie wij spreken, iemand, bij wie de grond van deze vrees weggenomen is door de getuigenis en het zegel van de Geest der aanneming. Hij is geroepen, gerechtvaardigd, en heeft, voor de waarheid van deze zijn toestand, het onderpand van de Geest der aanneming ontvangen, en is daardoor in staat gesteld om God te noemen:

Abba, Vader. Van hem nu, die dit heeft ontvangen, is de grond van de vrees der verdoemenis weggenomen, daarom, zeg ik, is mijn vrees, omdat zij zonder grond is, vals, en zo geen werk van de Geest van God.

2. Door de ongepastheid daarvan. Deze geest komt altijd te laat. Hij komt, nadat de Geest der aanneming is gekomen. Satan is er steeds op uit om te vroeg of te laat te wezen. Indien hij de mensen wil doen geloven, dat zij kinderen zijn, zal hij het hen zoeken wijs te maken, terwijl zij slaven zijn, slaven van hem en van hun lusten. Als hij hen wil doen geloven, dat zij slaven zijn, is het, wanneer zij zonen zijn, en de Geest der aanneming, en door die Geest de getuigenis van hun zoonschap, tevoren hebben ontvangen. En deze boosheid is in zijn natuur ingeworteld: "want hij is een leugenaar, en de vader der leugen," en de heiligen worden met zijn leugens niet beter bekend dan hierin, dat hij er altijd op arbeidt om het werk en de orde van de Geest der waarheid tegen te spreken. Johannes 8.

3. Het blijkt ook uit de uitwerkingen van zo'n vrees. Want er is een zeer groot onderscheid tussen de natuurlijke uitwerkingen van de vrees, welke inderdaad gewerkt is door de Geest der dienstbaarheid en die, welke naderhand gewerkt wordt door de geest des duivels. Het ene, te weten, de vrees, die gewerkt wordt door de Geest der dienstbaarheid brengt ons tot de belijdenis der waarheid, te weten, dat wij voor het tegenwoordige zonder Christus, zonder genade, zonder geloof zijn, dat is, terwijl Hij in ons werkt in onze zondige en verdoemelijke staat, maar het andere, te weten, de geest des duivels, wanneer die komt, hetwelk geschiedt nadat de Geest der aanneming gekomen is, die brengt er ons toe om een leugen uit te spreken, dat is, om te zeggen, dat wij zonder Christus, zonder genade en zonder geloof zijn.
Dit nu, zeg ik, is geheel en in al zijn delen een leugen, en hij is de vader van die leugen. Daarenboven, de rechtstreekse strekking van de vrees, die de Geest van God, als een Geest der dienstbaarheid, in de ziel werkt, is om ons er toe te brengen om met berouw tot God weer te keren door Jezus Christus, maar die laatste vrees strekt rechtstreeks om een mens, als hij eerst het werk van God geloochend heeft gelijk geschiedt, als hij daaraan toegeeft, geheel en al van God en Zijn genade tot hem in Christus te doen afwijken, gelijk duidelijk zal blijken, indien u slechts een eenvoudig, duidelijk en oprecht antwoord geeft op de volgende vragen. Deze vrees drijft een mens van God af.

Vraag: 1. Doet u niet deze vrees in twijfel trekken of er wel ooit een werk der genade in uw ziel gewrocht is?
Antwoord. Ja zeker, dat doet zij.

Vraag: 2. Doet u niet deze vrees in twijfel trekken of wel ooit uw eerste vrees gewerkt werd door de Heilige Geest van God.
Antwoord. Ja voorzeker, dat doet zij.

Vraag: 3. Doet u niet deze vrees in twijfel trekken of gij wel ooit inderdaad enige was troost hebt ontvangen van het Woord en de Geest van God?
Antwoord. Ja voorzeker, dat doet zij.

Vraag: 4. Vindt gij niet met deze vrees duidelijke verzekeringen vermengd, dat uw eerste vertroostingen voortkwamen of van uw verbeelding, of van de duivel, en een vrucht waren van zijn misleidingen? Antwoord. Ja voorzeker, dat bevind ik zo.

Vraag: 5. Verzwakt niet deze vrees uw hart in het gebed?
Antwoord. Ja, dat doet ze.

Vraag: 6. Houdt u niet deze vrees terug van het aangrijpen der belofte van zaligheid door Jezus Christus?
Antwoord. Ja, want ik denk: Als ik vroeger bedrogen ben, als ik vroeger troost ontvangen heb door een geest van misleiding, waarom kan het dan ook nu niet weer het geval zijn? Op die wijze ben ik bevreesd de belofte aan te grijpen.

Vraag: 7. Strekt niet deze vrees om uw hart te verharden en om u wanhopig te maken?
Antwoord. Ja zeker, dat doet ze.

Vraag: 8. Is niet deze vrees voor u een beletsel, om profijt te trekken uit het horen of lezen van het Woord?
Antwoord. Ja voorzeker, want wat ik ook hoor of lees, altijd denk ik: Niets dat goed is behoort aan mij.

Vraag: 9. Strekt niet deze vrees om godslasteringen in uw hart op te wekken tegen God?
Antwoord. Ja zo, dat ik er bijna waanzinnig onder word.

Vraag: 10. Doet niet deze vrees u soms denken, dat het vergeefs voor u is langer op de Heere te wachten?
Antwoord. Ja voorzeker, en ik ben menigmaal bijna tot het besluit gekomen, dat ik niet langer wil lezen, bidden, horen, omgaan met Gods volk, en met meer dergelijke zaken mij ophouden.

Wel, arme Christen, het verblijdt mij, dat u mij zo duidelijk hebt geantwoord, maar, ik bid u, zie op uw antwoord terug. Hoeveel dat van God komt meent gij dat in deze dingen is? Hoeveel van Zijn Geest en de genade van Zijn Woord? Letterlijk niets, want het is onmogelijk, dat deze dingen de ware en natuurlijke uitwerkingen zijn van de werkingen van de Geest van God, als een Geest der dienstbaarheid. Dit is niet iets hetwelk Hij doet. Ziet gij de klauw van de duivel daar niet in, ja, ziet gij die niet in elke van de tien dingen, die gij belijdt? Is er geen verregaande boosheid tastbaar in elke van de uitwerkingen van deze vrees?
Ik besluit dan, gelijk ik begon, dat de vrees, die de Geest van God, als een Geest der dienstbaarheid, werkt, goed en Goddelijk is, niet alleen uit oorzaak van de auteur, maar ook ter oorzaak van de grond en de uitwerkingen, maar toch, zij kan niet langer duren als zodanig, als het bovengenoemde besluit voortbrengende, dan totdat de Geest, als de Geest der aanneming, komt, omdat dan de ziel met klaarheid uitgerukt wordt uit de staat en toestand, waarin zij zichzelf van nature en door de zonde gebracht had, en ingezet wordt in Christus, en zo door Hem in een staat van leven en

gelukzaligheid door genade. Daarom, indien voor het eerst de vrees weerkeert in uw ziel, nadat de Geest der aanneming met u geweest is, weet, dat zij niet komt van de Geest van God maar klaarblijkelijk van de geest des duivels, want zij is een leugen in zichzelf, en haar uitwerkingen zijn zondig en duivels.

Tegenwerping. Maar ik had ook zo'n boosheid in mijn hart bij mijn eerste ontwaken, en daarom moet, volgens uw argument, ook dat van de duivel zijn.
Antwoord.
Zover als die boosheid ging in uw hart, zo verzocht de duivel en uw eigen hart u tot wanhoop te drijven, en u daar te doen omkomen, maar gij hebt de vraag vergeten, de vraag is niet of gij toen ontrust werd door zulke ongerechtigheden, maar of uw vrees voor de verdoemenis op die tijd niet rechtmatig en goed was, omdat zij gegrond was op uw tegenwoordige toestand, welke was, dat u waart buiten Christus, in uw zonden, en onder de vloek der wet, en of nu, sinds de Geest der aanneming tot u gekomen is, en aan u, en voor u heeft gedaan datgene, waarvan melding gemaakt is, ik zeg, of gij nu om iets wat dan ook plaats diende te geven aan dezelfde vrees, voortvloeiende uit dezelfde grond, de verdoemenis. Het is duidelijk, dat dit niet mag geschieden, omdat de grond, de oorzaak weggenomen is.

Tegenwerping. Maar sinds ik verzegeld werd tot de dag der verlossing, heb ik gruwelijk tegen God gezondigd, heb ik dan nu geen oorzaak om te vrezen, zoals tevoren? Kan dan nu niet de Geest der dienstbaarheid opnieuw gezonden worden om mij in vrees te brengen, evenals in het eerst? De zonde was de eerste oorzaak, en ik heb nu gezondigd.
Antwoord. Nee, in geen dele, want wij hebben niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees, dat is, God heeft ons die niet gegeven, "want God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, maar der kracht en der liefde, en der gerechtigheid." 2 Tim. 1:7. Indien dus onze eerste vrees weer over ons komt, nadat wij uit Gods handen hebben ontvangen de Geest der liefde, der kracht en der gematigdheid, moet zij worden tegengestaan, al hebben wij ook gruwelijk tegen onze God gezondigd. Dit is duidelijk uit 1 Samuel 12:20. "Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan." Dat is, niet met die vrees, welke hen van God zou hebben doen vlieden, als besluitende, dat zij nu Zijn volk niet waren. En de reden is: omdat de zonde het verbond niet kan opheffen, in hetwelk de kinderen Gods, door Zijn genade, opgenomen zijn. "Indien Zijn kinderen mijn wet verlaten, en in mijn rechten niet wandelen, indien zij mijn inzettingen ontheiligen, en mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen. Maar mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in mijn getrouwheid niet feilen," Psalm 89:31 - 34.
Nu, indien de zonde het verbond niet opheft, indien de zonde mij niet uit dit verbond werpt, hetwelk persoonlijk met de Zoon van God gemaakt is, en in welks handen ik door de genade van God gesteld ben, dan die ik niet, al heb ik ook gezondigd, te vrezen met mijn eerste vrees. De zonde kan, nadat de Geest der aanneming gekomen is, de betrekking niet opheffen van Vader en zoon, van Vader en kind. En dit beweerde de kerk met recht, en dat wel toen haar hart onder grote hardheid was, en toen zij zich schuldig gemaakt had aan het afwijken van Zijn wegen, want zij zegt: "Gij zijt toch onze Vader." Jesaja 63:16, 17.

Toch bent u het, al is dit ook onze toestand, en al erkent Israël ons ook niet voor de zodanige. Dat de zonde de betrekking van Vader en zoon niet opheft, is verder duidelijk. "Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij diegenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden. En aangezien gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest van Zijn Zoon uitgezonden in uw harten, die roept: *Abba, (of Vader) Vader!"*
Let nu op: "Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht," dat is, niet meer onder de wet des doods en der verdoemenis, "maar een zoon, en indien u een zoon zijt, zo bent u ook een erfgenaam van God door Christus." Gal. 4:4 - 7.
Veronderstel, een kind beledigt en overtreedt gruwelijk tegen zijn vader, is de betrekking tussen hen daarom opgeheven? nogmaals, veronderstel, dat de vader de zoon geselt en kastijdt voor zo'n overtreding, is de betrekking tussen hen daarom opgeheven?
Ja, veronderstel, dat het kind nu, uit onwetendheid, roepen zou, en zeggen: Deze man is nu mijn vader niet meer, is hij daarom nu niet meer zijn vader? Ziet niet iedereen de dwaasheid in van zo'n redenering? Welnu, van dezelfde natuur is die leer, welke zegt, dat, nadat wij de Geest der aanneming hebben ontvangen, de Geest der dienstbaarheid weer tot ons gezonden wordt om ons met de vrees der eeuwige verdoemenis te vervullen. Weet dan, dat uw zonde, nadat gij hebt ontvangen de Geest der aanneming om tot God te roepen: *Abba, Vader*! gerekend wordt voor de overtreding van een kind, niet van een slaaf, en dat alles, wat u wegens die overtreding overkomt, slechts de kastijding van een Vader is, en - "wat zoon is er, die de vader niet kastijdt?"
Het is uw opmerking waard, dat de Heilige Geest diegenen op hun plaats zet, die, onder hun kastijdingen vanwege de zonde, vergeten om God hun Vader te noemen: "En gij hebt," zegt Paulus, "vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon! acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft wordt." Ja, merkt nog verder op, dat Gods kastijding van Zijn kinderen wegens hun zonde een teken is van genade en liefde, en niet van Zijn toorn en uw verdoemenis, daarom is er nu geen grond voor bovengenoemde vrees: "Want wie de Heere lief heeft, kastijdt Hij, en Hij geselt iedere zoon, die Hij aanneemt." Hebr. 12. Indien nu God niet wil, dat zij, die de Geest van de Zoon hebben ontvangen, hoewel Hij hen kastijdt, de betrekking zullen vergeten, waarin zij door de aanneming tot kinderen staan tot God, indien Hij hen op hun plaats zet, die dit vergeten, wanneer Zijn roede op hun rug is wegens de zonde, dan is het duidelijk, dat die vrees, welke gij hebt onder een schijn van de wederkomst van de Geest, als een Geest der dienstbaarheid, om u met de vrees der eeuwige verdoemenis te vervullen, niets anders is dan Satan onder een dekmantel, om des te beter zijn listen over u te doen gelukken.

Ik zal u nog twee of drie voorbeelden meer geven, waarin het blijken zal, dat gij, wat u ook overkomt, ik bedoel als een kastijding voor de zonde, nadat de Geest der aanneming gekomen is, door het geloof vasthouden moet aan de betrekking van Vader en zoon.
Van het volk, van hetwelk Mozes spreekt, wordt gezegd, dat zij de Rotssteen van hun zaligheid hebben licht geacht, welke Rotssteen Jezus Christus is, en dat is inderdaad een gruwelijke zonde, nochtans zegt hij: "Is Hij niet uw Vader, die u verkregen heeft?" en vermaant hen dan om te gedenken aan de dagen vanouds. Deuteronomium

32:6. Diegenen, van welke gesproken wordt bij de profeet Jeremia hadden met vele boeleerders gehoereerd, en allerlei boosheden bedreven, en waren, gelijk het heet in een andere schriftuur plaats, van hun God afgehoereerd, nochtans roept God hun door de profeet toe, zeggende: "Zal u niet van nu af tot Mij roepen: *Mijn Vader*! Gij zijt de leidsman van mijn jeugd!" Jeremia 3:4. Herinnert u ook die verhevenen tekst, vermeld in 1 Samuel 12:20, "Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan," en legt er u op toe om het geloof in uw ziel te bewaren, dat u een kind zijt, als het waar is, dat u tevoren de Geest der aanneming hebt ontvangen, en dat u zo niet onder uw eerste vrees behoort te vervallen, omdat de grond weggenomen is, namelijk de eeuwige verdoemenis.
Laat nu niemand uit hetgeen er gezegd is moed scheppen om een loszinnig leven te leiden, onder de veronderstelling, dat zij eens in Christus zijn, en altijd in Christus, en het verbond kan niet verbroken worden, noch de betrekking van Vader en kind opgeheven, want zij, die dit doen, het is duidelijk, hebben niet leren kennen wat het is, de Geest der aanneming te ontvangen.
Het is de geest des duivels in zijn eigen kleur, die hun dit ingeeft, en die hen overhaalt zo te handelen. Zullen wij het kwade doen, opdat het goede daaruit voortkome? Zullen wij zondigen, opdat de genade te meerder worde? of zullen wij een snood leven leiden, omdat God ons door genade verlost heeft van de toekomende toorn? Dat zij verre: deze gevolgtrekkingen zijn de tekenen, dat iemand inderdaad ontbloot is van de vrees Gods, en van de Geest der aanneming meteen. Want wat zoon is er, die, omdat de vader de betrekking niet kan verbreken, noch toelaten, dat de zonde dit doet - dat is, de betrekking, die er bestaat tussen de Vader en hem - die daarom zeggen zal: Ik zal geheel en al naar mijn eigen lusten leven, ik zal mij er op toeleggen om een voortdurende kwelling voor mijn Vader te zijn?

Overwegingen om zulke verzoekingen te verhinderen.
Maar opdat de duivel (want sommigen zijn niet onbekend met zijn listen) geen voordeel zou verkrijgen op sommigen van de zonen, om hen af te trekken van de kinderlijke vrees van hun Vader, laat mij hier, om zulke verzoekingen te verhinderen, aan dezulken de volgende overwegingen aanbieden.

Ten eerste. Hoewel God de betrekking niet kan en niet zal opheffen, welke de Geest der aanneming heeft gemaakt tussen de Vader en de zoon, om enige zonde, die dezulken bedrijven, nochtans kan Hij, en Hij doet het menigmaal, de troost van hun aanneming van hen wegnemen, door niet toe te laten, dat Zijn kinderen, terwijl zij zondigen, het zoete en troostvolle gevoel daarvan aan hun harten hebben. Hij kan hen door strikken laten omringen en door plotselinge vrees laten verontrusten. Hij weet duisternis te zenden, opdat zij niet zien, en hen, door overvloed van wateren te laten bedekken. Job 22:10, 11.
Ten tweede. God weet Zijn aangezicht voor hen te verbergen, en hen zo met die bedeling te treffen, dat de gehele wereld niet bij machte zal zijn hen te troosten. "Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen?" Job 23:8 - 9, 34:29.
Ten derde. God kan u opnieuw bezwaren met de zonden, die Hij al zolang vergeven heeft, en dat op zo'n wijze, dat het bitter zal zijn voor uw ziel. "Want Gij schrijft tegen mij, bittere dingen," zegt Job, "en Gij doet mij erven de misdaden van mijn jonkheid." Hierdoor ook deed Hij eens David daartegen zuchten en bidden als een onverdraaglijke bekommernis. Job 13:26, Psalm 25:7.

Ten vierde. God kan u in ketenen in de kerker leggen, en een steen op u rollen, Hij kan uw voeten bevestigen in de stok, en u tot een schouwspel maken voor mensen en engelen. Klaagliederen 3:7, 53, 55, Job 13:27, Nahum 3:6.
Ten vijfde. God weet de zoete werkingen en zalige invloeden van Zijn genade in uw ziel te doen ophouden, en die regenbuien van het Evangelie, welke gij vroeger hebt genoten, nu voor u niets anders te doen worden dan pulver en stof. Psalm 51, Deuteronomium 28:24.
Ten zesde. God weet tegen u te strijden "met het zwaard Zijns monds," en u tot een mikpunt te maken voor Zijn pijlen, en dit is een aller verschrikkelijkste bedeling. Openb. 2:16, Job 6:4, Psalm 38:2 - 5.
Ten zevende. God weet u zo door schuld en benauwdheid neer te buigen, dat u op generlei wijze in staat zult zijn uw hoofd op te heffen. Psalm 40:12.
Ten achtste. God weet uw beenderen te verbrijzelen, en u daarom in voortdurende geestesangst te doen leven, ja, Hij kan een vuur in uw beenderen zenden, hetwelk branden zal en niemand zal het uitdoven. Psalm 51:8, Klaagliederen 3:4, 1:13, Psalm 102:3, Job 30:30.
Ten negende. God weet u terzijde te leggen, en geen gebruik van u te maken in betrekking tot enig werk voor Hem in uw geslacht. Hij kan u terzijde werpen als een gebroken vat. Psalm 31:12, Ezech. 44:10 - 13.
Ten tiende. God weet u te doden, en u van de aarde weg te nemen vanwege uw zonden. 1 Cor. 11:29 - 32.
Ten elfde. God weet u te plagen in uw dood, met grote plagen en van lange duur. Psalm 78:45, Deuteronomium 28.
Ten twaalfde. Wat zal ik zeggen? God weet Satan op u los te laten, wanneer gij op sterven ligt, kan Hij hem vrijheid geven u dan aan te vallen met grote verzoekingen, Hij weet u te bezwaren met al uw liefdeloosheid jegens Hem, en dat wel wanneer gij, gelijk ik zei, van de wereld scheidt, Hij kan maken, dat uw leven in voortdurende twijfel voor uw aangezicht is, en u niet toelaten enige troost te scheppen dag of nacht, ja, Hij kan uzelfs tot waanzinnigheid drijven door Zijn kastijdingen om uw dwaasheid, en nochtans zal alles door Hem u aangedaan worden, gelijk een vader zijn zoon kastijdt. Deuteronomium 28:65 - 67.
Ten dertiende. Verder, God weet u in een wolk van uw doodsbed te doen vallen, Hij kan u in het donker laten sterven, wanneer gij sterft, zal u niet weten, waarheen gij gaat, te weten, naar de hemel of naar de hel. Ja, Hij weet het u te laten toeschijnen, dat u het leven niet deelachtig wordt, beide in uw eigen ogen, alsook in de ogen van hen, die u aanschouwen. "Laat ons dan vrezen," zegt de Apostel - hoewel niet met slaafse, maar met kinderlijke vrees - "dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn." Hebr. 4:1.
Dit alles nu, en veel meer, kan God de Zijnen als een vader aandoen door Zijn roede en vaderlijke bestraffingen.
Ach! wie weten het dan zij, die zich daaronder bevinden, waarin verschrikkingen, vrees, benauwdheden en ontzetting God Zijn volk kan brengen, Hij kan hen brengen in een oven, een vuur, en geen tong kan het uitspreken waarin al niet, zo ondoorgrondelijk en vreselijk zijn Zijn Vaderlijke kastijdingen, en geven hun nochtans nimmer de Geest der dienstbaarheid nogmaals tot vrees. Daarom, indien u een zoon zijt, wacht u voor de zonde, opdat niet al deze dingen u overvallen en over u komen.

Tegenwerping. Maar ik heb gezondigd, en ben onder deze hoge en machtige hand Gods.
Antwoord. Dan weet gij, dat wat ik zeg, waarheid is, maar wees nochtans op uw hoede voor te luisteren naar zulke verzoekingen, welke u zouden willen doen geloven, dat u buiten Christus zijn, onder de wet en in een staat der verdoemenis, en wees ook op uw hoede, dat u niet tot het besluit komt, dat de bewerker van deze vrees de Geest van God is, weer tot u gekomen als een Geest der dienstbaarheid, om u in zo'n vrees te brengen, opdat u niet voor uzelf onbewust de duivel tart, uw Vader onteert, de goede leer omverwerpt, en uzelf in een dubbele verzoeking brengt.

Tegenwerping. Maar als God aldus met een mens handelt, wat kan hij dan anders denken, dan dat hij een verworpeling is, iemand, die buiten de genade, buiten Christus en buiten het geloof staat?
Antwoord. Nee, maar waarom verzoekt gij de Heere uw God? Waarom zondigt gij en tergt gij de ogen van Zijn heerlijkheid? "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden." Klaagliederen 3:39. Hij plaagt of bedroeft de mensenkinderen niet van harte, maar zo gij zondigt, zo zal God, hoewel Hij uw ziel moge zaligen, gelijk Hij zal doen indien u een aangenomen zoon van God zijt, u nochtans doen weten, dat zonde zónde is, en Zijn roede, waarmee Hij u zal kastijden, zal, zo het nodig mocht zijn, van schorpioenen gemaakt worden.
Lees het gehele boek der Klaagliederen, lees Jobs en Davids klachten, ja, lees wat Zijn Zoon, Zijn Geliefden overkwam, en dat, toen Hij slechts in de plaats van zondaren stond, in Zichzelf ten enenmale onschuldig zijnde, en overweeg dan, o gij zondigend kind van God! Of het enige onrechtvaardigheid is in God, ja, of het niet noodzakelijk is, dat u gekastijd wordt voor uw zonde.
Maar dan, zeg ik, wanneer de hand Gods op u is, hoe smartelijk dit ook moge zijn, wees dan op uw hoede en wacht u, dat u geen plaats verleent aan uw eerste vrees, opdat u niet, gelijk ik vroeger zei, aan uw bezoeking toevoegt, en om u hier te helpen, zal ik u enige weinige voorbeelden geven van de gedragingen van sommige der heiligen onder enige van de zwaarste bezoekingen, die zij vanwege de zonde ondervonden hebben. Gedragingen van sommige der heiligen onder zware verzoekingen vanwege de zonde:

Ten eerste. Job was in grote droefenis, en dat wel, zoals hij beleed, vanwege de zonde, in die mate, dat hij zei, dat God hem tot Zijn mikpunt gesteld had om naar te schieten, en dat Hij als een reus tegen hem aanliep, dat Hij hem bij de nek greep en hem verpletterde, en hem rekende als Zijn vijand, dat Hij Zijn aangezicht voor hem verborg, en dat hij niet wist vaar Hem te vinden, nochtans rekende Hij dit alles niet als een teken van een verdoemelijke staat, maar als een beproeving en kastijding, en zei, toen hij in het heetste van de strijd was: "Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen." En nogmaals, toen de verzoeker hem de gedachte wilde opdringen, dat God hem wilde doden antwoordt hij met het grootste vertrouwen:, Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" Job 7:20, 13:15, 14:12, 16, 19:11, 23:8 - 10.

Ten tweede. David klaagde, dat God zijn beenderen verbrijzeld had, dat Hij Zijn aangezicht gesteld had tegen zijn zonden, en de vreugde Zijns heils van hem

genomen had, nochtans zegt hij juist op deze tijd: "O God, Gij God mijns heils!" of van mijn zaligheid. Psalm 51:8 - 14.

Ten derde. Heman klaagde, dat zijn ziel der tegenheden zat was, dat God hem in de onderste kuil gelegd had, dat Hij zijn bekenden ver van hem had gedaan, en zijn ziel verstiet, en Zijn aanschijn voor hem verborg. Dat hij van der jeugd aan bedrukt was en dood brakende, hij zegt bovendien, dat de hittige toornigheden Gods over hem gingen, dat Zijn verschrikkingen hem deden vergaan, ja, dat hij te van die oorzaak twijfelmoedig was, en toch, voor hij nog een van deze klachten uit, klemt hij zich vast aan God als Zijn God, zeggende: "O HEERE, God mijns heils!" Psalm 88.

Ten vierde. De kerk in de Klaagliederen klaagt, dat de HEERE haar bedroefd had vanwege de veelheid van haar overtredingen, en wel in de dag van Zijn hittige toorn, alsook dat Hij haar geweldigen onder de voet had vertreden, en dat Hij de Heidenen tegen haar had opgeroepen, zij zegt, dat Hij haar in Zijn toorn met een wolk bedekt had, dat Hij geworden was als een vijand, en dat Hij haar koperen boeien verzwaard had, zij voegt er bovendien bij, dat Hij de oren had gesloten voor haar gebed, haar tanden met zandsteentjes had verbrijzeld, en haar in de as had neergedrukt, en tenslotte, dat Hij haar geheel had verworpen. Maar wat doet zij onder al deze beproeving? geeft zij haar geloof en haar hoop op, en keert zij weer tot die vrees, die de eerste dienstbaarheid verwekte? Nee, "de HEERE is mijn deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen," ja, zij voegt er aan toe: "HEERE! Gij hebt de twistzaken van mijn ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost." Klaagliederen 1:5, 2:1, 2, 5, 3:7, 8, 16, 5:22, 3:24, 31, 58.

Deze dingen tonen, dat Gods volk, zelfs nadat zij de Geest der aanneming ontvangen hebben, gruwelijk in de zonde gevallen zijn, en daarvoor bitter gekastijd zijn geworden, en ook, dat zij, toen de roede het smartelijkst op hen was, zeer gewetensvol waren in het toegeven aan hun eerste vrees, waarmee zij bevreesd werden gemaakt door de Geest, toen Hij werkte als een Geest der dienstbaarheid, want inderdaad de Geest der dienstbaarheid komt niet als zodanig voor de tweede maal om ons in vrees te brengen, dat is, nadat Hij als de Geest der aanneming tot de ziel gekomen is.
Ik besluit dan, dat die vrees, die gewerkt wordt door de Geest der dienstbaarheid, goed en Goddelijk is, omdat de grond daarvoor zuiver is, en ik besluit ook, dat Hij maar eens als een Geest der dienstbaarheid tot de ziel komt, en die eenmaal is voor Hij komt als een Geest der aanneming: en zo dus dezelfde vrees uw hart nogmaals aangrijpt, dat is, zo gij, nadat gij de Geest der aanneming hebt ontvangen, nogmaals vreest, dat uw ziel de verdoemenis zal ondergaan, dat u buiten Christus zijt, en onder de wet, is die vrees boos en uit de duivel, en zij behoort in geen geval door u te worden toegelaten.

Hoe de duivel deze vrees werkt.

Vraag. Maar aangezien het is gelijk gij zegt, hoe werkt dan de duivel, nadat de Geest der aanneming gekomen is, het kind van God nogmaals in de vrees, dat hij buiten

Christus is, geen vergiffenis heeft ontvangen, en zo een erfgenaam is van de eeuwige verdoemenis?

Antwoord.
1. Door het werk der genade, dat in onze harten gewrocht is, en de getuigenis van de Heilige Geest der aanneming te loochenen, en ons over te halen dit ook te doen. Of, 2. Door misbruik te maken van onze onbekendheid met de eeuwigdurende liefde Gods tot de Zijnen in Christus, en de duur van het verbond der genade. Of, 3. Door misbruik te maken van de een of andere schriftuur plaats, die zo'n mening schijnt voor te staan, maar het niet doet. Of, 4. Door onze zinnen en onze rede te misleiden. Of, 5. Door ons ongeloof te versterken. Of, 6. Door ons oordeel te overschaduwen met nare duisternis. Of, 7. Door ons nagemaakte voorstellingen van God te geven. Of, 8. Door onze innerlijke bedorvenheden op te wekken en aan het woelen te brengen. Of, 9. Door een menigte akelige godslasteringen in onze harten uit te gieten. Of, 10.Door verkeerde uitlegen te geven aan de roede en de kastijdende hand van God. Of, 11. Door er ons mee te bezwaren, dat onze slechte gedragingen onder de roede en de kastijdende hand van God een teken is, dat wij inderdaad geen genade hebben, maar in één woord verdoemde, buiten de genade geslotene verworpelingen zijn.
Door deze dingen, en andere daaraan gelijk, brengt Satan, zeg ik, het kind van God niet alleen aan de grenzen, maar zelfs tot in het binnenste van de vrees der verdoemenis, nadat het een zalige getuigenis heeft ontvangen van het eeuwige leven, en dat wel door de Heilige Geest der aanneming.

HET VOLK VAN GOD MOET ZIJN ROEDE VREZEN.

Vraag. Maar zou u niet wensen, dat het volk Gods met vrees voor Zijn roede is aangedaan, en bevreesd is voor Zijn oordelen?
Antwoord. Ja, en hoe meer zij daarvoor recht bevreesd zijn, hoe minder en hoe zeldzamer zij daaronder zullen komen, want het is gebrek aan vrees, die ons in de zonde brengt, en het is de zonde, die ons in deze bezoekingen brengt. Maar ik zou niet wensen, dat zij vreesden met de vrees der slaven, want dat zal geen meerdere kracht geven tegen de zonde, maar ik zou wensen, dat zij vreesden met de eerbiedige vrees der zonen, en dat is de weg om af te wijken van het kwaad.

Vraag. Hoe geschiedt dat?
Antwoord. Wel, door steeds te geloven, daar men tevoren de Geest der aanneming heeft ontvangen, dat Hij onze Vader is, en zo te vrezen met de vrees der kinderen, niet gelijk slaven een tiran vrezen. Ik zou daarom wensen, dat zij zagen op Zijn roede, bestraffingen, plagen en kastijdingen, en ook op de toorn waarmee Hij dat alles oplegt, als slechts de bedelingen van hun Vader. Wanneer dit geloofd wordt, onderhoudt het, of helpt ten minste onderhouden, in het hart een buigen onder de roede als van een zoon. Dit onderhoudt ook in de ziel een belijdenis der zonde als van een zoon, en een rechtvaardigen van God onder al de bestraffingen, waarmee Hij onze ziel wondt. Dit dringt er ons ook toe om tot Hem te komen, om aanspraak te maken op en ons vast te houden aan vorige gunstbewijzen, om meer te verwachten, en te hopen, dat al Gods tegenwoordige bedelingen omtrent ons een goed einde zullen hebben. Micha 7:9, Klaagliederen 1:18, Psalm 77:10 - 12, Klaagliederen 3:31 - 34. God nu wil, dat wij zo

Zijn roede zullen vrezen, omdat Hij besloten is ons daarmee te kastijden, indien wij tegen Hem zondigen, gelijk ik alreeds heb aangetoond, want hoewel Gods ingewanden zich in Hem omkeerden, zelfs terwijl Hij Zijn volk Zijn bedreigingen doet horen, nochtans zo wij zondigen, zal Hij de roede zo hard aanleggen, dat Hij ons doet uitroepen: "O wee nu ons, dat wij zo gezondigd hebben!" Klaagliederen 5:16, en daarom, gelijk ik zei, wij moeten bevreesd zijn voor Zijn oordelen, maar alleen, gelijk tevoren is aangewezen, als voor de roede, de toorn en het oordeel van een Vader. Vijf overwegingen om aan te dringen op kinderlijke vrees.

Vraag. Maar hebt gij nog enige andere overwegingen om ons te bewegen om God te vrezen met kinderlijke vreze?
Antwoord. Ik zal u in deze plaats vijf geven.
1. Overweeg, dat God het dienstig oordeelt, dat het zo geschiedt, en Hij is wijzer van hart dan u, Hij weet het best hoe Zijn volk te beveiligen voor de zonde, en heeft hun tot dat einde de wet en de geboden gegeven om zo te lezen, opdat zij mogen leren Hem te vrezen als een Vader. Job 37:24, Prediker 3:14, Deuteronomium 17:18 - 19.
2. Overweeg, dat Hij geweldig is in vermogen, zo Hij slechts aanraakt met een vaderlijke aanraking, kan mens noch engel het verdragen, ja, Christus maakt van dat argument gebruik: "Vreest Dien, die, nadat Hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen, ja, Ik zeg u, vreest Dien." Lukas 12:4 - 5.
3. Overweeg, dat Hij overal is, gij kunt niet buiten zijn gezicht of Zijn tegenwoordigheid zijn, noch buiten het bereik van Zijn hand. "Zal u Mij niet vrezen, spreekt de HEERE?" "Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE, vervul Ik niet de hemel en de aarde, spreekt de HEERE?" Jeremia 5:22, 23:24.
4. Overweeg, dat Hij heilig is, en niet met welgevallen op de zonden van Zijn volk kan neer zien. Daarom, zegt Petrus, "als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die tevoren in uw onwetendheid waren, maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al uw wandel, daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig. En indien u tot een Vader aanroept Degene, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar een ieders werk, zo wandelt in vrees de tijd van uw inwoning."
5. Overweeg, dat Hij goed is, en goed voor u geweest is, goed, in dat Hij u tussen andere heeft uitverkoren, en u heeft gered van hun dood en hun hel, hoewel gij misschien erger waart in uw leven dan zij, die Hij liet liggen, toen Hij u aangreep. O dit moet uw hart dringen om de Heere te vrezen al de dagen uws levens. "En zij zullen vrezende komen tot de HEERE en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen." Hosea 3:5.
En nu heb ik voor het tegenwoordige die vrees afgehandeld, ik bedoel wat aangaat haar eerste werkingen, te weten, om mij in de vrees der verdoemenis te brengen, en zal in de volgende plaats gaan handelen.

OVER DE GENADEGAVE DER VREES, WELKE MEER ONMIDDELLIJK BEDOELD WORDT IN DE TEKST.

Ik zal nu over deze vrees spreken, welke ik een blijvende Goddelijke vrees noem, eerst, bij wijze van verklaring, waarbij ik zal aantonen,

Ten eerste. Hoe zij in de Schrift beschreven wordt.
Ten tweede zal ik u aantonen waar deze vrees uit voortvloeit. En dan zal ik u,
Ten derde, ook aantonen wat uit haar voortvloeit. Hoe deze vrees beschreven wordt door de Schrift.

Ten eerste. ***Wat aangaat het eerste dezer, te weten, hoe door de Schrift deze vrees beschreven wordt, en dat,***

Ten eerste. Meer algemeen.
Ten tweede. Meer bijzonder.
Ten eerste. Meer algemeen.

1. Zij wordt genoemd een genade gave, dat is, een zoet en zalig werk van de Geest der genade, gelijk Hij door God aan de uitverkorenen gegeven is.
Hierom zegt de apostel: "Laat ons de genade vasthouden, door welke wij welbehaaglijk God mogen dienen met eerbied en Godvruchtigheid", of Goddelijke vrees. Hebr. 12:28. Want gelijk die vrees, die dienstbaarheid brengt, in de ziel gewerkt wordt door de Geest als een Geest der dienstbaarheid, zo wordt deze vrees, welke een vrees is die wij hebben terwijl wij in de vrijheid der zonen staan, door Hem gewerkt als Hij aan ons onze vrijheid openbaart: "Waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid", dat is, waar Hij is als een Geest der aanneming, de ziel vrijmakende van die dienstbaarheid, onder welke zij gehouden werd door dezelfde Geest, terwijl Hij werkte als een Geest der dienstbaarheid. Daarom, dat Hij, gelijk Hij genoemd wordt een Geest werkende dienstbaarheid tot vrees, als de Geest van de Zoon en der aanneming genoemd wordt: "De Geest der vrees des HEEREN " Jesaja 11:2. Omdat het die Geest der genade is, die de Bewerker, Versterker en Onderhouder is van onze kinderlijke vrees, of van die vrees, welke die van een zoon is, en die de uitverkorenen onderwerpt aan God, Zijn Woord en Zijn wegen, aan Hem, Zijn Woord en Zijn wegen, als een Vader.

2. Deze vrees wordt ook genoemd de vrees Gods, niet gelijk die, welke on-Goddelijk is, zo genoemd wordt, noch ook gelijk die zo kan genoemd worden, welke gewerkt wordt door de Geest als een Geest der dienstbaarheid, maar bij wijze van verhevenheid, te weten, als een bedeling van de genade van het Evangelie, en als een vrucht der eeuwige liefde. "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." Jeremia 32:38 - 41.

3. Deze vrees Gods wordt Gods schat genoemd, want zij is een van zijn uitgezochte juwelen, zij is een van de zeldzaamheden des hemels: "De vrees des HEEREN zal zijn schat zijn." Jesaja 33:6. En zij mag wel met zo'n naam genoemd worden, want als schat wordt de vrees des Heeren niet in elke hoek gevonden. Er wordt gezegd, dat alle

mensen geen geloof hebben, omdat dat ook kostelijker is dan het goud, hetzelfde wordt gezegd aangaande deze vrees - "Er is geen vrees Gods voor hun ogen," dat is, het merendeel der mensen is ten enenmale ontbloot van dit dierbare kleinood, deze schat, de vrees des Heeren. Arme zwervelingen, wanneer zij strompelende aan het huis van een heer komen, mogen misschien enige overgeschoten brokken krijgen, zij mogen ook oude schoenen en enige ellendige weggeworpen lompen krijgen, maar zij krijgen geen van zijn juwelen, zij mogen zijn uitgezochtste schat niet aanraken, die wordt bewaard voor de kinderen en diegenen, die zijn erfgenamen zullen zijn. Wij kunnen ook hetzelfde zeggen van deze zalige genade gave der vrees, welke hier Gods schat genoemd wordt. Zij wordt alleen geschonken aan de uitverkorenen, de erfgenamen en de kinderen der belofte, alle andere zijn daarvan ontbloot, en blijven dit tot aan de dood en het oordeel.

4. Deze genade gave der vrees is datgene, hetwelk een mens alle mensen doet overtreffen en te boven gaan in de schatting Gods, het is datgene, hetwelk een mens tot sieraad strekt, en hem doet verkiezen boven alle andere: "Hebt gij," zegt God tot de Satan, "ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, Godvrezende en wijkende van het kwaad." Job 1:8, 2:3.
Let er op: Niemand is gelijk hij, niemand op de aarde is gelijk hij. Ik veronderstel, Hij bedoelt of (dat Job de enige oprechte en vrome man was) in die delen, of anders, dat hij de man was, die uitmuntte in de vrees des Heeren, niemand gelijk hij in het vrezen van de Heere, hij ging andere te boven met betrekking tot het vrezen van God, het buigen voor Hem, en het zich in oprechtheid voegen naar Zijn wil, en wordt daarom de uitnemende man geacht. Het is niet de kennis van de wil van God, maar onze oprechte instemming daarmee, die bewijst, dat wij de Heere vrezen, en dat wij dit doen, dat is het, hetwelk ons het kenmerk van uitnemendheid geeft, hieruit blijkt onze oprechtheid, hierin wordt onze vroomheid openbaar.
Een oprecht en vroom man is een die God vreest, en dat wel omdat hij wijkt van het kwaad. Daarom is deze genade gave der vrees die, zonder welke geen deel of stuk der dienst, welke wij God toebrengen, door Hem kan worden aangenomen. Zij is, zoals ik het mag noemen, het zout des verbonds, hetwelk het hart gezond maakt, en moet daar daarom niet ontbreken, zij is ook datgene, waardoor al onze handelingen Gezouten of gezond gemaakt worden, en dat daarom in geen daarvan moet ontbreken Leviticus 2:13.

5. Ik neem deze genade gave der vrees voor datgene, hetwelk het hart verzacht en week maakt, en dat het met ontzag vervult beide voor de goedertierenheden en de oordelen Gods. Zij is het, die in het hart die betamelijke vrees en eerbied voor de hemelse Majesteit onderhoudt, welke passend is te zijn en te worden bewaard in het hart van arme zondaren. Waarom David, wanneer hij deze vrees beschrijft, in de beoefening ervan, haar een schrik of een beroering noemt. "Zijt beroerd," zegt hij, "en zondigt niet," en nogmaals, "Mijn hart heeft gevreesd voor Uw Woord," en nogmaals, "Laat de hele aarde voor de HEERE vrezen," wat is dat? of hoe geschiedt dat? op welke wijze?" Laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken." Psalm 4:4, 119:161, 33:8.
Zij is het dus, die, gelijk ik vroeger zei, zo'n uitnemende zaak is in de ogen Gods, te weten, een genade gave des Geestes, de vrees Gods, Zijn schat, het zout des verbonds,

datgene, hetwelk ons alle andere doet overtreffen, want zij is datgene, hetwelk de zondaar met ontzag voor God vervult, welke gesteldheid voor ons de sierlijkste zaak is, door alle eeuw heen, maar:

Ten tweede. *En meer bijzonder*.
1. Deze genadegave wordt genoemd "het beginsel der wetenschap," omdat door de eerste genadige ontdekking van God aan de ziel deze genade gave verwekt wordt, en nogmaals, omdat de eerste maal dat de ziel gewaar wordt dat God in Christus goed jegens haar is, deze genade gave aangewakkerd wordt, waardoor de ziel in een heilig ontzag voor God gebracht wordt, hetwelk haar met eerbied en gepaste aandacht naar Hem doet luisteren en voor Hem doet beven. Spreuken 1:7.
Het is ook uit kracht van deze vrees, dat de ziel nog meer naar de zalige kennis van God vraagt. Dit blijkt te meer, omdat, waar deze vrees Gods ontbreekt, of waar de ontdekking Gods niet met haar vergezeld gaat, het hart nog steeds weerspannig, hardnekkig en onwillig blijft om meer te kennen, ten einde zich daarnaar te voegen, ja, bij gebreke daarvan zeggen zulke zondaars eerder: Wat God aangaat, dat Hij van ons wijke, en wat aangaat de Almachtige, aan de kennis van Zijn wegen hebben wij geen lust.

2. Deze vrees wordt genoemd "het beginsel der wijsheid," omdat dan, en eerder niet, een mens waarlijk geestelijk wijs begint te worden, wat wijsheid is daar, waar de vrees Gods niet is? Job 28:28, Psalm 111:10. Daarom worden de dwazen aldus beschreven: "Daarom dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vrees des HEEREN niet hebben verkoren." Spreuken 1:29. Het Woord van God is de bron der wetenschap, waarin een mens niet met Goddelijke eerbied zal zien, totdat hij begiftigd is met de vrees des Heeren. Daarom wordt zij met recht genoemd "het beginsel der wetenschap," maar "de dwazen verachten wijsheid en tucht." Spreuken 1:7.
Het is dus deze vrees des Heeren, die een mens wijs maakt aangaande zijn ziel, aangaande het leven, en aangaande een andere wereld. Zij is het, die hem leert hoe hij heeft te handelen om aan dat geestelijke en eeuwige verderf te ontkomen, waardoor de dwaas overvallen en voor eeuwig opgeslokt wordt. Als een mens ontbloot is van deze vrees Gods, waar hij dan ook wijs moge zijn, of waarin hij moge uitmunten, omtrent de aangelegenheden van zijn ziel is er niemand dwazer dan hij, want door het gemis van de vrees des Heeren verlaat hij de beste dingen voor allerlei nietigheden, en jaagt alleen met zijn hele hart die na, welke hem in de strik zullen laten wanneer hij sterft.

3. Deze vrees des Heeren is het kwade te haten. De zonde en de ijdelheid te haten. Zonde en ijdelheid, dat zijn de zoete beten van de dwaas, en die, welke de vleselijke lust van het vlees achterna loopt, en het is alleen de kracht die er gelegen is in de vrees des Heeren, die maakt, dat de zondaar een tegenzin daartegen heeft. Job 20:12. "Door de vrees des HEEREN wijkt men af van het kwade." Spreuken 16:6. Dat is, men vermijdt het, scheidt zich ervan af, en verafschuwt het in zijn openbaringen. Zodat het duidelijk is, dat zij, die het kwade liefhebben, geen bezitters zijn van de vrees Gods. Er is een geslacht, dat het kwade najaagt, dat het in zich opneemt, het voedt, het ophoopt in hun harten, het verbergt, en er voor pleit, en er zich in verheugt het te doen. Deze lieden kunnen niet de vrees des Heeren in zich hebben, want dat is het te haten, en ons daarvan te doen wijken. Waar de vrees Gods en de zonde is, zal het met

de ziel zijn als het was met Israël toen Omri en Tibni onder elkaar streden om beide tegelijk te regeren: een ervan moet ter dood gebracht worden, zij kunnen niet tezamen leven, de zonde moet er onder, want de vrees des Heeren verwekt in de ziel een haat tegen haar, een afschuw van haar, daarom moet de zonde sterven, dat is, wat aangaat haar genegenheden en lusten, want gelijk Salomo in een ander geval zegt, "waar geen hout is, gaat het vuur uit." Evenzo kunnen wij zeggen: Waar een haat is tegen de zonde, en waar men van haar wijkt, daar verliest zij veel van haar kracht, wordt zwak, en neemt af. Daarom zegt Salomo nogmaals, "Vrees de HEERE, en wijk van het kwade." Spreuken 3:7. Als iemand die zegt: Vrees de Heere, en er zal uit volgen, dat u zult wijken van het kwade: het wijken van het kwade is een natuurlijk gevolg, een eigenaardige uitwerking van de vrees des Heeren waar zij is. Door de vrees des Heeren wijken de mensen van het kwade, dat is, in hun oordeel, wil, gemoed en genegenheden. Niet dat door de vrees des Heeren de zonde vernietigd wordt, of haar aanwezen in de ziel verloren heeft, de Kanaänieten zullen er nog altijd zijn, maar zij worden gehaat, verafschuwd, er wordt van gewalgd, tegen gevochten, tegen gebeden, tegen gewaakt, tegen gestreden, en zij worden vernederd door de ziel. Rom. 7.

4. Deze vrees wordt genoemd een springader des levens: "De vrees des HEEREN is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods." Spreuken 14:27 Zij is een springader of fontein, welke zo voortdurend de ziel voorziet met verschillende overdenkingen over de zonde, over God, over de dood en het eeuwige leven, dat zij de ziel in voortdurende beoefening der deugd en in heilige beschouwing houdt. Zij is een Springader des levens: elke werking daarvan, elke handeling en oefening daarvan heeft een was en natuurlijke strekking tot geestelijk en eeuwig geluk. Waarom de wijze man in een andere plaats zegt: "De vrees des HEEREN is ten leven: want men zal verzadigd zijnde vernachten, met het kwaad zal men niet bezocht worden." Spreuken 19:23.
Zij is of strekt ten leven, even als van nature alles een strekking heeft tot datgene, wat er het natuurlijkst voor is, het vuur om te branden, het water om nat te maken, de steen om te vallen, de zon om te schijnen, de zonde om te besmetten, enz. Alzo, zeg ik, strekt de vrees des Heeren ten leven: het is haar natuur de ziel aan te drijven om God te vrezen, om zich aan Christus over te geven, en nederig voor Hem te wandelen. Zij "is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods." Wat zijn de strikken des doods, dan de zonde, de listen des duivels, enz. Van welke de vrees Gods een natuurlijke strekking heeft u te verlossen, en u in de weg te houden, die ten leven strekt.

5. Deze vrees des Heeren wordt genoemd "de tucht der wijsheid." Spreuken 15:33. Gij hebt vroeger gehoord, dat zij het beginsel der wijsheid is, maar hier vindt gij haar genoemd de tucht der wijsheid, want inderdaad, zij is niet alleen datgene, hetwelk maakt, dat een mens begint wijs te worden, maar iets waardoor hij toeneemt en zijn voordeel doet met al die middelen tot het leven, welke God tot dat einde heeft beschikt, dat is, beide tot zijn eigen, en ook tot zijns naasten zaligheid. Zij is de tucht der wijsheid, zij zal een mens bekwaam maken om al zijn natuurlijke vermogens, al zijn natuurlijke wijsheid te gebruiken tot Gods eer en zijn eigen welzijn.
Er ligt zelfs in vele natuurlijke dingen iets, hetwelk ons, indien wij daarin waren onderwezen, zeer veel zou helpen tot het verstaan van geestelijke zaken: "Want in

wijsheid heeft God de hele wereld gemaakt," ook is er niets dat God gemaakt heeft, hetzij in de hemel boven of op de aarde beneden, of er ligt de een of andere geestelijke verborgenheid in opgesloten. Waaraan de mensen zich niets meer storen dan aan de grond, welke zij betreden, of aan de stenen, die onder hun voeten zijn, en dat al, omdat zij deze vrees des Heeren niet bezitten, want hadden zij die, zij zou hen leren te bedenken, en wel door de kennis Gods, die door de vrees van Hem in hun harten gelegd is, dat er, omdat Hij zo groot is en zo goed, noodzakelijk een overvloedige mate van wijsheid moet zijn in de dingen, die Hij heeft gemaakt. Die vrees zou ook trachten uit te vinden welke die wijsheid is, ja, en aan de ziel de tucht of onderwijzing van die wijsheid geven. Dat zij genoemd wordt de tucht der wijsheid, het geeft ons te kennen, dat haar strekking is alles in evenwicht en in goede orde te houden in de ziel. Toen Job bemerkte, dat zijn vrienden niet met hem handelden naar rechtmatigheid en op een ordentelijke wijze, zei hij, dat zij "de vrees des Almachtigen" verlaten hadden. Job 6:14 Want deze vrees houdt een mens in evenwicht in Zijn Woorden en in zijn oordeel over de dingen. Zij kan vergeleken worden bij de ballast van een schip of bij het gewicht aan de balans van een weegschaal: zij houdt alles in evenwicht en doet ons ook de rechte koers houden in betrekking tot de dingen aangaande God en de mens. Waar de vrees Gods uit voortvloeit.

Ten tweede. Ik kom nu tot de tweede zaak, te weten, *u aan te tonen waar deze vrees Gods uit voortvloeit.*
Ten eerste. Deze vrees, deze genade gave der vrees, deze kinderlijke vrees Gods, zij vloeit voort uit de onderscheidende liefde Gods tot Zijn uitverkorenen: "Ik zal hun tot een God zijn," zegt Hij, "en Ik zal Mijn vrees in hun hart geven." Geen andere ontvangen ze dan zij, die ingesloten en opgebonden zijn in die bundel. Daarom wordt ervan hen in dezelfde plaats gezegd, dat zij diegenen zijn, die opgesloten zijn in het eeuwige of eeuwigdurende verbond Gods, en zo aangewezen om het volk te zijn, dat gezegend zou worden met deze vrees. "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken," zegt God, "dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun wel doe, en Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." Jeremia 32:38 - 40. Dit verbond verklaart ons, dat God in Zijn hart onderscheidende liefde heeft voor sommige der mensenkinderen, want Hij zegt, dat Hij hun tot een God zal zijn, dat Hij hen niet zal verlaten, noch ook toelaten, dat zij van Hem afwijken, te weten, geheel. In het hart van deze mensen legt Hij Zijn vrees, die gezegende genade gave, en dat zeldzame en krachtdadige teken van Zijn liefde en van hun eeuwige zaligheid.

Ten tweede. Deze vrees vloeit voort uit een nieuw hart. Deze vrees is niet in de mensen van nature, de vrees der duivels mogen zij hebben, alsook een onGoddelijke vrees Gods, maar deze vrees is in niemand dan waar een nieuw hart woont, een andere vrucht en een andere uitwerking van dit eeuwigdurende verbond en van deze onderscheidende liefde Gods. "En Ik zal u een nieuw hart geven," een nieuw hart, wat voor een is dat? Wel, dezelfde profeet zegt in een andere plaats: "Een hart om Mij te vrezen," een besneden hart, een geheiligd hart. Jeremia 32:39, Ezech. 11:19, 36:26. Zo dan, totdat een mens een hart van God ontvangt, een hart van de hemel, een nieuw hart, heeft hij deze vrees Gods niet in zich.
Nieuwe wijn moet niet in oude lederen zakken gedaan worden, opdat niet het een, te weten, de lederen zakken, de wijn bederft, of de wijn de lederen zakken, maar nieuwe

wijn moet nieuwe lederen zakken hebben, en dan zullen beide behouden worden. Matth. 9:17. Deze vrees Gods moet niet zijn, kan niet gevonden worden in oude harten, oude harten zijn geen lederen zakken, uit welke deze vrees Gods voortkomt, maar wel komt zij voort uit een eerlijk en goed hart, uit een nieuw hart, uit zulk een, dat eveneens een uitwerking is van het eeuwigdurende verbond en de liefde van God tot de mensen. "En Ik zal hun enerlei hart geven" om Mij te vrezen. Er moet in alle handelingen hart zijn, en zonder hart is geen handeling goed, ook kan er geen geloof, liefde of vrees voortkomen uit elke soort van hart. Dit moet voortvloeien uit zulk een, welks natuur het is zulke vruchten op te leveren en voort te brengen. Leest men ook druiven van doornen, of vijgen van distels? Zo kan er uit een bedorven hart niet zo'n vrucht voortkomen als de vrees Gods, als in God te geloven en God lief te hebben. Lukas 6:43 - 45.
Het hart is van nature bedrieglijk boven alle dingen, en uitermate snood: hoe zou dan uit zo'n hart de vrees Gods kunnen voortvloeien? Het kan niet. Hij dus, die geen nieuw hart uit de handen van God ontvangen heeft, kan de Heere niet vrezen.

Ten derde. Deze vrees Gods vloeit voort uit een indruk, een gezonde indruk, die het Woord van God op onze zielen maakt, want zonder een indruk van het Woord is er geen vrees Gods. Hierom wordt er gezegd, dat God aan Israël goede wetten, inzettingen en rechten gaf, opdat zij ze mochten leren, en door ze te leren de Heere hun God mochten leren vrezen. Daarom, zegt God, in een andere plaats: "Vergadert het volk, de mannen, en de vrouwen, en de kinderen, en uw vreemdelingen, die in uw poorten zijn, opdat zij horen, en opdat zij leren, en vrezen de HEERE." Deuteronomium 6:1, 2, 31:12. Want als een mens de goede leer in drinkt in zijn ziel, zo vreest hij God. Zo hij ze veel in drinkt, vreest hij Hem in grote mate, zo hij ze slechts weinig in drinkt vreest hij Hem slechts weinig, zo hij ze in het geheel niet in drinkt, vreest hij Hem in het geheel niet. Dit dus leert ons hoe te oordelen wie de Heere vreest, het zijn zij, die leren, en die met ontzag vervuld zijn voor het Woord. Zij, nu wie het heilige Woord Gods in zijn gehele vorm afgedrukt staat op het aangezicht van hun ziel, zij vrezen God. Rom. 6:17.
Maar integendeel, zij, die de goede leer niet liefhebben, die geen plaats verlenen aan de gezonde waarheden van de God des hemels, in Zijn Testament geopenbaard, om in hun zielen neer te dalen, maar eerder haar en haar was belijders verachten, zij vrezen God niet. Want, gelijk ik vroeger zei, deze vrees Gods, zij vloeit voort uit een gezonden indruk, die het Woord van God maakt op de ziel, en daarom, Ten vierde. Deze Goddelijke vrees vloeit voort uit het geloof, want waar het Woord een gezonde indruk maakt op de ziel, wordt door die indruk geloof verwekt, waaruit ook deze vrees voortvloeit. Daarom wordt het rechte horen van het Woord genoemd "het horen des geloofs." Gal. 3:2.
Hierom wordt er nogmaals gezegd: "Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien worden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin, door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is." Hebr. 11:7. Het woord, de waarschuwing, die hij van God had ontvangen omtrent de dingen die nog niet gezien werden, wrocht, door het geloof daarin, die vrees Gods in zijn hart, die hem de ark deed toebereiden tegen ongeziene gevaren, opdat hij een erfgenaam mocht worden van ongezien geluk. Waar dus geen

geloof is in het Woord van God, daar kan deze vrees niet zijn, en waar het Woord geen gezonde indruk maakt op de ziel, daar kan dit geloof niet wezen. Zodat gelijk de ondeugden samenhangen en evenals de schakels van een keten de een aan de andere verbonden zijn, evenzo de genade gaven des Geestes de vruchten zijn de een van de andere, en zodanig van elkaar afhangen, dat het een niet kan bestaan zonder het andere. Geen geloof, geen vrees Gods, des duivels geloof, des duivels vrees, der heiligen geloof, der heiligen vrees.

Ten vijfde. Deze Goddelijke vrees vloeit ook voort uit een oprecht berouw over en vanwege de zonde, Goddelijke droefheid werkt berouw, en Goddelijk berouw brengt deze vrees voort. "Want ziet," zegt Paulus, "ditzelfde dat u naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? ja verantwoording, ja onlust, ja vrees." 2 Cor. 7:10, 11. Berouw is het gevolg van droefheid, en droefheid is het gevolg van smart, en smart het gevolg van geloof. Nu moet de vrees dus noodzakelijk een gevolg zijn van en voortvloeien uit berouw. Zondaar, bedrieg uzelf niet, indien u een vreemdeling zijt ten opzichte van het oprechte berouw, hetwelk bestaat in droefheid en schaamte voor God vanwege de zonde, gelijk ook in het zich afkeren van dezelve, hebt gij geen vrees Gods, ik bedoel niet deze Goddelijke vrees, want zij is de vrucht van en vloeit voort uit het oprechte berouw.

Ten zesde. Deze Goddelijke vrees vloeit ook voort uit een gevoel van de liefde en goedheid van God jegens de ziel. Waar geen gevoel van hoop is op de goedheid en barmhartigheid van God door Jezus Christus, daar kan deze vrees niet zijn, maar eerder toorn en wanhoop, welke die vrees voortbrengt, die of duivels is, of wel die, welke slechts in ons gewerkt wordt door de Geest, als een Geest der dienstbaarheid, maar hiervan spreken wij nu niet, zodat de Goddelijke vrees, waarover ik nu handel, voortvloeit uit een zeker gevoel of een zekere hoop op de barmhartigheid Gods door Jezus Christus. "Zo Gij, HEERE!" zegt David, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere! wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat u gevreesd wordt." Psalm 130:3 - 4. "Bij U is barmhartigheid," hiervan heeft de ziel bewustheid, en hierop heeft zij hoop, en daarom vreest zij God.
Inderdaad, niets kan een sterkere verplichting op het hart leggen om God te vrezen, dan gevoel van of hoop op de genade. Jeremia 33:8 - 9. Dit verwekt was tederheid des harten, was Goddelijke zachtmoedigheid des geestes, dit doet in waarheid de genegenheden zich uitstrekken naar God, en in deze was tederheid, zachtmoedigheid en het zien uitstrekken der genegenheden naar God ligt het wezen en de kern van deze vrees des Heeren, gelijk openbaar wordt uit de vrucht van deze vrees wanneer wij daarover zullen spreken.

Ten zevende. Deze vrees Gods vloeit voort uit een gepaste beschouwing van de oordelen Gods, die uitgevoerd zullen worden in de wereld, ja, ook op de belijders. Ja verder, Gods volk zelf, ik bedoel wat aangaat henzelf, heeft zo'n beschouwing van Zijn oordelen te hunwaarts, dat daardoor deze Goddelijke vrees voortgebracht wordt. Wanneer Gods oordelen op de aarde zijn, hebben zij de vrees Zijns Naams tengevolge, in de harten van Zijn eigen volk. "Het haar van mijn vlees," zegt David, "is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen."

Psalm 119:120. Toen God Uza sloeg, vreesde David de Heere te die dage. 1 Kronieken 13:12.
Inderdaad, velen letten niet op de werken des Heeren, noch geven acht op de werking van Zijn handen, en dezulken kunnen de Heere niet vrezen. Maar andere geven acht en zijn opmerkzaam, en denken wijselijk na over Zijn Hand., en over de oordelen, die Hij uitvoert, en dat doet hen de Heere vrezen. Dit geeft God zelf als een middel aan om ons Hem te doen vrezen. Hierom gebiedt Hij, dat de valse profeet moet gestenigd worden, "opdat geheel Israël het hore en vreze." Hierom ook gebood Hij, dat de weerspannige zoon moest gestenigd worden, opdat het geheel Israël mocht horen en vrezen. Over de valse getuige moest ook hetzelfde oordeel Gods uitgevoerd worden, opdat geheel Israël het mocht horen en vrezen. Ook de man, die trots handelde, moest sterven, opdat geheel Israël het mocht horen en vrezen. Deuteronomium 13:11, 21:21, 17:13, 19:20. Er is een natuurlijke strekking in de oordelen, als oordelen, om een vrees Gods te verwekken in het hart van de mens, als mens, maar wanneer het oordeel Gods wordt gadegeslagen door hem, die een beginsel van waarachtige genade in zijn ziel heeft, wanneer die beschouwing, zeg ik, geschiedt door een begenadigd hart, brengt zij een vrees Gods in de ziel voort van haar eigen natuur, te weten, een genadige of Goddelijke vrees Gods.

Ten achtste. Deze Goddelijke vrees vloeit ook voort uit een Goddelijke herinnering van onze vorige benauwdheden, toen wij benauwd werden door onze eerste vrees, want hoewel onze eerste vrees in ons verwekt werd door de werking van de Geest als een Geest der dienstbaarheid, en zo niet altijd als zodanig zal onderhouden worden, zo laat nochtans die vrees in ons en op onze geest dat gevoel en die smaak achter van ons eerste ontwaken en onze eerste schrik, hetwelk ook deze Goddelijke vrees veroorzaakt en teweegbrengt. "Alleen wacht u," zegt God, "en bewaart uw ziel wel, dat u niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben, en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen van uw leven, en u zult ze aan uw kinderen en uw kindskinderen bekend maken." Maar welke waren de dingen, die hun ogen hadden gezien, die hun zo tot schade zouden strekken, indien zij vergeten werden?
Het antwoord is: De dingen welke zij zagen op Horeb, te weten, het vuur de rook, de donkerheid, de aardbeving, hun eerste ontwaken door de wet, waardoor zij in een vrees der dienstbaarheid gebracht werden, ja, zij moesten dit voornamelijk in gedachte houden, voornamelijk de dag, "als gij voor het aangezicht des HEEREN, uw God, aan Horeb stond, als de HEERE tot mij zei: Vergader Mij dit volk, en Ik zal hun Mijn woorden doen horen, die zij zullen leren, om Mij te vrezen al de dagen, die zij op de aardbodem zullen leven." Deuteronomium 4:9 - 11. De herinnering aan hetgeen wij zagen, gevoelden, vreesden, aan onze siddering onder het gevoel van onze eerste vrees, toen die over ons was, is datgene, hetwelk in onze harten deze Goddelijke, kinderlijke vrees zal verwekken.

Ten negende. Deze Goddelijke vrees vloeit voort uit het ontvangen van een antwoord op het gebed, toen wij smeekten om genade uit de hand van God. Zie het bewijs hiervoor. "Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren, honingdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land van zijn poorten hem belegeren zal of enige plaag, of enige ziekte wezen zal, alle gebed, alle smeking, die van enige mens, van al Uw volk Israël geschieden zal, als zij

erkennen, een ieder de plaag van zijn hart, en een ieder zijn handen in dit huis uitbreiden zal, hoor Gij dan in de hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een ieder naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent: want Gij alleen kent het hart van alle kinderen der mensen. Opdat zij U vrezen al de dagen van hun leven, "die zij leven zullen in het land, dat u onze vaderen gegeven hebt." 1 Kon. 8:37 - 40.

Ten tiende. Deze genade gave der vrees vloeit ook voort uit een zalige overtuiging van het alziend oog van God, dat is, uit het geloof dat Hij met zekerheid het hart kent, en elke der gangen en wendingen daarvan ziet, dit wordt aangewezen in de laatst vermelde tekst. "Gelijk Gij zijn hart kent, opdat zij U vrezen," te weten, zo velen van hen als hiervan overtuigd zijn of zullen zijn. Inderdaad, zonder deze overtuiging kan deze Goddelijke vrees niet in ons zijn, het gemis van deze overtuiging maakte van de Farizeeën zulke geveinsden. "Gij zijt het," zei Christus, "die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw harten." Lukas 16:15. De Farizeeën, zeg ik, waren hierop niet bedacht, daarom gaven zij zo zeer aan zichzelf de voorkeur boven diegenen, die veel beter waren dan zijzelf, en het is door het gemis van deze overtuiging, dat de mensen zo in verborgen zonden voort gaan, en zo zeer zonder vrees zijn, zowel voor God als voor Zijn oordelen.

Ten elfde. Deze genade gave der vrees vloeit ook voort uit een gevoel van het onpartijdig oordeel Gods over de mensen overeenkomstig hun werken. Ook dit is duidelijk uit de bovenvermelde tekst. En geef een ieder naar al zijn werken of wegen, "opdat zij U vrezen, enz. Dit is ook duidelijk uit het woord van Petrus. "En indien u tot een Vader aanroept Degene, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar een ieders werk, zo wandelt in vrees de tijd van uw inwoning." 1 Petrus 1:17. Hij, die een Goddelijke overtuiging heeft van deze vrees Gods, zal voor Hem vrezen, door welke vrees hun harten in evenwicht gehouden worden, en hun werken bestuurd worden met beving, naar de wil van God. Aldus ziet gij welk een gewichtige en grote genade gave deze genade gave van de Heilige vrees Gods is, en hoe al de genade gaven van de Heilige Geest onderling hun hulp en sterkte bieden tot de voeding en het leven ervan, en ook hoe zij voortvloeit uit die alle, en afhankelijk is van elkeen van die tot haar rechte werking in het hart van hem, die haar bezit. En tot zover om u aan te tonen waaruit zij voortvloeit.

En nu zal ik komen tot de derde zaak, te weten, u aan te tonen: ***Wat uit deze Goddelijke vrees voortvloeit.***
Ten derde. U aangetoond hebbende waaruit de Goddelijke vrees voortvloeit, kom ik nu, zeg ik, u aantonen wat voortkomt of voortvloeit uit deze Goddelijke vrees Gods, waar zij gevestigd is in het hart van de mens. En:

Ten eerste. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees een Goddelijke eerbied voor God. "Hij is groot," zei David, "en zeer te vrezen in de vergadering van Zijn heiligen." God, gelijk ik u alreeds heb aangetoond, is het eigenlijke Voorwerp der Goddelijke vrees, het is Zijn persoon en Zijn majesteit, waarop deze vrees steeds het oog der ziel richt. "Zie," zegt David, "gelijk de ogen der knechten zijn op de hand van hun heren, gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de hand van haar vrouw, zo zijn onze ogen op de

HEERE, onze God, totdat Hij ons genadig zij." Psalm 123:2. Niets vervult de ziel, die God vreest, zo zeer met ontzag als de heerlijke majesteit Gods. Zijn persoon wordt boven alle dingen door hen gevreesd. "Ik vrees God," zei Jozef, dat is, meer dan iemand anders, ik ben met ontzag voor Hem vervuld, Hij is mijn vrees, Hij is mijn verschrikking, ik doe al mijn Hand. als in Zijn tegenwoordigheid, als voor Zijn ogen, ik betoon eerbied voor Zijn heilige en heerlijke majesteit, doende alle dingen als met vrees en beven voor Zijn aangezicht. Genesis 42:18. 50

Deze vrees doet ben ook een zeer grote eerbied koesteren voor Zijn Woord, want dat ook is, gelijk ik u gezegd heb, de regel voor hun vrees, "De vorsten," zei David, "hebben mij vervolgd zonder oorzaak, maar mijn hart heeft gevreesd voor Uw woord." Uit deze genade gave der vrees dus vloeit eerbied voort voor de woorden Gods, van alle wetten vreest die mens het Woord, en hij vreest geen wet, die daarmee niet overeenstemt. Psalm 119:161.

Er vloeit uit deze Goddelijke vrees tederheid voort over de eer Gods. Deze vrees, zeg ik, zal oorzaak zijn, dat een mens zijn ziel kwelt, wanneer hij ziet, dat er door belijders oneer wordt toegebracht aan de Naam van God en aan Zijn Woord. Wie zou U niet vrezen? Zei Jeremia, o Koning der natiën! want het komt U toe. Hij zegt het als aangedaan zijnde door die oneer, welke er door de grote menigte der Joden voortdurend werd toegebracht aan Zijn naam, Zijn Woord en Zijn wegen, hij zegt het ook als hartelijk wensende, dat zij eens anders gezind mochten zijn. Een uitspraak van dezelfde strekking vinden wij ook in de Openbaringen van Johannes. "Wie zou U niet vrezen, Heere!" zegt hij, "en Uw naam niet verheerlijke?" Openb. 15:4, duidelijk besluitende, dat de Goddelijke vrees een Goddelijke tederheid over de eer Gods in de wereld voortbrengt, want die komt Hem toe, dat is, wij zijn ze aan Hem verschuldigd, het is een schuld, die wij aan Hem te betalen hebben. "Geef de Heere," zei David, "de eer verschuldigd aan Zijn naam." Indien er nu in het hart der Godzaligen, door deze genade gave der vrees, een Goddelijke tederheid verwekt wordt over de eer Gods, dan volgt er als vanzelf uit, dat waar zij, die deze vrees Gods bezitten, Zijn eer verminderd zien door de mensenkinderen, dat zij daar met smart vervuld en diep getroffen worden. "Waterbeken," zei David," vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw wet niet onderhouden." Psalm 119:136. Laat mij u hiervoor de volgende voorbeelden geven. Hoe was David ontstoken, toen Goliath de God van Israël hoonde! 1 Samuel 17:23 - 29, 45, 46.

Ook toen andere verwijten tot God richtten, zegt hij ons, dat dat verwijten evenals een doodsteek in zijn beenderen was. Psalm 42:10. Hoe werd Hizkia gekweld toen Rabsake zijn God smaadde. Jesaja 37. Ook droeg David, wegens de liefde, die hij had voor de eer van Gods woord, de smaad van alle grote volken. Psalm 119, 89:51.

Hoe teder over de eer Gods waren Eli, Daniël en de drie jongelingen. Eli stierf van vrees en schrik des harten toen hij hoorde, dat de ark Gods genomen was. 1 Samuel 4:14 - 18. Daniël kwam in gevaar van de muil der leeuw, door de tedere liefde, die hij had voor het woord en de dienst van God. Daniël 6:10 - 16. De drie jongelingen wilden zich blootstellen aan het gevaar van een brandende, vurige oven, liever dan de weg van hun God te onteren. Daniël 3:13, 16, 20. Dit dus is een van de vruchten van deze Goddelijke vrees, te weten, eerbied voor Zijn naam en tederheid over Zijn eer.

Ten tweede. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees waakzaamheid voort. Gelijk er gezegd wordt van Salomo's knechten, dat zij waakten over zijn bed, ter oorzaak van de vrees

des nachts, zo kan er ook gezegd worden van hen, die deze Goddelijke vrees bezitten - zij maakt hen tot een waakzaam volk. Zij doet hen waken over hun harten, en zorg dragen ze te behoeden met alle naarstigheid, opdat zij hen niet, door de een of andere aandrift, er toe zouden leiden om datgene te doen wat in zichzelf boos en verkeerd is. Spreuken 4:23, Hebr. 12:15. Zij doet hen waakzaam zijn, opdat niet de een of andere verzoeking van de hel hun hart binnendringen om hen te verderven. 1 Petrus 5:8. Zij doet hen waken over hun mond, en deze ook, op sommige tijden, als met een bit en breidel in toom houden, opdat zij niet overtreden met hun tong, daar zij weten, dat de tong, een boos lid zijnde, geschikt is om spoedig het vuur der hel te vatten, tot besmetting van het gehele lichaam. Jakobus 3:2 - 7.
Zij doet hen waken over hun wegen, toezien op hun gangen, en rechte paden maken voor hun voeten. Psalm 39:1, Hebr. 12:13. Aldus stelt deze Goddelijke vrees de ziel op de wacht, opdat niet uit het hart van binnen, of uit de duivel van buiten, of uit de wereld, of enige andere verzoeking, iets het kind van God zou verrassen en overvallen om hem te besmetten of te bewerken, dat hij de wegen Gods besmet, en zo de heiligen ergert, de mond der mensen opent, en de vijand gelegenheid geeft om schandelijk van de godsdienst te spreken.

Ten derde. Er vloeit uit deze vrees een heilige opwekking voort tot een eerbiedige omgang met de heiligen in hun godsdienstige en vrome vergaderingen, tot hun verdere voortgang in het geloof en de weg der heiligheid. "Alsdan spreken, die de HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste." Spreken, dat is, van God en Zijn heilige en heerlijke naam, Zijn koninkrijk en zijn werken, tot hun onderlinge opbouw: "en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor diegenen, die de HEERE vrezen, en voor diegenen, die aan Zijn naam gedenken." Maleachi 3:16. De vrees des Heeren in het hart wekt hiertoe op in al haar handelingen, niet slechts van nood, maar van nature: het is de natuurlijke uitwerking van deze Goddelijke vrees de kerk te oefenen in de beschouwing van God, tezamen en afzonderlijk.
Alle vrees, goede en kwade, heeft een natuurlijke geneigdheid in zich om het hart over te buigen tot de beschouwing van het voorwerp der vrees, en al arbeidde een mens er ook op om zijn gedachten af te trekken van het voorwerp van zijn vrees, hetzij dat voorwerp mensen, de hel, de duivels of iets anders was, zo zou nochtans zijn vrees, al deed hij ook wat hij kon, de eerste maal dat zij enige werkzaamheid in zich had, weer tot haar voorwerp terugkeren.
En zo is het met de Goddelijke vrees: zij zal een mens met eerbied doen spreken van en denken aan de Naam van God, Psalm 89:7, ja, en hem zich dermate doen oefenen in heilige gedachten van Hem, dat zijn ziel door zulke overpeinzingen zal worden geheiligd en gesterkt. Inderdaad, heilige gedachten van God, zulke als waarin gij ziet dat deze vrees het hart zich doet oefenen, bereiden het hart toe voor God. Deze vrees is het dus, waarom David bad voor het volk, toen hij zei: "O HEERE, Gij God van onze vaderen Abraham, Izak en Israël, bewaar dit in eeuwigheid in de zin der gedachten van het hart Uws volks, en richt hun hart tot U." 1 Kronieken 29:18.

Ten vierde. Er vloeit uit deze vrees Gods grote eerbied voor Zijn majesteit voort, in en onder het gebruik en de genieting van Gods heilige ordonnantiën. Zijn ordonnantiën zijn Zijne voorhoven en paleizen, Zijn wandelwegen en plaatsen, waar Hij Zijn tegenwoordigheid geeft aan hen, die daarin op Hem wachten, in de vrees van Zijn

naam. En dit is de betekenis van het woord van de apostel: "De gemeenten dan, door geheel Judea, en Galilea, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht, en wandelende in de vrees des Heeren, en de vertroosting van de Heilige Geest, werden vermenigvuldigd." Hand. 9:31. "En wandelende" dat woord wijst hun gebruik aan van de ordonnantiën Gods. Zij wandelden ia al de geboden en ordonnantiën des Heeren onberispelijk.
Dit wordt in de taal van het Oude Testament genoemd: het betreden van Gods voorhoven en het wandelen in Zijn paden. Dit, zegt de tekst, deden zij hier, in de vrees Gods. Dat is, met een grote eerbied voor die God, wiens ordonnantiën het waren. "U zal Mijn Sabbatten houden, en Mijn heiligdom zal u vrezen: Ik ben de HEERE!" Leviticus 19:30, 26:2.
Het zijn twee dingen, te wandelen in Gods ordonnantiën, en er in te wandelen met een gepaste eerbied voor de majesteit en de naam van die God, wiens ordonnantiën het zijn. Het is algemeen bij de mensen, het eerste te doen, maar niemand kan het laatste doen zonder deze vrees "Ik zal mij buigen naar het paleis van Uw heiligheid," zegt David, "in Uw vrees." Psalm 5:7. Het is deze vrees Gods dus, waaruit die grote eerbied voor Zijn majesteit voortvloeit, die Zijn heiligen in zich hebben, in en onder het gebruik en de genieting van Gods heilige ordonnantiën, en die bijgevolg onze dienst in de volbrenging ervan aannemelijk maakt bij God door Christus. Hebr. 12. Want God verwacht, dat wij Hem dienen met vrees en beving, en het is verfoeilijk onder de mensen, wanneer iemand in de tegenwoordigheid of in de dienst van zijn vorst zich lichtzinnig gedraagt, en zonder de gepaste eerbied voor die majesteit, in welker tegenwoordigheid en in welker dienst hij is. En indien dit het geval is, hoe kan dan die dienst van God ook maar in de verte door de hand van God worden aangenomen, die verricht wordt, niet in, maar zonder de vrees Gods? Deze dienst moet Hem noodzakelijk tot een afschuw zijn, en deze dienaren moeten er met straf afkomen.

Ten vijfde. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees Gods zelfverloochening voort. Dat is, een heilige onthouding van die dingen, die of onwettig of ongepast zijn, overeenkomstig het woord van Nehemia: "En de vorige landvoogden, die voor mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkels: ook heersen hun jongens over het volk, maar ik heb zo niet gedaan, om der vrees Gods wil." Nehemia 5:15. Hier nu was zelfverloochening: hij wilde niet doen gelijk zij deden, die hem voorgingen, noch hij zelf, noch zouden zijn jongens zo doen, maar wat was het, dat hem aandreef tot deze daden van zelfverloochening?
Het antwoord is: de vrees Gods: "maar ik heb zo niet gedaan, om der vrees Gods wil." Of hij nu met de vrees Gods in deze plaats Zijn Woord bedoelde, of de genade gave der vrees in zijn hart, moge misschien twijfelachtig zijn voor sommigen, maar naar mijn oordeel moet de tekst betrekking hebben op het laatste, te weten, op de genade gave der vrees, want zonder dat die inderdaad in het hart is, zal het Woord niet die goede zelfverloochening in ons teweegbrengen, in welker dagelijkse beoefening gij hier vindt dat deze man leeft. De vreze Gods dus, die de oorzaak was van zijn zelfverloochening, was deze genade gave der vrees in zijn hart. Dit deed hem, even als vroeger gezegd werd, teder zijn over de eer van God en over de zaligheid van zijn broeder, ja zo teder, dat hij, liever dan aan de zwakken een gelegenheid te geven om te

struikelen of geërgerd te worden, zichzelfs datgene wilde ontzeggen, hetwelk andere nimmer geschroomd hadden te doen. Ook Paulus, door de heiligende werkingen van deze vrees Gods in zijn hart, ontzei zichzelfs wettige of geoorloofde dingen, tot heil en voordeel voor zijn broeder. "Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere." 1 Cor. 8:13.
Mensen, die deze vrees Gods niet in zich hebben, willen en kunnen zichzelf - uit liefde tot God en voor het welzijn der zwakken, die er aan onderhevig zijn om te struikelen over verschillende dingen - niet verloochenen, maar waar deze genade gave der vrees is, daar volgt zelfverloochening, daar zijn de mensen bevreesd om ergernis te geven, en daar rekenen zij, dat het veel beter bij hun belijdenis past om van een zelf verloochenende, voorkomende wandel en gemoedsgesteldheid te zijn, dan stokstijf op hun eigen vrijheid te staan in dingen van geen nut, wie daardoor ook geërgerd wordt. Deze genade gave der vrees is dus een zeer uitmuntende zaak, omdat zij zo'n uitnemende vrucht oplevert als deze is. Want het gemis van deze zelfverloochening, van hoe luttele schatting zij ook moge zijn bij sommigen, ontneemt, zo de woorden van Christus waarheid zijn, gelijk zij zijn, zelfs aan een belijder geheel en al de naam van een discipel. Matth. 10:37, 38, Lukas 14:26, 27, 33.
Zij, zegt Nehemia, hebben heerschappij gevoerd over de broeders, maar ik heb zo niet gedaan. Zij hebben brood en wijn en veertig zilveren sikkels van hen genomen, maar ik heb zo niet gedaan, ja, zelfs hun knechten voerden heerschappij over het volk, "maar ik heb zo niet gedaan, om der vrees Gods wil."

Ten zesde. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees Gods, "eenvoudigheid des harten" voort. Kol. 3:22. Eenvoudigheid des harten beide tegenover God en mensen, eenvoudigheid des harten, het is datgene, hetwelk in een andere plaats oprechtheid en zuiverheid genoemd wordt, en het bestaat hierin, dat een mens een zaak enkel doet terwille van Hem of van de wet, die ze gebiedt, zonder dit bijoogmerk of die begeerte naar lof of naar ijdele roem van andere, ik zeg, wanneer onze gehoorzaamheid aan God enkel en alleen door ons volbracht wordt om Gods wil, om Zijns Woords wil, zonder enigszins het oog te hebben op dit of dat bijoogmerk, of zonder enig voorbehoud, "niet met ogendiensten als mensenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God."
Een mens is nergens meer aan onderhevig dan aan af te wijken van eenvoudigheid des harten in zijn dienst van God en in zijn gehoorzaamheid aan Zijn wil. Hoe beschuldigt niet de Heere de kinderen Israëls en al hun gehoorzaamheid, en dat voor zeventig jaren achtereen, van het gemis van eenvoudigheid des harten tegenover Hem - "Toen gij vastte en rouwklaagde, in de vijfde en in de zevende maand, namelijk na zeventig jaren, hebt gij Mij, Mij enigszins gevast? Of als gij at, en als gij dronk, waart gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronk?" Zach. 7:5 - 6. Hun ontbrak deze eenvoudigheid des harten in hun vasten en in hun eten, in hun rouwklagen en in hun drinken, zij hadden dubbele harten in hetgeen zij deden. Zij deden niet gelijk de apostel vermaant: " Hetzij dan dat u eet, hetzij dat u drinkt, hetzij dat u iets anders doet, doet het al ter ere Gods." En de oorzaak van hun gemis van deze zaak was, dat hun deze vrees Gods ontbrak, want die, gelijk de apostel hier zegt, brengt eenvoudigheid des harten teweeg tegenover God, en doet een mens, gelijk Johannes zei tot Gajus, getrouw handelen in al hetgeen hij doet. 3 Johannes 5.

En de reden is, gelijk alreeds is aangegeven, omdat die genade gave der vrees Gods in het hart een eerbiedig en ontzagwekkend gevoel houdt en bewaart van de geduchte majesteit in en het alziend oog van God. Gelijk ook een gepast aandenken aan de dag der verantwoording voor Hem, zij maakt eveneens Zijn dienst zoet en aangenaam, en versterkt de ziel tegen alle ontmoedigingen, door middel hiervan, zeg ik, wordt de ziel in haar dienst van God of mensen niet zo spoedig verstrikt als waar deze vrees niet is, maar uit en door haar wordt haar dienst aangenomen, daar zij eenvoudig, oprecht, zuiver en getrouw is, terwijl andere met hetgeen zij doen in de hel geworpen worden wegens hun geveinsdheid, want zij vermengen hetgeen zij doen niet met Goddelijke vrees.
Eenvoudigheid des harten in de dienst van God is van zo'n volstrekte noodzakelijkheid, dat er zonder haar, gelijk ik heb aangewezen, niets kan worden aangenomen, omdat waar dat ontbreekt, liefde ontbreekt tot God en tot datgene, hetwelk inderdaad was heiligheid is. Het was deze eenvoudigheid des harten, die Nathaniël zo eerwaardig maakte in de ogen van Jezus Christus. "Zie," zei Hij, "Waarlijk een Israëliet, waarin geen bedrog is." Johannes 1:48. En het is het gemis daarvan, dat Hem zo zeer de Farizeeën deed verafschuwen. Zij misten eenvoudigheid, oprechtheid en Goddelijke eenvoudigheid in hun zielen, en werden zo een gruwel in Zijn schatting. Deze gouden genade gave nu, zeg ik, de eenvoudigheid des harten, zij vloeit voort uit deze Goddelijke vrees Gods.

Ten zevende. Er vloei uit deze Goddelijke vrees Gods medelijden en mededogen voort met diegenen onder de heiligen, die in nood en verlegenheid zijn. Dit komt aan het licht in de vrome Obadja, er wordt van hem gezegd, dat hij "honderd profeten des Heeren" nam, en verborg hen bij vijftig man in een spelonk en onderhield hen met brood en water," in de dagen toen de tirannieke Izébel hun zielen zocht om hen uit te roeien. 1 Kon. 18:3 - 4. Maar wat was het, dat zoveel aandrang had op Zijn hart, dat het hem er toe bracht om deze zaak te doen? Wel, het was deze gezegende genade gave van de vrees Gods. "En Obadja," zegt de tekst, "was de HEERE zeer vrezende. Want het geschiedde, als Izebel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam en verborg hen bij vijftig man in een spelonk, en onderhield hen met brood en water." Dit was liefdadigheid aan de benauwden, aan de benauwden om des Heeren wil. Had Obadja de Heere niet gediend, ja, had hij Hem niet in grote mate gevreesd, hij zou niet in slaat geweest zijn deze zaak te doen, voornamelijk zoals de zaak toen stond met hem en ook met de kerk van die tijd, want Izébel zocht toen allen te doden, die inderdaad de Heere vreesden, ja, en de vervolging nam op die tijd zo zeer de overhand, dat zelfs Elia zelf dacht, dat zij allen had gedood behalve hem.
Maar nu, zelfs nu, kwam de vrees Gods in het hart van deze man naar buiten in daden van barmhartigheid, hoewel deze vergezeld waren met zo'n dreigend gevaar. Zie hier dus dat de vrees Gods zich op de voorgrond dringt in het hart, waar God ze heeft gelegd, om liefdadigheid te betonen en medelijden te hebben met de benauwde dienaren Gods, zelfs onder de ogen van Izébel, want Obadja woonde in Achabs huis, en Izebel was Achabs huisvrouw, en een vervolgster, gelijk vroeger gezegd werd: toch betoont Obadja barmhartigheid aan de armen, omdat hij God vreesde, ja, hij waagt er haar ongenoegen, zijn plaats, zijn hals en alles aan, maar wil barmhartig zijn jegens zijn broeders, die in benauwdheid waren.

Ook Cornelius, een man die begiftigd was met deze vrees Gods, werd iemand met een zeer gewillig hart en een open hand tegenover de armen. Hij vreesde God en deed vele aalmoezen aan het volk. Hand. 10:1 - 2. Inderdaad, deze vrees, deze Goddelijke vrees Gods, zij is een algemene genade gave, zij zal de ziel opwekken tot alle goede plichten. Zij is een vruchtbare genade gave, uit haar, waar zij is, vloeit een overvloed van uitnemende deugden voort, ook kan er zonder haar niets goed zijn of goed verricht worden, dat verricht wordt. Maar:

Ten achtste. Er vloeit uit deze vrees Gods een hartelijk, vurig en aanhoudend gebed voort. Dit wordt ook gezien in Cornelius, die vrome man. Hij vreesde God, en wat volgt er? Hij was een man, doende vele aalmoezen aan het volk, "en God gedurig biddende " Hand. 10:1 - 2. Zei ik, dat er een hartelijk, vurig en aanhoudend gebed voortvloeit uit deze vrees Gods, ik voeg er bij, dat zo de hele plicht, en de voortzetting daarvan, niet geleid en bestuurd wordt door deze vrees Gods, zij in het geheel geen voordeel brengt. Er wordt van onze Heere Jezus Christus zelf gezegd, dat Hij "verhoord is uit de vrees." Hij bad dus, omdat Hij vreesde, omdat Hij God vreesde, en daarom werd Zijn gebed door Hem aangenomen, namelijk omdat Hij vreesde: "verhoord zijnde uit de vrees." Hebr. 5:7.
Deze Goddelijke vrees is zo'n wezenlijk bestanddeel van het rechte gebed, en het rechte gebed is zo'n onafscheidelijke uitwerking en zo'n onafscheidelijke vrucht van deze vrees, dat u beide moet hebben of geen van beide, die niet bidt, vreest God niet, ja, die niet vurig en gedurig bidt, vreest Hem niet, en evenzo kan Hij, die Hem niet vreest, niet bidden, want als het gebed de uitwerking is van deze vreze Gods, dan houdt zonder deze vrees het gebed, het vurig gebed op. Hoe kunnen zij bidden of zich de plicht aantrekken, die God niet vrezen? O man zonder gebed! gij vreest God niet. Gij zou niet zoals een zwijn of een hond in de wereld leven als gij doet, indien u de Heere vreesde.

Ten negende. Er vloeit uit deze vrees Gods een bereidheid of gewilligheid voort om op de roepstem Gods onze beste genietingen aan Zijn beschikking over te geven. Dit blijkt in Abraham, die op de roepstem Gods zonder uitstel vroeg in de morgen opstond om zijn enige en teerbeminde Izak op te offeren als een brandoffer op de plaats, die God hem zou aanwijzen. Het was een zeldzame zaak, die Abraham deed, en had hij deze zeldzame genade gave, deze vrees Gods, niet gehad, hij zou, hij kon zo'n verwonderlijke zaak niet tot welgevallen van God gedaan hebben.
Het is waar, dat de Heilige Geest ook van deze dienst van Abraham melding maakt als de vrucht van zijn geloof. "Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd." Hebr. 11, Jakobus 2. Maar ook ontbrak het Abraham zonder twijfel niet aan liefde tot God in deze zijn dienst, noch aan deze genade gave der vrees, ja zelfs, in het verhaal, waar daarvan melding gemaakt wordt, daar wordt het hoofdzakelijk aangemerkt als de vrucht van zijn Goddelijke vrees, en dat wel door een engel van de hemel. "Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van de hemel, en zei: Abraham, Abraham! En hij zei: Zie, hier ben ik! Toen zei Hij: Strek uw hand niet uit aan de jongen, en doe hem niets! want nu weet Ik, dat u Godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden." Genesis 22:11, 12. Nu weet Ik het, nu, nu gij uw enige, uw Izak, uw al, hebt opgeofferd, op het bevel van uw God. Nu weet Ik het. De vrees Gods wordt

niet dadelijk onderscheiden in het hart en het leven van een mens. Abraham had lang voor deze menige heilige plicht gedaan, en veel gewilligheid des harten betoond om de wil van God te betrachten en te doen, maar gij vindt het niet eerder dan nu, zover ik mij herinner, dat hij deze getuigenis van de hemel ontving, dat hij God vreesde, maar nu heeft hij ze, nu heeft hij ze van de hemel. "Nu weet Ik, dat u Godvrezende zijt." Vele plichten kunnen er verricht worden hoewel ik niet zeg, dat Abraham het deed - zonder de vrees Gods, maar wanneer een mens niet terugdeinst, en zijn lieveling niet van God onthoudt, wanneer hij door God wordt opgeroepen om die aan Hem op te offeren, dat verklaart, ja, en geeft overtuiging aan de engelen, dat hij God vreest.

Ten tiende. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees nederigheid des geestes voort. Dit blijkt duidelijk, doordat de apostel, wanneer hij de Rom. waarschuwt tegen het vergif van de geestelijke hoogmoed, hen verwijst naar de beoefening van deze gezegende genade gave der vrees, als zijn tegengif. "Zijt niet hooggevoelend." zegt hij, "maar vrees" Rom. 11:20. Hoogmoed, geestelijke hoogmoed, welke hier voorgehouden wordt door het woord "hooggevoelend" is een zonde van een zeer hoge en verdoemelijke natuur, zij was de zonde van de gevallen engelen, en is die, welke de mensen in hetzelfde oordeel doet vallen - "Opdat hij niet, door hoogmoed opgeblazen zijnde, in het oordeel des duivels valle." Hoogmoed, zeg ik, verdoemt een belijder met de verdoemenis der duivels, met de verdoemenis der hel, en daarom is het een dodelijke, dodelijke zonde.
Tegen deze dodelijke zonde nu wordt de genade gave der ootmoedigheid gesteld, dat sierlijke kleed, want zo noemt de apostel het, zeggende: "Zijt met ootmoedigheid bekleed." Maar de vraag is nu hoe wij moeten geraken tot een leven in de beoefening van deze gezegende en sierlijke genade gave, waarop de apostel antwoordt: Vrees, zijt bevreesd met Goddelijke vrees, en er zal ootmoedigheid uit voortvloeien - "Zijt niet hooggevoelend, maar vrees." Dat is, vrees, of zijt voortdurend bevreesd en bezorgd voor uzelf en voor uw eigen boos hart, vrees ook, opdat niet op de een of andere tijd de duivel, uw tegenstander, voordeel op u krijge. Vrees, opdat u niet door te vergeten wat gij van nature zijt, eveneens de behoefte vergeet, die gij hebt aan voortdurende kwijtschelding, ondersteuning en bijstand van de Geest der genade, en zo hoogmoedig wordt op uw eigen bekwaamheden of op hetgeen gij van God hebt ontvangen, en in het oordeel des duivels valt.
Vrees, en dat zal u klein maken in uw eigen ogen, u nederig houden, u aandrijven om tot God te roepen om bescherming, en aan Zijn voeten te liggen om te smeken om genade, dat zal u ook lage gedachten doen koesteren van uw eigen bekwaamheden, uw eigen handelingen, en maken, dat u uw broeder stelt boven uzelf, en zo zal u in ootmoed wandelen, en voortdurend onder de onderwijzingen Gods zijn, en onder Zijn leiding in uw weg. De nederigen zal God leren. "Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal de zachtmoedigen Zijn weg leren."
Uit deze genade gave der vrees dus vloeit deze uitnemende en sierlijke zaak voort, de ootmoedigheid, ja, zij wordt ook onderhouden door deze vrees. De vrees trekt een mens af van te vertrouwen op zichzelf, zij drijft een mens aan tot het beproeven van alle dingen, zij drijft een mens aan tot het begeren van raad en hulp van de hemel, zij maakt een mens bereid en gewillig om te horen naar onderricht, en doet hem laag, zachtjes en zo veilig wandelen in de weg.

Ten elfde. Er vloeit uit deze genade gave der vrees hoop voort op de goedertierenheid Gods. "De HEERE heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen." Psalm 147:11. Het laatste gedeelte van de tekst is een verklaring van het eerste, alsof de Psalmist had gezegd: Zij zijn de mensen die de Heere vrezen, zij, die op Zijn goedertierenheid hopen, want was vrees brengt hoop op Gods goedertierenheid voort. En dit wordt verder op deze wijze openbaar. De vrees, de ware vrees Gods neigt het hart tot een ernstig vragen naar die weg der zaligheid, welke God zelf heeft voorgeschreven, de weg nu, die God heeft aangewezen, langs welke de zondaar de zaligheid van zijn ziel moet verkrijgen, is Zijn goedertierenheid als op die en die wijze voorgesteld in het Woord, en de Goddelijke vrees heeft een bijzondere achting voor het Woord. Aan deze weg dus onderwerpt de zondaar met deze Goddelijke vrees zijn ziel, daaraan geeft hij zich over en wordt zo verlost van die dood, waarin andere, door het gemis van deze vrees Gods, met ontzetting vallen.
Het is, gelijk ik ook vroeger heb aangewezen, de natuur der Goddelijke vrees de ziel zeer sterk aan te drijven tot de vraag, welke al en welke niet de dingen zijn, die door God worden goedgekeurd, en ze dienovereenkomstig te omhelzen of te vermijden. Wanneer nu, zeg ik, deze vrees de ziel heeft aangedreven tot een nauwgezet en ernstig onderzoek naar de weg der zaligheid, bevindt zij die ten laatste te zijn de barmhartigheid Gods in Christus, daarom drijft deze vrees de ziel aan om ook op Hem te hopen voor het eeuwige leven en de gelukzaligheid, door welke hoop hij zijn ziel niet slechts bevestigt, maar deelt in het welgevallen Gods. "De HEERE heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen."
Daarenboven, deze Goddelijke vrees draagt voor de zondaar zelf het bewijs in zich, dat zijn staat gelukzalig is, omdat hij begiftigd is met deze gelukzalige genade gave. Daarom, gelijk Johannes zegt: "Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben," 1 Joh. 3:14, evenzo wordt hier gezegd: "De HEERE heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen." Als ik God vrees, en als mijn vrezen van Hem een zaak is, waarin Hij zo'n welgevallen neemt, dan mag ik het met vrijmoedigheid wagen, mij voor het eeuwige leven te wentelen in de boezem van Zijn goedertierenheid, welke is Christus. Deze vrees verwekt ook hoop, zo gij, arme zondaar, u dus kent als iemand, die in het bezit gesteld is van deze vrees Gods, laat u dan overreden om te hopen op de goedertierenheid Gods ter zaligheid, want de Heere heeft een welgevallen aan u.En het is Hem tot verhoging, te zien, dat u hoopt op Zijn goedertierenheid.

Ten twaalfde. Er vloeit uit deze Goddelijke vrees Gods een eerlijk en nauwgezet gebruik voort van al die middelen, welke God heeft verordineerd, opdat wij daarin zouden wandelen ter bereiding van de zaligheid. Het geloof en de hoop op Gods goedertierenheid is datgene, hetwelk onze rechtvaardigmaking en hoop bevestigt, en gelijk gij gehoord hebt, zij vloeien uit deze vrees voort. Maar nu is er, benevens het geloof en de hoop, een levenswandel in die dingen, waarin God ons geboden heeft dat wij onze wandel zullen hebben, zonder welke er geen eeuwig leven is. "Gij hebt uw vrucht tot heiligmaking en het einde het eeuwige leven," en nogmaals, "zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien." Niet dat het geloof en de hoop ontoereikend zijn, als zij het rechte zijn, maar zij zijn beide nagemaakt, wanneer zij niet vergezeld gaan met een eerbiedig gebruik van al de middelen, tot welker eerbiedig gebruik de ziel aangedreven wordt door deze genade gave der vrees. "Alzo dan, mijn geliefden!"

zegt Paulus, "gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezigheid, werkt uws zelfs zaligheid met vrees en beven." Rom. 6:22, Filip. 2:12, Hebr. 12:14.
Er is een geloof en een hoop op de goedertierenheid, die een mens kunnen bedriegen (hoewel het geloof van Gods uitverkorenen, en de hoop, die het hart reinigt, dit nimmer zullen doen), omdat zij alleen staan, en niet vergezeld gaan met die metgezellen, die gepaard gaan met de zaligheid. Hebr. 6:3 - 8. Maar nu draagt deze Goddelijke vrees in haar ingewanden niet slechts een aandrang van de ziel tot het geloof en de hoop op Gods goedertierenheid, maar een ernstige opwekking tot het heilig en eerbiedig gebruik van al de middelen, die God de mens verordend heeft om daarin te wandelen, met het oog op zijn eeuwige zaligheid. "Werkt uws zelfs zaligheid met vrees." Niet dat dit werk verdienend is, of zodanig, dat het het eeuwige leven kan verschaffen, want het eeuwige leven wordt verkregen door de hoop op Gods goedertierenheid, maar deze hoop, zo zij recht is, gaat vergezeld met deze Goddelijke vrees, welke vrees de ziel aandrijft tot een naarstig gebruik van al die middelen, welke kunnen verstrekken tot versterking der hoop, en zo dienen om ons heilig te doen zijn in al onze wandel, opdat wij geschikt mogen zijn om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht.
Want de hoop reinigt het hart, zo de vreze Gods haar metgezel is, en maakt een mens zo tot een vat der barmhartigheid, toebereid tot de heerlijkheid. Paulus vermaant Timotheus om hoogmoed, begerigheid, het razen omtrent twistvragen, en dergelijke te vlieden, en te jagen naar gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, te strijden de goede strijd des geloofs, en te grijpen naar het eeuwige leven. 1 Tim. 6. Evenzo vermaant Petrus: "Voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid Godzaligheid, en bij de Godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen," er bij voegende: "want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onze Heere Jezus Christus.
Want bij welke deze dingen niet zijn, die is blind, van ver niet ziende, hebbende vergeten de reiniging van hun vorige zonden. Daarom, broeders! benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken: want dat doende zal u nimmermeer struikelen. Want zo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus." 2 Petrus 1:5 - 11. De somma van al hetwelk datgene is, hetwelk vroeger vermeld werd, te weten, onze eigen zaligheid uit te werken met vrees en beven. Want geen van deze dingen kan nauwgezet verricht worden dan door en met de hulp van deze gezegende genade gave der vrees.

Ten dertiende. Er vloeit uit deze vrees, uit deze Goddelijke vrees, grote lust voort in de heilige geboden Gods, dat is, een lust om daaraan gelijkvormig te zijn. "Welgelukzalig is de man, die de Heere vreest, die grote lust heeft in, Zijn geboden." Psalm 112:1. Dit bevestigt datgene, hetwelk vroeger gezegd werd, te weten, dat deze vrees opwekt tot een heilig en eerbiedig gebruik van de middelen, Want dat kan niet geschieden, wanneer er geen heilige, ja, grote lust in de geboden is. Waarom deze vrees de zondaar datgene doet verafschuwen, hetwelk zonde is, omdat dat tegengesteld is aan het voorwerp van zijn lust. Een mens kan zich niet op dezelfde tijd

verheugen in dingen, die rechtstreeks tegenover elkaar staan, zoals het met de zonde en het heilige gebod is, daarom zegt Christus van de dienaar, dat hij God niet lief kan hebben en de Mammon. "Gij kunt niet God dienen en de Mammon."
Zo hij de een aanhangt, moet hij de andere haten en verachten, zij kunnen niet op dezelfde tijd beiden gediend worden, omdat zijzelf vijandig tegenover elkaar staan. Zo ook is het met de zonde en het gebod. Zo een mens zich dus verheugt in het gebod, haat hij datgene, hetwelk daar tegenover staat, hetwelk is de zonde, hoeveel te meer wanneer hij grote lust heeft in het gebod.
Deze heilige vrees Gods nu trekt het hart en de genegenheden af van de zonde, en vestigt ze op het heilige gebod. Daarom wordt zo'n man met recht welgelukzalig geacht. Want geen belijdenis maakt een mens welgelukzalig, dan die, welke vergezeld is met een vervreemding des harten van de zonde, ook is er niets hetwelk dat doet, wanneer deze heilige vrees ontbreekt. Het is uit deze vrees dus, dat liefde tot en lust in het heilige gebod voortvloeit, en zo wordt de zondaar daardoor bewaard voor die struikelingen en gevaren van zich te misdragen, waaraan andere belijders zo onderhevig zijn: hij heeft grote lust in het gebod.

Ten veertiende. Tenslotte vloeit er uit deze vrees Gods verwijding des harten voort. "Dan zal u het zien en samenvloeien, en uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden." Jesaja 60:5. Uw hart zal vrezen en verwijd worden, verwijd naar God, verwijd ten aanzien van Zijn wegen, verwijd ten aanzien van Zijn heilig volk, verwijd in liefde voor de zaligheid van andere.
Inderdaad, wanneer deze vrees Gods ontbreekt, al is de belijdenis ook nog zo vermaard, is het hart opgesloten en beperkt, en niets wordt gedaan in die vorstelijke, vrijmoedige geest, welke genoemd wordt "de geest der vrees des HEEREN. Psalm 51:14, Jesaja 11:2. Maar bij murmurering of bij de begeerte naar ijdele roem ontbreekt deze verwijdheid des harten, want zij vloeit voort uit deze vreze des Heeren.
Aldus heb ik aangetoond wat deze vreze Gods is, waaruit zij voortvloeit, en wat uit haar voortvloeit. Ik ga u nu enige van de voorrechten aantonen van hen, die aldus de Heere vrezen.

VAN DE VOORRECHTEN VAN HEN, DIE ALDUS DE HEERE VREZEN.

Hebbende zo tot dusver in het kort in het bijzonder van deze vrees Gods gehandeld, zal ik u nu enige van de uitnemende voorrechten aantonen van hen, die de Heere vrezen. Niet dat dat geen voorrechten zijn, welke alreeds vermeld zijn geworden, want wat grotere voorrechten dan dat deze vrees in de ziel zulke uitnemende dingen voortbrengt, zo noodzakelijk voor ons ten goede, beide met betrekking tot deze wereld en die, welke te komen staat? Maar omdat deze veertien bovengenoemde eerder voortvloeien uit deze genade gave der vrees waar zij is, dan uit een belofte tot de persoon, die ze bezit, daarom heb ik verkozen liever daarover te handelen als de vruchten en uitwerkingen der vrees, dan anderszins.
Nu zijn er, benevens alle deze, door belofte aan de mens, die deze vrees bezit, vele andere gezegende voorrechten verzekerd, welke ik u nu in het kort zal blootleggen.

Eerste voorrecht dan.

De mens, die de Heere vreest, heeft vergunning en verlof om op de Heere te vertrouwen, met de verzekering, dat Hij hun hulp en hun schild is. "Gij, die de HEERE vreest vertrouwt op de HEERE, Hij is hun hulp en hun schild." Psalm 115:11. Nu, welk een voorrecht is dit een vermaning in het algemeen aan zondaren, als zondaren, om op Hem te vertrouwen, is een voorrecht groot en heerlijk, maar dat een mens uitgekozen wordt tussen zijn naasten, dat een mens als het was bij name van de hemel toegesproken wordt, en tot hem wordt gezegd, dat God hem een vrijbrief heeft gegeven, een bijzondere en uitsluitende vergunning om op Hem te vertrouwen, dat is ontzaglijk veel meer, en toch, dit is de vergunning, die God aan die mens heeft gegeven! Hij heeft, zeg ik, een vrijbrief om het te doen - een vrijbrief, ingegeven door de Heilige Geest, en te boek gesteld voor hen die nog geboren moeten worden, die de Heere zullen vrezen, om op Hem te vertrouwen. En niet alleen dit, maar gelijk de tekst verzekert: "Hij is hun Hulp en hun Schild." Hun Hulp onder al hun zwakheden en gebreken, en een schild om hen te verdedigen tegen al de aanvallen van de duivel en deze wereld. De mens, die de Heere vreest, is zo volkomen vrijheid verleend om de Heere tot zijn steun en tot de God van zijn zaligheid te maken, tot de ondersteuner en verlosser van zijn ziel. Hij zal hem verdedigen, omdat zijn vrees in zijn hart is.
O gij dienstknechten des Heeren! gij die Hem vreest! leeft in de troost, die hieraan verbonden is, maakt er vrijmoedig gebruik van wanneer gij u in engten bevindt, en vertrouwt u onder de schaduw van Zijn vleugels, want inderdaad, Hij begeert, dat u dit doen zult, omdat gij de Heere vreest.

Tweede voorrecht.
God heeft ook verklaard ten aanzien van de mens, die de Heere vreest, dat Hij ook zijn onderwijzer en gids zal zijn in de weg, die hij zal hebben te verkiezen, en heeft bovendien ten aanzien van de zodanige beloofd, dat zijn ziel zal vernachten in het goede. "Wie is de man, zegt David, "die de HEERE vreest? Hij zal hem onderwijzen in de weg, die hij zal hebben te verkiezen." Psalm 25:12.
Nu, onderwezen te worden door God, wat is daaraan gelijk? ja, wat is daaraan gelijk, onderwezen te worden in de weg, die u zal hebben te verkiezen? Gij hebt de weg ten leven, Gods weg, verkozen, maar misschien is uw onwetendheid daaromtrent zo groot, en zijn zij, die u verzoeken om ter zijde af te wijken, zo velen en zo listig, dat zij u schijnen te verbijsteren, en u door hun misleiding verwarren. Maar zie, de Heere, die gij vreest, zal u niet aan uw onwetendheid, noch ook aan de macht en de listigheid van uw vijanden overlaten, maar zal het op Zich nemen uw onderwijzer en uw leidsman te zijn, en dat in de weg, die u zal hebben te verkiezen.
Hoor dan, en aanschouw uw voorrecht, o gij, die de Heere vreest! en gij, die ronddoolt, terzijde afwijkt en afdwaalt van de weg der zaligheid, gij, die u in een stikdonkere nacht bevindt en omgeven zijt door dikke duisternis, u zal de weg naar de hemel en de heerlijkheid vinden, die gij verkozen hebt.
Verder, Hij zegt niet slechts, dat Hij hen de weg zal leren, want dat moet er noodzakelijk bij verstaan worden, maar Hij zegt ook, dat Hij dezulken zal onderwijzen in de weg. "Hij zal hem onderwijzen in de weg, die hij zal hebben te verkiezen." Dit bewijst, dat, gelijk gij de weg zult weten, hij alzo, door de gemeenschap, die gij daarin met God zult hebben zoet en aangenaam voor u zal worden gemaakt. Want deze tekst belooft aan de man, die de Heere vreest, de tegenwoordigheid, het gezelschap, en de ontdekking van de zin van God, terwijl hij is gaande in de weg, die hij heeft verkozen.

Er wordt gezegd van de goede Schriftgeleerde, dat hij is onderwezen tot, zowel als in de weg van het koninkrijk Gods. Matth. 13:52. Onderwezen tot, dat is, het hart en de zin van God wordt voortdurend aan hem ontdekt in de weg, die hij heeft verkozen, en wel gedurende de gehele weg van deze wereld naar die, welke te komen staat, zelfs totdat hij zal komen aan de poort en de deur des hemels. Wat de discipelen zeiden dat het gevolg was van de tegenwoordigheid van Christus, te weten, dat hun harten brandende waren in hen, terwijl Hij tot hen sprak op de weg, zal ook in u vervuld worden, Hij zal u ontmoeten in de weg, met u spreken in de weg, Hij zal u onderwijzen in de weg, die u zal hebben te verkiezen. Lukas 24:32.

Derde voorrecht.
Vreest u de Heere? Hij zal Zijn verborgenheid aan u bekend maken, namelijk die, welke Hij verborgen heeft en gesloten houdt voor de gehele wereld, te weten, de verborgenheid van Zijn verbond en van uw aandeel daarin. "De verborgenheid des HEEREN is voor diegenen, die Hem vrezen, en Zijn verbond, om hun die bekend te maken," Psalm 25:14. Dit bevestigt dus verder hetgeen zo pas boven gezegd werd, Zijn verborgenheid zal bij hen zijn, en Zijn verbond zal aan hen getoond worden. Zijn verborgenheid, te weten, die, welke verborgen is gehouden geworden voor eeuwen en geslachten, die, welke Hij alleen openbaarde aan de heiligen, dat is, Zijn Christus, want Hij is het, die verborgen is in God, en die niemand kan kennen dan hij, aan wie de Vader Hem zal openbaren. Matth. 11:27. Maar wat ligt er opgesloten in deze Christus, deze verborgenheid Gods? Wel, alle schatten des levens, des hemels en der gelukzaligheid. "Waarin zal de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn." "Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk." Kol. 2.

2. Deze ook is die Verborgene, die zo vol van genade is om zondaren zalig te maken, en zo vol van waarheid en getrouwheid om de belofte en het verbond met hen te houden, dat hun ogen, bij elke blik, die zij slaan op Zijn persoon, Zijn bedieningen en Zijn betrekking noodzakelijk zulke aandoenlijke verrukkingen naar het hart moeten overvoeren, dat zij, die Hem zien, bijna voor dat gezicht zonden bezwijken. Deze verborgenheid des Heeren zal zijn, neen is, bij hen, die Hem vrezen, want Hij woont in hun hart door het geloof. "En Zijn verbond, om hun die bekend te maken."
Dat is, het verbond, dat bevestigd is door God in Christus, dat eeuwigdurende en eeuwige verbond, en Hij zal hem ook tonen, dat hij zelf daarin is opgesloten, als in een bundel des levens bij de Heere zijn God. Dit zijn de gedachten, voornemens en beloften Gods aan hen, die Hem vrezen. Vierde voorrecht. Vreest gij de Heere? Zijn oog is steeds over u ten goede, om u te bewaren voor alle kwaad. "Ziet des HEEREN oog is over diegenen, die Hem vrezen, op diegenen, die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel van de dood te redden, en om hen in het leven te houden in de honger." Psalm 33:18, 19.
Zijn oog is over hen, dat is, om over hen te waken ten goede. Hij is de Bewaarder Israëls, die niet slaapt of sluimert. Zijn ogen zijn over hen, en Hij zal hen bewaren gelijk een herder zijn schapen, dat is, voor die wolven, die hen zoeken te verslinden en op te slokken in de dood. Zijn ogen zijn over hen, want zij zijn het voorwerp van Zijn welgevallen, de zeldzaamheden der wereld, in welke, zegt Hij, al Mijn welgevallen is. Zijn oog is over hen, gelijk ik vroeger zei, om hen te onderwijzen en te onderrichten -

"Ik zal u onderwijzen, en u leren van de weg, die gij gaan zult, Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u Zijn." Psalm 32:8, 2 Kronieken 7:15, 16.
Het oog des Heeren is dus op hen, niet om voordeel op hen te verkrijgen, hen te verderven vanwege hun zonden, maar om hen te geleiden, te helpen en te verlossen van de dood, van die dood, die zich met hun zielen zou voeden. "Om hun ziel van de dood te redden, en om hen in het leven te houden in de honger." Neem de dood hier voor de geestelijke en eeuwige dood, en de honger niet voor die die ontstaat uit gebrek aan brood en water, maar voor die, welke over velen komt door het gemis van het Woord des Heeren, Openb. 20:14, Amos 8:11, 12, en dan is de zin deze, dat de mens, die de Heere vreest, noch geestelijk, noch eeuwig zal sterven, want God zal hem met Zijn oog bewaren voor al die dingen, die hen op een zodanige wijze zouden doden.
Nogmaals, zo er een honger mocht zijn naar het Woord, zo er gebrek mocht zijn beide aan het Woord en aan hen, die het prediken in de plaats waar gij woont, zo zal u nochtans brood gegeven worden, en uw water zal gewis zijn, u zal niet van de honger sterven, omdat gij God vreest. Ik zeg, die mens zal niet, zie, hij zal niet sterven, omdat hij God vreest, en dit wordt door hetgeen hier volgt nog te meer openbaar.

Vijfde voorrecht.
Vreest gij God? vreest Hem om dit voordeel meer en meer. "Vreest de HEERE, gij Zijn heiligen! want die Hem vrezen, hebben geen gebrek. De jonge leeuwen lijden armoede, en hongeren, maar die de HEERE zoeken," die Hem vrezen, "hebben geen gebrek aan enig goed." Psalm 34:10, 11. Aan niets van hetgeen God ziet dat goed voor hen is, zullen die mensen gebrek hebben, die de Heere vrezen. Zo de gezondheid hun goed zal doen, zo ziekte hun goed zal doen, zo rijkdom hun goed zal doen, zo armoe hun goed zal doen, zo het leven hun goed zal doen, zo de dood hun goed zal doen, dan zullen zij daar geen gebrek aan hebben, ook zal geen van deze dingen hun nabij komen, zo zij hun geen goed zullen doen. De leeuw, de boze lieden der wereld, die God niet vrezen, worden geen deelgenoten gemaakt van dit grote voorrecht, alle dingen vallen voor hen tegenovergesteld uit, omdat zij God niet vrezen. In het midden van hun genoegzaamheid ontbreekt hun dat goede, dat God legt in de ergste dingen, die de mens, die God vreest, in de wereld ontmoet.

Zesde voorrecht.
Vreest u God? Hij heeft aan, de legerscharen last gegeven op u toe te zien, voor u zorg te dragen, zich om u te legeren, en u te verlossen. "De Engel des HEEREN legert zich rondom diegenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit. Psalm 34:8. Dit is ook een voorrecht, dat toegekend wordt aan hen, die in alle geslachten de Heere vrezen. De engelen, de hemelse schepselen, hebben de opdracht om de zorg op zich te nemen voor hen, die de Heere vrezen, een van hen is in staat om in een nacht 185.000 mensen te doden. Zij zijn het, die zich legerden rondom Eliza gelijk vurige paarden en vurige wagens, toen de vijand kwam om hem te vernielen. Zij ook hielpen Hizkia tegen de vijandelijke bende, omdat hij God vreesde. 2 Kon. 6:17, Jesaja 37:36, Jesaja 26:19. De engel des Heeren legert zich rondom hen, dat is, opdat de vijand hen aan geen zijde zouden aanvallen, laat hij komen waar hij wil, van voren of van achteren, aan deze zijde of aan gene, de engel des Heeren is daar om hem te verdedigen. "De engel."
Het kan zijn, dat dit in het enkelvoudig getal gezegd wordt, om daardoor te tonen, dat iedereen, die God vreest, zijn engel heeft om hem te vergezellen en hem te dienen.

Toen aan de gemeente, in de Hand., gezegd werd, dat Petrus aan de deur stord en klopte, dachten zij in het eerst, dat de boodschapster niet wel bij haar zinnen was, maar toen zij het standvastig verzekerde, zeiden zij: *Het is zijn engel.* Hand. 12:13 - 15. Zo ook zegt Christus van de kinderen, die tot Hem kwamen, *dat hun engelen altijd zagen het aangezicht Zijns Vaders, die in de hemelen is.* Hun engelen, dat is, diegenen onder hen, die God vreesden, hadden ieder een engel, die last had van God om hen te behoeden in hun weg.

Wij denken hier weinig aan, toch is dit het voorrecht van hen, die de Heere vrezen, ja, als het nodig is, zullen zij allen neerkomen om hen te helpen en hen te bevrijden, liever dan dat zij, tegengesteld aan de wil van hun God, door iemand, wie dan ook zouden misleid worden. "Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om van degenen wil, die de zaligheid beërven zullen?" Hebr. 1:14.

Vraag. Maar hoe rukken zij hen uit of verlossen zij hen? Want zo zegt de tekst. "De Engel des HEEREN legert zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit."

Antwoord. De wijze, waarop zij te werk gaan om hen te verlossen, die de Heere vrezen, is soms door hun vijanden met blindheid te slaan, opdat zij hen niet mogen vinden, en zo handelden zij met de vijanden van Lot. Genesis 19:10 - 11.

Soms door hen te slaan met een dodelijke verschrikking, en zo handelden zij met hen, die het beleg geslagen hadden om Samaria. 2 Kon. 7:6.

En soms door hen te slaan met de dood zelf, en aldus handelden zij met Herodes, nadat hij het ondernomen had de apostel Jacobus te doden, en ook verscheidene andere van de gemeente zocht te kwellen. Hand. 12.

Deze engelen, die dienaren zijn van hen, die de Heere vrezen, zijn het, die, zo God hun bevel geeft, de twistzaak van Zijn knechten zullen wreken op de stoutste monarch op aarde.

Dit is dus een heerlijk voorrecht van de mensen, die de Heere vrezen. Ach! sommigen van hun zijn van zo'n lage staat, dat zij het door de grote der wereld niet waard geacht worden, dat er acht op hen geslagen wordt, maar hun meerderen geven acht op hen. De engelen Gods rekenen er zichzelf niet te goed voor om hen te dienen en zich om hen te legeren om hen uit te rukken. Hij dus is de man, die een engel heeft, welke hem bewaakt, hij namelijk, die God vreest. Zevende voorrecht. Vreest gij de Heere? Zijn heil is nabij u. "Zeker, Zijn heil is nabij diegenen, die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone." Psalm 85:10.

Dit is weer een ander voorrecht voor hen, die de Heere vrezen. Ik zei u straks, dat de engel des Heeren zich rondom hen legert, maar nu wordt er gezegd, dat Zijn heil ook nabij hen is, hetwelk, hoewel het volstrekt de wacht niet uitsluit, maar ze insluit, nochtans verder ziet. "Zeker, Zijn heil," Zijn zaligmakende, vergevende genade, "is nabij diegenen, die Hem vrezen," dat is, om hen te redden uit de hand van hun geestelijke vijanden. De duivel en de zonde en de dood liggen altijd op de loer om zelfs hen te verslinden, die de Heere vrezen, maar om hen hiervan te verlossen is Zijn heil hun nabij. Zo dan, als de Satan verzoekt, is hun heil nabij, als de zonde, door los te breken, hen bezoedelt, is Gods heil nabij hen, ja, zo de dood zelf hen plotseling zal aangrijpen, zie, hier is het heil van hun God nabij hen. Ik heb gezien, dat de kleine kinderen van grote lieden overal waar zij gaan, steeds vergezeld moeten wezen van hun oppassers. Als zij naar buiten gaan, moeten hun oppassers

mee, als zij aan tafel gaan, moeten hun oppassers mee, als zij naar bed gaan, moeten hun oppassers mee, ja, en als zij in slaap vallen, moeten hun oppassers bij hen staan.
O mijn broeders! die kleinen, die de Heere vrezen, zij zijn de kinderen van de Allerhoogste, daarom zullen zij niet alleen wandelen, niet alleen aan hun geestelijke maaltijden zijn, niet, alleen naar hun ziekbedden of naar hun graven gaan, het heil huns Gods is nabij hen, om hen te verlossen van het boze.
Dit is dan de eer, die woont in het land van hen, die de Heere vrezen.

Achtste voorrecht.
Vreest u de Heere? luistert nogmaals. "Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over diegenen, die Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen." Psalm 103:17. Dit bevestigt nog wat zo pas verzekerd werd, dat is, dat Zijn heil nabij hen is. Zijn heil, dat is, Zijn vergevende goedertierenheid, dat is nabij hen. Maar let er op, daar wordt gezegd, dat het nabij hen is, maar hier is ze over hen. Zijn goedertierenheid is over hen, zij bedekt hen geheel en al, zij omgeeft hen van rondom als met een schild. Daarom wordt ervan hen in een andere plaats gezegd, dat zij bekleed zijn met heil, en bedekt met de mantel der gerechtigheid. De goedertierenheid des Heeren is over hen, dat is, gelijk ik zei, om hen te beschutten en te verdedigen. De goedertierenheid, de vergevende, bewarende goedertierenheid, de goedertierenheid des Heeren is over hen, wie is het dan, die hen kan veroordelen. Rom. 8.
Maar er is nog meer achter. De goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over hen. Zij werd voor hen bestemd eer de wereld was, en zal over hen zijn wanneer de wereld zelf een einde heeft genomen, van eeuwigheid en tot eeuwigheid is zij over hen, die Hem vrezen. Dit van eeuwigheid tot eeuwigheid is datgene, door hetwelk, in een andere plaats, de eeuwigheid van God zelf verklaard wordt. "Ja van eeuwigheid tot eeuwigheid bent u God." Psalm 90:2. De betekenis kan dus deze zijn, dat zo lang als God het aanzijn heeft, zo lang de man, die Hem vreest, goedertierenheid zal vinden uit Zijn hand. Overeenkomstig het woord van Mozes. "De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen, en Hij verdrijve de vijand voor uw aangezicht, en zegge Verdelg!" Deuteronomium 33:27.
Kind van God, gij die God vreest! hier is goedertierenheid, eeuwigdurende goedertierenheid over u. Dit is langdurige goedertierenheid, zij zal langer duren dan uw zonde, zij zal langer duren dan de verzoeking, zij zal langer duren dan uw smarten, zij zal langer leven dan uw vervolgers. Het is goedertierenheid van eeuwigheid om uw zaligheid te beramen, en goedertierenheid tot eeuwigheid om ze te volmaken in weerwil van al uw tegenstanders. Wat nu kan de hel en de dood hem doen, over wie deze goedertierenheid Gods is? En dit is het geval met de mens, die de Heere vreest. Neem dat andere gezegende woord, en o gij mens die de Heere vreest! hang het als een gouden keten om uw hals. "Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over diegenen, die Hem vrezen." Psalm 103:11. Als goedertierenheid, zo groot, zo hoog en zo goed als de hemel zelf, een voorrecht is, heeft de mens, die God vreest, een voorrecht.

Negende voorrecht.
Vreest gij God? - " Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen." Psalm 103:13. De Heere ontfermt Zich over

diegenen, die Hem vrezen, dat is, heeft medelijden en is aangedaan, gevoelt met hen mee en neemt deel aan al hun droefheden. Het is een grote zaak voor een arme man op deze wijze in de genegenheden van de grote en geweldigen te mogen delen, maar dat een arme zondaar aldus opgenomen is in het hart en de genegenheden van God, en zij, die Hem vrezen, zijn dit, dat is verbazingwekkend om te overwegen. "Door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost." Door Zijn liefde en door Zijn genade!" In al hun benauwdheid was Hij benauwd, en de Engel zijns aangezicht heeft hen behouden: door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost, en Hij nam hen op, en Hij droeg hen al de dagen vanouds." Jesaja 63:9. Ik zeg, dat er gezegd wordt, dat Hij Zich over hen ontfermt, het is evenveel te zeggen als: Hij heeft medelijden, gevoelt met hen mee en neemt deel aan al hun droefenissen en verzoekingen.

Zodat dit de gelukzaligheid is van hem, die God vreest, dat hij een God heeft, die Zich over hem ontfermt, en aangedaan wordt door al zijn ellende. Er wordt in het boek der Richteren gezegd, dat Zijn ziel verdrietig werd over de arbeid van Israël, Richteren 10:16, en in de Hebreeën, dat Hij medelijden heeft met onze zwakheden, en dat Hij diegenen, die verzocht worden, te hulp kan komen. Hebr. 4:15, 2:17 - 18.

Maar verder, laat ons acht geven op de vergelijking. "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over diegenen, die Hem vrezen." Hier is niet slechts sprake van ontferming, maar van de ontferming van een bloedverwant, een vader. Er wordt in een andere plaats gezegd: "Kan ook een vrouw," een moeder, "haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon van haar buik? Hoewel deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten!" De ontferming van naburen en bekenden helpt in tijden van benauwdheid, maar de ontferming van een vader en een moeder is een ontferming, die boven alles gaat. De Heere," zegt Jacobus, "is zeer barmhartig en een Ontfermer."

Farao noemde Jozef zijn tedere vader, omdat hij voor hem zorgde tegen de honger, maar welk een tedere Vader is God! hoe vol van mededogen! hoe vol van ontferming! Jakobus 5:1, Genesis 41:43. Er wordt gezegd, dat toen Efraïm getuchtigd was geworden, Gods ingewand over hem rommelde, en Hij Zich zijner zeker zou ontfermen. O dat de man, die de Heere vreest, slechts geloofde aan de ontferming en het mededogen, die in het hart van zijn God en Vader zijn jegens hem. Jeremia 31:18 - 20. Tiende voorrecht. Vreest gij God? - " Hij doet het welbehagen van degenen, die Hem vrezen en Hij hoort hun geroep, en verlost hen." Psalm 145:19.

Bijna al die plaatsen, die melding maken van de mensen, die God vrezen, hebben een aanwijzing in zich alsof zij voortdurend zich in droefenis of in gevaar bevinden ter oorzaak van een vijand. Maar ik zeg, het is daarbij steeds hun voorrecht, dat hun God hun Vader is en Zich over hen ontfermt. "Hij doet het welbehagen van degenen, die Hem vrezen."

Waar is nu de man, die de Heere vreest? laat hem hiernaar luisteren. Wat zegt gij, arme ziel bent u hiermee tevreden, dat de Heere uw begeerten wil vervullen? Er wordt van Adonia te kennen gegeven, dat zijn vader David hem in alle dingen zijn eigen hoofd en zijn eigen zin liet volgen. "En zijn vader," zegt de tekst, "had hem niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij zo gedaan." 1 Kon. 1:6. Maar hier is meer, hier is de belofte, dat u de hele begeerte van uw hart zal worden gegeven, overeenkomstig het gebed van de heilige David: "De Heere geve u naar uw hart, en vervulle al uw raad."

En nogmaals "De HEERE vervulle al uw begeerten." Psalm 20.

O gij die de Heere vreest! wat is uw begeerte? Al mijn begeerte, zegt David, is al mijn heil, 2 Samuel 23:5, zo zegt gij: "Al mijn heil" is "al mijn lust." Wel, de begeerte van uw ziel is u geschonken, ja, God zelf heeft Zich verbonden deze uw begeerte te vervullen. Hij doet het welbehagen van degenen, die Hem vrezen, en Hij hoort hun geroep, en verlost hen." O deze begeerte, wanneer zij komt, welk een boom des levens zal zij voor u zijn! Gij begeert bevrijd te worden van uw tegenwoordige bekommering: de Heere zal u uit de bekommering bevrijden. Gij begeert verlost te worden van uw lichaam des doods: en de Heere zal dit uw snood lichaam veranderen, opdat het gelijk moge zijn aan Zijn heerlijk lichaam. Gij begeert in de tegenwoordigheid Gods en onder de engelen des hemels te zijn.
Ook deze uw begeerte zal vervuld worden, en u zult gelijk gemaakt worden aan de engelen. Ex. 6:6, 2 Petrus 2:9, Filip. 3:20, 21, Lukas 16:22, 20:35, 36.
O, maar dat duurt nog lang!
Wel, leer eerst te leven van uw aandeel in de belofte daarvan, en dat zal uw verwachting daarvan zoet maken God zal uw begeerten vervullen, God zal het doen, hoewel het lang uitblijft.
Wacht er op, omdat het zeker komen zal, het zal niet uitblijven. Elfde voorrecht. Vreest gij God? - " De HEERE heeft een welbehagen aan hen, die Hem vrezen." Psalm 147:11.
Zij, die God vrezen, zijn onder Zijn voornaamste vermakingen. Hij verheugt Zich in Zijn werken, en heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen. Gelijk een man een welgevallen heeft aan Zijn vrouw, aan zijn kinderen, aan zijn goud, aan zijn juwelen, zo is de mens, die de Heere vreest, het voorwerp van Zijn vermaking. Hij heeft een welgevallen aan hun voorspoed, en zendt hun daarom gezondheid uit het heiligdom, en doet hen drinken uit de beek van Zijn wellusten. Psalm 35:27. "Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes, en u drenkt hen uit de beek van Uw wellusten." Psalm 36:9.
Datgene of diegenen, waaraan wij een welgevallen hebben, datgene of diegenen tooien en versieren wij graag met vele sieraden. Wij rekenen geen kosten teveel om te besteden aan diegenen, waarin wij behagen scheppen, en welke wij tot het voorwerp van ons welgevallen maken. En evenzo is het met God. "Want de HEERE heeft een welgevallen aan Zijn volk," en wat volgt er?"
Hij zal de zachtmoedige versieren met heil." Psalm 149:4. Wij hebben een welgevallen aan de handelingen van hen, waarin wij behagen scheppen, ja wij onderwijzen hen, en geven hun zulke regelen en wetten om naar te wandelen, welke hen, die wij liefhebben, nog des te meer welgevallig kunnen maken in onze ogen. Daarom wordt hun, die God vrezen, aangezien zij het voorwerp zijn van Zijn welgevallen, geleerd te weten, hoe zij Hem in alles zullen behagen. 1 Thess. 4:1.
En hierom wordt er gezegd, dat Hij verrukt wordt door hun blikken, dat Hij een behagen schept in hun geroep, en dat Hij een welgevallen heeft aan hun wandel. Hooglied 4:9, Spreuken 15:8, 11:20.
Wij zullen in hen, waarin wij behagen scheppen en aan welke wij een welgevallen hebben, vele dingen, die zij doen, verdragen en over het hoofd zien, hoewel zij niet naar onze zin zijn. Een man zal datgene verdragen en over het hoofd zien uit de hand van het kind of de vrouw van zijn welgevallen, wat hij niet zal laten voorbij gaan of over het hoofd zien in een ander.

Zij zijn Mijn juwelen zegt God, zij namelijk, die Mij vrezen, en Ik zal hen sparen in al hun tekortkomingen in Mijn wil, "gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient," Maleachi 3:16, 17.
O, hoe gelukkig is de mens, die God vreest! Zijn goede gedachten, zijn goede pogingen om Hem te dienen, en zijn goed leven behaagt Hem, omdat hij God vreest. U weet hoe aangenaam in onze ogen de handelingen van onze kinderen zijn, wanneer wij weten, dat zij wat zij doen uit een eerbiedige vrees en ontzag voor ons verrichten, ja, hoewel datgene, wat zij doen, slechts weinig bedraagt, wij nemen het goedwillig uit hun handen aan, en zijn daarmee ingenomen. De vrouw, die haar twee penningen in de schatkist wierp, wierp er niet veel in, want zij maakten tezamen slechts een oort uit, maar hoe gewaagt de Heere Jezus van haar lof, Hij had een welgevallen aan haar en aan haar daad. Markus 12:40 - 44.
Dit dus, dat de Heere een welgevallen heeft aan hen, die Hem vrezen, is weer een van hun grote voorrechten.

Twaalfde voorrecht.
Vreest u God? het geringste greintje van die vrees geeft het voorrecht gezegend te worden met de grootste heilige. "Hij zal zegenen, die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten." Psalm 115:13.
Dit woord kleinen kan op drie wijzen genomen worden.
1. Voor diegenen, die klein in achting zijn, voor diegenen, die van slechts weinig waarde gerekend worden. Richteren 6:15, 1 Samuel 18:23. Bent u klein of gering in deze zin, nochthans zo gij God vreest, bent u er zeker van gezegend te zullen worden. "Hij zal zegenen die Hem vrezen, de kleinen met de groten," al bent u nog zo klein in de ogen der wereld, in uw eigen ogen, in de ogen der heiligen, gelijk soms de een heilige klein is in het oog van een andere heilige, nochtans, omdat gij God vreest, wordt gij geplaatst onder de gezegenden.
2. Door de kleinen worden soms zij bedoeld, die slechts klein van statuur zijn of jong van jaren, kleine kinderen, die gemakkelijk worden voorbijgegaan en over het hoofd gezien, gelijk zij waren, die in de tempel Hosanna zongen, toen de Farizeeën spottend van hen tot Christus zeiden: "Hoort Gij wel, wat deze zeggen?" Matth. 21:16. Maar zie, Christus wilde hen niet verachten, van hen die God vreesden, maar verkoos hen volgens de getuigenis der Schrift ver boven diegenen, die hen smaadden. Kleine kinderen, hoe gering ook, en al zijn zij ook van nog zo geringe schatting bij de mensen, zullen ook, als zij de Heere vrezen, gezegend worden met de grootste heiligen. "Hij zal zegenen, die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten."
3. Door de kleinen kunnen soms bedoeld worden diegenen, die klein zijn in de genade of in gaven, van deze wordt gezegd, dat zij de kleinsten zijn in de kerk, dat is, onder deze beschouwing, en zo worden zij door haar het minst geacht. Zo ook moet het woord van Christus verstaan worden: "Voor zoveel gij dit één van deze minsten niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan." 1 Cor. 6:4, Matth. 25:45.
Bent u naar uw eigen gedachten, of naar de gedachten van andere, een van deze laatste kleinen, klein in de genade, klein in gaven, klein in achting te deze aanzien, zo gij nochtans God vreest, zo gij God inderdaad vreest, wordt gij voorzeker gezegend met de besten der heiligen. De minste ster staat, gelijk de grootste van die allen, als bevestigd aan de hemel. "Hij zal zegenen, die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten." Hij zal hen zegenen, dat is, met dezelfde zegen des eeuwigen levens. Want de

verschillende trappen der genade in de heiligen brengt in de zegen, wat aangaat zijn natuur, geen verschil teweeg. Het is dezelfde hemel, hetzelfde leven, dezelfde heerlijkheid en dezelfde eeuwigheid van geluk, die hun in de tekst beloofd wordt als daarmee te zullen worden gezegend.
Dat is opmerkelijk, hetwelk ik vroeger vermeldde, waar Christus in de dag des oordeels bijzonder de minsten vermeldt en erkent. "Voor zoveel gij dit één van deze minsten niet gedaan hebt." De minste dus was daar, in Zijn koninkrijk en in Zijn heerlijkheid, zowel als de grootste van allen. "Hij zal zegenen, die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten." De kleinen worden het eerst genoemd in de tekst, en zijn zo de eersten in rang, misschien wel om te tonen, dat, hoewel zij versmaad en van weinig waarde geacht mogen worden in de wereld, zij nochtans van hoge waarde geacht worden in de ogen des Heeren. Zullen de grote heiligen alleen het koninkrijk en de eeuwige heerlijkheid ontvangen? Zullen de grote werken alleen beloond worden? de werken, die gedaan zijn uit kracht van grote genade en van de overvloed van de gaven van de Heilige Geest?
Neen: "En zo wie één van deze kleinen te drinken geeft alleen een beker koud water, in de naam van een discipel, voorwaar Ik zeg u, hij zal zijn loon (het loon van een discipel) geenszins verliezen." Let er op, hier wordt slechts gesproken van een geringe gave, een beker koud water, en die gegeven aan een geringe heilige, maar op beide wordt bijzondere acht gegeven door onze Heer Jezus Christus. Matth. 10:42. "Om het loon te geven Uw dienstknechten, de profeten, en de heiligen, en diegenen, die Uw naam vrezen, de kleinen en de groten." Openb. 11:18.
De kleinen dus, onder diegenen, die God vrezen, worden gezegend met de groten, als de groten, met dezelfde zaligheid, dezelfde heerlijkheid en hetzelfde eeuwige leven, en zij zullen, evenals met de grote ook het geval zal zijn, evenveel ontvangen als zij kunnen dragen, evenveel als hun harten, zielen, lichamen en vermogens kunnen houden.

Dertiende voorrecht.
Vreest u God? Wel, de Heilige Geest heeft opzettelijk voor u een gehele Psalm ingegeven om aangaande uzelf te zingen. Zodat gij, zelfs als gij in uw beroep, op uw bed, op de reis, of waar dan ook zijt, uw eigen gezegende en gelukkige toestand kunt uitzingen tot uw eigen troost en tot troost van uw medegenoten. De Psalm wordt genoemd de 128ste Psalm, ik zal hem u voorhouden, beide gelijk hij luidt in de onberijmde en in de berijmde Psalmen. Welgelukzalig is een ieder, die de HEERE vreest, die in Zijn wegen wandelt. Want u zal eten de arbeid uwer handen, welgelukzalig zal u zijn, en het zal u welgaan. Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijde van uw huis: uw kinderen als olijfplanten rondom uw tafel. Ziet, zo zal zeker die man gezegend worden, die de HEERE vreest. De HEERE zal u zegenen uit Sion, en u zult het goede van Jeruzalem aanschouw al de dagen uws levens, en u zult uw kindskinderen zien. Vrede over Israël!"
Zoals het gezongen wordt:

U mag men zalig heten,
Die 's HEEREN vrees bekoort
Die met een goed geweten
Steeds wandelt naar Zijn Woord.

U zal uw nooddruft vinden
Door d" arbeid van uw hand,

Wat ge u mag onderwinden,
Komt naar uw wens tot stand.
Uw echtvriendin zal bloeien
Gelijk een wijnstok tiert,
Die, vruchtrijk onder het groeien,
Uw huismuur dekt en siert.

Niets zal uw welvaart stuiten,
Uw kroost zal blij en fris,
Als groene olijfspruiten,
Versieren uw dis.
Dit lot is u beschoren,
Zo gij met diep ontzag

Naar 's HEEREN wet blijft horen.
Voor u zal, dag aan dag,
Het heil uit Sion vloeien:
U zal, zo lang gij leeft,
Jeruzalem zien bloeien,
hetwelk God Zijn zegen geeft.

Blijft gij op Hem betrouwen,
Dan zult gij, op uw bee,
het Kroost van uw kroost aanschouwen.
In Israël zij vree.

En nu heb ik de voorrechten afgehandeld wanneer ik een tegenwerping uit de weg geruimd heb.

Tegenwerping.
Maar de Schrift zegt: "De volmaakte liefde drijft de vrees buiten," en daarom schijnt het, dat de heiligen, nadat de Geest der aanneming gekomen is, niet moeten vrezen, maar hun plicht doen, gelijk een andere schriftuur plaats zegt, zonder vrees. 1 Joh. 4:18, Lukas 1:74, 75.

Antwoord. Het woord vrees, gelijk ik u heb aangetoond, kan op verschillende wijzen opgevat worden.
1. Het kan genomen worden voor de vrees der duivels.
2. Het kan genomen worden voor de vrees der verworpelingen.
3. Het kan genomen worden voor de vrees, die in de Godzaligen gewerkt wordt door de Geest als een Geest der dienstbaarheid, of,
4. Het kan genomen worden voor de vrees, waarover ik zo pas gehandeld heb.

Nu kan de vrees, die de volmaakte liefde buiten drijft, niet die kinderlijke, genadige vrees Godszijn, waarover ik in deze laatste plaats gehandeld heb, omdat die vrees, die de liefde buiten drijft, pijn heeft, maar dit heeft de kinderlijke vrees niet. Daarom is de vrees, die de liefde buiten drijft, of die vrees, die gelijk de vrees der duivels en verworpelingen is, of die vrees, die in het hart verwekt wordt door de Geest van God als een Geest der dienstbaarheid, of beide, want inderdaad, al deze soorten van vrees hebben pijn, en kunnen daarom buiten gedreven worden, en worden dit door de Geest der aanneming, welke genoemd wordt de Geest des geloofs en der liefde, wanneer Hij met kracht in de ziel komt, zodat wij zonder deze vrees Hem moeten dienen. Maar uit deze teksten af te leiden, dat wij God niet behoorden te vrezen, of geen vrees behoorden te mengen met onze verering van Hem, is evenveel als te zeggen, dat wij door de Geest der aanneming echte bandieten worden, want God niet te vrezen wordt door de Schrift op dezulken van toepassing gemaakt. Lukas 23:40.
Maar wat ik heb verzekerd, bevestigt de Schrift overvloedig, zeggende: "Welgelukzalig is de man, die gedurig vreest." En nogmaals, "Het zal hen welgaan, die God vrezen, die voor Zijn aangezicht vrezen." De vrees dus, de geest der vrees des Heeren is een genade gave, die een Christen, Zijn Woorden en al zijn wegen in grote mate tot sieraad verstrekt: "Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op u, neemt waar, en doet het: want bij de HEERE onze God, is geen onrecht, noch aanneming van personen, noch ontvanging van geschenken." 2 Kon. 19:7.
Ik ga nu enig gebruik en de toepassing maken van deze leer.

HET GEBRUIK VAN DEZE LEER.

Tot zover gekomen zijnde omtrent deze leer van de vrees Gods, ga ik nu enig gebruik en de toepassing maken van het geheel, en begin met het eerste gebruik van onderzoek. Is deze vrees Gods zo'n uitnemende zaak? Gaat zij vergezeld met zovele zalige voorrechten? Dan moet dit ons, een ieder van ons, aandrijven tot een naarstig onderzoek van onszelf, te weten, of deze genade gave in ons is of niet, want als zij in u is, dan bent u een van die gezegenden, aan welke deze heerlijke voorrechten toebehoren, want gij hebt een aandeel in elkeen ervan, maar als het zal blijken, dat deze genade gave niet in u is, dan is uw staat vreselijk ellendig, gelijk reeds gedeeltelijk is openbaar geworden, en verder zal worden gezien in hetgeen hierna komt.
Nu, om u des te beter te helpen om te overwegen, en in uw zelfonderzoek niet te missen in het uitvinden van wat gij zijt, zal ik hierover spreken.

Ten eerste: In het algemeen.
Ten tweede: In het bijzonder.

Ten eerste. In het algemeen.
Niemand brengt deze genade gave met zich in de wereld. Iedereen is ervan nature van ontbloot, want van nature vreest niemand God, er is geen vrees Gods, er is niet het minste van deze genade gave der vrees voor hun ogen, zij weten zelfs niet eens wat het is God te vrezen, want deze vrees vloeit, gelijk tevoren werd aangetoond, voort uit een nieuw hart, uit geloof, berouw en dergelijke, en zo gij ontbloot zijt van dit nieuwe hart, van geloof en berouw, bent u ook ontbloot van deze Goddelijke vrees. Men moet

een krachtige verandering van hart en leven ondervinden, of anders is men een vreemdeling ten aanzien van deze vrees Gods. Helaas! hoe onwetend zijn de meesten hiervan. Ja, en sommigen vrezen niet te zeggen, dat zij niet veranderd zijn, noch begeren dit te worden. Kunnen deze mensen God vrezen? kunnen deze in het bezit zijn van deze genade gave der vrees? Neen: omdat bij hen geheel geen verandering is, daarom vrezen zij God niet. Psalm 55:20, Psalm 36:1, Rom. 3:18.
Daarom, zondaar, bedenk, wie gij ook zijt, die ontbloot zijt van deze vrees Gods, dat u alle andere genade gaven mist, want deze vrees, gelijk ik ook heb aangetoond, vloeit voort uit de gehele voorraad der genade waar zij is. Er is niet een van de genade gaven des Geestes, of deze vrees is in haar ingewanden, ja, deze vrees is, gelijk ik mag zeggen, de bloem en de schoonheid van elke genade gave, ook is er niets, laat het zoveel op genade gelijken als het wil, dat er inderdaad voor gehouden zal worden, als de vrucht daarvan niet deze vrees Gods is.
Daarom zeg ik nogmaals, denk wel over deze zaak na, want gelijk u zal bevonden worden met betrekking tot deze genade gave, zo zal uw oordeel zijn. Ik heb slechts in het kort van deze genade gave gehandeld, maar heb getracht, met woorden zo geschikt als ik kon vinden, ze in haar kleuren voor uw aangezicht ten toon te spreiden, eerst door u te tonen wat deze vrees Gods is, dan waaruit zij voortvloeit, alsook wat uit haar voortvloeit, bij hetwelk ik, gelijk vroeger gezegd werd, verscheiden voorrechten gevoegd heb, die aan deze vrees verbonden zijn, opdat u door alles, kon het zijn, het mag zien als gij ze bezit, en tot de ontdekking mag komen, dat u er buiten staat, als gij ze niet bezit. Waarom ik u, ter inlichting in deze zaak, nogmaals derwaarts verwijs, of zo gij er afkerig van zijt om het boek voor de tweede maal te lezen, maar voort wilt gaan tot het einde, nu gij tot zover gekomen zijt, dan besluit ik,

Ten tweede *en in het bijzonder, met deze onderscheidene voorstellingen, betreffende diegenen, die God niet vrezen.*

1. Die mens, die trots en van een hoge en verheven geest is, vreest God niet. Dit is duidelijk uit de vermaning: "Zijt niet hooggevoelend, maar vrees." Rom. 11:20. Hier ziet gij dat een hoge geest en de vrees Gods in rechtstreekse tegenstelling tegenover elkaar geplaatst worden, en er wordt in die woorden door de apostel duidelijk genoeg te kennen gegeven, dat waar inderdaad het een is, het andere niet kan wezen, waar een hoge geest is, daar is de vrees Gods niet, en waar de vrees Gods is, daar is de geest niet hoog, maar laag. Kan iemand op de zelfde tijd een trots man zijn, en meteen God vrezen? Waarom dan wordt er gezegd, dat God iedereen aanschouwt, die trots is, en hem vernedert? en nogmaals, dat Hij de trotse man van ver aanschouwt? Hij dus, die trots is op zijn persoon, op zijn rijkdom, op zijn ambt, op zijn bekwaamheden, en dergelijke, vreest God niet. Het wordt ook verder openbaar, want God weerstaat de hovaardige, hetwelk Hij niet zou doen, als deze Hem vreesde, maar omdat Hij hem op zo'n afstand van Zich plaatst, omdat Hij getuigt, dat Hij hem zal vernederen en hem zal weerstaan, is het duidelijk, dat hij niet de man is, die deze genade gave der vrees bezit, want die mens is, gelijk ik u heb aangetoond, Gods vermaking en het voorwerp van Zijn welgevallen. Psalm 138:6, Jakobus 4:6, 1 Petrus 5:5, Maleachi 4:1.

2. De gierigaard vreest God niet. Ook dit is duidelijk uit het Woord, omdat dit de gierigheid en de vrees Gods in rechtstreekse tegenstelling plaatst. Van mensen, die

God vrezen, wordt gezegd, dat zij de gierigheid haten. Ex. 18:21. Bovendien wordt de gierigaard een afgodendienaar genoemd, en wordt ervan hem gezegd, dat hij geen deel heeft aan het koninkrijk van Christus en van God. En nogmaals, "Want de goddeloze roemt over de wens van zijn ziel, hij zegent de gierigaard, hij lastert de HEERE." Ezech. 33:31, Eféze 5:5, Psalm 10:3.
Luistert hiernaar, gij, die de wereld najaagt om ze te grijpen, gij, die er u niet over bekommert hoe u verkrijgt, zo gij de wereld verkrijgt. Ook gij, die juist van de godsdienst uw rijpaard maakt om de wereld machtig te worden, ook gij vreest God niet. En wat zal u al niet doen, gij, welker hart de gierigheid na wandelt, gij, die door de gierigheid als het was bij de neus op en neer geleid wordt? soms zweren, liegen, liefkozen, bedriegen en misleiden, als gij er slechts voordeel mee behalen kunt. Gij zijt ver, zeer ver, van de vrees Gods. Gij "overspelers en overspeleressen!" want zo worden de gierigaards genoemd, "weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is. Zo wie dan een vriend van de wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld." Jakobus 4:4.

3. De losbandige vleesvreters bezitten niet de vrees Gods. Want dit wordt gedaan "zonder vrees." Judas: 12. Gulzigheid is een zonde waarop weinig gelet wordt, en waarover even weinig berouw gevoeld wordt door diegenen, die zich daaraan schuldig maken, maar nochthans is het een verfoeilijke zonde in het oog van God, en het bedrijven daarvan is een bewijs van het ontbreken van Zijn vrees in het hart, ja, zo verfoeilijk is ze, dat God aan Zijn volk verbiedt om met dezulken om te gaan. "Zijt niet," zegt Hij, "onder de wijnzuipers, noch onder de vleesvreters." Spreuken 23:20. En hij zegt ons verder, dat de zodanigen vlekken en smetten zijn voor diegenen, die met hen omgaan, want inderdaad, zij vrezen God niet. 2 Petrus 2:13, Rom. 13:13, 1 Petrus 4:4.
Helaas! sommige mensen stellen zich aan alsof zij voor niets anders geboren waren dan om te eten en te drinken, en mesten hun lichamen met de lekkernijen van deze wereld, geheel en al vergetende, waarom God hen herwaarts zond, maar dezulken, gelijk gezegd is, vrezen God niet, en behoren zo tot het getal van degenen, wie de dag des oordeels onvoorzien zal overkomen. Lukas 21:34.

4. De leugenaar is iemand, die God niet vreest. Ook dit blijkt uit de duidelijke tekst: "Want gij hebt gelogen," zegt de Heere, "en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd, is het niet, omdat Ik zwijg, en dat vanouds af," zegt de Heere, "en gij vreest Mij niet?" Jesaja 57:11. Welke leugen dit was, wordt niet met name aangewezen, het was een leugen, of een gewoonte om te liegen, welke hier bestraft wordt, en de persoon of de personen, welke zich hieraan schuldig maakten, waren, gelijk gezegd wordt, dezulken, welke God niet vreesden: een gewoonte van te liegen en de vrees Gods kunnen niet samengaan. Deze zonde van te liegen is een alledaagse zonde, en zij wandelt met een onderscheiden voorkomen in de wereld rond. Daar hebt gij de heiligschennende, spot drijvende leugenaar, daar hebt gij de listige, geslepen leugenaar, daar hebt gij de geveinsde, godsdienstige leugenaar, mitsgaders leugenaars van andere rangen en graden.
Maar geen van die allen bezitten de vrees Gods, ook zal niemand van hen, zo zij zich niet bekeren de helse verdoemenis ontvlieden. "Al de leugenaars is hun deel in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer." Openb. 21:8. De hemel en het nieuwe

Jeruzalem zijn geen plaats voor dezulken. "En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt." vers 27. Daarom zegt een andere schriftuur plaats, dat alle leugenaars buiten zullen zijn. "Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een ieder, die de leugen lief heeft en doet." Openb. 22:15. Maar dit zou hun vonnis, hun oordeel en hun verdoemenis niet zijn, indien diegenen, die leugenaars zijn, de zodanige waren, die deze zalige vrees Gods in zich hadden.

5. Zij vrezen God niet, die tot Hem om hulp roepen in tijd van nood, en wanneer zij verlost zijn, keren zij weer tot hun vorige opstand. Dit verzekert Mozes, in een profetische geest, ten tijde van het geweldige oordeel des hagels. Farao begeerde toen van hem om tot God te bidden, dat Hij dat oordeel van hem mocht wegnemen. Wel, dat zal ik doen, zei Mozes, "nochtans u en uw knechten aangaande, weet ik, dat u voor het aangezicht van de HEERE God nog niet vrezen zult." Ex. 9:30. Even goed alsof hij zegt: Ik weet, dat zodra als dit oordeel is weggenomen, gij tot uw vroegere opstand zult weerkeren. En wat sterker bewijs kan er gegeven worden, dat zo'n mens God niet vreest, dan tot God te roepen om verlost te worden van tegenspoed en gebracht tot voorspoed, en die voorspoed te besteden in opstand tegen Hem? Dit is roepen om weldaden, opdat zij doorgebracht zouden worden, of opdat wij iets zouden hebben om door te brengen in onze wellusten en in de dienst van Satan. Jakobus 4:1 - 3.
Hierover klaagt God in het zestiende hoofdstuk van Ezech. En in het tweede van Hosea. "Daartoe hebt gij genomen," zegt God, "de vaten uws sieraads van Mijn goud en van Mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en u hebt u mans beelden gemaakt," enz. Ezech. 16:17. Dit kwam voort uit gemis van de vrees Gods. Velen van deze soort zijn er thans in de wereld, zowel onder mannen als onder vrouwen en kinderen, zijt niet gij, die dit boek leest, van dit getal? Hebt gij niet ziek zijnde om gezondheid, arm zijnde om rijkdom, zwak zijnde om kracht, in de gevangenis zijnde om vrijheid geroepen, en daarna alles wat gij door uw gebed verkreegt doorgebracht in de dienst van Satan en tot bevrediging van uw lusten? Neem er acht op, zondaar, deze dingen zijn tekenen, dat u met uw hart God niet vreest.

6. Zij vrezen God niet, die Zijn volk belagen en hen zoeken te verstoren, of hen buiten het rechte pad zoeken te doen gaan, in hun trekken van hier naar de eeuwige rust. Dit is kenbaar uit de duidelijke tekst: "Gedenkt," zegt God, "wat u Amalek gedaan heeft, als gij uit Egypte uittoogt: hoe hij u op de weg ontmoette, en sloeg onder u in de staart al de zwakken achter u, als gij moe en mat waart, en hij vreesde God niet." Deuteronomium 25:17, 18. Vele zulke Amelekieten zijn er thans in de wereld, die zich stellen tegen de zwakken van de kudde, tegen de zwakken van de kudde voornamelijk, hen voortdurend treffende, sommigen door overmacht, sommigen met de tong, sommigen in hun leven en hun bezittingen, sommigen in hun eer en goede naam, door ergerlijke dingen, lastertaal en verwijten, maar de reden van deze hun goddeloze praktijk is deze: zij vrezen God niet. Want vreesden zij Hem, zij zouden er bevreesd voor zijn er ook maar aan te denken, veel meer om te pogen de kinderen Gods te bedroeven, en te kwellen, en te belasteren, maar de zodanige zijn er in de wereld geweest, de zodanige zijn er, en de zodanige zullen er zijn, want alle mensen vrezen God niet.

7. Zij vrezen God niet, die Zijn hand op afgekeerden zien vanwege hun zonden, en nochtans zelf ook afgekeerden zullen zijn. "En Ik zag," zegt God, "als Ik ter oorzaak van alles, waarin het afgekeerde Israël overspel bedreven had, haar verlaten, en haar haar scheidbrief gegeven had, dat de trouweloze, haar zuster Juda niet vreesde, maar ging heen en hoereerde zelf ook." Jeremia 3:8, 2:19. Juda zag, dat haar zuster verlaten was, en door God was overgegeven in de handen van Salmanezer, die haar wegvoerde aan geen zijde van Babylon, en toch, hoewel zij het zag, zij ging heen en hoereerde zelf ook - een teken van grote hardheid des harten en van het gemis van de ware vrees Gods. Want deze vrees, was ze in haar hart geweest, zou haar geleerd hebben te sidderen bij het oordeel, dat over haar zuster werd uitgevoerd, en niet heen te gaan en zelf ook te hoereren: en dit niet te doen, terwijl haar zusters oordeel voor ogen en in gedachtenis was. Maar wat is het, dat een hart, dat ontbloot is van de vrees Gods, niet doen zal? Geen zonde komt dezulken te onpas: ja, zij zullen zondigen, zij zullen datgene zelf bedrijven, voor het bedrijven van hetwelk zij geloven, dat sommigen in het hellevuur zijn, en dat al omdat zij God niet vrezen.
Maar merk op, bid ik u, als van diegenen, die de waarschuwing niet in acht nemen, wanneer zij de hand Gods op afgekeerden zien, gezegd wordt, dat zij geen vrees Gods bezitten, bezitten zij ze dan, meent gij, die Gods volk struikelblokken in de weg leggen, en op een slinkse wijze te werk gaan om hen te doen afwijken, ja, zich verheugen wanneer zij dit onheil aan iemand kunnen toebrengen? en toch, velen van die soort zijn er in de wereld, die zich zelfs verheugen, wanneer zij een belijder in de zonde zien vallen en van zijn belijdenis zien teruggaan, alsof zij de een of andere uitnemende zaak hadden gevonden.

8. Zij vrezen God niet, die op een land kunnen zien als zich wentelende in de zonde, en evenwel op het gezicht daarvan niet verootmoedigd worden. "Hebt gij vergeten," zei God door de profeet tot de Joden, "de boosheden uwer vaderen, en de boosheden der koningen van Juda, en de boosheden van hun vrouw, en uw boosheden, en de boosheden uwer vrouw, die zij gedaan hebben in het land van Juda en in de straten van 76 Jeruzalem? Zij zijn tot op deze dag nog niet verbrijzeld van hart, en zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in Mijn wet " Jeremia 44:10. Hier is een land vol boosheden, en niemand om ze te bewenen, want het ontbrak hun aan de vrees Gods en aan liefde om te wandelen in Zijn Wet.
Maar wat zegt gij, als ervan hen, die niet verootmoedigd worden bij hun eigen en anderer boosheden, gezegd wordt, dat zij niet vrezen of de vrees Gods bezitten, wat zullen wij dan denken of zeggen van dezulken, die zulke boosheden aannemen, ze koesteren of er zich in verheugen! Vrezen zij God? Ja, wat zullen wij zeggen van dezulken, die de uitvinders en bevorderaars zijn van boosheden, als van vloeken, beestachtige taal of dergelijke? Vrezen zij God, meent gij? Nog eens, wat zullen wij zeggen van dezulken, die er zich niet mee tevreden kunnen stellen zelf boosheden te bedrijven, ze uit te vinden en zich te verheugen in de boosheden van andere mensen, maar moeten haten, verwijten, beschimpen en misleiden diegenen, die zij niet kunnen overhalen boosheden te bedrijven? Vrezen zij God?

9. Zij, die meer acht geven op hun eigen dromen dan op het Woord van God, vrezen God niet. Dit is ook duidelijk uit het Woord. "Want gelijk in de veelheid der dromen ijdelheden zijn, zo in vele woorden, maar vrees gij God!" dat is, geef acht op Zijn

Woord. Prediker 5:6, Jesaja 8:20. Hier wordt het vrezen van God gesteld tegenover ons overmatig acht geven op dromen, en daardoor wordt te kennen gegeven, dat het door gemis van de vrees Gods is, dat de mensen zoveel acht geven op die dingen. Wat zullen zij hierop zeggen, die meer acht geven op een ingeving, die oprijst uit hun dwaze harten, of die derwaarts ingeworpen is door de duivel, dan zij geven op het heilige Woord van God?
Deze zijn "vuile dromers." En ook, wat zullen wij zeggen aangaande hen, die meer vertrouwde zijn op de barmhartigheid Gods jegens hun ziel, omdat Hij hen heeft gezegend met uitwendige dingen, dan zij bevreesd zijn voor Zijn gramschap en veroordeling, hoewel het gehele Woord van God dezelve ten volle als waarheid doet kennen? Deze zijn inderdaad "vuile dromers." Een droom is of werkelijk een droom, of hij is dit bij wijze van gelijkenis, en zo dromen sommige mensen slapende en sommigen wakende. Jesaja 29:7.
En gelijk die, welk een mens slapende droomt, veroorzaakt worden hetzij door God, Satan, bezigheid, het vlees of dergelijke, zo zijn die, welke een mens wakende droomt, te vergelijken bij die, welke wij hebben in onze slaap. Men kan, wanneer men naar het lichaam wakende is, dromen hebben, dat is, visioenen van de hemel, dezulke zijn alle die, welke een strekking hebben om aan de zondaar zijn staat of de staat van de kerk te openbaren overeenkomstig het Woord. Maar die, welke van Satan, bezigheid en het vlees zijn, zijn dezulke voornamelijk de eerste en de laatste, te weten, van Satan en het vlees - welke verstrekken om de mensen stoutmoedig te maken om te hopen op het goede in een weg niet overeenstemmende met het Woord van God.
Deze noemt Judas "vuile dromers," dezulken, welker beginselen hun dromen waren, en zij leidden hen er toe, "om het vlees te verontreinigen," dat is, door hoererij en onreinheid, "om de heerschappij te verachten," dat de teugels gelegd zouden worden op de nek van hun lusten, "om de heerlijkheden te lasteren," diegenen, die God over hen gesteld had, om hen in alles te besturen naar de wet en het testament van Christus.
Deze droomden, dat te leven als dieren, begerig te zijn naar gewin, en om datzelve, gelijk Kaïn en Bileam deden door hun listen, de eigenaars daarvan van het leven te beroven, voor goede munt zou doorgaan in de beste der beproevingen. Van deze spreekt ook Petrus. 2 Petrus 2. En hij maakt van hun dromen, die Judas zo noemt, hun beginsel en hun dwalingen in leven en leer.
U kunt van hen lezen in dat gehele hoofdstuk, waar zij genoemd worden kinderen der vervloeking, en zo bijgevolg dezulken zijn, die God niet vrezen.

10. Zij vrezen God niet, die tovenaars zijn, en overspelers, en die vals zweren, en die de huurling onderdrukken in zijn loon. Het is een gewoonte bij sommige mensen om van de huurling terug te houden door bedrog wat zij door verdrag overeengekomen waren te betalen voor hun arbeid: hen beknijpende, zeg ik, en hun onthoudende wat hun rechtens toekomt, zodat hun geschrei komt "tot in de oren van de Heere Zebaoth." Jakobus 5:4. Deze vrezen God niet, zij worden onder de slechtste mensen gerekend, en in de dag van hun verantwoording zal God zelf getuigenis tegen hen geven. "En Ik," zegt God, "zal tot u ten oordeel naderen, en Ik zal een snel getuige zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen diegenen, die vals zweren, en tegen diegenen, die het loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwen, en de wees, en de vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de HEERE der heirscharen." Maleachi 3:5.

11. Zij vrezen God niet, die in plaats van medelijden te hebben, spotten met Gods volk in hun droefheid, verzoekingen en vervolgingen, en zich liever verheugen en van vreugde opspringen, dan met hen mee te voelen in hun bekommernis. Dit deden Davids vijanden, dit deden Israëls vijanden, en dit deed de dief, hij spotte met Christus, toen hij aan het kruis hing, en werd daarom, en dat nog wel door zijn lotgenoot, beschouwd als iemand, die God niet vreesde. Lukas 23:40, Psalm 35:1, 22 - 26, lees Obadja 10 - 15, Jeremia 48:2 - 6.
Dit is een menigvuldig voorkomende zaak bij de mensenkinderen, namelijk dat zij zich verblijden in het leed van hen, die God vrezen, en het komt voort uit een inwendige haat tegen de Godzaligheid. Zij haten u, zegt Christus, omdat zij Mij gehaat hebben. Daarom rekent Christus wat in deze aan de zijnen wordt gedaan, als gedaan aan Hemzelf, en zo aan heiligheid des levens. Maar dit komt hard neer op dezulken, die Gods volk in hun ellende verachten en zich verheugen hen daarin te zien, en die de gelegenheid te baat nemen, gelijk de onbeschaamde Simeï deed, om de smarten en droefenissen van Gods volk te vermeerderen. 2 Samuel 16:5 - 8.
Deze vrezen God niet, zij doen dit uit vijandschap, en hun zonde is zodanig, dat zij moeilijk zal worden uitgewist. 1 Kon. 2:8 - 9. 12. Zij vrezen God niet, die vreemdelingen zijn van de uitwerkingen der vrees. "Ben Ik een Heere, waar is Mijn vrees?" Dat is, toon dat Ik het ben door Mij te vrezen in de uitwerkingen van die vrees. "Gij brengt op Mijn altaar verontreinigd brood." Dit is geen teken dat u Mij vreest, gij brengt wat blinds aan om te offeren, waar is Mijn vrees? gij offert het kreupele en het zieke, dit zijn niet de uitwerkingen van de vrees Gods. Maleachi 1:6 - 8.

Zondaar, het zijn twee verschillende zaken, te zeggen: Ik vrees God, en Hem inderdaad te vrezen. Daarom, gelijk Jacobus zegt: *Toon mij uw geloof uit uw werken,* zo eist God hier een getuigenis van uw vrees door de uitwerkingen der vrees Ik heb u alreeds onderscheidene uitwerkingen der vrees aangetoond, als gij er een vreemdeling van zijt, bent u een vreemdeling van deze genade gave der vrees.
Daarom, om dit te besluiten, geen voorgewende belijdenis zal baten, niets is hier goed, dan hetgeen gezouten is met deze vrees Gods, en zij, die Hem vrezen, zijn mensen van waarheid, mensen van eenvoudigheid des harten, volmaakte, oprechte, nederige, heilige mensen, en daarom, lezer, onderzoek, en ik zeg nogmaals, onderzoek, en leg het Woord en uw hart naast elkaar, voor gij besluit, dat u God vreest. Hoe! God vrezen, en in de staat der natuur? God vrezen zonder een verandering van hart en leven? Hoe God vrezen en trots zijn, en begerig, een wijnzuiper, en een losbandige vleesvreter? Hoe! God vrezen en een leugenaar, en een die om weldaden roept om ze in uw wellusten door te brengen? Dit zou vreemd zijn. het is waar, gij kunt vrezen gelijk de duivels doen, maar wat zal dat baten? Gij kunt door uw vrees weggedreven worden van God, wan zijn dienst, Zijn volk en Zijn wegen, maar wat zal dat u verder brengen? Het kan zijn, dat u op het heden zodanig vreest, dat u een weinig gestuit zijt in uw zondige loop, misschien hebt gij een slag gekregen van het Woord van God, en zijt voor het ogenblik een weinig bedwelmd en verhinderd om gelijk vroeger met een volkomen hart jacht te maken op de zonde, maar wat baat het?

Indien door de vrees, die gij hebt, uw hart niet verenigd is met God, en met de liefde van zijn Zoon, Zijn Woord en Zijn volk, is uw vrees niets waard. Vele mensen

zijn ook genoodzaakt God te vrezen, gelijk zij, die onder andere gesteld zijn, genoodzaakt zijn diegenen te vrezen, die als machthebbenden boven hen staan. Indien u alleen op die wijze God vreest, is het slechts een valse vrees, zij vloeit niet voort uit liefde tot God: deze vrees brengt geen gewillige onderwerping, welke inderdaad de uitwerking is van de rechte vrees, maar overheerst wordende hebt gij uzelf, als een geveinsde, door voorgewende gehoorzaamheid onderworpen, door louter vrees en schrik, zeg ik, daartoe genoodzaakt zijnde. Spreuken 18:24, Psalm 66:3. Er wordt van David gezegd: "Alzo ging Davids naam uit in al die landen, en de HEERE gaf zijn verschrikking over al die Heidenen." 1 Kronieken 14:17. Maar hoe, hadden zij David nu lief? verkozen zij hem nu tot hun koning? neen voorwaar, zij, velen van hen, haatten hem eer, en, wanneer zij konden, verzetten zich tegen hem. Zij deden even als gij doet - vreesden, maar hadden niet lief, vreesden, maar verkozen zijn bestuur niet, dat hij over hen zou regeren.

Er wordt ook gezegd van Josafath, toen God voor zijn aangezicht Ammon, Moab en het gebergte Seïr onderworpen had: "En er werd een verschrikking Gods over alle koninkrijken van die landen, als zij hoorden, dat de HEERE tegen de vijanden van Israël gestreden had." 2 Kronieken 20:29. Maar, zeg ik, was deze vrees, die nu de vrees Gods genoemd wordt, iets anders, dan een verschrikking voor de grootheid en de macht van de koning? Nee voorwaar, ook bracht die verschrikking hen niet tot een gewillige onderwerping aan, en goedkeuren van Zijn Wetten en Zijn bestuur, zij deed hen alleen gelijk slaven en onderhorigen vrezen, dat hij de wraak Gods over hen zou uitvoeren. Daarom waren zij nog steeds, niettegenstaande deze vrees, in hun harten opstandelingen tegen Hem, en wanneer de omstandigheden en de gelegenheid gunstig waren, toonden zij dit door in opstand te komen tegen Israël. Deze vrees dus verwekte slechts geveinsde en gedwongen gehoorzaamheid, een juist zinnebeeld van de gehoorzaamheid van dezulken, die, terwijl zij voortdurend in hun gemoed vijanden zijn van God, genoodzaakt zijn uit kracht van tegenwoordige overtuiging een weinig te bezwijken, en wel uit vrees Gods, voor Zijn Woord en voor Zijn ordonnantiën.

Lezer, wie gij ook zijt, denk hieraan, het is voor u van belang, daarom doe het, en onderzoek, en onderzoek opnieuw, en heb naarstig acht op uw hart in uw onderzoek, dat het u niet bedriege omtrent een zaak van zo groot belang, als inderdaad de vrees Gods is. Laat mij u nog, voor ik u verlaat, voor één ding waarschuwen. Wees op uw hoede voor het uitstellen van de Heere te vrezen. Sommige mensen, wanneer hun de overtuiging op het hart gebonden werd, dat de vrees Gods niet in hen was, hebben door de overheersende macht van hun bedorvenheden nochtans de vrees Gods uitgesteld en van zich afgeschoven, gelijk gezegd wordt van die in Jeremia: "Maar dit volk heeft een afvallig en weerspannig hart, zij zijn afgevallen en heengegaan, en zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu de HEERE, onze God, vrezen," Jeremia 5:23, 24. Zij zagen, dat de oordelen Gods hen omringden, omdat zij God nog niet vreesden, maar die overtuiging vermocht niet hen er toe te brengen om te zeggen: "Laat ons nu de HEERE vrezen." zij wilden toch maar al uitstellen Hem te vrezen, zij wilden nog langer Zijn vrees van zich afschuiven. Zondaar, hebt gij het uitgesteld de Heere te vrezen? Is uw hart nog altijd zo weerspannig, dat u nog niet zegt: "Laat ons nu de HEERE vrezen." O! de Heere heeft acht geslagen op deze uw opstand, en is een vreselijk oordeel voor u bereidende. "Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de HEERE, zou Mijn ziel zich niet wreken aan zo'n volk, als dit is?" vers 29.

Zondaar, waarom zou u de wraak naar beneden halen om op u te rusten? Waarom zou u de wraak van de hemel naar beneden halen om op u te rusten? Zie opwaarts, misschien bent u er reeds een lange tijd mee bezig geweest om ze op u te doen neerkomen. O! doe het niet langer, waarom zou u uw eigen beul zijn? Val op uw knieën, mens, en verhef uw hart en uw handen opwaarts naar de God, die in de hemelen woont, roep, ja roep luide: *Heere! verenig mijn hart tot de vrees van Uw naam, en verhard mijn hart niet van Uw vrees.*
Zo hebben heilige mannen vóór u geroepen, en door hun geroep hebben zij het oordeel afgewend. Enige weinige dingen, die u kunnen opwekken om de Heere te vrezen.

Laat mij u, voor ik van dit gebruik afscheid neem, enige weinige dingen voorhouden, die, zo God wil, u kunnen opwekken om de Heere te vrezen.
1. De mens, die God niet vreest, gedraagt zich slechter tegen Hem, dan het dier, het redeloze dier, zich gedraagt tegenover die mens. "En uw vrees, en uw verschrikking zij 80 over al het gedierte der aarde," ja, "en over al het gevogelte des hemels," en over "al wat Zich op de aardbodem roert," en over "alle vissen der zee." Genesis 9:2. Let op, al Mijn schepselen zullen u vrezen en voor u schrikken, zegt God. Geen van hen zal zo stout zijn, dat het alle eerbied voor u afwerpt. Maar welk een schande is dit voor de mens, dat God al Zijn schepselen aan hem onderwerpt, en hij weigert zijn hart te buigen voor God. Het beest, de vogel, de vis, en alles hebben een vrees en een schrik voor de mens, ja, God heeft het in hun harten gelegd de mens te vrezen, en nochtans is de mens ontbloot van vrees en verschrikking, ik bedoel van de Goddelijke vrees van Hem, die aldus op een liefderijke wijze alle dingen onder hem heeft gesteld. Zondaar, schaamt gij u niet, dat een onnozele koe, een schaap, ja, een zwijn beter de wet van zijn schepping betracht, dan u de wet van uw God doet?

2. Bedenk, hij, die God niet wil vrezen, God zal maken dat hij Hem vreest, of hij wil of niet. Dat is, die Hem nu niet zodanig vreest, niet zodanig wil vrezen, dat hij gewillig voor Hem buigt, en zijn bals steekt in Zijn juk, die zal God Hem doen vrezen, wanneer Hij komt om wraak over Hem te nemen. Dan zal Hij hem aan elke zijde met vrees en verschrikking omringen, vrees van binnen en vrees van buiten, vrees zal er zijn op de weg, namelijk op de weg, die gij gaat, wanneer gij deze wereld verlaat, en dat zal verschrikkelijke vrees zijn. Prediker 12:5. "Hun vrees zal Ik over hen doen komen," zegt de Heere. Jesaja 66:4.

3. Die God nu niet vreest, bij diens vrees zal de Heere dan lachen. Zondaar, God zal zijn bij al diegenen, die niet verkiezen Zijn vrees in hun harten te hebben: want gelijk Hij nu roept, en zij niet horen, zo zullen zij dan roepen, ja huilen, en Hij zal lachen bij hun vrees. "Zo zal Ik ook," zegt Hij, "in uw verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vrees komt. Wanneer uw vrees komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind, wanneer u benauwdheid en angst overkomt, dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden, zij zullen Mij vroeg zoeken maar zullen Mij niet vinden: daarom dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vrees des HEEREN niet hebben verkoren." Spreuken 1:27 - 29.

Zondaar! gij denkt aan de vrees te ontkomen, maar wat zal u doen met de put? Gij denkt aan de put te ontkomen, maar wat zal u doen met de strik? De strik, zegt gij, wat is dat? Ik antwoord: Het is het werk van uw eigen handen. "De goddeloze is verstrikt in het werk van zijn handen! In de overtreding der lippen is de strik des bozen." Psalm 9:17, Spreuken 12:13.
Zondaar! wat zal u doen wanneer gij in deze strik komt, dat is, in de schuld en de verschrikking, waarmee uw zonden u in toom zullen houden, wanneer zij, gelijk een koord, om uw ziel bevestigd zijn? Deze strik zal u weer terugbrengen naar de put, hetwelk is de hel, en wat zal u dan doen om bevrijd te worden van uw vrees? De vrees, de put en de strik zullen over u komen, omdat gij God niet vreest.
Zondaar! bent u een van diegenen, die de vrees hebben afgeworpen? arme mens, wat zal u doen, wanneer deze drie dingen u bezetten? Waarheen zal u vluchten om hulp? En waar zal u uw heerlijkheid laten? Zo gij vlucht van de vrees, vindt gij de put, zo gij vlucht van de put, vindt gij de strik.

Tweede gebruik.
MIJN VOLGEND WOORD ZAL ZIJN EEN VERMANING OM GOD TE VREZEN. Ik bedoel een vermaning aan de heiligen. "Vreest de HEERE, gij Zijn heiligen; want die Hem vrezen, hebben geen gebrek." Niet dat niet elke heilige God vreest, maar gelijk de apostel zegt in een ander geval: "Ik smeek u, doe het meer en meer." De vrees des Heeren is, gelijk ik u heb aangetoond, een genade gave van het Nieuwe Verbond, gelijk andere zaligmakende genade gaven zijn, en heeft zo het vermogen om sterker of zwakker te zijn, gelijk met andere genade gaven het geval is, waarom ik u smeek Hem meer en meer te vrezen. Er wordt van Obadja gezegd, dat hij de Heere zeer vrezende was. Elke heilige vreest de Heere, maar elke heilige is Hem niet zeer vrezende. O! er zijn slechts weinige Obadja's in de wereld, ik bedoel onder de heiligen op aarde. Zie het gehele verhaal aangaande hem. 1 Kon. 18. Gelijk Paulus zei van Timotheüs, dat hij niemand had, die zo gezind was, zo kan ervan sommigen gezegd worden aangaande de vrees des Heeren, zij hebben nauwelijks huns gelijke. Zo was het met Job: "Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, Godvrezende," enz. Job 1:8. Er was niemand in de dagen van Job, die God vreesde gelijk hij, Nee, er was niemand gelijk hij op de gehele aarde, maar ongetwijfeld waren er meer in de wereld, die God vreesden, maar dit in grote mate vrezen van de Heere, dat is de zaak, die de heiligen moeten doen, en dat was de zaak, die Job deed, en daarin ging hij zijn medegenoten te boven. Er wordt ook gezegd van Hananja, dat hij "was als een man van getrouwheid, en Godvrezende boven velen." Nehemia 7:2.
Hij ook had, ten aanzien van de beoefening van en de wasdom in deze genade gave, de overhand gekregen over velen van zijn broeders. Hij was "Godvrezende boven velen." Nu dan, aangezien deze genade gave trappen toelaat, en in sommigen sterker en in andere zwakker is, laat ons allen opgewekt worden, gelijk ten aanzien van andere genade gaven, zo ook ten aanzien van deze. Zie dat gij, gelijk gij overvloedig wordt in alles, in geloof, in openbaring, in kennis en in alle naarstigheid, dat u ook zo in deze genade gave overvloedig wordt.

Ik zal mij er op toeleggen om aan deze vermaning door onderscheidene drangredenen kracht bij te zetten.

Ten eerste.
Laat Gods onderscheidende liefde jegens u een drangreden voor u zijn om Hem in grote mate te vrezen. Hij heeft Zijn vrees in uw hart gelegd, en heeft die zegen niet aan uw naaste gegeven, misschien niet aan uw man, uw vrouw, uw kind, uw vader of uw moeder. O welk een verplichting moet deze overweging op uw hart leggen om in grote mate de Heere te vrezen!
Bedenk ook, gelijk ik heb aangetoond in het eerste deel van dit boek, dat deze vrees des Heeren Zijn schat is, een uitgerookte juweel, alleen aan gunstelingen, en aan diegenen, die in grote mate bemind worden, gegeven. Grote gaven strekken natuurlijkerwijze tot verplichting, en zullen dit, vertrouw ik, bij u doen, wanneer gij ze met verstand en aandacht zult beschouwen. Het is een teken van een zeer slechte natuur, wanneer het tegendeel zich vertoont, kon God meer voor u gedaan hebben dan zijn vrees in uw hart leggen? Dit is beter, dan wanneer Hij u een plaats in de hemel gegeven had zonder die vrees. Ja, had Hij u al het geloof, alle kennis en de tong van mensen en engelen gegeven, en een plaats in de hemel op de koop toe, zij zouden alle beneden deze gave gestaan hebben, beneden de vrees Gods in uw hart. Daarom bemin ze, koester ze, beoefen ze, gebruik alle middelen om ze in uw hart te doen wassen en toenemen, opdat het moge blijken, dat zij meerder wordt in uw hand, arme zondaar.

Ten tweede.
Een andere drangreden om u op te wekken om toe te nemen in deze genade gave van de vrees Gods kunnen de voorrechten zijn, waaronder zij u legt. Wat of waar zal u in de Bijbel zo vele voorrechten met zoveel hartelijkheid verzekerd vinden aan enige genade gave, als aan deze genade gave van de vrees Gods? God spreekt van deze genade gave, en van de voorrechten, die daartoe behoren, alsof Hij, met eerbied gesproken, niet wist hoe een einde te krijgen aan de zegening van de mens, die ze bezit. Het schijnt mij toe alsof deze genade gave der vrees de geliefkoosde genade gave is, deze genade gave, waar God in de hoogste mate zijn hart op stelt. Als het was omarmt en liefkoost hij de mens, en legt hem aan zijn boezem, die deze genade gave van de vrees Gods bezit en daarin sterk opwast. Zie nogmaals de vele voorrechten, waarin de mens, die deze genade gave in zijn hart heeft, is betrokken, en zie ook, dat er slechts weinige onder zijn, waar ook vermeld, of er wordt een zegen bij uitgesproken, ofwel er wordt van die mens gesproken bij wijze van bewondering.

Ten derde.
Een andere drangreden kan deze zijn: De mens, die opwast in deze genade gave van de vrees des Heeren, zal aan die onheilen ontkomen, waarin andere zullen vallen. Waar deze genade gave is, bewaart zij de ziel voor volkomen afval: "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." Jeremia 32:40. Maar toch, zo er geen toeneming is in deze genade gave, kan niettegenstaande dat veel kwaad aankleven en bedreven worden. Daar hebt gij een kind, dat gezond is, en zijn ledematen heeft, en gaan kan, maar het is achteloos, nu brengt het kwaad van achteloosheid het kind zeer veel nadeel toe, achteloosheid is de oorzaak van struikelingen, van vallen, van stoten, en dat het in de modder valt, ja, dat het zich soms brandt of bijna verdrinkt. En zo is het juist met het volk van God, dat Hem vreest, omdat zij niet bij hun vrees een zorgvuldigheid voegen om meer op te groeien in de vrees Gods, daarom oogsten zij schade in, terwijl, wanneer zij meer in Zijn vrees

wandelden, en zij hen beter zou bewaren, hen meer zou verlossen, en hen zou behoeden voor deze strikken des doods.

Ten vierde.
Een andere drangreden kan deze zijn: Te groeien in deze genade gave van de vrees Gods is de weg om steeds in een nauwgezette vervulling der Christenplichten te volharden. Een toeneming in deze genade gave, zeg ik, houdt elke genade gave in beoefening, en dat onze genade gaven in behoorlijke beoefening gehouden worden, brengt een nauwgezette vervulling der plichten voort.
Gij hebt misschien een horloge op zak, maar de wijzer wil tot nog toe maar niet in orde blijven, maar wijst altijd het verkeerde uur van de dag aan, maar wat is nu de weg om dit te herstellen dan goed toe te zien op de veer en de raderen van binnen? Want als die inderdaad goed gaan, zal de wijzer het ook doen. Dit is uw toestand in geestelijke dingen, gij zijt een begenadigd mens, en de vrees Gods is in u, maar toch kan men, niettegenstaande dat alles, aan uw leven niet recht zien welke tijd van de dag het is. Gij geeft geen waar en standvastig teken, dat u inderdaad een Christen zijt, en zie, de reden is, dat u niet goed acht geeft op deze genade gave der vrees Gods. Gij wast er niet in op en neemt er niet in toe, maar laat toe, dat uw hart zorgeloos en hard en zo uw leven slap en werelds wordt Dat Job groot werd in de vrees Gods deed hem wijken van het kwaad. Job 1, 2:3.

Ten vijfde.
Een andere drangreden is: Dit is de weg om inderdaad wijs te worden. Een wijs man vreest en wijkt van het kwaad. Dat betekent niet, dat een wijs man de genade gave der vrees bezit, maar een wijs man vreest, dat is, brengt deze genade gave in beoefening. Er is geen groter teken van wijsheid dan te groeien in deze gezegende genade gave. Is het geen teken van wijsheid, af te wijken van de zonden, welke de strikken zijn des doods en der hel? Is het geen teken van wijsheid, dat iemand steeds meer en meer tracht betrokken te worden in de liefde en bescherming van God? Is het geen hoge mate van wijsheid, dat iemand steeds datgene doet, hetwelk hem onder de leiding van engelen brengt? Voorzeker, dit is wijsheid. En als het een zegen is deze vrees te bezitten, is het dan geen wijsheid daarin toe te nemen? Zonder twijfel is het het toppunt, der wijsheid, gelijk ik vroeger heb aangetoond, daarom was er in op.

Ten zesde.
Een andere drangreden kan deze zijn: Het is betamelijk voor de heiligen te vrezen en toe te nemen in deze vrees Gods. Hij is uw Schepper, is het niet betamelijk voor schepselen hun Schepper te vrezen en te eren? Hij is uw Koning: is het niet betamelijk voor onderdanen hun Koning te vrezen en te eren? Hij is uw Vader: is het niet betamelijk voor kinderen hun Vader te eren en te vrezen? ja, in het meer en meer te doe?

Ten zevende.
Een andere drangreden kan zijn: Het is eervol op te groeien in deze genade gave der vrees: "Als Efraïm bevende sprak, verhief hij zich in Israël." Hosea 13:1. Voorwaar, te vrezen, en overvloedig te worden in deze vrees, is een teken van een zeer vorstelijke geest, en de reden is, wanneer ik mijn God in grote mate vrees, sta ik boven de vrees

voor alle andere, ook kan niets in deze wereld, al is het ook nog zo vreselijk en verschrikkelijk, mij ook maar enigszins bewegen ze te vrezen. En hierom is het, dat Christus ons aanraadt te vrezen. "En Ik zeg u, mijn vrienden," zegt Hij, "vreest u niet voor diegenen, die het lichaam doden, en daarna niet meer kunnen doen." Maar dit is een hoge zaak, hoe zouden wij aan zo'n vorstelijke geest komen? Wel, Ik zal u verkondigen wie u zal vrezen, opdat gij, door Hem te vrezen, tot deze hoogte mag geraken: "Vreest Die, die, nadat Hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen, ja Ik zeg u, vreest Die!" Lukas 12:4 - 5. Inderdaad, deze was vrees Gods stelt een mens boven de gehele wereld. En daarom wordt er nogmaals gezegd: "Vreest gij hun vrees niet," maar "de HEERE der heirscharen, die zal u lieden heiligen" in uw harten, "en Hij zij uw vrees, en Hij zij uw verschrikking." Jesaja 8:12 - 13.
Gij grote pochende, snoevende, schuimende geweldenaars, die onwetend zijt van de natuur van de vrees Gods, acht het een armzalige, jammerlijke, beklagenswaardige, lafhartige geest in de mens, te vrezen en te beven voor de Heere, maar wie terugziet op kerkers en galgen, op het zwaard en de brandstapel, zal zien, dat er in zodanige mensen de machtigste en onoverwinnelijkste geest ter wereld gen eest is. Ja, zie of God niet de groei en wasdom van Zijn volk in deze genade gave der vrees voor datgene rekent, hetwelk hen lofwaardig doet zijn, wanneer Hij volstrekt en bepaald diegenen uitsluit van een woonplaats in Zijn huis, die hen niet eren, die Hem vrezen. Psalm 15:4. En Hij zegt bovendien: "Een vrouw, die de HEERE vreest, die zal geprezen worden. Als de wereld en de goddeloze mensen deze niet willen eren, dan zullen zij ergens elders geëerd worden. Dezulken, zegt Hij, "die Mij eren, zal Ik eren," en zij zullen geëerd worden in de hemel, in de gemeenten en onder de engelen.

Ten achtste.
Een andere drangreden om op te groeien in deze vrees Gods kan zijn: *Deze vrees, en de toeneming daarvan, doet een mens kennen als iemand, aan wie hemelse en geestelijke dingen, ja, en ook aardse dingen zijn toevertrouwd.*

1. Wat aangaat hemelse en geestelijke dingen. "Mijn verbond met hem," met Levi, "was het leven en de vrede, en Ik gaf hem die tot een vrees, en hij vreesde Mij, en hij werd om Mijns naams wil verschrikt." Maleachi 2:5. Zie welk een gift, welk een gunstbewijs, welk een zegen aan deze Levi is toevertrouwd, te weten, Gods eeuwigdurend verbond, en het leven en de vrede, die in dit verbond is opgesloten. Maar waarom is het aan hem gegeven?
   Het antwoord is: Om de vrees, waarmee hij Mij vreesde, en hij werd om Mijns naams wil verschrikt. En de reden is goed, want deze vrees Gods leert een mens een behoorlijke achting te stellen op elke gift van God, die aan ons geschonken wordt, ook leert zij ons daarvan gebruik te maken met eerbied voor Zijn naam en voor Zijn heerlijkheid op de Goddelijkste wijze, al hetwelk hem past, aan wie enige geestelijke gift is toevertrouwd. De gift, die hier bedoeld wordt, was gegeven aan Levi om daarover jegens zijn broeders onderwijzend te beschikken, want hij, zegt God, zal Jakob Mijn inzettingen leren, en Israël Mijn wet. Zie ook Ex. 18:21 en Nehemia 7:2, naast vele andere plaatsen, die zouden kunnen worden opgenoemd, en u zult bevinden, dat aan de mensen, die God vrezen en de gierigheid haten, dat aan de mensen, die God boven andere vrezen, door God, ja, en ook door Zijn kerk, de verzorging en bediening van geestelijke dingen voor iemand anders in de wereld is toevertrouwd.

2. Wat aangaat aardse dingen. Deze vrees Gods doet een mens kennen als iemand, aan wie deze zijn toevertrouwd, eerder dan aan een andere. Daarom maakte God Jozef heer van geheel Egypte, Obadja hofmeester van Achabs huis, Daniël, Mordechai en de drie jongelingen werden gesteld over het landschap van Babel, en dit door de wondervol werkende hand van God, omdat Hij nu over aardse dingen had te beschikken, niet slechts in een algemene weg, maar ten goede van Zijn volk op een bijzondere wijze.
Het is waar, wanneer God in een natie voor Zijn volk geen bijzondere zaak te verrichten heeft, dan wie wil (dat is, hetzij zij genade hebben of niet) mag de beschikking hebben over deze dingen, maar als God iets in het bijzonder aan Zijn volk heeft te geven van de goederen van deze wereld, dan zal Hij het stellen in de hand van mensen, die God vrezen. Jozef moest nu verheven worden tot heer van Egypte, omdat Israël bewaard moest worden voor de hongerdood, Obadja moest nu aangesteld worden tot hofmeester van Achabs huis, omdat de profeten des Heeren verborgen en gevoed moesten worden in spijt van de woede en de bloeddorst van Izebel, Daniël, met zijn metgezellen, en ook Mordechai, zij werden allen verheven tot aardse en tijdelijke waardigheid, opdat zij in die staat, daar zij mensen waren die vervuld waren met de vrees des Heeren, dienstbaar mochten zijn aan hun broeders in hun bezwaren en moeilijkheden. Genesis 42:18, 41:39, 1 Kon. 18:3, Esther 6:10, Daniël 2:48, 3:30, 5:29, 6:1 - 3.

Ten negende.
Een andere drangreden om op te groeien in deze genade gave der vrees is: Waar de vrees Gods in iemands hart niet meerder wordt, daar tiert geen genade gave, ook wordt geen plicht gedaan gelijk het behoorde. Daar tiert geen genade gave, geen geloof, geen hoop, geen liefde, noch enige genade gave. Dit is duidelijk uit die algemene vermaning: "Voleindigende de heiligmaking in de vrees Gods." 2 Cor. 7:l. Voleindigende de heiligmaking, wat is dat? dan gelijk Jacobus zegt van de lijdzaamheid: Maar de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat u mag volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkig. Jakobus 1:4.
Maar dit kan niet geschieden dan in de vrees Gods, ja, in de beoefening van die genade gave, en zo bijgevolg in de groei daarvan, want er is geen genade gave, of zij groeit door beoefend te worden. Indien u dan volmaakt wilt zijn in heiligheid, indien pij begeert, dat elke genade gave, die God in uw ziel gelegd heeft, groeie en bloeie tot volmaking, laat ze, om mij zo uit te drukken, doortrokken worden met deze genade gave der vrees, en doe alles in de beoefening ervan, want weinig, gedaan in de vrees des Heeren, is beter dan de inkomsten der goddelozen.
En nogmaals, de Heere zal niet toelaten, dat de ziel des rechtvaardigen, de ziel, die leeft in de vrees des Heeren, honger lijdt, maar de overvloed der goddelozen werpt Hij weg. Breng overvloed tot God, en als het niet gezouten is met Goddelijke vrees, zal het Hem niet aangenaam zijn, maar walgelijk en afschuwelijk in Zijn ogen, want het vloeit niet voort uit de geest van de vrees des Heeren. Daarom, waar geen opwas is in deze vrees, daar wordt geen plicht zo aannemelijk volbracht. Dit vloeit voort uit hetgeen voorafgaat, want als de genade eerder kwijnt dan groeit, waar deze genade gave dor vrees niet groeit en toeneemt, dan kwijnen de plichten eveneens in hun heerlijkheid en aannemelijkheid.

Ten tiende.
Een andere drangreden om u op te wekken om op te groeien en toe te nemen in deze genade gave der vrees is: Het is een genade gave, wordt daarin slechts overvloedig, en dat zal u grote stoutmoedigheid geven beide tegenover God en de mensen. Job was een man, God vrezende gelijk er niemand was in zijn dagen, en wie was zo stoutmoedig tegenover God als Job? Wie was zo stoutmoedig tegenover God en wie zo stoutmoedig tegenover de mensen als hij? Hoe stoutmoedig was hij tegenover God, wanneer hij om niet anders wenst dan dat hij mocht komen tot Zijn stoel, en besluit, dat, zo hij tot Hem kon komen, hij als een vorst tot Hem zou naderen, en als zodanig Hem zijn zaak zou voorstellen. Job. 23:3 - 7, 31:35 - 37. Hoe dapper was hij ook tegenover zijn vrienden! Want steeds als zij hem beschuldigden, dat hij een geveinsde was, wijst hij hen af met de getuigenis van een goed geweten, welke goed geweten hij kreeg, en behield, en bewaarde, door toe te nemen in de vrees Gods, ja, zijn geweten bleef zo goed door deze genade gave der vrees, want het was door haar dat hij een afschuw had van het kwaad, dat het de gewoonte bij hem was zich op God te beroepen wanneer hij beschuldigd werd, en ook om zich tot zijn rechtvaardiging onder de bitterste vloeken en verwensingen te stellen. Job 13:3 - 9, 18, 19:22, 24, 31.
Deze vrees Gods is het, die het geweten zuiver en teder houdt, en zo vrij van veel van die bezoedeling, waardoor zelfs een goed man kan gekweld worden, door gemis van opwas in deze vrees Gods, Ja, laat mij er bijvoegen, dat, zo een mens met een goed geweten kan zeggen, dat hij begeert de Naam van God te vrezen, dit aan zijn ziel dapperheid zal toevoegen in zijn nadering voor het aangezicht van God. "Och HEERE!" zei Nehemia, "laat toch Uw oor opmerkende zijn op het gebed van Uw knecht, en op het gebed van Uw knechten, die lust hebben Uw naam te vrezen." Nehemia 1:11. Hij pleitte op zijn begeerte om de Naam van God te vrezen, als een drangreden bij God om hem zijn verzoek toe te staan, en de reden was, omdat God tevoren beloofd had te "zegenen, die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten." Psalm 115:13.

Ten elfde.
Een andere drangreden om u op te wekken de Heere te vrezen en op te wassen in deze vrees, is: Door haar kan uw arbeid gezegend worden, tot zaliging van de zielen van andere. Er wordt van Levi gezegd, van wie tevoren melding gemaakt werd dat hij God vreesde en om Zijns naams wil verschrikt werd, dat hij andere behield van hun zonden. "De wet der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht in zijn lippen gevonden, hij wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid, en hij bekeerde er velen van ongerechtigheid." Maleachi 2:6. De vrees Gods, die in zijn hart woonde, betoonde haar groei in de heiliging des Heeren door zijn leven en Zijn Woorden, en de Heere zegende ook deze zijn groei hierin, door zijn arbeid te zegenen tot behoud van zijn naasten. Wilt u uw man, uw vrouw, uw kinderen, enz., zalig maken, zijt dan God in grote mate vrezende. Dit leert Petrus: "Desgelijks gij vrouw!" zegt hij, "zijt uw eigen mannen onderdanig, opdat ook, zo enigen de woorden ongehoorzaam zijn, zij door de wandel der vrouw, zonder woord mogen gewonnen worden, als zij zullen ingezien hebben uw kuise wandel in vrees." 1 Petrus 3:1 - 2. Zo dan, als mannen en vrouwen, ja, als mannen, vrouwen, kinderen, dienstsbaren, enz., deze algemene regel van Petrus slechts beter betrachtten, teweten, hun gehele wandel te laten samengaan

met vrees, dan konden zij in Gods band instrumenten worden van veel meer goeds dan zij zijn.
Maar wat te bejammeren is, de vrees Gods ontbreekt in de handelingen en dat is de oorzaak, dat er zo weinig goeds verricht wordt door diegenen, die belijden. Het is niet een wandel die gevoegd wordt bij een belijdenis - want een grootsprakige belijdenis kan vergezeld gaan met een leven, dat niet goed, maar ergerlijk is - maar het is een wandel gevoegd bij de vrees Gods - dat is, van de indrukken van de vrees Gods voorzien - die overtuigend is, en die de opwekkingen Gods aan het geweten bewerkt, ten einde de ongelovige te behouden.
O! het is een liefelijke samenvoeging, te weten, een Christelijke wandel gevoegd bij vrees. Het gemis van deze vrees Gods is datgene, hetwelk dikwijls een struikelblok voor de blinden is geweest. Helaas! de wereld zal niet overtuigd worden door uw gesprekken, door uw denkbeelden, en door de grote dingen, die gij belijdt, indien zij de levendige indrukken van de vrees Gods niet daarmee vermengd zien, maar zij zullen, gelijk ik zei, eerder struikelen en vallen, juist over uw wandel en over uw belijdenis zelf. Waarom God, om dit onheil te verhoeden, dat is, van het struikelen der zielen terwijl gij uw belijdenis van God uitspreekt, door een wandel niet passende bij uw belijdenis, u gebiedt Hem te vrezen, te kennen gevende, dat een goede wandel, gevoegd bij vrees, de blinde wereld bevrijdt van die struikelingen, waarvan zij anders niet bevrijd kunnen worden. "U zal de dove niet vloeken, en voor het aangezicht des blinden geen aanstoot zetten, maar u zal voor uw God vrezen: Ik ben de HEERE!" Leviticus 19:14. Maar u zal voor uw God vrezen, dat is het redmiddel, dat hun aanstoot nemen aan u zal verhoeden, waaraan zij overigens dan ook aanstoot mogen nemen. Waarom Paulus tot Timotheüs zegt: "Heb acht op uzelf en op de leer, volhard daarin: want dat doende, zal u en uzelf behouden, en die u horen." 1 Tim. 4:16.

Ten twaalfde.
Een andere drangreden om te vrezen en op te groeien in deze vrees Gods, is: Dit is de weg om God te verbinden u te bevrijden uit vele uitwendige gevaren, wie daarin ook valt. Psalm 34:7. Dit is gebleken uit hetgeen ons verhaald wordt aangaande de Hebreeuwse vroedvrouwen. "Maar de vroedvrouwen", zegt Mozes, "vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven. " En wat volgt er!" Daarom deed God aan de vroedvrouwen goed, en het geschiedde, omdat de vroedvrouwen God vreesden, zo bouwde Hij haar huizen." Exod. 1. Dat is, Hij beschutte haar en maakte, dat zij verborgen waren voor de woede en razernij des konings, en dat misschien wel in sommige van de huizen der Egyptenaren zelf: want waarom konden niet de vroedvrouwen daar verborgen zijn even goed als Mozes het zelfs aan 's konings hof was? En hoe menigmaal wordt van hen, die God vrezen, gezegd, dat zij zijn verlost beide door God en Zijn heilige engelen? gelijk ik ook alreeds heb aangetoond.

Ten dertiende.
Een andere drangreden om te vrezen en op te wassen in deze vrees Gods, is: Dit is de weg om verlost te worden van dwalingen en verdoemelijke gevoelens. Er zijn sommigen, die omkomen in hun gerechtigheid, dat is een dwaling, er zijn sommigen, die omkomen in hun goddeloosheid, en dat is ook een dwaling. Sommigen nogmaals verlengen hun leven door hun goddeloosheid, en andere zijn al te rechtvaardig, en 88

sommigen zijn al te wijs, en alle deze zijn strikken, en kuilen, en gaten. Maar, zegt gij, hoe zal ik dan ontkomen? Inderdaad, dat is de vraag, en de Heilige Geest lost die aldus op: "Die God vreest, die ontgaat dat al." Prediker 7:18.

Ten veertiende.
Een andere drangreden om te vrezen en op te groeien in deze vrees Gods, is: Dezulken hebben verlof, al zijn zij nog zo duister in hun zielen, om met vrijmoedigheid tot Jezus Christus te komen en op Hem te vertrouwen ten leven. Ik zei u vroeger, dat zij, die God vrezen, in het algemeen een vrijbrief hebben om op Hem te vertrouwen, maar nu zeg ik u, en dat in het bijzonder, dat zij, en zij voornamelijk, het mogen doen, en dat hoewel zij zich in het duister bevinden, gij, die in duisternis zit en geen licht hebt, indien deze genade gave der vrees levendig is in uw harten, hebt gij deze vrijmoedigheid. "Wie is er onder u, die de HEERE vreest," let er op, die de HEERE vreest, "die naar de stem van Zijn knecht hoort? als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de naam des HEEREN, en steune op zijn God." Jesaja 50:10.
Het is geen gering voordeel, zoals U weet, wanneer men in moeilijke zaken heeft te handelen, dat men er een patent of vrijbrief voor heeft, het betrouwen en op de Heere nu is een moeilijke zaak, maar de beste en winstgevende van alle. Maar, zullensommigen zeggen, als het zo moeilijk is, hoe kunnen wij het dan doen zonder gevaar? Wel, de tekst geeft een vrijbrief, een patent om op Zijn naam te betrouwen aan hen, die Zijn vrees in hun harten hebben. "Dat hij betrouwe op de naam des HEEREN, en steune op zijn God."

Ten vijftiende.
Een andere drangreden om te vrezen en op te groeien in deze genade gave der vreze, is: God zal dezulken erkennen als de Zijnen, wie Hij ook verwerpt. Ja Hij zal hen onderscheiden en afscheiden van alle andere, in de dag van Zijn verschrikkelijke oordelen. Hij zal met hen doen zoals Hij deed door diegenen, die zuchtten vanwege de gruwelen, die in het land gedaan werden - de man gebieden, die een inktkoker aan zijn lenden heeft, om een teken te tekenen op hun voorhoofden, opdat zij niet met andere in dat oordeel vallen. Ezechiël 9. Zo zei God duidelijk van hen, die de Heere vreesden en die aan Zijn naam gedachten, dat zij in Zijn boek zouden geschreven worden. "En er is een gedenkboek voor zijn aangezicht geschreven, voor diegenen, die de HEERE vrezen, en voor diegenen, die aan Zijn naam gedenken. En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te die dage, die Ik maken zal, Mij een eigendom Zijn, en Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient." Maleachi 3:16, 17. Let er op, Hij erkent hen voor de Zijnen, en belooft tevens, hen te zullen verschonen, gelijk als een man zijn eigen zoon zou verschonen, ja, en zal hen bovendien als Zijn dierbaarste kleinodiën bij Zichzelf inwikkelen in de bundel des levens.
Tot zover over de drangredenen.

Hoe men in deze vrees Gods kan opgroeien.
Nu ik u deze drangredenen gegeven heb voor de plicht om op te groeien in deze vrees God, zal ik, vóór ik van dit gebruik afscheid neem, in enige weinige woorden u tonen hoe u in deze vrees Gods kunt opgroeien.

Ten eerste.
Zo gij wilt opgroeien in deze vrees Gods, leer dan recht te onderscheiden tussen de vrees in het algemeen. Ik bedoel, leer te onderscheiden tussen die vrees, die Goddelijk is, en die, welke in zichzelf inderdaad on-Goddelijke vrees Gods is, en ken ze goed van elkaar, opdat niet de ene, de vrees, die in zichzelf inderdaad on-Goddelijk is, de plaats inneme van of zelfs de overhand verkrijge over die, welke waarlijk Goddelijke vrees is. En bedenk, dat de on-Goddelijke vrees Gods door God zelf beschouwd wordt als een vijandin van Hem, en als schadelijk voor Zijn volk, en dat zij daarom overvloedig verboden wordt in het Woord. Genesis 3:15, 26:24, 46:3, Ex. 14:13, 20:20, Numeri 14:9, 21:34, Jesaja 41:10, 14, 43:1, 44:2, 8, 54:4, Jeremia 30:10, Daniël 10:12, 19, Joël 2:21, Haggai 2:5, Zach. 8:13.

Ten tweede.
Zo gij wilt opgroeien in deze Goddelijke vrees, leer ze dan recht te onderscheiden van die vrees, in het bijzonder, die Goddelijk is slechts voor een tijd, namelijk van die vrees, die gewerkt wordt door de Geest, als een Geest der dienstbaarheid. Ik zeg, leer deze beide van elkaar te onderscheiden, en leer ook volkomen de grenzen te kennen, die God heeft gezet voor die vrees, die gewerkt wordt door de Geest, als een Geest der dienstbaarheid, opdat u niet, in plaats van op te groeien in de vrees, die de ziel zal bij blijven tot in eeuwigheid, nogmaals overvallen wordt door die eerste vrees, welke u slechts moet bij blijven totdat de Geest der aanneming komt. En opdat u ze niet alleen van elkaar mag onderscheiden, maar ook ieder in haar behoorlijke plaats en binnen haar rechte grenzen mag houden, denk in het algemeen na over hetgeen reeds omtrent deze zaak gezegd is, en bedenk in het bijzonder, dat de eerste vrees niet meer gewerkt wordt door de Heilige Geest, maar door de duivel, om u te benauwen, en om u, niet als een zoon, maar als een slaaf te doen leven. En om u des te beter hulp te bieden in deze zaak, weet, dat God zelf grenzen heeft gesteld voor deze vrees, en besloten heeft, dat, nadat de Geest der aanneming gekomen is, die andere vrees niet meer door Hem in uw hart gewerkt wordt. Rom. 8:15, 2 Tim. 1:7.
Nogmaals, laat mij u zeggen, voor ik hiervan afscheid neem, dat, zo gij u niet wel gedraagt in deze zaak, deze vrees der dienstbaarheid, te weten, die, welke aan haar gelijk is, hoewel niet in u gewerkt door de Heilige Geest, u, door de behandeling en de listigheid van de duivel, de bewerker daarvan, zal kwellen en beangstigen, en u ongetroost zal doen leven, en dat terwijl gij een erfgenaam van God en Zijn koninkrijk zijt. Dit is die vrees, waarvan de apostel spreekt, die de mensen "door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen" doet zijn. Hebr. 2:14, 15. Want hoewel Christus u ten laatste zeker zal verlossen, daar gij Hem door het geloof hebt omhelsd, zo zal uw leven nochtans vol onrust zijn, en de dood, hoewel Jezus die heeft vernietigd, zal steeds een levende bullebak voor u zijn in al uw wegen en gedachten, om uw vrede te verbreken, en om te maken, dat u hem met lome schreden volgt.

Ten derde.
Wilt u opgroeien in deze Goddelijke vrees? dan, gelijk U moet leren onderscheid te maken tussen vrees en vrees, moet u ook zo er een gewetenszaak van maken, welke gij hebt te onderhouden en te koesteren. Indien God wil, dat Zijn vrees - en het wordt ZIJN vrees genoemd bij wijze van verhevenheid - "opdat Zijn vrees voor uw aangezicht zou zijn, dat u niet zondigt," Ex. 20:20, Jeremia 32:40 - ik zeg, indien God

wil, dat Zijn vrees bij u zij, dan moet u hier een gewetenszaak van maken, en niet zo licht voet geven aan slaafse vrees als het bij christenen de gewoonte is te doen. Er bestaat geheel een gebrek onder de Christenen omtrent deze zaak, dat is, zij maken niet die gewetenszaak van het weerstaan der slaafse vrees, die zij ervan behoorden te maken, zij koesteren en onderhouden ze liever, en verzwakken zo zichzelf en die vrees, die zij behoorden te versterken.

En dit is de reden, dat wij zo dikwijls spartelende onder de zwarte en ontzettende gedachten liggen, die in onze harten verwekt worden door het ongeloof, want deze vrees voedt het ongeloof, dat is, nu doet ze dit, te weten, als wij er voet aan geven nadat de Geest der aanneming gekomen is, en sluit zich geredelijk aan bij al de vurige pijlen van de boze. Maar de Christenen zijn bereid om te doen met deze vrees, gelijk het paard doet wanneer de tanden van de vork tegen zijn zijde gezet worden, namelijk er op leunen totdat het in zijn buik ingaat. Wij leunen van nature op deze vrees, ik bedoel, nadat God aan onze zielen welgedaan heeft, het is moeilijk daartegen te strijden, omdat zij zelfs ons gevoel en onze genegenheid op haar zijde heeft. Maar ik zeg, als gij een opwassende Christen wilt zijn - opwassend, zeg ik, in de vrees, die Goddelijk is, in de vrees, die dit altijd is - maak er dan een gewetenszaak van te strijden tegen de andere, en tegen al die dingen, die u tot haar zouden terugbrengen. "Waarom zou ik vrezen," zei David, "in kwade dagen, als de ongerechtigen, die op de hielen zijn, mij omringen?" Psalm 49:6. Hoe niet vrezen in de dag des kwaads? Hoe! niet als de ongerechtigheid uwer hielen u omringt? Nee, ook dan niet, zegt hij, dat is, niet met die vrees, die hem weer tot dienstbaarheid aan de wet zou brengen, want hij had tevoren de Geest der aanneming ontvangen.

Inderdaad, als een Christen ooit grond heeft om voet te geven aan slaafse vrees, is het op deze twee tijden, te weten, in de dag des kwaads en als de ongerechtigheid van zijn hielen hem omringt, maar gij ziet, David wilde ook dan, ja ook dan, geen voet daaraan geven, ook zag hij geen reden waarom hij dit zou doen. "Waarom zou ik!" zegt hij. Welzeker, waarom? aangezien gij nu een zoon van God geworden Zijt door Christus, en de Geest van zijn Zoon in uw hart hebt ontvangen, roepende: Vader! Vader! Ten vierde. Wilt u opwassen in deze genade gave der Goddelijke vrees? Was dan op in de kennis van het nieuwe verbond, want dat is inderdaad de gordel van onze lendenen en de sterkte van onze zielen. Hoor wat Zacharias zegt. "God," zegt hij, "heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis van David, zijn knecht, gelijk hij gesproken heeft, door de mond van Zijn heilige profeten die van het begin der wereld geweest zijn." Maar wat was het? Wat was het dat Hij sprak? Wel, "dat wij, verlost zijnde uit de hand van onze vijanden, Hem dienen zouden zonder vrees," zonder deze slaafse vrees der dienstbaarheid, "in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen van ons leven."

Maar waarop is deze vorstelijke dienst van God zonder vrees gegrond? Wel, op het heilige verbond Gods, op de eed, die Hij aan Abraham zwoer. Lukas 1:69 - 74. In dit verbond nu is al uw zaligheid opgesloten, daarin is al uw begeerte vervat, en ik ben er zeker van, dat het dan de volkomen zaligheid van uw ziel bevat, en ik zeg, aangezien dit verbond is bevestigd door belofte, door eedzwering en door het bloed van de Zoon van God, en dat met het doel dat u uw God zou dienen zonder slaafse vrees, zo is dan de kennis en het geloof van dit verbond van volstrekte noodzaak om ons in deze vrijheid en uit onze slaafse verschrikkingen te brengen, en ons alzo, bijgevolg, te doen

opwassen in die kinderlijke, Goddelijke vrees, in de groei en de beoefening van welke het zelfs de Zoon van God zelf paste en het al Zijn discipelen past te leven.

Ten vijfde. Wilt u opwassen in deze Goddelijke vrees?
Ten eerste. Leg u er dan op toe om steeds uw verwachtingen voor de hemel en van uw zaligheid levendig te houden in uw hart, want hij, die zijn verwachtingen voor de hemel verliest, zal moeilijk de slaafse vrees uit zijn hart houden, maar hij, die de wijsheid en de genade heeft om ze levendig te houden, en duidelijk voor zichzelf, hij zal in deze Goddelijke vrees opwassen. Zie hoe David het onder woorden brengt. "Van het einde des lands," zegt hij, "roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is, leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn. Want u zijt mij een Toevlucht geweest, een sterke Toren voor de vijand. Ik zal in Uw hut verkeren in eeuwigheden, ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene van Uw vleugelen. Sela. Want u, o God! hebt gehoord naar mijn geloften, Gij hebt mij gegeven de erfenis van degenen, die Uw naam vrezen." Psalm 61:3 - 6. Geef een weinig acht, David geeft door deze woorden in de eerste plaats te kennen, dat hij, voor zijn denken, soms even ver van zijn God af was als de einden der aarde van elkaar zijn, en dat hij er op zulke tijden aan onderhevig was overstelpt, bevreesd te worden.

En ten tweede, de weg, die hij op zulke tijden insloeg, om zich te redden, was, tot God te roepen om hem nogmaals tot Jezus Christus te geleiden - "leid mij tot de rotssteen, die hoger is dan ik," want inderdaad, zonder het geloof in Hem, en de vernieuwing van dat geloof, kan er aan de ziel geen verwachting voor de hemel zichtbaar worden. Hierom bidt hij daarom eerst. Dan brengt hij dat geloof in beoefening, en dat met betrekking tot de tijd, die voorbij was, en ook tot de tijd, die komen zou. Aangaande de verleden tijd zegt hij: "Want Gij zijt mij een Toevlucht geweest, een sterke Toren voor de vijand," en aangaande de toekomende tijd: "Ik zal in Uw hut verkeren," dat is, in Uw Christus door het geloof, en in Uw wijze van Godsverering door de liefde, "in eeuwigheden." En merk er op, hij maakt van het gelovige aandenken aan zijn eerste verwachtingen voor de hemel de grond van dit zijn geroep en geloof: "Want Gij, o God!" zegt hij, "Gij hebt mij gegeven de erfenis van degenen, die Uw naam vrezen." Gij hebt mij geschikt gemaakt om een deelgenoot te zijn van de genade van Uw uitverkorenen, en hebt mij gesteld onder de zegen van het goede, waarmee Gij hebt gezegend diegenen, die U vrezen. Aldus ziet gij hoe David in zijn benauwdheden zijn gebeden, zijn geloof en zijn verwachtingen voor het eeuwige leven oproept, opdat hij zichzelf mocht bevrijden van overstelpt te worden, dat is, met slaafse vrees, en opdat hij ook overvloedig mocht 92 worden in die kinderlijke vrees van zijn medebroeders, die niet alleen sierlijk is met betrekking tot onze belijdenis, maar ook heilzaam voor onze zielen.

Ten zesde.
Wilt u opwassen in deze vrees Gods? Stel u dan voor ogen het wezen en de majesteit van God, want dat verwekt, onderhoudt en vermeerdert deze vrees. En hierom wordt het de vrees Gods genoemd, dat is, een heilige en ontzagvolle vrees en eerbied voor Zijn majesteit. Want de vrees Gods is, met ontzag voor Hem vervuld te zijn, maar hoe kan dat geschieden, als wij Hem niet voor ons stellen? En nogmaals, als wij Hem meer willen vrezen, moeten wij meer vertoeven in het gevoel en het geloof van Zijn

heerlijke majesteit. Hierom wordt deze vrees en Gods naam zo dikwijls saam gevoegd, als: vrees God, vrees de Heere, vrees uw God, doe dit in de vrees des Heeren, en u zult uw God vrezen, Ik ben de Heere. Want deze woorden, "Ik ben de HEERE uw God," en dergelijke, worden er met opzet ingevoegd, niet slechts om ons te tonen wie wij moeten vrezen, maar ook om in ons die vrees te verwekken, te onderhouden en te vermeerderen, die ons past tegenover die "heerlijke en vreselijke Naam, de HEERE, onze God." Deuteronomium 28:58.

Ten zevende.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? houd dan steeds het gezag van het Woord dicht bij uw geweten, vrees het gebod als het gebod van een God, beide machtig en heerlijk, en als het gebod van een Vader, beide liefdevol en meedogend, laat dit gebod, zeg ik, steeds bij uw oog, bij uw oor en bij uw hart zijn, want dan zal u geleerd worden, niet slechts te vrezen, maar overvloedig te zijn in de vrees des Heeren. Elke genade gave wordt gevoed door het Woord, en zonder dat is er geen tier in de ziel. Spreuken 13:13, 4:20 - 22, Deuteronomium 6:1 - 2.

Ten achtste.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? sta dan veel in het geloof aan de belofte, aan de belofte, die aan uw ziel een aandeel schenkt in God door Christus, en van alle goede dingen. De belofte strekt natuurlijkerwijze om de vrees des Heeren in ons te doen toenemen, omdat deze vrees groeit door goedheid en genade, zij zullen de Heere en Zijn goedheid vrezen, deze goedheid en genade van God nu ligt opgesloten in en wordt aan ons overgemaakt door de belofte, want God gaf ze aan Abraham door belofte. Daarom doet het geloof en de hoop der belofte deze vrees in de ziel opwassen. "Omdat wij dan deze beloften hebben, geliefden laat ons onszelf reinigen van alle besmetting van het vlees en de geest, voleindigende de heiligmaking in de vrees Gods." 2 Cor. 7:1. "Voleindigende de heiligmaking in de vrees Gods," daarom moet die vrees door de belofte noodzakelijk krachtig groeien, want door, met en in haar wordt, gelijk gij ziet, de heiligmaking voleindigd.

Ten negende.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? breng u dan de oordelen Gods te binnen, welke die belijders zijn overkomen, of voorzeker zullen overkomen, die of volslagen huichelaars zijn geweest, of anders onwaakzame Christenen. Want aan beide deze soorten vallen de oordelen Gods ten deel, aan de een, te weten, aan de ware Christen, voor zijn onwaakzaamheid, tot zijn verbetering, aan de andere, te weten, aan de huichelaar, voor zijn huichelarij, tot zijn verderf. Dit is een middel om u met ontzag te vervullen, en u te doen beven voor uw God, en u in de genade gave der vrees te doen opwassen.
Oordelen! zal u misschien zeggen, *welke oordelen?*
Antwoord. De tijd zal mij hier ontbreken om u te verhalen van de oordelen, die soms het volk van God overvallen, en die altijd voorzeker de huichelaar overvallen voor zijn overtredingen. Aangaande die, welke het volk van God vergezellen, verzoek ik terug te zien naar de plaats in dit boek, waar zij bijzonder zijn aangestipt.

En aangaande die, welke de huichelaar vergezellen, in het algemeen zijn het deze:

1. Blindheid des harten in deze wereld.
2. Het sterven van hun hoop op de dag van hun dood.
3. En de verdoemenis van hun zielen in de dag des oordeels. Matth. 23:15 - 19, Job 8:13, 11:20, 18:14, 20:4 - 7, Matth. 23:33, 24:51, Lukas 20:47.
De Godvruchtige overweging van deze dingen strekt om de mensen te doen opwassen in de vrees Gods.

Ten tiende.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? overdenk dan de voortreffelijkheden van de genade gave der vrees, en welk een voordeel zij oplevert aan hen, die ze bezitten, en leg er u op toe om uw hart verliefd te doen worden, beide op de beoefening van de genade gave zelf, gelijk ook op de vrucht, die zij oplevert, want een mens neemt moeilijk toe in enige genade gave, zo zijn hart daarmee niet verenigd is en zo zij niet beminnenswaardig geworden is in zijn ogen. Psalm 119:119, 120. Van de voortreffelijkheden van deze genade gave der vrees is ook vroeger in dit boek gehandeld, waar gij door het na te lezen de vrucht zult vinden, die zij draagt, en de beloften, die aan haar zijn verbonden, waarheen ik u, omdat zij vele zijn, ook verwijs tot uw onderrichting.

Ten elfde.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? breng u dan te binnen welk een wereld van voorrechten toebehoren aan hen, die de Heere vrezen, gelijk ik ook heb aangewezen, namelijk, dat dezulken geen schade zullen lijden, dat hun niets goeds zal ontbreken, dat zij zullen bewaakt worden door engelen, en een bijzondere vrijbrief hebben om, al zijn zij ook in nog zo'n vreselijke toestand, te betrouwen op de Naam des Heeren en te steunen op hun God.

Ten twaalfde.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? Wees dan veel in het gebed om overvloedige vermeerdering daarvan. God te vrezen is datgene, hetwelk in overeenstemming is met Zijn wil, en als wij iets vragen, dat in overeenstemming is met Zijn wil, hoort Hij ons. Bid dus, dat God uw hart verenige tot de vrees Zijns Naams, dit is de weg om in de genade gave der vrees op te wassen.

Tenslotte.
Wilt u opwassen in deze genade gave der vrees? Wijd er u dan aan toe. Psalm 119:38.
Er mij aan toewijden, zal u zeggen, hoe geschiedt dat?
Ik antwoord: Wel, geef er u aan over, hecht er u aan. Verkwik uzelf in de beschouwing van God, en door een eerbied voor Zijn naam, Zijn Woord en Zijn dienst. Dan zal u vrezen en in deze genade gave der vrees opwassen. Welke dingen het zijn, die een strekking in zich hebben om de groei van de vrees Gods in onze harten te verhinderen. En opdat ik u nog verder moge behulpzaam zijn, lezer, zal ik u nu waarschuwen voor die dingen, welke, zo hun de weg open gelaten wordt, uw groei in deze vrees Gods zullen verhinderen.

Omdat zij zeer schadelijk zijn voor het volk van God, daarom wil ik u niet ongewaarschuwd laten.

Het zijn de volgende:
Ten eerste.
Indien u in deze genade gave der vrees wilt opwassen, wees dan op uw hoede voor een hard hart, want dat zal uw groei in deze genade gave verhinderen. "Waarom hebt Gij ons hart verhard van Uw vrees was een bittere klacht van de kerk van vroeger, want het is niet slechts het oordeel, dat in zichzelf vreselijk en smartelijk is voor Gods volk, maar datgene, hetwelk de groei van deze genade gave in de ziel in grote mate hindert. Jesaja 63:17. Een hard hart is maar onvruchtbare grond voor iedere genade gave om in te groeien, voornamelijk voor de genade gave der vrees: er is slechts weinig van deze vrees waar het hart inderdaad hard is, ook zal daar nooit veel van deze vrees gevonden worden. Indien u nu bewaard wilt blijven voor een hard hart,

1. Wees op uw hoede voor de beginselen der zonde. Wees daarvoor, zeg ik, op uw hoede, al is het ook nog zo gering. "Een weinig zuurdeeg doorzuurt de gehele klomp." Er is meer in een kleine zonde om te verharden, dan in een grote hoeveelheid genade om te verzachten. Davids blik op Bathseba was, zou men denken, slechts een geringe zaak, maar dat beginsel der zonde bewerkte zo'n hardheid des harten in hem, dat het hem bijna vervoerde buiten alle vrees Gods. Het vervoerde hem om overspel te begaan met haar en doodslag aan het lichaam van Uria, en tot een overvloedige mate van goddeloze veinzerij, hetwelk dingen zijn, zeg ik, die de rechtstreekse strekking hebben om alle vrees Gods in de ziel te vernietigen en uit te doven.

2. Indien u hebt gezondigd, lig dan niet neer zonder berouw, want het gemis van berouw, nadat iemand heeft gezondigd, maakt het hart al harder en harder. Inderdaad een hard hart is onboetvaardig, en onboetvaardigheid maakt het hart ook nog al harder en harder. Zodat, als onboetvaardigheid gevoegd wordt bij hardheid des harten, of bij de beginselen der zonde, hetwelk het zo maakt, het spoedig zo zal zijn met de ziel als er gezegd wordt van het huis van Israël: zij zal een hoerenvoorhoofd hebben, zij zal moeilijk tot schaamte gebracht worden. Jeremia 3:3.

3. Zo gij bevrijd wilt zijn van een hard hart, die grote vijand van de groei van de genade gave der vrees, wees dan veel in uw overdenkingen bij Christus aan het kruis, want dat is een voortreffelijk geneesmiddel tegen de hardheid des harten: een recht gezicht op Hem, zoals Hij daar hing voor uw zonden, zal uw hart in tranen oplossen en het zacht en teder maken. "Zij zullen mij aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en - rouwklagen." Zach. 12:10. Een zacht, een teder en een gebroken hart nu is een geschikte plaats voor de genade gave der vrees om in te tieren, maar:

Ten tweede. Zo gij begeert, dat de genade gave der vrees zal groeien in uw ziel, wees dan ook op uw hoede voor een hart zonder gebed, want dat is geen plaats voor deze genade gave der vrees om in te groeien. Hierom wordt ervan hem, die het gebed wegneemt, gezegd, dat hij de vrees vernietigt. "Gij vernietigt de vrees," zei een van zijn vrienden tot Job. Maar hoe kan hij dat doen? Wel, de volgende woorden tonen dat

aan: "En neemt het gebed voor het aangezicht Gods weg." Job 15:4. Ziet gij een belijder, die niet bidt? die mens werpt de vrees Gods van zich af. Ziet gij een mens, die slechts weinig bidt, die mens vreest God slechts weinig, want het is de biddende ziel, de mens, die machtig is in het bidden, die een hart heeft waar de vrees Gods in kan groeien. Wees daarom op uw hoede voor een hart zonder gebed, indien u wilt opgroeien in deze genade gave van de vrees Gods. Het gebed is als de kruik, die het water uit de beek haalt om daarmee de planten te begieten, breek de kruik, en zij zal geen water halen, en door gebrek aan water kwijnt de hof.

Ten derde. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een lichtzinnig en wellustig hart, want ook zo'n hart is geen goede grond voor de vrees Gods om in te groeien. Waarom ervan Israël gezegd wordt, dat zij niet vreesde, maar heenging en ook hoereerde. Zij was overgegeven aan wellustigheid en aan ijdel en lichtzinnig te zijn, en zo verviel haar vrees Gods. Jeremia 3:8. Was Jozef even wellustig geweest als zijn meesteres, hij zou evenzeer ontbloot geweest zijn van de vrees Gods als zij, maar hij was van een matige, tedere, Godzalige, bedachtzame geest, daarom wies hij op in de vrees Gods.

Ten vierde. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een gierig hart, want ook dat, hetwelk zodanig is, is geen goede grond voor deze genade gave der vrees om in te groeien. Daarom worden deze gierigheid en de vrees Gods als vijandinnen tegen elkaar over gesteld: God vrezende en de gierigheid hatende. Ex. 18:21. En de reden waarom de gierigheid zo'n hinderpaal is voor de groei van deze genade gave der vrees, is, omdat de gierigheid die dingen uit het hart werpt, welke alleen deze vrees kunnen voeden. Zij werpt het Woord en de liefde Gods uit, zonder welke geen genade gave kan groeien in de ziel, hoe zou dan de vrees Gods groeien in een gierig hart? Ezech. 33:30 - 32, 1 Joh. 2:15.

Ten vijfde. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een ongelovig hart, want een ongelovig hart is geen goede grond voor deze genade gave der vrees om in te groeien. Een ongelovig hart wordt genoemd "een boos hart," omdat daaruit al de boosheid voortvloeit, die in de wereld bedreven wordt. Hebr. 3:12. Nu 96 is het het geloof, of een gelovig hart, dat deze vrees Gods voedt, en niet het andere, en de reden is, omdat het geloof God, de hemel en de hel tot de ziel brengt en ze behoorlijk over die allen doet nadenken. Hebr. 11:7. Dit is dus het middel tot vrees, en datgene, hetwelk haar zal doen groeien in de ziel, maar het ongeloof is er een verderf voor.

Ten zesde. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een vergeetachtig hart. Zo'n hart is geen hart waar deze genade gave der vrees zal bloeien: "Wanneer ik gedenk, vrees ik," enz. Wees daarom op uw hoede voor vergeetachtigheid, vergeet God niet, maar gedenk aan Hem en aan Zijn goedheid, Zijn geduld en Zijn barmhartigheid jegens diegenen, die echter noch genade, noch bijzondere gunst van Hem hebben ontvangen, en dat zal Zijn vrees in uw hart opwekken en voeden, maar vergeetachtigheid te deze aanzien of ten aanzien van Zijn oordelen is een grote wonde en verzwakking voor deze vrees. Job 21:6. Wanneer een mens wel bedenkt, dat Gods oordelen zo'n grote diepte en verborgenheid zijn als zij

inderdaad zijn, brengt die overdenking een mens tot zulke beschouwingen van God en van Zijn oordelen, dat ze hem doen vrezen. " Hierom," zei Job, "vrees ik voor Hem." Zie de plaats. Job 23:15. "Hierom word ik voor Zijn aangezicht beroerd, wanneer ik het aanmerke, vrees ik voor Hem," wanneer ik aanmerk en bedenk de wondervolle diepten van zijn oordelen over de mens.

Ten zevende. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een morrend en ontevreden hart, want dat is geen hart voor deze genade gave der vrees om in te groeien. Zoals bijvoorbeeld, wanneer de mensen murmureren en morren over Gods band, over Zijn beschikkingen, en over de oordelen, die hen overvallen, in hun personen, bezittingen, huisgezinnen of betrekkingen, strekt deze hun murmurering om de vrees te vernietigen, want een murmurerende geest is een zodanige, welke het beter schijnt te weten dan God, en Zijn beschikkingen bedilt, en waar dat plaats heeft, daar is het hart ver van de vrees. Een murmurerende geest komt voort of uit de wijsheid, die waant te begrijpen, dat er een gebrek is in de natuur en de uitvoering der dingen, of uit een nijdigheid en spijt over de uitvoering ervan. Als nu de murmureringen voortkomen uit deze gewaande wijsheid van het vlees, dan worden, in plaats van God te vrezen, Zijn handelingen of gestreng, of belachelijk geoordeeld, welke nochtans geschieden in waarheid, recht en gerechtigheid.
Zodat een murmurerend hart geen goed hart kan zijn voor de vrees Gods om in te groeien. Het hart, waar die groeit, moet een week hart zijn, gelijk gij dat vindt in Job 23:15, 16, en een hart, dat bukken en zwijgen zal blij de diepzinnigste en duisterste van al Zijn oordelen - "Ik was stom, omdat GIJ het deedt." Het hart, in hetwelk deze vrees Gods bloeit, is zodanig, dat het buigt en stom is, als het slechts de hand, de wijsheid, de rechtvaardigheid of de heiligheid Gods in deze of geen van Zijn beschikkingen kan ontdekken, en zo de ziel opwekt om voor Hem te vrezen. Maar als deze murmurering voorkomt uit nijdigheid en spijt, dat gelijkt zo op de geest des duivels, dat er niets behoeft gezegd te worden om overtuiging te geven van de verschrikkelijke boosheid daarvan.

Ten achtste. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een hoge en bedilzieke geest, want dat is geen goede grond voor de vrees Gods om in te groeien. Een zachtmoedige en stille geest is de beste, en daar zal de vrees Gods het meest bloeien, daarom voegt Petrus zachtmoedigheid en vrees bij elkaar, als in haar natuur en natuurlijke strekking het meest hij elkaar passende. 1 Petrus 3:15. Zachtmoedigheid van geest is gelijk dat hart, dat diepte van aarde in zich heeft, waarin de zaken wortel kunnen schieten en groeien, maar een hoge en bedilzieke geest is gelijk aan de steenachtige grond, waar geen diepte van aarde is, en waar bijgevolg deze genade gave der vrees niet kan groeien, wees daarom voor zo'n geest op uw hoede, zo gij begeert, dat de vrees Gods zal groeien in uw ziel.

Ten negende. Wilt u in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede voor een nijdig hart, want dat is geen goed hart voor de vrees Gods om in te groeien. "Uw hart zij niet nijdig over de zondaren, maar zijt te allen dage in de vrees des HEEREN," Spreuken 23:17. Nijdig te zijn over iemand is een teken van een slechte geest, en die mens neemt op zich, gelijk ik reeds heb aangewezen, een toezichthouder en een richter te zijn, ja, en een kwaadaardige scherprechter bovendien, en dat met die

woede, die voortkomt uit zijn eigen lusten en zijn wraakzuchtige geest, over de man, die (misschien) rechtvaardiger is dan hij zelf. Maar veronderstel dat het een zondaar is, die het voorwerp is van uw nijdigheid, zie, de tekst plaatst die nijdigheid in rechtstreekse tegenstelling met de vrees Gods: "Zijt niet nijdig over de zondaren, maar wees gij in de vrees Gods." Deze twee dus, te weten, het nijdig zijn en het vrezen van God, zijn tegenovergestelde zaken.
U kunt niet God vrezen en meteen de zondaren benijden. En de reden is, omdat hij, die nijdig is over een zondaar, zelf vergeten heeft, dat hij even slecht is, en hoe kan hij God dan vrezen? Hij, die nijdig is over de zondaren, verwerpt zijn plicht om te zegenen hen, die ons vervloeken, en te bidden voor hen, die ons geweld aandoen, en hoe kan hij, die dit verworpen heeft, God vrezen? Hij, die nijdig is over de zondaren, kan dus niet van een goede geest zijn, ook kan de vrees Gods niet groeien in zijn hart.

Ten tiende. Tenslotte, wilt gij in deze genade gave der vrees opwassen? Wees dan op uw hoede dat u niet te eniger tijd uw hart verhardt tegen de overtuigingen tot bijzondere plichten, als tot gebed, aalmoezen doen, zelfverloochening of dergelijke. Wees ook op uw hoede dat u niet uw hart verhardt, wanneer gij onder enig oordeel Gods zijt, zoals ziekte, verliezen, kruisen of dergelijke.
Ik vermaande u vroeger u in acht te nemen voor een hard hart, maar nu vermaan ik ge u in acht te nemen voor het verharden van uw weke harten. Want het hart te verharden is het erger te maken dan het is, harder, doldriftiger en overmoediger tegen God dan het voor het tegenwoordige is.
Nu, zeg ik, als gij in deze genade gave der vrees wilt opwassen, wees op uw hoede voor Het verharden van uw hart, en voornamelijk voor het verharden van uw hart tegen overtuigingen van het goede, want die overtuigingen worden van God gezonden als regenbuien die van pas komen, om de bebouwing van uw hart in goede orde te houden, opdat de genade gave der vrees daarin moge groeien, maar dit verstikken der 98 overtuigingen maakt het hart even hard als stuk van de onderste molensteen. Gelukkig daarom is hij, die de overtuiging opvolgt, want zo blijft hij in de vrees Gods, en die vrees wordt daardoor gevoed in zijn ziel, maar vervloekt is hij, die anders handelt. "Welgelukzalig is de mens, die gedurig vreest, maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen." Spreuken 28:14.

Derde gebruik.
IK KOM NU TOT EEN GEBRUIK VAN AANMOEDIGING VOOR DIEGENEN, DIE GEZEGEND ZIJN MET DEZE GENADE GAVE DER VREES.

De laatste tekst, die vermeld werd, zegt: "Welgelukzalig is de mens, die gedurig vreest," en zo spreken er vele meer. Welgelukzalig reeds, omdat zij gezegend zijn met deze genade gave, en welgelukzalig voor de toekomst, omdat deze genade gave zal blijven en voortduren, totdat de ziel, die ze bezit, gebracht is tot de eeuwige woningen der heerlijkheid. "Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij zullen afwijken." Daarom, gelijk hier gezegd wordt: Welgelukzalig is hij, zo wordt er ook gezegd: Het zal hem welgaan, dat is, in de toekomende tijd. "Zo weet ik toch, dat het die zal welgaan, die God vrezen." Prediker 8:12.

Ten eerste. Had God u de gehele wereld gegeven, gij zou nochtans vervloekt geweest zijn, zo Hij u niet de vrees des Heeren gegeven had, want de gedaante van deze wereld gaat voorbij, maar die de Heere vreest zal tot in eeuwigheid bestendig blijven. Dit dus is de eerste zaak, die ik wilde voorstellen tot uw aanmoediging, gij man die de Heere vreest. Deze genade gave zal in uw hart wonen, want het is een genade gave van het nieuwe verbond, en zij zal u tot in eeuwigheid bij blijven. Zij is van God tot u gezonden, niet slechts om uw hart met Hem te verenigen, maar om u te behoeden voor volkomen afval. "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken." Jeremia 32:40. dat u nimmer God verzaakt, is Zijn bedoeling, en daarom heeft Hij, om u te bewaren voor dat boze stuk, Zijn vrees in uw hart gegeven. Vele zijn de verzoekingen, moeilijkheden, strikken, beproevingen en bezwaren, die het volk van God in de Wereld door moeten.
Maar hoe zullen zij bewaard worden, hoe zullen zij daarvan verlost worden en er aan ontkomen?
Wel, het antwoord is: De vrees Gods zal hen behoeden - "Want die God vreest, die ontgaat dat al. Is het dan niet een wondervolle goedertierenheid gezegend te zijn met deze genade gave der vrees, dat u door haar kunt behoed worden voor volkomen, hetwelk is verdoemelijke afval? Loof God daarom, gij gezegende mens, die deze genade gave der vrees in uw ziel bezit. Er zijn vijf dingen in deze genade gave der vrees, die een rechtstreekse strekking in zich hebben om u te bewaren voor volkomen afval.

1. Zij heeft haar zetel in het hart, en het hart is, om mij zo uit te drukken, de hoofdsterkte in de mystieke wereld, de mens. Zij is niet geplaatst in het hoofd, zoals de kennis, noch in de mond, zoals de uiting der gedachten, maar in het hart, de zetel van alles: "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven." Als een koning een stad veilig voor zich wil behouden, laat hij er dan voor zorgen de hoofdsterkte daarvan voldoende van manschappen te voorzien. Als hij twintig duizend goed gewapende mannen heeft, zo kan toch, als zij hier en daar verstrooid liggen, de stad met dat al genomen worden, maar als de hoofdsterkte wel bemand is, dan is de stad meer in veiligheid. Wat zou het baten zo een mens al het vermogen, ja al de gaven van mensen en engelen bezat? Dat zal het hart niet voor God bewaren. Maar wanneer het hart, deze hoofdsterkte, in het bezit is van de vrees Gods, dan is hij veilig, maar anders niet.

2. Gelijk het hart in het algemeen, zo de wil in het bijzonder. Dat voorname en grote vermogen der ziel is het beginsel, dat door deze vrees geleid wordt. De wil, welke weg die gaat, gaat alles, zij het naar de hemel of naar de hel. De wil nu, zeg ik, is dat hoofdvermogen, dat bestuurd wordt door deze vrees, die de ziel vervult, daarom moet het haar wel welgaan. Dit geeft Samuel te kennen, waar hij zegt: "Zo gij de Heere zult vrezen." Het vrezen van God is een vrije daad van de wil, en dat zo zijnde wordt de ziel bewaard voor opstand tegen het gebod, omdat door de wil, waar deze vrees Gods is geplaatst en welke zij bestuurt, al de overige vermogens der ziel geleid worden. 1 Samuel 12:14. In deze wil dan is deze vrees Gods geplaatst, opdat deze genade gave des te beter in staat moge zijn om de ziel te besturen, en zo bijgevolg de gehele mens, want gelijk ik vroeger zei, zie welke weg de wil gaat, zie wat de wil doet, daarheen gaat en dat doet de gehele mens. Psalm 110:3.

Wanneer de wil des mensen vervreemd is van God, wordt hij beschouwd als geheel en al in opstand, en dat niet zonder grond, want de wil is het voornaamste vermogen der ziel ten aanzien van de gehoorzaamheid, en daarom zijn de dingen, die zonder de wil gedaan worden, alsof zij in het geheel niet gedaan waren. Richteren 5:40. De geest is gewillig, als gij gewillig zijt, "zij heeft gedaan wat zij kon," en dergelijke, door deze en dergelijke uitspraken wordt de goedheid van het hart en de handeling beoordeeld, ten aanzien van het onderwerpelijke deel daarvan. Nu is deze vrees, waarover wij gesproken hebben, geplaatst in de ziel, en zo bijgevolg in de wil, opdat de mens daardoor des te beter bewaard moge worden voor volkomen en verdoemelijke afval.

3. Deze vrees is, gelijk ik mag zeggen, zelfs boven elke andere genade gave, de gunsteling van God, en hierom wordt zij genoemd, gelijk ik u ook heb aangetoond, Zijn vrees. Gelijk Hij ook in de tekst boven vermeld zegt: "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven." Deze woorden, zijn en mijne, zijn innige en gemeenzame uitdrukkingen, aanwijzende, niet slechts dat er een grote gunst aan de mens bewezen wordt, maar dat er een zeer groot vertrouwen in hem wordt gesteld. Als wie zei: Deze vrees is mijn bijzondere vriendin, zij zal de ziel en de onderscheidene vermogens daarvan onderwerpen en buigen naar mijn welgevallen, zij is mijn grote gunsteling, en onderwerpt zondaars aan mijn welgevallen. u zal zelden geloof, of berouw, of talenten met zulke gemeenzame benamingen zien aangeduid als dit het geval is met deze gezegende vrees des Heeren.
Van al de raadslieden en geweldigen, die David had, werd Husaï alleen des konings vriend genoemd, 2 Samuel 15:37, 16:16. Zo gaat van al de genade gaven des Geestes deze genade gave van de vrees des Heeren meestentijds, zo niet altijd, door onder de naam van mijn vrees, de vrees Gods, zijn vrees, enz. Ik zei u vroeger, dat, zo de koning een stad wil behouden, de hoofdsterkte daarin voldoende moet worden bemand, en nu voeg ik er aan toe, dat, zo hij niet om deze mannen te besturen de een of andere vertrouwde en bijzondere vriend heeft, zoals een Husai voor David was, hij kan bevinden, dat ze verloren is wanneer ze hem het meest te pas zou komen. Indien aan een ziel alle mogelijke dingen werden geschonken, zo zouden nochtans, zo deze vrees Gods ontbrak, alle andere dingen wijken in tijd van opstand, en de ziel zou bevonden worden in en onder de leiding der hel, wanneer zij voor God en Zijn waarheid in de wereld moest opstaan. Deze vrees Gods is Gods bijzondere vriendin, en daarom is aan haar de hoofdzetel van het hart, de wil, gegeven, opdat de gehele mens nu moge zijn, en ook hierna moge bewaard worden, in onderwerping en gehoorzaamheid aan het Evangelie. Want,

4. Deze genade gave der vrees is de weekste en tederste over Gods eer van alle andere genade gaven. Zij is die tedere, gevoelige en bevende genade gave, die de ziel voortdurend waakzaam doet zijn. Goed de wacht te houden is, gelijk U weet, een wonderlijke veiligheid voor een plaats, die in aanhoudend gevaar is vanwege de vijand. En zie, dit is de genade gave, die de wacht stelt, en die de wachter wakker houdt. Hooglied 3:7 - 8. Een mens kan geen wacht houden zoals het behoort als hij van vrees ontbloot is: zo hij vol vertrouwen is, slaapt hij in, onbedachtzaam laat hij hen binnen, die daar niet moeten zijn. Israëls fout, toen zij in Kanaän kwamen, was, dat zij een verbond maakten met de inwoners des lands, te weten, met de Gibeonieten, zonder God om raad te vragen. Maar zouden zij dit gedaan hebben, meent gij, zo op

dezelfde tijd de vrees Gods haar volle kracht gehad had in de ziel, in het leger? neen zij vergaten op die tijd te vrezen. De genade gave der vrees had op die tijd niet haar volle kracht en heerschappij onder hen.

5. Deze genade gave der vrees is die, welke, als ik mij zo mag uitdrukken, het eerst de harten der heiligen met de oordelen treft, nadat wij gezondigd hebben, en is zo als een vernieuwde genade werking om nogmaals dat terecht te brengen, wat door de zonde uit zijn stand gebracht is. O het is een kostelijke genade gave Gods! Ik weet wat ik zeg aangaande deze zaak, en ook waar ik sedert lang geweest zou zijn, door de kracht van mijn lusten en de listen des duivels, zo de vrees Gods het niet had verhoed.

Ten tweede.
E*en andere aanmoediging voor diegenen, die gezegend zijn met deze gezegende genade gave der vrees, is deze.*
Deze vrees blijft niet in gebreke dit werk voor haar ziel te doen, zo zij daar in waarheid is, al is het dan ook in een nog zo geringe mate. Een weinig van dit zuurdeeg "door zuurt de gehele klomp." Het is waar, een weinig zal die kloeke daden in het hart of in het leven niet doen, of de ziel helpen ze te doen, even goed als een grotere mate daarvan, gelijk inderdaad van niet één genade gave een weinig datgene kan doen wat een grotere mate zal kunnen, maar een weinig zal de ziel voor volkomen afval behoeden, en haar bij het eindoordeel overleveren in de armen van de Zoon van God. Waarom Hij, wanneer Hij zegt: "En Ik zal Mijn vrees in hun hart geven," niet zegt: Ik zal daar zo en zoveel geven, zo'n hoeveelheid, of zo'n graad, maar: Ik zal Mijn vrees daar geven.
Ik spreek dit in het minste niet om de Godzalige te verzoeken tevreden te zijn met de minste graad van de vrees Gods in zijn hart. Het is waar, de mensen moeten blij zijn, wie God ook maar de geringste graad van deze genade gave in hun zielen gegeven heeft, maar zij moeten daarmee niet tevreden zijn, zij moeten ernstig meer begeren, om meer bidden, en alle geoorloofde middelen aanwenden, dat is, al de middelen, die God aangewezen heeft, opdat zij meer mogen ontvangen. Er zijn, gelijk ik reeds heb gezegd, onderscheidene graden van deze genade gave der vrees, en het is onze wijsheid daarin op te groeien, gelijk als in alle andere genade gaven des Geestes. De redenen waarom, heb ik u getoond, en ook de weg om daarin op te groeien, maar de geringste mate daarvan zal doen gelijk ik zei, dat is, de ziel behoeden voor volkomen afval.
Er zijn er, gelijk ik u heb aangetoond, die de Heere in grote mate vrezen, die Hem uitermate vrezen, die Hem vrezen boven velen van hun broeders, maar de kleinen in deze genade gave worden even goed behouden als diegenen, die groot daarin zijn. "Hij zal zegenen," of zalig maken, "die de HEERE vrezen, de kleinen met de groten." Deze vrees des Heeren is de pols der ziel, en gelijk sommige polsen harder slaan, sommige zwakker, zo is het ook met deze genade gave der vrees in de ziel. Zijt, die het beste slaan, zijn een teken van het meeste leven, maar zij, die het minste slaan, tonen, dat het leven nauwelijks aanwezig is. Zolang als de pols slaat, rekenen wij niet, dat de mens dood is, schoon hij zwak is, en deze vrees, waar zij is, bewaart voor het eeuwige leven. Er zijn ook polsen, die met tussenpozen slaan, te weten, dezulken, die tijden hebben dat zij een kleine, kleine tijd ophouden, en dan weer slaan, het is waar,

dit zijn gevaarlijke polsen, maar zij zijn toch ook een teken van leven. Deze vrees Gods is ook soms gelijk aan die pols, die met tussenpozen slaat, er zijn tijden dat zij ophoudt te werken, en daarna werkt zij weer. David had een pols, die met tussenpozen sloeg, gelijk ook vele andere van de heiligen Gods. Ik noem dat een pols, die met tussenpozen slaat, met betrekking tot de vrees, waarvan wij spreken, wanneer er de een of andere belemmering is door de werking der verdorvenheden in de ziel, ik zeg, de een of andere belemmering en verhindering van de voortdurende beweging van deze vrees Gods, maar geen van deze, schoon zij talrijk zijn, en sommige daarvan tekenen van zwakheid, zijn tekenen van de dood, maar van het leven. "Ik zal Mijn vrees in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken."

Vraag. Maar u zal misschien zeggen: *Hoe zal ik weten, dat ik God vrees?*
Antwoord. Als ik zei, dat een begeerte, een ware, oprechte begeerte om Hem te vrezen, de vrees zelf is, zou ik geen onwaarheid spreken. Nehemia 1:11. Want hoewel een begeerte om zo en zo te zijn of te doen een mens in tijdelijke of natuurlijke dingen niet doet zijn wat hij begeert te zijn - want een zieke, of een arme, of een gevangen man kan begeren gezond te zijn, rijk te zijn, of in vrijheid te zijn, en toch blijven wat zij is, ziek, arm, of in de gevangenis - zo vloeit nochtans in geestelijke zaken eens mensen begeerte om goed te zijn, om te geloven, om lief te hebben, om te hopen en God te vrezen voort uit de natuur der genade gave zelf.
Ik zei tevoren, dat in tijdelijke dingen een mens niet eigenlijk gezegd kan worden te zijn wat hij niet is, maar een mens, zelfs in natuurlijke of tijdelijke dingen, toont Zijn liefde tot die zaak, die hij begeert, hetzij gezondheid, rijkdom of vrijheid, en in geestelijke zaken vloeit de begeerte, de oprechte begeerte tot deze of geen genade gave Gods, uit liefde tot dezelve, voort uit de wortel van de genade gave zelf. "Uw knechten, die lust hebben Uw naam te vrezen." Nehemia stelde zich hiermee aan God voor, dat hij lust had zijn naam te vrezen.
En hierom nogmaals wordt er gezegd aangaande de begeerte, de oprechte begeerte: "De wens" of begeerte "des mensen is zijn weldadigheid. Spreuken 19:22. Want een mens toont zijn hart, zijn liefde, zijn genegenheden en zijn in zijn begeerten, en daar de genade gave van de vrees Gods een genade gave is zo aangenaam in het oog van God en van zo'n heiligende natuur in de ziel waar zij is, moet een was oprechte begeerte om gezegend te worden met die genade gave noodzakelijk daaruit voortvloeien, dat er reeds iets van die genade gave in de ziel aanwezig is. was begeerten staan lager dan hogere genade daden, maar God zal de begeerten niet over het hoofd zien. "Maar nu zijn zij begerig naar een beter" vaderland, "dat is, naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God voor hun niet, om hun God genaamd te worden, want Hij had hun een stad bereid."
Let op, zij zijn begerig naar een vaderland, en zij zullen een stad hebben. Op deze lage plaats, te weten, de oprechte begeerten, zal God de ziel ontmoeten, en tot hem zeggen, dat hij zijn begeerten aangenomen heeft, dat zijn begeerte zijn weldadigheid is en uit de genade zelf voortvloeien: "Hij doet het welbehagen van degenen, die Hem vrezen." De begeerten worden dus niet door God verworpen, maar dit zou het geval zijn, als zij niet voortvloeiden uit een beginsel der genade, dat alreeds in de ziel aanwezig is, dus vloeit de begeerte, de oprechte begeerte om God te vrezen voort uit de genade, die reeds in uw ziel is. Daarom bent u, daar gij God vreest, en het is duidelijk door uw begeerten, dat u dit doet, nu welgelukzalig in deze uw vrees, en hiernamaals zal u voor

eeuwig gelukkig zijn in de genieting van datgene, hetwelk God in een andere wereld heeft opgelegd voor diegenen, die Hem vrezen.

Ten derde. Een andere aanmoediging voor diegenen, die deze genade gave der vrees bezitten, is deze: *Deze genade gave kan maken, dat de mens, die in vele andere dingen niet in staat is God te dienen, Hem beter dient dan diegenen, die alles hebben zonder dat.*
Arme Christen, gij zijt nauwelijks in staat geweest iets voor God te doen al uw dagen, dan alleen de Heere te vrezen. Gij zijt geen prediker, en kunt zo niet op die wijze in Zijn dienst werkzaam zijn, gij zijt niet rijk, en kunt zo niet in het dienen van Hem bezig zijn met uitwendige goederen, gij zijt geen wijze man, en kunt zo ook op die wijze niets doen, maar dit is de genade, die aan u bewezen is, gij vreest God. Hoewel gij niet kunt prediken, kunt u God vrezen. Hoewel gij geen brood hebt om de buik der armen te voeden, noch kleren om hun rug te dekken, kunt u God vrezen.
O hoe "gezegend is de mens, die de Heere vreest!" omdat deze plicht van God te vrezen een daad is van het gemoed, en verricht kan worden door de mens, die ontbloot is van alle dingen, behalve van dat heilig en gezegend gemoed. Gezegend daarom is die mens, want God heeft de troost van Zijn volk en de zaligheid van hun zielen niet gelegd in het doen van uitwendige plichten, maar in het geloven, liefhebben en vrezen van God. Ook heeft Hij deze dingen niet gelegd in handelingen verricht in hun gezonde dagen, noch in de gepaste aanwending van hun uitstekendste gaven, maar in het aannemen van Christus en in de vrees Gods. Hetwelk gij, goede Christen, doen kunt, en Gode welbehaaglijk doen kunt, zelfs hoewel gij uw gehele leven bedlegerig waart, gij kunt ook ziek zijn en geloven, ziek zijn en liefhebben, ziek zijn en God vrezen, en zo een gezegend mens zijn.
En hier heeft de arme Christen iets om te antwoorden aan hen, die hem zijn onaanzienlijke afkomst verwijten en hem wijzen op zijn gemis van de heerlijkheid van de wijsheid der wereld. Het is waar, kan die mens zeggen, ik werd van de mesthoop genomen, ik werd geboren in een lage en onaanzienlijke staat, maar ik vrees God. Ik heb geen wereldse grootheid, noch voortreffelijkheid van natuur aanleg, maar ik vrees God. Toen Obadja Elia ontmoette, begroette hij hem niet op een wereldse en lichtzinnige manier, ook roemde hij niet in zijn bevordering bij Achab, de koning van Israël, maar zei ernstig en op een bevallige wijze: "Ik, uw knecht, vrees de HEERE van mijn jonkheid af." Ook toen de zeelieden Jona ondervraagden, zeggende: "Wat is uw werk? en van waar komt gij? Welk is uw land? en van welk volk bent u?" was dit het antwoord, dat hij hun gaf: "Ik ben een Hebreeër, en ik vrees de HEERE, de God des hemels, die de zee en het droge gemaakt heeft." Jona 1:8 - 9.
Inderdaad, dit antwoord is het hoogste en edelste in de wereld, ook zijn er geen, uitgezonderd enige weinigen, die in waarheid zich aldus kunnen uitdrukken, hoewel zij andere antwoorden genoeg zouden hebben, de meesten kunnen zeggen: Ik heb wijsheid, of macht, of rijkdom, of vrienden, of gezondheid, of dergelijke, deze zijn de gewone en daarin wordt in grote mate geroemd door de meesten, maar hij is de man, die God vreest, en hij, die zeggen kan, wanneer men tot hem zegt: Wie bent u?" Ik, uw knecht, vrees de HEERE," hij is de man uit velen, hij moet door de mensen geëerd worden, of schoon dit, te weten, dat hij de Heere vreest, alles is wat hij in de wereld heeft. Hij heeft de zaak, de eer, het leven en de heerlijkheid, die duurzaam is, zijn

geluk zal blijven, wanneer dat van alle andere mensen begraven wordt in het stof, in schande en verachting.

Een woord tot de huichelaars.
Huichelaars mijn laatste woord is tot u, de huichelaar is een die dat wil schijnen in het oog der mensen wat hij volstrekt niet is in het oog van God, gij huichelaar, die geacht wilt worden te zijn een die God lief heeft en vreest, maar het niet doet, ik heb dit tot u te zeggen, uw toestand is verdoemelijk, omdat gij een huichelaar zijt en beide God en mens zoekt te bedriegen met vermommingen, maskers, vertoningen, voorwendsels, en uw vormelijke, vleselijke, geveinsde onderwerping aan het uitwendige van inzettingen, wetten en geboden, maar van binnen bent u vol verrotting en allerlei onreinheid.
Huichelaar! gij mag door uw sluwe kunstgrepen bedekt en verborgen zijn voor de mensen, maar gij zijt naakt voor de ogen Gods, en Hij weet dat Zijn vrees niet in uw hart is. Lukas 16:15.
Huichelaar! wees gewaarschuwd dat er geen gehoorzaamheid aangenomen wordt door God, waar het hart ontbloot is van deze genade gave der vrees. Het onderhouden der geboden is slechts één deel van de plicht des mensen, en Paulus deed dat terwijl hij een huichelaar was. Filip. 3. God te vrezen en Zijn geboden te houden, dit is de gehele plicht des mensen. Prediker 12:13. Dit - God te vrezen - kan de huichelaar, als een huichelaar, niet doen, en daarom kan hij, als zodanig, de helse verdoemenis niet ontvlieden.
Huichelaar! U moet God eerst vrezen, zelfs voor gij u aandient om u te bemoeien met de geboden, dat is, wat aangaat het onderhouden ervan. Inderdaad, u moet daarin lezen, opdat u mag leren de Heere te vrezen, maar toch, "vrees God" gaat voor het gebod om Zijn geboden te houden. En als gij niet eerst God vreest, overtreedt gij de geboden, in plaats van ze te houden.
Huichelaar! dit woord "vreest God" is dat, hetwelk de huichelaar geheel en al vergeet, hoewel dit het is, dat de gehele plicht des mensen heiligt. Want dit is het, en niets buiten datzelve, dat een mens oprecht kan doen zijn in zijn gehoorzaamheid, de huichelaar ziet uit naar toejuiching op de straten, en vergeet dat hij thuis veroordeeld is, en beide deze doet hij, omdat hem de vrees Gods ontbreekt.
Huichelaar! wees gewaarschuwd dat geen van de voorrechten, waarvan gesproken wordt in het eerste deel van het boek, u toebehoort, omdat gij een huichelaar zijt, en zo gij hoopt, uw hoop zal afgesneden worden, en zo gij leunt op uw huis, beide gij en uw huis zult in het hellevuur vallen. Juich dan, uw gejuich is slechts voor een tijd. Verheug u dan, maar de vreugde des huichelaars is slechts voor een ogenblik. Job 8:13, 15, 20:4 - 60 Misschien wilt gij nu niet loslaten wat gij als een huichelaar hebt verworven, maar wat is de verwachting des huichelaars, wanneer God zijn ziel wegneemt. Job 27:8.
Huichelaar! gij moest de vrees Gods verkozen hebben, gelijk gij een belijdenis zonder haar verkozen hebt, maar gij hebt de vrees verworpen, omdat gij een huichelaar zijt, en omdat gij dat zijt, zal u weer gemeten worden met dezelfde maat waarmee gij meet, God zal u verwerpen, omdat gij een huichelaar zijt. God heeft een vrees voor u bereid, omdat gij de vrees Gods niet verkoos, en die vrees zal over u komen, gelijk een verwoesting en gelijk een gewapend man, en zij zal u verslinden, u en alles wat gij zijt. Spreuken 1:27.

Huichelaar lees deze tekst en sidder. "De zondaren te Sion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaren aangegrepen, zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?" Jesaja 33:14.
Huichelaar! gij zijt niet onder de vaderlijke bescherming Gods, omdat gij een huichelaar zijt en Zijn vrees in uw hart ontbreekt. De ogen des Heeren zijn over diegenen, die Hem vrezen, om hen te verlossen. Maar de man zonder vrees of de huichelaar wordt aan de strikken en listen des duivels overgelaten, om daarin gevangen en overweldigd te worden, omdat hij ontbloot is van de vrees Gods.
Huichelaar! gij kunt er op rekenen geen ander loon van God te ontvangen voor uw arbeid dan die, welke de bokken zullen ontvangen, de huichelaar, omdat hij een huichelaar is, zal niet bestaan voor het oog van God. Het gewin van uw godsdienst verteert gij, gelijk gij dat verworven hebt. u zal geen penningske overschot hebben bij de dood en het oordeel.
Huichelaar! God heeft u niet het geringste greintje van Zijn zaligmakende genade geschonken, en Hij zal het niet doen, omdat gij een huichelaar zijt, en wat aangaat hetgeen gij hebt, gij hebt het gestolen, ieder uwer van zijn naaste, voortdurende kapende uit hun belijdenis, evenals Judas deed uit de beurs. Gij komt gelijk een dief in uw belijdenis, en gelijk een dief zal u er uit gaan. Jezus Christus heeft u niet getrouw geacht om aan u één van Zijn kleinodiën ter bewaring toe te vertrouwen, omdat gij Hem niet vreest. Hij heeft diegenen, die Hem vrezen, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de waarheid. Psalm 60:4
Huichelaar! gij zijt niet waar tegenover God of mensen, noch tegenover uw eigen ziel, omdat gij een huichelaar zijt. Hoe zou de Heere enig vertrouwen in u stellen? Waarom zouden de heiligen enig goeds van u verwachten? Gaf God u Zijn Woord, gij zou het verkopen. Vertrouwden de mensen hun zielen aan u toe, gij zou ze verderven, door er een koopwaar van te maken voor uw eigen huichelachtige bedoelingen. Ja, als de zon heet wordt, zal u alles wegwerpen en de hitte niet doorstaan, omdat gij een huichelaar zijt! Einde

5. SALOMO's TEMPEL VERGEESTELIJKT

Evangelielicht gehaald uit de tempel te Jeruzalem, om ons des te gemakkelijker in de heerlijkheid van Nieuw - Testamentische waarheden te doen doordringen.

Solomons Temple Spiritualized. 1688.

"GIJ MENSENKIND! WIJS HET HUIS VAN ISRAËL DIT HUIS, MAAK HUN BEKEND DE VORM VAN HET HUIS, EN ZIJN GESTALTE, EN ZIJN UITGANGEN, EN ZIJN INGANGEN, EN AL ZIJN VORMEN, EN AL ZIJN ORDINANTIES, JA AL ZIJN VORMEN EN AL Zijn WETTEN."
Ezechiël 43:10 - 11.

Welwillende Christen lezer,

Ik heb, zoals gij uit dit kleine boek kunt zien, nu een poging gewaagd om u iets van de Evangelie heerlijkheid van Salomo's tempel te tonen, dat is, waarvan hij met zijn gereedschappen een type was, en hoe onderrichtend hij als zodanig was voor onze vaderen, en ook is voor ons hun kinderen. En opdat ik dat des te onderscheidenlijker mocht doen, heb ik de bijzonderheden, ten getale van zeventig, één voor één behandeld, namelijk al die bijzonderheden, die ik mij te binnen kon brengen, omdat, zoals ik geloof, daar niet één onder was, die niet haar betekenis had en waar zo niet iets in gelegen was, dat ons van nut kan Zijn.
Want, hoewel wij God nu niet hebben te vereren op die wijzen of door zulke ordinanties als eens de oude kerk deed, zo kan toch de kennis van hun wijze van Godsverering en van de natuur en betekenis van hun ordinanties, wanneer zij met het Evangelie vergeleken worden, zelfs nu zijzelf in betrekking tot hetgeen zij eens voor andere inhielden dood zijn, ons licht verschaffen.
En daarom, dat de dienaren van het Nieuwe Testament, zoals de apostelen, veel gebruik maken van Oud-Testamentisch spraakgebruik en ceremoniële instellingen, wat aangaat hun betekenis, om het geloof der Godzaligen in hun prediking van het Evangelie van Christus te hulp te komen.
Ik mag zeggen, dat God de kerk der Joden in zekere mate bond aan *typen, zinnebeelden en gelijkenissen;* ik bedoel, dat zij daardoor bepaald en beperkt waren in alle uitwendige delen der Godsverering. Ja, niet slechts de Levitische wet en de tempel, maar, zoals het mij toeschijnt, het gehele land Kanaän, het land van hun inwoning, was voor hen als ceremonieel of een zinnebeeld.
Hun land was een type van de hemel, hun doortocht door de Jordaan in dat land een gelijkenis van onze ingang in de hemel door de dood. Hebr. 3:5 - 10. De vrucht van hun land wordt onbesneden genoemd, Leviticus 19:23, als zijnde bij hun eerste binnentreden onrein. Ex. 12:15. In hetwelk hun land ook een zinnebeeld was van een andere zaak, evenals de hemel een type was van zonde en genade. Leviticus 6:17, 23:27.
Nogmaals, van het land zelf wordt gezegd, dat het Sabbat hield en zo een heilige rust nam, namelijk dan, wanneer het woest lag en niet bezeten werd door hen, aan wie het ter woning was gegeven. Leviticus 26:34 - 35. Ja, veel van de trekken van de

toenmalige kerk van God werden, evenals in zinnebeelden en schaduwen, zo ook door plaatsen en dingen in dat land voorgesteld.

1. In het algemeen: Er wordt van haar gezegd, dat zij schoon is gelijk Thirza, liefelijk als Jeruzalem. Hooglied 6:4.

2. In het bijzonder: Haar hals wordt vergeleken met Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig. Hooglied 4:4. Haar ogen met de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath - rabbim. Haar neus wordt vergeleken met de toren van Libanon, die tegen Damascus ziet. Hooglied 7:4. Ja, het haar van haar hoofd wordt vergeleken met een kudde geiten, die het gras van de berg van Gilead afscheren, en de reuk van haar kleren met de reuk van Libanon. Hooglied 4:1, 11.

3. Evenmin was dit land geheel en al verstoken van schaduwen van haar Heer en Zaligmaker. Daarom, dat Hij van Zichzelf zegt: "Ik ben een roos van Saron, een lelie der dalen." Hooglied 2:1. Eveneens zegt zij, Zijn liefste, van Hem: "Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen." Hooglied 5:15.

4. Wat zal ik hier nog meer bij voegen? De twee steden Sion en Jeruzalem dienden soms tot voorstelling van de twee kerken, de ware en de valse, en haar zaad Izak en Ismaël. Gal. 4. Ik zou u hier eveneens kunnen aantonen, dat zelfs de giften en genade gaven van de ware kerk voorgesteld werden door de specerijen, de noten, de druiven en de granaatappels, die het land Kanaän voortbracht, ja, dat de hel zelf werd voorgesteld door het dal van de zonen van Hinnom en Tofeth, plaatsen in dit land.
Inderdaad, het geheel was in zekere zin een zinnebeeldige en schaduwachtige voorstelling.

Maar ik heb mij in de volgende verhandeling bepaald tot *de tempel*, die onmiddellijke plaats van de dienst van God, van welke gereedschappen ik in het bijzonder, zoals ik gezegd heb, heb gesproken, hoewel over ieder zo kort als mij mogelijk was, omdat geen daarvan zonder een geestelijke, en zo heilzame betekenis voor ons zijn. En hier kunnen wij veel van de rijkdom der wijsheid en genade van God aanschouwen, namelijk dat Hij juist in de plaats der Godsverering van de oude dag zichtbare vormen en voorstellingen voor de aanbidders verordineerde om hen daardoor Hem te leren vereren en aanbidden, ja, de tempel zelf was in dit opzicht een goed onderricht voor hem.
Maar door dit mijn gezegde geef ik nu geen aanmoediging aan enig mens, om uit zijn eigen inbeeldingen beelden of gelijkenissen te halen om God daardoor te dienen. Wat God verordende tot een hulpmiddel voor de zwakheid van Zijn volk onder de oude dag, en wat zij uitvonden buiten Zijn bevel waren twee onderscheidene zaken. Want, hoewel zij Zijn zegen deelachtig werden wanneer zij Hem vereerden met zulke typen, schaduwen en zinnebeelden, die Hij hun met dat doel had opgelegd, zo strafte en plaagde Hij hen geweldig, wanneer zij uitvindingen van henzelf hieraan toe wilden voegen. Ex. 32:35, 2 Kon. 17:16 - l8, Hand. 7:38 - 43.
Ja, Hij verbood in de eigen daad van het instellen van de wijze, waarop zij Hem hadden te vereren, dat zij in enig ding voet zouden geven aan hun eigen luimen of inbeeldingen, en bond hen strikt aan de bevelen des hemels. "Zie dan toe," zegt God

tot Mozes, hun eerste grote wetgever, "dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op de berg getoond is." Ex. 25:40, Hebr. 8:5.
Evenmin doet onze apostel iets anders dan dezelfde maatregelen nemen, wanneer hij zegt: "Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijk, die erkenne, dat, wat ik u schrijf, des Heeren geboden zijn." 1 Cor. 14:37.
Bovendien, toen Salomo deze tempel voor de dienst van God zou bouwen, vertrouwde God het noch aan zijn wijsheid, hoewel hij wijzer was dan alle mensen, noch aan zijn geheugen, noch aan enige onmiddellijke voorschriften van de hemel aan hem, toe, wat aangaat de wijze, waarop Hij wilde, dat Salomo hem bouwen zou. Nee, hij zou het gehele plan of ontwerp daarvan in geschrift ontvangen door de ingeving van God.
Ook wilde God dit plan van de tempel en van zijn gereedschappen niet onmiddellijk aan deze wijze man geven, opdat niet misschien zijn wijsheid door andere zou worden verafgood, of sommigen zouden inbrengen, dat de gehele vorm en gedaante daarvan uit zijn eigen brein voortkwam, en dat hij slechts een Goddelijke Openbaring voorwendde als een bedenksel voor zijn handelingen
Daarom, zeg ik, werd de gehele afbeelding daarvan niet aan hem, maar aan zijn vader David van de hemel gegeven, en zo door David aan zijn zoon Salomo, in geschrift. "En David," zegt de tekst, "gaf zijn zoon Salomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijn behuizingen, en zijn schatkamers, en zijn opperzalen, en zijn binnenkamers, en van het huis van het verzoendeksel, en een voorbeeld van alles, wat bij hem door de Geest was, namelijk van de voorhoven van het huis des HEEREN, en van alle kamers rondom, tot de schatten van het huis Gods, en tot de schatten der heilige dingen, en van de verdelingen der priesters en der Levieten, en van al het werk van de dienst van het huis des HEEREN, en van alle vaten van de dienst van het huis des HEEREN. 1 Kronieken 28:11 - 13.
Ja, daarenboven had hij van de hemel of door Goddelijke openbaring, waarvan de kandelaars moesten worden gemaakt, en ook hoeveel er tot ieder moest gaan, dezelfde order en bevel gaf hij ook voor het maken van de tafels, de krauwels, de bekers, de sprengbekkens, het reukaltaar, benevens het voorbeeld van de wagen der cherubs, enz. vers 14 - 19. "Dit alles heeft men mij, zei David, bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des Heeren, te weten al de werken van dit voorbeeld." Vers 19.
Zo, zeg ik, gaf Hij David de afbeelding van de tempel, zo gaf David de afbeelding van de tempel aan Salomo, en naar die afbeelding bouwde Salomo de tempel en niet anders. Het is waar, dit waren alle slechts voorstellingen, afbeeldingen en schaduwen van dingen in de hemelen, en niet het beeld zelf der dingen, maar zoals tevoren gezegd werd, als God zo omzichtig en nauwkeurig was in deze dingen, dat Hij niet enig ding aan de voorschriften van de Godzaligen en de wijste der mensen overliet, hoe! kunnen wij veronderstellen, dat Hij nu het verstand en de uitvindingen van mensen zal toelaten in die dingen, die, in vergelijking daarmee, de hemelse dingen zelf zijn? Hebr. 8:5, 9:8 - 10, 23, 10:1.
Ook kan hieruit worden opgemaakt, dat, daar die schaduwen van dingen in de hemelen reeds door God zijn toevertrouwd aan de gewijde geschiedenis, en ervan die gewijde geschiedenis gezegd wordt, dat zij in staat is om de mens Gods volmaakt te doen zijn in alle dingen, 2 Tim. 3:15 - 17 dat het onze plicht is af te laten van te leunen en te steunen op algemene opvattingen, en te onderzoeken en uit te vorsen door die Heilige Schrift zelf, en niets anders, waardoor en hoe wij God moeten vereren.

David ging om te onderzoeken in Zijn tempel. Psalm 27:4. En, hoewel de wijze van Godsverering van de oude kerk afgeschaft is voor ons, die in de tijden van het Nieuwe Testament leven, toch mogen wij, ja behoren wij, daar die ordinanties voorstellingen waren van dingen en wijzen van Godsverering nu, de geestelijke betekenis daarvan na te speuren, omdat zij dienen om zaken te bevestigen en duidelijk te maken aan ons verstand.

Ja, zij tonen ons des te nauwkeuriger hoe het Nieuwe en het Oude Testament, wat aangaat de geestelijkheid van de dienst, een en het zelfde was, alleen het oude was bewolkt door schaduwen, maar het onze is meer open en bloot. Schilderingen naar het leven, zoals wij zeggen, door een schilderij voorgesteld, tonen op voortreffelijke wijze de bekwaamheid van de kunstenaar. Het Oude Testament had de schaduw, wij hebben niets anders dan het beeld zelf, beide zijn dus zinnebeelden van hetgeen nog achter is. Wij kunnen ons Evangelie opgesloten vinden in hun ceremoniën, en onze geestelijke dienst enigermate voorgesteld door hun ordinanties.

Nu, omdat er, zoals ik zei, veel van de heerlijkheid van ons Evangelie in deze tempel, die Salomo bouwde, als in een mantel gewikkeld, opgesloten ligt, daarom heb ik zo goed als ik kon, door geestelijke dingen met geestelijke te vergelijken, dit boek over dit onderwerp samengesteld.

Ik durf het niet wagen om te zeggen, dat ik weet, dat ik in alles het rechte getroffen heb, maar dit kan ik zeggen, dat ik getracht heb het te doen. In der waarheid, ik heb naar deze dingen niet gevist in andermans wateren. *Mijn Bijbel en mijn Concordantie maken mijn enige bibliotheek uit in mijn geschriften.*

Zodat, indien u iets vindt, welwillende lezer, hetzij in woord of zaak, dat naar uw oordeel afwijkt van de waarheid Gods, dat niemand anders moet worden toegerekend aan mij.

Bid ook God om mij mijn gebrek te vergeven. Wees gij ook zo goedgunstig om het over het hoofd te zien, en neem aan wat gij vindt, dat u goed zal doen.

Uw dienaar in het Evangelie

JOHN BUNYAN

SALOMO's TEMPEL VERGEESTELIJKT.

"GIJ, MENSENKIND! WIJS HET HUIS VAN ISRAËL DIT HUIS, MAAK HUN BEKEND DE VORM VAN HET HUIS, EN ZIJN GESTALTE, EN ZIJN UITGANGEN, EN ZIJN INGANGEN, EN AL ZIJN VORMEN, EN AL ZIJN ORDINANTIES, JA AL ZIJN VORMEN EN AL ZIJN WETTEN."
EZECHIEL 43:10 - 11.

1. Waar de tempel gebouwd werd.

De tempel werd gebouwd te Jeruzalem, op de berg Moria, op de dorsvloer van Arauna de Jebuziet, omtrent de plaats, waar Abraham Izak opofferde, daar, waar David de engel des Heeren ontmoette, toen deze kwam met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand om het volk te Jeruzalem af te snijden voor de zonde, welke David begaan had, doordat hij buiten order van God het volk telde. Genesis 22:3 - 5, 1 Kronieken 21:15, 21:12, 2 Kronieken 3:1. Daar ontving Abraham zijn Izak van de doden, daar smeekte David de Heere om de plaag weg te nemen en weer in genade tot Israël terug te keren, waaruit David ook afleidde, dat daar Gods tempel moest gebouwd worden. "Hier," zei hij, "zal het huis Gods des Heeren zijn, en hier zal het altaar des brandoffers voor Israël zijn." 1 Kronieken 21:28, 22:1, 2 Kronieken 3:1. Deze berg Moria was dus een type van de Zoon van God, de berg van het huis des Heeren, de rots, die de poorten der hel niet zullen overweldigen.

2. Wie de tempel bouwde.

De tempel werd gebouwd door Salomo, een vreedzaam en rustig man, en dat wel in naam, van natuur en in zijn regering. Want dit had God David tevoren gezegd, namelijk, dat zo iemand de bouwer van de tempel zou zijn. "Zie," zegt Hij, "de zoon, die u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn. Want Ik zal hem rust geven van al zijn vijanden rondom hem, want zijn naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israël geven in zijn dagen. Die zal Mijn naam een huis bouwen, en die zal Mij tot een zoon zijn, en Ik hem tot een Vader." 1 Kronieken 22:9 - 10, Psalm 72:1 - 4. Gelijk dus de berg Moria een type was van Christus als de grondslag, zo was Salomo een type van Hem als de bouwer van Zijn kerk. De berg was een van de typen of tekenen, omdat de Heere God daarop, vóór Abraham en David, Zijn barmhartigheid ten toon spreidde. En evenals Salomo deze tempel bouwde, zo bouwt Christus Zijn huis, ja, Hij zal de eeuwigdurende tempel bouwen, "en Hij zal het sieraad dragen." Zach. 6:12 - 13, Hebr. 3:3 - 4. En dat Salomo vreedzaam genoemd werd, diende om te tonen met welke vreedzame leer en wegen Christus' huis en kerk zou gebouwd worden. Jesaja 9:6, Micha 4:2 - 4.

3. Hoe de tempel gebouwd werd.

De tempel werd gebouwd niet zo maar naar de bevelen en voorschriften van Salomo, hoewel deze wijzer was dan Ethan, en Heman, en Chalcol en Darda en alle mensen, 1 Kon. 4:31, maar hij werd gebouwd naar voorgeschreven regels, of volgens een geschreven woord, en als zodanig aan hem overgeleverd door zijn vader David. Want toen David aan zijn zoon Salomo opdracht gaf om de tempel Gods te bouwen, gaf hij hem ook met die opdracht de afbeelding van alles in geschrift, zelfs een afbeelding van het voorhuis, de behuizingen, de opperzalen, de schatkamers, de binnenkamers,

enz. En van het huis des verzoendeksels, welke afbeelding David van God had. Ook wilde God dat niet aan zijn geheugen toevertrouwen. "Dit alles heeft men mij," zei hij, "bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des HEEREN, te weten al de werken van dit voorbeeld." Aldus gaf David dus het voorbeeld van alles aan zijn zoon Salomo, en aldus bouwde zijn zoon Salomo het huis Gods. 1 Kronieken 28:9 - 20.
En hieraan beantwoordende bouwt Christus Jezus, de bouwer van Zijn eigen huis, WIENS HUIS WIJ ZIJN, Zijn heilige woonstede voor Zich om in te wonen, te weten overeenkomstig het bevel van God de Vader: Want, zegt Hij, "Ik heb uit Mijzelf niet gesproken, maar de Vader, die Mij gezonden heeft, die heeft Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen zal, en wat Ik spreken zal." En hierom wordt er gezegd, dat God Hem de Openb. Gaf, en nogmaals, dat Hij het boek uit de hand nam van Hem, die op de troon zat, en zo handelde Hij, in betrekking tot de opbouw van Zijn kerk. Johannes 12:42, 50, Openb. 1:1, 5:5.

4. Waarvan de tempel gebouwd werd.
De bouwstoffen, waarvan de tempel gebouwd werd, waren zodanig, dat zij in hun eigen natuur van dezelfde stof en geaardheid waren als datgene, hetwelk achtergelaten werd, dingen, die van nature, zonder de kunst, niet geschikt waren om aan zo'n heilig huis gelegd te worden. En dit toont ons, dat diegenen, van wie Christus Jezus Zijn kerk denkt te bouwen, van nature niet beter zijn dan andere. Maar evenals de bomen en stenen, waarvan de tempel gebouwd werd, eerst bebouwen en vierkant gemaakt werden voor zij geschikt waren om in dat huis gelegd te worden, zo ook moeten de zondaren, van welke de kerk gebouwd zal worden, eerst geschikt gemaakt worden door het Woord en de leer, en dan op gepaste wijze op hun plaats gelegd worden in de kerk. Want hoewel er, wat de natuur aangaat geen verschil is tussen diegenen, van wie gebruik gemaakt wordt om Gods huis er mee te bouwen, en de andere, zo verschillen zij toch door de genade van andere, evenals die bomen en stenen, die behouwen en vierkant gemaakt worden om tot bouwstoffen te dienen, door de kunst anders gemaakt worden dan die, welke in het woud of de put blijven.
De Heere Jezus dus, wanneer Hij bouwstoffen zoekt om daarvan Zijn huis te bouwen, vindt hen als klei van dezelfde klomp als die, welke Hij verwerpt en liggen laat. "Zijn wij uitnemender? In het geheel niet." Rom. 3:9. Ja, ik denk als een van beiden het best is dan zijn het diegenen, die achtergelaten worden. Hij kwam niet om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering, Markus 2:17.
En inderdaad, hierin toont Hij de grootheid beide van Zijn genade en werkmeesterschap: van Zijn genade in dat Hij dezulken opneemt, en van Zijn werkmeesterschap in dat Hij hen geschikt maakt voor Zijn heilige woonplaats. Dit is in de gehele loop der Schrift duidelijk, waarom het onnodig is nu plaatsen in het bijzonder aan te halen, alleen moeten wij herinneren, dat niemand in dit gebouw gelegd wordt, zoals hij uit het woud of de put komt, maar dat hij eerst onder de hand en de regel van deze grote bouwer van de tempel Gods moet doorgaan.

5. Wie die bomen moest vellen en die stenen moest graveren, waarvan Salomo de tempel bouwde.
Daar de bomen geveld en de stenen gegraveerd moesten worden, waren er voor dat werk afzonderlijke werklieden aangewezen. Deze waren niet van de zonen van Jakob, noch van het huis van Israël, het waren de knechten van Hiram, koning van Tyrus, en

de Gibeonieten, te weten de kinderen van hen, die een verbond met Jozua maakten, ten dage als God het land Kanaän aan Zijn volk gaf. Jozua 9:22 - 27, 1 Kon. 5 , 1 Kronieken 28 - 29. En dit waren typen van onze Evangelie - dienaren, die de mensen zijn, welke door Jezus Christus zijn aangewezen om zondaars door hun prediking geschikt te maken voor het huis van God. Waarom, evenals vanouds hij vermaard was, die met krachtige hand zijn bijl tegen de dikke takken ophief om hout van pas te maken voor de bouw des tempels, zo ook nu een dienaar van het Evangelie vermaard is, indien hij veel door Christus gebruikt wordt voor de bekering van zondaars tot Hem, opdat hij Hem daarvan een tempel moge bouwen. Psalm 7:4 - 6, Rom. 16.

Maar waarom, zullen misschien sommigen zeggen, *maakt gij zo'n plompe vergelijking?*

Ik antwoord, omdat ik geloof, dat het waar is, want het is de genade, en niet de gaven, die ons tot zonen en de geliefden van God maakt. De gaven maken de Evangelie - dienaar, en als Evangeliedienaar is men slechts dienstknecht om hout te hakken en water te putten voor het huis van mijn God. Ja Paulus rekende zich, hoewel hij een zoon was, niet als zoon maar als dienstknecht, louter doordat hij Evangelie - dienaar was. Een dienstknecht Gods, een dienstknecht van Christus, een dienstknecht van de kerk, en uw dienstknechten om Jezus' wil. Titus 1:1, Rom. 1:1, Kol. 4:5. Een mens is dus een zoon, zoals hij verwekt en uit God geboren is voor zichzelf, en een dienstknecht, zoals hij met gaven is toegerust voor werk in zijn Vaders huis, en hoewel het waarheid is, dat de zoon een dienstknecht kan zijn, zo is hij toch geen zoon, omdat hij een dienstknecht is.

Ook volgt er niet uit, dat, omdat alle zonen dienstknechten kunnen zijn, dat daarom alle dienstknechten zonen zijn, Nee, al de dienstknechten van God zijn geen zonen, en daarom zal Hij, die hier alleen een dienstknecht is, wanneer de tijd daarvoor aangebroken is, voorzeker uit het huis gezet worden, en wel uit dat huis, dat hij zelf hielp bouwen. "De dienstknecht blijft niet eeuwig in het huis," de dienstknecht, dat wil zeggen, hij, die alleen dienstknecht is. Ezech. 46:16 - 17, Johannes 8:35. Zo bent u dus als zoon een Israëliet, als dienstknecht een Gibeoniet. De beschouwing van deze zaak deed Paulus ontstellen, hij wist, dat de gaven hem niet tot een zoon maakten. 1 Cor. 12:28 - 31, 13:1 - 2.

De som is dus, dat een mens een dienstknecht en een zoon kan zijn, een dienstknecht zoals hij door Christus gebruikt wordt in Zijn huis ten goede van andere, en een zoon zoals hij een deelgenoot is van de genade der aanneming. Maar alle dienstknechten zijn geen zonen, en laat dit tot waarschuwing en tot een oproeping verstrekken van Evangelie - dienaren om alle dienstverrichtingen voor God en in zijn huis met eerbied en in de vreze Gods te verrichten, en laten wij met alle ootmoedigheid begeren zelf deelgenoten te zijn van die genade, welke wij aan andere prediken. 1 Cor. 9:25. Het is een veel betekenende uitdrukking, misschien geschreven met het doel om de Evangeliedienaren nederig te houden: "En buitenlanders zullen staan, en uw kudden weiden, en vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn." Jesaja 61:5. Een akkerman te zijn is hier een prediker te zijn, en een wijngaardenier te zijn is hier een prediker te zijn. Lukas 9:59 - 62, 1 Cor. 9:27, Matth. 20:1 - 4, 8, 21:28, 1 Cor. 9:7. En als hij dit werk gewillig doet, heeft hij loon, zo niet, de uitdeling van het Evangelie was hem evenwel toevertrouwd, en dat is alles. 1 Cor. 9:17.

6. Waarin toestand het timmerhout en de stenen waren, toen zij gebracht werden om gelegd te worden in het bouwen van de tempel. Het timmerhout en de sternen, waarvan de tempel gebouwd werd, waren vierkant gemaakt en behouwen in het woud of de put, en daar zo in alle opzichten geschikt gemaakt voor dat werk, zelfs voor zij gebracht werden naar de plaats, waar het huis zou worden opgericht: "Zodat geen hamers, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd." 1 Kon. 6:7. En dit toont aan, zoals vroeger gezegd werd, dat de bouwstoffen, waarvan het huis gebouwd werd, vóór de hand van de werkman ze aanraakte, ongeschikt waren om in het gebouw gelegd te worden evenals die, welke achtergelaten werden, bijgevolg, dat zij op geen andere wijze dan door de kunst van andere geschikt gemaakt werden om in dit gebouw gelegd te worden. Hieraan beantwoordt onze Nieuw-Testamentische tempel. Want diegenen onder de zonen van Adam, die waardig geacht worden om in dit gebouw gelegd te worden, zijn niet door de natuur, maar door de genade daarvoor geschikt gemaakt, niet door hun eigen wijsheid, maar door het Woord van God. Daarom zegt Hij: "Ik heb hen behouwen door de profeten." En nogmaals worden de Evangelie - dienaren Gods bouwmeesters en arbeiders genoemd, evenals bij dit werk. Hosea 6:5, 1 Cor. 3:10, 2 Cor. 6:1, Kol. 1:28.

Niemand zal de bomen, zoals zij uit het bos komen, tot balken en spanten in zijn huis gebruiken, noch de stenen, zoals zij gegraveerd worden, in de muren zetten. Nee, de stenen moeten eerst behouwen en vierkant gemaakt, en de bomen gezaagd en van pas gemaakt, en zo in het huis gelegd worden. Ja, zij moeten zo gezaagd en zo vierkant gemaakt worden, dat zij in het samenvoegen precies aan elkaar passen, anders zal het gebouw niet goed worden en de werkman geen eer van zijn werk hebben. Daarom, dat ervan onze Evangelie kerk, waarvan de tempel een type was, gezegd wordt, dat zij bekwaam samengevoegd is door alle voegen der toebrenging tot bevestiging en versterking van het geheel. 1 Petrus 2:5, Eféze . 2:20 - 21, 4:16, Kol. 2:19.

Evenals zij dus bouwen als kinderen, die van hout bouwen zoals het uit het woud of uit het bos komt, en van stenen zoals zij uit de put komen, evenzo doen zij, die wanen God een huis te bouwen van onbekeerde zondaren, onbehouwen, onbekant, onbeschaafd. Waarom Gods werklieden, op raad van God, hun werk buiten bereiden en het voor zich klaar maken op het veld, en daarna het huis bouwen. Spreuken 24:27. Laten de dienaren hier dus toezien en op hun hoede zijn, opdat zij niet, in plaats van hun begrippen en meningen te doen buigen voor het Woord, de Schriften doen buigen voor hun begrippen en meningen.

7. Van het fundament of de grondslag van de tempel.

Het fundament of de grondslag van de tempel is datgene, waarop hij stond, en dat was tweevoudig:

Ten eerste, de heuvel Moria, en dan nog die grote stenen, waarop hij werd opgericht. Deze heuvel Moria was, zoals vroeger gezegd werd, meer bijzonder een type van Christus. Hierom wordt Moria genoemd: "de Berg van het huis," daar hij de rots was, waarop het werd gebouwd. Die grote stenen, hoekstenen of fundament stenen genoemd, waren typen van de profeten en apostelen. Matth. 16:18, Eféze 2:20 - 21, Hebr. 11:10. Waarom deze stenen van de grootste soort waren, stenen van acht ellen, en stenen van tien ellen. 1 Kon. 7:10.

Nu, daar de tempel deze dubbele grondslag had, zo moeten wij dit betrekkelijk en onderscheidenlijk aanmerken, want Christus is de grondslag in één opzicht, de profeten en apostelen in een ander. Christus is persoonlijk en verdienend het fundament, maar de profeten en apostelen door hun leer, door hun werk als dienaren. Gelijk er dus van de kerk, welke Gods Nieuw - Testamentische tempel is, gezegd wordt, dat zij gebouwd is op Christus, het fundament, zo is niemand anders het fundament dan Hij. 1 Cor. 3:11 - 12.
Maar gelijk er gezegd wordt, dat zij gebouwd is op de apostelen, zo wordt er gezegd, dat zij twaalf fundamenten heeft, en moet zij geen andere hebben dan zij. Openb. 21:14. Hoe zit het dan?
Wel, wij moeten gebouwd worden op Christus, zoals Hij onze priester, offerande, profeet, koning en Voorspraak is, en op de andere, zoals zij onfeilbare leermeesters en predikers van Hem zijn, niet, dat iemand een apostel kan zijn, die zichzelf als zodanig acht, noch, dat enige andere leer geleerd worde dan wat de leer is van de twaalven, want zij worden voorgesteld als de eersten en laatsten. Dit zijn ook zij, die, zoals Mozes, op het gehele gebouw toe te zien, en te zorgen hebben, dat alles in dit huis geschiede naar de afbeelding, die hun op de berg getoond is. Ex. 39:43, Johannes 20:21 - 23, 1 Cor. 3:9, 4:9.
Laat ons dan deze onderscheidingen klaar voor ogen houden, en geen apostel in de plaats van Christus, noch Christus in de plaats van een van die apostelen stellen. Laat niemand dan Christus de hogepriester en offerande voor uw zielen bij God zijn, en geen andere dan die leer, welke apostolisch is, zij voor u als de mond van Christus tot onderwijzing om u toe te bereiden en bouwstoffen toe te bereiden voor deze tempel Gods, en om ze te bouwen op dit fundament.

8. Van de rijkdom van de stenen, welke gelegd werden voor de fundamenten van de tempel.
Evenals deze fundament stenen groot waren, zo waren het ook kostelijke stenen, hoewel zij, zoals ik zei, van zichzelf niet meer waarde hadden dan die van hun natuur, welke achtergelaten werden. Hun kostelijkheid lag dus in de bijvoegingen, welke zij in opdracht van de koning ontvingen.

Ten eerste. In het werk, dat er aan besteed werd door het zagen, het vierkant maken en door het graveren. Want daar de knechten bedreven waren in dit werk, gaven zij er zich veel moeite voor en legden zij hun kunstvaardigheid daarin aan de dag, waardoor zij aan de stenen een voortreffelijke vorm gaven en aan hun grootte luister en schoonheid toevoegden, gepast voor stenen, waarop zo'n heerlijk gebouw opgetrokken zou worden.

Ten tweede. Even als deze stenen aldus van binnen en van buiten bewerkt waren, evenzo waren zij, naar het mij toeschijnt, ingelegd met, andere stenen, edeler en kostbaarder dan zijzelf. Ingelegd, zeg ik, met stenen van verschillende kleuren. Overeenkomstig hetgeen geschreven is: "Ik zal u op saffieren grondvesten." Jesaja 54:11. Niet dat de fundamenten saffieren waren, maar zij waren daarmee ingelegd, of, zoals hij op een andere plaats zegt: Zij waren met schone stenen en begiftigingen versierd. Lukas 21:5. Dit wordt nog verder uiteengezet, waar geschreven staat van het Nieuwe Jeruzalem, hetwelk nog altijd de Nieuw - Testamentische kerk op aarde is, en

zo in wezen hetzelfde als wat nu is: "En de fundamenten van de muur der stad" zegt hij, "waren met allerlei kostelijk gesteente versierd." Openb. 21:19. Het is waar, deze worden daar genoemd: "De fundamenten van de muur der stad," maar het heeft betrekking op de stof, die wij behandelen, want dat, wat tevoren een tempel genoemd wordt wegens zijn kleinheid, vergelijkenderwijze gesproken, wordt hier een stad genoemd, vanwege zijn grote toeneming, en beide, de fundamenten van de muur der stad zowel als die van de tempel, zijn "de twaalf apostelen des Lams." Openb. 21:14. Want dit snij - en inlegwerk, benevens alle andere verfraaiingen, waren typen van de buitengewone gaven en genade giften van de apostelen. Hierom noemt de apostel zulke gaven tekenen van het apostelschap. Rom. 15:19, 2 Cor. 12:12, Hebr. 2:4.
Want evenals de fundament stenen van de tempel aldus versierd waren, evenzo waren de apostelen versierd met een roeping, gaven en genade giften, aan hen bijzonder eigen. Hierom zegt hij: "Ten eerste, apostelen," omdat zij de eersten en voornaamsten waren in de kerk van Christus. 1 Cor. 12:28. Ook werden niet alleen deze stenen tot een fundament voor de tempel gelegd: het grote voorhof, het binnenste voorhof, alsook het voorhuis van de tempel, hadden rondom drie rijen van deze stenen tot hun fundament. 1 Kon. 7:12. Betekenende, zoals het mij toeschijnt, dat het meer uiterlijke en uitwendige deel, zowel als de meer innerlijke Godsverering, gegrond moet zijn op apostolische leer en bepalingen. 1 Cor. 3:10 - 12, 2 Th. 2:15, 3:6, Hebr. 6:1 - 4.

9. Naar welke kant de gevel of het front van de tempel heen zag.
1. De tempel werd met de gevel of het front tegen het oosten gebouwd, en dat misschien omdat de heerlijkheid van de God van Israël van de weg van het oosten daarin zou komen. Ezech. 43:1 - 4, 47:1. Waarom dit staan met het front naar het oosten misschien dient om te tonen, dat de ware kerk van het Evangelie haar ogen op en haar verwachting van de Heere zou hebben. Wij zien, zei Paulus - maar waarheen? Wij hebben "onze wandel," zei hij, "in de hemelen," waaruit onze verwachting is. 2 Cor. 4:18, Filip. 3:20, Psalm 62:5.

2. Hij werd ook met de gevel tegen het oosten geplaatst om het volk van God te bewaren voor het bedrijven van afgoderij, te weten, voor het aanbidden van het heir des hemels en de zon, die in het oosten opkomt. Want daar de gevel van de tempel naar het oosten stond, en de aanbidders moesten aanbidden in, of met het gelaat gekeerd naar de tempel, volgt er uit, dat beide in hun gaan naar, en hun aanbidden van God gekeerd naar die plaats, hun gelaat van de zon af en hun rug naar de zon toe moest zijn. Dat de tempel zo gebouwd werd was dus een strik voor afgodendienaars en een blijk van de ijver van hen, die de ware aanbidders waren, gelijk ook tot op deze dag de ware, door het Evangelie ingestelde verering van Jezus Christus is. Daarom wordt ervan Hem gezegd, dat Hij voor afgodendienaars tot een strik en tot een net is, maar voor de Godzaligen tot sierlijkheid. Jesaja 8:14, 60:19.

3. Zie slechts hoe God de afgodische Joden door dit middel in hun boosheid ving. "En Hij bracht mij," zegt de profeet, "tot het binnenste voorhof van het huis des HEEREN, en ziet, aan de deur van de tempel des HEEREN, tussen het voorhuis en tussen het altaar, waren omtrent vijf en twintig mannen, hun achterste leden waren naar de tempel des HEEREN en hun aangezichten naar het oosten." Ezech. 8:16. Hij was dus,

zoals ik zei, met de gevel naar het oosten geplaatst om valse godsdienst te voorkomen, en afgodendienaars te ontdekken en aan te wijzen.

4. Uit het Oosten komen ook de snerpendste winden, die vernielend zijn voor mens en beest, voor vruchten en bomen, en schepen op zee. Ex. 10:13, Job 27:21, Ezech. 17:10, 19:12, Psalm 48:7, Ezech. 27:26. Ik zeg, de oostenwind,[1] of die welke uit het oosten komt, is de meest schadelijke, evenwel ziet gij, dat de tempel hem het gelaat toekeert, om aan te tonen, dat de ware kerk niet verschrikt of achterwaarts gedreven kan worden door enige beroering. De oostenwinden en hun verwoestingen kunnen de tempel niet doen omdraaien. Daarom zegt hij, dat Jakobs aangezicht niet bleek worden zal. En nogmaals, "Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten," en: "De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen." Jesaja 29:22, Ezech. 3:8, Matth. 16:18.

5. Hij kon ook met de gevel naar het oosten gebouwd zijn om te tonen, dat de ware kerk, zoals ik tevoren heb aangestipt, voor haar Heer en Koning naar de hemel uitziet, wetende, dat Hij bij Zijn komst genezing zal brengen in Zijn vleugels, want van het oosten zal Hij verschijnen, wanneer Hij voor de tweede maal zonder zonde komt tot zaligheid, waarvan de zon ons een memento (herinneringsteken) geeft, doordat zij daar elke morgen opkomt. "Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, en schijnt tot in het westen, zo zal ook de toekomst van de Zoon des mensen wezen." Matth. 24:27, Maleachi 4:2, Hebr. 9:28, Kol. 3:4, 2 Petrus 3:11 - 14.

6. Christus, als de noordpool, trekt hen, die met de zeilsteen van Zijn Woord zijn aangeraakt, met het gelaat van hun zielen naar Zich toe, om uit te zien en te haasten naar Zijn komst. En dit wordt ook afgebeeld door de stand van de tempel met het front naar het oosten.

10. Van de voorhoven des tempels.
Ik bemerk, dat er twee voorhoven waren, die tot de tempel behoorden. Het eerste werd genoemd: het buitenste voorhof. Ezech. 40:7, 46:21.
1. Dit voorhof was dat, hetwelk het volk van nood eerst binnentrad, wanneer zij heengingen om te aanbidden in de tempel, bijgevolg was het dat, in en waardoor het volk het eerst zijn begeerte toonde om de aanbidders van God te zijn. En dit beantwoordt aan die merken en tekenen van liefde tot de godsdienst, die de mensen in het gelaat of in de uiterlijke vertoning hebben. Matth. 23:7, 2 Cor. 10:7.
2. Hoewel dit soms waarheid moge bevatten, ligt hierin echter meermalen leugen en veinzerij, waarom een uiterlijk vertoon gewoonlijk tegenover geloof en waarheid gesteld wordt, evenals het buitenste staat tegenover het binnenste voorhof, en de uitwendige tegenover de inwendige mens, en dat is, wanneer het op zichzelf staat, want dan baat het niets. Rom. 2:28, 1 Cor. 13:1 - 3, 2 Cor. 5:12.
3. Daarom dat, hoewel het buitenste voorhof iets voor de Joden te betekenen had, omdat zij door het uiterlijke van hun lichaam van de Heidenen onderscheiden waren,

[1] De windstreken en natuurlijke eigenschappen in het Oosten kan niet vergeleken worden met die in het Westen

het echter voor ons weinig zegt, want nu geldt het woord: Hij is niet een Jood, die slechts uitwendig er een is." Daarom is gedurende al de tijd van de regering van het Beest dit voorhof gegeven om onder de voet getreden te worden, want, zoals ik zei, uitwendig vertoon zal niets baten, wanneer het beest komt om belijders om te keren en met zijn horens in de hoogte te werpen. Openb. 11:10 - 12.
4. Maar evenals er een buitenste was, zo was er ook een binnenste voorhof, dat dichter bij de tempel stond en zo dichter bij het ware, praktische deel der Godsverering dan dat buitenste voorhof. Ezech. 10:3, 46:1, 1 Kon. 7:36.
5. Dit binnenste voorhof is dat, hetwelk genoemd wordt "het voorhof der priesters," omdat het de plaats was, waar de priesters het schuldoffer en het zondoffer kookten, en waar zij het spijsoffer bakten. 2 Kronieken 4:9, Ezech. 46:20.
6. Dit voorhof was dus de plaats der praktijk en der toebereiding om voor God te verschijnen, hetwelk het eerste was teken is van een eenvoudig en oprecht gemoed. Waarom hier, en niet in het buitenste voorhof, het grote koperen altaar stond, hetwelk een type van Christus was, door wie alleen de ware aanbidders tot God naderen en aangenomen worden. Ook stond hier het grote koperen gestoelte, waarop de koning knielde toen hij voor het volk bad, een type van Christus' gebeden voor de zijnen toen Hij in de wereld was. 2 Kronieken 6:13, Johannes 17.
7. Waarom dit voorhof een type was van praktische Godsverering, en zo van ons bidden, horen en eten voor God. Er behoorden tot dit voorhof onderscheidene poorten: een ooster - , een zuider - en een noorderpoort, en wanneer het volk des lands in dit voorhof ging om te aanbidden, mochten zij niet uit die poort gaan, waardoor zij binnengekomen waren, maar uit die poort, die daar tegenover was, om te tonen dat was Christenen recht door gaan, volharden, en niet terugkeren moeten wat zij ook in de weg ontmoeten. "Die door de weg van de Noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal door de weg van de Zuiderpoort weer uitgaan, en die door de weg van de Zuiderpoort ingaat, zal door de weg van de Noorderpoort weer uitgaan: hij zal niet weerkeren door de weg der poort, door welke hij is ingegaan, maar recht voor zich heen uitgaan." Ezech. 46:9.
8. Deze voorhoven waren plaatsen van grote verheuging voor de Joden, gelijk beide geveinsde en oprechte belijdenis is voor hen, die daarin bezig zijn. Waarom de Joden, wanneer zij deze plaatsen binnentraden, gewoon waren het te doen met lofgezangen en met de fluit, gelijk beiden de geveinsden en de oprechten doen. Zo dan, wanneer een mens deze beide voorhoven binnentreedt, en wat hij schijnt te zijn verandert in wat hij in werkelijkheid moet zijn, dan, en niet eerder, betreedt hij ze, zoals hij behoort te doen, want dan maakt hij van het buitenste voorhof en zijn betreden daarvan slechts een doorgang tot datgene, hetwelk meer inwendig en zuiver is. Maar hij, die in het buitenste voorhof blijft, is slechts zodanig een, die God niet behaagt, omdat hij de beoefening mist van hetgeen hij belijdt met de mond.

11. Van het grote koperen altaar, dat in het binnenste voorhof van de tempel stond.
1. In het binnenste voorhof stond het grote koperen altaar, hetwelk Salomo maakte. Dit blijkt duidelijk, want toen hij neerknielde op het gestoelte om daar te bidden, knielde hij voor dit altaar. Zie Ex. 40:6, 29, 2 Kronieken 6:13, 2 Kon. 16:14, Joel 2:17.
2. Dit altaar schijnt geplaatst te zijn omstreeks het midden van dit voorhof, tegenover het voorhuis van het huis, en tussen dat zelf en de tempel was de plaats waar Zacharias gedood werd. Dit altaar werd genoemd "het altaar des brandoffers," en

daarom was het een type van Christus in Zijn godheid. Want Christus' lichaam was ons was brandoffer, van hetwelk de lichamen van de geofferde beesten een type waren, dat altaar nu, waarop Zijn lichaam geofferd werd, was Zijn godheid, want die, en die alleen, kon die offerande ondersteunen in al haar lijden, en die dus, en die alleen, moest het vette, de heerlijkheid, ontvangen. Hierom wordt er gezegd, dat Hij "door de eeuwige Geest Zichzelf God onstraffelijk opgeofferd heeft." Hebr. 9:14.
3. Want Christus is priester, en offerande, en altaar en alles. En als priester offerde Hij, als offerande leed Hij, en als God ondersteunde Hij Zijn mensheid in het lijden van al de smarten, die zij onderging. Gal. 1:4, 2:20, 1 Petrus 3:18, Hebr. 9:14.
4. Het was dus Christus' godheid, niet het hout, die het altaar des brandoffers was, of datgene, waardoor Christus Zichzelf opofferde tot een offerande en een slachtoffer God tot een welriekende reuk.
5. Dat het niet het hout was, is duidelijk, want dat kon de gave, te weten Zijn lichaam, niet heiligen, maar Christus verzekert, "dat het altaar de gave heiligt." En door dit te zeggen verzekert Hij, dat het altaar, waarop Hij Zijn offerande offerde, groter was dan de offerande zelf. Matth. 23:19. Nu was het lichaam van Christus de gave, want aldus spreekt Hij: Ik geef Mijn vlees voor het leven van de wereld. Johannes 6.
6. Maar wat is nu groter dan Zijn lichaam, uitgezonderd het altaar, Zijn godheid waarop het geofferd werd? Het hout was dus niet het altaar, dat deze gave heiligde om haar van genoegzame kracht en waarde te doen zijn om verzoening aan te brengen voor de ongerechtigheid. Johannes 6:51, 17:19, Hebr. 9:14, Kol. 1:19 - 21.

Nu, daar dit altaar des brandoffers aldus geplaatst was in het binnenste voorhof, leert het ons onderscheiden zaken.
Ten eerste. Dat zij, die slechts in het buitenste voorhof komen, of die rusten in een bloot vertoon van christelijkheid, zodoende niet tot Jezus Christus komen, want dit altaar staat daar niet. Hierom maakt Johannes alleen melding van de tempel en dit altaar, en van hen, die daarin aanbidden, en laat hij het buitenste voorhof en zo hen, die niet verder komen, achterwege. Openb. 11:1 - 2.
Ten tweede. Dit leert ons ook, dat wij die tempel Gods moeten binnengaan door bloed. Het altaar, dit altaar des brandoffers, stond er als de mensen in de tempel gingen, zij moesten daardoor ingaan, ja, daar moesten zij hun offerande laten en zo ingaan en aanbidden, juist als een teken, dat zij daar kwamen door offerande en door bloed.
Ten derde. Op dit altaar offerde Salomo bij de inwijding van de tempel duizenden, beide van ossen en van schapen, om aan te duiden, voorzeker, de overvloedige waarde en rijkdom, die er zou zijn in het bloed van Christus om te redden en te behouden, wanneer het voor ons zou vergoten worden. Want van Zijn bloed wordt gesproken met een "hoeveel te meer." "Want, indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengde de onreinen, hen heiligt tot de reinheid van het vlees: hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf God onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen?" Hebr. 9:13 - 14, 10:1, 12, 2 Kronieken 7:5 - 8.
Laten wij het dan niet wagen om stil te houden of staan te blijven in het buitenste voorhof, want daar is dit altaar niet. Laten wij het evenmin wagen, wanneer wij in dit voorhof komen, om zorgeloos en onverschillig te zijn of wij al dan niet op dit altaar zien. Want het is door bloed, dat wij moeten ingaan, "want zonder bloedstorting

geschiedt geen vergeving." Laten wij dan steeds, wanneer wij daar komen, onze handen in onschuld wassen en zo dit heilig, altaar omringen, omdat wij door Christus, die inderdaad het altaar is, met God verzoend zijn. Dit is zien op Jezus, dit is komen tot God door Hem, van wie dit altaar en de offerande daarop een type was.

12. Van de pilaren die voor het voorhuis van de tempel waren.
Er waren verscheidene pilaren die tot de tempel behoorden, maar in deze plaats zijn wij beperkt tot het bespreken van slechts twee, namelijk die, welke voor de tempel stonden. Deze pilaren stonden voor het voorhuis of de ingang van de tempel, uitziende tegen het altaar, het voorhof en hen, die daar de aanbidders waren, ook waren zij een sieraad en een verfraaiing voor het front van het huis.
1. Deze pilaren stonden, de een aan de rechterkant en de ander aan de linker, aan de deur van het voorhuis van de tempel, en hun waren namen gegeven, welke, gij kunt er zeker van zijn, een betekenis hadden. De naam van die aan de rechterkant stond was Jachin, Hij (God) Zal oprichten, en de naam van die aan de linkerkant stond was Boaz, daarin is *sterkte*. 1 Kon. 7:21, 2 Kronieken 3:17.
2. Deze twee pilaren waren typen van Christus apostelen, van de apostelen der besnijdenis en van die der onbesnedenen. Daarom noemt de apostel Paulus hen ook pilaren, Gal. 2, en zegt hij, dat de pilaar aan de rechterkant een type was van zichzelf en zijn metgezellen, die naar de onbesnedenen moesten gaan en de Heidenen de weg des levens leren. En als Jacobus, en Cefas, en Johannes, zegt hij, "die geacht waren pilaren te zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Barnabas de rechterhand der gemeenschap, opdat wij tot de Heidenen en zij tot de besnijdenis zouden , gaan." Gal. 2:9. Zo waren dan deze twee pilaren typen van deze twee werkkringen van de apostelen in deze hun onderscheidenen dienst voor God.
3. En dat Paulus en Barnabas aangeduid werden door die, welke aan de rechterkant staan, namelijk om de apostelen van de Heidenen te zijn, toont hij nogmaals waar hij zegt: Ik ben "een dienaar van Jezus Christus onder de Heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der Heidenen aangenaam worde, geheiligd door de Heilige Geest." Rom. 11:13, 15:16.
4. En daar de naam van deze pilaar Jachin was, God zal oprichten, zo toont dit, evenals het toont dat het met tegenstand zal vergezeld gaan, zo toont dit ook, dat God Zijn Woord, door hen aan de Heidenen gepredikt, zou zegenen tot bekering van een grote menigte van hen, in weerwil van de tegenstand van de vijand.
5. Dit wordt verder daardoor te kennen gegeven dat zij van koper gemaakt waren, gelijk God spreekt van de profeet: Ik heb u gesteld tot een beschutte, koperen muur, een ijzeren pilaar, en hun strijden tegen u zal geheel niets vermogen. Jeremia 15:20. Waarom Paulus van zichzelf zegt: "dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben, Opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven." Filip. 1:17, Gal. 2:5.

13. Van de hoogte der pilaren, die aldus voor het voorhuis van de deur van de tempel stonden. De pilaren waren elk achttien ellen hoog, en dat is even hoog, neen tweemaal zo hoog als de hoogste reus, waarvan wij in het hele woord lezen, want de hoogste van wie wij lezen was slechts zes ellen en een span. Wel is waar was de bedstede van Og negen ellen lang, maar ik denk dat de reus zelf korter was. Deuteronomium 3:11, 2 Kronieken 3:15. Maar zet de beide langste bij elkaar, en plaats de een op de schouders van de ander, dan was iedere pilaar toch nog hoger dan zij. Wij hebben nu, zover als

ik weet, slechts weinigen die nog overig zijn van het overblijfsel van de reuzen, en hoewel zij pochen alsof zij hoger waren dan Agag, toch zijn deze pilaren hoger dan zij. Deze pilaren zijn de hoogste, gij kunt ze gelijkstellen, en een duim boven is evenveel als een el beneden. De hoogte dus van deze pilaren dient om ons te tonen wat hoge waardigheid God legde op diegenen onder Zijn heiligen, die Hij riep om apostelen te zijn van het Lam, want hun ambt en hun roeping daartoe is het hoogste in de kerk van God. Deze mensen, zeg ik, waren zo hoog gesteld door dat zij in zo'n vorm gegoten waren. Van datgene, hetwelk nog verder tot hun hoogte bijbracht, zullen wij straks spreken, wij spreken nu alleen over de hoge roeping, waardoor zij, en zij alleen, apostolisch gezag ontvingen. De apostelen werden onmiddellijk gezonden, hun roeping was buitengewoon, hun ambt was algemeen, zij hadden gelijke macht in alle gemeenten en hun leer was onfeilbaar. Hand. 26:16, 1 Cor. 9:1, Gal. 1:1, 1 Joh. 1:1 - 3, Johannes 2:23.
En wat kunnen zij, die zich voor reuzen uitgeven, doen of zeggen in vergelijking van deze? De waarheid is, dat alle andere mensen bij deze dwergen zijn, dat ze bij hen vergeleken laag bij de grond, duister, zwak en klein zijn, niet slecht wat aangaat de roeping en het ambt, maar ook wat aangaat de gaven en genade giften. Deze uitspraak: "Paulus, een apostel van Jezus Christus," slaat alles de bodem in! Wat zijn na alle andere titels van verhevenheid en grootheid, wanneer zij vergeleken worden met deze een uitspraak? Het is waar, de mensen waren slechts gering in zichzelf, want wat is Paulus of wat Apollos, of wat was Jacobus of Johannes?
Evenwel, door hun roeping tot dat ambt werden zij gesteld tot de hoogsten van allen in de kerk. Christus verhief hen achttien ellen in de hoogte, niet in de letterlijke zin, want zo zijn er velen hoger dan zij, maar uit aanmerking van hun ambt, en roeping, en Goddelijk gezag. En merk het op, deze stonden aan de deur, aan de ingang van de tempel Gods, waardoor zij binnentreden, die ingaan om God daar te aanbidden, om te tonen, dat alle rechte aanbidding en Godsverering, en dat wat aannemelijk zal zijn bij God, naar of overeenkomstig hun leer is.

14. Van de kapitelen van de pilaren van de tempel.
Er waren ook twee kapitelen gemaakt voor de pilaren van de tempel, voor elk een, en deze waren elk vijf ellen hoog. Deze dienden tot versiering van de pilaren, en waren dus typen en schaduwen van die overvloed van genade, welke God op de apostelen legde na de opstanding van onze Heere. Waarom er gezegd wordt, evenals Hij hier zegt, dat de kapitelen op de pilaren waren, dat er grote genade was over al de apostelen. Hand. 4:33. Deze kapitelen hadden een bol, die er bij behoorde, gemaakt in de vorm van een appel, en die was geplaatst op het hoofd van die kapitelen, misschien om hun geschiktheid aan te duiden om de dauw des hemels te ontvangen en hun grote oppervlakte om die te bevatten, die schaduw van de leer van het Evangelie, welke leer de apostelen, als de voornaamste, zouden ontvangen en voorhouden aan de wereld tot hun bekering. Daarom dat van hen gezegd wordt, dat zij hebben ontvangen "genade en het apostelschap tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de Heidenen, voor Zijn Naam," evenals de bollen in staat waren om de dauw des hemels te ontvangen. Rom. 1:5, 1 Kon. 7:16, 42, 2 Kronieken 4:13, Deuteronomium 32:2, Rom. 15:29. Ook was er op deze kapitelen een netwerk, of netten gelijk aan geruit werk, hetwelk hun nog meer luister bijzette. Deze netten waren die, welke toonden met welke bedoeling de apostolische bediening was verordineerd, namelijk, opdat zij door hun prediking vele

zielen tot God mochten brengen. En hierom noemt Christus hen vissers, zeggende: "Gij zult mensen vangen." Matth. 4:19, Markus 1:17, Lukas 5:10, 2 Cor. 12:16. De wereld wordt vergeleken met een zee, de mensen met vissen, het Evangelie met een net. Ezech. 47:10 - 12, Matth. 13:47 - 50. Evenals de mensen dus vis vangen met een net, evenzo vingen de apostelen mensen door hun woord, welk woord, zoals ik u gezegd heb, voor mij wordt afgebeeld door dit netwerk op de top van deze pilaren. Zie dus in deze dingen het mysterie van God.

15. Van de granaatappels, toegevoegd aan deze netten op de kapitelen.
Ook waren er aan deze netten op de top van de pilaren granaatappels in overvloed toegevoegd, vier honderd voor het netwerk. Granaatappels, zoals u weet, zijn schoon voor het gezicht, aangenaam voor het gehemelte, gemakkelijk voor de maag, en opwekkend door hun sap. 1 Kon. 7:42, Hooglied 4:3, 8:2, 4:13, 6:11, 7:12.
Er moesten twee rijen van deze granaatappels voor het een netwerk zijn, en evenzo twee rijen voor het andere. En dit diende om te tonen, dat het net van het Evangelie geen ledig ding is, maar dat het voldoende is voorzien met lokaas van die soorten welke geschikt zijn om de wereld te verlokken om daardoor gevangen te worden. De net is slechts een geluid van woorden, maar dat is met het Evangelie niet zo: dat is, bij wijze van lokaas, met granaatappels voorzien, met onderscheidene voortreffelijke dingen. Hierom wordt het genoemd "het Evangelie van het koninkrijk," en "het Evangelie van de genade Gods," omdat het als het was voorzien is met het lokaas van genade en heerlijkheid, opdat zondaars daardoor mogen worden aangelokt, en daardoor mogen worden gevangen tot hun eeuwig heil. Matth. 24:14, Hand. 20:24. Genade en heerlijkheid, genade en heerlijkheid! dat zijn de granaatappels, waarmee het woord van het Evangelie als met een lokaas voorzien is, opdat zondaars daardoor mogen worden gevangen en gered.
De drangreden van de oude dag was: "melk en honing," dat was, zeg ik, vanouds het verleidelijke lokaas, waarmee Mozes zes honderd duizend man uit Egypte in de woestijn kreeg. Ex. 3:8. Maar kijk, wij hebben granaatappels, twee rijen van granaatappels: genade en een koninkrijk, als het lokaas van het heilig Evangelie, geen wonder dus, dat er, toen mannen van bekwaamheid dit net in de zee wierpen, zo'n menigte van vissen gevangen werden, zelfs door een prediking. Hand. 2. Zij voorzagen hun netten, bij wijze van lokaas, van verschalkende dingen, van dingen verschalkend voor het oog en de smaak. Netten zijn waarlijk instrumenten van de dood, maar het net van het Evangelie vangt om van de dood te redden, zodat dit net het tegengestelde is van andere: het leven en de onsterfelijkheid wordt hierdoor aan het licht gebracht. Geen wonder dan, dat de mensen zo blij zijn, en dat zij van blijdschap springen als vissen in een net, wanneer zij zich gevangen zien in dit dregnet van het heilig Evangelie van de Zoon van God. Zij zijn gevangen uit dood en hel, gevangen om te leven met God in heerlijkheid.

16. Van de ketenen, die op deze pilaren waren, die voor de tempel stonden.
Gelijk er netten waren om te vangen en granaatappels om te verlokken, zo behoorden er ook ketenen tot deze kapitelen op die pilaren. "Ook maakte hij ketenen als in de aanspraakplaats, en hij zette ze op de hoofden der pilaren," of der kapitelen. 2 Kronieken 3:16.
Maar waarvan waren deze ketenen een type?

Ik antwoord: zij waren misschien een type van die banden, welke het Evangelie vergezellen, waardoor gevangen zielen vastgebonden zijn aan de hoornen van het altaar. Evangelie - genade en Evangelie - verplichtingen zijn banden en bindende dingen, zij kunnen hen vasthouden, die door het woord verstrikt Zijn. "De liefde is sterk als de dood," banden van liefde en de koorden van een mens en ketenen houden hen vast, die door het Evangelie gevangen zijn. Hosea 11, Hooglied 8:6. Maar deze kracht om te binden ligt niet in uitwendige kracht, maar in een zoete drang, krachtens de tentoonspreiding van onverdiende liefde. "De liefde van Christus dringt ons." 2 Cor. 5:14. Waarom, evenals gij dat vindt bij de netten, zo ook de ketenen van granaatappels voorzien waren. "Daartoe maakte hij honderd granaatappels en zette ze tussen de ketenen." 2 Kronieken 3:16. De ketenen hadden dus lokaas, even goed als de netten, om te tonen dat de banden van het Evangelie onweerstaanbare goedertierenheden zijn, zulke, waarmee de mensen graag gebonden worden en zulke als waarom zij bidden, dat zij daardoor mogen worden vastgehouden. Hij bindt zijn veulen aan de wijnstok, Zijn heilige aan deze Zaligmaker. Genesis 49:11. Door deze ketenen wordt dus getoond, welke kracht er gelegen is in de bekoorlijkheden van het Evangelie, als de getrokkene ze maar eerst hoort.
Nooit was er nog een mens, die de betekenis daarvan goed wist, in staat ze te weerstaan. Zij zijn bij machte om arme mensen gehoorzaam te maken en dat wel in woord en daad. Deze ketenen waren evenals die in de aanspraakplaats, om te tonen, dat Evangeliebanden sterk zijn als de vreugde en de genietingen des hemels en als de heerlijkheid en de luister, die men daar vindt, zij kunnen dezelfde kracht en dezelfde werking uitoefenen als die in de aanspraakplaats, in de heiligste plaats zijn. Het is de hemel, die de zondaren op aarde bindt aan het geloof en de hoop van het Evangelie van Christus.

17. Van het leliewerk, hetwelk op de kapitelen was, die op deze pilaren van de tempel waren. Deze pilaren waren ook versierd met leliewerk, even goed als met granaatappels en ketenen. "En de kapitelen, welke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk, zo werd het werk der pilaren volmaakt." 1 Kon. 7:19 - 22. Dit leliewerk is hier opzettelijk aangebracht, namelijk om ons te tonen hoever zij, die de ware apostelen des Lams zouden zijn, af moeten wezen van het zoeken van vleselijke dingen, of daarvan, dat zij van hun voorspoed een schietpaard maken voor wereldse grootheid, dat die daardoor bevorderd zou worden. Er was leliewerk op, dat is, zij leefden op de milddadigheid en zorg van God en waren tevreden met die heerlijkheid, welke Hij op hen had gelegd. "De lelies," zegt Christus, "arbeiden niet en spinnen niet," en evenwel, 'salomo, in al zijn heerlijkheid, is niet bekleed geweest, gelijk een van deze." Matth. 6:28 - 29, Lukas 12:27 - 29.
Zo tonen deze pilaren dus, dat de apostelen, gelijk zij geschikt en bekwaam gemaakt zouden worden voor hun werk, ook bevrijd moesten zijn van zorgen en wereldse bekommernis, zij zouden er tevreden mee zijn, dat God voor hen zorgt evenals de lieve lelies. En aldus toebereid waren zij in de gevel van het huis geplaatst, opdat alle dienaren daaruit zouden zien en leren en er een voorbeeld aan nemen, hoe zij zich hebben te gedragen aangaande deze wereld in de volbrenging van hun ambt. En wat ons verder licht geeft in deze zaak is, dat ervan dit leliewerk gezegd wordt, dat het door Goddelijke instelling geplaatst is tegenover de buik," de buik van de pilaren, een type van de onze. 1 Kon. 7:20. De buik is een veeleisend ding, en deze dingen, zegt de

tekst, waren geplaatst tegenover de buik, om te leren, dat zij de begeerten en eisen van de buik niet terwille zijn, maar de kop indrukken zouden, of om te tonen, dat zij dat niet behoeven te doen, omdat Hij, die tot dat werk roept, zelf voor de buik zal zorgen.
Er wordt van de kerk gezegd, dat "haar buik is als een hoop tarwe, rondom bezet met lelies." Hooglied 7:2. Om te tonen, dat zij zonder begeerlijkheid genoeg zou hebben, als zij haar zorg op God, haar grote Verzorger, ging werpen. Dit deden de apostelen en dit is hun roem tot op deze dag. "Alzo werd het werk der pilaren volmaakt."
Een lelieleven te leiden is, naar het schijnt, de roem van een apostel en de volmaking van hun werk en dienst voor God. Maar dit staat in rechtstreekse tegenstelling met de buik, tegenover de buik, en dit maakt het des te zwaarder werk. Maar toch, zo te leven is de weg om alles, wat gedaan wordt, welriekend te maken voor hen, die onder deze hoede zijn.
De begeerlijkheid brengt een muffe reuk aan een Evangeliedienaar en doet hem meer gelijken op een gulzige hond dan op een apostel van Jezus Christus. Judas had niets van dat leliewerk, daarom stinkt zijn naam tot op de huidige dag. Hij, die groeit als de lelie, zal zijn geur uitzenden als de Libanon, zijn scheuten zullen zich uitspreiden en zijn heerlijkheid zal zijn als de olijfboom en hij zal een reuk hebben als de Libanon. Hosea 14:6. Zo leefde ten eerste Christus en vervolgens de apostelen, ook kan niemand anders in betrekking tot deze zaak zo'n leven leiden of met hen vergeleken worden. Zij begeerden niemands zilver of goud of kleding. Zij leefden gelijk lelies in de wereld en zonden hun geur uit als de Libanon.
Aldus ziet gij, van wie deze pilaren een schaduw waren en wat hun hoogte, hun kapitelen, hun bollen, hun netten, hun ketenen, hun granaatappels en hun leliewerk betekende en hoe alles op de liefelijkste wijze beantwoord werd in het tegenbeeld. Dat waren mensen van het eerste soort, de apostelen bedoel ik, waren dat.

18. Van de gestalte des tempels.
Van de lengte en breedte van de tempel zal ik niets zeggen, maar wat aangaat de hoogte daarvan, mij dunkt, daar zie ik wat. De tempel was hoger dan de pilaren en evenzo is de kerk hoger dan haar dienaren, ik zeg, beschouw hen enkel als dienaren, hoewel lager in rang, wat aangaat de gaven en het ambt, want, zoals ik tevoren van Evangelie - dienaren in het algemeen zei, zo zeg ik nu hetzelfde van de apostelen: hoewel zij, wat aangaat het ambt of de bediening de hoogsten waren, toch is de tempel boven hen. Gaven en bediening maken geen mensen zonen Gods, als zodanig zijn zij slechts knechten, hoewel dit knechten waren van de hoogste rang. De kerk als zodanig is de jonkvrouw, een koningin, de bruid, de vrouw van Christus, en de profeten, apostelen en dienaren, enz. Zijn slechts knechten, rentmeesters, arbeiders om het goede voor haar te zoeken. Psalm 45:9, Openb. 14:7, 1 Cor. 3:5, 4:1 - 2.
Evenals dus de jonkvrouw boven de knecht, de koningin boven de rentmeester of de vrouw boven al de dienaren van haar man staat, zo staat de kerk als zodanig boven deze dienaren. De tempel was hoger dan de pilaren.
Nogmaals, evenals de tempel het hoogst was, zo werd hij ook naar boven toe groter van omvang, want naarmate hij hoger werd, werd hij al wijder en wijder, en wel van de onderste kamers tot aan de top. De eerste kamers waren slechts vijf ellen breed, de middelsten waren zes, maar de hoogsten waren zeven ellen. 1 Kon. 6:5 - 6. De tempel was dus boven rondom enige ellen wijder dan beneden, want "het was voor de zijkamers opwaarts naar boven al wijder en gaf zich rondom, want het huis was

omsingeld opwaarts naar boven, rondom het huis heen, daarom was de breedte van het huis naar boven, en zo ging het onderste op naar het bovenste door het middelste." Ezech. 41:7. En dit diende om ons te tonen, dat Gods was Evangelie - tempel, welke is Zijn kerk haar verwijding des harten opwaarts naar boven zou hebben, of meest voor geestelijke en eeuwige dingen, waarom hij zegt: "Uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden," dat is, zeer aangedaan worden door de dingen, die boven zijn, "waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods." Jesaja 60:5, Kol. 3:1.
Inderdaad, het is de natuur der genade zich opwaarts uit te breiden en het hart het wijdst te maken voor de dingen, die boven zijn. De tempel was dus benedenwaarts het nauwst, om te tonen, dat een weinig van de aarde of van deze wereld voldoende moet zijn voor de kerk van God. En als wij voedsel en deksel hebben, laat ons daarmee tevreden zijn. Maar nu wordt ons bevolen opwaarts en in betrekking tot hemelse dingen begerig te zijn, in betrekking tot die dingen, en om onszelf te verwijden en daarnaar uit te strekken, beide door de gestalte des tempels, zowel als door, uitdrukkelijke bevelen. 1 Kon. 4:29, Jesaja 60:5, Filip. 3:14, 1 Cor. 12:31, 1 Tim. 6:8, Psalm 119:32. Daar dus de tempel opwaarts het wijdste was, laten wij dat navolgen en onze wandel in de hemelen hebben. Laten onze ogen, onze oren, onze handen en harten, onze gebeden en verzuchtingen het meest zijn voor de dingen die boven zijn. Laten wij onze mond openen, evenals de grond, die door droogte gebarsten is, doet voor de spaden regen, voor de dingen, die eeuwig zijn. Job 29:23, Psalm 69:9.
Merk nogmaals op, dat de laagste delen van de tempel de nauwste delen van de tempel waren, evenzo zijn diegenen in de kerk, welke het dichtst of het meest betrokken zijn bij de aarde, de enghartigsten in betrekking tot de dingen van God. Maar laat nu juist zo iemand hoger opgevoerd worden, naar boven, naar de aller bovenste delen van de tempel en hij zal daar verwijd worden en zijn hart zal worden uitgebreid. Want de tempel, zoals gij ziet, was opwaarts het wijdst, hoe hoger, hoe meer hij is verwijd. Toen Paulus eens opgetrokken was in het paradijs, kon het niet anders of hij moest daar verwijd worden. 2 Cor. 12. Men kan van de gestalte des tempels zeggen wat sommigen zeggen van een levendige schilderij: het is sprekend. Ik zeg, zijn vorm en gestalte is sprekend, het zegt tot alle heiligen, tot alle kerken van Christus: *open uw harten voor de hemel, wordt opwaarts verwijd!*
Ik lees in de Schrift van geen een huis als dit, dat opwaarts al wijder werd, ook is er nergens, behalve alleen in de kerk van God, datgene te vinden, hetwelk aan deze gelijkenis beantwoordt. Alle andere zijn nederwaarts het wijdst, en hebben het ruimste hart voor aardse dingen. De kerk alleen is opwaarts het wijdst, en heeft haar grootste verwijdingen tegen de hemel.

19. Van de uitwendige heerlijkheid van de tempel.
Ik denk ook, dat er in betrekking tot deze zaak een grote uitdrukking in lag, ik bedoel, een stem van God, een stem, die de Nieuw - Testamentische kerk leert om zelfs getuigenis met zich om te dragen in haar uitwendige gebruiken, die zeg ik, getuigenis zouden kunnen geven aan de wereld. En behalve dit van zijn verwijding opwaarts was er zo'n uitwendige schoonheid en heerlijkheid op aangebracht, dat het aanlokkend was voor de toeschouwers. De stenen waren op een wonderbaarlijke wijze gegraveerd en voortreffelijk samengevoegd, zijn uitwendig aanzien was wit en glinsterend, het was om de ogen der toeschouwers te verblinden, ja, de discipelen zelf waren er door getroffen, het was zo bewonderenswaardig om aan te zien.

Hierom wordt er gezegd, dat zij tot Christus kwamen om Hem het gebouw des tempels te tonen. "Meester!" zeiden zij. "zie, hoedanige stenen, en hoedanige gebouwen!" Matth. 24:1, Markus 13:1, Lukas 21:5. En hierom wordt er gezegd, dat koningen en machtigen der aarde werden getroffen door zijn heerlijkheid. "Om Uws tempels wil te Jeruzalem zullen U de koningen geschenk toebrengen," zoals er staat bij Psalm 68:30.
Koningen, Heidense koningen, die zullen zo getroffen worden door het gezicht van zijn uitwendige heerlijkheid, want hun werd niet toegestaan om daar in te gaan, geen onbesnedenen werden daarin toegelaten. Het was dus de uitwendige heerlijkheid, waardoor de aanschouwers zo in vervoering gebracht werden.
Zijn verwijding opwaarts, gelijk die diende om ons te tonen welke de innerlijke genegenheden der Christenen behoren te zijn, zo was zijn merkwaardige uitwendige versiering en schoonheid een voorstelling van de sierlijke en heilige wandel der Godzaligen. Kol. 3:1 - 3. En het staat goed, wanneer de wereld gedwongen is om te zeggen van het leven en de wandel der heiligen, evenals zij gedwongen waren om te zeggen van de stenen en het uitwendige gebouw des tempels: *Zie, welke Christenen, en wat een sierlijke wandel!* Ik zeg, het staat er goed bij, wanneer ons licht zo schijnt voor de mensen, dat zij, onze goede werken ziende, genoodzaakt zijn om onze Vader, die in de hemel is, te verheerlijke. Matth. 5:16. Daarom wordt dit ons sieraad genoemd, datgene, waarmee wij het Evangelie versieren. Titus 2:10.
Dit, zeg ik, is treffend voor de aanschouwers, evenals die bevallige buitenzijde van de tempel. En zonder dit, wat is er dan te zien in de kerk van God? Haar binnenzijde kan niet gezien worden door de wereld, maar haar buitenzijde wel. Nu, haar buitenzijde is zeer eenvoudig en sober en zonder enige schoonheid, behalve die van een heilig leven, dit alleen is haar zichtbare bevalligheid. Dit brengt de onwetendheid van dwaze mensen tot zwijgen. Dit lokt andere aan om verliefd te worden op hun zaligheid en maakt, dat zij zich bij Christus aansluiten tegen de duivel en zijn rijk.

20.Van het voorhuis van de tempel.
Wij komen vervolgens tot het voorhuis van de tempel, die gewoonlijk Salomo's tempel genoemd wordt.
1. Dit voorhuis was in het front van het huis en werd zo de algemene weg om in de tempel te komen. 1 Kon. 6:3, 2 Kronieken 3:4.
2. Dit voorhuis was dus de algemene vergaderplaats voor allen, hetzij Joden of godsdienstige proselieten, die te Jeruzalem waren om te aanbidden. Hand. 3:11, 5:12.
3. Tot dit voorhuis behoorde een deur of poort, maar deze was zelden gesloten, uitgezonderd in tijden van verval, of wanneer de mensen in woede ontstaken tegen hen, die beter waren dan zijzelf. 2 Kronieken 29:7, Hand. 21:28 - 30.
4. Deze poort van dit voorhuis werd genaamd de Schone, namelijk de schone poort van de tempel en was die, aan welke de kreupele man lag, om een aalmoes te begeren van diegenen, die in de tempel gingen om te aanbidden. Hand. 3:1 - 2, 10.
Nu dan, daar dit voorhuis de algemene plaats van ontvangst voor alle aanbidders was en eveneens de plaats, waar ze de bedelaars heen legden, heeft het er wel wat van alsof het een type moest zijn van de boezem der kerk voor liefdadigheid. Hier werden de proselieten ontvangen, hier werd aan de bedelaars verlichting geschonken en ontvingen zij aalmoezen. Deze poorten waren zelden gesloten, en de huizen van Christelijke barmhartigheid behoren altijd open te zijn. Dit versierde dus deze poort,

evenals liefdadigheid elke gemeente versiert. Een ruim hart en een teder medelijden aan de kerkdeur is een voortreffelijke zaak, het is de band der volmaaktheid. 1 Cor. 12:31, 13:1 - 4, Hebr. 13:1 - 3, Johannes 5:6 - 7, Kol. 3:14.
Het kerkportaal is tot op deze dag een plaats der samenkomst voor bedelaars en misschien werd dit gebruik het eerst ontleend aan de gewoonte, dat de bedelaars aan de poort van de tempel lagen. Dit voorhuis was ruim en dat moet de liefdadigheid der gemeenten ook wezen. Zijn lengte was gelijk aan de breedte van de tempel en het was van dezelfde grootte als "het heilige der heiligen." 1 Kon. 6:3, 2 Kronieken 3:4. Het eerste kan ten doel hebben om ons te leren, dat wij in het beoefenen der liefdadigheid niet karig moeten zijn, maar dat wij het, naar de breedte van ons vermogen, moeten uitstrekken tot het gehele huis, en dat, als wij zo doen, het zinnebeeld van de hemel op ons is, waarvan het heilige der heiligen een voorstelling was. "Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen," enz. Gal. 6:10.
Het is een heerlijk sieraad voor een was kerk om een groot kerkportaal of een ruime boezem te hebben, tot ontvangst van allen, die daar komen om te aanbidden. Dit was de Joden geboden en hun roem blonk, wanneer zij overeenkomstig dat gebod handelden: "Ook zal het geschieden in de stam, bij welke de vreemdeling verkeert, aldaar zal u hem zijn erfenis geven, spreekt de Heere, HEERE." Ezech. 47:23.
Dit voorhuis was, zoals ik zei, niet alleen in zijn lengte gelijk aan de breedte van de tempel en zo in zijn lengte en breedte gelijk aan het heilige der heiligen, maar het stond, wat de hoogte aangaat, als ik mij niet vergis, ver boven die beide, want de heilige plaats was slechts dertig ellen hoog en de heiligste maar twintig, maar het voorhuis had een hoogte van honderd en twintig ellen. Dit schone voorhuis was dus viermaal zo hoog als de (aanspraakplaats in de) tempel zelf. 1 Kon. 6:2, 20, 1 Kronieken 3:4.
Een heerlijk sieraad van deze tempel was dus, dat hij een voorhuis had, zo hoog, dat is, zo beroemd wegens zijn hoogte, hierom zegt hij: "Dit huis, dat zo hoog is," dat zo beroemd is wegens zijn hoogte. Zo hoog, dat het ver af gezien kan worden. Als de liefdadigheid mild is, verheft zij zich op de kerk als een toren en zal zij in de verte gezien worden, ik zeg, als zij mild, ruim en overvloedig is. Christus' liefdadigheid werd op de straten uitgebazuind, zij was zo hoog, dat niemand ze kon verbergen, en de liefdadigheid van de gemeenten zal gezien worden van gemeente tot gemeente, ja, en er zal op iedere plaats tot haar aanbeveling van gesproken worden, als ze warm, vurig en hoog is. Markus 6:36 - 44, 2 Cor. 8:24, 9:2, 13 - 14.

21. Van de sieraden aan het voorhuis van de tempel.
Er waren drie dingen, tot het voorhuis behorende, behalve zijn hoogte, dat er sieraden van waren.

1. Het was van binnen overtrokken met goud.
2. De pilaren waren er aan toegevoegd.
3. Het was de ingang in de tempel.

Ten eerste. Het was overtrokken met goud. Goud was dikwijls een type van genade en bijzonder van de genade gave der liefde. Wat in Salomo's koets goud genoemd wordt, wordt nog eens bij vernieuwing vermeld onder de naam van liefde. Hooglied 3:9 - 10. Evenals het in de kerk is: de genade gave der liefde is als goud. Het is de grootste, de rijkste der genade gaven en die, welke eeuwig blijft. Hierom wordt ervan hen, die veel

liefde tot de heiligen betonen, gezegd, dat zij rijk zijn. 1 Tim. 6:17 - 19. En hierom wordt de liefdadigheid een schat genoemd, een schat in de hemelen. Lukas 12:33 - 34. De liefde is een gouden genade gave, laten dan de kerken, evenals het voorhuis van de tempel, met liefde als met goud zijn ingelegd.

Ten tweede. De pilaren waren er aan toegevoegd, welke, behalve om hun statigheid, daar zinnebeeldig schijnen te staan om tot een voorbeeld te dienen. Want hun leliewerk werd, over een uitgestrektheid van vier ellen, in het voorhuis gezien. 1 Kon. 7:19. Van hun leliewerk sprak ik vroeger. Nu, dat zij zo geplaatst waren, dat zij in het voorhuis van het huis konden worden gezien, schijnt tot een voorbeeld te strekken om de kerk te leren, dat zij zonder wereldse zorg moet leven, evenals de apostelen, de eerste planters van de kerk, deden. En laten de Evangelie - dienaren dat doen, zij zijn nu de pilaren van de gemeenten en zij staan voor het voorhuis van het huis, laten zij ook hun leliewerk aan het huis tonen, opdat de kerk van hen moge leren om zonder bezorgdheid te zijn aangaande wereldse dingen en eveneens om rijk te zijn in liefde en goeddadigheid tegenover de broeders. Een begerige Evangeliedienaar is een naar ding, een pilaar, meer een symbool van Lots huisvrouw dan van een heilig apostel van Jezus Christus, laten ze, nu ze aan de deur staan en de ogen van allen in het voorhuis op hen zijn, patronen en voorbeelden zijn van goede werken. 1 Tim. 6:10 - 12, Titus 2:7.

Ten derde. Een ander sieraad van dit voorhuis was, dat het een ingang was in de tempel. De liefdadigheid is het, welke de wezen opneemt, die de armen en bedroefden opneemt in de kerk. De liefde der wereld, of die welke vleselijk is, sluit het hart toe, ja en de kerkdeuren ook, voor de armen onder de kudde, draag dus zorg, dat deze soort van liefde nimmer bij u aangetroffen wordt. Smeek liever, die liefde in, welke een vrucht is van de Geest. O, gemeenten, laten uw dienaren versierd zijn met uw liefde, opdat zij u mogen versieren met hun liefde en ook een sieraad zijn voor u en voor dat Evangelie, dat zij aan u bedienen om Jezus Christus' wil.

22. Van de trap of de opgang, waarbij zij opgingen in het voorhuis van de tempel.

1. Dit voorhuis had ook onderscheidene trappen waarbij zij opgingen in het huis des Heeren. Ik weet niet direct het aantal, hoewel Ezech. Er iets over spreekt. Ezech. 40:38 - 39. Daarom, dat er gezegd wordt, wanneer mensen heengingen om te aanbidden in de tempel, dat zij opgingen ten huize des Heeren. Jesaja 38:22. Deze trappen, welke de opgang vormden tot de tempel, waren zo wonderbaarlijk geplaatst en daarbij zo fijn bewerkt, dat het verwonderlijk was om te aanschouwen. Waarom de koningin van Scheba, die gekomen was om de wijsheid van Salomo te onderzoeken, toen zij zag "het huis, hetwelk hij gebouwd had, en zijn opgang, waardoor hij heen opging in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer." ZIJ was door dat gezicht geheel en al bedwelmd en overweldigd. 1 Kon. 10:4 - 5.

2. Hetzij deze trappen gemaakt waren van cederhout, van goud of van steen, om het even, dat, wat hun schoonheid verhoogde, wekte de bewondering op van een koningin. En waarvan zij ook gemaakt waren, voorzeker waren zij een schaduw van die stappen, welke wij hebben te nemen tot en in het huis van God. Voetstappen van God. Psalm 85:14. Gangen, door Hem geregeld. Psalm 37:23. Voetstappen, in Zijn Woord vastgemaakt. Psalm 119:33. Voetstappen des geloofs. Rom. 4:12. Voetstappen van de Geest. 2 Cor. 12:18. Voetstappen der waarheid. 3 Johannes 4. Gangen,

gewassen in boter. Job 29:6. Stappen, genomen voor of in tegenwoordigheid van God. Stappen bepaald en beperkt door een Goddelijke regel. Dat zijn inderdaad stappen.

3. Er zijn dus nergens in de wereld zulke trappen te vinden als deze. Een stap tot eer, een stap tot rijkdom, een stap tot wereldse grootheid, die zijn overal, maar wat zijn die bij de trappen, waarbij men opklimt of opgaat tot het huis des Heeren! Hij dus, die het huis des Heeren binnengaat, is een opklimmend man, evenals er gezegd wordt van Mozes, dat hij opging op de berg van God. Het is opklimmend, in het huis Gods te gaan. De wereld gelooft dat niet, zij menen, dat men naar beneden gaat, wanneer men opgaat tot het huis van God, maar zij verkeren in een vreselijke dwaling. De trappen dus, bij welke de mensen opgingen in de tempel, zijn tegenovergesteld en behoren tegenovergesteld te zijn aan de stappen, welke de mensen nemen tot hun lusten en ijdele roem. Hierom wordt ervan zulke stappen niet slechts gezegd, dat zij afwijken van God, maar ook, dat zij leiden tot het pad naar de dood en de hel. Psalm 44:18, Spreuken 2:18, 5:5, 7:25 - 27.

De trappen, waarbij de mensen opgingen tot het huis des Heeren, waren dus een beeld van die stappen, welke de mensen nemen, wanneer zij tot God, naar de hemel en de heerlijkheid gaan, want deze trappen waren de weg tot God, tot God in Zijn heiligen tempel. Maar hoe weinigen zijn er, die, evenals de koningin van het Zuiden, in vervoering geraken door deze heerlijke trappen! Zoeken niet de meesten liever onze voeten weg te stoten van het pad des levens vast te houden, of anders ons strikken in de weg te leggen? Maar niettegenstaande dit alles, geleide de Heere ons in de weg van zijn voetstappen, zij zijn lieflijke voetstappen, zij zijn de beste.

23. Van de poort van het voorhuis van tempel. Het voorhuis, in hetwelk een opgang was voor de tempel, had een poort, die er bij hoorde. Deze poort was volgens de profeet Ezech. Zes ellen wijd. Zij had dubbele deuren, de een deze kant uitslaande, de andere die Ezech. 40:48.

Nu zullen sommigen hier misschien tegenwerpen en zeggen: *Als de weg tot God door deze deuren zo breed was, waarom zegt Christus dan dat de weg en de poort eng is?*

Antwoord.

1. De nauwheid, de engheid moet niet enkel verstaan worden van de poort, maar vindt haar oorzaak in de bekommernis, die sommige mensen, die het er voor gehouden willen hebben, dat zij naar de hemel reizen, met zich dragen. Zes ellen! Wat is zes ellen voor hem, die hier zou willen binnengaan met de hele wereld op zijn rug? De jongeling in het Evangelie, die zoveel gedaan had om de hemel, kon gemakkelijk genoeg binnengegaan zijn, want een breedte van zes ellen is ruimte genoeg, maar, die arme man, hij wou er niet ingaan, tenzij hij zijn huizen op zijn schouders meenemen mocht en nu was de poort eng. Markus 10:17 - 27. Waarom hij, die wil binnengaan door de poort des hemels, van welke deze poort naar de tempel een type was, alleen moet ingaan en niet met bundels van voddengoed op zijn rug, en als hij zo wil ingaan, behoeft hij niet te vrezen, dat er geen ruimte is. "Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart." Jesaja 26:2.

2. Zij, die ingingen door de poort van het binnenste voorhof, moesten gekleed zijn in fijn linnen, hoe kunnen zij dan in de tempel gaan, die de kluiten van de modder en het slijk van deze wereld aan hun hielen dragen?" zo zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart en onbesneden van vlees, zal in Mijn heiligdom ingaan." Ezech. 44:9.

3. De wijdte van deze poort wordt hier dus om deze oorzaak vermeld, te weten, om hen aan te moedigen, die daardoor met vreugde zouden willen binnengaan, overeenkomstig de wil van God en niet om hen te vleien, die niet alles willen verlaten om Gods wil.
4. Laten daarom zij, die willen ingaan, bedenken, dat hier ruimte is, en wel een poort om daardoor binnen te treden van zes ellen breed. Wij zijn al deze tijd nog maar aan de buitenkant van de tempel geweest en wel in de voorhoven van het huis des Heeren, om de schoonheid en heerlijkheid te zien, die daar is. De schoonheid daarvan deed de Psalmdichter uitroepen en zeggen: "Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen! Mijn ziel is begerig en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des HEEREN," en: "een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders." Psalm 84:1 - 2, enz.

24. Van de tinnen van de tempel.
1. Er behoorden ook verscheiden tinnen tot de tempel. Deze tinnen stonden op de top, hoog in de lucht en waren scherp, zodat het moeilijk was om er op te staan. Wat er gezegd wordt van hun aantal en hun lengte, daar sta ik over in twijfel en kom dan maar dadelijk neer op hun betekenis.
2. Ik neem die tinnen dan voor typen van die hoge luchtige denkbeelden, waarmee sommige mensen zich vermaken, terwijl zij gelijk vogels boven de standvastige en Goddelijke waarheden van Christus zweven. Satan poogde Christus Jezus te strelen met dit beeld en tegenbeeld meteen, toen hij Hem op een van de tinnen des tempels plaatste en Hem voorstelde Zich op een vals vertrouwen op God neer te werpen, door een valse en ongezonde uitleg van een tekst. Matth. 4:5 - 6, Lukas 4:9 - 11.
3. Gij hebt sommige mensen die er geen genoegen mee kunnen nemen om IN de tempel te aanbidden, maar die in de hoogte moeten zijn, geen plaats voegt hun dan tinnen, tinnen, opdat zij mogen spreken in en tot de lucht, opdat zij hun denkbeelden, die alleen uit hun brein voortkomen, mogen verbreiden, in plaats van vaste waarheid, niet bedenkende, dat zij nu zijn, waar de duivel hen wilde hebben, zij stappen zo deftig op hun seizingen, op hun tinnen, maar laten ze maar oppassen: het is moeilijk om op tinnen te staan, hun hals, hun ziel is in gevaar. Wij lezen, dat God in Zijn tempel is, niet op deze tinnen. Psalm 11:4, Habakuk 2:20.
4. Het is waar, Christus was eens op een van deze, maar de duivel plaatste Hem daar, met het doel om Hem door een val te zien verpletterd worden, en evenwel vertelde hij Hem juist toen, dat, als Hij het wilde wagen om Zich neer te werpen, Hij zou bewaard worden, zodat Hij Zijn voet aan geen steen stootte. Daar te zijn was dus een van Christus' verzoekingen, bijgevolg een van Satans krijgslisten, ook ging Hij daar niet heen uit eigen beweging, want Hij wist, dat daar gevaar was, Hij hield er niet van om op tinnen te klimmen.
5. Dit behoort de Christenen te leren om klein en gering te zijn in eigen ogen en zich niet op te houden met luchtige en ijdele waagstukken en op hun hoede te zijn, dat zij niet opgeblazen worden door een onzuivere en ledige geest.

25. Van de portiers van de tempel.
1. Er behoorden portiers bij de tempel. In Davids tijd was hun getal vierduizend man. 1 Kronieken 23:5.

2. De portiers waren uit de Levieten en hun werk was, de wacht te houden bij elke poort van het huis des Heeren, aan de poort van het buitenste voorhof, aan de poorten van het binnenste voorhof en aan de deur van de tempel des Heeren. 2 Kronieken 35:15.
3. Het werk van de portiers, of liever de reden, waarom zij de wacht moesten houden, was toe te zien, dat niemand, die niet behoorlijk bevoegd was, het huis des Heeren binnentrad. "Hij stelde," zegt de tekst, "de portiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein zijnde, inkwam." 2 Kronieken 23:19.
4. De voortreffelijkheid van de portiers lag in deze drie dingen: hun waakzaamheid, naarstigheid en moed, om weerstand te bieden aan hen, die, als ongeschikt, pogingen wilden doen om die voorhoven en het huis van God binnen te gaan. 1 Kronieken 26:6, Markus 13:34.
5. Deze portiers waren typen van onze Evangelie - dienaren, gelijk zij gesteld zijn tot wachters in en over de kerk en de heilige dingen van God. Gelijk Christus daarom aan ieder mens in de kerk zijn werk geeft, zo beveelt Hij "de portier om de wacht te houden." Jesaja 21:11, Ezech. 3:17, 33:7, Hand. 20:27 - 31, 2 Tim. 4:5, Openb. 2:2 - 3.
6. Soms wordt ieder ontwaakt Christen een portier genoemd en dezulken doen bij het eerste aankloppen van Christus Hem terstond open. Lukas 12:35 - 40.
7. Het hart van een Christen wordt ook soms de portier genoemd, omdat, wanneer de ware Herder daar komt, deze portier voor Hem ook open doet. Johannes 10:3.
8. Dit laatste heeft het lichaam tot wachthuis, de ogen en oren tot geschutpoorten, de tong om daarmee te roepen: Wie komt daar? alsook om om hulp te roepen, wanneer iets, dat onrein is, pogingen in het werk stelt om met kracht en geweld binnen te komen om het huis te bezoedelen.

26. Van de opdracht aan de Portiers van de tempel meer in het bijzonder.
1. De opdracht aan de portiers was om de wacht te houden aan de vier winden, namelijk rondom de tempel van God. Aldus was het verordend door David, vóór hem door Mozes en na hem door zijn zoon Salomo. 1 Kronieken 9:24, Numeri 3, 2 Kronieken 23:19, 35:15.
2. Sommigen van de portiers waren over de schatkamers en enigen van hen waren over de vaten van de dienst, namelijk om ze bij getal in te dragen en bij getal uit te dragen, ook was het openen en sluiten van de poorten van het huis des Heeren een deel van hun ambt en roeping.
3. Ik zei u, dat de portiers typen waren van onze Evangelie - dienaren, gelijk zij wachters zijn in en over het huis Gods, en dat zij aldus de wacht moesten houden rondom de tempel, waar is dat daarom anders voor, dan om ons te tonen, hoe ijverig de Satan in de weer is, om te beproeven of hij ergens door het een of ander middel kan binnenkomen om de kerk van God te besmetten, hij gaat al rondom ons toe om te zien of hij voor dat doel een gat kan vinden.
4. Dit toont ook, dat de kerk van zichzelf, zonder haar wachters, zwak, teer en zeer hulpeloos is. Wat kan de huisvrouw doen om zich tegen dieven en stevig gebouwde schurken te verdedigen, als er niemand dan zij thuis is? Er wordt gezegd, dat wanneer de herder geslagen wordt, de schapen zullen verstrooid worden. Wat zou de tempel kunnen uitvoeren zonder zijn wachters?

5. Nogmaals, dat de portiers over de schatkamers waren, gelijk er staat bij 1 Kronieken 9:26, dient om aan te wijzen, dat de schatten van het Evangelie bij de dienstknechten van onze God zijn en dat de kerk ze naast Christus in hun mond moet zoeken. "Wij hebben deze schat in aarden vaten," zegt Paulus, en zijn "uitdelers van de" menigvuldige "verborgenheden Gods." 1 Cor. 4:1, 2 Cor. 4:7, 1 Petrus 4:10, Eféze . 4:11 - 13.
6. Dit zijn Gods was schriftgeleerden en zij brengen uit hun schat oude en nieuwe dingen voort, of, gelijk hij op een andere plaats zegt: "Aan onze deuren, , dat is, waar onze portiers de wacht houden, "zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude, o mijn liefste! die heb ik voor u weggelegd." Hooglied 7:13, Matth. 13:52.
7. Verder hadden sommigen van hen opdracht om de vaten der dienst te bewaken en ze bij getal in en uit te brengen. 1 Kronieken 9:28.

(1.) Als gij door de vaten der dienst de Evangelie verordeningen verstaat, dan ziet gij, wie daarover gesteld zijn, namelijk de wachters en bedienaren des woords. Lukas 1:12, 2 Thess. 2:15, 2 Tim. 2:2.

(2.) indien u met de vaten der dienst de leden der kerk bedoelt, want zij zijn ook vaten der dienst. dan ziet gij, wie hen onder hun hoede hebben, namelijk, de zielenherders, de Evangelie - dienaren. "Zijt" daarom "uw voorgangers gehoorzaam, want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen, opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende: want dat is u niet nuttig." Hebr. 13:17.

8. Het openen van de poorten behoorde ook tot het werk van de portiers, om aan te duiden, dat de macht der sleutels, te weten, van het openen en sluiten, van het inlaten en buiten houden in betrekking tot de kerk, behoort tot het dienstwerk van deze wachters. Matth. 16:19, Hebr. 12:15 .
9. Het besluit is: Laten dan de gemeenten hun herders liefhebben, naar hun herders luisteren, door hun herders geregeerd worden en toelaten, dat zij bewaakt worden en dat zij vermaand worden en geraden en als het wezen moet, berispt en bestraft door hun herders. En laten de Evangelie - dienaren niet slapen, maar waakzaam zijn en toezien op de ordinanties, op de zielen der heiligen en de poorten der gemeenten. Wachter, wachter, waak!

27. Van de deuren van de tempel.
Nu zijn wij gekomen tot de poort van de tempel, namelijk tot die, welke uit het voorhof toegang tot het heilige verleende.
1. Deze deuren of poorten bestonden uit twee bladen, die men omdraaien kon, te weten, twee bladen aan de een deur en twee bladen aan de andere, en zij gingen bij gedeelten open. Eerst een vierde, dan de helft, daarna voor drievierde en eindelijk geheel. Bovendien hingen deze deuren aan gouden hengen en aan posten, van het heerlijke olijfbomenhout gemaakt. 1 Kon. 6:33 - 34, Ezech. 41:23 - 24.
2. Deze deuren stelden Christus voor als de weg tot de Vader, gelijk ook de deur van de tabernakel deed, aan welke het volk gewoon was te staan, wanneer zij heengingen om de mond des Heeren te vragen. Hierom zegt Christus: "Ik ben de Deur," zinspelende op deze, "indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden." Ex. 33:9 - 10, 38:8, 40:12, Leviticus 1:3 - 4, 8:3 - 4, 33, 15:14, Numeri 6:13, 18, 10:3, 25:6, 27:2, 1 Samuel 2:22, Johannes 10:9.

(1.) "Ik ben de Deur." De deur tot het voorhof, de deur tot het voorhuis, de deur tot de tempel, de deur tot het heilige der heiligen, de deur tot de Vader. Maar nu zijn wij aan de deur van de tempel.

(2.) En merk het op, deze deur werd niet door Salomo gemeten, zoals met de deur van het voorhuis geschiedde, want hoewel de deur tot het voorhof en de deur tot het voorhuis gemeten werden, om aan te duiden, dat het recht op ordinanties en de ingang in de kerk volgens een voorgeschreven regel moet zijn, zo werd toch deze deur niet gemeten, om aan te duiden, dot Christus, zoals Hij de ingang is tot zaligmakende genade, alle maat en perk te buiten gaat en ondoorgrondelijk is. Hierom wordt Zijn genade "onnaspeurlijke rijkdom" genoemd, hierom wordt er gezegd, dat zij al wat wij bidden of denken overtreft, omdat zij de kennis te boven gaat. Eféze . 3:8, 19 - 20.

3. Wij behoren hier dus wel acht op te geven, opdat wij regel en plicht van genade en vergevende barmhartigheid mogen onderscheiden, want, zoals ik zei, hoewel Christus, als de deur tot uitwendige voorrechten, voorgesteld wordt door regel en maat, zo heeft toch nog nimmer enig schepsel de lengte en breedte van Hem gezien, zoals Hij de deur is tot genade en gunstbetoning. Eféze . 3:17, 19.

4. Daarom werd deze poort, zeg ik, niet gemeten, want wat zou een regel hier doen, waar alle maat en perk ver wordt overschreden?

5. Dat deze poort bij op elkaar volgende gedeelten open ging, heeft ook betekenis voor ons, want eerst zal een blad opengaan, dan een ander, en toch zal ze nimmer wijd, wijd open gezet worden voor de oordeelsdag. Want dan, en eerder niet, zal de gehele zaak voor ons open en bloot Zijn. "Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien van aangezicht tot aangezicht, nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben." 1 Cor. 13:12.

28. Van de bladen van deze poort van de tempel.

De bladen van deze poort of deur waren, zoals ik u vroeger zei, vouwbladen, en als zodanig houden zij, zoals met een enkel woord werd aangewezen, iets van betekenis in. Want door dit niet goed in het oog te vatten kan een mens, voornamelijk een jong discipel, zich gemakkelijk vergissen, als hij meent dat de gehele doorgang open is, wanneer dit nog slechts het geval is met een deel, terwijl er nog drie delen voor hem verborgen kunnen worden gehouden.

Want deze deuren werden, zoals ik vroeger zei, nog nooit wijd opengezet, ik bedoel, in het tegenbeeld, nog nooit heeft een mens al de rijkdom en al de volheid gezien, welke in Christus is. Zodat ik zeg, dat een nieuwe aankomeling, indien hij op het eerste gezicht oordeelde, voornamelijk als hij slechts weinig zag, gemakkelijk in een verkeerde waan kon zijn, waarom dezulken voor het merendeel aller verschrikkelijkst bevreesd zijn, dat zij daar nimmer zullen binnenkomen.

Niet waar, jonge komer, is dit niet het geval met uw ziel? Zo schijnt het u toe, dat u te dik zijt, omdat gij zo'n grote zondaar zijt en zo'n ontzettende omvang hebt. Maar, o gij zondaar, vrees niet, de deuren zijn vouwdeuren en kunnen wijder opengedaan worden, en daarna nog wijder. Als gij dus aan deze poort komt, en u verbeeldt dat er geen ruimte genoeg voor u is om binnen te gaan, ga dan kloppen, en zij zal u wijder opengedaan worden en u zult ontvangen worden. Lukas 11:9, Johannes 6:37.

Zo dan, wie gij ook zijt, die tot de deur gekomen zijt, van welke de tempeldeur een type was, vertrouw niet op uw eerste opvattingen der dingen, maar geloof, dat er

overvloedige genade is. U weet nog niet wat Christus kan doen: de deuren zijn vouwdeuren. Hij "is machtig meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden of denken." Eféze . 3:20. De hengen, waarop deze deuren rusten, waren, zoals ik u zei, van goud, om aan te duiden, dat ze beide draaiden op beweegredenen en drangredenen van liefde, en ook, dat de openingen daarvan rijk waren. De poort tot God, draait op gouden hengen. De posten, aan welke deze deuren hingen, waren van de olijfboom, die vette en olieachtige boom, om aan te duiden, dat zij nooit zwaar of langzaam opengaan, zoals met deuren het geval is, welke hengen het aan olie ontbreekt. Zij zijn steeds van olie voorzien, en gaan zo gemakkelijk en spoedig open voor hen die daar aankloppen. Hierom leest gij, dat Hij, die in dit huis woont, vrijwillig geeft, vrijwillig lief heeft, en ons wel doet met geheel Zijn hart. "En Ik zal Mij over hen verblijden," zegt Hij, "dat Ik hun weldoe, en Ik zal hen getrouw in dit land planten, met Mijn ganse hart en met Mijn ganse ziel." Jeremia 3:12, 14, 22, 32:41, Openb. 21:6, 22:17. Waarom de olie der genade, afgebeeld door deze olieachtige boom of deze olijfposten, waaraan deze deuren hingen, veroorzaakt dat zij vlug en vrij opengaan voor de ziel.

29. Waarvan de deuren van de tempel gemaakt waren.
1. De deuren van de tempel werden gemaakt van dennenhout, dat zo'n lieflijke geur verspreidt en zo aangenaam is voor het reukorgaan. 1 Kon. 6:34.
2. Het mensdom wordt ook dikwijls vergeleken met de dennenboom. Zoals bij Jesaja 41:19, 55:13, 60:13 - 17, 14:8.
3. Nu, dat de deuren van de tempel daarvan gemaakt waren, toont dat niet, dat de weg om in Gods huis te komen en in Zijn gunst te geraken, is, door dezelfde natuur, welke zij deelachtig zijn, die daar binnengaan, namelijk, door het voorhangsel, dat is, Zijn vlees. Hebr. 10:20. Want deze deur, ik bedoel het tegenbeeld, zegt juist van Zichzelf. "Ik ben gelijk een groene dennenboom, uit Mij is uw vrucht gevonden." Hosea 14:9.
4. Deze dennenboom is Christus, Christus als mens, en zo als de weg tot de Vader. De deuren van de tempel zijn ook, zoals gij hier ziet, van de dennenboom gemaakt, juist van die boom welke een type was van de mensheid van Jezus Christus. Overdenk Hebr. 2:14.
5. De dennenboom is ook het huis aan de ooievaar, die onreine vogel, evenals Christus een haven en schuilplaats is voor zondaren. En aangaande de ooievaar, zegt de tekst, de dennenboom is zijn huis, en Christus zegt tot de zondaren, die hun behoefte aan een schuilplaats zien: "Kom tot Mij, en Ik zal u rust geven." Hij is een toev1ucht voor de verdrukten, een toevlucht in tijden van benauwdheid. Deuteronomium 14:18, Leviticus 11:19, Psalm 104:17, 134:2 - 3, Matth. 11:27 - 28, Hebr. 6:17 - 20. Hij is, evenals de dennen deuren van de tempel, de ingang tot Gods huis, tot Gods gemeenschap, en tot een deelgenootschap aan Zijn heerlijkheid. Aldus leerde God onder de oude dag aan Zijn volk door beelden en gelijkenissen Zijn weg.

30. Hoe de deuren van de tempel versierd waren.
En Salomo graveerde op de deuren "cherubs, en palmbomen, en open bloemen, welke hij met goud overtoog." 1 Kon. 6:35, Ezech. 41:25.
Ten eerste. Hij graveerde cherubs daarop.
Deze cherubs waren voorstellingen of typen van engelen, en aangezien zij hier op de deur waren gegraveerd, diende dit om aan te duiden:

1. Welk een vermaak de engelen scheppen in het wachten op de Heere, en in het gaan op Zijn bevel, op Zijn wenk. Zij zijn steeds wachtende gelijk dienstknechten aan de deur van het huis van hun Heer.
2. Het kan ook ten doel hebben om aan te tonen, hoeveel behagen zij er in vinden om daar te zijn, waar zij zondaars tot God kunnen zien komen. Want "er is blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert." en door Christus tot God komt om genade. Lukas 15:10.
3. Zij kunnen hier ook geplaatst zijn om te zien hoe eerbiedig of oneerbiedig diegenen, die hier komen om te aanbidden, zich gedragen. Hierom waarschuwt Salomo diegenen, die naar Gods huis gaan om te aanbidden, dat zij acht geven op hun voeten, vanwege de engelen. Paulus zegt ook, dat de vrouwen zorg moeten dragen dat zij zich in de kerk gedragen zoals het behoort, en dat wel om der engelen wil. Prediker 5:1 - 2, 6, 1 Cor. 11:5 - 6, 10.
4. Zij kunnen ook op de tempel deuren gegraveerd zijn om ons te tonen hoe bereidwillig zij zijn om, zodra als er een arm schepsel tot Christus komt om het leven uit Zijn hand te begeren, de zorg en de last van zijn leiding door deze ellendige wereld op zich te nemen. "Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om van degenen wil, die de zaligheid beërven zullen?" Hebr. 1:14.
5. Zij kunnen hier ook gegraveerd zijn om te tonen, dat zij op Christus' bevel gereed staan om wraak voor Hem te nemen op diegenen, die Zijn volk verachten en Zijn persoon haten. Hierom vermaant hij de wereld om toe te zien wat zij doen aan Zijn "kleinen", want "hun engelen zien altijd het aangezicht van hun Vader, die in de hemelen is," en staan klaar aan de deur om op Zijn bevel heen te snellen. Matth. 18:10.
6. Of, ten laatste, zij kunnen op deze deuren gegraveerd zijn om te tonen, dat Christus Jezus de ondersteuner en drager van de engelen is, even goed als de Zaligmaker van de zondige mens. Want gelijk Hij is voor alle dingen, zo bestaan alle dingen door Hem, engelen bestaan door Christus, mensen worden gezaligd door Christus, en dus waren de cherubs gegraveerd op deze deuren om aan te duiden, dat zij worden gedragen en dat zij bestaan door Hem. 1 Cor. 8:6, Kol. 1:17, Hebr. 1:3.

Ten tweede. Nogmaals, evenals de cherubs hier gegraveerd zijn, zo waren hier ook palmbomen gegraveerd. De palmboom gaat recht in de hoogte, hij spreidt zijn takken niet ter zijden uit. Jeremia 10:5.
1. Pas dit toe op Christus, en dan toont het ons de oprechtheid van Zijn hart, woord en wegen met zondaars. "De HEERE is goed en recht, daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg," aan de deur tot het leven. Psalm 25:8, 92:15.
2. De palm of palmboom is ook een teken van overwinning, en hier geplaatst betekent het de overwinning, die Christus, de deur, voor ons zou behalen over zonde, dood, duivel en hel. Rom. 7:24, 8:37, 1 Cor. 15:54 - 57, Openb. 7:9 - 11.
3. Indien wij de palmboom toepassen op de kerk, zoals wij mogen doen, want zij wordt daarmee ook vergeleken, Hooglied 7:8 - 10, dan kan de palmboom hier gegraveerd zijn om te tonen, dat geen dan dezulken, die oprecht zijn van hart en leven, zullen wonen voor het aanschijn van God. "Een huichelaar," zegt Job, "zal voor Zijn aangezicht niet komen." "De oprechten," zegt David, "zullen voor Uw aangezicht blijven." Job 13:16, Psalm 140:14. Zij zijn die, welke gekleed zijn in witte kleren,

hetwelk oprechtheid des levens betekent, welke staan voor het Lam, met "palmtakken in hun handen." Openb. 7:9.

Ten derde. Er waren op deze deuren ook open bloemen gegraveerd, en dat wel om ons te leren, dat hier de zoete geur en de welriekende reuk is, en dat de komende ziel het zo zal bevinden in deze deur, Christus. Ik ben," zegt Hij, "Een roos van Saron, een lelie der dalen." En nogmaals, "Zijn wangen zijn als een bed van specerijen, als welriekende torentjes, zijn lippen zijn als lelies, druppende van vloeiende mirre." Hooglied 2:1, 5:13.
Open bloemen. Open bloemen zijn de welriekendste, omdat zij haar volle wasdom gekregen hebben, en omdat zij als zodanig haar geur het kwistigst in het rond verspreiden. Waarom hij, wanneer hij zegt, dat er op de deur open bloemen zijn, Christus Jezus in Zijn aangenaamheid en lieflijkheid zo hoog voorstelt als hij door zulke gelijkenissen maar kon, en dat beide in naam en in ambt. Want open bloemen leggen, doordat ze zich zo voor ons ontplooien, al haar schoonheid ook het duidelijkst voor ons aan de dag. Er zijn onderscheidene schoonheden in open bloemen, welke zij ook tentoonspreiden voor alle opmerkers.
Nu, op deze deuren zijn, zoals gij ziet, open bloemen, bloemen, die rijp en voor ons uitgespreid zijn, om te tonen, dat Zijn naam en Zijn ambten lieflijk zijn voor hen, die door Hem zijn huis tot God Zijn Vader binnengaan. Hooglied 1:1 - 4. "Dit alles was overtrokken met fijn goud." Goud is het kostbaarste van alle metalen, en hier wordt ervan gezegd, dat de deuren, de cherubs, de palmbomen, en de open bloemen daarmee overtogen waren. En dit toont, dat, gelijk deze dingen rijk zijn in zichzelf, zij evenzo moeten zijn voor ons.
Wij hebben een gouden deur om daardoor tot God te gaan, en gouden engelen om ons door de wereld te geleiden, wij hebben gouden palmtakken als tekenen van onze overwinning, en gouden bloemen om aan te ruiken op de gehele weg naar de hemel.

31. Van de wanden van de tempel.
De wanden van de tempel, "overdekte hij met dennenhout, daarna vertoog hij dat met goed goud, en hij maakte daarop palmen en ketenwerk." 2 Kronieken 3:5 - 7. De wanden waren om zo te zeggen het lichaam van het huis, op hetwelk Christus zinspeelde toen Hij zei: "Breekt deze tempel, en in drie dagen zal Ik dezelve oprichten." Johannes 2:19. Daarom, dat in de tempel te zijn en daar te aanbidden een type was van het zijn in Christus en het aanbidden van God door Hem. Want Christus is, zoals gezegd werd, de grote tempel Gods, waarin al de uitverkorenen samenkomen, en in wie zij dienst doen tot en voor Zijn Vader.
Daarom nogmaals, dat ervan de ware aanbidders gezegd wordt, dat zij in Hem zijn, in Hem spreken, in Hem wandelen, in Hem gehoorzamen, 2 Cor. 2:14, 12:19, Kol. 2:6. Want gelijk vanouds alle was Godsverering in de tempel moest gevonden worden, zo wordt zij nu alleen gevonden bij Christus en bij hen, die in Hem zijn. vanouds werd de belofte gedaan aan hen, die binnen deze wanden aanbaden." Ik zal hen ook," zegt Hij, "in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochters, namelijk aan hen, die daar in waarheid aanbidden. Jesaja 56:5. Maar nu, in de tijden van het Nieuwe Testament zijn "al de beloften van God in Hem ja, en zijn in Hem amen, God tot heerlijkheid door ons." 2 Cor. 1:20.

Dit wordt ons nog verder aangewezen, doordat er gezegd wordt, dat deze wanden overdekt zijn met dennenhout, hetwelk, zoals tevoren werd aangetoond, een voorstelling was van de mensheid van Jezus Christus. Een wand dient tot beschutting, en ook daartoe dient de mensheid van Jezus Christus. Zij is en was onze beschutting, en zal onze beschutting zijn tot in eeuwigheid. Want zij was datgene, hetwelk de vloek der wet onderging en overwon, en datgene, in hetwelk onze eeuwigdurende gerechtigheid gevonden wordt. Was Hij daarin niet tussenbeide getreden, wij zouden voor eeuwig omgekomen zijn. Hierom wordt ervan ons gezegd dat wij verzoend zijn. Deze wanden nu waren overtogen met goed goud. Het goud is hier een voorstelling van de gerechtigheid van Christus, waardoor wij gerechtvaardigd zijn voor het aangezicht van God. Daarom leest gij, dat ervan zijn kerk, als gerechtvaardigd, gezegd wordt, dat zij, in gouden kleding, aan Zijn rechterhand staat. "De koningin staat aan Uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir."
En nogmaals. "Haar kleding is van gouden borduursel." Psalm 45:10, 14.
Hiermee waren de wanden overtogen, hiermee was het lichaam van Christus gevuld. Wanneer de mensen in de tempel waren, waren zij bekleed met goud, namelijk met het goud van de tempel, en de mensen, die in Christus zijn, zijn bekleed met gerechtigheid, met de gerechtigheid van Christus. Waarom deze beschouwing de zaak nog duidelijker maakt. En dat de palmbomen op deze wanden geplaatst waren, kan ten doel hebben om aan te wijzen, dat de uitverkorenen vastgezet zijn in Jezus, en dat voor eeuwig zullen blijven.
Ketenen waren er ook op deze wanden gegraveerd, en nog wel gouden ketenen, er waren ketenen op de pilaren, en nu vinden wij ook ketenen op de wanden. Filip. 1:12 - 13.
1. Ketenen werden gebruikt om iemand gevangen te houden, en zulke droeg Paulus te Rome, maar hij noemde ze "zijn banden in Christus." 2. Ketenen betekenen soms grote droefenissen, welke God ons oplegt voor onze zonden. Psalm 107:9 - 11, Klaagliederen 1:14, 3:7.
3. Ketenen kunnen ook meer zinnebeeldig verstaan worden, zoals van die verplichtingen, welke de liefde van God ons oplegt om voor Hem te werken en te lijden. Hand. 20:22.
4. Ketenen betekenen soms schoonheid en bevallige sieraden. "Uw hals," zegt Christus tot Zijn bruid, "is lieflijk in de parelsnoeren." En nogmaals, "Ik deed armringen aan uw handen, en een keten aan uw hals." Hooglied 1:10, Ezech. 16:8 - 11, Spreuken 1:9.
5. Ketenen wijzen soms ook grootheid en eer aan, zulke als Daniël had toen de koning hem tot de derde heerser maakte in het koninkrijk. Daniël 5:7, 16, 29. Nu, deze allen Zijn tempel - ketenen, en worden ons aangedaan tot ons heil en welzijn, sommige om onze ondergang te verhoeden, sommige om onze geest des te beter te stemmen, en sommige om ons met waardigheid te bekleden en ons tot een edele staat te verheffen. Tempelketenen zijn heerlijke ketenen. Geen andere dan tempel - aanbidders moeten tempel - ketenen dragen.

32. Van de versiering van de tempel met kostelijke stenen.
"Hij overtoog ook het huis met kostelijke stenen tot versiering." 2 Kronieken 3:6 - 7.

1. Dit is een nieuw sieraad voor de tempel des Heeren, waarom hij niet slechts zegt, dat het daarmee overtogen was, maar dat het daarmee overtogen was tot versiering. De tekst zegt: versierd, de kanttekening zegt: bedekt.
2. Zodat ik denk, dat zij vastgehecht waren als sterren, of dat zij evenals de sterren in het firmament gezet werden in de zolder van het huis, als in de hemel van de heilige tempel.
3. En aldus vastgehecht vermelden zij ons des te gereder waarvan zij een voorstelling waren, namelijk van de dienstgaven en ambtsdragers in de kerk. Want de bedienaren des Woords worden, uit aanmerking van hun gaven en hun ambt, sterren Gods genoemd, en van hen wordt gezegd, dat zij in de hand van Christus zijn. Openb. 1:20.
4. Waarom, evenals de sterren aan het firmament des hemels schitteren en flonkeren, zo ook de ware dienaren aan het firmament van Zijn kerk. 1 Kronieken 29:2, Johannes 5:35, Daniël 12:3.
5. Zodat er nogmaals gezegd wordt, dat deze gaven van boven komen, als betekenende, dat zij hun dauw van boven trekken. En daarom nogmaals, dat ervan de dienaren gezegd wordt, dat zij over ons gesteld zijn in de Heere, als geplaatst aan het firmament van Zijn hemel om licht te geven op Zijn aarde. "Goud is er, en een menigte van robijnen, maar de lippen der wetenschap zijn een kostelijk kleinood." Spreuken 20:15. Waarlijk, het is voldoende om een mens in dit huis altijd opwaarts te doen zien, daar de zolder boven het hoofd aldus schittert van kostelijke stenen. Kostelijke stenen, allerlei kostelijke stenen, stenen van alle kleuren. Want er zijn onderscheidene gaven, verschil van bedeling en onderscheidenheid van werking, "maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt." 1 Cor. 12:4 - 6.
Aldus had de zolder van dit huis hier een parel en daar een diamant, hier een jaspis en daar een saffier, hier een sardis en daar een hyacint, hier een sardonyx en daar een ametist. "Want deze wordt door de Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis," aan de een de gave der gezondmaking, aan een ander het geloof, aan deze het verrichten van wonderwerken, aan geen een geest der profetie, aan een ander de onderscheiding der geesten, aan een ander menigerlei talen. 1 Cor. 12:8 - 11. Hij overtoog ook het huis, de bakken, de posten, de wanden, de deuren, enz., en alles met goud. 0 welk een schoon huis was de tempel, hoe vol van luister! En toch was alles slechts een schaduw, een schaduw van toekomende dingen, welke haar vervulling zou krijgen in de kerk van de levende God, de pilaar en vastigheid der waarheid, door betere dingen dan deze.

33. Van de vensters van de tempel.
"En hij maakte vensters aan het huis van geslotene uitzichten." 1 Kon. 6:4 . Er waren vensters aan dit huis: vensters voor de kamers, en vensters van rondom. Ezech. 40:16, 22 - 25, 29, 33, 36. Deze vensters waren van verschillende grootte, maar allen nauw, nauw van buiten, maar wijd van binnen, ook waren zij fraai bewerkt, en versierd met aangename stenen. Jesaja 54:12.
1. Vensters, gelijk die een sieraad voor een huis zijn, zo zijn zij daarvoor ook tot nut. "Waarlijk, het licht is zoet, en het is de ogen goed de zon te aanschouwen." Prediker 11:7. Het venster is het, waar Christus uitkijkt, het venster is het, waar de zon in kijkt. Hooglied 2:9.
2. Door het licht, hetwelk door het venster naar binnen stroomt, worden wij ook in staat gesteld om het huis schoon te maken en te houden, en eveneens om de

werkzaamheden te verrichten, die daar nodig zijn. "In Uw licht zien wij het licht," licht om onze plicht te doen, en dat beide voor God en mensen.
3. Deze vensters waren dus voorstellingen van het geschreven Woord, door en uit hetwelk Christus Zich aan de zijnen toont, en door hetwelk wij Hem ook begrijpen. En hierom wordt het Woord van God vergeleken met een spiegel, door welke het licht komt, en waarin wij niet alleen de stralen der zon, maar ook onze eigen smetten zien. 2 Kronieken 30:18, Jakobus 1:23 - 25.
4. De uitzichten waren inderdaad nauw, waarom wij ook door hun tegenbeeld slechts schemerig en onvolkomen zien. "Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede," wij kennen nu slechts ten dele. 1 Cor. 13:12.
5. Hun vensters en hun licht zijn van slechts weinig dienst voor hen die buiten zijn, de wereld ziet slechts weinig van de schoonheid der kerk bij het licht van het geschreven Woord, hoewel de kerk bij dat licht de treurige staat van de wereld kan zien, en ook hoe zij die kan vermijden.

34. Van de kamers van de tempel. In de tempel maakte Salomo kamers. 1 Kon. 6:5.
1. De kamers waren van verschillende grootte, sommigen klein, andere groot, sommigen hoger, andere lager, sommigen meer binnenwaarts, en andere aan de buitenzijde.
2. Deze kamers dienden tot onderscheidene zaken: sommigen tot rustplaatsen, andere tot bergplaatsen, weer andere om er schatten in op te stapelen, en nog weer andere tot troost en vermaak. 2 Kronieken 3:9, Ezech. 40:7, 41:5, 9 - 11, 2 Kronieken 31:11 - 12. Zij dienden tot rustplaatsen. Hier waren de priesters en portiers gewoon hun verblijf te honden. Zij dienden tot plaatsen ter verberging. Hier verborg Josabeth Joas voor Athalia gedurende de tijd van zes jaren. 2 Kon. 11:3. Zij dienden ook om er de schatten van de tempel of de geheiligde dingen in te leggen, opdat ze veilig bewaard mochten zijn voor de aanbidders. Ezra 8:29. En sommige daarvan waren tot troost en vermaak, en ik moet er bijvoegen, enige tot een duurzaam verblijf.
Waarom in sommige daarvan altijd enigen woonden, ja, hun namen woonden daar wanneer zij dood waren.

(1.) Die kamers, welke tot rust dienden, waren typen van die rust, welke wij door het geloof in de Zoon van God hebben, en van die eeuwige rust, welke wij in de hemel zullen hebben door Hem. Matth. 11:28, Hebr. 4:3.

(2.) Die kamers, welke tot verberging en verzekering dienden, waren typen van die veiligheid, welke wij in Christus hebben voor de woede der wereld. Jesaja 26:20.

(3.) Die kamers, welke dienden tot berging van de schatten en de geheiligde dingen, waren typen van Christus, gelijk Hij het algemene schathuis is der gelovigen. "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou, en uit Zijn volheid ontvangen wij allen, ook genade voor genade." Johannes 1:16, Kol. 1:19.

(4.) Die kamers, welke tot troost en vermaak waren, waren typen van die inkeer en verborgen ontmoetingen van Christus en de ziel, waar Hij haar omhelst en haar verheugt met Zijn boezem en verrukkelijke bekoorlijkheden. "Hij heeft mij gebracht," zei zij, "in zijn binnenkamers", "in de binnenste kamer van degene, die mij gebaard leeft," en daar schonk Hij haar Zijn liefde. Hooglied 1:4, 3:4. De kamers, welke dienden tot duurzame woonsteden, waren typen van die eeuwige woonsteden, welke in de hemelen zijn, door Christus en de Vader toebereid voor

hen, die behouden zullen worden. Johannes 14:1 - 4, 2 Cor. 5:1 - 4. Hier zijn dus, zoals gij ziet, kamers tot rust, kamers tot veiligheid, kamers voor de schatten, kamers tot troost, en kamers tot duurzame woonplaatsen. O! welk een rust en vrede zullen de kamers van het hoge huis van God aan haar inwoners in de andere wereld verschaffen! Hier zullen zij "rusten van hun arbeid, rusten op hun slaapsteden," rusten bij God, rusten van de zonde, de verzoeking, en alle moeite. Openb. 14:13, Jesaja 57:1 - 2, 2 Thess. 1:2. Dan zal God dus alle tranen van hun ogen afwissen, namelijk wanneer Hij als een bruidegom uit Zijn slaapkamer komt om Zijn bruid, Zijn vrouw, daar tot Zich te nemen, ten einde samen een eeuwigdurend genot te smaken. O, deze kamers overtreffen zeer ver de kamers van het zuiden.

35. Van de trappen, waarbij men opging naar de *kamers* van de tempel.
Er waren trappen, waarbij men opging naar deze kamers van de tempel, deze bestonden slechts uit één paar, en zij gingen van beneden naar de eerste, en zo naar de middelste, en vandaar naar de hoogste kamers in de tempel. 1 Kon. 6:8, Ezech. 41:7.
1. Deze trappen waren wenteltrappen, zodat zij, die ze opgingen, in het rond liepen. Hij, die voornemens was naar deze kamers te gaan, moest dus met de trappen ronddraaien, anders kon hij er niet komen, zelfs niet in de benedenste kamers.
2. Deze trappen waren dus een type van tweeërlei bekering. Die, waardoor wij van de natuurstaat in de genadestaat komen, en die, waardoor wij van de onvolmaaktheden, welke de genadestaat aankleven, tot heerlijkheid geraken. Hierom wordt de ware bekering, of het rechte opgaan van deze wenteltrappen, bekering tot zaligheid genoemd, want de ware bekering houdt niet op bij het ontvangen van genade, want dat is slechts een opgaan van deze trappen tot aan de middelste kamers. 2 Cor. 7:10. Aldus draait de ziel dus, bij het opgaan van deze trappen, gedurig rond, tot zij de deuren van de hoogste kamers binnengaat. Zij zucht, hoewel in de staat der genade verkerende, omdat dat niet de staat der heerlijkheid is.
Ik reken dus, dat van de eerste tot de middelste kamers een type kan wezen van het overgaan van de natuur - tot de genadestaat.
Maar van de middelste tot de hoogste, die trappen kunnen een verdere overgang betekenen van de onvolmaaktheden en verzoekingen, die met de genadestaat vergezeld gaan, tot de staat van onsterfelijkheid en heerlijkheid. 2 Cor. 5:1 - 9. Want gelijk er wenteltrappen zijn van de benedenste tot de middelste kamers, zo wentelen de trappen nog steeds vandaar, en zo zullen zij blijven wentelen, totdat gij komt aan de hoogste kamers. Ik zeg niet, dat zij, die genade ontvangen hebben, er berouw van hebben, dat zij genade ontvangen hebben, maar ik zeg, dat zij, die genade ontvangen hebben, zich er toch over bedroeven, dat de genade niet is opgegaan in heerlijkheid, en hierom willen zij nog maar al om hoog bij deze wenteltrappen, ja, zij kunnen beneden niet rusten, zoals zij plachten te doen, totdat zij tot de hoogste kamers opklimmen. "Ik ellendig mens!" en "in deze zuchten wij, bezwaard zijnde," is de taal van begenadigde zielen. Rom. 7:24, 2 Cor. 5:1 - 3.
Het is waar, iedereen die in de tempel van God komt, doet dat niet: velen rusten beneden aan de trappen, zij houden er niet van om in een kring opwaarts te gaan. Evenmin geloof ik, dat allen, die de hoop geven dat zij zullen opklimmen tot de middelste kamers, opgaan tot de hoogste verdiepingen" tot Zijn woningen in de hemelen. Velen in de gemeenten, die van de natuur tot de genade schijnen overgegaan te zijn, hebben niet de genade om, voortdurend opklimmende, opwaarts te gaan, maar

rusten in het uiterlijk der dingen en sterven zo beneden een aandeel in de hoogste kamers. Al deze dingen zijn naar in het tegenbeeld, en, zoals ik denk, voorgesteld door deze wenteltrappen naar de kamers van de tempel. Maar dit voortdurend beklimmen van de wenteltrappen mishaagt sommigen zeer, zij zeggen, dat het hen duizelig maakt, maar ik zeg, dat er geen weg is gelijk deze om een mens vast te doen staan, standvastig in het geloof en onverschrokken in de dag des oordeels. Want hij heeft dit diep in zijn hart geprent: ik ging op bij de wenteltrappen, totdat ik kwam aan de hoogste kamers. Een rechte trap is gelijk aan de ladder waarbij men opklimt naar de galg, de wenteltrap is het, die ons naar de hemelse woningen leidt.
Zie dan toe, gij, die in de tempel Gods komt om te aanbidden, dat u niet blijft staan aan de voet van deze wenteltrap, maar ga van daar opwaarts, ja, opwaarts, en opwaarts en al verder opwaarts, totdat gij komt in het gezicht van de hemelen, ja, totdat gij bewoners zijt geworden van de hoogste kamers! Hoe menigmaal heeft God u door de Schrift toegeroepen, dat ge u tot Hem moet WENDEN, hoe menigmaal heeft Hij u gezegd, dat ge u naar Hem moet WENDEN of sterven, en nu heeft Hij hier bij Zijn vermaning een zinnebeeld gevoegd, door een wenteltrap in zijn tempel te plaatsen, om uw zinnen te overtuigen, dat ge u van uw zondige weg af en naar Hem toe moet WENDEN, indien u begeert op te gaan naar Zijn heilige kamers, en zo naar Zijn eeuwige woningen. En zie toe, dat ge u op de rechte wijze wendt, want niet elke wending brengt u tot het gewenste einde. Sommigen wenden zich, maar niet tot de Allerhoogste, en zo zonder baat of vrucht.

36. Van de gegoten zee, die er in de tempel was.
Er was ook een gegoten zee in de tempel, zij was gemaakt van koper, en hield drie duizend bathen in. 2 Kronieken 4:2 - 10. Deze zee was voor de priesters om zich er in te wassen, wanneer zij in de tempel kwamen om de dienst van God te verrichten, om hun handen en voeten daarin te wassen, opdat zij niet, wanneer zij daar kwamen, mochten sterven, omdat ze zich niet hadden voorbereid. Het wasvat, dat in de woestijn was, diende daar ook tot hetzelfde einde. Ex. 30.
1. Zij werd, zoals verondersteld mag worden, een zee genoemd, omdat ze groot van inhoud was, en een koperen zee, omdat ze van koper gemaakt was. Zij wordt in Openbaringen een glazen zee genoemd, zinspelende op die, welke in de woestijn was, welke was gemaakt van de koperen spiegels der te hoop komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent der samenkomst. Openb. 4:6, 15:2, Ex. 38:8.
2. Zij werd ook een gegoten zee genoemd, omdat ze van die gedaante gemaakt was door middel van vuur, en haar tegenbeeld wordt daarom ook een glazen zee genoemd, met vuur gemengd. Openb. 15:2.

(1.) Deze zee was een voorstelling van het woord van het Evangelie in zijn reinigende kracht, welke kracht het dan heeft, wanneer het is gemengd met het vuur van de Heilige Geest. En hierop zinspeelt Christus wanneer Hij zegt: "Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb." Johannes 15:3.

(2.) Zij was een voorstelling van het woord, zonder inmenging van uitvindingen van mensen, hierom wordt het "rein water" genoemd. Hebbende uw "lichamen gewassen met rein water." En nogmaals, Hij reinigt en heiligt zijn kerk "met het bad des waters door het woord." Eféze 5:26, Titus 3:5. Al deze plaatsen zijn een zinspeling op de gegoten zee, waarin men zich onder de oude dag waste, wanneer

men in de tempel ging om te aanbidden. Daarom, zegt Hij, gewassen zijnde, laten wij ons nabij God houden. Hebr. 10:22.

3. Deze zee was van rand tot rand voluit tien ellen, misschien om aan te duiden, dat er evenveel in het woord van het Evangelie is om te behouden als in de tien woorden om te veroordelen.

4. Van onder deze zee, rondom heen, verschenen ossen, tien in een el, omringende de zee rondom. 2 Kronieken 4:3. Versta door deze ossen dienaren des Woords, want daarbij worden ze vergeleken in 1 Cor. 9:8 - 10. En dan wordt ons geleerd vanwaar de ware dienaren komen, te weten, van onder de macht van het Evangelie, want deze zee brengt Evangeliedienaren voort evenals de wateren vis voortbrengen.

5. Er wordt ook in de tekst gezegd, dat deze ossen gegoten werden toen de zee gegoten werd, te kennen gevende, dat God, toen Hij het woord der genade verordineerde om ons te redden en te behouden, ook in Zijn besluit voor dienaren zorgde om het ons tot dat einde te prediken. Paulus verhaalt ons, dat Hij tot een bedienaar van het Evangelie was gesteld "naar Gods eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onze Heere." Eféze . 3:9 - 11, Kol. 1:25.

6. Van deze zee wordt gezegd, dat zij een rand had gelijk de rand van een beker. Om ons uit te nodigen om zowel van haar genade te drinken als ons in haar water te wassen. Want het Woord heeft, wanneer de Geest daarmee gepaard gaat, niet slechts een reinigende, maar een zaligmakende hoedanigheid in zich. 2 Kronieken 4:1 - 5, 1 Cor. 15:1 - 2.

7. Deze rand was bewerkt met lelies, of was gelijk een leliebloem, om aan te duiden hoe zij zouden groeien en bloeien, en met welke schone kleren zij zouden versierd worden, die gewassen waren, en van dit heilig water dronken. Ja, dat God zorg voor hen zou dragen, gelijk Hij ook deed voor de lelies, en niet in gebreke zou blijven om hun te schenken wat nodig was voor het lichaam, zowel als voor de ziel. Matth. 6:28 - 34.

37. Waarop de gegoten zee in de tempel stond.

1. Deze gegoten zee stond op de rug van twaalf koperen stieren of ossen. 2 Kronieken 4:4.

2. Deze ossen zagen, gelijk zij aldus stonden, drie naar het noorden, drie naar het westen, drie naar het oosten, en drie naar het zuiden.

3. Deze twaalf ossen waren typen van de twaalf apostelen des Lams, die, gelijk deze beesten, uitzagen naar de vier hoeken der aarde, en het bevel ontvingen om het Evangelie in de gehele wereld te prediken.

4. Zij werden vergeleken met ossen, omdat zij rein waren, want de os was een rein beest, Hierom worden de apostelen heilig genoemd. Zij werden vergeleken met ossen, omdat de os sterk is, en zij ook machtig waren in het woord. Spreuken 14:4, 2 Cor. 12:12.

5. De os zal niet loslaten wat hij voort getrokken heeft, hij zal de wielen niet terug laten gaan. Evenzo was het de taak der apostelen om die leer, welke zij aan andere hadden gepredikt, te verdedigen en ze niet terug te laten gaan, en dat deden zij ook niet, zij leverden ze zuiver aan ons over.

6. Een van de cherubs, van welke gij leest in het visioen, had een aangezicht gelijk een os, om aan te duiden, dat de apostelen, die mensen van de eerste soort, het meest aan de engelen Gods gelijk zijn. Ezech. 1:10.

7. Dat zij met hun aangezichten naar verschillende zijden heen stonden, diende, zoals ik zei, om aan te duiden hoe de apostelen het Evangelie in de gehele wereld zouden overbrengen. Matth. 28:19 - 20. Markus 16:15 - 18.
8. En merk op, juist zoals deze ossen in de tempel geplaatst waren, elke kant heen ziende, evenzo staan de poorten van het Nieuwe Jeruzalem open om diegenen te ontvangen, welke door hun leer in hetzelve zouden gebracht worden. "En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het koninkrijk Gods." Lukas 13:29, Openb. 21:13 – 14.
9. Deze ossen dragen deze gegoten zee op hun rug, om aan te duiden, dat zij de werklieden zouden zijn, die het fundament leggen van het Evangelie, en dat dit niet moet worden verplaatst, evenmin als de gegoten zee vanouds, van die grondslag op een andere.
10. Er wordt ook gezegd, in betrekking tot die ossen, die aldus deze gegoten zee droegen, dat al hun achterdelen naar binnen gericht waren, dat is, bedekt door die zee, die op hun rug gezet was, hun achterdelen, of, zoals de apostel het noemt, "onze onbevallige delen," 1 Cor. 12:23 - 24.
11. En inderdaad, het past een Evangelie - dienaar om zijn onbevallige delen bedekt te hebben met die genade, welke hij door het Evangelie aan andere predikt. Gelijk Paulus Timotheüs vermaant om acht te hebben op zichzelf en op zijn leer. 1 Tim. 4:6.
12. Maar helaas! er zijn maar al te veel, die als zij hun hoofd maar bedekt kunnen hebben met een weinig Evangelie - begrippen, er niet om geven, hoewel hun achterdelen door de gehele wereld gezien worden. Maar dezulken zijn valse dienaren, de profeet noemt ze "de staart, De profeet, die leugens spreekt, hetzij door woorden, of met zijn voeten, die is de staart." Jesaja 9:15, Spreuken 6:12 - 13.
13. Maar welk een schande is het, zijn hoofd onder deze gegoten zee te verbergen, terwijl de achterdelen er buiten hangen. Zo iemand is niet een van Christus' ossen, want die, eer gevende aan hun Meester, tonen hun hoofd voor de gehele wereld, opdat hun achterdelen naar binnen gericht zijnde, bedekt zijn.
14. Let op uw achterdelen, Evangeliedienaar, opdat niet, terwijl uw mond het Evangelie predikt, uw naaktheid en schande gezien worde door hen, die u horen. Want zij, die er geen acht op geven om deze les zelf te leren, zullen andere niet leren het Woord te geloven, noch een heilig leven te leiden, zij zullen van hen leren hun schande te tonen, in plaats van te leren heilig te zijn.

38. Van de wasvaten van de tempel.
Behalve deze gegoten zee waren er tien wasvaten in de tempel, vijf daarvan waren gesteld ter rechter - en ook vijf ter linkerzijde. 2 Kronieken 4:6.
1. Over hun gedaante en wijze van samenstelling en plaatsing kunt u nazien. 1 Kon. 7:38. Deze wasvaten waren, evenals de gegoten zee, vaten, die water inhielden, maar zij werden niet tot hetzelfde doeleinde gebruikt. Wel is waar, dienden ze beide om er in te wassen, maar de zee was voor de aanbidders om zich er in te wassen en de wasvaten werden gebruikt om de offerande daarin te wassen. "En hij maakte tien wasvaten - om daarin te wassen: wat ten brandoffer behoort, staken zij daarin, maar de zee was, opdat de priesters zich daarin zouden wassen." 2 Kronieken 4:6.
2. Het brandoffer was een type van het lichaam van Christus, hetwelk Hij eenmaal offerde voor onze zonden, en het vuur, op hetwelk de offerande verbrand werd, was een type van de vloek der wet, welke Christus aangreep toen Hij Zichzelf gaf tot een

rantsoen voor ons. Want daarom werd die offerande onder de wet het brandoffer genoemd, vanwege het verbranden op het altaar. Leviticus 6:9. Maar wat moeten wij dan verstaan door deze wasvaten en door het wassen van deze offerande in die vaten, om daarna op het altaar verbrand te worden? Ik antwoord. Waarlijk, ik denk, dat de tien wasvaten een voorstelling waren van de tien geboden. Door de reinheid en volmaaktheid van Christus' gehoorzaamheid aan deze geboden was Hij in staat om tot een brandoffer gesteld te worden, dat aannemelijk was bij God voor de zonden van net volk. Christus werd onder de wet gesteld en al Zijn daden van gehoorzaamheid aan God voor ons waren wettisch, en dat Hij aldus een volmaakt wettisch leven leidde, was het wassen van Zijn offerande in deze tien wasvaten, om ze daarna op het altaar aan te bieden voor onze zonden.
De wasvaten gingen op wielen, wandelende voeten betekenende, en Christus wandelde in de wet en werd zo een reine offerande aan God voor ons. De wielen waren van het zelfde, als waar de wasvaten van waren, om aan te duiden, dat Christus gehoorzaamheid aan de wet het zelfde was, naar de lengte en breedte, als wat zij beval en eiste, tot in de kleinste tittel en tot in de verste strekking. De ingewanden en de schenkels van het brandoffer moesten in deze wasvaten gewassen worden, Leviticus 1:9, 13, 2 Kronieken 4:6, om te tonen, dat Christus zuiver en rein zou zijn in hart en leven. Wij weten, dat gehoorzaamheid, hetzij die van Christus of de onze, genoemd wordt "een wandelen in de weg," afgebeeld door het wandelen van de wasvaten op hun wielen. Maar dat Christus Zijn offerande waste, daarmee bedoel ik niet, dat er aan Zijn natuur of gehoorzaamheid enige onreinheid kleefde, maar dit zeg ik, dat, voor zover als onze schuld op Hem gelegd een beletsel kon zijn, voor zover veegde Hij ze af door Zich te wassen in deze wasvaten. Want Zijn offerande moest zonder smet, en zonder vlek zijn voor God. Hierom wordt er gezegd, dat Hij Zich heiligde voor Zijn lijden. "En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Johannes 17:19, Hebr. 5:6 - 10. Want al is het dat Hij heilig in de wereld kwam, toch was die heiligheid slechts voorbereidend voor die, door welke Hij Zichzelf heiligde voor Zijn lijden voor de zonde.
Datgene dus, hetwelk Zijn onmiddellijke voorbereiding was voor Zijn lijden, was Zijn gehoorzaamheid aan de wet, het wassen in deze wasvaten. Hij betoonde dus eerst volkomen gehoorzaamheid aan de wet ten onze behoeve, en daarna offerde Hij, als zodanig toegerust, Zijn gewassen offerande voor onze zonden zonder smet aan God. Aldus was Hij dus ons brandoffer, gewassen in de tien wasvaten, opdat Hij naar de wet door de Heere mocht worden aangenomen. En hij stelde vijf van de wasvaten aan de rechterzijde van het huis, en vijf daarvan aan de linkerzijde. Aldus waren de tien verdeeld, evenals de tafels der wet, de een onze plicht tegenover God, de andere onze plicht tegenover onze naaste tonende. In beide werd het brandoffer gewassen, opdat het rein mocht zijn in beide opzichten. Het zou ook kunnen zijn, dat zij zodanig geplaatst waren om de mensen des te beter in gedachtenis te doen houden de noodzaak van de heiliging van Christus overeenkomstig de wet, om Zichzelf als een offerande aan God voor ons op te offeren.

39. Van de tafels in de tempel.
"Ook maakte hij tien tafels en hij zette ze in de tempel, vijf aan de rechterkant en vijf aan de linkerkant." 2 Kronieken 4:8. Sommige van deze tafels, zo niet alle, waren, zover als ik zien kan, die, op welke het brandoffer in stukken moest gesneden worden,

voor het verbrand werd. Deze tafels waren gemaakt van steen, van gehouwen stenen, op welke dit werk verricht werd. Ezech. 40:40 - 43. Nu, daar het brandoffer een voorstelling was van het lichaam van Christus, moeten de tafels, op welke deze offerande geslacht werd, van nood wel een type wezen, dunkt mij, van het hart, het stenen hart van de Joden. Want hadden zij geen harten gehad, zo hard als een diamant, dan konden ze zo iets niet gedaan hebben. Op deze tafels dus werd de dood van Christus ontworpen en deze verschrikkelijke moord gepleegd, juist op deze stenen tafels. En dat zij tafels van gehouwen steen genoemd worden, kan ten doel hebben om aan te duiden, dat al deze wreedheid bedreven werd onder zachte voorwendsels, want gehouwen stenen zijn zacht. De tafels waren fijn bewerkt met gereedschappen, evenals het hart der Joden met geveinsdheid. Maar helaas! zij waren nog van steen, dat is, hard en wreed, anders konden zij geen aambeeld geweest zijn voor de Satan, om er zo'n ontzettende, barbaarse aanslag op te smeden.
Deze tafels waren van het zelfde aantal als de wasvaten en waren daar bij gesteld om te tonen, welke de vruchten zijn van een nauwgezette toewijding aan de wet, zoals bij de Joden gevonden werd, in tegenstelling met Christus en Zijn heilig Evangelie. Daar vloeit niets anders uit voort dan hardheid en een stenen hart. Dit werd vertoond in haar eerste schriftelijke overlevering: zij was geschreven op stenen tafels, voorstellingen van het hart des mensen en op dezelfde tafels of harten werd de dood van Jezus Christus beschreven. Men zou denken, dat de zachtmoedigheid, de vriendelijkheid of de goede daden van Jezus Christus hen nog enigszins zachter gestemd zouden hebben en dat ze daarvoor wel hadden moeten terugdeinzen, toen zij op het punt stonden om Hem het leven te benemen, maar helaas! hun harten waren tafels van steen!
Wat gevoel of medelijden kan er in een steen opgewekt worden? Hier waren stenen harten, stenen gedachten, stenen beraadslagingen, stenen plannen, een stenen wet en stenen handen, en wat kon hiervan inderdaad anders verwacht worden dan barbaarse wreedheid?" En indien Ik ook vraag," zegt Christus, "U zal Mij niet antwoorden of loslaten." Lukas 22:68. Dat deze stenen in de tempel geplaatst waren, doet ons deuken, dat het de tempellieden, de priesters, de schriftgeleerden, de oversten, de rechtsgeleerden enz. waren, die de voornaamsten zouden zijn, op welker harten deze moord zou worden uitgewerkt en door wie hij zonder berouw zou worden gepleegd tot hun eigen verdoemenis.

40. Van het gereedschap, waarmee deze offerande geslacht werd, en van de vier tafels in de tempel, waarop het gelegd werd.
De instrumenten, die op de tafels in de tempel gelegd werden, waren geen muziekinstrumenten, maar die, met welke het brandoffer geslacht werd. "Maar de vier tafels voor het brandoffer waren van gehouwen stenen, op dezelve nu legde men het gereedschap heen, waarmee men het brandoffer en slachtoffer slachtte." Ezech. 40:42 - 43. Hier moeten wij er de aandacht op vestigen, dat de stenen dezelfde zijn en enige van degenen, van welke wij zo pas spraken. Dat de gereedschappen, met welke men de offerande slachtte, op deze tafels gelegd werden. De gereedschappen, waarmee men de offeranden slachtte, wat waren dat anders dan een bloedige bijl, bloedige messen, bloedige haken, en bloedige handen?
Hiervoor is geen bewijs nodig, dat is een zaak, die voor ieder duidelijk is.
Maar waarvan waren deze gereedschappen een type?
Antwoord.

Ongetwijfeld waren zij een type van onze zonden. Zij waren de bloedige bijl, het mes en de bloedige handen, die Zijn dierbaar bloed vergoten. Zij brachten Hem ter dood, zonder die kon Hij niet gestorven zijn. Wanneer ik zeg onze, dan bedoel ik de zonden der wereld. Hoewel dus de harten der Joden de tafels waren, waarop het plan rechtstreeks ontworpen werd, zo waren toch onze zonden de bloedige gereedschappen of instrumenten, die de Zoon van God ter dood brachten. "Hij werd om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden werd Hij verbrijzeld." Jesaja 53, 1 Cor. 15, Gal. 1.
O, die instrumenten van ons, schaamteloze ellendelingen, waarmee deze arme Man van de aarde werd weggenomen! Jesaja 32:7, Spreuken 30:14. De geseling, de vuistslagen, de doornenkroon, de nagelen, het kruis, de speer, met de edik en gal, het was alles niet in vergelijking van onze zonden. "Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest." Jesaja 53:8. Evenmin waren het gefluit en gesis, de terging, de bespotting, de hoon en de smaad enz., waarmee zij Hem vervolgden van de hof naar het kruis, zulke wrede instrumenten als deze. Het waren dus onze zonden, onze vervloekte zonden, waardoor, waarmee, en terwille waarvan de Heere Jezus een bloedige offerande en slachtoffer werd. Maar waarom moest het gereedschap op de tafels gelegd worden? 1. Neem de tafels voor de harten van de moordenaars, en het gereedschap voor hun zonden, en welke plaats is dan meer geschikt om er zulk gereedschap op te leggen? Het is Gods bevel, dat deze dingen moeten ter hart genomen, in het hart weggelegd worden, en Hij klaagt over hen, die dat niet doen. Jesaja 42:25, 57:11.

2. Ook zal het nooit goed met de mensen worden, voordat deze instrumenten, met welke de Zoon van God gedood werd, inderdaad ter hart genomen worden. En zij werden spoedig daarna uitstekend ter hart genomen, waarvan de uitwerking de bekering van duizenden onder hen was. Hand. 2:36 - 37.

3. Daarom, wanneer er gezegd wordt, dat deze gereedschappen gelegd moeten worden op de stenen tafels, dan geeft hij te kennen, dat God een tijd voor Zich zou houden om de moord, aan Zijn Zoon gepleegd, te bezoeken aan de gewetens van hen, die die moord bedreven, hetzij tot hun bekering of tot hun veroordeling. En is dit geen reden, dat zij, die deze afschuwelijke snoodheid begingen, hun handelingen voor hun aangezicht zouden hebben liggen op de tafels van hun harten? Opdat zij mogen zien op Hem, die zij doorstoken hebben, en rouwklagen. Zach. 12:10, Openb. 1:7.

4. Maar deze gereedschappen waren slechts op sommige van de tafels gelegd, en niet op alle tien, om te tonen, dat niet allen, maar sommigen van die snoodaards genade zouden vinden bij de Heere.

5. Maar wij moeten deze tafels niet slechts tot het hart van de bloeddorstige Joden bepalen: het waren onze zonden, voor welke Hij stierf. Waarom deze gereedschappen ook op onze tafels moeten gelegd worden, en de Heere legge ze daar tot ons heil, opdat wij ook onze verschrikkelijke handelingen mogen zien, en knielende tot Hem mogen komen om vergiffenis!
6. Deze gereedschappen, aldus op de tafels in de tempel liggende, waren een voortdurende vermaning en drangreden aan Gods volk tot berouw, want zo dikwijls

als zij deze bloedige en wrede instrumenten zagen, werden zij eraan herinnerd hoe hun zonden de oorzaak zouden zijn van de dood van Christus.

7. Het zou ook goed zijn, als deze gereedschappen ten allen tijde op onze tafels gelegd werden, om ons des te meer te verootmoedigen over onze zonden in alles wat wij doen, voornamelijk op de tafel des Heeren, wanneer wij komen om voor Hem te eten en te drinken. Ik ben er zeker van, dat de Heere Jezus overvloedig te kennen geeft, dat Hij verwacht, dat wij dat zullen doen, waar Hij zegt: *Wanneer gij dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, doet dat tot Mijner gedachtenis.*
Tot gedachtenis daaraan, dat Ik voor uw zonden stierf, en bijgevolg, dat die de verdienende oorzaak waren van het vergieten van Mijn bloed. Om te besluiten. Laten alle mensen bedenken, dat deze wrede instrumenten gelegd zijn op de tafel van hun hart, hetzij zij ze daar zien of niet. "De zonde van Judas is geschreven met een ijzeren griffel, met de punt van een diamant, gegraveerd in de tafel van hun hart." Jeremia 17:1. Een ijzeren griffel zal letters maken op een tafel, die van steen gemaakt is, en de punt van een diamant zal letters maken op glas. Waarom God ons door deze uitspraak te kennen geeft, dat als wij nalaten om deze regels te lezen tot onze bekering, Hij ze ons eens, als tegen ons getuigende, zal voorlezen tot onze veroordeling.

41. Van de kandelaren van de tempel. "Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hun wijze, en hij stelde ze in de tempel, vijf aan de rechterkant, en vijf aan de linkerkant." 2 Kronieken 4:7.
Deze kandelaren waren van goud gemaakt om de waarde daarvan te tonen. Zij waren gemaakt naar hun wijze, of nauwkeurig, overeenkomstig de regel, gelijk die, welke in de tabernakel gemaakt waren, of overeenkomende met de afbeelding, welke David aan Salomo gaf om ze daarnaar te maken. Merk op, dat er grote nauwkeurigheid was in deze zaak, en die was er ook wel nodig uit dit oogpunt, dat de mensen mochten zien, dat alles niet bij God voor een recht geordende kandelaar zal doorgaan. Ex. 25:31 - 40, 1 Kronieken 28:15. Soms vinden wij melding gemaakt van tien kandelaren, soms van zeven, en soms van een: hier van tien, in Openb. 1:12 en 13 van zeven, en in Zach. 4 van een.
Tien is het denkbeeld van veelheid, van een menigte, zeven van volmaaktheid, en een van eenheid. Nu, gelijk de kostelijke stenen, waarmee het huis versierd was, een type waren van de gaven der bediening, zo waren deze kandelaren een type van de kerken of gemeenten, die er onder het Nieuwe Testament zouden opstaan, waarom hij zegt: "De zeven kandelaren, die gij gezien hebt, zijn de zeven gemeenten." Openb. 1:12 - 20.
1. De kandelaren waren hier tien in aantal, om aan te duiden, dat Christus onder het Nieuwe Testament tal van Evangelie kerken zou hebben. "En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn," zegt Hij, "zal hen allen tot Mij trekken," allen, dat is, een grote menigte. Want de kinderen der eenzame dat is, van de Nieuw - Testamentische kerk zuilen veel meer zijn dan die der Joden. Johannes 12:32, Gal. 4:27.
2. Dat de kandelaren gesteld waren bij de wasvaten en stenen tafels kan ten doel hebben om ons te tonen, dat de kerken van Christus er veel met hun gedachten bij bepaald moeten zijn, dat Christus, hoewel Hij rechtvaardig was, voor onze zonden stierf, hoewel Zijn leven in overeenstemming was met de heilige wet moest Hij sterven ter oorzaak van onze stenen harten. Ja, en dat de kandelaren daar geplaatst

zijn, dient ook om ons te tonen, dat wij veel in overdenking moeten zijn van de zonden, waar door wij Zijn dood veroorzaakten, want de kandelaren waren gesteld bij die tafels, waarop men het gereedschap legde, met welke het offerdier geslacht werd.
3. Daar deze kandelaren gemaakt waren naar hun wijze, schijnt het, dat er niet alleen nauwkeurigheid heerst aangaande hun gedaante, maar ook wat aangaat het werk. Want die, waarvan wij lezen in Ex. was met zijn gereedschap juist van een talent goud gemaakt, misschien om aan te duiden, dat Christus' was bruidskerk geen greintje meer of minder, maar juist het aantal van Gods uitverkorenen zal bevatten. Dit is Christus volkomenheid, Zijn volheid, één meer of één minder zou van Zijn lichaam een monster maken.
4. De kandelaar diende om het licht vast te houden, en het te tonen aan het gehele huis, en de kerk moet haar licht zo laten schijnen, dat zij, die buiten zijn, het licht kunnen zien. Matth. 5:15 - 16, Lukas 8:16, 11:33, 12:35.
5. Tot dit einde waren de kandelaren voorzien van olijfolie, een type van de toevoer, die de kerk heeft, opdat haar licht moge schijnen, namelijk van de geest der genade.

42. Van de lampen, behorende tot de kandelaren van de tempel.
Tot deze kandelaren behoorden onderscheidene lampen, met haar bloemen, en met haar knopen. Ex. 25:33, 2 Kronieken 4:21.
1. Deze lampen waren typen van de belijdenis, welke de leden der kerk doen van Christus, onverschillig of zulke leden de zaligmakende genade al of niet deelachtig Zijn. Matth. 25:1 - 7.
2. Deze lampen waren versierd met knopen en bloemen, om te tonen hoe bevallig en schoon die belijder is, die zijn belijdenis met een gepast leven en een gepaste wandel versiert.
3. Wij lezen, dat de kandelaar, waarvan Zacharias melding maakt, zeven lampen had, en een kruik met gouden olie op de top, en dat deze gouden olie door gouden pijpen in de lampen vloeide, en dat alles ongetwijfeld, opdat de lampen mochten schijnen. Zach. 4:2, 12.
4. Christus dus, die de Hogepriester is, en aan wie het behoort om de lampen te bereiden, bereidt ze dienovereenkomstig. Maar nu zijn er twee soorten van lampdragers: dezulken, die alleen olie in hun lampen hebben, en dezulken, die olie in hun lampen hebben en in hun vaten bovendien, en beide deze soorten behoren tot de kerk, en in beide zal Christus verheerlijkt worden, en zij zullen ten laatste hun eigen plaatsen zich zien aangewezen. Zij, die de olie der genade in hun hart hebben, zowel als een belijdenis van Christus in hun handen, zij zullen met Hem ingaan tot de bruiloft, maar zij, die alleen een belijdenis en geen olie in hun vaten hebben, zullen ten laatste voorzeker in het donker blijven zitten. Matth. 25.
5. Welaan dan, o gij belijder! o gij lampdrager! zie toe en heb acht op uzelf, stel u niet met datgene alleen tevreden, dat u in een belijdenis kan doen volharden, want dat kan geschieden zonder zaligmakende genade. Maar ik raad u om naar Aäron, naar Christus, de bereider van onze lampen, te gaan, en uw vat vol olie - dat is, genade - te vragen van Hem, tot reiniging van uw hart, opdat u iets mag hebben, waarmee gij u niet alleen nu kunt opbeuren, maar ook op de dag van de komst van de bruidegom, wanneer menige lamp zal uitgaan, en menig belijder in het donker zal blijven zitten, want dat zal voor dezulken een dag zijn van rouw en weeklacht. Leviticus 24:2, Matth. 25. Sommigen zijn er, die noch voor lampen noch voor olie voor zichzelf zijn,

evenmin vinden zij er behagen in, als zij menen, dat zij dit laatste in andere zien. Maar zij, die lampen hebben, en zij, die geen hebben, en zij, die graag het licht van andere lieden zouden uitblazen, moeten spoedig verschijnen om God rekenschap te geven van al hun handelingen En dan zullen zij zien wat het is olie in de vaten en lampen te hebben, en wat het is geen olie in de vaten maar wel in de lampen te hebben, en wat een treurige zaak het is een boosaardige tegenstander van beide te wezen, maar laat dit voor het tegenwoordige voldoende zijn.

43. Van de toonbroden op de gouden tafel in de tempel.

Er waren ook toonbroden op een gouden tafel in de tempel geplaatst. 1 Kon. 7:48. De toonbroden bestonden uit twaalf koeken van meelbloem, twee tienden moesten er op een koek gaan, en zij moesten ordelijk in twee rijen op de reine tafel gelegd worden. Leviticus 24:5 - 9.

1. Deze twaalf broden schijnen mij toe een type te zijn van de twaalf stammen ouder de wet, en van de kinderen Gods onder het Evangelie, zoals zij zich voor God stellen, in en door Zijn ordinanties, door Christus. Hierom zegt de apostel: "Want één brood is het, zo zijn wij velen één lichaam," enz. 1 Cor. 10:17 . Want de twaalf koeken waren een brood, hoewel ze twaalf broden waren, evenzo is het met de Evangelie - heiligen, hoewel zij velen zijn, want "wij zijn velen één lichaam in Christus." Rom. 12:5.

2. Maar zij waren een type van de ware kerk, niet van de valse. Want Efraïm, die het hoofd was van de tien stammen in hun staat van afval, wordt verworpen als "een koek, die niet is omgekeerd." Hij wordt wel een koek genoemd, evenals een valse kerk een kerk kan genoemd worden, maar hij wordt genoemd "een koek, die niet is omgekeerd," evenals een valse kerk niet toebereid is voor God, noch geschikt om op de gouden tafel Hem voorgezet te worden. Hosea 7:8.

3. Deze koeken of toonbroden moesten, zoals zij op de gouden tafel stonden, met wierook bestrooid worden, hetwelk een type was van de zoete geuren van de heiliging van de Heilige Geest, waarop Paulus, naar ik denk, zinspeelt, wanneer hij zegt: "Opdat de offerande der Heidenen aangenaam worde," aan God, "geheiligd" zijnde "door de Heilige Geest." Rom. 15:16.

4. Zij moesten vers en warm op de reine tafel gezet worden, om te tonen, dat God behagen schepte in het gezelschap van nieuwe en warme gelovigen. "Ik gedenk der weldadigheid van uw jeugd:" "als Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad." Jeremia 2:2, Hosea 11:1. De mensen zijn bij hun eerste bekering gelijk aan een koek, die goed gebakken en vers uit de oven genomen is: zij zijn warm, en geven een zeer welriekende reuk van zich, voornamelijk wanneer zij, warm zijnde, met aangename wierook bestrooid worden.

5. Wanneer de toonbroden oud werden, moesten ze weggenomen, en verse en warme daarvoor in de plaats gesteld worden, om te tonen dat God slechts weinig behagen schept in de dienst van Zijn eigen volk, wanneer hun godsdienstplichten oudbakken en beschimmeld worden. Daarom deed Hij Zijn oude, oudbakken en beschimmelde kerk der Joden voor Zijn aangezicht weg, en legde in de plaats daarvan de warme kerk der Heidenen op de gouden tafel.

6. Door een herhaalde wegneming en vernieuwing waren er altijd toonbroden aanwezig voor het aangezicht des Heeren in Zijn huis, om ons te tonen, dat God, zolang als de ordinanties van kracht zullen zijn, steeds een nieuw, warm en geheiligd volk zal hebben om Hem te aanbidden.

7. Aäron en zijn zonen moesten de oude toonbroden eten, om aan te duiden, dat de heiligen, wanneer zij zolang in de wereld hebben geleefd als goed voor hen is, en wanneer zij geen dienst voor God meer kunnen doen in de wereld, nog door Jezus Christus zullen worden aangenomen, en dat het als spijs en drank voor Hem zal zijn om hen te redden en te behouden, niettegenstaande al hun onwaardigheid.
8. De nieuwe toonbroden moesten juist op de Sabbat voor de Heere neergelegd worden, om aan te duiden met welke warme liefde en genegenheden Gods dienstknechten in Zijn tegenwoordigheid op Zijn heilige dag moeten naderen.

44. Van de snuiters behorende tot de kandelaren en lampen van de tempel.
Gelijk er kandelaren en lampen waren, zo waren hiervoor ook snuiters toebereid in de tempel des Heeren. "En de snuiters" waren "van goud." 1 Kon. 7:49.
1. Snuiters. De snuiters worden gebruikt om de lampen en kaarsen in orde te brengen, opdat haar licht des te helderder moge schijnen.
2. Snuiters zijn, zoals U weet, bijtende, knijpende dingen, maar als gij ze goed gebruikt, zullen zij niet slechts nuttig blijken voor diegenen, die in het huis zijn, maar ook dienstig voor het licht.
Snuiters, zal u misschien zeggen, waar waren die een type van?
Antwoord.
Als onze vuiligheid en onreinheid onze overvloeing van boosheid is, dan zijn onze snuiters die rechtvaardige berispingen, bestraffingen en vermaningen, welke Christus verordineerd heeft in Zijn huis, tot ons nut en heil, of, zoals de apostel het uitdrukt, tot onze opbouw, en misschien zinspeelt Paulus hierop, wanneer hij Titus beveelt om de Cretensen scherp te bestraffen, opdat zij gezond mochten zijn in het geloof. Titus 1:12 - 13. Alsof hij wil de zeggen, dat de snuiters van de tempel gebruikt moesten worden om hun licht daarmee in orde te brengen als dat niet goed brandt. Deze snuiters zijn dus van groot nut in de tempel van God, alleen, zij moeten, zoals ik zei, met wijsheid gebruikt worden. Het is elke dwaas niet toevertrouwd om de snuiters te hanteren bij of omtrent de kaarsen: zij zouden, in plaats van het licht te verbeteren, de kaars uit kunnen maken. En daarom beveelt Paulus het aan hen, die geestelijk zijn. Gal. 6:1.
Mijn redelijk verstand zegt mij, dat als ik deze snuiters zal gebruiken zoals het behoort, ik niet slechts trachten moet om de overtollige vuiligheid weg te nemen, maar het zo te doen, dat het licht er beter door wordt, hetwelk dan gedaan wordt, als ik, zoals de apostel zegt, scherpheid gebruik tot opbouw en niet tot nederwerping. 1 Cor. 5:4 - 5, 2 Cor. 13:10. Worden niet de zeven gemeenten in Azië genoemd met de naam van kandelaren? En waarom kandelaren, als zij niet dienden om de kaarsen vast te houden? En kaarsen moeten snuiters hebben om daarmee het licht in orde te houden. En toen Christus, die onze was Aaron is, met zinspeling op deze snuiters Zijn berispingen tegen die gemeenten deed horen, deed Hij dat, opdat hun licht des te helderder mocht schijnen. Openb. 2:3. Waarom Hij, toen Hij ze gebruikte, dit deed met omzichtigheid omtrent hun licht, opdat dit niet mocht verzwakken. Want terwijl Hij aldus bezig was met deze lampen in orde te brengen, moedigde Hij evenwel aan wat Hij zag dat schijnen zou als er maar hulp bij kwam. Hij nam alleen de onreinheid weg. Aldus kwam Hij dus tot hen met deze snuiters in de hand, en bracht hun lampen en kandelaren in orde. Openb. 2:4, 20, 3:2, 15.
Hieraan behoren de Evangeliedienaren, aan wie het behoort onder Christus om de snuiters goed te gebruiken, een les te nemen. Richt uw slagen in al uw bestraffingen

en vermaningen op de vuiligheid, niet op het licht, snuit uw lampen niet uit een bijzondere wrok, maar met de bedoeling om de genade en de gaven in de gemeenten aan te kweken. Aldus zegt onze Heere zelf dat Hij deed, in het gebruik, dat Hij maakte van deze snuiters in betrekking tot deze kandelaren. "Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik, wees dan ijverig en bekeer u." Openb. 3:19.
Om te besluiten. Wachter, waak, en laat de vuiligheid aan de kaarsen niet te groot worden, maak ze ook niet weg met de vingers, uw vleselijke redeneringen, maar met Godvruchtige vermaningen, enz. Gebruik uw snuiters op een liefderijke wijze, houd de ondeugd in toom, kweek de deugd aan, op die wijze zal u ze goed gebruiken en zal uw licht schijnen tot verheerlijking van God.

45. Van de blusvaten, die bij de snuiters in de tempel waren.
Gelijk er snuiters waren, zo waren er ook blusvaten in de tempel, "Zijn snuiters en zijn blusvaten waren van louter goud." Ex. 25:38, 37:23, Numeri 4:9. De blusvaten waren die doosjes, waarin de onreinheid van de kaarsen gedaan werd wanneer deze gesnoten werden, en waarin die onreinheid uit de tempel gebracht werd. Zij waren dus, evenals de snuiters, van groot nut in de tempel van God.
1. Daardoor werd de gouden vloer van de tempel bewaard voor het bemorsen met het snuitsel.
2. Daardoor werden ook de reine handen van hen, die daar aanbaden, bewaard voor het vuil worden.
3. Daardoor werd ook de stank van het snuitsel op het spoedigst onderdrukt in de tempel, en bijgevolg de gevoelige neuzen van hen, die daar aanbaden, beveiligd tegen onaangename aandoeningen. Het snuitsel is, zoals U weet, smerig, stinkend, walgelijk goed, daarom moeten wij zorg dragen, dat het deze vloer, op welke wij wandelen, niet aanraakt, noch de handen, welke wij tot God opheffen, bezoedelt, wanneer wij komen om Hem te aanbidden. Maar hoe kan dit anders geschieden dan doordat wij het wegnemen met de snuiters en het in deze blusvaten doen?
Sommigen willen al met hun vingers bij het snuitsel zitten, en dit ook op de grond neer smijten, en de vloer van Gods heilig huis bemorsen, maar gewoonlijk branden dezulken zich even goed als dat ze zich vuil maken. Maar is het geen schande voor een mens zich te besmetten met die ondeugd, welke hij in een ander berispt?
Laten wij dan, terwijl wij het snuitsel van andere wegnemen, zelfs de kleding haten, die door het vlees besmet is, en er ons op toeleggen om zo'n stank met de blusvaten uit Gods tempel te dragen. Blusvaten, zal u misschien zeggen, wat zijn dat? Ik antwoord. Als de zonden het snuitsel, en de bestraffingen en vermaningen de snuiters zijn, dan moet dunkt mij het berouw, of ingeval dat er ontbreekt, de tuchtmiddelen der kerk blusvaten wezen. Hierom wordt het berouw een kerk reinigende genade gave genoemd, en het gebruik van de tuchtmiddelen der kerk een uitzuiveren van de oude zuurdesem, en het maken daarvan tot een nieuwe klomp. 1 Cor. 5:2, 2 Cor. 7:11. A
ch! waren deze blusvaten meer in gebruik in de kerken, wij zouden niet het snuitsel van deze de vingers van geen zien vuil maken, zoals nu gebeurt. Evenmin zou de tempel Gods zo besmeerd en bemorst worden met dit snuitsel als nu het geval is. Ach! het snuitsel, dat van de kaarsen afgemaakt is, blijft stil op de vloer des tempels liggen te stinken, en besmet beide voeten en vingers, beide de roeping en de wandel van tempel aanbidders, waardoor de godsdienst in een kwade reuk gebracht wordt en godsdienstige verering zeer in achting daalt bij de mensen, en dat alles, zeg ik, doordat

het daar aan het rechte gebruik van deze snuiters en van deze blusvaten ontbreekt. Wat zeg ik, zijn niet gehele kerken nu besmet met het eigen snuitsel, dat lang geleden van de kaarsen afgemaakt is, en dat enkel uit gemis van het gebruik van deze blusvaten, overeenkomstig des Heeren bevel? Want U moet weten, dat bestraffingen en vermaningen slechts van weinig nut zijn, waar het berouw of de tucht der kerk daar niet aan verbonden is. Wanneer de Evangelie - dienaren de snuiters gebruiken, moet het volk de blusvaten ophouden. Ronde bestraffingen over de zonde, wanneer die neerkomen op boetvaardige harten, dan geschiedt er een goed werk in de kerk, dan wordt het snuitsel niet alleen afgerukt, maar ook op de rechte wijze uit Gods tempel gedragen, enz. En nu blinken de Godsverering en de vereerders gelijk goud. "Een wijs bestraffer bij een horend oor is een gouden oorsiersel, en een halssieraad van het fijnste goud." Spreuken 25:12. Dienaren van het Evangelie, het behoort tot uw roeping om de snuiters te gebruiken, en het volk te onderwijzen om de blusvaten recht te houden. Hand. 20:20 - 21, 2 Tim. 4:2. Wij moeten dikwijls gesnoten worden met deze snuiters, of ons licht zal maar flauw branden en onze kaars aan het walmen gaan. Daarom, o mannen Gods, wat ik u bidden mag, hebt naarstig acht op uw gemeente. Snuit ze, als gij ziet dat er behoefte is, maar raak hun snuitsel niet aan met uw witte vingers: een weinig vuil op u zal op een grote afstand gezien worden. Bedenk ook, dat u het niet anders kwijt wordt dan met deze blusvaten, opdat de tempel daarvan bevrijd en gereinigd moge worden. Doe met het snuitsel gelijk een zindelijke huisvrouw met de pad doet, die zij in de tuin vindt. Zij neemt de vork of de tang, en werpt haar daarmee over de omheining. Werpt het weg, zeg ik, met vreze, ijver, zorg, wraak en met grote verontwaardiging, en dan zullen uw kerk, uw wandel, uw vingers, en alles, wit en schoon gehouden worden. 2 Cor. 7:11.

46. Van de gouden gaffels tot de tempel behorende. Er werden ook gouden gaffels gebruikt in de tempel. 1 Kon. 7:50.
1. Deze gaffels werden gebruikt bij het altaar, om het vuur daar te regelen.
2. Zij werden ook bij de kandelaar gebruikt, en worden daarom ZIJN gaffels genoemd.
3. Misschien waren er gaffels voor deze beide diensten, maar hierover bewaart het Woord het stilzwijgen.
Maar wat deed men met die, welke bij de kandelaar gebruikt werden?
Antwoord. Heilig vuur van het altaar nemen om de lampen daarmee aan te steken. Want het vuur van de tempel was heilig vuur, zodanig vuur, dat eerst van de hemel was aangestoken, en toen het aangestoken was, door de priesters onderhouden werd, en daarvan werden de lampen aangestoken. Leviticus 9:24, 2 Kronieken 7:1. Ook mocht daar op straffe des doods geen ander vuur gebruikt worden. Leviticus 10:1 - 2. Deze gaffels dus werden gebruikt om vuur van het altaar te nemen om daar de lampen en kandelaren mee aan te steken. Want het in orde brengen van de lichten en de lampen was dag op dag het werk van Aäron. Hij zal de lampen op de reine kandelaar voor de Heere aansteken en toerichten, en zo deed Aaron. Hij stak de zeven lampen daarvan aan, zoals de Heere aan Mozes geboden had. Ex. 40:24 - 25, Leviticus 24:2 - 3, Numeri 8:3. Wat helpt ons een lamp of een kandelaar als er geen licht op is, en hoe zullen wij ze aansteken zonder vuur, en hoe zullen wij kolen vuur opnemen om daar de lampen mee aan te steken, als wij geen tang hebben, die voor dat doel geschikt is? Met deze gaffels of tangen werd ook het vuur van het altaar genomen en in de wierookvaten gedaan, om er wierook, dat zo'n aangename lucht verspreidt, mee te

verbranden voor de Heere. De gaffels waren dus van groot nut in de tempel des Heeren. Maar waarvan waren de gaffels een type? Het altaar was een type van Christus, het vuur van de Heilige Geest, en deze gaffels waren een type van die heilige band van Gods genade, waardoor de kolen, of onderscheidene bedelingen en gaven van de Heilige Geest, genomen en aan de kerk en aan haar leden gegeven worden voor haar werk en tot haar nut in deze wereld. De tang wordt, zoals wij weten, in plaats van de vingers gebruikt, zodat Aärons gouden tang een type was van Christus gouden vingers. Hooglied 5:4. Jesaja zegt, dat een van de serafs tot hem vloog met "een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had."
Hier worden het beeld en het tegenbeeld, te weten, de tang en de hand, bij elkaar gesteld. Jesaja 6:6. Maar de profeet Ezech., over gelijke zaken handelende, laat het beeld of de type, de tang, geheel achterwege, en spreekt alleen van deze heilige hand: "En Hij sprak tot de man, bekleed met linnen, en Hij zei: "Ga in tot tussen de wielen, tot onder de cherub" waar het verzoendeksel stond, waar God woonde, Ex. 25, Psalm 80:1 - 2 "en vul uw vuisten met vurige kolen van tussen de cherubs." Ezech. 10:2. Gij ziet alzo, dat onze gouden tang nu veranderd is in een gouden hand, in de gouden hand van de man, bekleed met linnen, welke is Jezus Christus, die bij Zijn hemelvaart van God de Vader de Geest ontving in al Zijn volheid, om zoals Hij wist dat het het beste was de onderscheidene kolen of bedelingen daarvan aan Zijn kerk te geven, tot Zijn lof en eer en tot haar opbouw. Matth. 3:11, Hand. 2. Het is ook door deze hand, dat dit heilige vuur in onze wierookvaten gedaan wordt. Het is ook deze hand, die deze kool neemt om daarmee de lippen der Evangelie-dienaren aan te raken, opdat hun woorden warmte mogen geven gelijk het vuur doet, en het is door deze hand, dat de Geest aan de gemeenten gegeven wordt, als een antwoord op hun heilige gebeden. Lukas 11:9 - 13, Rom. 8:26, Openb. 8:5.
Het was passend, dat er over het vuur in de tempel beschikt werd door gouden tangen, maar de Heilige Geest kan, door de gouden hand van Christus genade, daarover naar het Hem goeddunkt beschikken, al naarmate de mensen en dingen in de gemeenten geplaatst en gesteld zijn, waarom hij er bijvoegt: "Toen stak een cherub zijn hand uit van tussen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tussen de cherubs, en nam daarvan en gaf het in de vuisten desgenen, die met linnen bekleed was, die nam het, en ging uit." Ezech. 10:7. Door deze hand dus, door de hand van deze Man wordt er over de kolen van het altaar beschikt, voor de lampen, de kandelaren, de wierook vaten, en de lippen der Evangelie - dienaren, naar Zijn eigen welgevallen. En van dit alles waren de gaffels in de tempel een type.

47. Van het reukaltaar in de tempel.
Het reukaltaar voor het reukwerk werd eerst voor de tabernakel gemaakt, en dat wel van sittimhout, maar het werd voor de tempel van cederhont gemaakt, en het moest geplaatst worden vóór de voorhang, dat is, bij de ark der getuigenis, vóór het verzoendeksel, dat is, aan de ingang van het heilige der heiligen, maar niet daar binnen. En de priester moest het elke morgen naderen, hetwelk hij in betrekking tot het heilige der heiligen niet mocht doen. Daarenboven, wanneer hij inging om verzoening te doen, moest hij vuur van dat altaar nemen om zijn reukwerk binnen het heilige te verbranden. Ex. 30:1 - 10, Leviticus 16:18.
1. Het werd het gouden altaar genoemd, omdat het overtrokken was met louter goud. Dit altaar diende niet voor het brandoffer, zoals met het koperen altaar het geval was,

noch voor het spijsoffer of voor het drankoffer, maar om er reukwerk op te verbranden. Ex. 30:7. Welk lieflijk reukwerk een type was van genade en gebed. Psalm 141:2.
2. Het reukwerk, of wat hier reukwerk genoemd wordt, was niet een enkelvoudige maar een samengestelde stof, samengesteld uit welriekende specerijen, genaamd stacte, onycha en galbanum, en deze drie kunnen beantwoorden aan deze drie delen van deze plicht, te weten: gebed, smeking en tussenkomst. Ex. 30:34 - 37, 37:29, 1 Tim. 2:1.
3. Dit reukwerk moest elke morgen op het altaar verbrand worden, op dat altaar, hetwelk het reukaltaar genoemd werd, hetwelk voor het voorhangsel was, om te tonen, dat het onze plicht is om elke morgen ons gebed op te heffen tot God door Jezus Christus vóór het voorhangsel, dat is, voor de deur des hemels, en daar te zoeken, te kloppen en te vragen om wat wij nodig hebben, overeenkomstig het Woord. Lukas 11:9 - 13.
4. Dit reukwerk moest elke morgen aangestoken worden, om te tonen hoe HIJ voortdurend voor ons tussen treedt en ook, dat alle was lof van mensen aan God geschiedt door het werk, het vernieuwde werk van de Heilige Geest in onze harten. Rom. 8:26.
5. Het reukwerk was, zoals gij ziet, gemaakt van welriekende specerijen, van dezulke, die gomachtig waren, en zo geschikt om met een damp te verbranden, om te tonen, dat het gebed, dat voortvloeit uit de geest van geloof en genade, niet koud en plat, maar warm en vurig is. Zach. 12:10, Jeremia 5:16.
6. De damp van dit reukwerk was zeer aangenaam en welriekend, om te tonen hoe behaaglijk en wel aangenaam zelfs de klank en het geluid van het rechte gebed is in de neusgaten van de levende God, omdat het uit een gebroken hart komt. Psalm 51:17, Hooglied 2:17.
7. Dit reukwerk moest op het gouden altaar geofferd worden, om ons te tonen, dat geen gebed wordt aangenomen dan dat tot God gericht wordt in de naam van Zijn heilige en gezegende Zoon, onze Zaligmaker. 1 Petrus 2:5, Hebr. 13:15.
8. De priesters was bevolen elke morgen reukwerk te branden op dit altaar, om te tonen, dat God nimmer moe wordt van de Godvruchtige gebeden van Zijn volk. Het toont ook, dat wij elke dag behoefte hebben om tot God te gaan om verse toevoer van genade om ons door deze boze wereld te voeren.
9. Dit altaar, hoewel het buiten het voorhangsel stond, om ons te leren om door het geloof te leven en gebruik te maken van de naam van Christus, zoals wij het vermeld vinden in de eerste tempel, was evenwel zo nabij het allerheilige geplaatst, dat de reuk van de damp daarin kon trekken, om te tonen dat geen afstand van plaats de stem van het was gebed van onze God, de God des hemels, kan afhouden, maar dat Hij zal worden aangedaan door hetgeen waarom wij vragen overeenkomstig Zijn Woord. Het stond, zeg ik, nabij het voorhangsel, nabij het allerheilige, en hij, die daar reukwerk brandde, naderde tot God. Hierom zegt de Psalmist, wanneer hij over het bidden spreekt: Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen." Psalm 73:28, Hebr. 10:22.
10. Dit altaar stond aldus geplaatst tegenover de ark binnen de voorhang, om ons in gedachtenis te brengen, dat de wet daarin bewaard wordt, zodat zij ons geen leed kan doen, om ons eveneens te kennen te geven, dat het verzoendeksel, de genadetroon,

boven, op de ark is, en dat God daarop zit met Zijn kwijtbrief in de hand om ons te redden en te behouden.
O, wat sprekende dingen zijn typen, schaduwen en gelijkenissen, als wij maar ogen hadden om te zien en oren om te horen! Hij, die onder de oude dag op de rechte wijze het altaar met het reuk werk naderde - en dan deed hij dit, wanneer hij het naderde door Aäron, zijn hogepriesterbehaagde God, hoeveel te meer zullen wij beide onze personen en onze gebeden aangenomen, en wat wij nodig hebben ons geschonken zien, als wij waarlijk op de rechte wijze door Jezus Christus tot God gaan. Maar draag zorg, dat u niet tot een verkeerd altaar nadert, wees er ook op bedacht, dat u niet met vreemd vuur komt, want dat zijn gevaarlijke dingen, welke veroorzaken, dat de aanbidders de vreugde, welke zij dachten te smaken, niet deelachtig worden. Maar meer hiervan in hetgeen nu behandeld zal worden.

48. Van de gouden wierookvaten tot de tempel behorende.
Er behoorden ook gouden wierookvaten tot de tempel, sommige daarvan behoorden aan de zonen van Levi in het algemeen, andere waren voor Aäron en zijn zonen in het bijzonder. Numeri 16:6 - 7, 18. De wierookvaten van de Levieten waren een type van de onze, maar het wierookvat van Aäron was een type van dat van Christus. De wierookvaten werden, zoals vroeger werd aangestipt, met dit doel in de tempel gebruikt om heilig vuur daarin te doen, op hetwelk het reukwerk zou verbrand worden voor de Heere. Leviticus 10:1 - 2.
Deze wierookvaten dan waren typen van harten. Aärons gouden wierookvat was een type van Christus' gouden hart, en de wierookvaten van de Levieten waren typen van de harten van andere aanbidders. Het vuur, dat daarin gedaan was, was bovendien een type van die Geest, door wie wij bidden, en de wierook, die daarop brandde, een type van onze begeerten. Van Christus wierookvat lezen wij in Openbaringen 8, dat is altijd gevuld met veel reukwerk, dat is, met voortdurende tussenkomst, welke Hij voor ons aanbiedt aan God, en waar ook steeds een wolk van welriekende damp van opgaat die het verzoendeksel, de genadetroon, bedekt. Leviticus 16:13, Hebr. 7:25, Openb. 8:3 - 4.
Maar nu zullen wij spreken over de wierookvaten, en het vuur, en de wierook van de aanbidders, want al is het, dat dit alles onder één regel gesteld was, dat is, om overeenkomstig de wet te zijn, zo waren toch menigmaal de wierookvaten, het vuur en de wierook naar de aanbidders.
1. Hierom worden de twee honderd en vijftig wierookvaten, waarmee Korach en zijn metgezellen offerden, de wierookvaten der zondaren genoemd, want zij kwamen toen met boze en goddeloze harten om wierook te branden voor de Heere. Numeri 16:17, 37.
2. Nogmaals, evenals de wierookvaten van deze lieden de wierookvaten der zondaren genoemd werden, aantonende, dat zij op die tijd met snode harten tot God kwamen, zo wordt het vuur, dat in Nadab en Abihu's wierook vaten was, vreemd vuur genoemd, hetwelk de Heere hun niet geboden had. Leviticus 10:1.
3. Dit vreemd vuur was een type van die vreemde geest, tegengesteld aan de Geest van God, in en door welke sommigen het desniettegenstaande wagen hun verering en aanbidding van God te volbrengen.
4. Nogmaals, gelijk deze wierookvaten de wierookvaten der zondaren, en dit vuur vreemd vuur genoemd wordt, zo wordt het reukwerk van dezulken ook vreemd

genoemd, en wordt ervan gezegd, dat het God een gruwel is. Ex. 30:9, Jesaja 1:13, 66:3. Aldus ziet gij, dat de wierookvaten, het vuur en het reukwerk van sommigen verworpen wordt, even gelijk als het hart - de geest en het gebed van zondaren God een gruwel is. Hosea 7:14, 4:12, 5:4, Spreuken 28:9.
Maar er was behalve deze was wierookvaten heilig vuur en lieflijk reukwerk onder de aanbidders in de tempel, en hun dienst werd door hun hogepriester Aäron aangenomen, want die geschiedde door het geloof in Christus, en deze waren een type van onze was evangelische aanbidders, die met heilige harten, de Heilige Geest en heilige begeerten door hun Verlosser voor hun God komen. Deze zijn een welriekende reuk in Zijn neus. "Het gebed des oprechten is Zijn welgevallen." Spreuken 15:8. Hun gebeden stegen op "als reukwerk, en de opheffing van hun handen als het avondoffer." Psalm 141:2.
Laten dan zij, die voorgeven God te dienen in Zijn heilige tempel, er acht op geven, dat hun wierookvaten, hun vuur en wierook, hun hart, geest en begeerten zodanig zijn, als het Woord het vereist, opdat niet, in plaats van genadige antwoorden van de God des hemels te ontvangen, hun wierookvaten tegen hen worden opgelegd, opdat niet het vuur van God hen verslinde, en hun reukwerk Hem een gruwel worde, zoals gebeurde met hen, van wie zo pas melding gemaakt is.
Maar er wordt gezegd, *dat de wierookvaten van Korach en zijn metgezellen geheiligd waren.*
Antwoord. Dat is de verering en aanbidding van God ook, welke dientengevolge zijn is, door Zijn verordinering, echter kan juist die eigen Godsverering bedorven worden door 's mensen overtreding. Het gebed is Gods ordinantie, maar alle gebed wordt niet door God aangenomen. Wij moeten dus onderscheid maken tussen de zaak, die bevolen is, en het gebruik, dat wij van die zaak maken. De tempel was Gods huis, maar hij werd misbruikt door de oneerbiedigheid van diegenen, die daar aanbaden, zelfs tot verwoestens en afbrekens toe. Een gouden wierookvat is een begenadigd hart, hemels vuur is de Heilige Geest, en lieflijk reukwerk het krachtige, vurige gebed des geloofs. Hebt u dat? Dat verwacht God, en dat moet u hebben, indien uw personen of verrichtingen ooit door God zullen worden aangenomen.

49. Van de gouden lepels van de tempel.
1. De gouden lepels, die tot de tempel behoorden, waren volgens Mozes twaalf in aantal, beantwoordende aan de twaalf stammen. Numeri 7:86. Maar toen de tempel gebouwd werd, waren er, veronderstel ik, meer, vanwege het aantal schalen of bekkens.
2. De lepels waren, zoals ik veronderstel, voor de aanbidders in de tempel om er dat vleesnat mee te eten, waarin de schuldoffers gekookt werden: te die einde werden er onderscheidene ketels in de hoeken van dat voorhof gehangen, hetwelk het voorhof van de priester genoemd werd, om ze daarin te koken. 1 Samuel 2:13 - 14, Ezech. 46:19 - 20.
3. Nu, wanneer er gezegd wordt, dat er lepels waren, wat blijkt er dan anders uit, dan dat er ook zuigelingen waren in de tempel des Heeren. Er was vleesnat voor zuigelingen, zowel als vlees voor mannen, en er waren lepels om er het vleesnat mee te eten.
4. Het is waar, het Evangelie, voortreffelijker zijnde dan de wet, verandert de uitdrukking, en zegt, in plaats van vleesnat: Er is melk voor zuigelingen. Maar

wanneer er gezegd wordt van melk, dan wordt daardoor te kennen gegeven, dat er lepels zijn voor de kinderen in de kerk.
5. "En ik kon," zegt Paulus tot die te Corinthe, "tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus. Ik heb u met melk gevoed, en niet met vaste spijs: want gij vermoogt toen nog niet, en u vermoogt ook nu nog niet. 1 Cor. 3:1 - 2.
6. Zie, hier was behoefte aan lepels: melk is lepelkost, want hier waren er, die zich niet met melk konden voeden, laten dan zij, die mannen zijn, vaste spijzen eten. "Want een iegelijk, die de melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der gerechtigheid, want hij is een kind. Maar der volmaakten is de vaste spijze, die door de gewoonheid de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads." Hebr. 5:13 - 14.
7. Lepels worden, zoals U weet, gebruikt om ons met lichte en dunne kost te voeden, me die, welke het best past voor zwakke magen of voor het gestel van een kind. Hierom wordt, evenals de sterke man tegenover de zwakke gesteld wordt, melk tegenover vaste spijze gesteld.
8. Zodat dus de zuigeling in Christus, hoewel hij zwakker is dan de man in Christus, evenwel niet onverzorgd wordt gelaten door Christus, want hier is melk voor zuigelingen en lepels om het er mee te eten. Dit alles wordt, ons geleerd door de lepels, want wat behoefte is er aan lepels, waar niets te eten is dan vaste spijze?
9. Jonge kinderen hebben, zoals U weet, niet alleen kindermagen, maar ook kinderstreken, en moeten als kinderen behandeld worden, hun kinderlijk gesnap en eigenaardige gedragingen moet men verdragen.
10. Soms schreien zij om niets, ja, en dan rekenen zij diegenen, die hun kinderspel en hun kinderachtige handelwijzen bestraffen, voor hun vijanden. Al hetwelk de kerk moet verdragen, omdat zij Gods jonge kinderen zijn, ja, zij moet hen ook voedsel geven, want als Hij melk en lepels voor hen gevonden heeft, dan is dat, opdat zij daarmee mogen gevoed worden en leven, ja, de volwassen Evangelie - dienaren zijn Gods voedster heren, waarom zij een schoot moeten hebben om hen op te leggen en knieën om hen op te wiegen, en lepels om ze er mee te voeren.
11. Ook zijn de kinderkens wel degelijk van nut en dienst in de kerk van God, want Hij beveelt, dat zij verzameld moeten worden om met de gemeente te roepen voor de Heere om genade voor het land. Joël 2:16.
12. Wierook, vertelde ik u, was een type van de gebeden, en de lepels werden in de tijd van Mozes in de tempel vertoond, vol van wierook. Misschien om te tonen, dat God de melk, die Hij voor hen verschaft heeft, aan hen geven zal als antwoord op hun schreien tot Hem, evenals de voedster het kind de borst en melk geeft.
13. U weet, dat er om melk geroepen wordt, wanneer het kind schreit, om, zoals wij zeggen, het er de mond mee te stoppen. O kinderkens! als gij maar hartelijk schreidet, dan zou God u nog meer melk geven.
14. Maar waarvan waren deze gouden lepels een type? Ik antwoord: als de melk het sap en de vertroostingen van het Woord is, dan moeten de lepels die zachte uitspraken en gouden sluitredenen zijn, met welke de dienaren hun zielen daaruit voeden. "Ik heb u gevoed," zegt Paulus, "met de melk van het Woord, juist naar dat u in staat geweest zijt ze te verdragen", zegt Petrus. Vergelijk deze twee of drie teksten - 1 Petrus 2:1 - 3, 1 Cor. 3:2, 1 Thess. 2:7.

15. En dit is de weg om kracht te geven aan de slappe handen en vast te maken de zwakke knieën. Dit is de weg om hen te doen opgroeien tot mannen, die nu nog slechts als kinderen van enige dagen zijn. "De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een machtig volk." Ja, aldus kunt u mettertijd een klein kind doen spelen met een luipaard, en het zover brengen dat het een leeuw bij de baard neemt, ja, aldus kunt u het zo stoutmoedig maken, dat het zijn hand steekt in het hol van de adder, en speelt voor de kuil van de basilisk. Jesaja 11:6 - 8, 60:22.
De stoutste was eens een kind, hij, die nu vaste spijze kan eten, was soms blij met melk, en moest met de lepel gevoerd worden. Jonge kinderen in Christus moeten daarom niet veracht of over het hoofd gezien worden, God heeft melk voor hen verschaft en lepels om het er mee te eten, opdat zij mogen opgroeien tot mannen voor Hem.

50. Van de bekers en bekkens tot de tempel behorende.
Gelijk er lepels waren, zo waren er ook kommen of bekers en bekkens, die tot de tempel behoorden. Enige van deze waren van goud, en andere van zilver, en wanneer zij bij elkaar gevoegd werden, dan was hun aantal vier honderd en veertig. Hiervan leest gij bij Ezra 1:10. De bekers of bekkens dienden niet om zich er in te wassen, gelijk het geval was met de zee en de wasvaten van de tempel, zij dienden eerder om er de gerechten in te houden, welke de priesters op hun heilige feesten gewoon waren het volk voor te zetten. Dit zo zijnde, waren zij typen van die mate des geloofs, naar welke elk mens ontving van de heilige spijze tot voeding van zijn ziel. Want evenals een mens, al stonden er ook duizend gerechten voor hem, als hij voor zijn gezondheid eten wil, niet gaan kan boven wat zijn maag kan verdragen, evenmin kan het kind van God, wanneer hij komt om te aanbidden in de tempel Gods, van de goede dingen, die daar zijn, ontvangen boven de "mate van zijn geloof." Rom. 12:3.
En hierdoor komt het, dat sommigen onder dezelfde bedeling drie maal zoveel ontvangen als andere, omdat hun kom of beker, ik bedoel hun geloof, in staat is om het te ontvangen. Ja, Benjamins gerecht was vijf maal zo groot als het gerecht van een van zijn broeders, en zo is het met sommige heiligen terwijl zij met hun broeder Jozef in het huis van de levende God eten. Er zijn drie, die opgaan onder dezelfde bediening, en het zijn allen gelovigen, en wanneer zij thuis komen en aan het vergelijken gaan, bevinden zij, dat zij niet dezelfde hoeveelheid hebben ontvangen. De eerste zegt: Ik heb er maar weinig van mee gekregen, de tweede zegt: Het was een zeer goede bedeling voor mij, de derde zegt: Ik had het er uitstekend.
Welnu, hij die daar slechts weinig ontving, had daar slechts weinig geloof, want een groot geloof in hem zou meer ontvangen hebben. Hij kreeg het dus naar de grootte van zijn beker, naar de mate van zijn geloof, "gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft." Rom. 12:3. Let wel, het geloof is een zekere maat, en dat niet slechts in betrekking tot zijn trap, maar naar dat het kan ontvangen, bevatten of inhouden, wat er in gedaan wordt. Het doet er hier zo niet toe, hoeveel melk of heilig vleesnat er is, maar hoe groot uw kom of beker, uw geloof is. Kleine kommen houden slechts weinig in, ook kunt u niet meer hebben dan uw geloof kan verdragen.
Ik spreek nu over Gods gewone handeling met Zijn volk, want zo zegt Hij in Zijn Woord: "U geschiedde naar uw geloof." Matth. 9:29. Als een mens naar de oceaan gaat om water en slechts een eierdop meeneemt, dan zal hij daar geen vat vol mee thuis brengen. Ik weet zeer goed, dat onze kleine potten de belofte hebben van gelijk

gemaakt te zullen worden aan de bekkens van het altaar, maar toch moet ons gerecht in overeenstemming zijn met onze maat, zij die klein of groot. Dezelfde profeet zegt nogmaals, dat de heiligen "zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken van het altaar," hetwelk, hoewel het een uitbreiding veronderstelt, evenwel bepaald moet zijn tot die mate des geloofs, welke daarvoor bestemd is. Zach. 9:15, 14:20. En veronderstel dat deze bekkens de beloften betekenen, hoewel de heiligen, niet de beloften, er mee vergeleken worden, omdat zij, niet de beloften, de onderdanen des geloofs zijn, evenwel is het de belofte, door de mate van ons geloof in dezelve, die onze zielen voedt.

Toen Ahasveros een feest gaf aan zijn onderdanen, gaf men wijn te drinken in vaten of bekkens. Men dronk die niet naar de grootte van het vat, waarvan men zich bediende, maar zoals het met de gezondheid overeenkwam, en zoals de maag het wilde aannemen. Esther. 1:7 - 8. Uw geloof is zo een van de bekers of bekkens van de tempel, naar of overeenkomstig welke gij uw gerecht ontvangt, wanneer gij aanzit aan de tafel van God. En merk op, dat alle bekers niet van goud gemaakt waren, gelijk alle geloof niet van een zaligmakende soort is. Het gouden geloof, dat is het rechte, de zilveren bekers waren van een mindere soort. Openb. 3:18. Sommigen, zeg ik, hebben een gouden geloof, maar alle geloof is niet van goud.

Daarom, denk er om, ziel, dat uw beker, uw geloof, een gouden geloof of van de beste soort zij. Zie uit, zeg ik, naar een goed geloof, en naar een groot geloof, want een groot geloof ontvangt een groot gerecht. Voorheen plachten de bedelaars een bekken bij zich te dragon, wanneer zij naar een deur gingen om een aalmoes. Bijgevolg verloren zij er dikwijls bij, wanneer hun bekken maar klein, maar de milddadigheid van de gever groot was. Ja, hoe groter de milddadigheid, hoe groter het verlies, omdat het bekken van de bedelaar te klein was. Wees er wel opmerkzaam op, het is menigmaal zo in de zaken van onze God. Bent u een bedelaar, een bedelaar aan Gods deur, zorg er dan vooral voor, dat u een groot bekken hebt, want naar dat uw bekken is zal uw gerecht zijn. "U geschiede," zegt Hij, "naar uw geloof." Matth. 9:29.

51. Van de flessen en bekers van de tempel.

Hetgeen wij vervolgens hebben te beschouwen zijn de flessen en bekers van de tempel, hiervan lezen wij in 1 Kronieken 28:17, 52:19, Jesaja 22:24. Deze waren van groot nut onder de Joden, voornamelijk op hun feestdagen, als: hun sabbathen, nieuwe manen en dergelijke. Leviticus 23:13, Numeri 28:7, 1 Kronieken 16:3, Jesaja 25:6, 62:8 - 9. Bij voorbeeld, op de dag, dat David danste voor de ark "deelde hij uit aan het ganse volk, aan de ganse menigte van Israël, van de mannen tot de vrouwen toe, aan een iegelijk een broodkoek, en een schoon stuk vlees, en een fles wijn." 2 Samuel 6:19, 1 Kronieken 16:3. "En de HEERE der heirscharen ," zegt de profeet, "zal op deze berg", dat is, in de tempel, zinnebeeldig genomen, "alle volken een vette maaltijd maken, een maaltijd van reine wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn." Jesaja 25:6. Dat zijn feesttijden, de tijden, op welke onze Heere gewoon was zijn bruid in het wijnhuis te voeren, en met vreugde Zijn banier in liefde over haar hoofd uit te breiden. Hooglied 2:4 - 5.

De kerk van Christus is, helaas! uit zichzelf een zeer ziekelijk, teer wezen, een vrouw, een zwak vat, in hoeveel te meerdere mate moet zij dan wel niet zwak zijn, wanneer het haar gaat naar de gewoonte der vrouwen of wanneer zij ziek is van liefde? Dan heeft zij inderdaad behoefte aan een drank, want dan zinkt zij weg, en kan ze anders

niet op de been gehouden worden. Ondersteunt gijlieden mij," zegt ze, "met de flessen, versterkt mij met de appels, want ik ben ziek van liefde." Hooglied 2:5. Deze flessen waren dus typen van die feestvieringen en van die brede teugen der Goddelijke liefde, welke de Heere Jezus Zijn bruid bezorgt in de dagen dat Hij feest met haar viert. Want dan zegt Hij: "Drink, ja, drink overvloedig, o mijn liefste." Dit doet Hij om haar op te beuren in haar uren van droefheid en ter neer geslagenheid, want dan "zal het nieuwe koren de jongelingen vrolijk maken, en nieuwe wijn de maagden." Spreuken 31:6 - 7, Psalm 116:13, Jeremia 16:7, Hooglied 5, Zach. 9:17.
Niet alleen waren er flessen, maar ook bekers, en zij worden genoemd bekers der vertroosting en bekers der zaligheid, omdat zij, zoals ik zei, die waren, uit welke God, wanneer Hij feest viert met Zijn volk, of wanneer Hij avondmaal met hen houdt, bredere teugen van Zijn liefde aan Zijn heiligen te drinken geeft om de geest van de verslagenen weer op te wekken, en het hart van de gebrokenen weer te verlevendigen. Op deze tijden deed God Davids beker overvloeien. Want het wordt ons nu toegestaan om, als ons geloof het kan verdragen, vrijelijk te drinken uit Zijn genade, en vrolijk en blij met Hem te zijn. Psalm 23:5, Lukas 15:22 - 24, Hooglied 5:1, 7:11 - 12, Johannes 14:23, Openb. 3:20. Dit is het, waarop de apostel zinspeelt, wanneer hij zegt: "En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest, sprekende onder elkaar met Psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en Psalmende de Heere in uw hart." Eféze 5:18 - 19.
Want de bekers kunt gij, wat hun gebruik in het algemeen aangaat, op een lijn stellen met de bekkens, waarvan vroeger melding gemaakt is. Want de verzekeringen zijn de bloesems en bloemen des geloofs, die er niet altijd aan zijn, hoewel het gewoonlijk op feestdagen het geval is. Zo is de trap van het een nog steeds in overeenstemming met de maat van het andere. Jakobus 5, Rom. 15:13.

52. Van de schotels van de tempel.
In de tabernakel waren hiervan maar twaalf, en die waren van zilver gemaakt, maar in de tempel waren er in het geheel duizend en dertig. De dertig waren gemaakt van goud, de overige waren gemaakt van zilver. Ezra 1:9, Numeri 7:84. Deze schotels waren niet voor algemeen of onheilig gebruik, maar, zoals ik het opvat, waren het die, waarin het paaslam en andere spijsoffers werden opgedist, wanneer het volk kwam om te eten voor het aangezicht van God in Zijn heilige tempel. Ge weet, dat ik u vertelde, dat het vlees, de vaste spijze, tegengesteld was aan de melk: evenzo zijn deze schotels tegengesteld aan de bekkens, en bekers, en flessen van de tempel. Het vlees bestond uit twee soorten, gebraden en gekookt. Tot dat, hetwelk gebraden was, behoorde het paaslam, en tot dat, hetwelk gekookt was, behoorden de schuldoffers. Waarom Hij zegt, betreffende het paaslam: "U zal daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gekookt, maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd, met zijn schenkels, en met zijn ingewanden." Ex. 12:9.
Dit gebraden vlees was een type van het lichaam van Christus als lijdende voor onze zonden, hetwelk, toen het gebraden was, als het was werd en wordt opgedragen in schotels, en aan de gemeenten der heiligen voorgezet. Maar waarvan waren de schotels een type? Ik vraag eveneens, waarin schotel ons evangelisch paaslam nu opgedragen en het volk voorgezet wordt. Is het niet in de vier evangelisten, de profeten, en de zendbrieven der apostelen? Zij dus zijn de schotels en de ordinantie van het avondmaal, hierin worden ook de schuldoffers, met wat in de pan gebakken

wordt, zinnebeeldig toebereid voor de kinderen van de Allerhoogste. En waarom zouden zij geen type kunnen zijn van evangelische preken? Ik antwoord, dat mij dat niet zo gepast voorkomt, want de beste preken van de wereld zijn helaas! slechts als dunne schijfjes, uit deze grote schotels gesneden. Onze Evangelie - dienaren zijn de voorsnijders, de goede leer is het vlees, en de schotels, waarin dit vlees gevonden, wordt, zijn de heilige canonieke Schriften, enz., hoewel, zoals ik zei, meer bijzonder het Nieuwe Testament van onze Heer en Zaligmaker Jezus Christus.
Hierin wordt Christus ons zo waarachtig, levendig en volledig mogelijk voorgesteld als gekruisigd, of aan het vuur van Gods wet gebraden voor onze zonden, opdat wij door Hem uit het geloof mochten leven, ons voedsel trekkende uit Hem. 2 Cor. 3:12, Gal. 3:12, Hand. 3:18 - 22, 13:2 - 5, 26:22, 1 Petrus 1:10, Hand. 7:52, 15:15, 28:23, Rom. 16:26, Openb. 10:7. Er is in deze schotels niet slechts vlees, , maar ook saus, om, zo gij het verkiest, het vlees daarmee te eten, voor het paaslam zijn er bittere kruiden of oprecht berouw, en voor andere, zoals de dankoffers, is er een heilige vrolijkheid en gebed tot God om genade. Dit alles wordt ons in de heilige Schriften voorgezet, en ons daardoor aangeboden, als in de gouden schotels van de tempel. Die hierop wil smalen, laat hem smalen. De schotels waren ergens een type van, en die een geschikter tegenbeeld kan tonen dan hier in overweging is gegeven, laat die dat doen, en ik zal hem dankbaar zijn. Christenen, hier hebt gij uw vlees voor u staan, laten uw voorsnijders het voor u voorsnijden, en weet dit: hoe dieper gij in de saus doopt, hoe beter het smaken zal. Maar laat niet het ongeloof u zulke vreemde manieren leren, dat u de beste beten liggen laat. Want het staat u vrij om naar hartenlust van het beste, van het vette, en van het zoete te eten.

53. Van de uitgangen van de tempel.
Wat aangaat de ingangen van de tempel, daarover hebben wij reeds gesproken, namelijk, van het buitenste en binnenste voorhof, alsook van de deuren van het voorhuis en de tempel. De ingang was maar één rechte doorloop, en dat was een type van Jezus Christus, maar de uitgangen waren vele. Johannes 10:9, 14:6. Nu, zoals ik zei, er wordt te kennen gegeven, dat de uitgangen vele zijn, hetgeen beantwoord wordt door de vele wegen, welke de kinderen der mensen hebben uitgevonden om af te wijken van God. Christus is de weg in, maar de zonde de weg uit de tempel van God. Het is waar, ik lees niet van een beschrijving van de uitgangen van dit huis, zoals ik van de ingangen lees. Alleen vinden wij, dat toen men Athalia uit de tempel leidde, zij uitging door de weg, door welke de paarden in de stallen des konings kwamen, en dat zij daar als het was op de mesthoop van de paarden gedood werd. 2 Kon. 11:16, 2 Kronieken 23:15. Ook, toen Uzzia uit dit huis ging vanwege zijn overtreding, werd hij uitgeworpen door de gehele menigte en genoodzaakt om in een soort van pesthuis te gaan wonen tot aan de dag van zijn dood. 2 Kronieken 26:21.
Hoewel dus deze uitgangen niet bijzonder omschreven zijn, zo waren toch de oordelen, die hen vervolgden, die om hun overtredingen vandaar uitgeworpen werden, beide opmerkelijk en ontzettend, want op een mesthoop of in een pesthuis te sterven, en dat voor boze Hand., is een schandelijk en onterend ding. En God zal voort gaan met drek op het aangezicht dezulke te strooien, geen grootheid zal het verhinderen. Maleachi 2:3. Ja, en zal hen daarmee wegnemen. "Ik zal ze uit Mijn huis uitdrijven," zegt Hij, "Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben." Hosea 9:15.

Maar wat hebben wij in de dagen van het Evangelie te verstaan door het uitgaan uit het huis des Heeren, door of van vege de zonde?
Ik antwoord: als het vrijwillig gedaan wordt, dan leidt de zonde u uit, als het plaats heeft door de heiligen dwang van de kerk, dan geschiedt het door het rechtvaardig oordeel Gods, dat is, dezulken worden afgesneden en vandaar uitgeworpen als een rechtvaardige beloning voor hun overtredingen. Leviticus 20, 22:3, Ezech. 14:8, 1 Cor. 5:13.
Maar zeg ons, waar gaan zij heen, die aldus uit de tempel of de kerk van God geraakt zijn?
Ik antwoord: niet naar de mesthoop met Athalia, noch naar het pesthuis met Uzzia, maar naar de duivel, dat is de eerste stap, en zo, zonder berouw en bekering, naar de hel. Maar als hun zonde niet onvergeeflijk is, dan kunnen zij door berouw en boete in hun vorige staat hersteld worden, en in genade deze voorhoven weer betreden. De weg nu tot deze herstelling is, ernstig na te denken over hetgeen zij hebben gedaan, of door welke weg zij uitgingen uit het huis van God. Hierom wordt aan de profeet gelast om aan het weerspannige huis eerst de uitgangen van het huis en daarna de ingangen te tonen. Maar eerst, zeg ik, wordt hem gelast hun de uitgangen daarvan te tonen. Ezech. 43:10 - 11. En dit is van volstrekte noodzaak voor het herstel van de zondaar. Want voordat hij, die zichzelf uit Gods huis gezondigd heeft, ziet wat gevaar hij zich op de hals gehaald heeft door deze zijn boze uittreding, zal hij geen ongeveinsde begeerte hebben om daar weer in te komen.
Er is nog iets anders in betrekking tot deze zaak, hetwelk dient opgemerkt te worden. Er is een weg, door welke God ook van dit huis wijkt, en dat geschiedt ook door de zonde als de aanleidende oorzaak. De zonde eens mensen zal hem uitwerpen, en de zonde der mensen zal God uit Zijn eigen huis drijven. Hiervan leest gij bij Ezech. 11:23. "Ik heb Mijn huis verlaten," zegt Hij, "Ik heb mijn erfenis laten varen, Ik heb de beminde Mijner ziel in de hand van haar vijanden gegeven," en dat wel uit oorzaak van haar zonde. Jeremia 12:7. En ook dit is vreselijk. Het grote vonnis van Christus over de Joden lag hoofdzakelijk in deze woorden: "Uw huis worde u woest gelaten," dat is, God heeft u overgelaten aan naakte en ontblote wanden, en aan levenloze overleveringen. Denk dus ook over deze uitgang na. Helaas! een kerk, een was kerk, is maar een armzalig wezen, als God haar verlaat, als God haar laat varen. Met een was kerk bedoel ik zo een, die vergaderd is volgens de uitwendige regel, die God weg gezondigd heeft, zoals zij bijna geheel had gedaan, die van Laodicéa was. Openb. 3.
Hem, die zichzelf uit de kerk zondigt, kan het niet welgaan in de wereld, en hun, die God er uit gezondigd hebben, kan het niet welgaan in de kerk. Een kerk, die God van zich weg gezondigd heeft, is inderdaad een akelige klomp. Gij dus, die in Gods kerk zijt, wees op uw hoede, dat u uzelf daar niet uit zondigt, en wees ook op uw hoede, dat terwijl gij er in blijft, gij God niet weg zondigt, want daar komt het vandaan, als er niets goeds gevonden wordt. "Wee hun", zegt God, "als Ik van hun zal geweken zijn!" Hosea 9:12.

54. Van de zangers die tot de tempel behoorden.
Nu wij tot zover de tempel doorgegaan zijn, komen wij tot de zangers, die daar waren. Er waren veel zangers, maar zij waren allen van de kerk, hetzij Joden of proselieten. Ook werd het, voor zover ik weet, onder de Oud-Testamentische Godsverering niemand toegelaten om de liederen van de kerk te zingen, en dat deel der

Godsverering met de heiligen te vieren, dan zij, die dat, ten minste in schijn, waren. Het lied van Mozes, van Debora, en van hen, die voor David dansten, benevens andere, van welke gij leest, zij werden allen gezongen, hetzij door Joden van natuur, of door dezulken die tot hun godsdienst bekeerd waren. Ex. 15:1, Richteren 5:1 - 2, 1 Samuel 18:6. En zo'n Godsverering werd dan veroorzaakt door Gods geduchte verschijning om hunnent wil, tegen de macht van hun vijanden, de Heidenen.
Maar wij zijn bepaald tot de liederen van de tempel, een meer bepaalde type van de onze in de kerk onder het Evangelie.
1. De zangers dan waren vele, maar de voornaamste onder hen waren in de dagen van David, David zelf, Asaf, Jeduthun en Heman, en hun zonen.
2. In Davids tijd beliep het aantal van de voornaamsten van deze zangers twee honderd acht en tachtig. 1 Kronieken 25. Deze zangers van de oude dag moesten hun liederen bij het brandoffer zingen, hetwelk een type was van het geofferde lichaam van Christus, van welk offeren wij gedachtenis vieren aan de tafel des Heeren, aan het einde van welke Christus en Zijn discipelen een lofzang zongen. Matth. 26:30. En gelijk het vanouds de kerk was, die voor God liederen aanhief in de tempel, overeenkomstig de instelling, zo ook moeten zij naar Gods aanwijzing gezongen worden in de kerk van de nieuwe bedeling.

Daarom, 1. Dat ervan hen, die zingen, gezegd wordt, dat zij de verlosten zijn.
2. Dat ervan de liederen, die zij zingen, gezegd wordt, dat het "de liederen van hun verlossing" zijn. Openb. 5:9 - 10.
3. Dat het liederen waren en zijn, die niemand anders kan leren dan zij.

Maar laten wij het beeld en het tegenbeeld eens tegen elkaar vergelijken.

1. Zij werden vanouds aangewezen om te zingen, die bedreven en bekwaam waren in het zingen van liederen. En als antwoord hierop wordt er gezegd, dat niemand onze NieuwTestamentische liederen kon leren, dan de honderd en vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren. 1 Kronieken 15:22, Openb. 14:3.
2. Deze liederen werden gezongen met harpen, luiten, cimbalen en trompetten, een type van ons zingen met geestelijke vreugde door de genade, die in ons hart is. 1 Kronieken 25:6, 2 Kronieken 29:26 - 28, Kol. 3:16.
3. De zangers onder het oude verbond moesten gekleed zijn in fijn linnen, welk fijn linnen een type was van onschuld en van een oprechte wandel. Hierom worden de zangers onder het Nieuwe Testament maagden genoemd, dezulken, in welker mond geen bedrog was en die "onberispelijk" waren "voor de troon van God." 1 Kronieken 15:27, Openb. 14:1 - 5. Zie ook 7:9 - 16, Psalm 33:1.
4. De liederen, die in de tempel gezongen werden, waren nieuw, of zulke, die samengesteld waren naar de wijze van herhaalde genade blijken, welke de kerk van God had ontvangen of zou ontvangen. En hieraan beantwoordende moet de kerk nu nieuwe liederen zingen, met nieuwe harten, voor nieuwe genade blijken. Psalm 33:3, 40:3, 96:1, 144:9, Openb. 14:3. Nieuwe liederen, zeg ik, zijn gegrond op nieuwe stof, nieuwe aanleiding, nieuwe genade blijken, nieuwe bevrijdingen, nieuwe ontdekkingen van God aan de ziel, of voor nieuwe gestalten des harten, en zijn zulke, die het meest roerend het meest strelend, het meest verkwikkend zijn voor de ziel.
5. Deze liederen van de oude dag werden, om ze van de Heidense te onderscheiden liederen Gods, liederen des Heeren genoemd omdat zij onderwezen werden door

Hem en geleerd van Hem, en omdat aan de zangers werd geboden, dat zij ze tot Zijn lof en eer moesten zingen. Hierom zei David, dat God een nieuw lied in Zijn mond gegeven had, "een lofzang voor onze God." 1 Kronieken 25:7, Psalm 47:6 - 7, 137:4, 40:3 - 4.

6. Deze liederen werden ook genoemd "liederen Sions," en "de gezangen des tempels, "Psalm 137:3, Amos 8:3. En zij worden zo genoemd, omdat zij, namelijk die van Sion en de aanbidders in de tempel, ze daar hadden te zingen. Ik zeg, zij moesten door de kerk in de kerk gezongen worden, aan Hem, die de God van de kerk is, voor de genade blijken, gunstbewijzen en zegeningen, die zij van Hem ontvangen heeft. Liederen Sions, tempelzangen moeten gezongen worden door Sions zonen en tempelaanbidders. De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren, en met gejuich, onder het aanheffen van liederen, tot Sion komen, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen: vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvliegen. Daarom zullen zij komen en zingen in de hoogte, of op de berg Sions, en daar tezamen vloeien om de goedheid des Heeren te vermelden. "Gij bergen! maakt een groot gedreun met vreugdegezang," laat hen juichen, die in de rotsstenen wonen. Jesaja 44:23, 42:11, 55:11.

Gode lofzangen aan te heffen is de hoogste Godsverering, die wij in staat zijn in de hemel te volbrengen, en het is veel als zondaren op aarde, zonder genade, in staat zouden zijn om dit naar Zijn instelling op een Hem welgevallige wijze te verrichten. Ik bid God, dat het door al diegenen, die heden ten dage de kerken binnentreden, in de geest en met het verstand geschiede.

55. Van de vereniging van het heilige en het heilige der heilige van de tempel.

Hetgeen gewoonlijk wordt aangeduid door de naam van de tempel van God te Jeruzalem, werd, beschouwd als bestaande uit twee delen, de buitenste en de binnenste tempel, of het heilige en het heilige der heilige genoemd. Zij waren gebouwd op een en dezelfde grondslag, ook kon men niet in het heilige der heiligen komen dan door het heilige. 1 Kon. 3:1, 6:1, 2 Kronieken 5:1, 13, 7:2.

Het eerste huis, namelijk dat, waarover wij hebben gesproken, was een type van de strijdende kerk, en het heiligste gedeelte was een type van de triomferende kerk, ik zeg, van de triomferende kerk, zoals zij nu is. Zo was dan het huis, als bestaande uit deze twee delen, een schaduw van de kerk beide in de hemel en op de aarde. En dat zij samengevoegd zijn door een en dezelfde grondslag was om te tonen, dat zij boven en wij beneden echter een en hetzelfde huis van God zijn. Hierom worden zij en wij tezamen genoemd: "Al het geslacht in de hemelen en op de aarde." Eféze . 3:14 - 15. En hierom wordt er nogmaals gezegd, dat wij, gelovigen op aarde, zijn "gekomen tot de berg Sion, en de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen, en tot de Middelaar van het Nieuwe Testament, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel." Hebr. 12:22 - 24.

Het onderscheid dan tussen ons en hen is, niet dat wij in werkelijkheid twee, maar één lichaam in Christus zijn, op onderscheidene plaatsen. Het is waar, wij zijn onder aan de trappen en zij boven, zij in hun feestgewaad en wij in onze daagse kleren, zij in de haven, maar wij in de storm, zij in de rust, en wij in de woestijn, zij zingende, als gekroond met vreugde, wij tranen stortende, als gekroond met doornen. Maar wij

allen, zeg ik, zijn van één huis, van één gezin, wij zijn allen de kinderen van een Vader. Dit moeten wij dus niet vergeten, opdat wij onszelf de weg niet versperren voor veel, waarop wij anders terwijl wij hier beneden zijn het recht hebben.
Laten wij daarom, zeg ik, bedenken, dat de tempel van God slechts één is, hoewel verdeeld, zoals men het noemen kan, in keuken en zaal, boven- en benedenvertrek, of het heilige en heilige der heiligen. Want hij staat op dezelfde grondslag, en wordt slechts één, de tempel Gods, genoemd, welke gebouwd is op de Heere onze Zaligmaker. Ik zei u daar pas, dat niemand onder de oude dag in het heilige der heiligen kon gaan dan door het heilige, door het voorhangsel, dat de scheiding daartussen uitmaakte. Ex. 26:33, Leviticus 16:2, 12, 15, Hebr. 9:7 - 8, 10:19.
Waarom zij, die, terwijl zij leven, het heilige haten en daarvan afwijken, zich bedriegen, wanneer zij het heilige der heiligen. dat is, de hemel, menen binnen te gaan wanneer zij sterven. Nee, mannen, de weg naar het heilige der heiligen ligt door het heilige, de weg naar de hemel ligt door de kerk op aarde, omdat Christus daar door Zijn Woord moet worden aangenomen door het geloof, voor Hij door ons in persoon kan worden aangenomen in de zalige verschijning. De kerk op aarde is als het huis der vrouwen, waarvan gesproken wordt in het boek Esther, waar wij door spijs en drank, door mirre - olie en specerijen moeten worden toebereid en geschikt gemaakt om in te gaan tot de slaapkamer van de bruidegom, of, zoals Paulus zegt, "bekwaam gemaakt om deel te hebben aan de erfenis van de heiligen in het licht." Esther 2, Kol. 1:12.

56. Van het Heilige der heiligen of de binnenste tempel.
Het heilige der heiligen was, zoals ik zei, een voorstelling van de hemel zelf, bijgevolg een type van die plaats, waar de meest bijzondere tegenwoordigheid van God is, en waar Zijn gelaat het duidelijkst wordt gezien, en de blijdschap van Zijn gezicht het meeste wordt genoten. Hebr. 9:23 - 24, Ex. 25:22, Numeri 7:89. Het heilige der heiligen was duister, het had geen vensters, hoewel die rondom in de kamers waren, de meer bijzondere tegenwoordigheid van God op de berg Sinaï was ook in de dikke duisternis, die daar heerste. 1 Kon. 8:12, 2 Kronieken 7:1, Ex. 19:9, 20:21.
1. Dat dit heilige der heiligen aldus gemaakt was, diende dus om te tonen, dat God, als in de hemel, voor ons op aarde geheel en al onzichtbaar is, en niet anders dan door het geloof kan bereikt worden. Want, zeg ik, daar dit huis geen vensters had, kon niets daarin gezien worden door het sterkste licht van deze wereld. De dingen aldaar werden alleen gezien bij het licht van het vuur van het altaar, hetwelk een type was van het schijnen van de Heilige Geest in onze harten. 1 Cor. 2. En hierom wordt er, niettegenstaande deze duisternis, gezegd, dat Hij een licht bewoont, dat voor niemand toegankelijk is, voor niemand, behalve voor de Hogepriester, Christus. 1 Tim. 6:16, 1 Petrus 3:21 - 22.
2. Het heilige der heiligen dus was dusdanig gebouwd, om te tonen hoe verschillend onze staat op aarde zal zijn. Wij wandelen hier bij een licht, bij het licht van een geschreven Woord, want dat is nu een lamp voor onze voet en een licht voor ons pad. Maar die plaats, waar geen geschreven Woord zal zijn, noch ordinanties, zoals hier, zal niettemin ons helderder en duidelijker schijnsel geven, dan wanneer al de lichten, die er in de wereld zijn, bij elkaar gevoegd werden om één man te verlichten. Want God is licht, en geheel geen duisternis is in Hem. 1 Joh. 1:5. En in Zijn licht, en in het

licht van het Lam onmiddellijk, zullen wij leven, en wandelen, en ons verheugen, alle de dagen der eeuwigheid.
3. Dit was ook aldus verordineerd om te tonen, dat wij, terwijl wij in de eerste tempel zijn, door het geloof moeten leven, in betrekking tot hetgeen er is, of in betrekking tot hetgeen er gedaan wordt in de tweede tempel. Hierom wordt er gezegd, doelende op deze zaak: "Want wij wandelen door het geloof, en niet door aanschouwen." 2 Cor. 5:7. Van de dingen, die daar zijn, wordt ons verhaald, en wel van de ark der getuigenis, en de genadetroon, en de cherubs der heerlijkheid, en de tegenwoordigheid van Christus, en van God, ik zeg, er wordt ons daarvan verhaald door het Woord, en wij geloven dat, en worden daardoor verrukt, en hopen er hiernamaals heen te gaan, maar in een andere zin zien wij het niet. Daarom heet het, dat "wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet: want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet zijn eeuwig." 2 Cor. 4:18.
4. Het oude volk mocht niet in het heilige der heiligen zien, opdat zij niet stierven, uitgezonderd alleen hun hogepriester, die mocht er in gaan. Numeri 17:13. Om te tonen, dat wij, terwijl wij hier zijn, ons moeten wachten voor ijdele waaghalzerij, want er is niets van de hemel te zien, zolang wij hier beneden zijn, anders dan door het geloof in Gods eeuwig testament. Wel is waar mogen wij nu komen tot het heilige der heiligen, zelfs even nabij als de eerste tempel het ons veroorlooft, maar het moet geschieden door bloed en geloof, niet door ijdele overlegging, werking der zinnen, of vleselijke redenering. Hebr. 10:19.
5. Dit heilige der heiligen was naar alle zijden vierkant, de hoogte, en de lengte, en de breedte waren gelijk. Dusdanige vorm houdt het denkbeeld van volmaaktheid in, zoals ik elders heb aangetoond, waarom het opzettelijk zo gebouwd was om ons te tonen, dat al de volheid der gelukzaligheid daar is, en dat wel wat aangaat de aard, en de trap, en de duur. Alzo: "wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden," 1 Cor. 13:8 - 10, Hebr. 10:19 - 22.

57. Van het voorhangsel van de tempel. Het voorhangsel van de tempel was een neerhangend gordijn, gemaakt van "hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen," en daar waren cherubs op gewerkt. Ex. 26:31.
1. Dit voorhangsel was een scheiding tussen het heilige en het heilige der heiligen, en ik beschouw het als dienende om de heiligste dingen voor het gezicht van de aanbidders te verbergen, wanneer de hogepriester inging om de dienst van God te verrichten. Ex. 26:33, 2 Kronieken 3:14, Hebr. 9:8.
2. Het voorhangsel was een type van twee dingen.
   (1.) Van die zichtbare hemelen, door welke Christus opvoer toen Hij heenging om onze Voorspraak te zijn. En evenals de priester, wanneer hij in het heilige der heiligen ging, door het voorhangsel uit het gezicht van het volk verdween, evenzo werd Jezus Christus, toen Hij opvoer, door de hemelen, dat grote en uitgestrekte gordijn, opgenomen en buiten bereik van het gezicht van Zijn volk alhier gesteld. Ook wordt gij nog steeds door hetzelfde gordijn, sedert het als een tent voor Hem geworden is om in te wonen, buiten ons gezicht gehouden, want nu zien wij Hem niet, en zullen wij Hem ook niet zien, totdat deze hemelen worden opgerold als een rol, en verdwijnen gelijk een ding, dat opgerold wordt. Jesaja 40:22, Hand. 1:9 - 11, 3:19 - 21, 1 Petrus 1:8.

(2.) Dit is dat voorhangsel, door hetwelk Jezus, zoals de apostel zegt, als onze Voorloper is ingegaan in het binnenste heiligdom van God. Want met het voorhangsel moeten hier ook de hemelen, of het uitgebreide firmament daarvan, bedoeld zijn, gelijk beiden Markus en Petrus zeggen: Hij "is opgenomen in de hemel, en is gezeten aan de rechterhand van God." Markus 16:19, 1 Petrus 3:22.

3. Het voorhangsel van de tempel was gemaakt van hemelsblauw, de eigen kleur van de hemel, benevens van purper, en karmozijn, en scharlaken, welke de kleuren zijn van veel van de wolken, door de weerkaatsing van het zonlicht. Maar nogmaals, 4. Het voorhangsel was ook een type van het lichaam van Christus. Want evenals het voorhangsel van de tempel, toen het heel was, de dingen van het heilige der heiligen voor ons gezicht verborg, maar toen het gescheurd was, de mensen de gelegenheid gaf om er in te kijken en ze te zien, evenzo was het lichaam van Christus, zolang het heel was, oorzaak, dat wij van de dingen van het heiligdom niet dat gezicht hadden, dat wij ervan hebben, sinds Hij doorstoken werd. Hierom wordt er gezegd, dat wij door het geloof ingaan in het heiligdom door het voorhangsel, dat is te zeggen, door Zijn vlees. Hebr. 10:19 - 22.

Maar toch, het is al zeg ik, door het geloof, en inderdaad, het scheuren van het voorhangsel op de dag, dat Christus gekruisigd werd, predikte ons dit luide. Want niet zodra was het lichaam van Christus doorstoken, of het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën van boven tot beneden, en zo werd de gelegenheid geopend voor een duidelijker gezicht van wat daarachter was, beide in het beeld en in het tegenbeeld. Matth. 27:50 - 53, Hebr. 10:19 - 20.

Zo ziet gij, dat het voorhangsel van de tempel een type was van de zichtbare hemelen, en ook van het lichaam van Christus: van het eerste, omdat Hij daar doorging naar de Vader, van het tweede, omdat wij daardoor vrijmoedigheid hebben om naar de Vader te gaan. Ik lees nog van twee andere voorhangsels, namelijk van dat, hetwelk uitgespreid was over het gezicht van Mozes, opdat de kinderen Israëls hem niet sterk zouden aanzien, en van het eerste voorhangsel van de tabernakel. Maar hiervan zal ik in deze plaats niet spreken. Op het voorhangsel van de tempel waren ook afbeeldingen van cherubs, dat is van engelen, om te tonen dat evenals de engelen hier bij ons zijn en over ons de wacht houden al de dagen van onze pelgrimstocht door deze wereld, dat zij evenzo, wanneer wij sterven, gereed staan, en wel aan het voorhangsel, aan de deur van deze hemelen, om ons op een wenk te komen halen, en ons weg te voeren in Abrahams schoot. Lukas 16:22. Het voorhangsel dan, aldus opgevat, leert ons ten eerste waar Jezus is, namelijk niet hier, maar ginds in de hemel, waaruit wij Hem moeten verwachten. Het leert ons ook, dat als wij reeds nu de heerlijke dingen, die in het heilige der heiligen zijn, willen onderscheiden, wij er naar moeten zien door Jezus, door het voorhangsel, "dat is, door Zijn vlees." Ja, het leert ons, dat wij door het geloof in Hem zover kunnen komen, dat wij ons als vertegenwoordigen in de schoonheid en liefelijkheid van die dingen.

58. Van de deuren van de binnenste tempel.

1. Behalve het voorhangsel was er een deur naar de binnenste tempel, en die deur was gemaakt van olijfhout. "En aan de ingang der aanspraakplaats maakte hij deuren van olie - achtig hout. De twee deuren ook waren van olie-achtige bomen, en hij graveerde daarop graveringen van cherubs, en van palmbomen, en van open bloemen, welke hij

met goud overtoog, ook trok hij goud over de cherubs en over de palmbomen." 1 Kon. 6:31 - 32.

2. Deze deuren waren een type van de poort des hemels, welke de ingang vormt tot de eeuwige woningen, welke aan geen zijde van het voorhangsel zijn. Ik zei u vroeger dat het voorhangsel een type was van de zichtbare hemelen, welke God uitgebreid heeft als een gordijn, en door welke Christus heenging, toen Hij opvoer naar de rechterhand des Vaders.

3. Nu, aan geen zijde van dit voorhangsel vind ik, zo als ik zei, een deur, een poort, opengaande met twee bladen, zoals wij dat vroeger vinden bij de deur van de buitenste tempel. Dit zijn die, welke de Psalmist aanspreekt, wanneer hij zegt: "Heft uw hoofden op, gij poorten! en verheft u, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der ere inga." Psalm 24:7 - 9.

4. De deuren van de tempel waren gemaakt van dennenhout, maar deze, zoals gij ziet, waren gemaakt van olijfhout, om ons door die vette boom, dat rijke type, te tonen, welke heerlijkheid wij zullen ontmoeten, die waardig zullen geacht worden deze poorten binnen te gaan. De olijfboom ontleent zijn naam aan zijn olie en aan zijn vetheid, en de deuren, die toegang verleenden tot het heilige der heiligen, waren gemaakt van deze olijfboom. Rom. 11:16, 18.

5. Cherubs waren er ook gegraveerd op deze deuren, om te tonen, dat evenals de engelen ons ontmoeten aan de tempeldeur, en op ons wachten in de tempel, en eveneens gereed staan aan het voorhangsel, dat zij ook zo gereed staan aan de poort van het huis met de vele woningen om ons het welkom toe te roepen, en ons in de kamers binnen te leiden.

6. Palmbomen ook, even als die gegraveerd waren op de tempeldeuren, zo ook vinden wij ze hier voor de aanspraakplaats op de deuren, die daarheen toegang verlenen, om te tonen, dat evenals Christus ons de overwinning gaf bij ons eerste binnentreden in het rijk des lichts, Hij zo die overwinning zal voleindigen door ons de eeuwige zaligheid te schenken. Aldus is Hij de Werkmeester en Voleinder van ons geloof. Want zo zeker als wij eerst de palmtak ontvingen door het geloof, zo zeker zullen wij die, als een teken van Zijn getrouwheid, eeuwig in onze handen dragen in de hemel der hemelen. Openb. 7:9.

7. Open bloemen zijn hier ook gegraveerd, om te tonen, dat Christus, die de deur is tot de heerlijkheid, zowel als de deur tot de genade, ons dierbaar zal zijn, wanneer wij daar binnentreden, evengoed als bij de eerste schrede, die wij daarheen richtten in een zondige en jammervolle wereld. Christus zal nooit Zijn zoete geur verliezen in de neusgaten van Zijn kerk. Hij is ons nu bij uitnemendheid lief en dierbaar, zal dat zijn bij de dood, en het allerliefst en dierbaarst, wanneer wij door Hem het huis der vele woningen binnengaan, dat voor ons in de hemel is toebereid.

8. De palmbomen en open bloemen kunnen ook een type zijn van hen, die dierbaar zijn in Gods oog, en waardig zullen worden geacht Zijn koninkrijk te ontvangen, enigen door de oprechtheid van hun hart, andere door de goede reuk, die er uitgaat van hun leven. "De oprechten zullen wonen voor Uw aangezicht, en die zijn weg wel aanstelt zal ik Gods heil doen zien." Psalm 140:14.

9. Dus liefelijk op aarde, liefelijk in de hemel, en hij, die hier de vrucht van het Evangelie draagt, zal het voor zichzelf en tot zijn eeuwige troost aan de poorten der heerlijkheid ondervinden.

10. Deze allen waren overtrokken met goud, zal u misschien zeggen, en zo was het ook op de deur van het eerste huis. Toegestemd, maar merk op, dat wij hier een toevoeging hebben. Hier is goud op goud. Hij overtoog ze met goud en trok er toen goud over. De Heere geeft genade en ere. Psalm 84:11. Goud en goud. Goud getrokken over goud. Genade is goud in bladen, en heerlijkheid is goud in platen. Genade is dun goud, heerlijkheid is goud, dat dik is. Met goud overtogen, en daar goud over getrokken, en dat beide over de palmbomen en over de cherubs. Goud over de palmbomen, dat is, over de heiligen, goud over de cherubs, dat is over de engelen. Want ik twijfel niet of de engelen zelf zullen meerdere heerlijkheid ontvangen voor de diensten, welke zij Christus en Zijn kerk op aarde hebben bewezen.
11. De engelen zijn Gods maaiers, en ongetwijfeld zal Hij hun een goed loon geven, wanneer zij hun werk af hebben, namelijk heerlijkheid bij de heerlijkheid, die zij bezitten. Matth. 13:38 - 39, 24:31, Johannes 4:36.
12. U weet, dat de maaiers gewoonlijk goed betaald worden voor het inzamelen van het koren, en ik twijfel niet, of zo zal het ook met hen zijn, wanneer de grote inzameling over is. Maar welk een intrede in het leven is hier? Hier is goud op goud aan de deur, bij onze eerste schrede in het koninkrijk.

59. Van de gouden nagels van de binnenste tempel.
Ik zal mij niet inlaten met al de nagels van de tempel, zoals met die, welke van ijzer gemaakt waren, enz., 1 Kronieken 22:3, maar alleen met de gouden nagels, van welke gij leest waar hij zegt: "En het gewicht van de nagels was tot vijftig sikkels goud." 2 Kronieken 3:9. Deze nagels waren, zoals ik het opvat, allen ingedreven in het heilige der heiligen, en naar de vorm het meest gepast voor hetgeen, waarvan zij een voorstelling waren.
1. Sommige daarvan stelden Christus Jezus onze Heere voor als in Zijn Middelaars ambt vastgemaakt in de hemelen, waarom de Heilige Geest in een plaats, waar Hij spreekt van Christus als voortkomende uit Juda om Middelaar te zijn, zegt: "Van hetzelve zal de hoeksteen, van hetzelve zal de nagel voortkomen." Zach. 10:4. Nu, dat Hij vergeleken wordt met een nagel, een gouden nagel, dient om te tonen, dat, evenals een nagel door indrijving vastgemaakt wordt in zijn plaats, Christus alzo, door de eedzwering Gods, tot een eeuwige priesters is gemaakt. Hebr. 7:25. Daarom, gelijk Hij nogmaals zegt, dat de nagel, het priesterschap van Aäron, die ingeslagen was in een vaste plaats, weggenomen en afgehouwen zal worden, en vallen zal, zo zal Hij, die de sleutel van David heeft, welke is Christus, Openb. 3:7, door God als een nagel worden ingeslagen in een vaste plaats, en daar blijven, daarom zegt Hij nogmaals, "En hij zal wezen tot een stoel der ere," of genadetroon "voor het huis van Zijn Vader." En verder, "Men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis van zijn vader, der uitspruitelingen en der afkomelingen ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen." Jesaja 22:20 - 25. Overeenkomstig hetgeen geschreven is: "En zij zongen een nieuw lied," aan het Lam, dat geslacht was, "zeggende: Gij Zijt waardig," enz. Openb. 5:9 - 12.
En daarom is het weer, dat Christus, onder de gelijkenis van een nagel, door de heiligen inderdaad als hun groot plechtanker der hoop beschouwd wordt, dat zij zeker zullen ingaan in het hemels koninkrijk, omdat Hij in de hemel is. Hierom zei men onder de oude dag: God heeft ons "een nagel" gegeven "in Zijn heilige plaats", een nagel, zegt de tekst, "een pin, een standvastig en zeker verblijf," zegt de kanttekening.

Ezra 9:8. Nu, deze nagel in zijn heilige plaats is Christus, zoals boven werd aangetoond, Christus als bewoner van de hemel, en als daar blijvende en eeuwig levende voor ons. Hierom wordt Hij, als daar zijnde, ons hoofd, ons leven en onze zaligheid genoemd, en wordt er eveneens van ons gezegd, dat wij mee gezet zijn in de hemel in Hem. Eféze . 1, Kol. 3:3, Eféze . 2:5 - 6.

2. Sommige van deze nagels waren typen van de heilige woorden Gods, welke voor eeuwig vastgezet zijn in de hemel. Typen, zeg ik, van hun "ja en amen." Hierom vergelijkt Salomo in een andere plaats de woorden van de wijze God met "prikkelen en nagels, diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enige Herder." Prediker 12:11. Zij worden prikkelen genoemd, omdat, evenals deze de ossen aandrijven in het trekken, evenzo de woorden Gods de Christenen aandrijven in hun heilige verrichtingen. Zij worden nagels genoemd om te tonen, dat, evenals nagels, wanneer zij goed vast geslagen zijn in een hechte plaats, niet gemakkelijk bewogen worden, zo ook Gods woorden, door Zijn wil, vaststaan tot in eeuwigheid. De meesters der verzamelingen zijn in de eerste plaats de apostelen.
De enige Herder is Jezus Christus. Hierom wordt ervan het Evangelie van Christus gezegd, dat het eeuwig is, dat het blijft tot in eeuwigheid. En dat het vaster staat dan hemel en aarde. Jesaja 40:6 - 8, 1 Petrus 1:24 - 25, Hebr. 13:20, Openb. 14:6, Matth. 24:35. De Heere Jezus dan en Zijn heilige woorden zijn de gouden nagels van de tempel, en het vast slaan van deze nagels in de tempel was om te tonen, dat Christus heden en gisteren en tot in eeuwigheid dezelfde is, en dat Zijn Woorden stand houden en dezelfde blijven tot in aller eeuwen eeuwigheid. Hij dan, die Christus heeft, heeft een nagel in het heiligdom, hij, die de belofte van zaligheid heeft, heeft ook een nagel in de hemel, een gouden nagel in de hemel!

60.Van de vloer en de wanden van de binnenste tempel.
1. De vloer van de aanspraakplaats was belegd met cederhout, en evenzo de wanden van dit huis. "Daartoe bouwde hij twintig ellen met cederen planken aan de zijden van het huis, van de vloer af tot de wanden: dit bouwde hij Hem van binnen tot een aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen. 1 Kon. 6:16.
2. Dat hij ons verhaalt, waarmee het was belegd, en het ook aldus herhaalt, zeggende: "tot een aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen," het is, omdat hij er de opmerkzaamheid op wil vestigen, dat dit alleen de plaats is, die aldus werd toebereid.
3. Twintig ellen, dat was de lengte en breedte en hoogte van het huis, zodat hij ons hierdoor leert, dat het naar alle zijden aldus gebouwd werd.
4. De ceder is, als ik mij niet vergis, de hoogste der bomen. Ezech. 31:3 - 8. Nu, dat er gezegd wordt, dat het huis, de aanspraakplaats, rondom daarmee belegd was, kan ten doel hebben om ons te tonen, dat in de hemel en nergens elders het toppunt van alle volmaaktheid is. Volmaaktheid is er in de kerk op aarde, maar niet zodanig als er in de hemel is.
(1.) Er is een natuurlijke volmaaktheid, en als zodanig is een penny even natuurlijk zilver als een shilling.
(2.) Er is een volmaaktheid bij wijze van vergelijking, en als zodanig kan iets tegelijk volmaakt en onvolmaakt zijn, geluk een halve kroon meer is dan een shilling, maar minder dan een kroon.

(3.) Dan is er ook nog wat wij de uiterste volmaaktheid noemen, en dat is het, wat niet kan worden toegevoegd aan of genomen van Hem, en zo is God alleen volmaakt. Nu, de hemelse heerlijkheid is die, welke alle volmaaktheid op aarde te boven gaat, evenals de ceder alle bomen te boven gaat, ten opzichte van de hoogte. Hierom stelt God, wanneer Hij van Zijn eigen verhevenheid spreekt, deze voor door haar hoogte. De hoge God, de Hoogste, en de Hoge en Verhevene, en de Allerhoogste. Psalm 97:9, 138:6, Genesis 14:19 - 21, Daniël 3:26, 5:18, Psalm 18:13, 87:5, Lukas 1:32, 6:35, Jesaja 57:15, Psalm 9:2, 56:2, 92:1, Jesaja 14:14.

Deze termen worden ook gebruikt voor dit huis, omdat het de plaats was, waar de uiterste volmaaktheid woonde. Ik neem de ceder dus in deze plaats voor het begrip van volmaaktheid, namelijk het cederhout, waarmee dit huis was belegd. Want aangezien het de wijsheid Gods is menigmaal tot ons te spreken door bomen, goud, zilver, stenen, beesten, vogels, vissen, spinnen, mieren, kikvorsen, vliegen, luizen, stof, enz., en hier door hout, hoe zouden wij dan daardoor Zijn stem verstaan, als wij rekenen, dat er geen betekenis in ligt?" En het ceder aan het huis inwendig was gesneden met knoppen en open bloemen, het was al ceder, geen steen werd gezien." 1 Kon. 6:18. Knoppen en bloemen waren het, waarmee de gouden kandelaar versierd was, zoals gij leest bij Ex. 25:33, 35, 37:10, 21.

De kandelaar was een type van de kerk, en de knoppen en bloemen waren een type van haar sieraden. Maar hoe! zal de hemel rondom behangen worden met de sieraden der heiligen, met de vruchten van hun genade gaven? Wel, het is zeker, dat er iets meer dan gewoon mee gedaan zal worden, aangezien het hun toegelaten wordt hen te volgen in het heiligdom, Openb. 14:13, en aangezien er gezegd wordt, dat hun, de heiligen, daarvoor een geheel zeer uitnemend en eeuwig gewicht der heerlijkheid zal geschonken worden in de hemelen. 2 Cor. 4:16 - 17. "Het was al ceder, geen steen werd gezien."

Neem steen in de type of het beeld voor hetgeen het werkelijk was, en in het tegenbeeld voor hetgeen het zinnebeeldig is, en dan moge het voor ons inhouden, dat er in de hemel, het tegenbeeld van dit heilige der heiligen, nooit of nimmer enige hardheid des harten zal zijn in hen, die voor eeuwig de deelgenoten zijn der hemelse zaligheid. Alle onvolmaaktheid komt voort uit de slechtheid van het hart, maar er zullen geen slechte harten zijn in de heerlijkheid. Geen kennen ten dele, geen verkeerde gesteldheid, geen werkingen der lusten of bedorvenheden zullen daar zijn, Nee, al de hemelen door niet.

Hier worden zij, helaas! gezien, en dat nog wel in de besten der heiligen, omdat hier ons licht met duisternis vermengd is, maar daar zal geen nacht zijn, noch ook maar één steen gezien worden. "Daartoe overtoog hij de vloer van het huis met goud." 1 Kon. 6:30. Dit is gelijk aan hetgeen wij lezen van het Nieuwe Jeruzalem, neerdalende van God uit de hemel, zegt de tekst: "En de straat der stad was zuiver goud," en ook gelijk aan hetgeen waarvan gij leest in Exodus: "En zij zagen de God van Israël, en onder Zijn voeten als een werk van saffier stenen, en als de gestalte des hemels in zijn klaarheid." Openb. 21:21, Ex. 24:10.

Al de visioenen waren rijk, maar deze was de rijkste: de vloer van het huis bedekt of overtogen met goud! De vloer en de straat zijn wandelplaatsen, en hoe rijk zullen onze voetstappen dan zijn!

Helaas! hier vallen wij soms in de modder, en dan weer struikelen wij over blokken en stenen. Hier vallen wij soms in kuilen, en wordt onze ziel dikwijls gevangen in een

strik, maar daar zal niets van dat alles zijn. Goud! goud! alles zal goud en gouden volmaaktheden zijn, wanneer wij komen in de heilige plaats! Job zette op zijn best zijn schreden slechts in boter, maar wij zullen al onze schreden dan op het goud van het heiligdom zetten.

61. Van de ark des verbonds, welke geplaatst was in de binnenste tempel.
In het Woord lees ik van drie arken, te weten, Noachs ark, die, waarin Mozes verborgen werd, en de ark des verbonds van God. Genesis 6:14, Ex. 2:3 - 5. Maar het is de ark des verbonds, over welke ik nu zal spreken. De ark was gemaakt van sittimhout, twee ellen en een halve was haar lengte, en andaarom el haar breedte, en andaarom el haar hoogte. Zij was overtrokken "met louter goud, van binnen en van buiten," en er was "op dezelve een gouden krans" gemaakt "rondom heen." Ex. 25:10 - 11.
1. Deze ark werd genoemd "de ark des verbonds," evenals de eerste waarvan gij leest de arke Noachs genoemd werd, omdat hij daarin bewaard werd voor verdrinken, evenzo werden de tafels van het verbond in deze ark bewaard voor breken.
2. Deze ark was hierin een type van Christus, omdat in Hem alleen, en niet in de hand van Mozes, deze tafels heel gehouden werden. Mozes brak ze, de ark bewaart ze.
3. Niet alleen die wet, welke op twee stenen tafels geschreven was, maar ook die, welke "de ceremoniële" genoemd wordt, was in de ark gelegd om daar bewaard te worden. De twee tafels waren in het midden van de ark gelegd, om te beantwoorden aan deze uitspraak: Uw wet is in het binnenste mijns harten om ze te doen.
Maar de ceremoniële was in de zijde van de ark gelegd, om te tonen, dat uit de zijde wan Christus datgene moest komen, wat daaraan moest beantwoorden, want daaruit kwam bloed en water, bloed, om te beantwoorden aan het bloed van de ceremoniën, en water, om te beantwoorden aan de reinigingen en omspoelingen van die wet. De ceremoniën dus hadden een plaats in de zijde van de ark, om te kennen te geven, dat zij beantwoord zouden worden uit de zijde van Jezus Christus. Ex. 25:16 - 17, Deuteronomium 10:5, Psalm 40:8, Johannes 19:34, Hebr. 10:7.
4. De Naam van God was op de ark, ja, zij werd genoemd de sterkte van God, en Zijn heerlijkheid, hoewel van hout gemaakt. En Christus is God beide in naam en natuur, hoewel vlees geworden, ja, wat meer zegt, hoewel zonde geworden voor ons. 2 Samuel 6:2, 1 Kronieken 13:6, 2 Kronieken 6:1, Johannes 1:14, Rom. 9:5, 2 Cor. 5:21.
5. De ark werd van plaats tot plaats gedragen op de schouders van mensen, om te tonen hoe Christus door Zijn apostelen en dienstknechten in alle delen der wereld zou worden gedragen en gepredikt. Ex. 25:14, 1 Kronieken 25:15, Matth. 28:19 - 20, Lukas 24:46 - 47.
6. De ark droeg die getuigenissen van Gods tegenwoordigheid met zich, welke geen andere ceremonie van de wet had, en Christus had die tekenen en bewijzen van Zijn tegenwoordigheid in Zich, welke nimmer enig mens had, hetzij onder de wet of onder het Evangelie.

Dit is zo duidelijk, dat het geen bewijs behoeft. En nu nog enige vergelijkingen meer: (1.) Het was daar, namelijk in de ark, dat God het volk antwoord gaf, wanneer zij kwamen om naar de mond des Heeren te vragen, en in deze laatste dagen heeft God tot ons gesproken door Zijn Zoon. 1 Kronieken 13:3, 1 Samuel 14:18, Hebr. 1:2, Johannes 16:23 - 24.

(2.) Bij de verschijning van de ark stonden de wateren van de Jordaan stil, totdat Israël, de vrijgekochten des Heeren, overtrok uit de woestijn naar Kanaän, en het is door de macht en de verschijning van Christus, dat wij de vallei des doods, het tegenbeeld van de Jordaan, doortrekken uit de woestijn van deze wereld naar de hemel. Jozua 3:15 - 17, Johannes 11:25, Rom. 8:37 - 39, 1 Cor. 15:54 - 57.

(3.) Voor de ark vielen de muren van Jericho neer, en bij de verschijning van Christus zullen alle hoge torens, en sterkten, en schuilplaatsen voor de zondaren worden weggevaagd, en verdwijnen bij Zijn komst. Jozua 7:20, Jesaja 30:25, 2:10, 16, 2 Petrus 3:10, Openb. 20:11 - 13.

(4.) Voor de ark viel Dagon, dat afgodsbeeld van de Filistijnen, neer, en voor Christus Jezus vielen de duivels, die goden van al die afgodsbeelden, neer. En Hij moet regeren, totdat al Zijn vijanden onder Zijn voeten verpletterd en tot een voetbank van Zijn voeten gemaakt zijn. 1 Samuel 5:1 - 4, Markus 5:12, 1 Cor. 15:25, Hebr. 10:13.

(5.) De Filistijnen werden ook geplaagd, omdat zij zich bemoeiden met de ark, terwijl zij onbesneden bleven, en de bozen zullen eens de allerzwaarste plagen ontvangen voor hun bemoeiing met Christus, met hun onbesneden harten. 1 Samuel 5:6 - 12, Psalm 1:6, Matth. 24:51, 25:11 - 12, Lukas 13:25 - 29.

(6.) Gods zegen was op hen, die op de rechte wijze met de ark omgingen, en veel meer is Zijn zegen en zal Zijn zegen zijn op hen, die zo Zijn Christus omhelzen, en het rechte gebruik van Hem maken, en Zijn naam oprecht belijden. 2 Samuel 6:11, Hand. 3:26, Gal. 3:13 - 14, Matth. 19:27 - 29, Lukas 22:28 - 29.

(7.) Toen Uzza, als wanhopende aan Gods bescherming van de ark zonder menselijke hulp, zijn hand er naar uitstak om ze te houden, daar de runderen struikelden, sloeg God hem aldaar, dat hij stierf. Evenzo zal het, zonder berouw, met hen gaan, die onwettige middelen gebruiken om de godsdienst van Christus te bevorderen en op te houden in de wereld. 1 Kronieken 13:9 - 10, Matth. 26:52, Openb. 13:10.

(8.) De ark, hoewel dus verwaardigd, was van zichzelf slechts laag, maar andaarom el hoog, ook Christus - hoewel Hij de heerlijkheid was van de hemel en van God - heeft Zichzelf vernietigd, de gestalte van een dienstknecht aangenomen hebbende, en is in gedaante gevonden als een mens. Ex. 25:10 - 12, Filip. 2:6 - 11 .

(9.) De ark had een krans of kroon van goud rondom heen, om te tonen hoe Christus door Zijn heiligen is gekroond door het geloof, en door hen zal gekroond worden in de heerlijkheid voor al het goede, dat Hij voor hen heeft gedaan, als ook hoe alle kronen eens voor Hem zullen neervallen, en op Zijn hoofd gezet worden. Dit wordt getoond in het type of het beeld in Zach. 6:11, 14 En in het tegenbeeld in Openb. 4:10, 19:12.

(10.) De ark was van binnen en van buiten overtrokken met goud, om te tonen, dat Christus volmaakt was in inwendige genade en uitwendig leven, in geest en in gerechtigheid. Johannes 1:14, 1 Petrus 2:22.

(11.) De ark was geplaatst onder het verzoendeksel, om te tonen, dat Jezus Christus, als de Verlosser, de genade van God als het was op Zijn schouders draagt en tot ons brengt, namelijk in het lichaam van Zijn vlees, door de dood. Ex. 25:21, Eféze . 4:22, 5:1 - 2.

(12.) Wanneer de ark ver van het volk weggevoerd werd, dan zagen de Godzaligen haar treurig achterna, en wanneer Christus verborgen of van ons weggenomen is,

dan treuren wij in die dagen. 2 Samuel 7:2, Markus 2:19 - 20, Lukas 5:34 - 35, Johannes 16:20 - 22.

(13.) Geheel Israël had de ark terug, nadat hun tijd van rouw over was, en Christus zal, nadat Zijn volk een tijd naar Hem bedroefd is geweest, hen nogmaals zien, "en hun hart zal zich verblijden." Johannes 16:1 - 3, 20 - 22. Uit al deze dingen, en uit vele andere, die hier nog bij zouden kunnen worden vermeld, is het uiterst duidelijk, dat de ark der getuigenis een type was van Jezus Christus, en let op hetgeen hier volgt, namelijk, dat de ark tenslotte in het heilige der heiligen aankwam. Hebr. 9:3 - 4. Dat is, na haar omzwervingen, want de ark moest eerst van plaats tot plaats rondzwerven, gelijk iemand, die geen vaste verblijfplaats heeft, nu hierheen en dan daarheen, nu in de handen van vijanden, en dan misbruikt door vrienden, ja, zij was genoodzaakt rond te dolen van plaats tot plaats, als iets, waar de wereld moe en zat van was. Als bewijs behoef ik u geen andere plaats aan te halen dan het vijfde, zesde en zevende hoofdstuk van het eerste boek van Samuel.

En hieraan beantwoordende, werd onze dierbare Heere Jezus door de macht van de woede van Zijn vijanden voorwaarts en achterwaarts, herwaarts en derwaarts gedreven. Hij werd naar Egypte verjaagd, zodra Hij geboren was. Matth. 2. Daarna werd Hij verdreven om in Galilea te wonen voor de tijd van vele jaren. Ook toen Hij Zich aan Israël vertoonde, dreven zij Hem soms in de woestijn, soms in de wildernis, soms in de zee, en soms in het gebergte, en nog op ieder van deze plaatsen werd Hij vervolgd of verjaagd door nieuwe vijanden. En tenslotte van alles spannen de Farizeeën samen tegen zijn leven, Judas verkoopt Hem, de priesters kopen Hem, Petrus verloochent Hem, Zijn vijanden bespotten, geselen, slaan en mishandelen Hem.

En eindelijk krijgen zij Hem veroordeeld, en gekruisigd, en begraven, maar tenslotte verscheen het machtwoord van God en nam Hem op tot Zijn plaats, namelijk binnen de voorhang, en stelt Hem daar om het verzoendeksel, de genadetroon, te onderschragen, waar Hij is tot op deze dag als onze ark om ons te behouden, gelijk Noachs ark Noach, en Mozes" ark Mozes behield, ja, beter, gelijk niemand dan Christus de zijnen redt.

62. Van het plaatsen van de ark in het heilige der heiligen of de binnenste tempel.

1. De ark werd, zoals wij gezegd hebben en zoals de tekst verklaart, toen zij naar haar rustplaats werd gevoerd, geplaatst in de binnenste tempel of het heilige der Heiligen, "tot onder de vleugels der cherubs." "Alzo brachten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugels der cherubs." Ex. 26:33 - 34, 39:35, 1 Kon. 8:3, 2 Kronieken 5:7.

2. Voor deze was de ark, zoals vroeger gezegd werd, van plaats tot plaats rondgevoerd, en genoodzaakt om in een tent onder gordijnen te wonen, gelijk al onze vaderen deden, om te tonen dat Christus, evenals wij, een tijd lang op aarde moest omwandelen om daarna bezitter te worden van de heerlijkheid. 2 Samuel 7:1, 3, 6, Hebr. 11:9, Johannes 1:10, 16:23, 3:13.

3. Maar nu de ark in het heilige der heiligen gebracht is, wordt ervan haar gezegd, dat zij tot haar plaats is gebracht. Deze wereld was dus niet Christus' plaats, Hij was niet van beneden: Hij kwam van Zijn Vaders huis, waarom Hij, zolang Hij hier was, niet

op Zijn plaats was, noch kon zijn, totdat Hij daarheen opvoer, waar Hij vroeger was. Johannes 8:23, 16:28, 6:62, 3:13.
4. Christus' eigenlijke plaats dus is het heiligdom. Zijn Eigenlijke plaats als God, als Priester, als Profeet, als Koning, en als de Voorspraak van Zijn volk. Hier bij ons heeft Hij in persoon, als Middelaar, niet meer te doen. Als Hij op aarde was, zou Hij geen priester enz. Zijn. Zijn plaats en werk is nu boven bij Zijn Vader en voor de engelen. Hand. 5:31, 1 Petrus 3:22, Hebr. 4:14, 8:4, 9:24, 1 Joh. 2:1 - 2, Openb. 1:4 - 5.
5. Er wordt gezegd, dat de ark gebracht werd "tot de aanspraakplaats van het huis." Salomo was niet tevreden met te zeggen, dat zij gebracht werd in het heilige der heiligen, maar hij zegt, dat haar plaats de aanspraakplaats, de heilige aanspraakplaats was, dat is, de plaats waar God aangesproken werd. Want toen Hij opvoer had Hij iets tot God te zeggen ten behoeve van Zijn volk.
Tot de aanspraakplaats, dat is, tot de plaats der openbaring. Want Hij zou daar ook ontvangen en vandaar aan Zijn kerk op aarde openbaren, iets, dat niet openbaar gemaakt kon worden dan van deze heilige aanspraakplaats. Daar dus is Hij met de twee tafels der getuigenis in Zijn hart, als volkomen gehouden, Hij is daar ook met de gehele vervulling van de ceremoniële wet in Zijn zijde, pleitende op de volmaaktheid van Zijn gerechtigheid en de verdienste van Zijn bloed bij Zijn Vader, gaven ontvangende en uitdelende aan ons, die in Hem geloven, en ons tonende, welk een welgevallen de vader neemt in hetgeen Hij ten onze behoeve heeft gedaan.
6. "Tot het heilige der heiligen." Door deze woorden wordt aangeduid, waar de ark bleef, toen zij aankwam op haar rustplaats. En aangezien deze ook hierin een type was van Christus, dient dit om te tonen of verder duidelijk te maken, dat wat Christus nu doet in de hemel, Hij het doet voor het gezicht van Zijn Vader. Ja, het geeft te kennen, dat Christus juist daar Zijn vertogen indient bij God betreffende de waarde van hetgeen Hij op aarde deed, daar, zeg ik, beroept Hij zich op God, de Rechter van allen en alles, of Hij niet terwillevan Zijn lijden Zijn ganse begeerte als Priester en Voorspraak voor Zijn volk behoorde te hebben ingewilligd. "Wilt gij," zei Festus tot Paulus, "naar Jeruzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?" Hand. 25:9.
Nu, deze onze gezegende Jezus was gewillig, toen Hij hier was, om op te gaan naar Jeruzalem om geoordeeld te worden, en omdat er daar een verkeerd oordeel over Hem geveld werd, beriep Hij Zich op God en is Hij nu daarheen gegaan. Namelijk naar het heilige der heiligen, naar Hem, die de Rechter van allen is, om Zijn bekrachtiging over hetgeen Hij tot stand heeft gebracht, en om te vernemen of de zielen, voor welke Hij op Zich nam om hen tot de heerlijkheid te brengen, niet door Hem het recht hebben op het koninkrijk der hemelen.
7. "Tot onder de vleugels der cherubs." Dit bevestigt verder onze woorden, want nadat Hij Zich van de aarde op de hemel beroepen had, pleit Hij bij God op Zijn verdiensten voor ons in de tegenwoordigheid en ten aanhore van al de engelen in de hemel, evenals de ark geplaatst was onder de vleugels der cherubs. En tot zover van de ark des verbonds en van zijn tegenbeeld.

63. Wij gaan nu handelen over het verzoendeksel. Van het verzoendeksel, en hoe het geplaatst was in de heilige tempel.
Het verzoendeksel was in de woestijn gemaakt, maar nadat de tempel was gebouwd, met de andere heilige dingen door Salomo opgebracht. 2 Kronieken 5:2 - 10. Het

verzoendeksel was maar laag, gelijk ik aangetoond heb van de ark. "Twee ellen en een halve was de lengte, en anderhalve el de breedte daarvan," maar de hoogte daarvan "was zonder maat."

1. De lengte en breedte van het verzoendeksel is dezelfde als die van de ark, misschien om ons te tonen, dat de lengte en breedte van de genade van God aan Zijn uitverkorenen dezelfde is als de lengte en breedte van de verdiensten van Christus. Ex. 25:10, 17. Daarom wordt er gezegd, dat wij gerechtvaardigd zijn in Hem, dat wij gezegend zijn in Hem, overeenkomstig het voornemen, dat God voornam in Hem.

2. Maar dat het verzoendeksel zonder maat is, wat aangaat de hoogte, dient om te tonen, dat, wilde God het uitstrekken, het in staat is om zelfs hen te bereiken, die van de hemel vallen, en allen te behouden die ooit op aarde leefden, zelfs allen, die nu in de hel zijn. Want er is niet alleen breedte genoeg voor hen, die behouden zullen worden, maar "overvloed van brood." Lukas 15:17. "En U zal", zegt God, "het verzoendeksel boven op de ark zetten." Aldus zei Hij tot Mozes, en dit was de plaats, die David daarvoor aanwees. Ex. 25:21, 1 Kronieken 28:11.

Nu, dat het door Gods bestel aldus geplaatst was, leert ons vele dingen.

(1.) Dat de grondslag of het fundament van genade en verzoening Christus is. Het verzoendeksel was op de ark der getuigenis gezet, en daar rustte het voor ons. De rechtvaardigheid wilde niet, kon niet hebben geduld, dat wij enig heilgoed hadden ontvangen door genade, had zij niet een ark, een Christus, gevonden om op te rusten. "Verlos hem," zegt God, "dat hij in het verderf niet neerdale, Ik heb verzoening gevonden." Job 33:24.

(2.) In dat het boven geplaatst was toont het ook, dat Christus een vrucht was van genade en barmhartigheid. Genade en barmhartigheid is boven, is de beschikker, God is liefde, en zond uit liefde Zijn Zoon om de Zaligmaker en de verzoening voor onze zonden te zijn. Johannes 3:16, 1 Joh. 4:10.

(3.) Dat het verzoendeksel en de ark aldus tezamen gevoegd waren, toont ook, dat zonder Christus de genade zonder uitwerking blijft. Hierom was de priester onder de oude dag, wanneer hij tot God kwam om genade, gewoon om in de heilige plaats te komen met bloed, ja, en hij was gewoon het te sprengen op het verzoendeksel, en er voor, zevenmaal. Neem de ark weg, en het verzoendeksel zal vallen, of ten minste in grote mate naar beneden komen. Neem evenzo Christus weg, en de vloedpoort der genade is naar beneden gelaten, en de stroom der genade gestopt. Dit is waar, want zodra als Christus ophoudt met Zijn Middelaars werk zal het eeuwige oordeel komen.

(4.) nogmaals, in dat het verzoendeksel boven op de ark gezet was, leert het ons, dat de genade van de hemel kan neerzien, hoewel de wet er bij staat en toeziet, maar dan moet het geschieden in Christus, als daar gehouden, en door Hem voor ons vervuld. De wet buiten Christus is verschrikkelijk als een leeuw, de wet in Hem is zacht als een lam. De reden is, omdat zij in Hem genoeg vindt tot verantwoording van al de fouten en gebreken van hen, die tot God komen om genade door Hem. "Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid," en als dat waar is, dan kan de wet daarom niet verder zien op al wie door Hem tot God komt. De wet was gewoon op een verschrikkelijke wijze te vonnissen, totdat zij in de ark gelegd werd om daar bewaard te worden. Maar nadat er gezegd wordt, dat zij daar bewaard wordt, lezen wij er niet van als vroeger. 1 Kon. 8:9, 2 Kronieken 5:10, Rom. 10:4.

(5.) Laten zij dan, die tot God komen om genade, zorg dragen, dat zij tot Hem komen door de ark, Christus. Want gelijk de genade van boven het verzoendeksel tot ons neerdaalt, zo rust dat verzoendeksel op de ark. Daarom, zondaar, ga gij om barmhartigheid en genade te verkrijgen langs die weg, want als gij daar de wet ontmoet kan zij u geen kwaad doen, evenmin als de genade en de barmhartigheid, als gij haar ergens elders ontmoet, u goed doen kunnen. Ga dan, en ga met vrijmoedigheid toe tot de troon der genade, dit verzoendeksel, dat aldus opgehouden wordt door de ark, "opdat u barmhartigheid mag verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Hebr. 4:16. Waarom het aldus geplaatst zijn der dingen in het heilige der heiligen bewonderenswaardig is om te aanschouwen in het Woord van God. Want dat inderdaad is de spiegel door en waarin wij deze heerlijkheid des Heeren moeten aanschouwen. Hier zien wij de reden der dingen, hier zien wij hoe een rechtvaardig God te doen kan hebben, en dat in een weg van genade en barmhartigheid, met een, die tegen Hem gezondigd heeft. Het is omdat de wet onderhouden is door de Heere Jezus Christus, want het verzoendeksel staat, zoals gij ziet, op de ark des verbonds, en daar handelt God in een weg van genade tegenover ons. Ex. 25:17 - 23.

64. Van de levende wateren van de binnenste tempel.

Hoewel in het heilige verhaal van het bouwen van de tempel geen melding wordt gemaakt van deze wateren, maar alleen van de berg, op welke en de bouwstoffen, van welke de koning hem bouwde, schijnt het mij echter toe, dat in die berg en wel op de plaats waar de tempel was gebouwd, een fontein was van levend water. Dit is meer dan waarschijnlijk door Ezech. 47:1, waar hij zegt: "Daarna bracht hij mij weer tot de deur van het huis, en ziet, er stroomden wateren uit, van onder de dorpel van het huis naar het oosten, want het voorste deel van het huis was in het oosten, en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde van het huis, van het zuiden van het altaar." Evenzo weer: "En er zal een fontein uit het huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren." Joël 3:18. De fontein, waar dan ook de eerste verschijning was van deze heilige wateren, was nergens anders dan in het heiligdom, hetwelk is het heilige der heiligen, Ezech. 47:12, waar het verzoendeksel stond, hetwelk in Openbaringen genoemd wordt: "De troon van God en het Lam." Openb. 22:1 - 2.

Dit is het ook, hetwelk de profeet Zacharia bedoelt, wanneer hij zegt: "Ook zal het te die dage geschieden, dat er levende wateren uit Jeruzalem stromen zullen, de helft van die naar de Oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan," enz. Zach. 14:8 . Er wordt gezegd, dat zij uitgaan van Jeruzalem, omdat zij weer kwamen tot de stad van uit het heiligdom, hetwelk in Jeruzalem stond. Dit is het, hetwelk op een andere plaats genoemd wordt een rivier van water des levens, omdat het uitgaat van de troon, en omdat het aan het hoofd daarvan, zoals ik veronderstel, gebruikt werd in en omtrent de dienst in de tempel. Het was dit water, denk ik, met hetwelk de gegoten zee en de tien wasvaten gevuld werden, en in hetwelk de priesters hun handen en voeten wasten, wanneer zij in de tempel gingen om de dienst te verrichten, en waarin men ook de offeranden waste voor zij geofferd werden aan God, ja, ik vermoed, dat al de wassingen en reinigingen betreffende hun eredienst geschiedde met dit water. Dit water, van hetwelk in Ezechiël en Openbaringen gezegd wordt dat de boom des levens aan zijn oevers groeit, was een type van het Woord en de Geest van God, door welke

Christus zelf Zich heiligde voor Zijn dienstwerk als Hogepriester. Ezech. 47, Openb. 22.
En ook is dit water datgene, hetwelk het leven schenkt aan alle diegenen, die behouden zullen worden, en door hetwelk zij, daardoor eveneens geheiligd zijnde, al hun dienstwerk op een Gode welgevallige wijze verrichten, door Jezus Christus onze Heere. Daarom wordt ervan dit water gezegd, dat het uitkomt in de zee, de wereld, en dat het het leven geeft aan haar vis, de zondaars die daarin zijn, ja, dit is het water, van hetwelk Christus Jezus onze Heere zegt: Al wie daarvan drinkt zal leven tot in eeuwigheid, Ezech. 47:8 - 10, Zach. 14:8, Johannes 4:14.

65. Van de ketenen, welke in de aanspraakplaats of de binnenste tempel waren.
Evenals er ketenen waren op de pilaren, die voor het voorhuis van de tempel stonden, en in het eerste huis, zo waren er, gelijk aan deze, ketenen in het heilige der heiligen, hier de aanspraakplaats genoemd. Deze ketenen waren geen ketenen in schijn, of als gesneden op hout enz., maar in werkelijkheid, en dat wel van goud, en zij dienden, om een scheiding te maken "voor de aanspraakplaats" van binnen. 1 Kon. 6:21, 2 Kronieken 3:16.
Ik zei u vroeger, dat het heilige der heiligen de aanspraakplaats genoemd werd, niet omdat het in een strikte zin geheel een aanspraakplaats was, maar omdat God daar zodanig antwoordde als niet plaats had in de buitenste tempel, maar ik denk, dat de ark en het verzoendeksel inderdaad meer in het bijzonder datgene waren, hetwelk de aanspraakplaats genoemd werd, want, "aldaar zal ik bij u komen" zegt God, "en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af." Ex. 25:22. Toen David zei: "Ik hef mijn handen op naar Uw heilige aanspraakplaats," bedoelde hij niet zo zeer naar het heiligste huis, als wel naar het verzoendeksel, dat daarin was. Of, zoals hij zegt in de kanttekening: "Naar de aanspraakplaats van Uw heiligdom." Psalm 28:2.
Wanneer hij dus zegt: "voor de aanspraakplaats," dan bedoelt hij, dat deze ketenen in het heilige der heiligen waren geplaatst, voor de ark en het verzoendeksel, om aan Aäron en Zijn zonen te verstaan te geven, dat daar een bijkomstige heerlijkheid was. Want de ark en het verzoendeksel werden verkoren boven dat heilige huis zelf, even als Christus en de genade van God verkoren wordt boven de hoogste hemelen. "De HEERE is hoog boven alle Heidenen, boven de hemelen is Zijn heerlijkheid." Psalm 113:4. Zo was de scheiding, die in dit huis door deze ketenen, deze gouden ketenen, gemaakt werd, niet zo zeer om het heilige van de aller heiligste plaats af te scheiden, als wel om te tonen, dat er in het heiligste huis datgene is, hetwelk nog meer waard is dan dat huis zelf. Het heilige der heiligen was een type van de hemel, maar de ark en het verzoendeksel waren een type van Christus, en van de genade van God tot ons door Hem, en ik twijfel er niet aan of ieder, die weet wat hij zegt, zal tot het besluit komen, dat de God en Christus van de hemel uitnemender zijn dan het huis waar zij in wonen. Hierom zei David nogmaals, "Wie heb ik nevens U in de hemel?" Want Gij zijt uitnemender dan zij. Psalm 73:25.
Want hoewel dat, hetwelk de hemel genoemd wordt, sommigen naar de zin zou zijn, ja, hoewel God zelf daar buiten was, zal toch niemand dan de God des hemels een waarlijk begenadigd mens voldoen: naar God dorst de ziel van deze mens, God is zijn verheuging en uitnemende blijdschap. Psalm 42:2, 63:1, 143:6, 17:15, 43:4. Deze ketenen dan mogen ons, gelijk zij deze scheiding maakten in het heilige der heiligen leren, dat wanneer wij verheerlijkt zullen zijn in de hemel, wij evenwel, zelfs dan, en

daar, zullen weten, dat er een oneindige onevenredigheid zal voortduren tussen God en ons. De gouden ketenen, die daar zijn, zullen dan de Schepper van het schepsel onderscheiden (of afscheiden.) Want wij, zelfs wij, die gezaligd zullen worden, zullen evenwel onze eigen natuur behouden, en zullen bij voortduring eindige wezens blijven, ja, en zullen daar ook een ongeëvenredigdheid zien tussen onze Heere, ons Hoofd, en ons, want hoewel wij nu gelijk zijn, en dan ook zullen zijn, aan Hem, wat aangaat Zijn mensheid, ja, en Hem ook gelijk zullen zijn als verheerlijkt met Zijn heerlijkheid, zal Hij ons evenwel overtreffen en te boven gaan, wat aangaat de trap en de glans, even ver als ooit de hoogste koning op aarde uitblonk in heerlijkheid boven de geringste onderdaan, die in zijn koninkrijk woonde.
De ketenen hebben vanoudsher dienst gedaan als tekenen van onderscheiding, om ons te laten zien wie dienstbaren zijn, en wie vrijen. Ja, zij zullen in de dag des oordeels een onderscheidingsteken zijn van goed en kwaad, evenals zij hier de hemelen van God scheiden, en het schepsel van de Schepper. 2 Petrus 2:4, Judas: 6, Matth. 22:13. Het is waar, dat zijn ketenen of banden der zonde en des toorns, maar deze zijn ketenen van goud, evenwel zullen deze ketenen, ja ook deze de schepselen op hun plaats houden, opdat de Schepper eer en heerlijkheid worde toegebracht, en Hij daar die erkentenis van hen moge ontvangen, welke toekomt aan Zijn Majesteit. Openb. 4, 5:11 - 14.

66. Van de hogepriester, en van Zijn dienstwerk in de binnenste tempel.
Wanneer de dingen aldus geordend waren in het heilige der heiligen, dan ging de hogepriester daar in, zo als hem aangewezen was, om zijn dienstwerk te verrichten, hetwelk bestond in het branden van wierook in zijn gouden wierookvat, en in het sprengen met zijn vinger van het bloed van zijn offerdier, voor het volk, op en boven het verzoendeksel. Ex. 30:7 - 10, Leviticus 16:11 - 14.
Voor dit zijn bijzonder werk nu had bij bijzondere toebereidselen.

1. Hij moest gewassen zijn in water.
2. Dan moest hij zijn heilige kleren aantrekken.
3. Daarna moest hij gezalfd worden met heilige olie.
4. Dan moest er een offerande voor hem geofferd worden, om hem verder bekwaam te maken voor zijn dienstwerk.
5. Het bloed van dit offerdier moest op zijn rechteroor, en op de duim van zijn rechterhand, en op de grote teen van zijn rechtervoet gedaan worden. Wanneer dit gedaan was, moest er nog van het bloed, benevens de zalfolie, op hem, en op zijn kleren gesprengd worden, want op deze manier moest hij geheiligd en gewijd worden tot zijn werk als hogepriester. Ex. 29.

Dat hij gewassen werd in water diende om de reinheid van Christus' mensheid te tonen. Zijn vreemdsoortige kleren waren een type van al de volmaaktheden van Christus' gerechtigheid. De heilige olie, die op zijn hoofd uitgegoten werd, diende om te tonen hoe Christus met de Heilige Geest gezalfd was tot Zijn werk als priester. De offerande van Zijn heiliging en toewijding was een type van die offerande, welke Christus offerde in de hof, toen Hij Zijn zweet met Zijn eigen bloed, en tranen, en kreten vermengde, toen Hij bad tot Hem, die in staat was om Hem te redden, en in zware strijd was, want met Zijn bloed, even als Aäron met het bloed van de ram die voor hem geslacht werd, werd deze Gezegende des Vaders van het hoofd tot de voeten

overdekt, toen Zijn zweet als grote druppels bloed van het hoofd, en het gezicht, en het gehele lichaam op de aarde neerviel. Lukas 22:44, Hebr. 10:20.
Wanneer Aaron aldus was toebereid, dan offerde hij zijn offerande voor het volk, en droeg het bloed binnen de voorhang. Leviticus 16. Hetwelk Jezus Christus ook beantwoordde, toen Hij Zijn eigen lichaam buiten de poort offerde, en daarna Zijn bloed in de hemelen droeg, en het voor het verzoendeksel, de genadetroon, sprenkelde. Hebr. 13:11 - 12, 9:11 - 12, 24. Want Aäron was een type van Christus, zijn offeren was een type van Christus' offeren van zijn lichaam, het bloed van het offerdier was een type van het bloed van Christus, zijn kleren waren een type van Christus gerechtigheid, het verzoendeksel was een type van de troon der genade, de wierook was een type van Christus' prijs en lof, en het sprengen van het bloed van het offerdier op het verzoendeksel was een type van het pleiten van Christus op de kracht van Zijn lijden voor ons voor het gezicht van God in de hemel. Hebr. 9:10 - 28. "Hierom, heilige broeders! die de hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis, Christus Jezus." Hebr. 3:1. "Omdat wij dan een grote Hogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, maar zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Want alle hogepriesters uit de mensen genomen, worden gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offergaven en slachtofferen voor de zonden, die behoorlijk medelijden kan hebben mot de onwetenden en dwalenden, omdat hij ook zelf met zwakheid omvangen is." Hebr. 4:14 - 16, 5:1 - 2.
Deze dan is onze hogepriester, "die dit niet naar de wet van een vleselijk gebod is geworden, maar naar de kracht van een onvergankelijk leven." Want Aäron en zijn zonen zijn zonder eedzwering priesters geworden, "maar deze met eedzwering, door Dien, die tot Hem gezegd heeft: de Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek. Van een zo veel beter verbond is Jezus borg geworden. En geen zijn wel veel priesters geworden, omdat zij door de dood verhinderd werden altijd te blijven, maar deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap. Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken diegenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden. Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onschuldig, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden, die het niet alle dag nodig was, gelijk de hogepriesters, eerst voor Zijn eigen zonden slachtoffers op te offeren, daarna voor de zonden des volks: want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij Zichzelf opgeofferd heeft. Want de wet stelt tot hogepriesters mensen, die zwakheid hebben, maar het woord der eedzwering, die na de wet is gevolgd, stelt de Zoon, die in der eeuwigheid geheiligd is. De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, dat wij hebben een zodanige Hogepriester, die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen: een bedienaar van het heiligdom, en van de ware tabernakel, welke de Heere heeft opgericht, en geen mens. Want een iegelijk hogepriester wordt gesteld, om gaven en slachtofferen te offeren, waarom het noodzakelijk was, dat ook deze wat had, dat Hij zou offeren. Want indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen priester zijn, omdat er priesters

zijn, die naar de wet gaven offeren, welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij de tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat u het alles maakt naar de afbeelding, die u op de berg getoond is." Hebr. 7:16 tot 8:5. "Maar Christus, de Hogepriester der toekomende goederen, gekomen zijnde, is door de meerdere en volmaaktere tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel, noch door het bloed der bokken en kalveren, naar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing te weeg gebracht hebbende. Want indien het bloed der stieren en bokken, en de as van de jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinheid van het vlees: hoe veel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf aan God onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen? Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in de hemel zelf, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons, noch ook, opdat Hij Zichzelf dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed, anders had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af, maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde teniet te doen, door Zijn zelfs offerande. En gelijk het de mensen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel, zo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten andere maal zonder zonde gezien worden van diegenen, die Hem verwachten tot zaligheid." Hebr. 9:11 - 14, 24 - 28.

67. Van het alleen ingaan van de hogepriester in het heilige der heiligen.
Daar het het voorrecht van de hogepriester was om alleen in het heilige der heiligen te gaan, zo was daar ook een zekere mysterie in, waarover ik een weinig zal spreken. "En geen mens," zegt God, "zal in de tent der samenkomst zijn als hij (Aäron) Zal ingaan, om in het heilige verzoening te doen, totdat hij zal uitkomen: zo zal hij verzoening doen voor zichzelf, en voor zijn huis, en voor de gehele gemeente van Israël." Leviticus 16:17. De reden is, omdat Christus alleen Middelaar is, Hij heeft de wijnpers alleen getreden, en van het volk was er niemand met Hem om Hem daar te helpen. Jesaja 53:3, 1 Tim. 2:5.
Van het volk was er niemand om Hem te helpen in het dragen van Zijn kruis, of in het volbrengen van het eerste deel van Zijn priesterlijk ambt. Waarom dan zou er iemand zijn om het volvoeren van het tweede deel daarvan met Hem te delen? Bovendien, hij, die een bemiddelaar helpt, moet zelf onschuldig of in gunst zijn op gronden, niet afhankelijk van de waarde der tussenkomst of bemiddeling. Maar wat aangaat de tussenkomst van Christus, wie kan inkomen om te helpen op grond van zo'n onschuld of waarde? Ook zelfs niet de hoogste engel, want er is maar één zo, waarom Hij dat alleen moest doen. Hierom wordt er gezegd, dat hij alleen inging, daar alleen is, en daar alleen tussen treedt. En dit is openbaar niet alleen in het type Aäron, maar in het tegenbeeld Christus Jezus. Hebr. 6:19 - 20, 9:7 - 11, 21, 23 - 24.
Ik zeg niet, dat er niemand in de hemel is dan Jezus Christus, maar ik zeg, dat Hij daar alleen is om voor ons tussenbeide te treden. Ja, de heilige tekst zegt meer: "Ik ga heen," zegt Christus, "om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weer en zal u tot Mij nemen, opdat u ook zijn moogt, waar ik ben." Johannes 14:1 - 3. Deze tekst schijnt te kennen te geven, dat

Christus in het heilige der heiligen of de hoogste hemelen alleen is, en dat Hij daar alleen moet zijn, totdat Hij Zijn werk van tussenkomst en Voorspraak voleindigd heeft, want eerder komt Hij niet weer om ons tot Zich te nemen. Laten wij Christus in deze, gelijk ook in alle andere dingen de voorrang toewijzen, want Hij is bemiddelaar voor Zijn kerk, en doet dat werk voor hen in het heilige der heiligen alleen. Er wordt gezegd, dat Hij het licht is, tot hetwelk niemand kan naderen.

68. Van het slechts eenmaal in het jaar ingaan van de hogepriester in het heilige der heiligen.

Gelijk de hogepriester, wanneer hij in het heilige der heiligen ging, daar alleen in ging, zo ging hij om dat werk te doen, daar slechts eenmaal in het jaar in. u zal niet "te allen tijde," zei God tot hem, gaan "in het heilige, binnen de voorhang, voor het verzoendeksel, dat op de ark is, opdat" gij niet sterft. Leviticus 16:2. En gelijk hij daar slechts eenmaal in het jaar mocht ingaan, zo dan ook nog niet, tenzij bekleed en versierd met zijn hogepriesterlijke heilige kleren. Leviticus 16:32 - 34. Dan moest hij bekleed zijn, zo als ik vroeger aanstipte, met de heilige kleren: de plaat van louter goud moest op zijn voorhoofd, de namen van de twaalf stammen moesten op zijn borst, en de klingelende schelletjes aan de zomen van zijn gewaad zijn, en dan was dit alles nog niet voldoende als hij niet inging met bloed. Ex. 28, Leviticus 16. Nu, aan dit eenmaal des jaars wijdt de apostel zijn bijzondere opmerkzaamheid en daarop vestigt hij zeer de aandacht. "Eenmaal des jaars," zegt hij, ging de hogepriester daar in: eenmaal in het jaar, hetwelk dient om te tonen, dat Christus eenmaal in het einde der wereld in de hemel zelf zou gaan, om daar voor ons tussen te treden. Want door dit woord "jaar", toont hij dat de termijn en de tijd van de wereld bedoelt wordt, en met "eenmaal" in dat jaar bedoelt hij: eenmaal in het einde der wereld. "Noch ook," zegt hij, "opdat Hij Zichzelf dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed, anders had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af, maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde teniet te doen, door Zijn zelfs offerande." Hebr. 9:25 - 26. En daar Hij dus eenmaal Zijn offerande geofferd heeft buiten de voorhang, is Hij nu het heilige der heiligen binnengegaan, om Zijn werk van bemiddeling voor ons te volmaken. Niet in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in de hemel zelf, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons.

Nu, als onze Heere Jezus inderdaad heengegaan is, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons, en als dit nu het eenmaal des jaars is, waar de type van spreekt, het eenmaal in het einde der wereld, zoals onze apostel zegt, dan volgt er uit, dat het volk van God maar al wachtende moet uitzien naar Zijn zegening, die Hij voor hen meebrengen zal, wanneer Hij vandaar zal wederkomen. Waarom hij er bijvoegt: "Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten andere maal zonder zonde gezien worden van diegenen, die Hem verwachten tot zaligheid." vers 28.

Dit dus toont ons de grootheid van het werk, dat Christus te doen heeft aan de rechterhand van God, namelijk, dat Hij daar zolang blijft. Hij volvoerde het gehele eerste gedeelte van zijn priesterschap in minder dan veertig jaren, als gij het maken van Zijn heilige kleren en alles daar bij neemt, maar aangaande dit tweede deel daarvan, Hij is boven in de hemel, al meer dan zestien honderd jaren geweest, en nog

heeft Hij Zijn werk niet voleindigd. Dit dus vraagt geloof en geduld in de heiligen, en hierdoor beproeft Hij ook de wereld, zodat zij op een spottende manier reeds beginnen te zeggen: "Waar is de belofte van zijn komst?" 2 Petrus 3:4. Maar ik zeg nog eens: Wij moeten uitzien en wachten. Als het volk op Zacharias wachtte en zich verwonderde, dat hij zolang uitbleef, omdat hij iets langer in de heilige plaats vertoefde dan zij verwachtten, is het geen wonder als het geloof van de wereld omtrent Christus' komst vervlogen en reeds lang weg is, en ook niet, dat de kinderen haast niet langer kunnen wachten, nu de Schriftplaats "een kleine tijd" zolang blijkt te zijn. Want dat wat de apostel "nog een kleine tijd" noemt, blijkt voor sommigen een zeer lange kleine tijd te zijn. Johannes 16:16, Hebr. 10:37.
Het is waar, Zacharias had toen met engelen te doen, en dat maakte, dat hij zolang wegbleef. O, maar Jezus is bij God, voor Zijn gezicht, in Zijn tegenwoordigheid, met Hem sprekende, verzwolgen in Hem, en met Zijn heerlijkheid, en dat is een oorzaak om welke Hij zolang uitblijft. Hij is daar ook pleitende op Zijn bloed voor Zijn aangevochtenen, en tussen tredende voor al zijn uitverkorenen, en Hij wacht daar totdat al de zijnen bekwaam gemaakt en gereed zijn om de heerlijkheid binnen te gaan. Ik zeg Hij is daar, en daar moet Hij blijven tot zolang, en dit is de andere reden, waarom Hij die tijd wegblijft, die wij zolang rekenen. En inderdaad, het is mij een wonder, dat Jezus Christus onze Heere er ook maar eens aan denken kan, nu Hij daar is, om hier weer te komen, in aanmerking genomen de mishandeling, die Hij hier vroeger ondervond. Maar waar is de liefde niet toe in staat? Voorzeker, Hij zou de grond niet weer aanraken, had Hij hier geen volk, dat niet volmaakt kan worden dan door Zijn komst tot hen. Hij is ook rechter geworden van levenden en doden, en zal Zich verheerlijke in het verderf van hen, die Hem haten. Zijn volk is bij Hem als Zichzelf. Kan een liefhebbende echtgenoot het uitstaan, dat hij altijd van zijn geliefde vrouw verwijderd is? Bovendien moet Hij, zoals ik zei, de bozen afbetalen voor hun boosheid, en dat wel op hetzelfde toneel, waar zij die bedreven hebben. Waarom de dag, hiervoor aangewezen, gesteld is, en hij zeker spoedig komen zal om dat te doen. Want hoewel ons de tijd lang moge toeschijnen, toch is het naar de tijdrekening van God maar een kleine tijd sinds Hij inging in het heiligdom om voor ons op te treden. "Duizend jaren is bij de Heere als een dag," en naar die berekening is Hij nog geen volle twee dagen in het heilige der heiligen geweest. "De Heere vertraagt de belofte niet gelijk enigen dat traagheid achten, want: Nog een zeer weinig tijds, en Hij, die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven." 2 Petrus 3, Hebr. 10:37.

69. Van de cherubs, en van hun plaats boven het verzoendeksel in de binnenste tempel.
Er waren ook cherubs in het heilige der heiligen, welke omhoog boven het verzoendeksel gesteld waren. Zie 1 Kon. 6:23 - 28.
1. Deze worden door de apostelen genoemd: "de cherubijnen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden." Hebr. 9:5.
2. Deze cherubs waren een voorstelling van de engelen Gods, zoals wij op andere plaatsen hebben bewezen.
3. Er wordt gezegd, dat deze cherubs gemaakt waren van beeldwerk, en dat op zodanige wijze, dat zij, zoals sommigen denken, hun vleugels door de kunst konden bewegen, waarom er gezegd wordt: "de cherubs spreidden de vleugels uit, de vleugels

van deze cherubs spreidden zich uit," en "de cherubs spreidden de beide vleugels over de plaats der ark, en haar handbomen van boven." 1 Kon. 6:27, 2 Kronieken 3:13, 5:8.

4. Ik lees ook van deze cherubs, dat zij wagens en wielen hadden, waardoor ons wordt geleerd hoe bereid en gewillig de engelen zijn om ons, wanneer zij het bevel ontvangen, op te halen naar het paradijs van God, want deze wagens waren typen van de boezems der engelen, en deze wielen van de snelheid van hun beweging, waarmee zij tot ons komen wanneer zij gezonden worden. "Gods wagens zijn twintigduizend, zelfs duizenden van engelen, de Heere is onder hen, als in Sinaï, in de heilige plaats." 1 Kronieken 28:18, Ezech. 10:9, 15 - 16, 18 - 20, 2 Kon. 6:17, Psalm 68:18, 2 Kon. 2:11, Dan 9:2.

5. Welk onderscheid, zo maar enig, er is tussen cherubs en serafs, daar zal ik nu niet naar onderzoeken, hoewel ik geloof, dat er verschillende orden en trappen van engelen in de hemelen zijn, evenals er trappen en verschillende orden zijn onder de mensen in de wereld zijn. Maar dat deze cherubs voorstellingen waren van de heilige engelen, de wijze, waarop zij in de heilige aanspraakplaats geplaatst waren, verklaart het, want hun woonplaats is de hemel, hoewel zij om onzet wil in de wereld verkeren. Hebr. 1.

6. Er wordt gezegd, dat deze cherubs in deze heilige plaats op hun voeten stonden, om te tonen:

1. Dat, de engelen van de hemel niet van hun standplaats vervallen zijn, zoals met de andere engelen het geval is.
2. Om eveneens te tonen, dat zij altijd bereid zijn om op Gods bevel met grote snelheid zich heen te spoeden om Zijn welbehagen te doen.
3. Om eveneens te tonen dat zij in hun stand zullen blijven, daarin bevestigd zijnde door Jezus Christus, door wie alle dingen bestaan. Kol. 1:17.

7. Er wordt gezegd, dat "hun aangezichten huiswaarts waren," elkaar aanziende, evenwel mee enigszins verheven, om te tonen, dat de engelen de mysteries der genade, gelijk deze van het verzoendeksel, de genade troon, af naar ons worden tentoongespreid, beide aanschouwen en bewonderen. De gezichten der cherubs "zullen tegenover elkaar zijn, de gezichten der cherubs zullen naar het verzoendeksel zijn." Ex. 25:20, 2 Kronieken 3:13, 1 Petrus 1:12, Eféze . 3:10.

(1.) "Naar het verzoendeksel." Zij zijn begerig om het te zien, en hoe van daar, zeg ik, de genade op ons neerziet.

(2.) Hun "aangezichten Zijn tegenover elkaar", zodat zij elkaar aanzien, om te tonen, dat zij samenstemmen in de vreugde over de zaligheid van onze zielen. Lukas 15:10.

(3.) Er wordt van hen gezegd, dat zij staan boven het verzoendeksel, misschien om te tonen, dat de engelen geen behoefte hebben aan die handelingen van genade en vergiffenis, waar wij behoefte aan hebben, die beneden staan en zondaars zijn. Zij staan er boven, zij zijn heilig. Ik zeg niet, dat zij er geen behoefte aan hebben, dat de goedheid van God tot hen wordt uitgestrekt, want daardoor is het, dat zij bewaard zijn en worden, maar zij behoeven geen vergiffenis te ontvangen, omdat zij geen ongerechtigheid bedreven hebben.

(4.) Zij staan daar ook met uitgespreide vleugels, om te tonen hoe bereidwillig de engelen zijn om als het nodig is van de hemel te komen en dit Evangelie aan de wereld te prediken. Lukas 2:9 - 14.

(5.) Er wordt hier gezegd, dat aldus staande, hun vleugels van wand tot wand reikten, van de een zijde van dit heilige huis tot de andere, om te tonen, dat al de

engelen binnen de perken en grenzen der hemelen, met één zin en met één gemoed, bereid zijn om op Gods bevel neer te komen om hulp te verlenen en diensten te verrichten voor Gods uitverkorenen. Er wordt ook gezegd dat hun vleugels omhoog uitgebreid zijn, om te tonen, dat zij alleen vermaak vinden in die plichten, welke hun opgelegd worden door de Hoge en Verhevene, en niet genegen zijn, neen in het geheel niet, om de heiligen in hun zinnelijke of vleselijke doeleinden en oogmerken te dienen. Het kan ook zijn om te tonen, dat zij gewillig zijn om hun vlucht van het een einde van de hemel naar het andere te nemen om God en Zijn kerk, haar ten goede, te dienen. Matth. 13:41, 49, 24:31, 25:31, 2 Thess. 1:7 - 8.

70. Van de voorstellingen, die op de wanden van de binnenste tempel waren.
De wanden van de binnenste tempel, welke een type waren van de hemel, waren, zoals ik u reeds heb gezegd, van boven tot beneden belegd met cederhout. Nu wordt er bij het visioen van Ezech. Gezegd, dat er op deze wanden graveringen waren van cherubs en van palmbomen. "Zodat er een palmboom was tussen cherub en cherub, en elke cherub had twee gezichten: namelijk een mensen gezicht tegen de palmboom van deze, en een gezicht van een jonge leeuw tegen de palmboom van geen zijde, gemaakt in het ganse huis rondom henen. Van de aarde af tot boven de deur waren de cherubs en de palmbomen gemaakt." Ezech. 41:18 - 20.
1. Wat aangaat deze cherubs en palmbomen, ik heb u reeds gezegd, waarvan zij naar mijn gedachten voorstellingen zijn. De cherubs zijn voorstellingen van de heilige engelen, en de palmbomen van de oprechten, wij hebben hier dus alleen te handelen over hun plaatsing in de hemelen.
2. Nu ziet gij, dat de palmbomen in het heilige der heiligen geplaatst zijn tussen cherub en cherub, rondom heen in het huis, hetwelk dunkt mij moet dienen om aan te duiden, dat de heiligen daar niet zullen leven door het geloof en de hoop, zoals hier, maar in de onmiddellijke genieting van God, want geplaatst te zijn tussen de cherubs is geplaatst te zijn waar God woont want de Heilige Schrift zegt duidelijk, dat Hij tussen de cherubs woont, juist waar, zoals hier gezegd wordt, deze palmbomen of oprechten geplaatst zijn. 1 Samuel 4:4, 2 Kon. 19:15, 1 Kronieken 13:6, Psalm 80:1, Jesaja 37:16. De kerk op aarde wordt Gods huis genoemd, en Hij zal voor eeuwig daarin wonen, en de hemel zelf wordt Gods huis genoemd, en wij zullen voor eeuwig daarin wonen, en dat wel tussen de cherubs. Dit is meer dan genade, dit is genade en heerlijkheid, heerlijkheid inderdaad.
3. Tussen de cherubs te wonen kan ook zijn om te tonen, dat wij daar gelijk zullen zijn aan de engelen. Let er op, een palmboom, een cherub, een palmboom, een cherub. Hier zijn wij een weinig lager, maar daar zullen wij geen zier bij de voornaamsten onder hen achterstaan. Een palmboom en een cherub, een oprechte tussen de cherubs, zo zal het dan zijn in het huis rondom henen, wij zullen in dezelfde rang geplaatst zijn. "Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn de engelen gelijk." Lukas 20:36.
4. De palmbomen, aldus geplaatst, kunnen ook dienen om ons te tonen, dat de uitverkorenen Gods daar de ledige plaatsen zullen innemen van de gevallen engelen, zij werden vanwege de zonde neer geworpen van de heilige hemelen, en wij zullen door de genade daarheen opgenomen en geplaatst worden tussen cherub en cherub. Wanneer ik zeg: hun plaatsen, dan bedoel ik niet de onbestendigheid van de staat, waarin zij bij gemis van verkiezende liefde stonden, terwijl zij in heerlijkheid waren, want de hemelen zijn nu door het bloed van Christus voor ons een aangekochte

bezitting geworden, waarom wij, gelijk wij hun plaats zullen innemen in het hemels koninkrijk, zo ook uit kracht van het bloed der verlossing daar zullen blijven, en nimmermeer van daar uitgaan, want door middel daarvan zal dat koninkrijk voor ons een onbeweeglijk koninkrijk zijn. Hebr. 9:12, 12:22 - 24, 28, Openb. 3:12.
5. Deze palmbomen, zeg ik, schijnen de plaats in te nemen van hen, die om de zonde van daar werden verworpen. De uitverkorenen dus nemen die plaats, maar een betere kroon, voor eeuwig in bezit. Aldus bezat Israël het land van de Kanaänieten, en David het koninkrijk van Saul, en Matthias de plaats, het apostelschap, van Judas. Hand. 1:20 - 26.
6. Ook waren de woonsteden, welke de gevallen engelen verloren, uitgenomen hetgeen vroeger uitgezonderd werd, volstrekt niet beneden die van hen, welke staande bleven want hun vorst en overste wordt de zoon des dageraads genoemd, want hij was daar het tegenbeeld. Jesaja 14:12.
7. Aldus waren zij, zoals gij ziet, geplaatst van de aarde af tot boven de deur, dat is, van de laagste tot de hoogste engel aldaar. Want gelijk er grote en kleine heiligen zijn in de kerk op aarde, zo zijn er engelen van verschillende rangen in de hemel, enige grote: dan andere, maar de kleinste heilige zal, wanneer hij naar de hemel gaat, de waardigheid, de plaats van een engel hebben. Van de grond af vindt gij een palmboom tussen cherub en cherub.
8. En elke cherub had twee gezichten - zo hier, maar ik lees in Ezech. 10:14, dat zij elk vier gezichten hadden. Het eerste gezicht was het gezicht van een cherub, en het tweede gezicht was het gezicht van een mens, en het derde het gezicht van een leeuw, en het vierde het gezicht van een arend.
9. Zij hadden elk twee gezichten, niet om aan te duiden, dat zij dubbelhartig waren, want "hun gedaanten en zijzelf" waren dezelfde, en zij gingen ieder rechtuit voor Zijn gezicht heen." Ezech. 10:22. Deze twee gezichten dan dienden hier om hun vlugheid van bevatting, en hun verschrikkelijkheid om de wil van God uit te voeren, te tonen. Het gezicht van een mens doet hem kennen als meester van de rede en het verstand, het gezicht van een leeuw geeft de verschrikkelijkheid van zijn tegenwoordigheid te kennen. 1 Cor. 13:6, Richteren 13:6.
Op een andere plaats lees ik van hun raderen, ja, ik lees daar, dat zijzelf, "hun ganse lichaam, en hun ruggen, en hun handen, en hun vleugels, alsmede de raderen vol ogen waren rondom." Ezech. 1:18, 10:12. En dit dient om ons te tonen, hoe kundig en snel ziende zij zijn in alle wegen der Voorzienigheid en duistere beschikkingen, en hoe vlug en vaardig in het vatten van de boosaardige bedoelingen van de vijanden van Gods kerk, en zo hoe goed zij in staat zijn om die te ondermijnen.
En aangezien zij ook het gezicht van een leeuw hebben, wordt ons daardoor getoond, hoe vol van macht zij zijn om te doden en te verderven, wanneer God zegt: Ga heen, en doe alzo. Nu, met deze moeten wij wonen en mee verblijf houden, een palmboom en een cherub, een palmboom en een cherub, zo moet het zijn van de grond tot boven de deur, rondom heen in het huis - de hemelen. "Namelijk een mensen gezicht tegen de palmboom van deze, en het gezicht van een jonge leeuw tegen de palmboom van geen zijde."
Het is ook mogelijk, dat door deze twee gezichten aangeduid wordt, dat wij in de hemelen genoegzame heerlijkheid zullen hebben om ons gemeenzaam te maken met de engelen. Hun leeuwenblikken, met welke zij de grootste heilige op aarde schrik plachten aan te jagen, zoals gij dat vindt bij Genesis 32:30 en Richteren 13:15, 22,

zullen dan vergezeld zijn met de gemeenzame blikken van een mens. Dan zullen engelen en mensen medegenoten zijn, en met ieder als zodanig te doen hebben.
Ziedaar dan het een en ander van het weinige, dat ik gevonden heb in de tempel van God.

6. EEN VERHANDELING OVER HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

A discourse of the House of the Forst of Lebanon. 1692

HOOFDSTUK 1.

"Evenals Salomo een huis voor Farao's dochter, en dat, hetwelk het huis des Heeren genoemd wordt, bouwde, evenzo bouwde hij een huis in Libanon, genaamd "Het Huis des Wouds van Libanon." 1 Koningen 7:2.

Sommigen hebben, naar ik merk, gemeend, dat dit huis, genaamd "het huis des wouds van Libanon" geen ander was dan dat, hetwelk de tempel te Jeruzalem genoemd wordt, en dat het "het huis des wouds van Libanon" genoemd werd, omdat het gebouwd was van het hout, dat daar groeide. Maar dat Salomo een ander dan dat, namelijk een in Libanon bouwde, is duidelijk, en dat wel uit hetgeen hier volgt:

Ten eerste. Het huis in het woud van Libanon wordt vermeld als een ander naast dat, hetwelk de tempel des Heeren genoemd wordt, en dat ook wanneer ervan de tempel en zijn voltooiing gesproken wordt, ja, het wordt vermeld met een "ook", als een nieuw en ander huis, naast de tempel des Heeren.
"In het vierde jaar", zegt de tekst, "werd de grond van het huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv, en in het elfde jaar, in de maand Bul, welke is de achtste maand, was dit huis volmaakt, naar al zijn stukken en naar al zijn behoren: zo heeft hij zeven jaren daaraan gebouwd." "Maar aan zijn huis bouwde Salomo dertien jaren en hij volmaakte zijn hele huis. Hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon," enz. 1 Kon. 6:37 - 38, 7:1 - 2. Kan er nu iets duidelijker zijn? Wordt hier niet het huis des wouds van Libanon vermeld als een ander, naast de tempel? Hij bouwde de tempel, hij bouwde zijn eigen huis, hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon.

Ten tweede. Het is duidelijk door het verschil van hun afmetingen. De lengte van de tempel was zestig ellen, maar de lengte van het huis des wouds van Libanon was honderd ellen, zodat het huis des wouds van Libanon te die opzichte veertig ellen meer was dan dat, hetwelk de tempel van Salomo genoemd wordt. De breedte van de tempel van Salomo was twintig ellen, maar de breedte van het huis des wouds van Libanon was vijftig ellen, en gelijk er onderscheid is tussen zestig en honderd, zo is er ook onderscheid tussen twintig en vijftig.
Wat aangaat hun hoogte waren zij beide gelijk, maar gelijkheid in hoogte kan hen evenmin dezelfde maken als een leeftijd van twintig jaren van twee personen hen een en dezelfde persoon maken kan. Hun voorhuizen verschilden ook in grote mate, het voorhuis van de tempel was maar twintig ellen in lengte, maar de lengte van dat van het huis des wouds van Libanon was vijftig ellen. Zodat hier ook een verschil is van dertig ellen.
Het voorhuis van de tempel was maar tien ellen breed, maar het voorhuis van het huis des wouds van Libanon dertig ellen. Wie, zeg ik, die deze ongelijkheid beschouwt,

kan nu tot het besluit komen, dat het huis des wouds van Libanon geen ander was dan dat, hetwelk de tempel van Jeruzalem genoemd wordt? Vergelijk voor dit alles 1 Kon. 6:2 - 3 met 7:2 - 6.

Ten derde. Als gij hier bijvoegt de verschillende bouworde van de huizen, zal het voldoende blijken, dat zij niet een en dezelfde waren. Het huis des wouds van Libanon was gebouwd op vier rijen van cederen pilaren, maar wij lezen niet van zodanige pilaren, op welke de tempel stond. De vensters van het huis des wouds van Libanon stonden in drie rijen, uitzicht tegenover uitzicht, maar wij lezen niet van zo iets in de tempel. De tempel had twee pilaren voor de deur van zijn voorhuis, maar wij lezen daar niet van voor de deur van het voorhuis van het huis des wouds van Libanon. In het zesde en zevende hoofdstuk van het eerste boek der Koningen worden deze twee huizen in betrekking tot hun bouworde nauwkeurig beschreven, zodat hij, die er lust toe heeft, kan nazien en onderzoeken of ik hieromtrent niet de waarheid gezegd heb.

HOOFDSTUK 2.

WAARVAN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON EEN TYPE WAS.

Dat het huis des wouds van Libanon een betekenis had, mij dunkt, dat is klaar en duidelijk, ook zouden wij, indien dit niet het geval was, daarvan niet zo'n bijzondere omschrijving hebben in het heilige Woord van God. Ik lees slechts van vier gewrochten der bouwkunst, welke op een bijzondere wijze, wat aangaat hun bouworde, onderscheidenlijk behandeld worden. De tabernakel is een, de tempel het tweede, het voorhuis, hetwelk hij bouwde voor zijn troon, zijn troon des gerichts, het derde, en dit huis des wouds van Libanon is het vierde. Van de eerste drie nu, te weten, van de tabernakel, de tempel, het voorhuis en de troon, zeggen wijze mensen, dat ze zinnebeeldig zijn, en daarom is het hier ook zo mee.

Ten eerste. Ik zal het dus als toegestemd beschouwen, dat het huis des wouds van Libanon een betekenis had, ja, dat het een voorstelling was van de kerk, evenals de tempel te Jeruzalem, hoewel niet onder dezelfde beschouwing. De tempel was een voorstelling van de kerk onder het Evangelie, zoals zij betrekking heeft op de Godsverering, maar het huis des wouds van Libanon was een voorstelling van die kerk, zoals zij wordt aangevallen om haar Godsverering, zoals zij daarom wordt vervolgd. Of neem het nader uitgedrukt aldus:

Ik beschouw dit huis des wouds van Libanon als een type van de kerk in de woestijn, of in die staat, waarin zij met zakken is omgord.

Wij lezen, voor dit huis was gebouwd, dat er een kerk was in de woestijn, en eveneens, nadat dit huis was gesloopt, dat er een kerk zou zijn in de woestijn. Hand. 7:38, Openb. 12:14. Maar wij beschouwen nu die woestijn-staat, waarin de kerk van het Nieuwe Testament verkeert, en besluiten, dat dit huis des wouds van Libanon een type en een voorstelling daarvan was, dat is van haar woestijn-staat. En mij dunkt, dat al aanstonds de plaats, waar dit huis gebouwd was, zo iets te kennen geeft, want dit huis was niet gebouwd in een bewoonde plaats, een stad, enz., zoals het geval was met dat huis, hetwelk de tempel des Heeren genoemd wordt, maar het was gebouwd in een soort van een woud, een wildernis, het was gebouwd in het woud van Libanon, aan

hetwelk die woorden rechtstreeks schijnen te beantwoorden: "En der vrouw," der kerk, "zijn gegeven twee vleugels van een grote arend, opdat zij zou vliegen in de woestijn, in haar plaats." Openb. 12:14.

Een woestijn-staat is een staat van verlatenheid, van aanvechting, van droefenissen en vervolgingen. Jeremia 2:6. Al hetwelk overvloedig te kennen gegeven wordt door het dragen van en het profeteren in linnen zakken van de getuigen en daardoor ook wordt uitgedrukt. Openb. 11. Hieraan beantwoord het woord van de profeet, betreffende dit huis des wouds van Libanon, waar hij zegt: "Doe uw deuren open, o Libanon! opdat het vuur uw cederen vertere." En nogmaals, "Huilt, gij dennen! omdat de cederen gevallen zijn." Zach. 11:1 - 2.

Wat kan bepaalder en duidelijker zijn? De profeet klopt hier aan de deur van het huis des wouds van Libanon en vertelt het, dat zijn cederen ten vure gedoemd zijn, hetwelk ook zo duidelijk mogelijk beantwoord wordt door de vlammen, aan welke zo velen van de cederen van Libanon, ik bedoel Gods heiligen, gedurende vele honderden van jaren overgeleverd zijn wegens hun belijdenis, en door welke, zoals het heet bij een andere profeet, zij gevallen zijn, vele dagen. Daniël 11:39.

Ook toen de koning van Assyrië met zijn leger opkwam tegen Jeruzalem, was dit zijn grootspraak: "Ik heb met de menigte van mijn wagens beklommen - de zijden van Libanon, en ik zal zijn hoge cederbomen - afhouwen." Jesaja 37:24. Wat was deze koning van Assyrië anders dan een type van het beest, waarvan melding gemaakt wordt in het Nieuwe Testament?

Nu, zegt hij, ik zal de cederen van Libanon, die in onze Evangelietijden de grote van de kerk van God zijn, neervellen. En nogmaals zeg ik: daar hij in het bijzonder melding maakt van Libanon, bedoelt hij dat huis, hetwelk Salomo daar bouwde, hetwelk gebouwd was als een versterking om de godsdienst van de tempel te verdedigen, evenals de heiligen nu in de woestijn van het mensdom gesteld zijn ter verdediging van het Evangelie. Maar straks meer hierover.

Dit huis dus was gebouwd om aanvallen te doen en aangevallen te worden, evenals het met de kerk in de woestijn het geval is, en hierom wordt de staat van dit huis vergeleken met de toestand van een vrouw, die in barensnood is en met haar smarten worstelt, gelijk wij ook de staat van de kerk in de woestijn bevinden te zijn. "O gij, die nu op de Libanon woont, en in de cederen nestelt! hoe begenadigd zal u zijn, als u de smarten zullen aankomen, het wee als van een barende vrouw!" Jeremia 22:23. En nogmaals, "Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, dat u zult schreien en klaaglijk wenen," en droefheid hebben als een barende vrouw. Johannes 16:20-22. Zeer wel beantwoordende aan de toestand van haar, die, barensnood hebbende, en "zijnde in pijn om te baren," zelfs in die toestand de draak nog voor zich had staan, die met open mond haar vrucht zocht te verslinden, zodra die geboren was. Openb. 12:1 - 6. Daarom, nogmaals, dat, wanneer Christus Zijn bruid te voorschijn roept om te lijden, Hij haar roept of trekt uit zijn huis in Libanon, om van de holen der leeuwen, van de bergen der luipaarden te zien naar de dingen, die onzichtbaar zijn, evenals Paulus zei, toen hij in droefheid verkeerde: "Aangezien wij niet aanmerken de dingen, die men ziet." Hooglied 4:8, 2 Cor. 4:18.

Hij trekt hen vandaar uit, zeg ik, als schapen, die aangewezen zijn voor de slachtbank, ja, Hij gaat hun voor, en zij volgen Hem daarheen. Ook drukt de profeet, wanneer hij de droefenissen der kerk voorzegt, dit uit door de val van de cederen van Libanon, zeggende: De Heere zal de verwarde struiken des wouds omhouwen met ijzer, een

weinig tevoren genoemd de bijl en de zaag. En de Libanon zal vallen door de Heerlijke. Jesaja 10:15, 34. En nogmaals, "Het land treurt, het kweelt, de Libanon schaamt zich, hij verwelkt." Jesaja 33:9. Denken wij, dat de profeet hier profeteert tegen bomen, tegen de natuurlijke cederen van Libanon?

Nee, nee, het is een profetie betreffende de staat van droefheid en vervolging van de kerk in de woestijn, waarvan Libanon, ik bedoel dit huis des wouds van Libanon, een voorstelling was. Ook wanneer God de vijanden van Zijn kerk in de woestijn bedreigt met Zijn oordelen, omdat zij zo wreed tegen haar te werk gaan in de dag van haar verlatenheid, noemt Hij die oordelen het geweld van Libanon. Dat is, bij wijze van vergelijking, zulk als het geweld, dat Libanon aangedaan was. "Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, zal u bedekken, en de verwoesting der beesten zal ze verschrikken, om des bloeds wil der mensen, en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners daarvan." Habakuk 2:17. Dit is gelijk het woord: "Vergeldt haar, gelijk als zij u vergolden heeft, en verdubbelt haar dubbel, naar haar werken." Openb. 18:6. Dit doet de kerk door haar gebeden. "Het geweld, dat mij in mijn vlees is aangedaan, zij op Babel! zegge de inwoners van Sion, en mijn bloed zij op de inwoners van Chaldea! zegge Jeruzalem." Jeremia 51:35.

En dan zal vervuld worden hetgeen geschreven is: Zie, wat zij deden aan Libanon, zal gedaan worden aan hen. Obadja 15, Ezech. 35:14 - 15.

God heeft Zijn tijd om het kwaad, dat de vijanden doen aan Zijn kerk, op hun hoofd te doen wederkeren, en Hij zal het doen, wanneer de tijd daarvoor gekomen is, en deze vergelding wordt genoemd het bedekken van hen met het geweld van Libanon, of dat geweld, hetwelk aan haar getoond is in de dag van haar benauwdheid.

Het is nog verder duidelijk, dat dit huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in de woestijn:

1. Omdat zij een toren, of plaats van versterking en verdediging genoemd wordt, dezelfde term, die gegeven wordt aan de kerk in een staat van gevangenschap. Hooglied 7:4, Micha 4:8 - 10. Want evenals de kerk in de woestijn vergeleken wordt met een barende vrouw om haar vruchtbaarheid naar God in haar kommervolste toestand te tonen, zo wordt zij een toren genoemd om haar sterkte en moed voor God en Zijn waarheid tegen de Antichrist te tonen. Ik zeg dus, dat zij bij deze beide vergeleken wordt in de laatst aangehaalde Schriftplaats, welke gij kunt nazien als gij lust hebt. Een toren is een plaats waar zij, die in kommer en ellende verkeren, worden opgenomen, en zo is het met de kerk onder de woede van de Antichrist, ja, en hoewel het de enige plaats is, op welker verderf en ondergang de vijand het gemunt heeft, is het evenwel de enige veilige plaats in de wereld.
2. Deze toren, dit huis des wouds van Libanon, schijnt zo gebouwd te zijn, dat zij uitzag op Damascus, de hoofdstad van de koning van Assyrië, en als zodanig was het een zeer voortreffelijk type van de geest en de bedoeling van de kerk in de woestijn, die opgericht en gebouwd is om de Antichrist in het aangezicht te weerstaan. Hierom noemt Christus enige van de trekken van Zijn kerk, en vergelijkt ze hiermee. "Uw hals," zegt Hij, "is als een elpenbenen toren, uw ogen zijn als de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim, uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damascus ziet." Hooglied 7:4. Uw neus, dat grote sieraad van uw lieflijk aangezicht, is als een toren, die die kant heen ziet, zodanig geplaatst, zoals Christus zegt van de zijne, als een kei of vuursteen. En dit is een

bevallige trek in de kerk, dat haar neus staat gelijk een toren, of, zoals hij op een andere plaats zegt, gelijk een beschutte, koperen muur tegen Damascus, de metropolis van haar vijand, "want het hoofd van Syrië is Damascus." Jesaja 7:8. En gelijk Christus aldus Zijn kerk vergelijkt, zo keert zij de zaak om en vergelijkt het aangezicht van haar Heer daarmee, zeggende: "Zijn schenkels zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud, Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen." Hooglied 5:15. Aldus wordt in Libanon, in dit sterke huis, de voortreffelijkheid van de kerk en de schoonheid van Christus gevonden, doordat zij beiden als een rots, met majesteit en heerlijkheid, tegenover de vijanden der waarheid staan. "Het aangezicht des Heeren is tegen diegenen die kwaad doen." Zijn schenkels worden vergeleken met pilaren, en pilaren waren het, die dit huis, deze toren, ondersteunden, die zo sterk was gebouwd met zijn front tegen des vijands land.

Ten tweede.

Dat dit huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in kommer en droefheid, blijkt nog verder, doordat er in het bijzonder van zijn cederen gezegd wordt, dat zij zich verheugen bij de val van Babel. "Ook verheugen zich de dennen over u, en de cederen van Libanon, zeggende: Sinds dat u daar neerligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe." Jesaja 14:8. Dit geschiedt bij de verwoesting van Babel, de type van dat, hetwelk de Antichrist genoemd wordt. Maar waarom zou hier van Libanon, van de cederen in Libanon, op een bijzondere wijze gezegd worden, dat zij zich verheugen over haar neerstorting?

Ongetwijfeld om te tonen, dat, daar de vijand op Jeruzalem lostrok, Libanon en het huis aldaar in het bijzonder daarvoor roken moesten. Jesaja 37:24, Jeremia 22:23, Zach. 11:1. Dit beantwoordt aan het woord: "Verheug u over haar, gij hemel, en u heilige apostelen en profeten, want God heeft u op haar gewroken." Daarom nogmaals, dat wanneer Hij spreekt van het geven van heerlijkheid aan Zijn bedroefde kerk voor al de kommer en ellende, welke zij heeft uitgestaan in haar getuigen voor de waarheid tegen de Antichrist, Hij ze de heerlijkheid van Libanon noemt. Dat is, zoals ik het beschouw, de heerlijkheid, die haar toebehoort voor de droefenissen, welke zij onderging voor Zijn naam. "De heerlijkheid van Libanon is haar gegeven." Jesaja 35:2.

En nogmaals, "De heerlijkheid van Libanon zal tot u komen." Jesaja 60:13. Dit zijn beloften aan de kerk voor het ondergaan van droefenissen, en deze worden haar gedaan als dragende de naam van Libanon, die haar type was in die verwoestingen, welke daarin werden aangericht, toen de vijand, zoals ik zei, vanouds de kerk aanviel. Aldus heb ik u door deze weinige regels getoond, dat er een gelijkenis was tussen dit huis in het woud van Libanon en onze Evangelie - kerk in de woestijn.

Ook behoeven wij er niet over te vallen, omdat dit woord huis er niet op elke plaats in het bijzonder, waarvan deze droefheid of vreugde van Libanon melding gemaakt wordt, bijgevoegd wordt, want het is de gewoonte bij de Heilige Geest om, wanneer Hij Zijn aanspraak richt tot een mens, te spreken alsof Hij sprak tot een boom, en wanneer Hij Zijn Woorden richt tot een koning, te spreken alsof Hij het koninkrijk bedoelde, alzo, wanneer Hij spreekt van het huis, te spreken als tot het woud van Libanon. Voorbeelden zouden er vele kunnen worden bijgebracht.

HOOFDSTUK 3.

VAN DE GROOTTE VAN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

Het huis des wouds van Libanon was veertig ellen langer dan de tempel te Jeruzalem, om te tonen, dat de kerk in de woestijn zich meer zou uitbreiden en veel groter zijn dan zij, die vrede en voorspoed had. En evenals zij veertig ellen langer was, zo was zij dertig ellen breder, al weer tonende, dat zij zich naar alle kanten zou uitzetten. Hierom wordt er gezegd van hen, die uit de grote verdrukking kwamen, dat zij, vergeleken met andere, een ontelbare menigte zijn of een schare, die niemand tellen kan uit alle natiën, en geslachten, en volken, en talen. "Deze," wordt er gezegd, "zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun lange kleren gewassen, en hebben hun lange kleren wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor de troon van God." Openb. 7:14, 15. De kerk, zoals zij betrekking had op de eredienst des tempels, was beperkt tot het land Kanaän, maar onze Nieuw-Testamentische kerk der vervolging is verstrooid onder de natiën, gelijk een kudde schapen verstrooid is in een woud of in een woestijn. Hierom wordt ervan hen gezegd, dat zij zijn in "de woestijn der volken," gepast beantwoordende aan dit huis des wouds van Libanon. Ezech. 20:35 - 37.

Maar hoewel het huis in lengte en breedte de tempel van Jeruzalem overtrof, zo waren zij toch in betrekking tot hun hoogte dezelfde, om ons te tonen, dat, wat daden die in de woestijn doet boven hetgeen zij in staat geweest zijn te doen, die niet in die toestand geweest zijn, evenwel de natuur van hun genade dezelfde is, Rom. 15:27, 1 Petrus 1:2. Maar, zeg ik, wat aangaat de lengte en de breedte, dan overtreft de kerk in de woestijn meer dan het huis van het woud van Libanon die van de tempel te Jeruzalem, gelijk geschreven is: "De kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde, zegt de HEERE." En nogmaals, "U zal uitbreken ter rechter - en ter linkerhand, en uw zaad zal de Heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen bewonen." Jesaja 54:1 - 3.

Dit wordt gesproken van de kerk in de woestijn, die hoofdzakelijk uit de Heidenen bestond, van welke het huis des wouds van Libanon een voorstelling was, en geeft te kennen, hoe zij ten laatste zich zal herstellen van het juk en de tirannie van de Antichrist. En dan zal zij haar tegenstander opzij duwen, zeggende: "wijk van mij, dat ik wonen moge." Jesaja 49:20. En ik voeg er bij, dat het niet alleen zo prachtig en indrukwekkend was door zijn lengte, en breedte, maar ook door de schrik, die het inboezemde. Het was samengesteld naar de wijze van een kasteel of sterkte, zoals vroeger gezegd werd. Het was een toren, gebouwd voor een wapenhuis, want Salomo legde daar zijn twee honderd rondassen en drie honderd schilden van geslagen goud. 2 Kronieken 9:15 - 16.

Deze plaats was dus een schrik voor de Heidenen, aan die zijde van de kerk voornamelijk, omdat zij met haar neus zo geducht tegen Damascus stond, geen wonder dus als de onverzoenlijken tegen hen uitriepen: Te hulp!" gij Israëlitische mannen, komt te hulp!" "En: "Wilt gij tegen de koning rebelleren?" Hand. 21:28, Nehemia 2:19. Want het is de schrik, of de majesteit en kracht, welke God heeft gelegd op de kerk in de woestijn, die de Heidenen zo tegen hen opwekt om haar onder de voet te krijgen. Bovendien hebben zij verkeerde opvattingen omtrent haar, alsof het

haar doel was om koningen om te brengen, koninkrijken om te keren, en alles tot verwoesting te brengen en zodoende stellen zij zich tegen haar, "roepende: Deze, die de wereld in beroering hebben gesteld, zijn ook hier gekomen. Welke Jason in zijn huis genomen heeft, en al deze doen tegen de geboden des keizers, zeggende, dat er een andere koning is, namelijk Jezus." Hand. 17:5 - 7.

Inderdaad, reeds de naam van Jezus is de toren van de Christelijke kerk, en datgene, waardoor zij de wereld schrik aanjaagt, maar niet opzettelijk of voorbedachten rade, maar door hun misverstand, want noch zij, noch haar Jezus, wil haar enig leed doen, niettemin maakt dit haar toch in hun oog "verschrikkelijk als slagorden met banieren," Hooglied 6:10. Hoe zou zij dan voor een tijd aan de vervolging kunnen ontkomen, want het was de politiek van Jerobeam, 1 Kon. 12:26 - 28, en het is nog de politiek van de volkeren om zich te beveiligen tegen dit hun ingebeeld gevaar, en daarom alle middelen te gebruiken, zoals Farao deed, om dit volk goed in de laagte te houden, zeggende: "Komt aan, laat ons wijs tegen hetzelve handelen, opdat het niet vermenigvuldige, en het geschiede, als er een oorlog voorvalt, dat het zich ook niet vervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en uit het land optrekke." Ex. 1:10.

Maar kon het huis van Libanon, hoewel een versterkte plaats, Damascus aanvallen? Kon het zich voortbewegen van de plaats, waarop God het had gezet? Het was alleen een plaats tot verdediging voor Juda, of voor de eredienst des tempels. En had de tegenstander de tempeldienst en de aanbidders met rust gelaten, dan zouden de schilden en rondassen in het huis des wouds van Libanon niet tegen hen ontbloot zijn geworden. Hetzelfde kan nu gezegd worden van de kerk in de woestijn: zij zet niet aan tot opstand, zij blijft in haar plaats, laat haar tempel - aanbidders slechts met rust, en het zal net wezen of zij niet in de wereld was, maar als gij haar kwelt en bedroeft: "Een vuur zal uit hun mond uitgaan, en zal hun vijanden verslinden, en zo iemand hen wil beschadigen, die moet zo gedood worden." Openb. 11:5. En zo sterven door het zwaard des Geestes.

Maar omdat ervan de wapens van de kerk, hoewel geen daarvan vleselijk zijn, zoveel gepraat wordt in de wereld, zijn de blinden nog meer bevreesd voor haar dan zij op deze manier kans hebben door haar beschadigd te worden, en daarom hebben zij haar vanoudsher maar aldoor beroofd, en uitgeperst, en getracht haar uit te plunderen, hun dienaren zendende, en tot hun schouten en baljuws zeggende: "Gaat heen - tot een volk, dat getrokken is en geplukt, tot een volk, dat vreselijk is van dat het was, een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven." Jesaja 18:2. Maar dit volk zal de overhand krijgen, hoewel niet door wereldlijke macht, haar God zul haar bevrijden. En dan, of te "dier tijd zal de HEERE der heerscharen een geschenk gebracht worden van het volk, dat getrokken is en geplukt, en van het volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan, een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven: tot de plaats van de naam des HEEREN der heerscharen, tot de berg Sion." Jesaja 18:7.

Dit nu was de uitdaging van het huis des wouds van Libanon: het was verdedigenderwijze gebouwd, het had een toren, het had wapentuig, zijn toren zag uit op des vijands land. Geen wonder dus, dat de koning van Assyrië zo dreigde, dat hij zijn leger op de zijden van Libanon zou leggen, en dat hij de hoge cederen daarvan zou afhouwen. Jesaja 37:24. De grootte dus en het moedbetoon van de kerk, uit oorzaak van haar innerlijke kracht en de kloeke daden, die zij heeft gedaan door lijden, door gebed, door geloof, en door een standvastige verduring van moeilijkheden

voor de waarheid, brengt de wereld in het geloof, door hun eigen schuld en het roepen van hun geweten tegen hen vanwege hun ongebondenheden, dat dit huis des wouds van Libanon hen allen zal verderven, wanneer zij zal ontslagen zijn van haar dienstbaarheid. "En nu, kom toch," zegt Balak tot Bileam, en "vervloek mij dit volk," of ik hen bijgeval ook mag overwinnen, terwijl, wanneer hij hen met vrede had laten voorbijtrekken, zij geen vinger tegen hem verroerd zouden hebben. Zodat uit al deze dingen blijkt, dat het huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in de woestijn.

HOOFDSTUK 4.

VAN DE BOUWSTOFFEN, WAARVAN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON GEMAAKT WAS.

Het fundament van het huis des wouds van Libanon was van dezelfde grote stenen, welke gelegd waren in het fundament van de tempel des Heeren. 1 Kon. 7:2 - 11. En dit toont, dat de kerk in de woestijn dezelfde grondslag en dezelfde ondersteuning heeft als de tempel had, die te Jeruzalem was, hoewel in een staat van zakken, tranen en droefheid, het deel en lot van de kerk in de woestijn, want zij heeft daar reden om te huilen. Zach. 11:2.

Dat nu het fundament hetzelfde is, waar dient dat anders voor dan om eveneens te tonen, dat zij, hoewel in een toestand van kommer en ellende, voorzeker zal staande blijven: "En de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen." Matth. 16:18. Dat zij uitziet op afgodische volkeren is dus een teken van haar beroeringen, volstrekt geen voorzegging van haar val. Haar Rotssteen is onbeweeglijk, niet gelijk de rotssteen van haar tegenstanders, de vijanden rechters zijnde. Deuteronomium 32:31. Maar waar ik in het bijzonder de aandacht op vestig is, dat ik in dit huis des wouds van Libanon tot op zekere hoogte niets vind dan pilaren en balken, zwaar timmerhout en dikke balken, en hiervan was het huis gebouwd, pilaren om te ondersteunen en dikke balken om samen te binden, en aldus was het huis volmaakt. Ik lees hier niet van enige versiering, hetzij van de pilaren, de balken, de deuren, de poorten, de wanden of enig deel van het huis, alles was plat en eenvoudig zonder tooi of opschik, gepast de staat van de kerk in de woestijn voorstellende, die bekleed was met zakken en bedekt met as, haar rouwkleren dragende, met tranen op de wangen en een juk of band om haar hals. Jesaja 52:1 - 2, 61:3.

Uit deze wijze van beschrijving kunnen wij ook opmerken, met welke soort van leden dit huis, deze kerk is versierd. Hier, dat is in het huis des wouds van Libanon, vindt gij, zoals ik zei, pilaren, pilaren vindt gij er, zo ook in de kerk in de woestijn. O, die machtigen en geweldigen, waarvan deze kerk was samengesteld, het waren allen pilaren, sterk, het huis onderschragende tegen wind en weer, niets dan vuur en zwaard kon hen verdelgen.

Gelijk dus dit huis bestond uit zwaar timmerhout, zo bestond deze kerk in de woestijn uit reuzen in de genade. Deze mensen hadden het aangezicht van een leeuw, geen vorst, geen koning, geen bedreiging, geen verschrikking, geen marteling kon hen doen bezwijken, zij beminden niet hun leven tot de dood. Zij hebben hun vijanden in het aangezicht uitgelachen, zij hebben getriomfeerd in de vlammen. Zij waren pilaren, zij waren cederen pilaren, en de ceder is de hoogste boom van de wereld. Dat dit huis

gemaakt was van cederhout, dient mogelijk zo om aan te wijzen, dat in de kerk in de woestijn, hoewel veracht door de mensen, de hoogste volmaaktheid van het goede was, als van geloof, liefde, gebed, heilige wandel, en genegenheid tot God en Zijn waarheid. Want inderdaad, niemand toonde ooit iets dergelijks, niemand toonde ooit hoger cederen dan die, welke in Libanon waren.
Niemand toonde ooit hoger heiligen dan die in de kerk in de woestijn. Andere praatten, deze hebben geleden, andere hebben gezegd, deze hebben gedaan, deze hebben vrijwillig hun leven in hun hand genomen, want zij beminden het niet tot de dood, en het blijmoedig en in koele bloede afgelegd voor de wereld, God, engelen, en mensen, tot bevestiging van de waarheid, welke zij beleden. Hand. 15:26, Openb. 12:11. Dit zijn pilaren, dit zijn inderdaad sterken. Het is dus gepast, dat de kerk in de woestijn, aangezien ze moet gelijken op het huis des wouds van Libanon, van deze geweldigen zou zijn voorzien. Cederen!
Hetzelfde, waarmee het heilige der heiligen in de tempel van binnen was bedekt, en dat huis was een voorstelling van de hemel, om te tonen, dat de kerk van God in de woestijn, hoe laag en gering dan ook naar het oordeel van de wereld, evenwel de enige hemel is, die God heeft onder de kinderen der mensen. Hier zijn vele naties, vele koninkrijken, vele landen, en vele steden, maar de kerk in de woestijn was slechts een, zij was de hemel die God hier heeft, hierom wordt zij genoemd: "Gij hemel." "Bedrijft vreugde over haar, gij hemel!" Openb. 18:20.
En nogmaals wordt er, wanneer er oorlog om der wil van de godsdienst in de kerk in de woestijn is, gezegd, dat die plaats heeft in de hemel: "En er werd oorlog, in de hemel: Michaël en zijn engelen streden tegen de draak, en de draak streed ook en zijn engelen." Openb. 12:7. De kerk verliest dus niet al haar eretitels, Nee, ook niet wanneer zij op het laagste is, zij is nog altijd Gods hemel. Hoewel zij nu niet een kroon van heerlijkheid moge genoemd worden, toch is zij nog Gods lelie onder de doornen, hoewel zij niet de kerk van Jeruzalem moge genoemd worden, dan toch de kerk in de woestijn, en schoon zij niet Salomo's tempel moge genoemd worden, dan toch het huis des wouds van Libanon. Cederen! Cederen zijn hoog en lieflijk, en zo is het ook met de leden van de kerk in de woestijn.
O, hun geur, hun reuk, hij is geweest, "als de wijn van Libanon." Hosea 14:5 - 7. Zij, die voorgegaan zijn, hebben deze reuk nog nagelaten in de neusgaten van diegenen, die hen overleefden, een reuk, beide welriekend en dierbaar. Dit huis des wouds van Libanon was gebouwd "op vier rijen van cederen pilaren." 1 Kon. 7:2.

Deze vier rijen waren de grondpilaren, die, waarop de ganse zwaarte van het huis rustte. De Heilige Geest zegt hier van vier rijen, maar Hij zegt niet, hoeveel er in een rij waren. Maar wij willen veronderstellen, dat zij doelen op de twaalf apostelen, of op de apostelen en profeten, op welker fundament de kerk in de woestijn gebouwd is, gelijk er gezegd wordt bij Eféze 2:20. En als dit zo is, dan toont het, dat evenals het huis des wouds van Libanon stond op deze vier rijen van pilaren, evenals de namen der twaalf stammen in vier rijen van kostelijke stenen op Aärons borstplaat stonden, wanneer hij inging in het heilige der heiligen, dat evenzo dit huis, of deze kerk in de woestijn, staat op de leer van de apostelen en profeten. Ex. 28:17, 39:10. Maar omdat er alleen gezegd wordt, dat het stond op vier rijen, volstrekt geen getal bepalende, daarom kunnen wij hieromtrent niets met zekerheid zeggen, echter denk ik dat zo'n gedachte wel een schijn van waarheid heeft, hoewel ik het wil overlaten aan het

oordeel van wijzere lieden. "En het was bedekt met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren waren, vijftien in een rij." 1 Kon. 7:3. Deze pilaren dienen, evenals de andere, om het huis mee te ondersteunen, gelijk duidelijk is, omdat de ribben of balken, die op de vier rijen van pilaren lagen, tevoren vermeld, ook op deze vijf en veertig lagen. Het schijnt dus, dat deze vier rijen van pilaren meer aan de buitenkant stonden, dat is, twee rijen aan deze zijde van het huis, en evenzo twee rijen aan geen zijde, en dat die vijf en veertig pilaren, vijftien in een rij, meer binnenwaarts stonden, en zo met de andere de balken ondersteunden, die er op rustten, zeer wel gelijk aan die pilaren, welke gewoonlijk binnen in onze dorpskerken staan.
En als het zo het geval was, dan schijnen de eerste vier rijen een wacht te zijn voor deze, doordat ze, meer aan de buitenkant van het huis staande, bloot stonden voor het weer, en dichter stonden bij de eerste nadering van de vijand.
Dit dient mogelijk om te tonen, dat de apostelen in hun leer niet slechts een fundament of grondslag zijn voor de vijf en veertig pilaren, maar een bescherming en verdediging, ik zeg, een bescherming en verdediging voor al de pilaren, die er ooit bovendien in de kerk in de woestijn waren. En het verdient de opmerking, dat de vier rijen vermeld worden als eerst geplaatst, en zo die waren, op welke de dikke balken die het eerst dienden tot samenvoeging of samenbinding van het huis, gelegd werden, hetwelk op de meest gepaste wijze leert, dat het ambt en de genade gaven van apostelen het eerst in de kerk in de woestijn waren, overeenkomstig 1 Cor. 12:18.
Dat deze vijf en veertig pilaren in het midden, naast de andere stonden, kan ook dienen om te tonen, dat er in de tijd van de beroering van de kerk in haar woestijn-staat dezulken zullen zijn, die haar apostolische leer zullen verdedigen en handhaven, hoewel zij zodoende de last van het geheel dragen.
Maar ik lees van geen kamers tot gemak of rust in dit huis, hier is geen plaats voor rustkamers. Zij, die leden van de kerk in de woestijn willen zijn, moeten niet uitzien naar rust, totdat hun Heer komt. Rom. 13:13 - 14, 2 Thess. 1:5 - 9. Het verblijf alhier was dus niet gemakkelijk, het huis des wouds van Libanon was niet gemaakt voor een teergevoelige huid en voor hen, die anders niet kunnen liggen dan op donze bedden, maar voor krijgshaftige lieden en voor hen, die gewillig waren om hardheid te verduren voor die godsdienst, die God had opgericht in Zijn tempel, hetgeen gepast beantwoord wordt door het woord van de apostel: "Gij dan," mijn zoon, "lijd verdrukkingen, als een goed soldaat van Jezus Christus. Niemand, die in de oorlog dient, wordt gewikkeld in de handelingen voor de leeftocht, opdat hij, die moge behagen, die hem tot de oorlog aangenomen heeft." 2 Tim. 2:3 - 4.
Vijf en veertig pilaren! Vijf en veertig jaren was de kerk van de oude dag in een ongeregelde toestand en op voet van oorlog, vóór zij rust genoot in Kanaän. Jozua 14:10.
Nu, gelijk er vijf en veertig jaren van onrust waren, zo zijn hier vijf en veertig pilaren tot ondersteuning, misschien om aan te duiden, dat God in Zijn kerk in de woestijn bij voortduring een voldoend aantal getrouwe mannen zal hebben, die, gelijk pilaren, de waarheid boven water houden, gedurende al de tijd van de heerschappij en het woeden van de Antichrist. De dikke balken, die overdwars lagen om dit huis des wouds van Libanon samen te binden, rustten op deze vijf en veertig pilaren, om te tonen, dat de eenheid van dat huis door de Geest wordt gehandhaafd, door middel van de lastdragers, die er altijd geweest zijn en zullen zijn in de kerk van God in de woestijn. En inderdaad, was het niet ter oorzaak van deze pilaren, de lijders, deze lastdragers in

de kerk, ons huis in het woud van Libanon, of, meer eigenlijk, onze kerk in de woestijn was lang voor deze reeds in een armzalige toestand geweest. Aldus dus is deze kerk, welke in haar tijd de pilaar en grond der waarheid is in de wereld, in staat geweest om staande te blijven. "Want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand." Jesaja 25:4, 1 Tim. 3:15. "Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af, zegge nu Israël, zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd, evenwel hebben zij mij niet overmocht." Psalm 129:1 - 2.

Aldus ziet gij hoe het huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in de woestijn, en u ziet hieruit ook de reden waarom de inwendige heerlijkheid van het huis des wouds van Libanon meer in grote pilaren en dikke balken lag dan in andere sieraden. En inderdaad, het was wel nodig ook, dat hier vele pilaren en balken waren, daar het aanvallen zou hebben te doorstaan, daar het gesteld was tot een doel of mikpunt voor de boogschutter, en woedende Heidenen hun woede en razernij tegen zijn muren zouden verspillen.

De heerlijkheid van de tempel en de heerlijkheid van dit huis waren dus gelegen in verschillende zaken: de heerlijkheid van de tempel lag daarin dat hij de ware vormen en wijzen van de eredienst bevatte, en de heerlijkheid van het huis des wouds van Libanon lag in zijn vele pilaren en dikke balken, waardoor het, onder goede behandeling, in staat was om die van Damascus te doen afdeinzen, wanneer zij het zouden beproeven om die eredienst ter aarde te werpen. En zoals ik vroeger zei, deze pilaren waren welriekende pilaren, doordat zij gemaakt waren van cederhout, maar wat gaf de vijand daar om, zij waren hem hinderlijk en aanstootgevend, doordat zij als een versterking tegenover hem geplaatst waren.

Evenmin is er enige aanlokkelijkheid in gelegen voor Satan om de machtigen en geweldigen in de kerk in de woestijn met gunstige ogen gade te slaan vanwege de welriekende reuk van hun liefelijke genade gaven, wat zeg ik, beiden hij en zijn engelen spitsen zich er des te meer op om hen tegen te staan, omdat zij zo welriekend zijn. De cederen wonnen er dus niets bij, dat ze cederen waren, in de ogen van de barbaarse Heidenen - want het was hen er om te doen om de cederen te verbranden - gelijk de engelen of pilaren er niets, dat op gunst gelijkt, bij winnen in de ogen van de Antichrist, dat zij pilaren van en engelen voor de waarheid zijn. Ja, zij worden er zoveel te meer door hem om verafschuwd.

Maar toch, zij zijn met dat al pilaren, ja pilaren voor de kerk in de woestijn, gelijk de andere pilaren waren in het huis des wouds van Libanon, en pilaren zullen zij daar blijven, dood en levend, wanneer de vijand gedaan heeft wat hij kan. De pilaren waren gezet in drie rijen, want daar komt het op uit wanneer vijf en veertig in rijen van vijftien gezet worden. En zij waren gezet in drie rijen om te dragen. Ongetwijfeld had ook deze wijze van plaatsing betekenis. Maar nogmaals, zij, deze pilaren, kunnen aldus in drie rijen in het huis des wouds van Libanon gezet of geplaatst zijn om te tonen, dat de drie ambten van Christus de grote zaken zijn, die de kerk in de woestijn moet ophouden voor de wereld.

De drie ambten van Christus, dat zijn Zijn priesterlijk, Zijn profetisch en Zijn koninklijk ambt. Dat zijn zij, waarin de luister van God en de zaligheid der kerk het meest onmiddellijk zijn betrokken, en zij, die de meeste tegenstand hebben ondervonden van de duivel en zijn engelen. Alle ketterijen, dwalingen en misleidingen, door welke Christus' kerk is aangevallen geworden in alle eeuwen,

hebben zich gericht tegen een van deze of tegen die allen. Openb. 16:13, 16. Christus is priester om Zijn kerk zalig te maken, profeet om haar te eren, en koning om haar te regeren Jesaja 33:22. Maar dit kan de Antichrist niet uitstaan, daarom tracht hij zelf op de troon te komen, en te handelen alsof hij boven alles was, wat God genaamd wordt, of dat wordt aanbeden. 2 Thess. 2:3 - 4, Openb. 19:19 - 21.
Maar zie! hier zijn pilaren in drie rijen, machtige pilaren om Christus voor de wereld en tegen alle valsheid en bedrog omhoog te houden in deze Zijn ambten. Vijftien in een rij, ik kan niet verder zeggen dan ik zien kan, wat het getal van vijftien betekent weet ik niet, God is wijzer dan de mens, maar toch dunkt mij, dat deze wijze van plaatsing een overblijfsel moet betekenen.
Veronderstel bij voorbeeld dat de eerste drie, waar de vijand bij aankomt, door hun handen vernield worden, dan zijn er nog drie maal veertien achter de hand, veronderstel weer, dat zij met de volgende drie op dezelfde wijze handelen, dan is er toch nog een overblijfsel. Toen de goddeloze Izébel gedaan had wat zij kon tegen de geteisterde kerk van haar tijd, was er toch nog een overblijfsel overgelaten, een overblijfsel van zeven duizend, die was aanbidders van God waren. 1 Kon. 19:18, Rom. 11:4. Steeds wanneer de Antichrist zijn invallen deed op de kerk in de woestijn, om te doden, af te houwen en te verderven, bleven er nog enigen van de pilaren staan, zij werden niet allen in het vuur verbrand of neer gehouwen. Zij zeiden inderdaad: "Komt, en laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn, dat aan de naam Israëls niet meer gedacht worde." Psalm 83:4. Maar wat toen?
Er is onderscheid tussen zeggen en doen, omdat het braambos brandde daarom werd het nog niet verteerd, de kerk zal niet verteerd worden, al is het ook, dat ze geteisterd wordt. Ex. 3:3. En de reden is deze: omdat God nog zijn vijftienen heeft, daarom, als Abel valt door de hand van Kaïn, wordt Seth in zijn plaats gesteld, Genesis 4:25, als Mozes weggenomen wordt, volgt Jozua hem op, Jozua 1:2 - 3, en als de duivel Judas de nek breekt, staat Matthias gereed om zijn ambt te aanvaarden. Hand. 1:16 - 26. God heeft, zeg ik, een opvolging van pilaren in Zijn huis, Hij behoudt Zich een overblijfsel voor.

Dan is er dunkt mij nog iets. Er waren vijf en veertig pilaren, en daarnaast vier rijen van pilaren, en dit alles om een onzichtbare last te dragen, want wij lezen van niets op de pilaren dan de hemelen en het dak, mij dunkt, dat moet dienen om te tonen, dat het onmogelijk is voor een vleselijk hart om een bevatting te krijgen van het gewicht, dat de waarheid legt op het geweten van een gelovige. Zij zien, helaas! niets, volstrekt niets dan een balk, een waarheid, bent u zulke dwazen, zeggen zij, om daar te staan te zuchten en te steunen om die te dragen en op te houden, wat zit daarin? Zij, zeg ik, zien niet het gewicht, de heerlijkheid, het gewicht der heerlijkheid, die er gelegen is in een Goddelijke waarheid, en daarom lachen zij hen uit, die het de moeite waard rekenen om er zoveel om te verduren om die te ondersteunen en er voor te waken, dat zij niet ter aarde valt. Grote pilaren en balken, grote heiligen en grote waarheden zijn er in de kerk van God in de woestijn, en de balken liggen op de pilaren of de waarheid op de heiligen.
De tabernakel en de ark moesten voorheen gedragen worden op de schouders van mensen, evenals deze grote balken gedragen worden door deze pilaren. En gelijk deze tabernakel en deze ark her - en derwaarts moesten worden gevoerd, volgens de aanwijzing van God, zo moesten deze balken door deze pilaren gedragen en

ondersteund worden, opdat daardoor het huis bij elkaar gehouden worden, eenvormig blijven en vaststaan mocht, in weerwil van wind en storm.

HOOFDSTUK 5.

VAN DE VENSTERS IN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

Het huis des wouds van Libanon had vele vensters: "Er waren drie rijen van uitzichten, dat het een venster was over het andere venster, in drie orden," 1 Kon. 7:4. Vensters dienen om het licht naar binnen te laten en het oog de gelegenheid te geven om te zien naar voorwerpen op een afstand van het huis, en van hen, die daarin zijn. De vensters alhier zijn voorstellingen van het Woord van God, door welk licht het licht des levens wordt binnengelaten in het hart, daardoor, door het glas van deze vensters, schijnen de stralen van de Zon der gerechtigheid in de kerk. Hierom wordt het Woord vergeleken met een spiegel of met glas, door hetwelk het heerlijk aangezicht van Christus wordt gezien. 2 Cor. 3:18. Dit dus had dit huis des wouds van Libanon, het had vensters, een voorstelling van dat Woord van God, in en door hetwelk de kerk in de woestijn de wil van God ziet, en zo wat zij, terwijl zij daar is, behoort te geloven, te doen, en ongedaan te laten in de wereld. Dit huis had een groot aantal vensters - drie rijen van vensters aan beide zijden van het huis. In drie rijen. Door deze vensters in drie rijen wordt misschien uitgebeeld hoe de leer der Drieeenheid zou schijnen in de kerk in de woestijn, ja, misschien werd daardoor aangeduid, dat zij die zou bezitten in haar laagste staat en onder de zwaarste wolken. De leer der Drie - eenheid, dat is het wezen, dat is de grond en het fundament van alles. 1 Joh. 2:22 - 23, 4:2 - 4, 2 Johannes : 9 - 10.

Want door deze leer, en hierdoor alleen, wordt de mens gemaakt tot een Christen, en die deze leer niet heeft, diens belijdenis is geen speldenknop waard. U moet weten, dat de kerk in de woestijn soms maar weinig licht heeft, maar de vermindering van haar licht heeft dan niet zo zeer betrekking op wezenlijke als wel op bijkomstige zaken, zij heeft dan de wezenlijke bij zich, ook in haar donkerste dagen, zelfs vensters in drie rijen. De leer der Drie - eenheid! u zal mij misschien vragen wat dat is. Ik antwoord: Het is die leer, die ons de liefde van God de Vader toont in het geven van Zijn Zoon, de liefde van God de Zoon in het geven van Zichzelf, en de liefde van de Heere de Geest in Zijn werk der wederbaring, opdat wij bekwaam gemaakt mogen worden om de liefde des Vaders aan te grijpen door Zijn Zoon, en zo door genade het eeuwige leven te genieten. Deze leer werd steeds door deze vensters ingelaten in de kerk in de woestijn om haar gezond te maken in het geloof en hartelijk in gehoorzaamheid, gelijk ook zachtzinnig en geduldig in verzoeking en beproeving. En wat aangaat het wezen van het Christendom, is deze leer voldoende voor iedereen, want zij leert ons geloven en brengt een goed zedelijk leven voort.

Als deze leer ons dus beschijnt, door deze vensters des hemels, zodanig, dat wij haar zien en haar aannemen, dan maakt zij ons geschikt om God te verheerlijke hier, en door en met Hem verheerlijkt te worden hiernamaals. Deze uitzichten dus veroorzaken, dat de inwoners van deze kerk in de woestijn hun weg zien door de stikdonkere nacht van deze wereld. Want evenals het huis des wouds van Libanon, zo had ook deze kerk van God in de woestijn steeds haar uitzichten of vensters in deze drie rijen, om haar te geleiden en te besturen, op te beuren en te vertroosten. Dit huis

dus is op deze wijze onderscheiden van alle andere huizen in de wereld, geen huis waarvan wij in de bijbel lezen, was aldus versierd met licht of had vensters in drie rijen, behalve dit, en hieraan beantwoordend, bezit geen gemeente of kerk dan de ware kerk van God het was tegenbeeld daarvan.
Licht! Vensters! Een voldoend aantal vensters was van groot nut voor een volk, dat in een bos of woud woonde, zoals met de inwoners van het huis des wouds van Libanon het geval was. Maar hoe eenzaam was dit huis geweest wanneer het in het geheel geen licht gehad had! In een woud te zijn, en dat zonder vensters, is al een van de naarste toestanden, waarin men komen kan. Dit ook is de verlichting, die de kerk in de woestijn had, zij was weliswaar in een woud, maar had toch licht, op een andere plaats de staf Gods genoemd, of Zijn Woord hetwelk onderricht geeft. "Weid uw volk met uw staf, de kudde van uw erfenis die alleen woont, in het woud," enz. Micha 7:14.
In een woud te zijn, en dat zonder licht, is, zoals gezegd werd, een zeer verlaten toestand, de Egyptenaren ondervonden het, hoewel zij in hun huizen waren. Ex. 10:21, 23. Maar hoe veel te meer verkeert dat volk dan in een beklagenswaardige toestand, dat onder vervolging is, maar geen licht heeft in drie rijen om het de weg te wijzen. Maar dit is niet de staat van de kerk in de woestijn: zij heeft haar vensters in drie rijen, te weten, het licht van het aangezicht des Vaders, het licht van het aangezicht van de Zoon, en het licht van het aangezicht van de Heilige Geest, al tezamen schijnende door de vensters of het glas van het Woord, tot haar ondersteuning en vertroosting, hoewel zij nu in het woud van Libanon is. En uitzicht was tegen uitzicht in drie orden of rangen. Dit wordt nog verder verhaald van de vensters, die er waren in dit huis des wouds van Libanon.
Tevoren zei hij, dat het vensters had in drie rijen, maar nu voegt hij daaraan toe, dat uitzicht was tegen uitzicht, uitzicht tegenover uitzicht, en dat wel in drie rangen. Dat hij zegt, dat zij geplaatst waren in orden of rangen, daarmee bedoelt hij of in orde of regelmaat, of hij wijst op een militaire houding, want in beide zinnen wordt dit woord genomen. Numeri 2:16, 24, 1 Kronieken 12:33, Markus 6:40. En daar behoeft nu niemand om te glimlachen, omdat ik zeg, dat de uitzichten geplaatst waren in een militaire houding, wij lezen van potscherven twistende met potscherven, en waarom kan er niet even goed gezegd worden, dat "uitzicht was tegen uitzicht," Jesaja 45:9. Maar wij willen ons voortspoeden naar ons doel. Hier wordt tegenstand uitgedrukt, in de kanttekening heet het: "gezicht tegen gezicht", waarom het aldus geplaatst zijn van de vensters in het huis des wouds van Libanon mij des te meer moed geeft om te denken, dat dit huis een type was van de kerk in de woestijn, en dat zij eveneens de zetel of het terrein is van de geestelijke oorlog. Openb. 12:7.
Want gelijk dit huis des wouds van Libanon het voorwerp was van de woede van de koning van Assyrië, omdat het hem in de weg stond en hem verhinderde in zijn begeerte om Jeruzalem te vernielen, zo staat de geest en de getrouwheid van de kerk van God in de woestijn de Antichrist in de weg, en wordt hij hierdoor verhinderd in zijn begeerte om de waarheid ter aarde te werpen. En gelijk de vijand in Libanon viel, en zijn cederen in brand stak, zo geraakte de beer, de Antichrist, de draak en zijn engelen in de kerk in de woestijn. Psalm 80:13, 2 Thess. 2:4, Openb. 12:7.

Dit zo zijnde, moest hier noodzakelijk oorlog zijn: en aangezien de oorlog niet vleselijk is, maar geestelijk, moest hij ontstaan langs de weg van tegenspraak, twist, onenigheid, woordenstrijd, redeneringen enz., welke de uitwerking waren van

tegengestelde opvattingen, gepast voorgesteld in dit huis des wouds van Libanon, doordat daar licht tegen licht, gezicht tegen gezicht was, in drie orden. Waarom hij, wanneer hij zegt dat er uitzicht tegen uitzicht was in drie orden of rangen, ons naar het leven doet zien hoe het zou wezen in de kerk in de woestijn. En veronderstel, dat het de ware Godzaligen waren, die de eerste aanval deden, kunnen zij daarom berispt worden? Want wie kan een beer in een wijngaard dulden, of een mens der zonde in een heilige tempel, of een draak in de hemel? Wat zou het dan nog als de kerk de eerste aanval deed? Wie zei tegen de beer, dat hij daar komen moest? Wat had hij in Gods huis te maken?

De kerk zou, evenals het huis des wouds van Libanon, tevreden geweest zijn met de plaats, die zij innam, brood en water kan wel gaan voor iemand, die zich met vrede mag overgeven aan het genot, dat hij in andere dingen vindt. Maar wanneer er inbreuk gemaakt wordt op het voorrecht en het eigendom, het leven en het genot, de hemel en de zaligheid, dan is het geen wonder als de vrouw, al is ze dan ook maar een vrouw, roept en schreeuwt en haar licht tegenover de vijanden stelt, had zij de dief gezien en niets gezegd, dan zou ze het veel slechter aangelegd hebben.

Ik zei u vroeger, dat met de vensters het Woord bedoeld wordt, hetwelk vergeleken wordt bij een spiegel of bij glas. 1 Cor. 13:12, 2 Cor. 1:18, Jacobus 1:23 - 25. Hoe nu, is het Woord tegen het Woord? Wel Nee, het is zo niet het Woord, maar tegengestelde meningen en opvattingen daaromtrent, welke de Heilige Geest nu bedoelt, want Hij zegt niet, dat venster was tegen venster, in betrekking tot de ware zin van het Woord, maar uitzicht was tegen uitzicht, betrekking hebbende op de verschillende denkbeelden en opvattingen, die mensen van een tegengestelde geest zouden hebben omtrent het Woord. Ook moeten wij dit woord uitzicht of licht, voornamelijk in het tegenbeeld, niet in de eigenlijke, maar in een overdrachtelijke zin opvatten, dat is, met betrekking tot het oordeel van beide partijen.

Hier is de ware kerk, en zij heeft het was licht, hier is ook de beer, de mens der zonde, en de draak, en die zien op hun manier, en toch, zoals ik zei, allen door dezelfde vensters. Zij, die tot de kerk behoren, zien het licht in Gods licht, maar zij, die daar niet toe behoren, zien op hun eigen manier. En laat een mens en een beest uitzien door hetzelfde venster, dezelfde deur, hetzelfde kijkgat, dan zal toch de een zien gelijk een mens, en de ander slechts gelijk een beest. Geen wonder dus, dat in dit huis, hoewel zij dezelfde vensters hebben, licht is tegen licht en gezicht tegen gezicht. Want er zijn er, die niets weten dan hetgeen zij natuurlijk, als de redeloze dieren, weten. Psalm 92:6, Jeremia 10:8, 14, 21, Judas 10.

Geen wonder dus, dat hier geen overeenstemming is: het beest kan slechts zien als een beest, maar de kerk is besloten om zich niet te laten leiden door het oog van een beest, hoewel het beweert, dat het zijn licht door het eigen venster krijgt, waardoor de kerk het haar krijgt. Het beest is bijziende, en ziet de duisternis voor licht aan, ja, en het haat het licht, dat waarlijk licht is, maar de heiligen willen niet naar hem luisteren, want zij kennen de stem van hun Heer. Jesaja 5:20, Johannes 3:20.

Hoe kan het dan anders dan dat licht tegen licht is in dit huis, en dat wel in een militaire of strijdvaardige houding? En hoe kan het anders dan dat de hele strijd van degenen, die strijden, met gedruis geschiedt en de kleren in het bloed gewenteld worden? Jesaja 9:4. En dat hij zegt, dat licht was tegen licht in drie rangen of gelederen, dat wijst op de toebereidselen van de een tegen de ander, en toont meteen, dat men aan beide zijden besloten is om zijn streng vast te houden. De kerk is vol

vertrouwen, en de mens der zonde is vol vertrouwen: zij hebben beide dezelfde vensters om door te zien, en zo handhaven zij hun zaak, echter niet zo zeer en zo louter door de vensters, als wel door het verschillende oordeel, dat zij vormen over hetgeen daardoor naar binnen straalt. Iedereen heeft dus de ware en de valse belijdenis en vertrouwt op zijn eigen weg: die gelijk had, wist dat hij gelijk had, en die ongelijk had, meende dat hij gelijk had, en zo begon de strijd. "Er is een weg, die iemand recht schijnt, maar het laatste van die zijn wegen des doods." Spreuken 14:12.
Ook ligt het niet in het vermogen van de mens om dat te verhelpen: men is tegen elkaar aan het redeneren gegaan, er zijn redetwisten gehouden, er is ook aan beide zijden bloed vergoten, door het vertrouwen, dat ieder had op de goedheid van zijn weg, maar er is geen verzoening tot stand gekomen: de vijandschap is hier gezet door God, ijzer en leem kunnen zich niet met elkaar vermengen. Genesis 3:15, Daniël 2:42 - 43. God wil, dat dat zo blijft in de wereld, totdat Zijn Woorden zullen vervuld zijn: "Zijns is de dwalende, en die doet dwalen." Job 12:16. Die dingen moeten dus hun loop hebben in de kerk in de woestijn, totdat het mysterie Gods zal vervuld zijn. Openb. 17:17.

Hierom wordt er gezegd, dat God Gog zal aanbrengen tegen Zijn volk Israël, "als een wolk, om het land te bedekken." Ezech. 38:16. Maar met welk doel? Wel, opdat hij enige tijd met hen moge twisten om dan door hun licht ter aarde te vallen. Daarom zegt Hij ook, dat Hij "aan Gog aldaar een grafstede in Israël zal geven," en dat deze zal genoemd worden: "Het dal van Gogs menigte." Ezech. 39:11.
God zal Zich grote roem verwerven door toe te laten, dat de beer, de mens der zonde en de draak woelt en wroet in de kerk van God, want door hun duisternis voorop te stellen en daarvoor te ijveren en dat het licht te noemen, en door die te stellen tegenover dat licht, hetwelk waarlijk het licht is, bewijzen zij niet alleen de kracht der waarheid waar zij is, maar doen zij haar des te sterker uitkomen. Want gelijk zwart wit doet uitkomen, en de duisternis het licht, zo doet de dwaling de waarheid uitkomen. Hij, die een mens een paard noemt, bevestigt tenslotte het geloof aan zijn mensheid slechts des te sterker in de bevatting van alle redelijke schepselen.

Licht tegen licht in drie rangen. De drie rangen aan de zijde van de kerk betekenen haar licht in de Drie - eenheid, zoals gezegd is, en in de drie ambten van Christus, en de rangen tegenover deze drie rangen dienen om de tegenovergestelde opvattingen van de vijand aan te duiden. Zij verschillen ook omtrent de autoriteit of het gezag van het Woord en de ordinanties, omtrent de bedieningen, de bedienaren en de uitoefening der bedieningen in de kerk, enz.
Er is overal tegenstelling, zelfs rondom het huis, daar was licht tegen licht in drie rangen. Dit huis des wouds van Libanon had dus wel betekenis. Het was wijs gebouwd en geschikt voor het doel, voor hetwelk het was bestemd, hetwelk was, te tonen wat naderhand de staat van de kerk in de woestijn zou zijn. Ook kon geen ding in de tempel zich meer gepast op een zinnebeeldige wijze uitdrukken, in betrekking tot enige der dingen betreffende Nieuw - Testamentische zaken, dan dit huis des wouds van Libanon doet in betrekking tot de dingen, die daardoor moesten worden afgebeeld. Het spreekt, als wij maar kunnen horen, het wijst als het was de dingen met de vinger aan, als wij maar ogen hebben om te zien.

Het is dus niet te verwonderen, dat wij beide partijen zo voor hun gezag of autoriteit horen pleiten, tegen elkaar roepende als diegenen, die de godsdienst verderven. Zo doet de kerk, en zo doet ook de mens der zonde. Het levende kind is het mijne, zegt de een, Nee, maar het dode kind is het uwe, en het levende kind is het mijne, zegt de ander. Zo spraken zij voor het aangezicht des konings. 1 Kon. 3:16 - 22.
Dit nu kon niet geschieden als er hier geen verschillende opvattingen waren, licht tegen licht is dus de oorzaak van dit alles, en hier is licht tegen licht in drie rangen, en zo zal het wezen totdat het beest dood is. De kerk wil niet wijken, want zij weet, dat zij de waarheid heeft, de draak en engelen wijken evenmin dan wanneer zij teruggeslagen zijn door de kracht van de waarheid, want aldus wordt er gezegd van de draak en zijn engelen: Zij streden en overmochten niet. Daarom zal er, moet er, ja kan er niet anders zijn dan een geestelijke strijd, en dat wel zolang, totdat een van beide omgebracht is, en zijn lichaam aan de vernielende vlammen is overgeleverd. Daniël 7:11, Openb. 19:20.

HOOFDSTUK 6.

VAN DE DEUREN EN POSTEN, EN HUN VIERKANTE VORM, ALSMEDE DE VENSTERS VAN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

"En al de deuren en posten waren vierkant, alsmede de vensters." De deuren dienden tot ingang, de posten tot ondersteuning van de deuren, en de vensters, zoals tevoren werd aangestipt, voor het licht. Nu wordt er hiervan gezegd, dat zij alle vierkant zijn. De vierkante vorm drukt het denkbeeld van volmaaktheid uit, maar dit woord vierkant kan op twee wijzen worden opgevat.

1. Hetzij in betrekking tot de gedaante van de dingen zelf, of,
2. Met betrekking tot de gelijkmatige regel van het geheel.

In de eerste zin was het altaar des brandoffers, het reukaltaar en de borstlap des gerichts vierkant. Ex. 27:1, 28:16, 30:2. Hetzelfde wordt ook gezegd van ons Nieuw - Testamentische Nieuw Jeruzalem. Openb. 21:16. Maar het vierkant in de tekst moet niet aldus verstaan worden, maar, als ik mij niet vergis, zoals onder 2 is aangegeven, dat is, met betrekking tot een gelijkmatige regel.
Het gehele gebouw als de deuren, posten en vensters, vertoonde zich aan de toeschouwers in een precies gelijkmatige of eenvormige orde of regel, en was zo recht aangenaam en verrukkelijk om te zien. Hieruit mogen wij afleiden, dat dit huis des wouds van Libanon zo precies gebouwd en bijgevolg zo volkomen voor het gezicht was, dat het aanlokkelijk was voor de toeschouwers, en dat des te meer, doordat zo'n heerlijk gebouw werd gevonden in een woud of bos. Een lelie onder de doornen, een parel op een mesthoop, en schoonheid onder een sluier, zal iemand van de weg doen afwijken om dat te bezien. Hieraan beantwoordend, wordt de kerk, zelfs in de woestijn of onder vervolging, vergeleken, niet slechts met een vrouw, maar met een schone en wellustige vrouw. En wie, die zo'n schepsel in een bos komt te ontmoeten, zal haar niet, tenzij hij God vreest, zoeken te verkrachten en te onteren. Daarom zeg ik, dat hetgeen hier vierkant genoemd wordt, verstaan moet worden als betrekking hebbende op de aanblik en het gezicht daarop, op regelmaat en bevalligheid voor het oog. Zo worden zij dus aangelokt, en denken zij haar in het bed der liefde te zullen onteren,

maar wanneer zij tot haar komen en haar kuis bevinden en vervuld met niets dan wapentuig en soldaten om haar kuisheid te verdedigen en te handhaven, nolens volens - dan verkeert hun vleselijke liefde in wreedaardige woede, en zo komt het tot onmin. "Ik heb," zegt God, "de dochter Sions bij een schone en wellustige vrouw vergeleken." Jeremia 6:2.

Maar waar is zij? O! zij is in het veld, in het woud onder de herders. Maar wat willen die met haar doen? Wel, omdat zij hun begeerten niet wil inwilligen, bereiden zij de oorlog tegen haar, zeggende: "Maakt u op, en laat ons optrekken op de middag. Maakt u op, en laat ons optrekken in de nacht, en haar paleizen verderven!" Jeremia 6:4 - 5. Zodat de schoonheid van het huis des wouds van Libanon, zowel als zijn sterkte, een verzoeking voor de vijand was om te komen om het in bezit te nemen, voornamelijk doordat het als het was op de grenzen van Israël stond, en zo uitzag op het land van de vijand. Aldus is de kerk, hoewel in de rouwkleren van haar weduwstaat, de begeerte geworden van de ogen der naties, want inderdaad, haar trekken zijn zodanig, in aanmerking genomen wie haar hoofd is, welke het oog het schoonste vindt, zodat ieder, die slechts een vluchtige zweem van haar ontvangt, gemakkelijk door haar schoonheden verrukt wordt.

Zie hoe de profeet het onder woorden brengt: "Nu zijn wel vele Heidenen tegen u verzameld, die daar zeggen: Laat ze ontheiligd worden, en laat ons oog schouwen aan Sion." Micha 4:11. De kerk, ook zelfs de naam van de kerk van God, is schoon in de wereld, en gelijk onder de vrouwen het hoofd van haar, die schoonheid bezit, begeerd wordt, om, indien het mogelijk was te staan op de schouders van een andere vrouw, zo zou deze en die en elke natie, die de schoonheid van de kerk aanschouwt, graag met die naam genoemd worden. De kerk, zou men denken, was slechts in een eenvoudig, daags gewaad, toen zij uit de gevangenschap kwam, en evenwel begeerde toen het volk des lands één met haar te zijn.

"Laat ons," zeiden zij tot Zerubbabel en tot de vaders van de kerk, "met u bouwen, want wij zullen uw God zoeken, gelijk gij." Ezra 4:2. Ook zelfs naar de naam van de kerk wordt, zoals ik zei, gestreefd door de wereld, maar dat is de kerk, welke Christus zo heeft gemaakt, haar trekken blijven haar ook bij, gelijk dit bevallige uitzicht van het huis des wouds van Libanon dit huis bij bleef, wie het ook aanschouwde of begeerde. De schoonheid dus van dit huis was, hoewel het in een woud stond, bewonderenswaardig, zoals ook het geval is met de schoonheid van de kerk in de woestijn, hoewel zij verkeert in een staat van onrust en gejaagdheid.

Hoor slechts net verhaal, dat de Heilige Geest geeft van de innerlijke schoonheid van de kerk, toen zij zich spoedig in een staat van vervolging zou bevinden: Zij was "bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren." Openb. 12:1. En evenwel stond toen de draak bij haar. Openb. 12:4. Maar ik zeg, dat hier een vrouw is zoals er geen tweede in de wereld is aan te wijzen, laat hij, die het beproeven wil, eens zo'n tonen als hij kan. Zij dus, die enig gevoel hebben voor zedelijkheid, minzaamheid of statige bevalligheid, begeren te behoren tot de kerk van God of zich die heerlijke titel toe te eigenen. En hier trad inderdaad de Antichrist toe, en nam deze naam voor zich, en hoewel zij niet kon komen bij de zon, en de maan, en de sterren, om zich daarmee te versieren, heeft hij toch iets gevonden, dat haar bevallig maakt in de ogen van haar volgelingen. Zie hoe de Heilige Geest haar beschrijft. Zij "was bekleed met purper en scharlaken, en paarlen, en had in haar hand een gouden drinkbeker," enz. Openb. 17:4.

Hierom wordt zij genoemd: "De zeer bevallige hoer, "" de koningin der koninkrijken," enz. Nahum 3:4, Jesaja 47:5 - 7. Maar omdat de kuise en eerbare huismoeder de echtvriendin van Christus, niet wilde toelaten, dat deze slet wegliep met die naam, daarom gaat zij op de rug van haar beest, en stoot door Hem deze vrouw in de modder, maar omdat haar geloof en liefde tot haar man blijft, keert zij weer terug, en pleit op haar titels, haar trekken en sieraden, dat zij, en zij alleen, diegene is, welker vierkante vorm beantwoordt aan de vierkante vorm van haar zinnebeeld, en aan de merktekenen, welke haar Heere heeft gegeven aan de zijnen, en zo is het spel begonnen.
Want zodra als deze juffrouw een dame werd in de wereld en bevond dat er dappere lieden waren, die haar behulpzaam wilden zijn, trachtte zij alle dingen onderste boven te keren, en ze te plaatsen en ervan te maken wat haar lust. En nu wil ze een altaar hebben gelijk dat van Tiglath - Pilezer.
Nu moet het koperen altaar des Heeren worden weggenomen van zijn plaats, de lijsten der stellingen moeten afgesneden en die van boven het wasvat weggenomen worden, ook de gegoten zee moet nu van de rug van de koperen ossen, waar Salomo ze plaatste, afgenomen, en op een stenen vloer gezet worden. 2 Kon. 16:10 - 17. Salomo! ach, Salomo is nu niets: deze vrouw is wijzer in haar eigen ogen dan zeven die met reden antwoorden. Nu moet ook het deksel des sabbaths weggenomen worden en dienst doen voor de koning van Assyrië, enz. 2 Kon. 16:18. Aldus heeft de schoonheid van Gods kerk haar overgeleverd in de handen van haar liefhebbers, die haar liefhadden voor zichzelf, voor de duivel, en om van haar een zetel, een troon, te kunnen maken voor de mens der zonde. En, arme vrouw die ze is, al haar worstelen en streven en roepen onder de handen van deze schenders heeft haar tot nog toe niet bevrijd, hoewel het haar het leven heeft gered. Deuteronomium 22:25 - 27. Maar hoewel het zo geweest is en wezen zal met de ware kerk van Christus, zolang als Zijn vijand de Antichrist regeert, toch zullen de dagen komen, wanneer haar God haar de sieraden, en de armbanden, en de vrijheid, en de vreugde zal geven, die zij had op de dag van haar bruiloft.

HOOFDSTUK 7.

VAN DE HERHALING VAN LICHT TEGEN LICHT IN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

Voorzeker, het is geen nodeloze overtolligheid in de Heilige Geest, wanneer Hij deze woorden herhaalt: "En licht was tegen licht in drie rangen," daarom ligt er een bedoeling in, dat zij er opnieuw worden bijgevoegd, die er niet lag in de eerste vermelding van die woorden. 1 Kon. 7:4 - 5. Ik heb u verhaald, wat ik dacht dat er bedoeld werd met de eerste vermelding, namelijk, dat zij dienden om te tonen, hoe de Antichrist binnenkwam met zijn zinnelijkheid, en die stelde tegenover het was licht van het Woord van God, zich verheffende boven God, en eveneens boven alle Goddelijke openbaring, dit was zijn licht tegen licht. Maar, zeg ik, waarom wordt het herhaald? Want Hij zegt van nieuws: "Licht was tegen licht in drie rangen."
Waarlijk, ik denk, dat het herhaald wordt om de kwade gevolgen te tonen, die de eerste tegenstand van de Antichrist zou hebben in de kerk van God, tegen het einde

van haar woestijn-staat. Want "licht tegen licht" nu, zoals het hier herhaald wordt, dient om ons een nieuwe zaak te tonen, of, zover als hout en vensters kunnen spreken, om ons te verstaan te geven wat het gevolg zou zijn van die fabels en uitvindingen van de Antichrist, die het eerst door hem in de kerk gebracht werden. Want kan men het zich wel anders voorstellen dan dat, daar er zoveel verwarring in de kerk was gebracht, sommigen van de ware Godzaligen zelf daardoor veel schade moesten lijden? De apostel zegt: "Kwade samensprekingen bederven goede zeden." 1 Cor. 15:33.

En nogmaals, dat "hun woord zal voort woekeren gelijk de kanker." 2 Tim. 2:17. Onheil moet er dus noodzakelijk volgen uit deze afschuwelijke daad van de mens der zonde. Als een huis in brand staat, dan kan, al brandt het ook niet af, de, reuk van het vuur daar nog lang blijven, ook rekenen wij het volstrekt geen wonder, wanneer de uitwerking daarvan aan de spanten, en balken, en enige van de voornaamste posten, zichtbaar zijn. Het kalf, dat te Dan werd opgericht, besmette het volk, totdat het in gevangenschap werd weggevoerd. Richteren 18:30.

En ik zeg nogmaals, daar licht tegen licht zo vroeg in de kerk in de woestijn was, en daar ook zolang is geweest, en nogmaals, daar velen in deze kerk daar werden geboren en opgevoed onder deze tegenstellingen van licht, is het gemakkelijk te besluiten, dat iets van des vijands duisternis ook licht kon genoemd worden door de oprechten, die later volgden. Want door de duisternis van de Antichrist werd, hoewel men het licht mocht noemen, het was licht verdonkerd, en zo het oog dof gemaakt, zelfs het oog van de ware Godzaligen.

Ook verwijderde de Heilige Geest Zich veel van de kerk, zo vatten de leerstellingen, overleveringen en grondbeginselen van de wereld daar meer post, en verspreidden zij zich meer op een schrikbarende wijze over de gehele oppervlakte van die kerk. Want nadat de eerste engel gebazuind had, en de ster uit de hemel op de aarde gevallen was, en nadat hij de sleutel van de put des afgronds ontvangen en de mond daarvan geopend had, kwam de rook daar met geweld uit. Deze engel was een wan de eerste handlangers van het anti - christendom, en deze rook was dat, wat zij licht noemen, maar het was "licht tegen licht." "En zij heeft de put des afgronds geopend, en er is rook opgegaan uit de put, als rook van een grote oven, en de zon en de lucht is verduisterd geworden van de rook des puts." Openb. 9:1 - 2.

De zon beschouw ik als het Evangelie van God en de lucht als een type van de ademtochten van de Heilige Geest. De rook neem ik voor de leerstellingen en overleveringen van de Antichrist, datgene, hetwelk, zoals ik pas zei, voor licht uitgegeven werd tegenover het was licht van het Woord.

Nu, daar de zon en de lucht door deze rook werd verduisterd, ja, en zo verduisterd, dat noch zon, noch maan, noch sterren, noch dag, noch nacht voor een derde deel konden schijnen, zo is het geen wonder, dat de ware aanbidders hier in het duister kwamen te zitten, of ten minste slechts weinig licht hadden om bij te wandelen, ja, ik heb enigen gekend, die geboren en opgevoed zijn in rookgaten, en die, beide voor de reuk en voor het gezicht, de tekenen met zich mee droegen, dat zij zo opgevoed waren.

En ik zeg nogmaals, in betrekking tot hetgeen wij nu beschouwen: geen wonder als zij, die in deze kerk in de woestijn ademden nadat de rook uit deze put kwam, de rook met de lucht in zogen, totdat het hun natuurlijk eigen geworden was. Een huis, dat door rook gekweld wordt, is een grote belediging voor de ogen, welker licht daardoor verzwakt wordt, terwijl ook het oordeel, aangezien dit in betrekking tot de zichtbare

dingen door het oog geleid en bestuurd wordt, noodzakelijk in gevaar moet zijn van gedeeltelijk misleid te worden.
En dit eerst de uitwerking van licht tegen licht zijnde, is de oorzaak van wat wij tot op deze dag in de kerk zien onder de ware broederschap. Want gelijk een oorzaak een uitwerking voortbrengt, zo heeft een uitwerking dikwijls een andere oorzaak ten gevolge.
Nu hebben wij dus licht tegen licht onder de Godzaligen, gelijk er tevoren anti - christelijk licht was tegen het christelijke licht. Niet dat licht tegen licht nu onder de Godzaligen alleen is.
Nog wordt het christelijke licht tegengestaan door het anti - christelijke. Maar vroeger was de duisternis, die het licht tegenstond, in de anti - christenen, nu is de duisternis gekomen in de christenen en heeft hen tegenover elkaar gesteld. Licht dus tegen licht is nu in de christenen, hetgeen naar waarheid uitgebeeld werd door dat, hetwelk in het huis des wouds van Libanon was.
Getuige de scheuringen, de tegenstellingen, de twisten, al de wedijver, het gekrakeel, de woordenstrijd, en het tumult, benevens de veroordelingen, die men elkaar van alle zijden zo menigmaal als kanonskogels naar het hoofd heeft laten vliegen. Zal het nodig zijn, dat ik de twisten en geschillen van lang vervlogen jaren, in druk tot ons overgebracht, bijzonder ga vermelden? Woorden en bladen, nu in druk, alsmede de vele kleine afdelingen en benamingen onder ons, maken dit voldoende openbaar. Waarom licht tegen licht in deze laatste plaats, of waar het aldus herhaald wordt, naar ik denk, niet geschikter kan worden toegepast dan op hetgeen wij nu beschouwen, dat is te zeggen, dan op de tegengestelde overtuigingen, verschillende opvattingen en strijdige gevolgtrekkingen, die voortdurend getrokken worden uit dezelfde teksten om een verschillende praktijk te handhaven.
Hoewel wij met dankbaarheid moeten erkennen, dat deze tegenstelling niet zozeer in grondwaarheden als in dingen van minder belang ligt. De Godzaligen behouden allen de hoofdzaken, want daar kon de Antichrist hen nooit scheiden, hun uiteenlopende meningen dus betreffen, zoals ik zei, alleen geringere zaken. Ik zeg niet, dat de anti - christelijke duisternis volstrekt geen nadeel heeft toegebracht in de kerk in betrekking tot de grote dingen Gods.
Maar ik zeg, dat zij niet in staat geweest is om datgene te doen, hetwelk hun Hoofd van hen kon scheiden, anderszins is daar maar al teveel van de uitwerking van zijn handelingen zichtbaar. Want zelfs in betrekking tot de ambten van onze Heere, sommigen willen Zijn gezag meer uitgebreid, andere meer beperkt hebben.
Sommigen beperken Zijn regels tot zichzelf en tot hun meer uitwendige bevoegdheid, en andere geloven, dat zij zich verder uitstrekken.
Sommigen willen Zijn macht in Zijn kerk louter geestelijk, weer andere zouden het gemengd willen hebben.
Sommigen rekenen Zijn Woord volmaakt en voldoende tot aanwijzing en besturing in alle zaken van godsdienst, andere nogmaals houden het er voor dat een bijvoeging van iets menselijks noodzakelijk is.
Sommigen zijn voor beperking van Zijn weldaden, in haar zaligmakende uitwerkingen, alleen tot de uitverkorenen, andere zijn voor een verdere uitbreiding van die weldaden. Ik zou hier nog zeer veel kunnen bijvoegen, maar dat licht tegen licht nu onder de Godzaligen is, zoals licht tegen licht was in het huis des wouds van Libanon, kan in het geheel niet in twijfel getrokken worden.

Dit dus moge dienst doen voor een nieuw argument om te bewijzen, dat het huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in de woestijn. Wat aangaat het aantal hier, dat is te zeggen, in drie rangen, dit is ook, zoals ik denk, om te tonen, dat deze duisternis, hoewel zij, zoals vroeger gezegd werd, de ware kerk niet van haar Hoofd kon scheiden, evenwel de heerlijkheid der dingen heeft verduisterd. Bij twee lichten kan een mens dit of dat voorwerp niet zo nauwkeurig zien als bij één enkel licht, Nee, zij beide maken alles verward, hoewel zij niet alles onzichtbaar maken. Matth. 6:22 - 23.

Zoals, bij voorbeeld, zonlicht en maanlicht bij elkaar, het licht van het vuur en het licht van de zon bij elkaar, kaarslicht en maanlicht bij elkaar, dat maakt de dingen donkerder, dan wanneer er op gezien wordt bij een enkel licht. Wanneer de lichtstralen van het Woord op het verstand vallen, zonder dat de overleveringen van mensen daar tussen komen, dan maakt dat een mens de zin van God duidelijker en klaarder, dan wanneer dat andere daar bij komt. Hoeveel te meer dan wanneer licht tegen licht is in drie rangen?

Christus in Zijn ambten is, geloofd zij God, tot op deze dag in Zijn kerk bekend, niettegenstaande er toch bij ons licht tegen licht is in drie rangen. Maar in deze dingen wordt Hij niet zo onderscheidenlijk, ten volle en volkomen gekend, als het geval was voor de kerk de woestijn inging. Nee, die kennis is voor "een derde deel" verloren, gelijk ook vroeger werd aangetoond. Openb. 8:12.

Het zal dus nooit goed worden in de kerk van God, zolang als daarin aldus licht tegen licht is. Wanneer er maar één Heere is onder ons en Zijn naam Één, en wanneer de afdelingen, door de overeenstemming en gelijke gezindheid van het geheel, verbannen zijn, ik bedoel, niet vervolgd, maar ten enenmale opgegeven door een gezamenlijk overeenstemming, en wanneer ieder mens zijn eigen, enkele mening zal onderwerpen aan die waarheden, die door die over te laten dienen voor de welstand van allen, zie dan naar goede dagen uit, en eerder niet.

Want dit huis des wouds van Libanon, in hetwelk, zoals gij ziet, licht tegen licht is in drie rangen, was niet gebouwd om de kerk in haar oorspronkelijke staat uit te beelden, maar om ons te tonen, hoe het met ons zou zijn onderwijl wij staan voor het aangezicht van de draak en ons in acht hebben te nemen in de woestijn. En hoewel zij door haar pilaren, en haar schoonheid, en haar toren, ja, en ook doordat ze de metropolis van haar vijanden in het gelaat ziet, toont, dat de ware genade van God, en een kracht en een moed, die onverwinnelijk is in haar is, toch is er, niettegenstaande dat, aan haar toestand ook "licht tegen licht in drie rangen" verbonden.

Het is duidelijk, dat haar oog niet zo eenvoudig, en bijgevolg, dat haar lichaam niet zo vol licht is, als het geval zal zijn wanneer zij zich van haar zakken ontdaan en haar sierlijke kleren aangetrokken heeft. Want dan zal haar maan schijnen als de zon, dan zal het licht van haar zon zevenvoudig zijn, evenals het licht van zeven dagen, dan, zeg ik, wanneer "de HEERE de breuk Zijns volks zal verbinden en de wonde, waarmee het geslagen is, genezen." Jesaja 30:26.

U weet, dat een koninkrijk niet bloeit zo lang als het de zetel van de oorlog is, maar wanneer die voorbij is bloeit de vrede en de voorspoed.

Dit huis was, zoals is opgemerkt, een type van de kerk in een bos, een woud, een wildernis.

HOOFDSTUK 8.

VAN DE SCHILDEN EN DE RONDASSEN, DIE IN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON WAREN.

Aangezien dit huis des wouds van Libanon in het algemeen de staat van de kerk in de woestijn uitbeeldde, zo was het toegerust met zulke krijgswapens als haar in zo'n toestand pasten, dat is, met schilden en rondassen, bijgevolg met ander wapentuig. "Ook maakte de koning Salomo twee honderd rondassen van geslagen goud: zes honderd sikkelen goud liet hij opwegen tot elke rondas. Insgelijks drie honderd schilden van geslagen goud, drie pond (of drie honderd sikkelen) goud liet hij opwegen tot elk schild, en de koning legde ze in het huis des wouds van Libanon." 1 Kon. 10:16 - 17, 2 Kronieken 9:15 - 16.

Dit vooronderstelt, dat het huis des wouds van Libanon door de vijand zou worden aangevallen. En er bestond goede reden voor zo'n vooronderstelling, aangezien het was gebouwd tot verdediging van die eredienst, die er opgericht was in de kerk. Hierom wordt er gezegd, dat toen de vijand met zijn wagens en ruiters tegen hen optrok, dat zij "te die dage" zouden "zien naar de wapens in het huis des wouds." Jesaja 22:7 - 8.

Dat was, om te zien hoe zij waren voorbereid in Libanon, om weerstand te bieden tegen hun vijanden en zichzelf en hun godsdienst te beveiligen tegen die verwoesting, die de vijand van plan was over beide te brengen. En aldus nogmaals, of in deze zaak, toont het huis des wouds van Libanon, dat het een voorstelling was van de kerk in de woestijn, want ook deze is voorzien met zulke wapens als door de wijsheid van God nodig geoordeeld werden voor de veiligheid van de ziel en de christelijke godsdienst, te weten, "de wapens van onze oorlog," de gehele wapenrusting Gods." 2 Cor. 10:4. Want hoewel dit huis des wouds van Libanon een plaats ter verdediging was, zo wordt toch ook zijn wapenrusting beschreven en aangewezen, beide wat aangaat de stof en de maat. Het was een wapenrusting van goud gemaakt, zo'n wapenrusting, en zoveel er van. En het was gemaakt volgens aanwijzing van Salomo, die een type was van Christus, door de kracht van wiens genade en werking wij ook van onze wapenrusting worden voorzien, zoals uit de teksten bovenvermeld moge blijken.

Door deze beschrijving van de wapenrusting van het huis des wouds van Libanon zijn ons dus, daar dit een type was van de wapenrusting Gods, in het tegenbeeld daarvan, voor de verdediging van de christelijke godsdienst grenzen gezet. Wij mogen dus ter verdediging van onze zielen en van de verering van God van geen andere dan van de wapenrusting Gods gebruik maken: dit alleen is de gouden wapenrusting, door onze Salomo verschaft, en in het huis des wouds van Libanon, of liever in de kerk in de woestijn, gelegd, opdat zij daarmee de vijand mocht weerstaan.

Twee honderd rondassen. Er wordt in de bijbel slechts weinig melding gemaakt van rondassen, terwijl er in het geheel niet uitdrukkelijk vermeld wordt hoe zij gebruikt werden, uitgezonderd eenmaal, en dat was toen Goliath kwam om Israël te tarten: hij kwam, gelijk met ander wapentuig, "met een koperen rondas tussen zijn schouders." 1 Samuel 17:6. Een rondas, dat is, zegt de kanttekening, een ring - of halskraag. Zo'n kraag is een ding, dat om de hals gedragen wordt en daar de dienst verricht van een schild. Waarom in sommige van uw oude bijbels dat, hetwelk op de een plaats een

rondas genoemd wordt, op de andere plaats een schild wordt genoemd. Een schild voor dat gedeelte.
Dit stuk wapentuig werd, naar ik veronderstel, in oude tijden gedragen door hen, die speren gebruikten, en het diende om het bovenste gedeelte van de rug en de schouders te beschermen voor de pijlen van de vijand, die in de lucht geschoten werden, met het doel, dat zij op het bovenste gedeelte van het lichaam mochten neervallen. De schilden waren voor hen, die met bogen omgingen, en dienden om de pijlen, die op hen werden afgeschoten door de vijand, die voor hen stond, op te vangen of af te slaan. "Asa had" op eenmaal "een heir van drie honderd duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en twee honderd en tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en de boog spannende." 2 Kronieken 14:8.
Ik kan niet zeggen wat het rondas hier moet betekenen, tenzij het diende om te tonen dat die in de type of het beeld zwakker en flauwhartiger waren dan die in het tegenbeeld, want daar deze kraag was toebereid voor een achterdeel van het lichaam veronderstelde het de mogelijkheid, dat de dragers wegliepen, dat zij vloden.
Maar in de beschrijving van de wapenrusting van de Christen vinden wij geen melding gemaakt van een beschutting voor de rug, zodat ervan onze mannen in de kerk in de woestijn verondersteld wordt, dat zij moediger zijn. Hun aangezicht is stijf gemaakt tegen het aangezicht van hun vijanden, en hun voorhoofd stijf tegen het voorhoofd van hun vijanden. Ezech. 3:8 - 9.
Het schild was een type van het christelijk geloof, en zo past de apostel het toe. Hetwelk hij ook een voornaam stuk van onze christelijke wapenrusting rekent, wanneer hij zegt: "Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen van de boze zult kunnen uitblussen. Eféze 6:16. Deze rondassen en schilden waren van goud gemaakt, om de uitnemende waarde van deze wapenrusting Gods te tonen, te weten, dat zij niet vleselijk is, maar geestelijk, niet menselijk, maar Goddelijk, noch algemeen of alledaags, maar van een oneindige waarde. Waarom Jacobus, hierop zinspelende, zegt: "Hoort, mijn geliefde broeders! heeft God niet uitverkoren de armen van deze wereld om rijk te zijn in het geloof," (heeft Hij hun dit gouden schild niet gegeven) en hen gemaakt tot "erfgenamen van het koninkrijk, hetwelk Hij belooft diegenen, die hem liefhebben?" Jacobus 2:5.
Geloof! Petrus zegt, dat het geloof, zelfs in zijn beproeving, veel kostelijker is dan het goud, hetwelk vergaat. Wat moet dan niet de waarde zijn, die in de genade zelf gelegen is! 1 Petrus 1:7. Dit ook is datgene, hetwelk Christus bedoelt, wanneer Hij zegt: "Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproeft komende uit het vuur, opdat u rijk mag worden." Openb. 3:18.
En mij dunkt, dat de apostelen en de Heere Jezus Christus in al deze plaatsen zinspelen op de schilden, de gouden schilden, die Salomo maakte en in het huis des wouds van Libanon neerlegde, welk huis, zoals ik heb aangetoond, datgene was, hetwelk inderdaad de staat van de kerk in de woestijn uitbeeldde, en deze schilden waren een type van het geloof.

Tegenwerping. *Maar hier wordt melding gemaakt van niets dan schilden en rondassen.*
Antwoord. Het is waar, en dat misschien wel om ons te tonen, dat de oorlog, die de kerk voert met de Antichrist, eer verdedigend dan aanvallend is. Schilden en rondassen zijn wapens tot verdediging, wapens tot zelfbehoud, niet om andere er mee

te bezeren. Ook doet een Christen, als hij zijn ziel slechts kan verdedigen in de oprechte belijdenis van de ware godsdienst, datgene, waartoe bij volgens zijn plicht in betrekking tot deze zaak gehouden is. Waarom, hoewel het Nieuwe Testament hem toestaat de gehele wapenrusting Gods aan te doen, echter het geheel en elk deel daarvan geestelijk en alleen verdedigend.
Weliswaar wordt er melding gemaakt van het zwaard, maar dat zwaard is het Woord van God. Eféze 617. Een wapen, dat niemand bezeert of nadeel toebrengt, volstrekt niemand dan de duivel en de zonde, en diegenen, die deze beminnen. Inderdaad, dit werd gemaakt voor de Christenen om zichzelf en hun godsdienst daarmee te verdedigen tegen de hel en de engelen der duisternis.
Deze twee stukken van de wapenrusting dan, die koning Salomo in het huis des wouds van Libanon legde, waren typen van de geestelijke wapenrusting, waarvan de kerk in de woestijn gebruik behoort te maken. En gelijk wij niet van meer lezen, dat daar was neergelegd, tenminste om tot een zinnebeeld te dienen, zo lezen wij niet van meer en moeten wij geen gebruik maken van meer dan van hetgeen de apostel ons beveelt aan te doen tot verdediging van de ware godsdienst.

Tegenwerping. Maar die geen andere wapenrusting gebruikt dan deze, moet er op rekenen dat hij het verliezen zal.
Antwoord. In het oordeel van de wereld is dit waar, maar niet in het oordeel van hen, die bekwaamheid en een hart hebben om ze te gebruiken. Want deze wapenrusting is niet die van Saul, welke David weigerde, maar de wapenrusting Gods, waardoor het leven beveiligd is geworden van al diegenen, die ze aandeden en er goed mee omgingen. Gij leest van sommige van Davids dappere mannen, dat "hun aangezichten waren aangezichten der leeuwen, en dat "zij waren als de reeën op de bergen in snelheid." 1 Kronieken 12:8.
Daar zij bedreven waren in het hanteren van spies en schild. Zie, de wapenrusting Gods geeft aan het aangezicht van een mens een dusdanig uitzicht, ook maakt ze hem, die ze gebruikt, meer levendig en bedrijvig dan voorheen. De wapenrusting Gods is geen last voor het lichaam, geen hindernis voor de geest, maar eer een natuurlijke, in plaats van een kunstmatige versterking. Maar deze wapenrusting komt niet tot iemand dan uit de hand van de koning, Salomo legde deze rondassen en schilden in het huis des wouds van Libanon.
Zo deelt Christus Zijn wapenrusting uit aan Zijn kerk. Hierom wordt er gezegd, dat zij gegeven wordt aan de zijnen om voor Hem te lijden. Zij wordt gegeven aan de zijnen door Hemzelf en ten Zijnen behoeve. Filip. 1:29. Dat is, opdat zij daarmee die gevechten mochten leveren, welke Hij zal besturen tegen de Antichrist.
Hierom worden zij genoemd de heirlegers in de hemel, en wordt ervan gezegd, dat zij hun Heer volgen "op witte paarden, gekleed met wit en rein, fijn lijnwaad." Maar, zoals ik zei, hun wijze van oorlog voeren was niettemin slechts verdedigend. Want let slechts op hetgeen een weinig verder volgt, en u zult bevinden, dat het beest op Hem aanvalt. "En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om oorlog te voeren tegen hem, die op het paard zat, en tegen zijn heirleger." Openb. 19:14, 19. Zij zijn het, die aanvallen, zij zijn het, die twist zoeken en het eerst beginnen. Bovendien is de wapenrusting, zoals ik zei, slechts geestelijk, zodat de slag noodzakelijk ook geestelijk moet zijn.

Daarom, dat, gelijk hier gezegd wordt, dat het Lam Zijn vijanden versloeg door het zwaard, de geest of de adem Zijns monds, zo ook Zijn heirleger hen verslaat door het vuur, dat uit Zijn mond uitgaat. Openb. 1:16, 19:21.
Hier is dus niemands persoon in gevaar door deze oorlog. En ik zeg nogmaals, voor zover iemands persoon in gevaar is, is het, doordat hij verkeerd te werk gaat in deze oorlog. Het is waar, de personen van de Christenen zijn in gevaar, maar dat komt door de bloeddorstige aard van een anti-christelijke vijand.
Maar wij spreken nu met betrekking tot het Lam en het heirleger, dat Hem volgt, en wat hen aangaat, niemands persoon is in gevaar enkel als zodanig. Waarom het niet de mensen zijn, maar de zonde, niet de mensen, maar de mens der zonde, die boze, tegen wie de Zoon van God oorlog voert in en door Zijn kerk. 2 Th. 2:8, Hebr. 12:4.
Laat ons dus de zaak goed voorstellen: niemand behoeft bevreesd te zijn om Jezus Christus het hoofd te laten zijn in de wereld: Hij benijdt niemand, Hij heeft niemands nadeel op het oog, Zijn koninkrijk is niet van deze wereld, ook begeert Hij geen tijdelijke zaken, laat Zijn vrouw, Zijn kerk, slechts met rust om haar aangekochte voorrechten te genieten, en het zal alles goed gaan.
Welke voorrechten, aangezien zij belangen der ziel zijn, geen inbreuk maken op de vrijheden van enig mens. Laat geloof en heiligheid slechts zonder opzicht in de straten wandelen, en u kunt zo gelukkig zijn als de wereld u kan maken. Ik spreek nu tot hen, die met Hem twisten.
Maar als gepaste raad er bij u niet in wil, als hardheid des harten en blindheid des geestes en zo het vergaan op de weg u zal overkomen, dan is dit slechts datgene, waarvoor gij vanouds zijt gewaarschuwd. "Nu dan, gij koningen! handelt verstandig, laat u tuchtigen, gij rechters der aarde! Dient de Heere met vreze, en verheugt u met beving. Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en u op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen." Psalm 2:10 - 12.
Laat nu ook hetgeen over dit onderwerp gezegd is een nieuw bewijs zijn om te tonen, dat het huis des wouds van Libanon een type was van de kerk in de woestijn.

HOOFDSTUK 9.

VAN DE VATEN WELKE SALOMO IN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON ZETTE.

Salomo zette ook vaten in het huis des wouds van Libanon. "Ook waren alle drinkvaten van de koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van Libanon waren van" goud, van "gesloten goud, geen zilver was er aan: want het werd in de dagen van Salomo uit voor enig ding geacht." 1 Kon. 10:21, 2 Kronieken 9:20.
Omdat het niet uitgedrukt wordt wat die vaten van gesloten goud waren, welke Salomo in het huis des wouds van Libanon plaatste, daarom kan niemand in een stellige zin beslist spreken, vaten van goud, vaten van gesloten goud zegt de Heilige Geest, en zo laat Hij het aan de voorzichtigen over om hun overleggingen te maken, en hoewel ik mijzelf niet mag stellen onder het getal van die voorzichtigen, zo zal ik toch de vrijheid nemen om te zeggen wat ik in dit geval denk.
Ten eerste dan, ontkennenderwijze, het waren geen vaten die bestemd waren voor de dienst des Heeren, want daar deze bepaald was tot de tempel, zo waren daar de vaten,

en de gereed schappen en de omstandigheden voor de eredienst. Ik zeg, de gehele eenvormige eredienst der Joden was nu bepaald tot de tempel. 1 Kronieken 2:4, 7:12, 15 - 16.

Waarom de vaten hier vermeld niet zulke konden zijn, welke dienden om hier de eredienst op te richten, want naar Jeruzalem moest men zijn offeranden brengen. Weliswaar had men synagogen, waar de gewone dienst werd verricht, waar de wet werd gelezen, en waar de priesters het volk leerden hoe zij de Heere moesten dienen, maar aangaande datgene, hetwelk bestond in vleselijke ordinanties, zoals het offeren, de wassingen en het gebruik van vaten voor dat doel, dat werd verricht te Jeruzalem.

Dit huis dus, te weten, het huis des wouds van Libanon, was niet gebouwd om er brandoffers of slachtoffers in te slachten of te offeren, maar gelijk het altaar was, hetwelk de twee en een halve stam bouwden bij de Jordaan toen zij elk tot hun erfdeel gingen, namelijk, om een getuige te zijn van de besluiten van het volk om de ware godsdienst in de kerk te bewaren, voor henzelf en voor hun nakomelingschap. Jozua 22:21 - 29.

Daar dit huis dus was bestemd voor een verdedigingsoorlog, was het geen vereiste, dat de formaliteiten van de eredienst daar zouden zijn.

Ook de kerk in de woestijn, zover als zij in de strijd is betrokken, zover is zij niet opgenomen in de praktische gedeelten van de godsdienst, 1 Th. 2:2, want de godsdienst kan niet beoefend worden in de kerk in de ogenblikken van strijd. Laten wij dan onze godsdienst beoefenen in vrede, en in alle vreedzame wegen, en ze verdedigen of rechtvaardigen langs de weg van strijd, dat is, wanneer door de tegenstanders van ons gevraagd of geëist wordt om daarvan rekenschap te geven of verantwoording te doen. Filip. 1:7, 17, Hand. 22:1.

Maar mijn strijd moet geschieden, niet in bemoeizieke redeneringen of in het twisten omtrent woorden tot geen nut of voordeel, maar door woorden van waarheid en van een gezond verstand, met alle zachtmoedigheid en vreze. Hand. 26:24 - 25, Titus 3:1 - 2, 1 Petrus 3:15. Het beoefenen en het verdedigen van een praktijk of beoefening zijn, zoals U weet, twee dingen: ik beoefen de godsdienst in mijn binnenkamer, in mijn huisgezin, in de gemeente, maar ik verdedig deze beoefening voor de magistraat, de koning en de rechter.

Nu was de tempel toebereid voor de beoefening van de godsdienst, en het huis des wouds van Libanon voor de verdediging daarvan. Openb. 11:1. Voor zover dus als de kerk in de woestijn God vereert en aanbidt, voor zover wordt zij vergeleken met de tempel, en voor zover zij die eredienst verdedigt, voor zover wordt zij een heirleger of slagorde genoemd. Openb. 19:14.

Een slagorde schrikkelijk met banieren. Hooglied 6:4. Want God heeft een banier gegeven aan hen, die Hem vrezen, opdat deze moge worden ontplooid vanwege de waarheid. Psalm 60:4. Hierom zegt zij tot God: "Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandels opsteken in de naam van onze God." Psalm 20:5. Maar hier is in dit alles geen schade of nadeel aan de wereld, het koninkrijk, de eredienst, de oorlog is geestelijk, evenals ook de wapenrusting.

Ik heb dit gesproken om de eredienst van het strijden voor de eredienst te onderscheiden, en om de weg te banen voor hetgeen nog gezegd zal worden. Als de vaten van het woud van Libanon, of die, welke in dat huis geplaatst waren, niet diegenen waren, die betrekking hadden op de eredienst, op de eredienst enkel als

zodanig, dan schijnt het wel, dat deze vaten dus dienden tot een ander gebruik dan voor vormelijke eredienst in het huis des wouds van Libanon.
De beste weg dan, die ik weet, om uit te vinden wat zij waren, is, eerst te overwegen waaraan zij worden toegevoegd in de vermelding.
Nu vind ik ze in de vermelding gevoegd bij Salomo's drinkvaten, en daar zij gemaakt waren van fijn of zuiver goud, beschouw ik ze ook als vaten van dezelfde soort, namelijk, vaten om uit te drinken.
Nu, als wij hier de staat van de kerk in de woestijn aan toevoegen, van welke kerk, zoals wij gezegd hebben, dit huis des wouds van Libanon een type was, dan moeten wij verstaan, dat door deze vaten zulke teugen werden uitgebeeld als de kerk heeft wanneer zij verkeert in een staat van ongeregeldheid of vervolging, en die zijn van tweeërlei soort, hetzij,

Ten eerste, Zulke, die bij uitstek bitter zijn, of
Ten tweede, Zulke die bij uitstek zoet zijn, want beide deze soorten gaan met een oorlogstoestand gepaard.

Ten eerste. *Zulke, die bij uitstek bitter zijn.*
Deze worden genoemd bekers van rode wijn, hetwelk bloed betekent, alsook, de beker van des Heeren grimmigheid, de beker der zwijmeling, de beker der verwoesting en der eenzaamheid, enz. Ook is er niets meer natuurlijk voor de kerk, terwijl zij in een woestijn-staat verkeert, dan zulke bekers en teugen als deze. Hierom wordt ervan haar, als daar zijnde, gezegd, dat zij, zoals tevoren gezegd werd, bekleed is met zakken, dat zij treurt, en weent, en roept, en in nood is als een barende vrouw. Zie de Klaagliederen en u zult dit alles bewaarheid vinden. Zie ook Openb. 11:3, 12:2.
En wie overweegt hetgeen reeds gezegd is in betrekking tot hetgeen het huis des wouds van Libanon ontmoette, zal dat, wat hier in het midden gebracht is, niet vreemd, maar natuurlijk vinden. Want, kan men het zich denken, dat wanneer de koning van Assyrië zijn leger tegen de zijden van Libanon legde, en wanneer het vuur zijn cederen zou verteren, alsook wanneer Libanon zou worden afgehouwen en verkwijnen, dat deze vaten, deze bekers haar dan niet op de hand werden gezet?
En ik zeg nogmaals, kan men, terwijl de kerk in de woestijn, Libanons tegenbeeld, zo vervolgd, zo benauwd, zo verdrukt en de zetel van zoveel strijd, zoveel bloed, zo vele moorden op haar kinderen binnen in haar, enz., is geworden, kan men het zich denken, dat zij uit geen van deze bekers dronk?
Ja, ja, zij heeft de rode wijn gedronken uit des Heeren hand, namelijk, de beker des bloeds, der grimmigheid, der zwijmeling en der verwoesting, getuige haar eigen kreten, zuchten, tranen en sidderingen, alsmede de kreten van weduwen, kinderen en wezen binnen in haar. Klaagliederen 1:2, 4 - 5.
Maar wat haal ik bijzondere teksten aan, waar rede, geschiedenis, ervaring, alles wat maar verstaanbaar is, dit bevestigt en als een waarheid doet kennen, dit namelijk, dat een volk, welker belijdenis in rechtstreekse tegenstelling is met de duivel en de Antichrist, en met alle ongebondenheid, onmenselijkheid, onheiligheid, bijgeloof en afgoderij, dat zo'n volk, wanneer het toegelaten wordt aan de draak, het beest, de valse profeet en de hoer om zich op hen te werpen, noodwendig uit deze bekers proeven en daaruit drinken moet, tot hun ontzetting.

Maar al deze zijn van louter goud. Zij zijn door God verordineerd, aangewezen, gevuld, bepaald, wat aangaat de tijd, en ook door Hem geheiligd, ten goede voor diegenen onder de zijnen, die ze drinken. Hierom verkoos Mozes liever een volle roemer van deze te drinken, "dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben." Hebr. 11:25. Hun zuurheid, bitterheid en alsem smaak bestaat dus alleen voor het vlees, dat noch God, noch Christus, noch de genade liefheeft. Psalm 75:8, Filip. 1:28.
Deze gouden bekers, de droefenissen, die de kerk in de woestijn heeft ontmoet, zijn dus van meer waarde dan al de schatten van Egypte, zij zijn nodig en nuttig, en eveneens prijzenswaardig, en verstrekken tot vermeerdering van onze heerlijkheid, wanneer de wereld, die aanstaande is, gekomen is. 1 Thess. 3:3, Openb. 2:10, 1 Petrus 1:6. Bovendien zijn zij blijken, tekenen, en gouden bewijzen van liefde, en juwelen, die de schoonheid der kerk in het oog van God des te meer doen uitkomen. Gal. 6:17, Openb. 3:19, Hebr. 12:6.
Zij zijn ook een middel, waardoor het blijkt, dat de mensen gezond, oprecht, gelovig, en was liefhebbers van God zijn, alsook diegenen, welker genade gaven niet nagemaakt, geveinsd of ongezond, maar waar en zodanig zijn, die bevonden zullen worden tot prijs, en eer, en heerlijkheid bij de verschijning van Jezus Christus. Jesaja 27:9, Hebr. 12:7 - 10, 1 Petrus 2:19, 2 Cor. 4:17 - 18, 2 Thess. 1:5.
En dit is de oorzaak geweest, dat de mannen van onze kerk in de woestijn geroemd hebben in de verdrukking, behagen scheppende in smaadheden en noden, en vervolgingen, en benauwdheden om Christus' wil. Rom. 5:3, 2 Cor. 12:9 - 10. Ja, dit is de reden, waarom zij elkaar hebben opgewekt en vermaand zich te verheugen wanneer zij in velerlei verzoekingen vielen, zeggende: Zalig is de man, die verzoeking verdraagt, ziet, wij houden hen gelukzalig, die verdragen. Jacobus 1:2, 12, 5:11. En nogmaals, "Indien u gesmaad wordt om de naam van Christus, zo bent u zalig." 1 Petrus 4:14.
Dit zijn dus vaten van louter goud, hoewel zij zulke bittere teugen bevatten, en hoewel het diegenen zijn, tegen welke wij zo veel verwrongen gezichten trekken voor wij hun vocht naar binnen kunnen krijgen. Meent gij dat een christen, zelfs met deze beker in zijn hand om die te drinken, die zou willen verwisselen voor een teug uit die, welke er is in de hand van de vrouw, die op de rug van het scharlakenrode beest zit. Openb. 17:3 - 4.
Neen voorwaar, want hij weet, dat haar zoet vergif is, en dat zijn bitter dient om zijn ziel, lichaam, leven en godsdienst te reinigen van de dood. 2 Tim. 2:11 - 12. God zendt Zijn liefde tekenen tot Zijn kerk langs twee wegen: soms door haar vrienden, soms door haar vijanden. Wanneer zij komen door de hand van een vriend, zoals door een dienaar, een broeder, of door de Heilige Geest, dan komen zij op een zachte, lieflijke wijze, en dan worden zij genomen en gaan zij naar binnen gelijk honing.
Maar wanneer deze liefde tekenen tot hen komen door de hand van een vijand, dan worden zij hun overhandigd op een ruwe wijze: Farao overhandigde hun liefde tekenen op een ruwe wijze, de koning van Babylon overhandigde hun deze liefde tekenen op een ruwe wijze. Ze brengen ze uit boosaardigheid, God zendt ze uit liefde, zij brengen ze en geven ze aan ons in de hoop, dat zij onze dood zullen zijn, zij geven ze ons dus met menige vuile vloek, maar God zegent ze niettemin. Geleidde niet Haman Mordechai in zijn staat door de hand der gramschap?
Ook is deze beker zo bitter niet of onze Heere zelf dronk diep daaruit, voor hij werd overgereikt aan Zijn kerk. Hij deed zoals liefhebbende moeders doen, zelf er uit

drinken om ons te tonen, dat het geen vergif is, alsmede om ons aan te moedigen om die te drinken om Zijnent wil en tot ons eindeloos welzijn. Matth. 20:22, 26:39, 42. En, zoals ik u vroeger zei, ik denk, dat ik niet afwijk van de zin van de tekst door ze bekers te noemen, omdat zij, hoewel ze daar geen naam hebben, gevoegd worden bij koning Salomo's drinkvaten, en omdat zij, als zo samengevoegd in de type, zo ook hier worden samengevoegd.
Daarom wordt de beker hier de drinkbeker van Christus genoemd. "Kunt gij de drinkbeker drinken, die Ik drinken zal?"" Mijn drinkbeker zal u wel drinken." Matth. 20:22 - 23. Hier ziet gij, dat zij samengevoegd zijn in een gemeenschap aan deze beker der droefheid, zoals de bekers in een en dezelfde adem gevoegd worden bij die, waaruit koning Salomo dronk, welke hij plaatste in het huis des wouds van Libanon.

Ten tweede. *Zulke, die bij uitstek zoet zijn.*
Maar dit zijn niet al de bekers, die tot het huis des wouds van Libanon, of liever tot de kerk in de woestijn, behoren: er is ook een beker, uit welke bij tijden gedronken wordt wat bij uitnemendheid zoet is. Hij wordt genoemd de beker der vertroosting, de beker der zaligheid, een beker waarin God zelf is. Psalm 116:12, Jeremia 16:7. Gelijk hij zei: De HEERE is het deel mijns bekers. Of liever: "De HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekers" Psalm 16:5.
Deze beker krijgen zij, die in de kerk in de woestijn zijn, gewoonlijk voor een nadronk voor die bittere, die voorafging. Evenals dus tedere moeders aan hun kinderen klontjes of suiker geven om de smaak weg te nemen, nadat zij een bitter drankje ingekregen hebben, evenzo geeft God aan de zijnen de bekers der vertroosting en der zaligheid, nadat zij een wijle geleden hebben. "Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, zo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig." 2 Cor. 1:5.
Hierom verzekert de apostel betreffende de verdrukking van die te Corinthe, ja, en belooft hun ook, dat, gelijk zij gemeenschap hadden aan het lijden, zij ook zo gemeenschap zouden hebben aan de vertroosting. 2 Cor. 1:7.
Sommige van deze bekers worden gevuld tot overlopens toe, gelijk David zei van de zijne, toen het dal der schaduw des doods voor hem was. "Gij richt," zei hij, "de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijen, Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende." Psalm 23:5. Dit is dat, wat de apostel zeer overvloedig noemt, dat is, dat, hetwelk boven mate is. Ik ben," zegt hij, "zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking." 2 Cor. 7:4.
Nu beantwoordt het een aan het andere. Gij hebt zomer en winter gemaakt, Gij hebt de warme stralen van Uw zon doen beantwoorden aan de koude van de duistere nacht.
Dit is mogelijk ook nog afgebeeld in het bouwen van dit huis, deze type van de kerk in de woestijn, op zo'n aangename plaats als het woud van Libanon. Hooglied 4:8.
Libanon! Libanon was een van de lieflijkste plaatsen in het gehele land Kanaän. Daarom lezen wij van de vrucht van Libanon, van de stromen van Libanon, de reuk, de geur, de heerlijkheid van Libanon, en ook van de wijn en de bloemen van Libanon. Psalm 72:16, Hosea 14:6 - 7, Jesaja 35:2, 60:13, Nahum 1:4.
Libanon! Dat was een der dingen, die bij Mozes de begeerte opwekten om de Jordaan over te trekken, opdat hij die schone berg de Libanon mocht aanschouwen. De heerlijkheid en uitnemende schoonheid der kerk stelt Christus eveneens voor door haar te vergelijken bij Libanon. "Uw lippen, o bruid!" zegt Hij, "druppen van

honingzeem, honing en melk is onder uw tong, en de reuk van uw kleren is als de reuk van Libanon." Hooglied 4:11 - 15.
Dat dit huis hier geplaatst was, dient dus mogelijk om te tonen, welk een gezegende staat God kon maken van de staat van Zijn kerk door Zijn gezegende genade en tegenwoordigheid, zelfs terwijl zij in de woestijn verkeert.

Wij willen hier tot verder betoog een brief aan toevoegen van een Godzalige man, Pomponius Algerius, een Italiaanse martelaar, van welke hier enige woorden volgen:
"Laat," zegt hij, "de ellendige wereldse mens mij antwoord geven: wat geneesmiddel of veilig toevluchtsoord kan er voor hem zijn, indien hij God mist, die het leven en het geneesmiddel is van alle mensen, en hoe kan ervan hem gezegd worden, dat hij vliedt van de dood, wanneer hij alreeds dood is in de zonde? Als Christus de weg, de waarheid en het leven is, hoe kan er dan enig leven buiten Christus zijn? De verstikkende hitte van de kerker is voor mij koude, de koude winter is voor mij een nieuwe lentetijd in de Heere. Hij, die niet vreest verbrand te worden in het vuur, hoe zal hij de hitte van het weer vrezen? Of wat geeft hij om de nijpende vorst, die brandt van de liefde des Heeren? De plaats is akelig en vervelend voor hen, die schuldig zijn, maar voor de onschuldigen en schuldelozen is zij honigzoet. Hier valt de aangename dauw, hier vloeit de liefelijke nectar, hier stroomt de zoete melk, hier is overvloed van alle goede dingen. En hoewel de plaats eenzaam en verlaten is, zo schijnt ze mij een ruim wandelpark toe, en een dal des genoegens, het is hier voor mij het betere en edeler deel van de wereld. Laat de ellendige wereldling zeggen en betuigen of er enige plek, vlakte of weide is, waar het zo vol bekoorlijkheid is voor de geest des mensen als hier. Hier zie ik koningen, vorsten, steden en mensen, hier zie ik oorlogen, waarin sommigen overwonnelingen, andere overwinnaars zijn, waarin sommigen worden neer geworpen, andere opgericht.
Hier is de berg Sion, hier ben ik reeds in de hemel zelf. Hier staat eerst Christus Jezus vooraan in, het leger, om Hem staan de aartsvaders, de profeten, en evangelisten, en apostelen, en al de dienaars van God, van welke sommigen mij omhelzen en liefkozen, andere mij opwekken, andere de sacramenten voor mij openen, andere mij vertroosten, andere zingende rondom mij heen staan, en hoe kan men dan van mij denken, dat ik alleen ben, onder zo'n grote menigte, en zulken als deze zijn, welker aanschouwing mij beide tot vertroosting en tot een voorbeeld verstrekt. Want hier zie ik sommigen gekruisigd, andere verslagen, andere gestenigd, andere aan stukken gesneden, andere gevierendeeld, andere geroosterd, andere gebraden, andere in hete ketels geworpen, andere wie de ogen zijn doorboord, andere wie de tong uitgesneden, andere wie de huid over het hoofd getrokken is, andere wie de handen en voeten afgekapt zijn, andere die in brandende ovens geworpen zijn, andere die van boven naar beneden gestort en tot voedsel aan de beesten en de vogels des hemels gegeven zijn.
"Er zou," zegt hij, "een lange tijd voor nodig zijn, als ik alles zou verhalen." Om kort te zijn, onderscheidenen zie ik daar met verschillende en onderscheidene martelingen gepijnigd, evenwel, niettegenstaande dit alles, allen levende en allen veilig. Een pleister, een zalf geneest al hun wonden, hetwelk ook aan mij kracht en leven geeft, zodat ik al deze voorbijgaande angsten en lichte verdrukkingen met een kalm gemoed onderga, daar er een betere hoop voor mij is weggelegd in de hemel. Ook vrees ik

mijn tegenpartijen niet, die mij hier vervolgen en verdrukken, want die in de hemel woont zal lachen in hun verderf en de Heere zal hen bespotten.
Ik vrees geen duizendtallen der lieden, die mij omringen. De Heere mijn God, mijn hoop, mijn steun en staf, mijn trooster, die mij het hoofd omhoog heft, die zal mij verlossen. Hij zal hen allen slaan, die zonder oorzaak tegen mij opstaan, Hij zal de tanden en kaken der zondaren aan stukken breken, want bij Hem alleen is alle majesteit en heerlijkheid. De versmading om Christus' wil maakt ons vrolijk, want zo staat er geschreven: indien u gesmaad en gehoond wordt om de naam van Christus, zo bent u zalig, want de Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op u. 1 Petrus 4.
Wees daarom verzekerd, (zegt hij in deze brief aan zijn vrienden) dat de hoon en smaad ons aangedaan met schande en schade op het hoofd van onze smaders zal wederkeren. In deze wereld is geen vast verblijf voor mij te vinden, daarom reis ik op naar het Nieuwe Jeruzalem, hetwelk in de hemel is en mij aangeboden wordt zonder enige betaling. Zie, ik ben reeds op weg naar het Vaderhuis, dat voor mij is toebereid, en waar ik rijkdommen, vrienden en magen, genietingen en eerbewijzen zal vinden in ruime overvloed.
Wat aangaat de dingen van deze aarde, zij zijn een voorbijgaande schaduw, een optrekkende damp, een ingestorte muur. In het kort gezegd is het al slechts ijdelheid der ijdelheden, terwijl de hoop en het wezen der toekomende, eeuwige heerlijkheid ontbreekt, welke de genadige goedheid des Heeren mij gegeven heeft om mij te vergezellen en mij te vertroosten, en nu beginnen zij te werken en vruchten in mij voort te brengen. Ik heb mijn reis tot hiertoe voortgezet, ik heb gearbeid en gezweet vroeg en laat, ik heb gewaakt dag en nacht, en nu beginnen de uitwerkingen van mijn arbeid en moeite zich te vertonen.
Dagen en uren heb ik doorgebracht in overdenkingen. Zie, het waarachtige aangezicht Gods is aan mij verzegeld, de Heere heeft vrolijkheid in mijn hart gegeven, en daarom wil ik mij daarin in vrede neerleggen en rusten. Psalm 4. En wie zal het dan wagen iets kwaads te spreken van deze onze snel heen vlietende leeftijd, of zeggen, dat onze jaren worden afgesneden? Wie kan nu inbrengen dat deze onze arbeid verloren is, die de Heere en Maker van de wereld gevolgd en uitgevonden en de dood met het leven verwisseld heeft?
De Heere is mijn Deel, zegt mijn ziel, en daarom wil ik Hem zoeken en op Hem wachten. Nu dan, als het sterven in de Heere geen sterven is, maar een leven in een volzalige genieting, waar is die ellendige wereldse oproermaker die ons van dwaasheid beschuldigt, omdat wij ons leven overgeven aan de dood?
O, hoe bekoorlijk is deze dood voor mij! de drinkbeker des Heeren te proeven, die een zeker onderpand is van waarachtig heil en zaligheid, want zo heeft de Heere zelf vooraf tot ons gesproken, zeggende: Hetgeen zij aan Mij hebben gedaan, dat zullen zij ook doen aan u. Laat daarom de dwaze wereld met zijn blinde wereldlingen, (die in de heldere zonneschijn voort struikelen in duisternis, daar zij zo blind zijn als kevers), ophouden met zo onverstandig tegen ons te redeneren en ons te bedillen over ons haastig lijden, zoals zij het beschouwen.
Waarop wij hun met de heilige apostel weer ten antwoord geven, dat noch verdrukking, noch benauwdheid, noch vervolging, noch honger, noch naaktheid, noch gevaar, noch zwaard in staat zal zijn ons ooit te scheiden van de liefde van Christus, want wij worden de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting. Rom. 8. "Aldus," zegt hij, "gelijken wij op Christus ons Hoofd, die gezegd heeft, dat de

discipel niet boven zijn meester kan zijn, noch de dienstknecht boven zijn heer. Dezelfde Heere heeft ook bevolen, dat een iegelijk zijn kruis opnemen en Hem volgen zal. Lukas 9.

Verheugt u en wees blij, mijn geliefde broeders en mee dienstknechten, en zijt wel getroost wanneer gij in velerlei verzoekingen valt, laat uw geduld volmaakt zijn in alle delen. Want het is ons tevoren getoond en beschreven, dat zij, die u zullen doden, zullen menen God een dienst te bewijzen. Daarom zijn droefenissen en dood als tekenen en sacramenten van onze uitverkiezing en toekomend leven.

Laat ons dan blij zijn en de Heere zingen wanneer wij, vrij zijnde van alle rechtmatige beschuldigingen, vervolgd en aan de dood overgegeven worden, want het is beter, dat wij wel doende, indien het de wil van God is, lijden, dan kwaad doende. 1 Petrus 3. Wij hebben tot een voorbeeld Christus en de profeten, die gesproken hebben in de naam des Heeren, en door de handen der onrechtvaardigen gedood zijn. En nu zegenen wij hen, en roemen wij hen gelukzalig, die toen geleden hebben.

Laat ons blij en verheugd zijn in onze onschuld en oprechtheid, de Heere zal hen belonen, die ons vervolgen, laat ons alle wraakneming aan Hem overlaten.

Ik word van dwaasheid beschuldigd, omdat ik niet terugdeins van de ware leer en kennis van God, en mijzelf niet uit deze jammeren bevrijd, wat ik met één woord doen kan. O, die blindheid des mensen, dat hij de zon niet ziet schijnen, noch des Heeren woorden in gedachtenis houdt!

Bedenk daarom, dat Hij zegt: Gij zijt het licht der wereld. Een stad, boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn, noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar, en zij beschijnt allen, die in het huis zijn. En op een andere plaats zegt Hij: u zal voor stadhouders en koningen geleid worden. Vrees hen niet, die het lichaam doden, maar vrees Hem, die beide ziel en lichaam doodt.

Al wie Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn vader, die in de hemelen is, en die Mij verloochent voor de mensen, die zal Ik ook verloochenen voor Mijn hemelse Vader.

Aangezien nu de woorden des Heeren zo duidelijk zijn, hoe of op welk gezag zal deze wijze raadsman de raad, die hij geeft, dan klaar maken? God verhoede, dat ik de geboden van God opzij zetten, en de raadgevingen van mensen opvolgen zou. Want daar staat geschreven: Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaars, noch zit in het gestoelte der spotters. Psalm 1. God verhoede, dat ik Christus zou verloochenen, waar ik Hem moet belijden, ik acht mijn leven niet te dierbaar, ook wil ik het toekomende leven niet verwisselen voor deze tegenwoordige wereld.

O, hoe dwaas spreekt hij, die mij van dwaasheid beschuldigt." En een weinig verder zegt hij: "En nu, laat deze schrandere, vleselijke raadgever en bestrijder van deze wereld zeggen wat men op mij heeft aan te merken. Als ik in de onderzoekingen, die ik ondergaan heb, niet zo naar hun geest en gezindheid geantwoord heb als zij van mij eisten, dan was dat, omdat wijzelf niet spreken, maar het de Geest van God is, die in ons spreekt, gelijk Hij zelf van tevoren getuigd heeft, zeggende: Wanneer gij voor heersers en magistraten zult gebracht worden, bent u het niet, die spreekt, maar het is de Geest Mijns Vaders, die in u zal zijn. Matth. 10. Zodat, indien de Heere waarachtig en getrouw is ten opzichte van Zijn Woord, en dat is Hij ongetwijfeld, er dus niets in mij valt te berispen, want Hij gaf de woorden, die ik sprak, en wie was ik, dat ik zijn wil kon weerstaan?

Indien iemand valt over de dingen, die ik gezegd heb, laat hem dan twisten met de Heere, wie het behaagde zo in mij te werken, en als de Heere niet berispt kan worden, ben ik hierin ook niet te beschuldigen, daar ik deed wat ik mij niet voorgenomen en waar ik vooraf niet over gedacht had.
De dingen, die ik daar uitsprak, (hij bedoelt, toen hij voor de magistraten stond), als die anders dan goed waren, laat men het tonen, en dan zal ik zeggen, dat het mijn woorden en niet de woorden des Heeren waren. Maar indien zij goed en recht en dezulke waren, waartegen geen rechtmatige beschuldigingen kunnen worden ingebracht, dan moet het noodwendig worden toegestemd, in spijt van de woede der vijanden, dat zij van de Heere kwamen, en dan, wie zijn zij, die mij zullen beschuldigen voorzichtige lieden? Of wie zullen mij veroordelen - rechtvaardige rechters?
En hoewel zij dit doen, zo zal toch niettemin het woord niet ijdel zijn, evenmin zal het Evangelie dwaas zijn of daarom vervallen, maar eerder zal het koninkrijk van God des te meer bloeien en gedijen voor de Israëlieten en zal het des te spoediger komen tot de uitverkorenen van Christus Jezus, en zij, die dit zullen doen, zullen het ontzettende oordeel Gods ondervinden. Evenmin zullen zij ongestraft blijven, die vervolgers en moordenaars zijn van de Rechtvaardigen.
"Mijn zeer geliefden," zegt hij, "heft uw ogen op, en let op de raadgevingen Gods. Hij toonde ons voor kort een beeld van Zijn straffen, hetwelk diende tot onze verbetering, en als wij Hem niet ontvangen, dan zal Hij Zijn zwaard uittrekken, en de natie, die zich tegen Christus zal verheffen, slaan met het zwaard, de pest en hongersnood."

Dit is, zoals ik zei, een deel van een brief, geschreven door **Pomponius Algerius**, een Italiaanse martelaar, die, toen hij die schreef, in de kerker, zoals hij het noemt, in zijn bekoorlijke lusthof was, de gevangenis van Leonine, op de 12de van Augustusmaand, anno 1555. Gelijk te zien is in het tweede deel van het boek der martelaren.

Deze man was, toen hij deze brief schreef, in het huis des wouds van Libanon, in de kerk in de woestijn, in de plaats en de weg van strijd voor de waarheid Gods, en hij dronk uit de beide bekers, waarvan ik vroeger sprak, te weten, uit die, welke bij uitstek bitter, en uit die, welke bij uitstek zoet was, en de reden, waarom hij niet klaagde over de bittere was, omdat de zoete die had overwonnen. Gelijk het lijden van Christus overvloedig was in Hem, zo was ook door Christus zijn vertroosting overvloedig. Zo was deze, zeg ik, veel meer overvloedig. Maar was niet deze man, dunkt u, een reus, een pilaar in dit huis? Had hij nu ook niet het schild des geloofs aangegrepen? Ja, was hij nu niet in de strijd? En gedroeg hij zich niet dapper? Was niet Zijn Geest duizend graden verheven boven het zinnelijke, boven vleselijke redeneringen, vleselijke liefde, eigenbelang, en de begeerte tot het omhelzen van tijdelijke goederen?
Deze man was in het bezit van datgene, wat hem behaagde, ook konden al de vleierijen, beloften, bedreigingen of mishandelingen hem niet eenmaal het oor doen lenen aan of de begeerte opwekken om te ondervragen naar wat de wereld of haar heerlijkheid kon verschaffen. Zijn Geest was bevangen door onzichtbare genietingen, hij begeerde Zijn liefde tot zijn Heer te tonen door zijn leven om Zijnentwil af te leggen, hij verlangde daar te zijn, waar geen smart of jammer, of gezucht, of tranen, of moeite meer zijn zal, hij was een man uit duizend. Prediker 7:28.

Maar om weer tot onze tekst terug te keren. U weet, wij hebben het nu over de vaten van het huis des wouds van Libanon, die, zoals ik u verhaald heb, geen vaten der dienst, konden zijn, want de eredienst, die volgens het bevel volbracht moest worden in de tempel, was ook beperkt tot dat gebouw en tot de vaten, die daar waren.
Daarom moeten zij, naar alle waarschijnlijkheid, de vaten zijn, die ik vermeld heb, en u ziet hoe wij dat hebben verklaard en toegepast. Als ik het niet bij het rechte eind heb, dan weet ik het niet, als andere mij beter licht hieromtrent kunnen geven, dan zal ik daar dankbaar voor zijn. Er waren ook bij dit huis des wouds van Libanon schatsteden, en wagensteden, en steden der ruiters gevoegd, waaraan koning Jotham burchten en torens toevoegde. 2 Kronieken 8:4 - 6, 27:3 - 4.
Deze dienden mogelijk om aan te duiden door welke wegen en middelen God bij tijden de twistzaak van Zijn kerk, zelfs in deze wereld, zou wreken op hen, die zonder oorzaak wegens hun geloof en Godsverering zich tegen hen zouden stellen. Want hier is een gezicht van dreigende wraak, het waren schathuizen, wagensteden, steden der ruiters, alsmede burchten en torens. En zij stonden op dezelfde grond, waarop dit huis was gebouwd, en wel in het woud van Libanon.
Wij weten, dat God in Israël koningen verwekte, die bij tijden daar de afgoderij onderdrukten en de vervolgers tuchtigden, zoals Jehu, Josia enz. En Hij heeft beloofd, dat, zelfs in de tijden van het Evangelie, koningen de hoer zullen haten en haar woest zullen maken, en naakt, en haar vlees zullen eten, en haar met vuur zullen verbranden. Openb. 17:12, 16.
Hier nu zijn de schathuizen, de wagensteden, en steden der ruiters, alsmede de burchten en torens tot hulp en bijstand van het huis des wouds van Libanon, tot hulp en bijstand van de kerk in de woestijn, of, zoals gij het op een andere plaats vindt, toen de slang water als een rivier uit haar mond wierp achter de vrouw, "opdat zij haar door de rivier zou doen wegvoeren. En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijn mond had geworpen." Openb. 12:15 - 16. A
ldus kwamen de Meden en Perzen te hulp om de kerk uit de klauwen en de sterke hand van de koning van Babel te verlossen. Dit Libanon was dus een merkwaardige plaats en een voorstelling van grote dingen, het aangezicht van de Heere Jezus wordt er bij vergeleken, en evenzo het aangezicht van Zijn bruid, en ook de reuk van haar kleren. Hooglied 4:11, 5:15, 7:4.

HOOFDSTUK 10.

VAN HET VOORHUIS VAN HET HUIS DES WOUDS VAN LIBANON.

Salomo maakte ook een voorhuis aan dit huis des wouds van Libanon. Hij maakte onderscheidene voorhuizen, als, een voor de tempel, een voor het huis waar hij in woonde, een voor de troon van het koninkrijk, en dit, dat was voor het huis des wouds van Libanon, vandaar dat wij ons nu bezig houden met dit laatste. Daarna maakt hij een voorhuis van pilaren: vijftig ellen was zijn lengte, en dertig ellen zijn breedte, en het voorhuis was tegenover die, en de pilaren met de dikke balken tegenover dezelve." 1 Kon. 7:6. D

it voorhuis was vermaard door zijn lengte, breedte, en sterkte, het was in staat om duizend mensen te bevatten. Het was gelijk aan dat van de toren van David, anders genoemd de sterkte, de burg Sion, welke is de stad Davids. 2 Samuel 5:7, 1 Kronieken 11:5, Micha 4:8. Deze toren van David was gebouwd voor een wapenhuis, waarin een duizendtal beukelaars hingen, allen schilden van machtige lieden. Hij was vijftig ellen lang, en dertig breed, een wijde ruimte, een ruime plaats tot opname van hen, die daar hun toevlucht begeerden te nemen. Hij was gemaakt van pilaren, evenals het huis van binnen, of hij stond op pilaren.

U weet, dat ik u vroeger vertelde, dat de pilaren dienden om ons te tonen wat machtige lieden of wat lieden van machtige genade God zou hebben in Zijn kerk in de woestijn. En het is uw opmerking waard, dat wij hier ook al weer pilaren hebben. En hij maakte het voorhuis van pilaren, dat is, van pilaren van cederhout, gelijk de overige pilaren van het huis. "En het voorhuis was voor die." Dat is, zoals ik het opvat, een voorhuis van de ingang kleiner dan de ruimte van binnen, zodat de pilaren zomin wat het aantal als wat de dikte aanging buiten gezien konden worden, totdat op zijn minst zij, die van zins waren om te zien, de opening van het voorhuis ingingen. En hierdoor werd gepast uitgebeeld hoe ongezien de kracht van de kerk onder vervolging is van allen, die buiten haar zijn.

Helaas! zij denken, dat zij omver gelopen zal worden met één stoot, of, zoals men in Nehemia's dagen zei: "Wat doen deze amechtige Joden? Zal men hen laten geworden? Zullen zij offeren? Zullen zij het in een dag voleinden? Zullen zij de stenen uit de stofhopen levend maken, daar zij verbrand zijn?" Helaas!" zo er een vos opkwam, hij zou hun stenen muur wel verscheuren. Nehemia 4:2 - 3.

Maar meent gij, dat deze lieden de kracht van de Joden toen zagen? Nee, nee, hun pilaren waren binnenin en zo verborgen voor hun ogen. David zelf wist niet wat te oordelen van de weg van de wereld tegen het volk van God, totdat hij inging in het heiligdom Gods. Psalm 73:16 - 17. Hoe kan de wereld dan oordelen over de toestand der heiligen? Helaas, hadden zij de kracht der kerk gekend, voorzeker, zij zouden haar niet zo woedend bestookt hebben als zij gedaan hebben.

Maar wat hebben zij gewonnen met al wat zij gedaan nebben, hetzij tegen het hoofd of tegen het lichaam van die kerk? Zij staat daar nog in de wereld, en zal daar blijven staan, al zouden ook al de volkeren der aarde zich tegen haar vergaderen. Ook zal het haar niet in haar bloei belemmeren, wanneer er velen worden afgesneden. Helaas, indien zij niet soms gesnoeid werd, dan zouden haar takken te dicht op elkaar staan. Zij dus, die weg genomen worden met Gods snoeimessen, worden weggenomen, opdat de onderste takken des te beter mogen groeien. Maar, zeg ik, haar uit te roeien, het is tevergeefs, dat iemand daarop hopen zou. Zij staat op pilaren, op rotsen, op de sterkte der steenrotsen, zij moet dus staande blijven, hetzij de wereld het gelooft of niet.

"En de pilaren - tegenover dezelfde." De andere pilaren, dat is, die, welke meer binnenwaarts stonden, die, welke in het lichaam of het hoofdgedeelte van het huis waren. Christus doet niet zoals de arme wereld doet, namelijk, het beste been vooraan zetten, Nee, de pilaren, die meer binnenwaarts waren in het huis, waren evengoed als die, welke vooraan stonden. Het is waar, dat sommigen worden aangewezen voor de dood om aan de wereld de kracht der genade te tonen, niet, dat Hij niemand aan die kracht kan helpen dan die. De zwaksten van de kudde zijn, wanneer Christus hun bijstand en kracht verleent, in staat om te doen en te verdragen wat de sterken hebben

ondergaan. Want Hij zegt het. En "de andere pilaren en de dikke balken waren" overeenkomstig die, nee, "voor die."

Inderdaad, zij, die er overgelaten zijn, schijnen zwak en krachteloos, indien ze vergeleken worden met hen, die reeds beproefd zijn geworden door vuur en zwaard en al de martelingen der mensen. Maar die genade, waardoor zij werden geholpen, die reeds zulke machtige daden gedaan hebben, kan hen, die zwakker schijnen, behulpzaam zijn om die eersten nog te overtreffen. God sterkt "de beroofden tegen de sterken, zodat de beroofden zullen komen tegen de vesting." Amos 5:9. Of, zoals het heet op een andere plaats: "De lammen zullen de roof roven." Jesaja 33:23. Zodat u ziet dat hier alles kern of wezen is. Het zijn hier allen pilaren en dikke balken, beide in het huis en in het voorhuis.

Dit is dus het besluit - de ware leden van de kerk in de woestijn zijn sterk en machtig, daar zij door de genade van God bekwaam gemaakt zijn om staande te blijven, en eveneens samengevoegd en samengebonden zijn met de dikste banden of de dikste balken, die de Heilige Geest te voorschijn brengt om deze kerk samen te binden en bij elkaar te houden. En daar bestaat reden voor. De kerk is Gods toren of batterij, door welke Hij de Antichrist neervelt, of zo gij het verlangt in de woorden van de profeet: "Gij zijt Mij een voorhamer, en krijgswapens, en door u (zegt God) Zal Ik volken in stukken slaan," enz. Jeremia 51:19 - 20.

Waarom het, daar de kerk is gesteld tot verdediging van de godsdienst en om als een batterij te zijn om de Antichrist neer te vellen, een: vereiste is, dat zij zou zijn samengesteld uit pilaren van sterke en hechte bouwstoffen. Het was een gemak, dat het voorhuis zo ruim was: het was de naaste schuilplaats, of de plaats waarheen die van het huis des wouds van Libanon, wanneer zij achtervolgd werden, met de minste moeite hun toevlucht konden nemen of zich konden terugtrekken.

Aldus heeft de kerk in de woestijn haar voorhuis, haar plaats, haar boezem, waarheen haar ontmoedigden voortdurend hun toevlucht kunnen nemen, en waar zij kunnen verblijven en verkwikt worden. Gelijk Abjathar David en zijn mannen na vluchtte in de woestijn, ten dage als Saul zijn vader en van zijn broeders verslagen had, en wel "vijf en tachtig mannen, die de linnen lijfrok droegen." 1 Samuel 22:17 - 23.

Toen de apostelen vervolgd werden, gingen zij "tot de hunnen" omdat de Heere daar was. Hand. 4:23. Daar vinden wij de pilaren, en hebben wij beide vertroosting en een voorbeeld.

Daar staat, gelijk Pomponius zei van zijn persoon, Christus Jezus vooraan als Overste van het heir des Heeren, en rondom Hem de aartsvaders, de profeten, de apostelen, en de martelaren. Dit voorhuis beschouw ik dus als een voorstelling van die hartelijke en ruime toegenegenheden, welke de kerk in de woestijn heeft tot allen en voor allen, die de waarheid beminnen, en die lijden en verdrukt worden om de oprechte belijdenis daarvan.

Dit voorhuis was veel groter dan dat, hetwelk tot de tempel behoorde, om te tonen, dat zij, die het meest van de woede der vijanden hebben te lijden, gewoonlijk het meeste hart bezitten voor hen, die in dezelfde toestand verkeren. Medegevoel is een zaak van groot gewicht. Er wordt gezegd van de arme, verdrukte lieden, die in Macedonië "in vele beproeving der verdrukking" verkeerden, dat "de overvloed van hun blijdschap en hun zeer diepe armoe overvloedig geweest is tot de rijkdom van hun goeddadigheid," daar zij "naar vermogen, ja boven vermogen" hun liefdadigheid betoonden aan de verstrooide gemeente van Jeruzalem. 2 Cor. 8:1 - 4.

En een voorhuis in een woud, of een boezem in een woestijn is iets, dat hun, die zwak en vermoeid in de woestijn ronddolen, zeer goed te pas komt. Nabal slaat zijn deuren voor David toe, en daarom stierf hij gelijk een beest. Arme David! gij waart een zwerveling, maar deze lomperd had geen medelijden met u. 1 Samuel 25:5 - 13, 25 - 39. Gezegende Obadja, gij hadt een boezem, en brood en plaatsen ter verberging voor de kerk, toen deze verscheurd en vaneen gereten werd door de woede van Izébel, en u ontvingt daarvoor uw loon in de hemel. 1 Kon. 18:3 - 4, Matth. 10:42.
En omdat Ebed - melech medelijden had met Jeremia toen deze in de kuil was, gaf God hem niet alleen zijn ziel tot een buit, maar beloofde Hij hem de gevolgen van het stellen van zijn vertrouwen op de Heere. Jeremia 38:7 - 11, 38:15 - 18.

En hij maakte een voorhuis van pilaren.
Het voorhuis is slecht de ingang van het huis, waarheen velen gaan, die echter het huis niet binnentreden, maar vandaar terugkeren. Maar dit komt, omdat zij daar geen woning hebben, zij komen alleen om te zien, of anders, indien zij meer mochten voorgeven, dan was dit niet van harte. "Zij zijn uit ons uitgegaan," zei Johannes, "maar zij waren uit ons niet: want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn, maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn." 1 Joh. 2:19. En omdat dit voorhuis vijftig ellen lang was, kunnen de mensen daarin menige schrede rechtuit doen, terwijl zij toch nog slechts in het voorhuis zijn.
Evenals wij mensen in het voorhuis van deze kerk in de woestijn hebben zien gaan, totdat zij, zoals men denken zou, uit het gezicht zijn, maar dadelijk hebt gij ze weer buiten de deur. Het is waar, dit voorhuis was gemaakt van pilaren, en zo toonde het aan iedereen bij het eerste binnentreden de sterkte van deze plaats, de kerk in de woestijn is eveneens zo gebouwd, dat men kan zien, dat zij bestemd is tot verdediging. Ook zijn er mensen, die, wanneer zij zich voor het eerst aanbieden om de drempel over te treden, met de mond belijden, dat zij daar als soldaten zullen verkeren. Maar woorden zijn slechts wind: wanneer zij de storm zien aankomen, zorgen zij er wel voor, dat zij zich in veiligheid stellen.
Dit huis, deze kerk in de woestijn moet maar voor zichzelf zorgen en heeft aan hen niets. Gelijk het huis dus een type is van de kerk in de woestijn, zo kan zo'n groot voorhuis als daartoe behoorde ook dienen om te tonen, dat velen daar kunnen worden opgenomen, die, als de nood aan de man komt, daar spoedig weer uit zullen wippen. Hoewel dus het voorhuis was gemaakt van pilaren, was toch iedereen, die daar wandelde, niet zodanig een. De pilaren dienden om hun, die dit huis binnengingen, te tonen, niet wat zij waren, maar wat zij behoorden te zijn.
Ook de kerk in de woestijn is, zelfs in haar voorhuis of eerste ingang in dezelve, vol van pilaren, apostelen, profeten en martelaren van Jezus. Daar hangen ook de schilden, die de oude strijders gebruikt hebben, en zijn op de wanden de dappere heldendaden geschilderd, die zij verricht hebben.
Er zijn daar ook zulke aanmoedigingen voor hen, die stand houden, dat men zou denken, dat niemand, die daar kwam met voorgeven, dat hij daar dienst wilde nemen, alleen uit schaamte, pogingen zou doen om weer terug te gaan, en toch, niet tot hun eer worde het gezegd, er zijn er die de plaats verlaten zonder blikken of blozen, en nog bovendien pleiten voor deze hun handelwijze.

Maar ik heb het verklarend gedeelte ten einde gebracht, en besluit uit deze tien bijzonderheden, aldus in dit boek afgehandeld, dat het huis des wouds van Libanon een type of voorstelling was van de kerk in de woestijn.

Ook weet ik niet, als dit mocht worden ontkent, hoe wij zo geschikt sommige van deze teksten zullen toepassen, die tot de kerk, om haar onder haar beroeringen te ondersteunen, spreken van de vertroosting, die zij naderhand zal genieten, aangezien zij haar worden aangeboden onder zulke overdrachtelijke spreekwijzen, welke duidelijk aanwijzen, dat zij eens in een woestijn was, bij voorbeeld:

1. "Zingt met vreugde, gij hemelen! want de HEERE heeft het gedaan (namelijk, Zijn knecht Jakob verlost van zijn zonden en uit de hand van de vijand,) juicht, gij benedenste delen der aarde! (of de kerk, eens onder de voet vertrapt) gij bergen! maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bossen, en alle geboomte daarin! (hier is troost voor de kerk onder de naam van woud, dat, in hetwelk het huis, waarvan wij gesproken hebben, gebouwd was), want de HEERE heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israël." Jesaja 44:23.

Waarop, zeg ik, kan deze tekst geschikter worden toegepast dan op de kerk in de woestijn, hier voorgesteld onder de naam van een woud, zowel als onder de titel van hemel? Ja, mij dunkt, dat haar hier wordt toegeroepen: "O, woud," met het doel om ons te kennen te geven, dat het huis in het woud van Libanon de voorstelling was van de kerk in deze toestand.

2. Nogmaals, "Is het niet nog om een klein beetje, dat de Libanon in een vruchtbaar veld zal veranderd worden, en het vruchtbaar veld, voor een woud geacht zal worden? En te die dage zullen de doven horen de woorden des Boeks, en de ogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis, zullen zien. En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in de HEERE, en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israël verheugen, wanneer de tiran een einde zal hebben, en dat het met de bespotter uit zal zijn en dat allen, die tot ongerechtigheid waken, uitgeroeid zullen zijn." Jesaja 29:17, 20.

Libanon was een woud, maar nu moest zij een vruchtbaar veld zijn. Wat bedoelt hij hier met Libanon dan de kerk onder vervolging, en het vruchtbare veld? Babel, de hoer, zal worden als een woud, dat is, als de kerk onder benauwing. Maar wanneer zal dit geschieden? Wel, wanneer de tiran een einde zal hebben, en het met de bespotter uit zal zijn, enz. Wat kan tot een duidelijker bewijs verstrekken dan dit, dat Libanon, namelijk het huis in het woud van Libanon, want dat wordt hier bedoeld, een voorstelling was van de kerk in de woestijn of in een staat van verzoeking en vervolging? Want veranderd te worden in een vruchtbaar veld betekent de herstelling van de verdrukte kerk in een zeer rustige en vruchtbare staat, in vruchtbare velden is het rustig, omdat zij omheind zijn, en zo zal het zijn met de kerk in die dag.

3. "De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos." Jesaja 35:1. Wat hebben wij door deze woorden te verstaan, indien zij geen profetie zijn van de bloeiende staat van Christus' koninkrijk, dat in de dagen van haar vervolging vergeleken wordt bij een woestijn, bij een wildernis en bij eenzame plaatsen? En zij "zullen hierover vrolijk zijn," waarover? Hierover, dat zij bevrijd zijn van de draken, de wilde dieren, de saters, het

nachtgedierte, de wilde meerlen en de gieren, typen van de beesten en de onreine vogels van de Antichrist. Jesaja 34:13 - 15. De kerk zal hierover vrolijk zijn, omdat zij van haar weggenomen en ver weg geplaatst zijn, want dan zal daar geen leeuw zijn noch enig verscheurend gedierte, ja, in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben zal gras met riet en biezen zijn, zo als wij dat vinden bij Jesaja 35. En "alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen: want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis." Lees het gehele hoofdstuk. Daaruit, dat de woestijn en de wildernis aldus vermeld worden, en dat wel om daardoor de staat van de kerk in onrust en beroering uit te drukken, is het duidelijk, dat Libanon niet uitgesloten is, noch hetgeen daardoor afgebeeld wordt, hetwelk, zeg ik, is de kerk in haar lage staat, in haar woud - of woestijn-staat.

4. "Ik zal in de woestijn de cederboom, de sittimboom, en de mirteboom en de olieachtige boom zetten, Ik zal in de wildernis stellen de dennenboom, de beuk, en de busboom tegelijk." Jesaja 41:19. Kan iemand denken, dat bommen de dingen zijn, waarvoor hier gezorgd wordt? Het zijn de mensen, die de Antichrist heeft vermoord in zijn woede en razernij tegen Christus, welke God zal weder brengen tot Zijn kerk, wanneer de Antichrist dood en begraven is in de zijden van de mond der put. En opdat u het des te beter mag verstaan, dat Hij het zo bedoelt, drukt Hij opnieuw de toestand van de kerk uit als gelijk aan een woestijn-staat, en belooft Hij, dat Hij diezelfde kerk, nu zo gelijk aan een woestijn, weer zal beplanten met Christenen, bloeiende door onderscheidenheid van gaven en genade giften, afgebeeld door de onderscheidene geaardheid en namen van de bomen, waarvan hier gesproken wordt.

5. "Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zal u dat niet weten? Ja Ik zal in de woestijn een weg leggen, en rivieren in de wildernis, het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen: want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinken te geven." Jesaja 43:19 - 20. Hier zinspeelt God op de toestand van de kinderen Israëls vanouds in de woestijn, en wijst Hij aan, dat zij opnieuw in een woestijn zullen zijn, en gelijk Hij hun toen water gaf en hen bevrijdde van slangen, basilisken, adders en draken, zo zal Hij nu doen aan zijn volk, Zijn uitverkorenen.

6. "Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als de hof des HEEREN, vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs." Jesaja 51:3. Zie, hier zijn Sions woeste plaatsen, Sions woestijn, woud, of Libanon. Daarnaast is hier een belofte, dat Hij haar zal troosten, en wat veronderstelt dit anders dan dat zij in haar woestijn-staat was, of ten minste, dat zij niet op haar gemak was in betrekking tot haar uitwendige vrede, haar vrijheid, en Evangelie voorrechten en schoonheden?
Dan volgt hier de vergelijking, waarmee Hij Zijn belofte opheldert, tot welke graad en trap Hij haar zal troosten. "Hij zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als de hof des HEEREN." En het gevolg van dit alles zal zijn, dat zij vreugde en blijdschap zal hebben, zij zal dankbaar zijn, en de Heere een stem des gezangs in haar ziel aanheffen.

Dit, zeg ik, zal volgen op haar bevrijding uit haar woestijn - , haar wildernis - staat, haar staat van eenzaamheid en verlatenheid, al hetwelk meer ten volle uitgedrukt wordt door haar herhaalde hallelujah's. Welke halleluja's daar het gevolg zijn van haar bevrijding van de woede van het beest en de grote hoer, van welker grootheid en ondergang gij leest in de twee voorgaande hoofdstukken.
Nu, zeg ik, daar de kerk in een woestijn-staat zou verkeren onder het Evangelie, en daar wij dit huis des wouds van Libanon zo in het bijzonder zien voorgesteld in de Schriften, en ook daar dit huis, zijn gereedschap, zijn beroeringen en zijn staat, deze kerk zo afschilderen in deze woestijn-staat, beschouw ik het als bestemd voor die eigenste zaak, namelijk, om deze kerk in deze haar zo eenzame woestijn-staat uit te beelden.

BESLUIT.

Wij zullen hier dan nu een kort besluit maken van het geheel.

Ten eerste. Dit moge ons onderrichten van de reden van de jammerlijke staat van een belijdend volk. Die is hun zo als hun deel en lot in deze wereld toegewezen. De wereld, en de lieden der wereld, moeten hier hun gerustheid hebben en bezitters zijn van alles, dit werd van tevoren getoond in Ezau, die onder zijn zonen velen had, die vorsten en koningen waren, voor er één koning was in Israël. Genesis 36:31.
Omdat God de zaken zo beschikt, dat allen open baan mogen maken, wanneer Zijn Zoon zal komen om op de berg Sion en voor Zijn oudsten glorierijk te regeren, welke komst zal geschieden bij de wederopstanding, en het einde van deze wereld, en dan zullen Zijn heiligen met Hem regeren: "Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid." Coll. 3:4. Laten daarom de koningen, en vorsten, en potentaten niet bevreesd zijn: de heiligen, die inderdaad heiligen zijn, weten hun plaats, en zijn van een vreedzame geaardheid, "de aarde heeft God gegeven aan de kinderen der mensen" en Zijn koninkrijk aan de zonen van God. Psalm 115:16, Matth. 25:34, Lukas 12:32.
Ik weet, dat er buitensporige gevoelens in de wereld zijn omtrent het koninkrijk van Christus, alsof het voor een gedeelte in tijdelijke heerlijkheid bestond, en alsof Hij het door vleselijke wapens tot zich nemen en het zo in zijn grootheid en luister handhaven wilde, maar ik betuig mij een vreemdeling aan deze gevoelens, en geloof en belijd juist het tegendeel, en zie uit naar de Persoonlijke komst van Christus ten oordeel, en in afwachting daarvan, naar Zijn komst in de Geest, en in de kracht van Zijn Woord om de Antichrist te vernielen, om koningen te onderrichten, en zo gerustheid te geven aan de kerk op aarde, hetwelk voorzeker zal volbracht worden wanneer de regering van het beest, de hoer, de valse profeet, en van de mens der zonde uit is. 2 Thess. 2:8, Jesaja 49:23, 52:15, 60:3, 10, 11, 16, 62:2, Openb. 21:24.

Ten tweede. Laat dit de mensen leren niet te denken, dat de kerk door God is vervloekt, omdat zij in een woestijn-staat is gezet. Helaas, dat is slechts om haar op te trekken in een weg van eenzaamheid, om haar haar Kanaän des te meer welkom te doen zijn. De rust is zoet voor een arbeidend mens. Ja, deze toestand is de eerste schrede tot de hemel, ja, het is een voorbereiding voor dat koninkrijk. Gods wegen zijn niet als de wegen des mensen. "Ik heb u verkoren," zegt Hij, "in de smeltoven der

beproeving." Toen Israël uit Egypte kwam, werden zij door God in de woestijn geleid, maar waarom? Opdat hij hen mocht voeren tot een land, dat Hij voor hen uitgezocht had, opdat Hij hen mocht brengen tot een stad ter woning. Ezech. 20:6, Psalm 107:1 - 6.

De wereld kent de weg des Heeren niet, noch het oordeel van onze God. Meent gij, dat de heiligen, die in de wereld wonen, en die meer van de zin van God hebben dan de wereld, zich zo zouden, zich zo konden verheugen in God, in het kruis, in verdrukkingen en benauwdheden, indien zij niet verzekerd waren, dat de weg naar de hemel door vele verdrukkingen leidt? Hand. 14:22.

Laat dit dan de heiligen aanmoedigen om te hopen en zich te verblijden in de hoop van de heerlijkheid Gods, niettegenstaande de verdrukkingen, die tegenwoordig zijn. Dit is onze zaaitijd. Onze winter, droefenissen dienen om ons te beproeven en te onderzoeken van welke stof wij zijn gemaakt, ja, en om de wormstekige vruchten en die, welke in de grond bedorven zijn, af te schudden. Jammeren en ellenden om Christus' wil zijn slechts gelijk aan een steek met een els in het oor ten einde daar een juweel in te hangen.

Laat dit ook de heiligen aansporen tot geduld: wanneer wij weten, dat een beproeving een einde zal nemen, dan worden wij door die wetenschap aangemoedigd om geduld te oefenen. Ik heb een slechte meester, maar ik heb slechts een jaar onder hem te dienen, en dat doet mij hem dienen met geduld, ik heb slechts een mijl te gaan op deze slijkerige weg, en dan zal mijn pad aangenaam en groen zijn, en dit doet mij de morsige weg betreden met geduld. Ik ben nu in lompen gekleed, maar wanneer wij een kwart jaar verder zijn, zal ik overvloed van goede kleren hebben, daarom wil ik wachten en geduld oefenen.

Zo zou ik kunnen voort gaan en tal van vergelijkingen bijbrengen. Wees dan geduldig, mijn broeders, maar hoelang? Tot de komst des Heeren. Maar wanneer zal dat zijn? De komst des Heeren genaakt. "Zo zijt dan lankmoedig, broeders!" hebt lang geduld, en wel "tot de toekomst des Heeren. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve totdat het de vroege en spade regen zal hebben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten, want de toekomst des Heeren genaakt." Jacobus 5:7 - 8.

7. VRAGEN OMTRENT DE NATUUR EN DE GELDIGHEID VAN DE ZEVENDEN DAG ALS SABBATDAG EN BEWIJS, DAT DE EERSTE DAG DER WEEK TERECHT DE CHRISTELIJKE RUSTDAG IS.

Questions about the Nature and Perpetuity of the seventh-Day Sabbat. 1685

DE ZOON DES MENSEN IS EEN HEERE OOK VAN de SABBAT, Mattheüs 12:8.

Aan de lezer

Sommigen mogen het vreemd vinden, nu Gods gemeente reeds zo wèl voorzien is van gezonde gronden en redenen van vele wijze en Godzalige mannen, ten bewijze dat de eerste dag der week met recht als Christelijke Rustdag is gekozen, dat ik thans aan hetzelfde onderwerp nog deze bladzijden wijd. Maar wanneer de schaal reeds in evenwicht gebracht is door hetgeen men er in heeft gelegd, dan, U weet het, is een klein overwicht niet onaangenaam.

Of, gesteld er was reeds overwicht, dan nog zou een weinig meer de zaak des te stelliger maken en kunnen opwegen tegen de argumenten, die aan de andere zijde de kans wankelend zouden kunnen maken. Bovendien kan de geringe omvang van dit geschriftje velen welkom zijn, die geen wel gevulde beurs, een kort geheugen en weinig vrijen tijd hebben, het gewone lot van de geringen en armen onder de mensen - kinderen.

Ook heb ik over dit onderwerp geschreven uit verlangen, om, even als ten aanzien van andere Evangelische waarheden, mede - getuige te zijn met zo vele vromen en wijzen, dat de opstanding onzes Heeren uit de doden terecht de dag bepaalt, waarop de Christenen hun Sabbat behoren te vieren. Ik heb opgemerkt, dat enkelen, die in andere opzichten gezond zijn in het geloof, toch gevaar lopen, door de Joodse Sabbat verstrikt te worden, enz., en dat andere, hoewel ver van een viering van de zevenden dag, geen gronden weten aan te geven, waarom zij op de eersten dag der week rusten van hun arbeid, mocht ik dezulken daarin tegemoet kunnen komen, dan zou mij dat zeer aangenaam zijn.

De Joodse Sabbat heeft geen belofte van genade, gelijk blijkt uit Paulus" uitspraak, dat het gebod, Zijn Vader en zijn moeder te eren het eerste gebod is met een belofte, Eféze 6:1 - 3.

Ook volgt daaruit, dat de Sabbat, aan welks onderhouding een belofte verbonden werd, veeleer die is, waarmee de Heere Jezus de gemeenten uit de Heidenen zou begiftigen, Jesaja 56.

Misschien houdt mijn behandeling niet in alle opzichten gelijken tred met de gewone wijze van redeneren van mijn voorgangers, maar ik vertrouw, dat de Godzaligen, die de ware wijsheid geleerd hebben, de geest der Schriftwaarheden zullen vinden in wat ik hun thans aangaande de heiliging van onze Christelijken Sabbat, mededeel. Ik heb hier, in de beantwoording van vier vragen, aangetoond, dat het vierde gebod geen zedelijk gebod is.

Want dit moet noodzakelijk geschieden, voordat de geldigheid van de eersten dag als Christelijke Sabbat kan bewezen worden. Het spreekt toch van zelf, dat, zo de zevende

dag niet als zedelijk gebod is ingesteld, de eerste dag evenmin als zodanig kan aangemerkt worden.
Maar wat dan? Wel, de Sabbat als dag van opzettelijke Godsverering is een zedelijk gebod, maar de aanwijzing van deze of geen bepaalden weg tot dat einde geschiedt bij bijzonder voorschrift of voorbeeld. De aanwijzing van de Sabbatdag ligt dus in God, niet in de mens, in de genade, niet in de natuur, niet in de bediening des doods, geschreven en gegraveerd in stenen tafelen, omdat God zichzelf altijd de macht heeft voorbehouden om zowel tijd als wijze van eredienst te veranderen volgens Zijnen wil.
Een Sabbatdag, als Rustdag van de dagelijkse arbeid en bijzondere Godsverering wordt door alle weldenkende mensen als iets natuurlijks beschouwd, ja als iets onontbeerlijks geacht, toch is het God, en niet de natuur, die deze behoefte in de mens heeft gelegd. Ook is geen dag in zichzelf beter dan enige andere, de heiligheid van de Sabbatdag ligt niet in de rang of de plaats van die dag zelf, maar in Gods ordening.
Evenmin ligt onze heiliging van de Sabbatdag tot het bepaalde doeleinde, in een blote erkenning of belijdenis daarvan, maar in een nauwgezette vervulling der plichten, die God in Christus aan die dag heeft verbonden.
Maar ik wil niet verder uitwijden noch de lezer langer ophouden, maar beveel beide hem en deze regelen in Gods beschikking aan. Ik blijf
De uwe, om u te dienen,

John Bunyan

7. VRAGEN OMTRENT DE NATUUR EN DE GELDIGHEID VAN de ZEVENDEN DAG ALS SABBATDAG.

VRAAG 1.
Is de zevende dag de mens door de natuurlijke wet en het natuurlijke licht als Sabbatdag bekend gemaakt?
Voordat antwoord op deze vraag te geven, moet ik iets anders in het midden brengen.
Allereerst, dat ik met natuurlijke wet en natuurlijk licht bedoel wat de mens van nature eigen, wat hem aangeboren en van zijn wezen onafscheidelijk, zo onveranderlijk is.
Ten andere merk ik op, dat de mens door deze natuurlijke wet verstaat: het bestaan van een eeuwig Goddelijk wezen, hetwelk overeenkomstig Zijnen eigenen wil moet gediend worden, bijgevolg, dat God zelf de tijd daartoe moet bestemmen.

De vraag komt dus hier op neer: of de mens in zichzelf, zonder behoefte der Goddelijke openbaring, een wet of een licht bespeurt, waardoor hem de zevende dag wordt aangewezen als de dag, die God Zich tot Zijn dienst heeft uitgekozen en geheiligd?
Daarop past het volgende antwoord:

In de eerste plaats.
De natuurlijke wet is ouder dan de zevende dag, ja bestond reeds toen God haar in de mens legde, en hem openbaarde, dat Hij de zevenden dag heiligen wilde. Deze wet nu, die, gelijk ik reeds opmerkte, de mens eigen is - want de mens is zichzelf een wet, Rom. 2:14, kon de mens slechts de dingen des mensen leren, gelijk de Apostel zegt, 1 Cor. 2:11.
Maar om iets te bepalen aangaande een zaak, die noch in de natuur bestond noch geopenbaard was, daartoe schoot de natuurlijke wet tekort, dat kon de mens als mens niet weten, en toch, de aanwijzing van de zevenden dag als Sabbat was zo'n zaak. Want Adam was de dag tevoren geschapen, ja volkomen geformeerd, en God heiligde de zevenden dag niet voor dat dezelve was aangebroken, en dat niet anders dan door Zijn eigen geheim raadsbesluit. Door de natuurlijke wet kon Adam daarom dit gebod niet verstaan, zij openbaarde het hem niet.

In de tweede plaats.
Door het tegendeel te beweren, verheft men de natuurlijke wet tot een bovennatuurlijke, en dat was een tegenstrijdigheid. Ja zij, die dit doen, maken de natuurlijke wet tot een waarzegger, tot een profeet, die Goddelijke dingen voorspelt, tot een profeet, die, zonder openbaring, profeteert wat zijn zal, en dat is geen profeet ooit gegeven geworden.
Bovendien vervalt men door zo'n veronderstelling in een grove dwaling, want daardoor wordt niet slechts de natuurlijke wet tot de eersten der profeten verheven, in tegenspraak met Genesis 2:10, in verband met Johannes 1:1, maar zij schijnt ook de geopenbaarde wil Gods tot een overtolligheid te maken. Want indien de natuurlijke wet, als zodanig, Gods geheimen kan openbaren, of voorspellen, voordat Hij zelf ze openbaart, en deze wet het ganse menselijke geslacht aangeboren is, welke behoefte bestaat er dan nog aan bijzondere profeten of aan geschreven openbaringen? En inderdaad, hier wijken de Quakers en andere af.

Want zo de natuurlijke wet mij iets kan ontdekken aangaande de ingestelde Godsverering - want daarvan is op het ogenblik sprake - en de juisten tijd aanwijzen, die God tot dat einde bepaald en geheiligd heeft, waarom kan dan diezelfde natuurlijke wet niet meer, en telkens meer openbaren, ja ten laatste mij niet alles mededelen wat ik, zowel tot mijn zaligheid, als tot de Godsverering nodig heb te weten?

In de derde plaats. Wijst de natuurlijke wet de zevenden dag als Sabbatdag aan, dan moeten noodzakelijk alle mensen van de noodzaak zijner viering overtuigd zijn, al houden of lezen ze ook nimmer Gods geopenbaarde wil daaromtrent, maar dit vinden we in de werkelijkheid niet. Want hoe waar het ook is, dat de natuurlijke wet allen mensen gemeen is, en dat allen tot op de huidigen dag onder haar macht staan, toch zien wij niet, dat er een algemene overtuiging leeft, die de zevenden dag als noodzakelijke Sabbatdag aanwijst.
Ja, ook de Heidenen, hoewel wij nergens lezen dat zij ooit de natuurlijke wet veracht hebben, tonen toch allerminst een bewustzijn, dat zij de zevenden dag der Godheid moeten toewijden, maar veeleer het tegendeel.

In de vierde plaats.
Omdat dus de zevende dag door de natuurlijke wet niet als Sabbatdag wordt aangewezen, kan deze ook niet de algemeen daarvoor aangewezene en geldige dag zijn. Want een vastgestelde vorm van Godsverering en al de daarbij behorende ceremoniën zijn slechts voor een deel der mensheid verbindend. Wij lezen niet, dat de boom, welks vrucht Adam niet mocht eten, ook aan zijn kinderen verboden werd, zo ook zijn de besnijdenis, het Pascha en andere plechtigheden slechts één volk opgelegd.

In de vijfde plaats. Dat de zevende dag niet door de natuurlijke wet als Sabbatdag is ingesteld en dus geen zedelijk gebod tot grondslag heeft, blijkt ook daaruit, dat, hoewel wij lezen van een zedelijke wet vóór Mozes, nergens voor zijn tijd van een overtreding der Sabbatwet sprake is, hetgeen in mijn oog grote betekenis heeft.
Van een wet, zei ik, lezen wij van Adam af tot Mozes, Rom. 5:13, 14. Ook lezen wij uitdrukkelijk van overtredingen van die wet in Genesis 4:8, 6:5, 9:21, 22, 12:13, 13:13, 18:12 - 15, 19:5 (Ezech. 16:49, 50), Genesis 31:30, 35:2, 40:15, 44:8 - 10, Deuteronomium 8:19, 20, 12:2, Psalm 106:35 - 37, Rom. 1 en 2.
Maar in de ganse Schrift lezen wij niet van een ontheiliging van de Sabbatdag voor de Mozaïsche wet.[2]
Daaruit besluit ik dus, dat of de zevende dag als Sabbat niet door het natuurlijk licht ontdekt of door de natuurlijke wet is voorgeschreven, of dat de mensen voor Mozes" tijd die dag in eigen kracht, want wij spreken van de mens als mens, dat is: zonder Goddelijke openbaring, beter hebben onderhouden, dan de gemeente Gods in latere dagen met veel uitnemender hulpmiddelen.

[2] In de Schepping is een cyclus ingeschapen van een week van 7 dagen, een maanperiode, een zonjaar. De 7e dag rustte God de Vader Die de 7e dag heiligde en zegende, als een voorbeeld dat Zijn mensen dat ook zouden doen. Na de zondeval is deze instelling ongetwijfeld bij Zijn volk in gebruik gebleven tot de Wetgeving op Sinaï.

Want na Mozes lezen we menigmaal van Sabbatschenders, Ezech. 20:13. Er blijft daarom geen twijfel overig, of de natuurlijke wet geeft de mens niet de geringste aanwijzing, dat de zevende dag Gods heilige Sabbat is. De heiliging van de zevenden dag is geen zedelijk gebod, maar veeleer ceremonieel, dat is: door God zelf aan Zijn volk gegeven tot op de tijd, dat Hij een verandering van die dag zou nodig oordelen. En indien zo, dan mag daaruit ook worden afgeleid, dat, hoewel de mens bij dat natuurlijk licht ook erkennen moge, dat er voor de Godsverering een bepaalde dag moet gesteld worden, hij zelf toch onmogelijk kan uitvinden, welke dag God daartoe verkiezen wilde. Die aanwijzing moest daarom door een positief gebod of een bijzondere Openbaring geschiede.
Dit alles verkleint allerminst de betekenis der heiliging, die God eens over de zevenden dag heeft uitgesproken, tenzij iemand bewere en met voldoende bewijsgronden stave, dat een verordening voor de Godsverering meer waarde heeft, zo de natuurlijke wet die voorschrijft, dan wanneer ze rechtstreeks Goddelijk gebod is, of dat het gebod vaster staat, indien een menselijke wet - want dat is de natuurlijke wet - dan wanneer een Goddelijke Openbaring het voorschrijft. Maar de tekst maakt zelf een einde aan alle tegenspreken.
De zevende dag werd door God als Rustdag geheiligd, nadat de mens geschapen, en de natuurlijke wet in zijn gemoed gegrift was, "God heeft de zevenden dag gezegend en die geheiligd", Genesis 2:3.
"Dien geheiligd", dat is: afgezonderd tot het daar vermelde doel, namelijk om op dezelve te rusten. Ik zou nog meer gronden kunnen aanvoeren, maar ik wil het hierbij laten.
Ik besluit dus: indien de zevende dag als Sabbatdag een algemeen onmisbaar vereiste was voor de door God ingestelde eredienst, dan moest des zelfs heiliging ook geschieden door een positief gebod, de mens heeft daarvan zo niet door de natuurlijke wet, maar door een Goddelijke Openbaring kennis gekregen.

VRAAG 2. *Is de heiliging van de zevenden dag als Sabbatdag de mens ooit geopenbaard, of door een stellig gebod opgelegd vóór Mozes, die ongeveer 2000 jaar na Adam geleefd heeft?*

Ook nu moet ik enige opmerkingen laten voorafgaan, en eerst dan trachten deze vraag te beantwoorden. Allereerst dan: de zevende dag werd geheiligd, zodra hij geëindigd was, omdat God op dezelve gerust had van al Zijn werk, hetwelk Hij geschapen had, om te volmaken, Genesis 2:2 - 3.
Maar de vraag is, of God, nadat Hij deze dag zo tot zijn eigen rust geheiligd had, dezelve ook vóór Mozes de mensen als Sabbatdag heeft aangewezen, opdat zij Hem op die dag zouden vereren in hun openbare eredienst?
En ik vraag dit,

In de eerste plaats, omdat wij niets daarvan lezen. En het lezen der Goddelijke getuigenissen is door God verordend, opdat wij daaruit Zijnen wil mogen leren kennen, zowel ten opzichte van het geloof als van de Hem welbehaaglijke Godsdienst. Bij dat lezen moeten wij zo op twee dingen acht geven:

1. of wij enig gebed vinden, en

2. of ook ergens een goedgekeurd voorbeeld staat opgetekend.
Op deze wijze behoren wij te zoeken om te vinden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil Gods zij.

Voor het eerste punt hebben wij Genesis 2:16, 17, en voor het tweede Genesis 8:20, 21 (namelijk in betrekking tot de openbare Godsverering, hoewel niet op een bepaalden dag).
Wat nu de instelling van de zevenden dag als Sabbatdag van Adam tot op Mozes aangaat, daarvan vinden wij in de Heilige Schrift noch voorschrift noch voorbeeld. Wel lezen wij, dat Abel, Noach, Abraham, Izak en Jakob de Heer vereerden en Hem offeranden brachten, Genesis 4:4, 8:20, 21, 12:7, 13:4, 35:1, enz., maar van een aanwijzing van de zevenden dag voor die Godsverering vinden wij geen spoor, evenmin als dat die dag ooit als zodanig gehouden is geworden.
Enkelen beweren, dat Adam op de zevende dag van de verboden boom gegeten en daardoor de Sabbat gebroken heeft, maar wij lezen niet, dat God hem van Sabbatsschennis beticht.
Wat de Bijbel ons daarvan meldt is dit: "Hebt gij van die boom gegeten, van welke Ik u gebood, dat u daarvan niet eten zoudt?" Genesis 3:11.

Sommigen zeggen, dat Kaïn zijn broeder op een Sabbatdag doodsloeg, maar de Schrift vermeldt niet, dat God hem over het breken van de Sabbat bestraft heeft. Hij stond schuldig voor God, "omdat een stemme des bloeds van zijnen broeder tot God riep van de aardbodem", Genesis 4:10.
Ik hecht daarom weinig waarde aan hetgeen mensen beweren, al sieren zij hun meningen met schone woorden op, indien zij geen: "alzo zegt de Heere", medebrengen. Want dat, en dat alleen moet de grond mijns geloofs zijn, aangaande de wijze, waarop God gediend wil worden.
In zaken van Godsverering bestaat er geen veiliger weg voor mij, dan door Gods eigen Woord geleid te worden, daarin alleen ontdek ik "de voetstappen der schapen", Hooglied 1:8, Ezech. 3:11.

Ook zegt men: Wat God heiligt, zondert Hij af. Zo dit waar is, dan volgt daaruit: dat de zevende dag als Sabbatdag geheiligd en voor Adam in het paradijs afgezonderd is, en dat Hij dezelve daarmee voor alle heiligen van de beginne als Rustdag heeft vastgesteld.
Maar ik antwoord, gelijk ik reeds opmerkte, dat God die dag voor zichzelf ten Rustdag heeft geheiligd.
Zo heeft de Heere Zich ook een gunstgenoot afgezonderd, Psalm 4:4. Maar nogmaals, het is iets anders voor de Heere, een zaak tot een bepaald doel af te zonderen, dan ons te bevelen, dat wij ze aanstonds daartoe gebruiken zullen. b.v. het land Kanaän was de kinderen Israëls tot eeuwige erfenis gegeven, lang voor dat zij het werkelijk in bezitting konden nemen. Ook was Jezus Christus reeds lang tot Messias gezalfd, eer Hij inderdaad op aarde kwam om Zijn verlossingswerk te volbrengen, Deut. 32:8, Johannes 10:36.
Indien u dan uit Gods heiliging van de zevenden dag afleidt, dat Hij die dag tot Sabbatdag voor de mens heeft afgezonderd (hoezeer de tekst daarvan niets zegt), dan

is het nog mogelijk, dat God deze bepaling heeft gemaakt, lang voordat Hij ze aan de mens als gebod wilde bekend maken.
Wij lezen toch niet, dat God de mens vóór de Mozaïsche wetgeving de zevende dag als Sabbatdag heeft aangewezen. In de tweede plaats. Mozes zelf schijnt het eerst van zo'n instelling kennis gedragen, en die kennis niet aan de overlevering, maar aan Goddelijke Openbaring ontleend te hebben, Ex. 16:23. "Dit is het", zegt hij, "dat de Heere gesproken heeft: Morgen is de rust, de heilige Sabbat des Heeren, wat gij bakken zoudt, bakt dat, en ziedt wat gij zieden zoudt: en al wat overig blijft, leg het op voor u in bewaring tot morgen."
Ook Nehemia zinspeelt hierop, wanneer hij aangaande Israël tot God zegt: "Gij hebt hun uw heiligen Sabbat bekend gemaakt... door de hand van uw knecht Mozes", Nehemia 9:14. De eerste van deze beide teksten zegt ons, dat de aanwijzing van de zevenden dag als Sabbatdag het eerst van de hemel tot Mozes kwam, en de tweede, dat Israël er vroeger geen kennis van droeg.
Maar hoe zou het een of het ander mogelijk geweest zijn, indien de zevende dag de mens door het natuurlijke licht, dat is: de zedelijke wet, als Rustdag was aangewezen? Of, zo deze instelling de mens van den beginne door een uitdrukkelijk bevel bekend was geworden?
Dit bevestigt mij zo in mijn overtuiging, dat de eerste vraag ontkennend moet beantwoord worden, en pleit evenzeer voor wat ik aangaande de tweede vraag zeg.

In de derde plaats.
Bovendien was er op het breken van de Sabbat geen straf uitgesproken tot op Mozes, gelijk blijkt uit de volgende woorden, ten aanzien van een Sabbatschender gesproken: "En zij stelden hem in bewaring: want het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden", Numeri 15:32 - 36.
Mij dunkt, zo de zevende dag van de beginne aan als Sabbatdag aangewezen ware, zo zou er gewis ook vóór Mozes wel enige straf op de overtreding van dat gebod bekend zijn geweest. Toen God Adam verbood, van de boom der kennis des goeds en des kwaads te eten, werd de straf, die op de ongehoorzaamheid volgen zou, onmiddellijk bedreigd. Hetzelfde vinden wij vermeld in betrekking tot de besnijdenis, het pascha en andere plechtigheden. Hoe kan men dan onderstellen, dat de zevende dag van de beginne aan de mens zou zijn aangewezen, en dat God de straf op de ontheiliging van de Sabbatdag eerst 2000 jaren later zou bekend gemaakt hebben? Genesis 2:16, 17, 17:13, 14, Ex. 12:19, 43 - 48.

In de vierde plaats. De instelling van de Sabbatdag ging vergezeld van allerlei bepaalde voorschriften voor de openbare Godsverering, hetgeen vóór de Mozaïsche wetgeving nog niet geschied was. Voor die tijd waren die plechtigheden allengs ontstaan: eerst offeranden, later de besnijdenis, lang naderhand het pascha, enz. Maar toen Israël in de woestijn was gekomen, om daar als Gods uitverkoren gemeente een bepaalden, uitdrukkelijk omschreven vorm van eredienst te ontvangen, toen werden een dag en tijden bepaald, waarop de plechtigheden der Godsverering moesten plaats hebben, vroeger, gelijk ik gezegd heb en de vijf boeken van Mozes duidelijk aantonen, was daarvan geen sprake geweest, ook daarom kan de instelling van de zevenden dag als Sabbatdag aan geen natuurlijke wet haar oorsprong te danken en dus ook geen zedelijk gebod ten grondslag hebben.

En het komt mij voor dat Jezus Christus en zijn apostelen dit duidelijk genoeg uitspreken, want wanneer zij het volk aan de geboden der zedelijke wet herinneren, dan vernemen we nimmer iets van de Sabbatdag.[3] Ja, ook Paulus neemt de Sabbat niet onder die geboden op. Wij willen eerst zien wat Christus van de Sabbatdag leert. In zijn Bergrede, die heerlijke uitvoerige, Goddelijke prediking, vinden wij geen enkel woord over dit onderwerp. Toen de rijke jongeling tot Hem kwam, voor Hem op de knieën viel en vraagde: "Goede Meester, wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve?" antwoordt de Heere hem, dat hij de geboden heeft te onderhouden, en laat bij de opsomming daarvan het vierde gebod achterwege, Matth. 19:16 - 19, Markus 10:17 - 20, Lukas 18:18 - 20.

U zult aanmerken, *dat Jezus ook de eerste drie geboden niet noemt.*
Daarop antwoord ik, dat de jongeling door zijn vraag de onderstelling uitspreekt: die geboden heb ik immer gehouden, want hij belijdt Zijn liefde tot het goede, dat is: tot God, en zijn bede bedoelt zo al Gods bijzondere geboden. Wanneer Paulus melding maakt van de zedelijke wet, laat hij het gebod van de Sabbatdag geheel achterwege, en belijdt, dat de natuurlijke wet voor ons, Christenen, dat gebod niet in zich sluit, Rom. 3:7 - 19, 13:7 - 10, 1 Tim. 1:8 - 11. "Die de andere liefheeft, die heeft de wet vervuld. Want dit: u zal geen overspel doen, u zal niet doden, u zal niet stelen, u zal geen valse getuigenis geven, u zal niet begeren, en zo er enig gebod is, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, namelijk in dit: u zal uw naaste liefhebben gelijk uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad, zo is dan de liefde de vervulling der wet."
Ik maak uit deze woorden geen argument, maar haal ze slechts aan. En ongetwijfeld, indien de zevende dag als Sabbatdag door een zedelijk gebod of de natuurlijke wet aangewezen ware, dan zou dezelve in al deze herhalingen van de geboden niet zo geregeld zijn overgeslagen, maar Christus en de Apostelen zouden gewis zo menige gunstige gelegenheid, om ook dat gebod het volk op het hart te drukken, niet ongebruikt hebben laten voorbijgaan.
Maar zij wisten wel wat zij deden, en maakten daarom generlei melding van de Sabbatdag wanneer zij de zedelijke wet bespraken. In de vijfde plaats. Beide, Mozes en de Profeet Ezechiël bevestigen wat ik gezegd heb, namelijk: *dat de zevende dag niet als Sabbatdag was voorgeschreven, totdat Israël in de woestijn gebracht werd*.

1. Mozes zegt: "Want u zal gedenken, dat u een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de Heere, uw God, u van daar heeft uitgeleid door een sterke hand en een uitgestrekten arm, daarom heeft u de Heere, uw God geboden, dat u de Sabbatdag houden zult." Ja, hij herinnert hun, dat het verbond, hetwelk God met hen op Horeb heeft gemaakt, niet gemaakt was geweest met hun vaderen, namelijk met Abraham, Izak en Jakob, Deuteronomium 5:1 - 15.

2. Ezechiëls getuigenis luidt niet anders: "Ik voerde hen," zegt God door de mond van zijnen Profeet, "uit Egypteland, en bracht hen in de woestijn. Daar gaf Ik hun mijn inzettingen, en maakte hun mijn rechten bekend, dewelke, zo ze een mens doet, zal hij

[3] Jezus en Paulus spreken alleen van de tweede tafel van de Wet

door dezelve leven. Daartoe ook gaf Ik hun Mijn Sabbatten[4], om een teken te zijn tussen Mij en tussen hen, opdat zij zouden weten, dat Ik de Heere ben, die hen heilige", Ezech. 20:10 - 12, Ex. 20:8, 31:13, 35:2.
Wat kan duidelijker spreken? En deze beide mannen zijn ontegensprekelijk twee voorname Godsgetuigen, welke, gelijk gij ziet, in deze zaak volkomen overeenstemmen, namelijk: het gebod, dat de zevende dag als Sabbat geheiligd moest worden, stamt niet uit het paradijs, noch van de aartsvaders, maar is gegeven in de woestijn, op de berg Sinaï. Wel was die dag tevoren Gods Sabbatdag want wij lezen, dat Hij op de zevenden dag van al Zijn werk gerust, en die geheiligd heeft. Daarom noemt hij die dag in de eerste plaats: MIJN Sabbat: Ik gaf hun Mijn Sabbat.

Maar het schijnt, dat God Zijn Sabbat eerst in de woestijn aan Zijn volk gegeven heeft.
Maar ik zeg: indien het gebod van de Sabbatdag een zedelijk gebod ware, zo zou het de mens eigen zijn, en door het natuurlijke licht onderscheiden worden, zelfs voordat het uitdrukkelijk gegeven was.
Maar daarvan, gelijk wij gezien hebben, lezen wij niets, noch als bevel, noch als goedgekeurd voorbeeld, noch in enigen andere vorm: veeleer juist het tegendeel, namelijk dat Mozes deze kennis rechtstreeks van God en niet door de overlevering had verkregen. Dan, dat Israël dit gebod niet van zijn vaderen had ontvangen, maar door Mozes van de Heere, nadat Hij hen uit Egypteland uitgeleid had.
En eindelijk, dat de gehele wet, waartoe ook het Sabbatgebod behoort, gegeven is tot betere regeling en orde der gemeente Gods tot op de tijd, dat de Christus komen en door een veel betere bediening de wet vervullen zou, gelijk wij verder zien zullen. De zevende dag is daarom noch in het paradijs ingesteld, noch door de natuur aangewezen, noch de vaderen geopenbaard, maar Gods volk in de woestijn, van de berg Sinaï gegeven.

VRAAG 3.
Waren, toen in de woestijn de zevende dag aan Israël als de Sabbatdag werd aangewezen, ook de Heidenen daarin in begrepen?

Voordat deze vraag te bespreken, moet ik de opmerking maken, dat de Heidenen, als zodanig, toenmaals buiten de gemeente stonden en niet in dezelve begrepen waren, dat zij daarom niets te maken hadden met de plechtigheden en alle andere vormen van eredienst, die God zelf de kinderen Israëls zo nauwkeurig voorschreef. En nu de beantwoording der vraag zelf: In de eerste plaats lezen wij niet, dat God de wet gaf anders dan aan het zaad Jakobs. Dus wordt ook tot Israël, en tot Israël alleen gezegd: "Omdat de Heere ulieden de Sabbat gegeven heeft", Ex. 16:29. "Daartoe ook gaf Ik hun mijn Sabbatten", Ezech. 20:5, 12.

Eerste plaats. Nu dan, indien de zevende dag alleen Israël tot Sabbatdag gegeven is, gelijk deze teksten niet onduidelijk uitspreken, dan was dezelve de Heidenen als

[4] Sabbatten meervoud houdt in dat de Heere ook andere sabbatten heeft gegeven, nl. feestdagen, rustdagen

zodanig niet gegeven, tenzij iemand beweren mocht, dat God daardoor Joden en Heidenen gelijkgesteld, of dat Hij de Joden een belangrijk Heidens voorrecht geschonken heeft. Maar dit zou gans in strijd zijn met de werkelijkheid, want, ook buiten het verstand om getuigt de Schrift telkens weer, dat God de Joden eerst uitverkoren heeft, Rom. 2:10.
Dat Hij hun de zevenden dag tot Sabbatdag gaf, was slechts een teken van die voorrang. Maar de grote tegenwerping is dat het Sabbat - gebod gegeven werd met zoveel andere voorschriften, die men gewoonlijk onder de naam van zedelijke wet begrijpt, want daaruit zou de immer durende geldigheid van die dag voortvloeien. Maar ik antwoord: Wat op Sinaï gegeven is, is niet alles zedelijke wet, ik bedoel, wat de wijze en het doel der bediening aangaat. Hierover zal ik, zo God wil, meer zeggen in mijn antwoord op de vierde vraag, waarheen ik u daarom verwijs. Maar:

In de tweede plaats. De Heidenen kunnen niet begrepen zijn in de instelling van de zevenden dag als Sabbatdag, omdat dezelve, gelijk ik reeds aantoonde, Israël gegeven is, Israël als de gemeente Gods, Hand. 7:32. Ook stond de Sabbatdag voor hen niet op zichzelf, maar was met vele daartoe behorende ceremoniën verbonden, Leviticus 24:5 - 9, Numeri 28:9, 10, Nehemia 13:22, Ezech. 46:4.
Nu zeg ik: indien de Joodse Sabbat met allerlei plechtigheden verbonden was, die onontbeerlijk waren voor een rechte viering van die dag, en zo deze plechtigheden Israël alleen, met uitsluiting der Heidenen, gegeven zijn slechts de proselieten werden tot Israël gerekend - dan behoorde ook de Sabbatdag hun, en niet de Heidenen toe. was nu het Sabbatgebod een zedelijke wet geweest, dan konden de Heidenen even gemakkelijk van hun natuur als van de Sabbatdag verstoken zijn geworden, hoewel de Joden alleen zichzelf die dag zouden toegeëigend hebben.
Nogmaals, te beweren, dat God de zevenden dag ook de Heidenen als Sabbatdag heeft aangewezen (hetgeen noodzakelijk zo moet zijn, indien dat gebod een zedelijke wet ware), betekent zoveel als te zeggen: dat God de Heidenen de Sabbatdag zonder, en de Joden met de ceremoniën heeft opgelegd.
Wat volgt hieruit anders, dan dat God op een en dezelfde tijd tweeërlei eredienst op aarde heeft ingesteld: een voor de Joden, en een voor de Heidenen!
Het is niet moeilijk te verstaan, hoe belachelijk en hoe strijdig met Gods wijsheid zo'n mening is. Zou het bovendien Gods gemeente van die tijd niet verlagen, zo men beweerde, dat de Heidenen God met meer vrijheid mochten dienen dan de Joden? Want de wet was een juk, en de Heidenen worden gezegd, zonder God in de wereld te zijn, Deuteronomium 7:7, Psalm 147:19, 20, Matth. 15:26, Eféze 2:11, 12.

In de derde plaats. Toen de Heidenen bij der Joden terugkeer uit de Babylonische gevangenschap hun waren aan de kinderen Israëls te Jeruzalem te koop aanboden en werkelijk verkochten, werden niet zij, maar de Joden bestraft wegens het breken van de Sabbat. Ook woonden er toen zelfs te Jeruzalem Tyriërs, die de Joden op de zevenden dag "vis en alle koopwaren" verkochten, en toch werden niet zij, maar de Joden daarvoor berispt. Wel is waar bedreigde Nehemia de Heidense kooplieden, en liet ze op de Sabbatdag buiten de poorten der stad blijven, omdat zij de aanleiding waren, dat de Joden hun Sabbat braken, maar de overtreding zelf van het Sabbat - gebod werd uitsluitend de Joden ten laste gelegd, Nehemia 13:15 - 20.

Kan men zich voorstellen, dat de Goddelijke Sabbat - wet ook de Heidenen was opgelegd, en dat dan zo'n heilig man als Nehemia hen over hun Sabbatsschennis niet bestraft zou hebben, vooral nu zij in het heilige land, in en om de heilige stad woonden? In de vierde plaats. Daarom zegt God andermaal tot Israël: "U zal evenwel mijn Sabbatten onderhouden."
En nogmaals, "Onderhoudt dan de Sabbat." En nogmaals, "Dat dan de kinderen Israëls de Sabbat houden, de Sabbat onderhoudende in HUN geslachten, tot een eeuwig verbond", Ex. 31:14 - 16, 16:29. Wat kan duidelijker zijn dan deze woorden, die wij lezen in Gods Testament?
De zevende dag is als Sabbatdag der kinderen Israëls ALLEEN gegeven, en de Heidenen als zodanig, waren daarin geenszins betrokken!

In de vijfde plaats. De reden zelfs, waarom God de Joden de zevenden dag tot Sabbatdag gaf, sluit de Heidenen als zodanig geheel en al uit. Want hij werd hun gegeven, zo als ik reeds tevoren opmerkte, omdat zij Gods volk en Gods gemeente waren, als een teken, waaraan zij zouden erkennen, dat Hij Israël zich tot een eigen volk verkoren en geheiligd had, Ex. 31:13 - 17, Ezech. 20:12, 13. En die instelling van de Sabbatdag was een gewichtig teken en bewijs hunner uitverkiezing, want door hun ZIJNEN Sabbatdag te geven, gaf God hun tevens een zinnebeeld en waarborg, dat Hij Zijn Zoon in de wereld zou zenden om hen van de banden en de slavernij des duivels te verlossen, waarvan de Sabbatdag inderdaad een schaduw en een type was, Kol. 2:16, 17. Tot zover de beantwoording der derde Vraag.

Ik wil thans overgaan tot
VRAAG 4.
Is de zevende dag niet als Sabbatdag vervallen met de overige Joodse ceremoniën en plechtigheden? Of is die dag later door de Apostelen ook de gemeenten uit de heidenen als zodanig opgelegd?
Het zijt mij veroorloofd, een noodzakelijke opheldering vooraf te doen gaan, namelijk deze: dat voor de openbare Godsverering onder de Joden tijd en dag bepaald is geworden door de wet, en dat tijd en dag voor de Godsverering onder de gemeenten uit de Heidenen evenzeer door een wet aangewezen is. Maar de vraag is: of de zevende dag die tijd, die dag is.
Vervolgens moet ik nog onderzoeken, wat het karakter is van die bediening, waarin de Sabbatdag zo'n belangrijke plaats inneemt.
Ten eerste merk ik dan op, dat het algemeen karakter der wet een zedelijk is, maar dat de bediening en de bijkomende plechtigheden afschaduwing en zinnebeelden zijn. Met het algemeen karakter bedoel ik het wezen, de essence der wet, onder de bediening en bijkomende plechtigheden versta ik personen, plaats, tijd en wijze, die bij de openbare Godsverering onder Israël uitdrukkelijk voorgeschreven waren Het wezen der wet ligt daarom in deze woorden: "U zal de Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht", en: "U zal uw naaste liefhebben als uzelf", *en deze hoofdsom is eeuwig, onveranderlijk, Markus 12:29 - 31.*
Zij werd niet voor de eerste maal op Sinaï gegeven of in de twee stenen tafelen ingegrift, maar door God is onze natuur gegraveerd, deze wet werd uitgevaardigd ten dage, toen de eerste mens het aanzijn ontving. Ja, zij is één met de mens, die zonder

haar geen zedelijk wezen zijn zou, gelijk God hem heeft geschapen. Maar de vormen en plechtigheden, die God in de Mozaïsche wetgeving daaraan verbonden heeft, zijn niet zedelijk, niet eeuwig, zij hebben slechts een figuurlijk, afschaduwend karakter.

Om drie redenen kan de Mozaïsche bediening niet tot de zedelijke wet worden gerekend:
1. Zij begon niet met de geboorte der mensheid maar ongeveer 2000 jaren daarna,
2. Zij was niet geldig voor het mensdom in zijn geheel, gelijk de zedelijke wet noodzakelijk moet zijn,
3. het ceremonieel gedeelte der wet heeft opgehouden terwijl het zedelijk gedeelte nog blijft.
Waar zijn de stenen tafelen met de daarop geschreven wet gebleven? Wij hebben slechts het bericht van de wetgeving, en een opsomming van alle wetten zelf.

Maar om meer in bijzonderheden te treden:
l. De inleiding tot die wetten draagt de type van onze verlossing van zonde, duivel en hel, omdat Farao en Egypte, de tiran en het diensthuis Israëls, daarvan het beeld zijn.
2. De stenen, waarin de tien geboden gegrift waren, stellen zinnebeeldig de tafelen des harten voor. De beide eerste beduiden dan het vleselijke hart, waardoor de wet gebroken wordt, en de andere twee het geestelijke hart, in hetwelk de nieuwe wet, de wet der genade geschreven en bewaard wordt, Ex. 34:1, 2 Cor. 3:3.
3. De berg Sinaï, alwaar God zijn heilige wet heeft gegeven, wordt vergeleken met de berg Sion, Hebr. 12:18 - 22.
4. Ook was de gemeente, die de wet ontving een schaduw der gemeente van het Evangelie, welke op de berg Sion woont, verg. Hand. 7 38, Openb. 14:1 - 5.
5. De bediening der wet is gegeven door de handen en de beschikking der engelen, om aan te duiden, hoe ook de nieuwe wet of bediening des Geestes naderhand der gemeenten des nieuwe Verbonds zou gegeven worden door de hand van de Engel van Gods eeuwig genadeverbond, welke is Zijn eniggeboren Zoon, Jesaja 63:9, Maleachi 3:1, Hand. 3:22, 23.
6. De wet werd Israël gegeven door een middelaar, om af te schaduwen, hoe later de wet der genade zo geopenbaard worden door onze enigen Middelaar, Jezus Christus, Gal. 3:19, Deuteronomium 5:5, Hebr. 8:6, 1 Tim. 2:5, Hebr. 9:15, 12:24.
7. De bediening der wet werd ingesteld voor een tijd, "totdat het zaad zou gekomen zijn", om dan voor een betere bediening plaats te maken, Gal. 3:18. "Een beter verbond, hetwelk in betere beloften bevestigd is", Hebr. 8:6.

Uit al het voorgaande besluit ik, dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de zedelijke wet, en haar bedeling op Sinaï. De zedelijke wet bestond reeds te voren, maar deze bedeling werd eerst aan Mozes geopenbaard, toen hij met de engelen op de berg verkeerde.
Nu vinden we wel, dat de zedelijke wet een bepaalden tijd van Godsverering vereist, naar de zevenden dag schrijft zij daartoe niet voor. In de Mozaïsche bediening der wet evenwel, die thans vervallen is, vinden wij de instelling van de zevenden dag, de dag waarop God van al zijn werken gerust had. Maar wat dan? omdat de wetgeving, in stenen tafelen geschreven en gegrift, verdwenen is, zo moet ook de zevende dag als

Sabbatdag opgehouden hebben, want wel de Sabbatdag, maar niet de zevende dag behoort tot de ceremoniële wet.
De zevende dag werd der gemeente Israëls gegeven tot op de tijd, dat een hervorming zou aangebracht worden, toen deze tijd dus gekomen was, werd de bediening der wet afgeschaft, en de zedelijke wet zelf overgeleverd in de handen van Christus, die ze opnieuw heeft opgelegd, nu niet langer als verbond der werken, in stenen tafelen gegrift, maar als de levensregel voor hen, die in Hem geloven, 1 Cor. 9:21.
Zo dan, de zedelijke wet bestaat nog, ze leert nog, dat er een God is, en eist dus nog een dag, die voor de Godsverering wordt afgezonderd, volgens Zijnen wil, die Hij in Zijn Woord geopenbaard heeft.
Maar, hoewel die wet een dag vervangt, bepaalt zij die nergens. vanouds zo was die dag bepaald door de Mozaïsche wetgeving, toen dus deze door Christus vervuld werd, verloor ook de zevende dag zijn recht van bestaan.
En nu is ons door *onze nieuwe Wetgever, de Zone Gods*, die "Heere is ook van de Sabbat", een dag aangewezen, gelijk de natuurlijke wet die eist, een nieuwe dag van Hem, die de Heere des Sabbats is, om op die dag onze openbare Godsverering te vieren, niet in de oudheid der letter, in tafelen gegraveerd, maar in de nieuwigheid des Geestes, overeenkomstig Zijn nieuw en heilig Testament.

De volgende redenen zullen dit nader bevestigen.
Ten eerste. Van de opstanding van Christus tot aan het einde der Schrift vinden wij geen enkele uitdrukking, die de zevenden dag als Sabbatdag aan de gemeenten oplegt. Gelijk ik zei, eist de zedelijke wet daarvoor een bepaalden tijd, maar bepaalt zelf die tijd niet. En in alle plichten jegens God en ten opzichte Zijner verering in de gemeenten, moeten wij door Zijn Wetten en inzettingen geleid worden. Onder de oude bedeling waren zijn oude wetten richtsnoer, onder de nieuwe bedeling zijn het zijn nieuwe wetten. En inderdaad heeft Hij gezegd: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw", Openb. 21:5.

Ten tweede. Ik vind, gelijk ik reeds opmerkte, dat de zevende dag als Sabbatdag niet onder de zedelijke, maar onder de ceremoniële wet begrepen is, die op Sinaï gegeven werd, deze ceremoniële wet heeft haar vervulling bereikt, en wordt daarom door Paulus verworpen als een bediening, die niet langer in de gemeente blijven kan, omdat de bediening des Geestes haar plaats heeft ingenomen, 2 Cor.

3. In plaats van deze de gemeenten ter aanneming voor te houden, stelt hij haar heerlijkheid en haar aloude luister in de schaduw der nieuwe bedeling, om de gemeenten aan deze te binden.
1. Hij noemt het oude verbond de bediening des doods, der letter en der verdoemenis, woorden, die de Godzaligen geenszins aantrekkelijk konden voorkomen, maar hen veeleer moesten afschrikken.
2. Hij zegt, dat de oude bedeling thans zonder heerlijkheid is, daar haar glorie geheel verduisterd is door het licht des Geestes, dat over de gemeenten des nieuwe verbonds scheen 2 Cor. 3.
3. Hij leert, dat de oude bedeling er toe geleid heeft, dat Israëls zinnen verblind zijn, en hun hart met een deksel bedekt geworden, zodat zij de Heere der heerlijkheid niet

gekend hebben. Zolang dat deksel niet weggenomen wordt, blijft het volk Gods in deze zijn verblindheid voortleven, 2 Cor. 3.
4. En opdat de Corinthiërs volkomen mochten verstaan, over welke bedeling de Apostel spreekt, zegt hij uitdrukkelijk, dat zij "in letteren bestaande, en in stenen ingedrukt" was, 2 Cor. 3:7. En tot die bedeling behoorde ook de zevende dag als Sabbatdag. Kunnen wij ons voorstellen, dat het des Apostels bedoeling is geweest, de heiligen van de natuurlijke of zedelijke wet te vervreemden?
Nee, waarlijk niet, deze behoudt hij voor de gemeente, omdat ze Christus overgegeven is, maar de OUDE BEDELING is nu gevaarlijk geworden, omdat zij in de gemeente niet kan onderhouden worden zonder de bediening des Geestes en haar heerlijkheid smaadheid aan te doen. Al deze uitspraken, gelijk ik zei, strekken om aan de oude bedeling te ontwennen, te spenen.
Ik denk, dat niemand, die zichzelf kent en ervaring heeft van de bediening der genade, verlangen zal, dat de oude bedeling nog in stand ware.

Ten derde. De Sabbatdag heeft zijn ceremoniën verloren (namelijk die, waarop de vroeger aangehaalde teksten wezen), waarmee de zevende dag volgens de Mozaïsche wet onafscheidelijk verbonden was. Hoe kan dan deze Sabbatdag thans gehouden worden? Gehouden, zeg ik, volgens de wet?
Want zo de gemeente, aan welke de Sabbatdag het eerst gegeven werd, die niet kon houden en niet mocht houden zonder de ceremoniën, die thans reeds lang verdwenen zijn, hoe kunnen dan ZIJ, die het Sabbat - gebod als nog van kracht beschouwen, het vervullen volgens hetgeen geschreven staat?
Als zij zeggen: wij hebben wel de dag, maar niet de daarmee verbonden plechtigheden behouden, dan vraag ik: wie heeft u geboden, die twee te scheiden? een der Sabbatplechtigheden is deze: "U zal ook meelbloem nemen, en twaalf koeken daarvan bakken, van twee tienden zal een koek zijn. En u zult ze in twee rijen leggen, zes in een rij, op de reine tafel, voor het aangezicht des Heeren. En op elke rij zal u zuiveren wierook leggen, welke het brood ten gedenkoffer zal zijn: het is een vuuroffer de Heere. Op elke Sabbatdag gedurig zal men dat voor het aangezicht des Heeren toerichten, van wege de kinderen Israëls, tot een eeuwig verbond", Leviticus 24:5 - 8. Ook andere plaatsen, b.v. Numeri 28:9, 10, Nehemia 13:22, Ezech. 46:4, vermelden overeenkomstige voorschriften.
Indien nu deze ceremoniën met de Joodse Sabbatdag verbonden waren, en God nimmer de viering diens Sabbatdags zonder deze plechtigheden heeft bevolen, of Zijner gemeente opgelegd, en zo, gelijk ik reeds tevoren opmerkte, deze plechtigheden sinds lang zijn verdwenen, hoe moet dan deze Sabbat gehouden worden? Men neme zich in acht, dat men niet, op de wet pleitende en zichzelf voor de ware volbrengers van Gods wil houdende, toch bevonden worde, tot de ergste overtreders te behoren. Waarom houden dezulken, en kunnen dezulken de overige Sabbatten niet houden, b.v. de nieuwe maanden, de jaren en de jubeljaren? Want deze, gelijk ik heb aangetoond, behoren niet tot de zedelijke wet, zij maken een deel uit van de bediening des doods en der verdoemenis.

Ten vierde. De zevende dag als Sabbatdag was een schaduw der toekomende dingen, en een schaduw kan niet het beeld èn de zaak zelf zijn. Daarom: toen de voor afgebeelde zaak zelf kwam, moest het beeld, de schaduw ophouden. En ik zeg: omdat

ook de Joodse Sabbatdag slechts schaduw was, moest ook deze ophouden te bestaan, Ex. 31:13, 14, Ezech. 20:12, 21, Kol. 2:14 - 17.
Ook vind ik niet, dat onze Protestantse schrijvers, hoezeer ze de Sabbat eerbiedigen, een andere mening zijn toegedaan, hoewel ze de eis der zedelijke wet erkennen, dat namelijk een tijd voor de openbare Godsverering moet worden afgezonderd, toch nemen ze als zodanig de zevenden dag om goede redenen niet meer aan. Zij doen het, zeg ik, om goede redenen, aan de Schrift ontleend, of liever: de Schrift heeft hen tot die conclusie gebracht, toch verwerpen zij de noodzaak eens Sabbatdags voor de gemeente niet. Zij erkennen, dat een Sabbatdag een voortdurende, eeuwige behoefte is, maar dat de zevende dag, als zodanig, als een schaduw en beeld is verdwenen, omdat dezelve, volgens de boven opgenoemde Schriftuurplaatsen, inderdaad als niets anders kan beschouwd worden. De natuurlijke wet eist dus een dag, maar de God der natuur bepaalt dien, en Hij heeft Zijn Zoon macht gegeven om daarover te beschikken en zo'n dag aan te wijzen, als zijn eeuwige wijsheid meest geschikt zal oordelen voor de Godsverering der gemeenten uit de Heidenen. Daarom staat er geschreven: "de Zoon des mensen is een Heere ook van de Sabbat."

Ten vijfde. Ik vind in Gods Woord, dat de door Christus zelf uitverkoren Apostel Paulus de geldigheid der Joodse ceremoniën en Sabbatten als vervallen beschouwt. Dit blijkt daaruit, dat hij het al of niet houden van die inzettingen als onverschillige dingen aan eens iegelijks eigen gemoed en verstand overlaat. "De een acht wel de een dag boven de andere dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd", Rom. 14:5. Door zulke woorden: " Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd" spreekt hij het onverbloemd uit, dat zulke dagen niet langer geheiligd zijn.
Want geen van Gods geboden wordt, zolang het van kracht is, aan het goedvinden der gelovigen overgelaten, of ze het al dan niet willen opvolgen. De mens, zeg ik, is in dit geval niet vrijgesteld, zolang de Goddelijke sanctie op een gebod rust en blijft rusten, zolang zijn wij gehouden onvoorwaardelijk te gehoorzamen, en niet naar eigen inzicht of goedvinden te handelen, maar wanneer God zijn sanctie terugneemt, dan vervalt dat gebod onder de onverschillige dingen, en ons geloof en geweten zijn weer vrij. En dat is de geschiedenis van de zevenden dag.

Ten zesde. Paulus schrijft aan de gemeente te Colosse: "Dat u dan niemand oordele in spijs of drank, of in het stuk des feestdags, of der nieuwe maan, of der Sabbatten, welke zijn een schaduw der toekomende dingen, maar het lichaam is van Christus', Kol. 2:16, 17.
Onder die middelmatige zaken noemt hij ook de Sabbatdag. Hij geeft de gelovigen vrijheid, daarin naar eigen overtuiging te handelen, en beveelt dat niemand uit die hoofde zijnen broeder oordele. En, gelijk wij lezen, de reden daarvan is: omdat het wezen der zaak, het lichaam gekomen is.
Christus, zegt hij, is het Lichaam, waarvan deze dingen beeld en schaduw waren: "Het lichaam is van Christus'.
Ook heeft de Apostel, door uitdrukkelijk ook "de Sabbatten" te vermelden, allen redelijken twijfel opgeheven, maar de mens heeft vele vonden gezocht, en hij zal er vele blijven zoeken. Nogmaals, dat de Apostel met dat woord de zevenden dag als zodanig bedoelt, is duidelijk, omdat Mozes zelf die dag als een teken aanmerkte,

gelijk wij gezien hebben, en omdat geen andere Sabbat zo'n duidelijk beeld was van de Heere Jezus Christus, als deze. Want die, en die alleen heet "de ruste Gods", op die dag heeft God van alle zijn werken gerust. Daarom verheft Hij die dag, als Hij zegt: "MIJN Sabbat", en "MIJN heiligen dag", Jesaja 56:4, 58:13.
Toch kon die rust slechts typisch zijn, want sedert de schepping der wereld heeft God nimmer gerust dan in Zijnen Zoon. "Deze", zegt God plechtig, "is Mijn geliefde Zoon, in dewelke Ik Mijn welbehagen heb."
Deze Sabbatdag was zo type van Gods rust, werd Israël gegeven als een teken Van Zijn genade in Christus jegens Zijn volk.
Toen Christus daarom was opgestaan, hield die zinnebeeldige betekenis op, en was het geweten daaraan niet langer gebonden. Hij noemt deze zevenden dag bij name, omdat die de heerlijkste, de treffendste schaduw was.
En dan voegt hij beide samen, zeggende, dat de ceremoniën een schaduw waren der toekomende dingen, maar dat Christus die alle vervuld heeft. "Het lichaam is van Christus." Ten zevende. Niemand zal, onderstel ik, ontkennen, dat ook in Hebr. 4:4 de zevende dag als Sabbatdag bedoeld wordt, op welke God van al zijn werken gerust heeft, want de tekst zegt dit duidelijk. T
Toch zal de opmerkzame lezer gemakkelijk begrijpen, dat en de Sabbatdag, en de rust in Kanaän, waarvan Hebr. 4:5 spreekt, typisch waren, en dat beide zagen op een dag, die de Apostel noemt "enen andere dag", Hebr. 4:7 - 8.
Hij zou anders na die beide eerste dagen van geen andere melding gemaakt hebben. "Want", zegt de Apostel, "indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, zo had God daarna niet gesproken van een andere dag", en zo Jozua hen niet in de rust gebracht heeft, zo hebben zij de rust ook onder Mozes niet gekend, want hij is eer geweest dan Jozua.
Al de rust daarom, die Mozes en Jozua Gods volk gaven, was slechts de type van een andere dag, in dewelke God zelf rust zou geven, Hebr. 4:9, 10. En of die andere dag Christus of de hemel is, doet voor het ogenblik niets ter zake, genoeg: de voorgaande rustdagen waren niets dan een schaduw, die vergaan moest, waarom reeds David spreekt van een rustdag, die later komen zou. "Er blijft dan een rust over voor het volk Gods." een toekomende rust, welker typen de zevende dag, op welke God gerust heeft, en het land Kanaän waren, die rust begint thans in Christus, en zal in de heerlijkheid vervuld, dat is: volmaakt worden.
Wanneer de Apostel zegt: "Er blijft dan een rust over", zinspelende op Davids woorden, wat bedoelt hij dan anders dan dat de vorige rust niet blijft? Er blijft zo een rust, die door de Joodse Sabbatdag en door de rust in Kanaän voor afgebeeld werd, hoewel deze beide nu zijn verdwenen. "Er blijft een rust over", een rust, die niet maar in schaduw en teken bestaat, gelijk de zevende dag en de rust in het beloofde land, maar die in de Zone Gods en in Zijn Koninkrijk ligt, tot wie en tot hetwelk alle uitgenodigd worden te komen, die vermoeid en belast zijn, want Christus zal hun RUSTE schenken, Jesaja 28:12, Matth. 11:28, 29, Hebr. 4:11.
Toch wordt hierdoor de Christelijke Sabbat of Rustdag niet overbodig, want die is niet bestemd om een type te zijn van dingen, die nog komen moeten, maar om dan de Naam des Heeren te verheerlijken en Hem die eredienst te brengen, waarvan de Israëlitische Godsverering nogmaals, gelijk de brief aan de Hebreeën duidelijk en overvloedig betuigt, een afschaduwing was.

En ik herhaal: de zevende dag kan, om genoemde redenen, die Christelijke Sabbatdag niet zijn.

Ten achtste. Merk vooral daarop, dat niets van de bediening des doods, in letteren bestaande en in stenen ingedrukt, door Jezus of zijn Apostelen, als een deel van de Christelijke Godsverering, in de nieuwe bedeling is overgebracht.
Daarom wordt gezegd van de bediening, in welker hart de Joodse Sabbat zijn plaats had, dat haar heerlijkheid thans verbleekt, ja verdwenen is, dat Christus haar glorie te niet heeft gedaan, en dat de bediening des Geestes, die in haar plaats is getreden, haar heerlijkheid ver overtreft.
Ik wil u de tekst voorlezen: "En indien de bediening des doods, in letteren bestaande en in stenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, zo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid Zijns aangezichts, die te niet gedaan zou worden (die bediening werd gegeven onder voorbehoud, dat ze niet immer zou blijven, noch steeds haar kracht en geldigheid behouden), hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want ook het verheerlijkte (de oude bedeling) is zelfs niet verheerlijkt in deze dele (ten oprechte der nieuwe), ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid. Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer is hetgeen blijft, in heerlijkheid", 2 Cor. 3:7 - 11.
Kan iets duidelijker zijn? De tekst zegt uitdrukkelijk, dat de oude bedeling NIET blijft, ja spreekt het uit, dat zij gegeven is onder voorbehoud van eens weer vernietigd te zullen worden: "de heerlijkheid, die te niet gedaan zou worden." Indien de oude bedeling reeds op Sinaï onder dit voorbehoud gegeven, en dit voorbehoud later door de bediening des Geestes ten uitvoer gebracht is, dat is: , gelijk de Apostel zegt, indien de oude bedeling is te niet gedaan door ene, die blijft, waar is dan de Joodse Sabbatdag? Ziedaar mijn antwoord op de vierde Vraag.

Nu ik heb aangetoond, dat de oude zevende dag als Sabbatdag is verouderd en teniet gedaan, zodat dezelve niets te maken heeft met de gemeenten uit de Heidenen***, ga ik onderzoeken, welke dag dan door de Christenen behoort te worden geheiligd en gewijd aan hun openbare Godsverering in de geest van het Nieuwe Testament.***

VRAAG 5.

Aangezien het vierde gebod geen zedelijk gebod is, en de Joodse Sabbatdag niet gegeven is om altijd als zodanig in de gemeente te blijven, *welke dag is dan gesteld geworden voor de Christenen, om samen in Christus hun God te wijden?*

Deze vraag is eigenlijk de kern der ganse zaak, waarop ook de vorige betrekking hebben, ook aan deze moet ik enige opmerkingen, tot beter verstand, doen voorafgaan.

Wij spreken nu niet van allerlei soort of wijze van Godsverering, noch van de tijd, waarop die behoren te geschieden, maar van die gemeentelijken, openbaren eredienst, waartoe de heiligen samenkomen, deze eredienst heeft een bepaalden dag, zonder hetwelk dezelve niet naar Gods wil kan gehouden worden.

Over deze dag hebben wij te spreken, en niet over de tijd, die voor elke Godsdienstige verrichting aangewezen is. Ik spreek niet van de Godsdienstoefening, die de Godzaligen dagelijks behoren te houden, ja en ook iedere avond, noch over de tijd, die daartoe van God verordend is. Die tijd is niet over de gehele aarde dezelfde, maar wordt aan de behoefte en gelegenheid der gelovigen overgelaten.

Wij houden zo uitsluitend de tijd in het oog, die voor de openbaren eredienst, gelijk ik zoeven opmerkte, is aangewezen, de natuurlijke wet eist zo'n dag, en de God der natuur bepaalt dien.

En, zo als wij hebben aangetoond, de tijd, daartoe de gemeenten uit de Heidenen aangewezen, is niet de Joodse Sabbatdag, namelijk de zevende dag, die Israël door de bediening des doods was voorgeschreven, want, gelijk reeds is aangetoond, die bediening is te niet gedaan door een beter en heerlijker bediening, namelijk die des Geestes.

De bediening des Geestes toch zou beneden die des doods staan, indien zij ten opzichte van de Rustdag een leemte had, dat is: zo zij een Evangelische Godsverering verordende, maar daarvoor geen dag bepaald, of indien zij, ondanks al haar meerdere heerlijkheid, die dag moest ontlenen aan een lagere bedeling, want zonder een bepaald aangewezen dag is geen gemeentelijke Godsverering mogelijk.

Dit is daarom het besluit, *dat een Tijd voor Godsverering door de natuurlijke wet wordt geëist,* maar dat die wet tevens daarvoor de tijd bepaald heeft, en wel de zevenden dag, reeds van de Schepping af, is iets dat ik beslist verwerp, om de redenen, die ik al heb aangevoerd of nog wens in het midden te brengen.

Ja, gelijk ik de intrekking van de Joodse Sabbatdag heb aangetoond, zo hoop ik ook duidelijk te maken, dat God door de bediening des Geestes deze op een andere dag heeft gesteld, namelijk: op de eersten dag der week.

Ik besluit dus, dat de eerste dag voor de Christenen, voor de gemeenten uit de Heidenen, de vastgestelde Rustdag is.

In mijn beschouwingen over bovengestelde vraag, wilde ik

1. Zulke teksten ***aanhalen, die zijdelings met ons onderwerp in betrekking staan, maar toch enig Goddelijk licht daarover verspreiden, en***
2. De meer rechtstreekse uitspraken der Schrift mededelen.

Ten eerste alzo: die teksten, welke zijdelings met ons onderwerp in betrekking staan. In de eerste plaats. De vergelijking, die de Heilige Geest maakt tussen het rusten Gods van zijn werken, en Christus' rusten van de Zijnen, wijst reeds daarop heen. "Want die ingegaan is in zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de Zijnen", Hebr. 4:10.
God nu heeft van Zijn werken gerust, die Rustdag voor Zich geheiligd, als een teken Zijner rust, en diezelfden dag later aan zijn Oud-Testamentische gemeente ten Sabbatdag gegeven. En Christus, die, gelijk de Heilige Geest zegt, evenzo van zijn werken gerust heeft, heeft insgelijks Zich een dag geheiligd, namelijk die dag, op welke Hij van zijn werken heeft gerust, en die dag Zijner gemeente gegeven ter eeuwige gedachtenis Zijner rust, opdat die dezelve om Zijnentwil zou heiligen. En zie, gelijk des Vaders arbeid eerst was, zo was ook Zijn Rustdag eerst, van de Zoon werk kwam later, en zo ook Zijn Rustdag.
Des Vaders Rustdag was de zevende der scheppingweek, van de Zoon Rustdag de eerstvolgende dag.
Omdat de tekst ervan spreekt, mag ook dit niet over het hoofd gezien worden, dat èn God èn Christus na volbrachten arbeid van Hun werken gerust hebben. Hij rustte, zeg ik, gelijk God gerust had, maar omdat God op Zijn Rustdag gerust had, zo nam ook Christus daarvoor een eigenen.
Hij heeft daartoe niet Zijns Vaders dag verkozen, want het is openbaar, dat Hij toen nog een groot gedeelte van Zijnen arbeid heeft verricht, Hij had toen zijn overwinning over de dood nog niet behaald. Eerst de volgende dag ging Hij tot zijn rust in, toen Hij door zijn opstanding de macht der duisternis overwonnen en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht had.
Zo dan, omdat de eerste dag der week de Rustdag is geweest voor Gods Zoon, zo moet die ook de Sabbatdag voor zijn gemeente zijn. Want God heeft Zijnen Rustdag Zijner gemeente ten Sabbatdag gegeven, en omdat Christus, gelijk Zijn Vader, van zijn werken gerust heeft, zo heeft Hij Zijnen Rustdag Zijner gemeente tot Sabbatdag geschonken.
Niet dat er tegelijkertijd TWEE Sabbatten zijn: die des Vaders werd voor een tijd ingesteld, tot op de komst van de Zoon, ja, gelijk ik u heb aangetoond, bij de verordening van de zevenden dag werd reeds bepaald, dat die dag als zodanig weer zou teniet gedaan worden. Daarom zegt de Apostel, 2 Cor. 3:7: "de heerlijkheid, die te niet gedaan zou worden."
Daarom ***pleiten wij niet voor twee Sabbatten tegelijk***, maar voor twee op elkaar volgende, waarvan de tweede, die de gemeenten uit de Heidenen of de nieuw - Testamentische heiligen is gegeven, de eersten vervangen heeft, en deze tweede Sabbat is de dag, waarop de Zoon van zijn eigen werken heeft gerust.

In de tweede plaats.
Ook noemt Jezus Zichzelf "een Heere van de Sabbat", Lukas 5:5, Matth. 12:8.
Nu, een HEERE te zijn is: macht over iets te hebben, ook de macht om die zaak naar eigen goedvinden te veranderen, en wie durft zeggen, dat Christus die macht niet in volstrekte zin bezat?
Wij besluiten daarom, dat niemand Hem die macht ontzegt.

De vraag is nu: *heeft Hij die macht gebruikt om de zevenden dag als Sabbatdag af te schaffen, en in des zelfs plaats een andere te stellen?*
Mij dunkt, deze vraag is gemakkelijk te beantwoorden, omdat Christus, om te rusten, niet de zevenden maar de eersten dag der week verkoos.
Gewis, indien het des Heeren bedoeling geweest ware, ook de Heidengemeenten deze zevenden dag als Sabbatdag te schenken, dan zou Hij die in de eerste plaats voor zichzelf ten Rustdag verkoren hebben, maar aangezien Hij die dag voorbijging en niet tot Zijn Rustdag verkoos, gelijk de Vader na volbrachte schepping had gedaan, en Hij de eerste dag door Zijn opstanding heiligde, op dewelke Hij Zich ook Zijn discipelen vertoonde, zo sprak Hij het daardoor duidelijk uit, dat Hij, als Heere van de Sabbat, die eerste dag tot zijn rust afgezonderd, bijgevolg ook voor Zijn gemeente ingesteld had, om aan de openbare Godsverering gewijd te worden.

In de derde plaats.
Op deze dag zijn vele lichamen der heiligen uit de graven gegaan, om hun eeuwigen Sabbat aan te vangen Matth. 27:52, 53. Zie, hoe heeft de Heere Jezus die dag verheerlijkt! Nooit, sedert het begin der wereld, is op enigen dag zo zichtbaar het zegel van Goddelijke eer gezet: "En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt, en uit de graven uitgegaan zijnde, na zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen", dat is: zij stonden op, zodra Hij was opgestaan.
Maar waarom is dat alles niet op de zevenden dag geschied?
Nee, de zevende dag was geheiligd om de werken der schepping te gedenken, God daarvoor te aanbidden en uit te zien naar de dag der verlossing in Christus. Maar nu een heerlijker werk dan dat te vervullen stond, moest daarvoor ook een andere dag worden aangewezen.
Het voltooide verlossingswerk, zeg ik, vereiste een bijzondere dag, en ook de aanvang der hemelse Sabbatrust veler heiligen moest op een andere dag geschieden dan op de Joodse Sabbat.
Ja, en opdat ook de kortzichtigste Christen niet mocht twijfelen, werd de eerste dag met een zo uitnemende heerlijkheid gekroond, als de opstanding van Christus en het begin Zijner rust en van die van vele heiligen met Hem.

In de vierde plaats.
De Psalmist spreekt reeds van een dag, die de Heere, de Zone Gods, gemaakt heeft, en zegt: "laat ons op dezelve ons verheugen, en verblijd zijn", Psalm 118:24. Maar welke dag is dat? Wel, de dag, op welke Christus tot "een Hoofd des hoeks is geworden," hetgeen gezegd moet worden van de dag, waarop Hij van de doden is opgestaan, namelijk de eerste dag der week.
Daarom zegt Petrus, als hij tot de Joden over Christus, en meer bijzonder over zijn verrijzenis spreekt: "Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is", Hand. 4:11, 1 Petrus 2:7.
Hij was door de Joden veracht, zolang Hij op aarde rondwandelde tot aan Zijnen dood toe, maar God heeft Hem ten Hoofd des hoeks gesteld, door Hem van de doden op te wekken.

Deze dag is het daarom, die de Heere gemaakt heeft, opdat de gemeente van Zijn Zoon op dezelve zich verheugen en verblijd zijn zou. Kan men zich voorstellen, dat de Geest deze dag door de Profeet zonder reden dus heeft verheven? "Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft."
Nee, de opstanding van de Zoon is overvloedige reden om zo te spreken. Maar ik voeg daaraan toe, dat de Heere die gemaakt heeft, opdat wij "in dezelve ons verheugen en verblijd zijn zouden, dat is: voor het aangezicht des Heeren, terwijl alle kinderen Gods samenkomen om hun Zaligmaker te verheerlijken voor de verzoening, door Hem aangebracht.

In de vijfde plaats.
God de Vader drukt zo'n Goddelijk zegel op die dag, als op geen andere ooit te voren, wanneer Hij tot Zijn Zoon zegt: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd", Hand. 13:33. Dit heeft betrekking op de eersten dag, want die en geen andere wordt hier door de Apostel bedoeld. *Heden*, zegt God, is de dag: "En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, zo dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn. Waarom hij ook in een andere Psalm zegt: u zal uw Heilige niet overgeven om verderving te zien."
De dag, waarop God dit wrocht is daarom groter dan die, op welke Hij de schepping voltooid heeft, want die schepping was niet voor de verderfelijkheid gevrijwaard, maar dit tweede werk zal geen verderving zien, daarom heeft de dag, waarop Hij dit onvergankelijke werk volbracht, dit woord uit Zijn eigen mond: *Heden*, een dag, die de vorigen overtreft.
En, gelijk ik zei, deze dag was de eerste der week, want op die dag heeft God Zijn Zoon van de doden gegenereerd. God schepte dus in de eersten dag der week een groter vermaak, dan in de zevenden, op welke Hij van Zijn scheppingswerk gerust had, omdat Hij op de eersten Zijn eniggeboren Zoon heeft opgewekt.
Zullen dan niet de Christenen, wanneer zij lezen, dat God spreekt van een heden, en daarmee bedoelt, dat op die dag een werk door Hem volbracht is, waarin Hij zo groot behagen schepte, waarop Hij het leven en de onverderfelijkheid op zo'n heerlijke wijze heeft aan het licht gebracht, daarop acht slaan, zeggende: Deze dag was de dag van Gods welbehagen, want op deze dag is Zijn Zoon uit de doden opgestaan, zal die dag dan ook niet ons vermaak en onze vreugde zijn?
Dit is de dag, waarop Gods Zoon gegenereerd en geboren is, en waarop de eerste gezien werden van degenen, die slapen, ja, ook de dag, waarop Christus ten Hoofd en Hoeksteen gemaakt werd, en zullen wij op die dag niet blijde en verheugd zijn? Hand. 13:33, Hebr. 1:5, Kol. 1:18, Openb. 1:5.
Zullen koningen, vorsten en grote mannen hun geboorte- of kroningsdag hoog eren, en verwachten, dat onderdanen en dienaren die dagen evenzeer in ere zullen houden, en zullen de Christenen de dag, waarop Christus beide gegenereerd en geboren is, met andere gelijk stellen?
Zal Zijn Naam op die dag niet meer verheerlijkt worden dan op ander dagen? Ik vraag nogmaals, heeft God deze dag als met Zijn vinger voor het aangezicht der ganse wereld aangewezen, zeggende: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd", en zullen de Christenen op die dag niet hun dagelijks werk laten rusten, om gemeenschappelijk hun Koning te eren en te dienen?

Zo God die dag gedenkt, dan betaamt het ook mij! indien God met volle welbehagen getuigt: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd", past het dan ook mij niet, op die dag vrolijke gezangen der bevrijding aan te heffen?
Op deze dag werd mijn verlossing voltooid. Op deze dag werd mijn dierbare Jezus opgewekt. Op deze dag heeft Hij krachtig bewezen, de Zoon van God te zijn.
Ja, op deze dag voltooide de Heere Jezus groter werk, dan ooit op aarde volbracht was, een werk, waarin de Vader meer welbehagen heeft dan in de schepping van hemel en aarde.
Moet dan duisternis en schaduw des doods deze dag ontsieren? Moet een wolk deze dag verduisteren? Zal God deze dag van uit Zijnen hemel aanzien, en zal Zijn licht dan niet schijnen? Wat zal hun gedaan worden, die deze dag vloeken en wens hen, dat de sterren van zijnen schemertijd verduisterd worden?
Deze dag! Nadat deze dag gekomen is, heeft God, voor zover wij lezen, nimmermeer met welbehagen van de zevenden dag melding gemaakt.

In de zesde plaats.
Ook verdient deze plaats onze aandacht: "En dat alle engelen Gods Hem aanbidden", namelijk op diezelfden dag, Hebr. 1:6. Ik weet niet, wat onze uitleggers van deze tekst zeggen, maar mij schijnt het toe, dat daarin van Christus' opstanding van de doden wordt gesproken, zowel omdat de Apostel daarvan in vers 5 spreekt, als omdat hij dat argument verbindt met deze woorden: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd." En nogmaals, "Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn. En als Hij nogmaals de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden."
Die nogmaals - inbrenging van de Eerstgeborene in de wereld was zijn opwekking van de doden, nadat de Joden Hem gekruisigd en daardoor uit de wereld gebracht hadden. Dus bracht God Hem andermaal in de wereld, om er door geen menselijke macht weer uitgeworpen te worden. "Want Christus, opgewekt zijnde uit de doden, sterft niet meer, de dood heerst niet meer over Hem."
Nu zegt de tekst, dat God, wanneer Hij dus de Eerstgeborene nogmaals inbrengt in de wereld, beveelt, dat men Hem aanbidde. Wanneer?
Diezelfden dag, en die aanbidding wordt gebracht door al de engelen Gods. En indien door alle engelen, dan zijn alle dienaars des Woords niet buitengesloten, en wanneer alle dienaars niet, dan ook de gemeenten niet, want wat de engelen gezegd wordt, dat wordt der gemeente zelf gezegd, Openb. 2:1 - 7, 8, 11, 12, 17, 18, 29, 3:1, 6, 7, 13, 14, 22.
Indien daarom de vraag gesteld wordt, wanneer zij Hem moeten aanbidden, dan luidt het antwoord*: toen God Hem in de wereld bracht namelijk op de eersten dag der week, want toen bracht Hij Hem uit de doden weer en gaf het bestuur over de gehele wereld in zijn heilige handen.*
Deze tekst is daarom van belang voor het onderwerp, dat wij thans bespreken, namelijk dat de eerste dag der week, de dag waarop God Zijnen eniggeboren Zoon andermaal in de wereld gebracht heeft, de dag moet zijn, waarop alle engelen Gods de Zoon aanbidden.

In de zevende plaats. Daarom heet de eerste dag der week "de dag des Heeren": "En ik was in de geest op de dag des Heeren", Openb. 1:10, namelijk de dag, waarop de Heere van de doden is opgestaan. "De dag des Heeren."
Elke dag, zeggen sommigen, is de dag des Heeren. In een zeker opzicht kan dit toegegeven worden, maar inderdaad heeft geen dag zo'n recht op die naam als de eerste dag der week, want geen dag der week of van het jaar is van zo'n heerlijkheid getuige geweest, noch heeft zoveel Goddelijke genade aanschouwd als de Opstandingsdag.
Dit hebben wij reeds enigszins aangetoond, en willen wij thans nog duidelijker aanwijzen.
Niets draagt, zover ik weet, de Naam des Heeren dan het Avondmaal en de Zondag, 1 Cor. 11:20, Openb. 1:10. En omdat de Christenen het veroordelen, des Heeren Avondmaal gering te schatten, zo moest ook niemand er aan denken, des Heeren dag met andere dagen gelijk te stellen.
De dag des Heeren is ongetwijfeld de dag, waarop Hij van de doden is opgestaan. Zeker is het niet de oude zevende, want van de dag Zijner opstanding tot aan de laatste bladzijde des Bijbels wordt niet de minste heerlijkheid aan de zevenden dag toegekend.
De eerste dag daarentegen wordt met heerlijkheid op heerlijkheid gekroond, beide door de Vader en de Zoon, door de Profeten en de op die dag opgestane heiligen, daarom moet deze dag boven alle andere staan.
Maar wij spraken tot dusver van Goddelijke aanwijzingen, aan zulke teksten ontleend, die bij een nuchtere beschouwing deze grote waarheid blijken te bevatten, namelijk: dat de eerste dag der week de Christelijke Sabbat is, die door de heiligen hun Heere behoort te worden gewijd.

Ik kom thans ten tweede tot de meer rechtstreekse uitspraken der Schrift.

In de eerste plaats dan, was dit de dag, waarop de Heere Zijn discipelen verscheen en met hen samenkwam, nadat Hij van de doden was opgestaan.
Op de dag Zijner opstanding verscheen Hij aan verschillende Zijner discipelen, zowel afzonderlijk als toen zij vergaderd waren, gelijk Lukas en Johannes getuigen, Lukas 24, Johannes 20. Hij predikte hun op die dag zijn verrijzenis en leidde hen in de waarheid in op een wijze, als nimmer tevoren geschied was. Hij toonde hun Zijn verheerlijkt lichaam, Hij opende hun verstand, Hij verbande hun ongeloof in die dag met zoveel macht, als Hij nog nooit gedaan had. En dit duurde de ganse dag door, van voor het aanbreken des dageraads tot 's avonds toe.

In de tweede plaats. Op de volgende eerste dag der week was de kleine gemeente andermaal vergaderd, om op hun Heere te wachten. En Johannes deelt dit op een wijze mede, die ons meer dan onderstellen doet, dat zij eerst op die dag opnieuw zó samenkwamen. "En na acht dagen", zegt Johannes," waren zijn discipelen nogmaals binnen", als wilde hij zeggen, dat zij op de zes voorgaande dagen niet of niet zo bijeen geweest waren, ja zelfs op de zevenden dag niet.
Waarom zou nu de Heilige Geest zo uitdrukkelijk van samenkomsten op de eersten dag der week spreken, was het niet om ons te overtuigen, dat de Zondag de voor de gemeente van het Nieuwe Testament ingestelde Sabbatdag is? Gewis kwamen de

discipelen op die dag opzettelijk samen, en trad ook de Heere Jezus in hun midden, de gewoonte van op die dag te verschijnen, maakte Zijn doen voor hen tot een wet. Het voorbeeld is voor de nieuwtestamentische heiligen voldoende, vooral wanneer de Heere Jezus zelfs dat voorbeeld geeft, en dat na zijn opstanding. Enkelen vallen wellicht over het woord "na", "na acht dagen", maar de bedoeling is: aan het einde van de achtsten dag, nadat zij de ganse dag in feestelijk samenzijn op hun Heere hadden gewacht, komt Hij zelf binnen en besluit hun Rustdag met de bevestiging van Thomas" geloof en andere hemelse verkwikkingen.
Christus zei, dat Hij drie dagen en drie nachten in de schoot der aarde moest zijn, toch blijkt duidelijk, dat Hij ten derden dage is opgestaan, 1 Cor. 15:4. Wij moeten daarom een gedeelte voor het geheel nemen, en besluiten, dat van de tijd, dat de Heere van de doden verrees, tot op de tijd, dat Hij Thomas de tekenen der nagelen en zijn zijde toonde, bijna acht dagen zijn verlopen.
Hij heiligde deze twee Zondagen, en nam de Godsdienstoefening der discipelen op die dag aan, hetgeen Hij beide malen met Zijnen heerlijke vredegroet bevestigde. Wij maken hieruit op, dat het de gewoonte der eerste gemeente was, op Zondag te vergaderen en dan haar Heere te verwachten. Want de Heilige Geest acht het overbodig, een zelfde zaak telkens weer te herhalen, het is daarom voldoende, indien wij nu en dan een aanwijzing ontvangen.

Tegenwerping. *Maar Christus vertoonde Zichzelf ook wel op andere dagen, zo als b.v. Johannes 21, enz. meegedeeld wordt.*
Antwoord. De namen der overige dagen zijn nergens vermeld, opdat zij niet geëerd werden met of boven de eersten dag der week, want Christus heiligde niet geen maar dezen, de eersten dag, en hield dezelve levendig in de gemeente, waardoor de Heilige Geest aanduidde, dat, hoe verborgen ook de andere dagen werden gehouden, Christus toch zijnen dag, de eersten dag der week begeerde tot een eeuwige gedachtenis onder de heiligen.
Ook thans komen vele gemeenten in de week samen en ervaren dan evenzeer de Goddelijke nabijheid huns Verlossers, wanneer zij in Zijn Naam vergaderen, maar dit neemt de wijding niet weg, die de eerste dag der week heeft ontvangen, evenmin als het te kort zou doen aan de heiligheid van de zevenden dag, indien deze in stand was gebleven. Zulke samenkomsten zijn daarom geen hinderpaal of beletsel voor een heiliging van de eersten dag der week.

In de derde plaats.
Voorts lezen wij, dat op Pinksteren, dat is: op de eersten dag der week, de discipelen nogmaals vergaderd waren, want *Pinksteren viel altijd op de dag na de Sabbat, na de Joodse Sabbat* namelijk. Op die dag, zeg ik, deelt ons de Heilige Geest mede, "waren zij allen eendrachtelijk bijeen", Hand. 2:1.
O! welk een heerlijkheid openbaarde zich toen aan hen, als de Heilige Geest op en in hen uitgestort werd, zo iets was nooit tevoren gezien noch vernomen. Laat ons de woorden lezen: "En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. En er geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedrevenen wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen, als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest." Hand. 2:1 - 4.

Hier werd de eerste dag der week verheerlijkt! Hier werd een zegel gedrukt op de dag der Christelijke bijeenkomsten!

Wij willen enkele dingen in het bijzonder beschouwen.

1. De gemeente was op de Pinksterdag, gelijk op andere eerste dagen, eendrachtelijk bijeen. Wij lezen niet, dat een voorafgaande Openbaring hen daartoe drong, noch dat zij toevallig of willekeurig op die dag vergaderden. Integendeel: zij waren "eendrachtelijk" bijeen, dat is: met gemeen goedvinden, naar gewoonte, gelijk zij het zich ten plicht rekenden, die dag, gelijk vorige eerste dagen, af te zonderen tot de verheerlijking van hun gezegenden Heere en Heiland Jezus Christus.

2. Wij lezen, dat deze samenkomst niet reeds op de aloude Sabbatdag was begonnen, maar "toen de dag van het Pinksterfeest vervuld werd", waarmee de Heilige Geest aankondigt, dat zij de Joodse Sabbat overgelaten hadden, of begonnen over te laten aan de ongelovige Joden.

3. Ook daalde de Heilige Geest niet op hen neer, voordat de zevende dag geheel was voorbijgegaan. De dag van het Pinksterfeest werd vervuld. "En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. En er geschiedde, enz."

Waarom geschiedde dat niet op de zevenden dag? Wellicht om aan te duiden, dat het niet de bediening des doods en der verdoemenis was, waardoor Christus, de Heere Zijner gemeente zo'n heerlijke, uitnemende gave wilde schenken, Gal. 3:1 - 5. Deze gave moest op des Heeren dag, op de eerste dag der week geschonken worden, om de Schrift te vervullen, deze te heiligen en voor de eredienst van alle Nieuw-Testamentische gemeenten nog plechtiger te wijden.

Want aangezien onze Heere op de eersten dag der week is opgestaan, Zijn jongeren op bijzondere wijze verschenen, en hun zijn heilige waarheden gepredikt heeft, was deze ook de meest geschikte dag om de eerste vruchten des eeuwigen levens op zo'n glorievolle wijze te ontvangen.

En ik zeg nogmaals, omdat sedert Christus' verrijzenis de gemeente op de eersten dag der week zulke heerlijke gaven ontving, als op geen andere dag, gelijk wij gezien hebben, zo is dit genoeg om in de harten van degenen, die de Zoon lief hebben, een hoge achting voor die eersten dag der week te verwekken.

Maar hoeveel te meer, wanneer daaraan kan worden toegevoegd, dat het, nadat Christus was opgestaan, de gewoonte werd der eerste Evangelische gemeente, der gemeente onzes Heeren te Jeruzalem, om op de eersten dag der week samen te komen met de Heere als hun Leidsman.

Om slechts te herhalen wat vanouds geschreven is, namelijk dat het op dezelfde dag, dat is: op de dag na de Sabbat was, hetwelk is de eerste dag der week, "dat gij een heilige samenroeping zult hebben, geen dienstwerk zal u doen: het is een eeuwige inzetting in al uw woningen voor uw geslachten", Leviticus 23:21.

Deze ceremonie gold de garf ten beweegoffer, en het brood dor eerste vruchten, hetwelk een type was van Christus, want Hij is Gode geworden "de Eersteling van degenen, die ontslapen zijn", 1 Cor. 15:20. Die garf of dat brood moest niet op de zevenden dag, maar een dag later bewogen worden, dus op de eersten dag, de dag, waarop Christus van de doden opstond en Zichzelf als Eersteling der uitverkorenen voor God bewoog.

Van deze dag af nu moesten de Joden zeven Sabbatten tellen, en de dag volgende op de zevenden Sabbat nemen, dus weer een eersten dag der week, om dan met een nieuw spijsoffer drankoffer, enz. hun Pinksterfeest te vieren.
En op diezelfden dag moesten zij uitroepen, dat zij op die eersten dag een heilige samenroeping zouden hebben. Zo deden de apostelen en grondden die heilige samenroeping op de opstanding van Jezus Christus, niet op ceremoniën, zodat op die dag omtrent drieduizend tot hen toegedaan werden, Hand. 2:41.
Welk een nieuwe heerlijkheid werd daardoor aan de eersten dag der week gegeven! De dag, waarop onze Heere van de doden opstond, met zijn discipelen vergaderde, zo overvloedig Zijn Geest uitstortte, de eersten visvangst ophaalde en zo'n groot aantal zielen tot God bracht. Zo riepen de apostelen op de eersten dag de Naam des Heeren uit, en vergaderden zondaars op de eersten dag hunner prediking, want hoewel zij ook reeds op vroegere eerste dagen bijeengekomen waren, toch begon eerst op de Pinksterdag de openbare prediking des Woords.
Daarna maken de Apostelen nimmermeer melding van de zevenden dag aan de gemeente. Want gelijk de beweeggarf en het brood der eerste vruchten een beeld was van de Heere Jezus, en het bewegen een afschaduwing van zijn opstanding, zo was de dag na de Sabbat, als de Joden hun beweegoffer brachten, een type van de dag, waarop onze Heere verrijzen zou, daarom, toen hun dag na de Sabbat ophield, begon onze eerste dag der week, en zo is hun geheiligde dag na die Sabbat overgegaan in de heiligen Sabbatdag der Christenen.

In de vierde plaats.
Ik wil thans meer bepaald over de gewoonte der gemeenten spreken, ik bedoel over de gewoonte der Heidengemeenten, want tot hiertoe hebben wij alleen gesproken over de Sabbatviering der gemeente te Jeruzalem. Slechts wil ik hierbij voegen, dat hetgeen voor de Jeruzalemse gemeente zegenrijk, ja plicht was, ook door de gemeenten uit de Heidenen moest nagevolgd worden, want slechts een wet van Christus wees beiden tijd en wijze van Godsverering aan.
Om nu tot de zaak te komen, wij lezen niet, dat de gemeenten uit de Heidenen op een andere dan de eersten dag der week zijn samengekomen om gemeenschappelijk hun Heere te verheerlijken. Zo vinden wij: "En op de eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, enz." Hand. 20:7.
Deze woorden zijn te klaar, om het feit te kunnen tegenspreken, dat de discipelen op de eersten dag der week vergaderden om brood te breken, en dat in een Heidengemeente. U ziet dus, dat de heiliging van de eerste dag om die aan Godsdienstige bijeenkomsten te wijden, niet beperkt gebleven was tot de gemeente te Jeruzalem.
Deze was de moedergemeente, en niet die van Rome, gelijk sommigen valselijk beweren, van de Jeruzalemse gemeente ging de wet en Gods heilig Woord tot de Heidenen uit. Daarom moet ondersteld worden, dat deze vergadering van gelovigen uit de Heidenen op de eersten dag der week voortvloeide uit de heilige overleveringen van de Jeruzalemse gemeente, omdat zij de eerste was, die de eersten dag der week de Heere hun God heiligde en toewijdde.
En inderdaad hadden zij de meesten grond om zo te doen, want zij hadden het voorbeeld huns Heeren voor zich, die die dag door zijn verschijningen en prediking

geheiligd had. Maar wij willen onze tekst van naderbij beschouwen. "Op de eersten dag der week."
De dag wordt genoemd, en blijft zo levendig in herinnering onder de gemeenten uit de Heidenen. Want daarin, dat de dag hunner samenkomst met name in de Schrift vermeld staat, ligt de aanwijzing, dat de Heilige Geest die dag door de gemeenten uit de Heidenen immer aan de gemeenschappelijke Godsverering wilde gewijd zien. Ook dient die uitdrukkelijke vermelding om ons te doen opmerken, dat de gemeente te Jeruzalem en die uit de Heidenen ten opzichte van de Nieuw-Testamentische Sabbatdag overeenstemden omdat zij dezelfde eersten dag der week de Heere toewijdden.
En eindelijk spreekt daaruit het feit, dat én Joden én Heidenen de zevenden dag aan de ongelovigen overlieten en gemeenschappelijk de dag van de opstanding huns Verlossers tot zijn verheerlijking heiligden. "De discipelen waren bijeengekomen om brood te breken," dat is: om het Avondmaal huns Heeren te vieren.
Welke dag was daartoe beter geschikt dan de dag des Heeren? Zo iets paste op de eerste dag, namelijk de verordening van Christus op te volgen, en ook het overige van de dag te wijden aan Godsdienstoefening, gelijk het vers verder aanwijst.
De eerste dag, de gehele eerste dag zo was tot dit doel afgezonderd, want de tekst zegt het. De eerste dag der week was door hen daartoe geheiligd.
"Op DE eersten dag," niet op EEN eersten dag, of op zo'n eersten dag, stond er een andere uitdrukking, dan zouden de woorden een minder krachtig argument zijn voor de instelling van de Nieuw-Testamentische Sabbatdag, de woorden: "Op de eersten dag" zeggen het ons, dat zij gewoon waren, op die dag te vergaderen.
Het was zo op de eersten dag der week, dat Paulus tot de discipelen sprak, zo hij voornemens was, de volgende morgen te vertrekken, op de eerste dag; onverschillig op welke eersten dag?
Nee, op elke eerste dag, want de tekst geeft recht zo te spreken. "Op de eersten dag, als de discipelen bijeengekomen waren", onderstelt een gewoonte: waarop de discipelen als naar gewoonte bijeengekomen waren om gemeenschappelijke Godsdienstoefening te houden, op die dag handelde Paulus met hen, enz.
De tekst onderstelt ook een overeenstemming onder de discipelen aangaande de Rustdag. Op die dag waren zij bijeengekomen om brood te breken, zij hadden die dag daartoe bepaald, omdat het de dag van huns Heeren verrijzenis was, op welke Hij ook zelf na zijn opstanding was vergaderd geweest met de eerste Evangelische gemeente te Jeruzalem.
U ziet daaruit, dat het breken des broods een plechtigheid was, waartoe eenparig door de Heidengemeenten de eerste dag der week was aangenomen. Ik zeg: door de Heidengemeenten want ik twijfel niet of deze gewoonte heerste ook in alle overige gemeenten uit de Heidenen, gelijk ze van de beginne af in die te Jeruzalem was in acht genomen.
Deze gewoonte was allengs algemeen geworden, hetgeen ook in onze tekst ligt opgesloten, want Lukas spreekt hier in het algemeen van de discipelen als zodanig, hoezeer hij Paulus" prediking tot die gemeente beperkt, waarin tegenwoordigheid deze zich juist bevond. "Op de eersten dag, toen de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken", omdat Paulus zich toen te Troas ophield, predikte hij tot de gemeente aldaar.

U ziet dus, dat de Heidengemeenten gewoon waren, brood te breken, niet op de alouden zevenden dag, maar op de eersten dag der week.
En ik zeg, zij hadden deze gewoonte van de Jeruzalemse gemeente overgenomen, waar de apostelen eerst bleven, en waar zij de wegen des Heeren met eigen ogen aanschouwd hadden.
Nu wij zo zo'n duidelijk voorbeeld hebben, niet alleen van de Jeruzalemse, maar ook van de Heidengemeenten, dat men de eerste dag de Heere gewijd heeft met goedkeuring van Christus en Zijn Apostelen, nu behoeven wij niet bevreesd te zijn om in hun voetspoor te treden, want hun voorbeeld staat gelijk met wet en gebod.

In de vijfde plaats.
Wij willen nog een andere tekst beschouwen. Paulus zegt: "Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen geschiedt, gelijk als ik aan de gemeenten in Galatië verordend heb, doet ook gij alzo. Op elke eersten dag der week legge een iegelijk van u iets bij zichzelf weg, vergaderende een schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft, opdat de verzamelingen alsdan niet eerst geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn," 1 Cor. 16:1 - 2.
Velen hebben getracht, de betekenis van deze getuigenis te verkleinen door de opmerking, dat het werk, waartoe hier de eerste dag der week wordt aangewezen, veel lager staat dan de heiliging van de ouden zevenden dag, hoewel het toch geenszins door onze Heere veroordeeld wordt, wanneer iemand, zelfs op de Sabbatdag, weldadigheid aan zijn os of ezel bewijst, Lukas 13:15, 14:5.
Maar, om voort te gaan, wij hebben hier met een niet geringe plicht te doen. Indien de liefde de band der volmaaktheid is, en indien zonder de liefde al ons werken, en al ons geloof en al ons lijden niets betekent, 1 Cor. 13, Kol. 3:14, dan vinden wij hier een plicht vermeld, welker zelfs de heilige Joodse Sabbat waardig is.
Gelijk u ziet, is deze plicht de armen wel te doen, ja weg te leggen voor de toekomende tijd. Die collecten moesten dan op de eersten dag der week geschieden.
Op DE eersten dag, niet op een eersten dag, als voor een of twee malen, maar *op elke eersten dag*, want zo wijst de kanttekening in onze oude Bijbels aan, de bedoeling moet zijn: *op elke eersten dag*, want anders had Paulus de gemeente, aan welke hij schreef, in de grootste onzekerheid gelaten.
Want zo hij niet van elke eerste dag gesproken, en toch geen bepaalden eersten dag aangewezen had, dan was het toch moeilijk uit te maken, op welke eersten dag die inzamelingen moesten geschieden!
Maar dat kunnen wij niet aannemen: deze plicht moest op DE, op ELKE eersten dag der week volbracht worden. Let er ook op, dat deze plicht hier door een apostolisch bevel de gemeenten wordt opgelegd: "Ik heb verordend," zegt Paulus, en hetgeen hij schrijft, zegt hij op een andere plaats, zijn des Heeren geboden, 1 Cor. 14:37.
Daaruit volgt, dat zelfs de Apostelen de eersten dag der week boven de overige dagen der week, ja boven enigen dag in het ganse jaar heiligden en eerden. Weer zegt deze tekst, dat dit gebod algemeen is.
Paulus zegt, dat hij dat gebod niet alleen der gemeente te Korinthe geeft, maar ook de gemeenten in Galatië gegeven had, en bijgevolg aan alle, die in deze collecten begrepen waren, 2 Cor. 8:9, enz.
Deze omstandigheid verleent, wat ook andere daarover mogen denken de eersten dag der week een nieuwe heerlijkheid. Want wanneer allen gemeenten verordend wordt,

dat zij hun inzamelingen op deze dag zullen houden, dan heiligt deze dag, waarop het offer van Jezus Christus door de Vader was aangenomen, ook de gaven, waartoe Zijn liefde de gelovigen drijft, gelijk vroeger de gaven geheiligd werden door het altaar, en het goud door de tempel.
Men zegt wel eens: *hoe eerder hoe beter,* en ik geloof, dat op 's Heeren dag wèl te doen beter is dan op de overige dagen der week.

Tegenwerping. *Toch beweren sommigen, dat hier geen geboden zijn, om de eersten dag der week de Heere heilig te houden.*
Antwoord.
1. Ik meen van wel, want de tekst wijst deze dag boven alle dagen der week aan, tot oefening van weldadigheid.
2. Dit gebod is een aanvulling van hetgeen de gemeenten reeds vroeger begonnen waren op deze dag te doen, in betrekking tot heiliging van dezelve en gemeenschappelijke Godsverering.
3. Omdat deze plicht zo algemeen werd opgelegd, moet ondersteld worden, dat de eerste dag der week reeds algemeen door de gemeenten werd geheiligd.
4. En hij, die deze gevolgtrekking niet durft maken, tone mij aan, of God ooit door de mond Zijner Apostelen de gemeenten bevolen heeft, deze of geen plicht op enigen andere dag te verrichten, of dat Hij zo'n dag ooit geheiligd heeft, of dat Hij, de volbrenging van deze plicht op de eersten dag der week stellende, voor andere verordeningen, tot de gemeenschappelijke Godsverering behorende, andere dagen heeft aangewezen.
5. Indien milddadigheid en andere algemene inzamelingen voor de heiligen in de gemeenten op de eersten en op geen andere dag der week bevolen zijn, dan moet daarvoor een reden bestaan, en zo deze reden niet gelegen is in de heiliging van deze dag, dan weet ik niet, waartoe genoemde plicht zo uitdrukkelijk met dezelve verbonden wordt.
6. Het was ten enenmale overbodig, nu nog door een bijzonder gebod de heiliging van de eerste dag onder de Heidengemeenten te verordenen, nadat de van de opstanding af gevolgde gewoonte, door de Heere zelf zichtbaar goedgekeurd, dat reeds verordend had. Gelijk ik duidelijk heb aangetoond, was dat vóór het bevel, waarvan thans sprake is, reeds lang gewoonte geweest, daarom bestond er geen aanleiding, deze verordening andermaal te geven.
Een kleine herinnering, door de Christelijke Rustdag te noemen, was thans voldoende om die heiliging in de gemeenten staande te houden. Hoeveel te meer dan, wanneer de Heere telkens nieuwe verordeningen geeft, die op deze zelfde dag vervuld moesten worden!
Zo dan, de Apostel vermaant de gemeenten, op de eersten dag der week inzamelingen te houden, herinnert ze daarmee aan de heiligheid van die dag, en spreekt zijn begeerte uit, dat die dag geëerd worde.

Vraag. *Is er geen andere reden, waarom de Apostel verordend heeft, deze heiligen plicht op de eersten dag der week te vervullen?*
Antwoord.
1. Ja: omdat de gemeenten op die dag in hun heiligdom vergaderden, bood zich daarin een goede gelegenheid aan om de liefdegaven te verzamelen. U weet, dat de

gemeentelijke bijeenkomsten een plicht zijn, zolang wij in deze wereld verkeren, en evenzo blijft deze verzameling ons levenslang verordening. En wat deze verzameling betreft, waarvan de Apostel hier spreekt, welke dag en welke gelegenheid is meer daarvoor geschikt, dan als de gemeente bijeenkomt om haar Heere en Koning te verheerlijken.

2. Dit gedeelte der Godsdienstoefening past het allerbest op de eersten dag der week, en wel aan het einde van die dag. Want daarin spreekt de gemeente niet alleen haar dankbaarheid aan God uit voor de heerlijke Sabbatdag, maar dankt Hem ook metterdaad, door de armen handreiking te doen, om "door de beproeving van deze bediening over de onderwerping van haar belijdenis onder het Evangelie van Christus', te bewijzen wie zij is, Spreuken 19:17, 2 Cor. 9:12 - 15. Het is zo noodzakelijk, dat dit werk volbracht worde op de eersten dag der week, als een waardig besluit onzer gemeentelijke samenkomsten en openbare Godsverering.

3. Op de eersten dag der week, wanneer de gemeente ter verheerlijking Gods samenkomt, dan is het de geschikte gelegenheid om aalmoezen uit te reiken, omdat dan, naar alle waarschijnlijkheid, onze harten het meest verwarmd zijn door de Goddelijke tegenwoordigheid, bijgevolg het meest geopend om andere wel te doen. U weet, dat hij, wiens hart geopend is, iets goeds kan verrichten, ja daarin behagen schept, dan is hij het meest geschikt om andere met blijmoedigheid te helpen en te ondersteunen.

Welnu, wachten op God in de weg Zijner verordeningen neemt de belemmering weg en opent het hart voor de arme, en omdat nu de eerste dag der week voor zo'n heilige en heerlijke zaak als de gemeenschappelijke Godsverering gebruikt werd, verordende de Apostel, dat op dezelve, als de meest geschikte dag, ook de verzamelingen voor de armen zouden geschieden. "Want God heeft een blijmoedigen gever lief", 2 Cor. 9:6 - 7.

De Apostel stelt door deze verordening de gemeenten in de gunstige gelegenheid om, gelijk wij zeggen, het ijzer te smeden als het heet is, opdat hun collecten de vrucht zouden zijn niet van een gierig of kleingelovig, maar van een opgeruimd gemoed. En deze eerste dag der week, hoewel hier van des zelfs instelling geen gewag gemaakt wordt, was daarvoor de als van zelf aangewezene, omdat het de dag, de enige dag is, waarop God zulke heerlijke, uitnemende zegeningen over ons heeft uitgestort, Hand. 3:26.

Dit is de dag, waarop voor het eerst de ganse dag door manna van de hemel op de Neuwtestamentische gemeente regende, en deze manna-regen heeft tot op de huidige dag niet opgehouden. O, welke rijkdommen heeft ons de opstanding van Christus op de eersten dag der week al aangebracht!

Elke nieuwe eersten dag, als die "vervuld wordt", behoren wij - en ik hoop dat het ook werkelijk geschiedt - deze heuglijke gebeurtenis te herdenken! Heden, op de eersten dag der week is het de tijd om recht warm en ruim en blijmoedig te worden: op deze dag stond onze Heiland en Heere uit het graf op.

Deze gedachte moet op een rechtschapen gemoed grote invloed uitoefenen. Dit is de dag, waarop de eerste heiligen genoten hebben, en wij nog immer genieten de uitnemendste zegeningen Gods, en daarom is deze dag geheiligd en Gode bijzonderlijk gewijd.

En hoewel sommigen aan wat ik gezegd heb, slechts weinig gewicht hechten, toch moet ikom daarmee dit punt te besluiten, eggen, dat het mij gans niet onverschillig zijn zou, indien er sedert de opstanding van Christus tot aan het eind der Openbaring aar half zoveel vermeld stond, dat voor de heiliging van de zevenden dag onder deze bedeling sprak.
Maar de waarheid is, dat noch Paulus noch een der overige Apostelen ooit het geringste woord tot de gemeenten spraken, waarin enige eerbied voor de zevenden dag of voor des zelfs Goddelijke wijding ligt opgesloten.
Nee, de eerste dag, de eerste dag, de eerste dag der week is voor en na de roepstem der Apostelen in de gemeenten, om op die dag de Heere te dienen en te verheerlijken Christus begon dat op die dag, de Heilige Geest werd op die dag uitgestort, en de gemeenten heiligden dezelve.
En om te besluiten: de Apostel verlengt, door het gebod, waarvan we thans spreken, de heiliging van die eersten dag der week tot aan het einde der wereld. Wat de aloude zevenden dag betreft, gelijk ik reeds tevoren heb opgemerkt, Paulus, de Apostel der heidenen, stelde de bediening, waartoe die behoorde, zo volkomen ter zijde, en ontneemt dezelve, door woord en argument, zo geheel en al zijn Oud-Testamentische grootheid, dat het mij vreemd voorkomt, indien nog iemand in onze gemeenten deze dag in ere houdt, vooral omdat dezelfde Apostel tegelijkertijd een beteren dag daarvoor in de plaats gesteld heeft, 2 Cor. 3.
Maar wanneer het geweten van welmenende mensen door een dwaling medegevoerd wordt, dan baten dikwijls de klaarste waarheden niet om hen daarvan terug te brengen.

Tegenwerping.
Maar Paulus predikte vaak op de Joodse Sabbatdag, en dat na Christus' verrijzenis.
Antwoord.
Inderdaad deed hij zo voor de ongelovige Joden en Jodengenoten. Maar wij lezen niet, dat hij ooit voor een Nieuw-Testamentische gemeente op de zevenden dag predikte, en evenmin vierde hij toen de Godsverering onder de gemeenten op die dag. Want nadat hij de bediening des doods, die nu alle heerlijkheid verloren had, had uitgeworpen, wilde hij daarvoor niets van de nieuwe bedeling laten vallen, want hij wist, dat daardoor het hart toegesloten en de geest verblind zou worden, terwijl de Nieuw-Testamentische Godsverering het tegengestelde doel had. Hij predikte zo op de zevenden dag van de Goddelijke liefde in Christus jegens de ongelovige Joden, tot hun zaligheid.
Ik zeg, hij predikte op die dag tot Joden en proselieten, omdat deze nog immer op de zevenden dag vergaderden. En dat deed hij uit grote liefde voor hun zielen, opdat hij, zo mogelijk, ook enigen uit hen mocht redden. Zo gij opmerkzaam leest, zal u vinden, dat telkens, wanneer er sprake is van een prediking op de zevenden dag, die prediking niet tot de gemeenten uit de Heidenen, maar tot de Joden is gericht, Hand. 9:20, 13:14 - 16, 16:13, 17:1 - 3, 18:4.
Hoewel hij dus voor zichzelf die zevenden dag niet langer heiligde, en niet tot de Christenen behoorde, die met geen vrijmoedigheid de eersten dag in des zelfs plaats durfden stellen, toch maakt hij van de zevenden dag gebruik om de Joden, die natuurlijk aan die dag vasthielden, het geloof te verkondigen, opdat ook zij uit genade zalig mochten worden.

Paulus schikte zich bovendien in vele andere opzichten naar de Joden en hun ceremoniën, van welke laatste hij zich volkomen vrij kende.
Hij besneed Timotheüs, Hand. 16:1 - 3.
Hij schoor zijn hoofd, Hand. 18:18.
Hij onderwierp zich aan de Joodse reinigingen, Hand. 21:24 - 26.
Hij noemde zichzelf een Farizeeër, Hand. 23:6.
Hij erkent bedekt Ananias als hogepriester, nadat Christus als Hogepriester in de hemel gezet was, Hand. 23:1 - 5.
Hij zegt ons, dat hij "den Joden een Jood geworden is, opdat hij de Joden gewinnen zou", en "degenen, die zonder de wet zijn, als zonder de wet zijnde, opdat hij degenen, die zonder de wet zijn, winnen zou."
Ja, hij is allen alles geworden, opdat hij immers enigen behouden zou, 1 Cor. 9:19 - 23.
Maar dit alles, zei ik, deed hij niet uit eerbied voor de ceremoniën als zodanig, want hij wist, dat die uitgediend hadden. Ook liet hij niet toe, dat daarmee de gemeenten uit de Heidenen, direct noch indirect, belast werden, zelfs niet door Petrus, Gal. 2:11. Indien ik met een gemeente van Christus in Turkije was, zou ik de eersten dag der week God wijden en tot opbouw Zijns volks gebruiken, maar tevens zou ik ook de ongelovigen het Woord brengen op hun Sabbatdag, namelijk onze Vrijdag, en blijde zijn, indien ik daardoor gelegenheid kon vinden om hen te bewegen, hun eigen zaligheid te zoeken.

Tegenwerping. *Maar zo de zevende dag als Sabbatdag door de Heidengemeenten niet meer erkend moest worden, gelijk gij beweert, waarom zegt Christus dan: "*Maar bidt, dat uw vlucht niet geschiede des winters, noch op een Sabbat"? Matth. 24:20 Want daaruit blijkt, volgens sommiger mening, dat de zevende dag als Sabbatdag geheiligd moest blijven worden, ook nadat Christus ten hemel gevaren was.

Antwoord.

Allereerst zeg ik: die woorden werden gesproken tot de Joodse Christenen, en niet tot een gemeente uit de Heidenen. De waarde van deze opmerking zal ik aanstonds aantonen. De Joden hadden verschillende Sabbatten, namelijk: de wekelijkse, de maandelijkse, de jaarlijkse Sabbatten en het Jubeljaar, Leviticus 25. Indien de Heer nu de gewone Sabbat, de zevenden dag, bedoelde, waarom voegt Hij er dan de winter aan toe?
Want uit de omstandigheid, dat Hij de winter met die Sabbat verbindt, waarop zij moeten bidden, dat hun vlucht niet geschieden zou, blijkt toch dat Hij eer een jaarlijkse Sabbat of een Jubeljaar op het oog heeft, hetgeen beter met de winter overeenkomt dan een gewone Sabbat.
En ik zeg nogmaals, dat Christus ondersteld heeft, dat hun vlucht een belangrijk deel van de winter zou duren, en dat zij dan om rust op de Sabbatdagen moesten bidden, is niet aannemelijk, aangezien de Heidenen, voor welker aangezicht zij zouden moeten vluchten, vijanden van hun Sabbat waren en dus de gelegenheid zouden waarnemen om hen op die dag nog meer te kwellen.
Daarom wenste ik wel, dat degenen, die menen, dat de zevende dag nog heden ten dage behoort gehouden te worden, deze tekst beter overdachten en het verband, dat er tussen de winter en de hier vermelden Sabbat schijnt te bestaan, niet vergaten.

Maar bovendien, gesteld zelfs, dat Christus hier de zevenden dag bedoeld heeft, de wijding van deze dag was, gelijk wij hebben aangetoond, weggenomen, toen hun vlucht plaats greep, daarom kon Christus hen niet vermaand hebben, zo te bidden, om daardoor aan enige heilige Goddelijke wet te voldoen, maar opdat degenen, die zwak waren in het geloof, zich daaraan niet ergeren zouden.
Dezulken toch zouden zich noodzakelijk gekrenkt gevoelen, indien de vlucht op een Sabbatdag moest geschieden, even alsof de zevende dag nog, volgens de wet geheiligd en gehouden moest worden.
Deze mening is niet onwaarschijnlijk, omdat er onder de gelovige Joden velen waren, die zich nog langen tijd aan de wet hielden, ik bedoel aan de ceremoniële geboden, en dus nog niet zo duidelijk de geest van het Evangelie erkenden, als de Heidengemeenten. "Gij ziet, broeder!" zei Jakobus tot Paulus, "hoe vele duizenden van Joden er zijn, die geloven, en zij zijn alle ijveraars van de wet", Hand. 21:20, 15:5.
Om zulke zwakke, ongelovige Joden denkt wellicht Christus, als Hij vermaant, zo te bidden, Hij wist, dat hun geweten zwak zijn en hen daarom even krachtig binden zou, als door een wettelijk gebod.
En al hadden de zevende dag en al de ceremoniën bij Christus' opstanding hun sanctie verloren, toch bleven ze onder de Joden bestaan tot op de verwoesting, waarvan Daniël spreekt.
Daarom wordt ook gezegd, dat dan het slachtoffer en het spijsoffer zal ophouden, Daniël 9:27. En om dezelfde reden worden Jeruzalem en de tempel de heilige plaats genoemd, zelfs tot aan de vlucht der discipelen, Matth. 24:15.
Indien nu Jeruzalem en de tempel heilig genoemd werden, zelfs nadat de zaak zelf, die zij afgebeeld hadden, gekomen was, dan kan het ons niet verwonderen, dat velen van de gelovige Joden nog immer de aloude zevenden dag heiligden.
Want men mag veilig onderstellen, dat hun geweten niet volkomen van al de ceremoniën vrijgemaakt was, zolang er nog aanleiding bestond om ze in ere te houden. Maar toen Jeruzalem, de tempel en de ganse Joodse eredienst door de Rom. waren verstoord geworden, begon ook het geweten op dit punt te zwijgen.

Vraag. *Maar welk bestaan bleef dan de zevenden dag en de overigen Joodse ceremoniën nog overig, nadat Christus door zijn opstanding ze te niet gedaan had?*
Antwoord.
Deze dingen hadden een werkdadig en een vormelijk bestaan. Hun werkdadig bestaan eindigde met de opstanding van Christus, omdat zij met Hem aan het kruis uitgewist waren, Kol. 2:14. Maar toen dat werkdadig bestaan te niet was gedaan, bleven ze toch vormelijk nog onder de kleingelovige Joden in ere, totdat de gruwel der verwoesting staan zou in de heilige plaats, want in Paulus" dagen waren zij reeds nabij de verdwijning, Hebr. 8:13.
Nu zeg ik: hoewel het werkdadig bestaan der ceremoniën had opgehouden, toch was het niet mogelijk, dat zij ook naar de vorm zo plotseling verdwenen. Ik wil dat met een voorbeeld uit het dagelijks leven ophelderen.
Een groot man sterft, zijn aards bestaan houdt met zijnen dood geheel op. Met vrouw en kinderen heeft hij geen persoonlijken omgang meer, maar toch blijft zijn naam en zijn herinnering in zijn familie voortleven, hoewel hij zelf voor zijn gezin dood is. Daarom balsemen zij hem en houden hem langen tijd boven aarde. Ja, hij wordt nog in

verschillende opzichten door de zijnen geëerd. Slechts tijd en omstandigheden zijn in staat, zijn gedachtenis te doen verflauwen en Zijn Naam enigszins te doen vergeten. Zo hielden ook de Oud-Testamentische tekenen en schaduwen in de gemeente des Heeren uit de Joden rechtens op te bestaan. Zij verloren hun kracht en betekenis, toen Christus aan het kruis genageld werd, Kol. 2.
Maar hun naam en hun wijding verloren zij niet zo aanstonds in de harten van degenen, die zwak waren in het geloof, zij verdwenen eerst, toen de gruwel der verwoesting over de heilige plaats kwam.
De somma van al deze beschouwingen is alzo, dat de zevende dag zijn heerlijkheid verloren heeft, toen de oude bedeling te niet werd gedaan, maar dat de Joodse wettische Christenen die nog lang in acht bleven nemen, alsof de wet nog van kracht was, voor hun gewetens bleef dit gebod van kracht, gelijk b.v. ook het gebod der besnijdenis.
Het spreekt dus vanzelf, dat het dezulken aanstoot moest geven, indien een vlucht op de Sabbat noodzakelijk werd. Want, zei ik, voor een zwak geweten is de wet, die haar kracht verloren heeft, door de onwetendheid nog even bindend, alsof de Goddelijke autoriteit daarmee nog verbonden ware.

Een voorschrift kan ons op tweeërlei wijze tot wet worden:
1. door een Goddelijke instelling,
2. door het gezag van een verduisterd geweten.
En hoewel alleen wat God verordend heeft, Hem inderdaad welgevallig zijn kan, toch geeft ook een verduisterd geweten de mens geen rust, indien hij des zelfs voorschriften niet nauwkeurig opvolgt. Dit is mijn antwoord aan degenen, die menen, dat de Heere in de besproken woorden de zevenden dag heeft bedoeld, en dit antwoord rust, geloof ik, op goede gronden. Er blijft alzo, ondanks deze tegenwerping, geen Goddelijke wijding met de zevenden dag verbonden.
Sommigen beweren zelfs, dat Christus hier onder de naam van Sabbat de eerste dag heeft aangewezen. Maar dit komt mij onwaarschijnlijk voor, en ik zou hiervan eerst overtuigd moeten worden.

Vraag. *Maar indien dan de eerste dag als Christelijke Sabbat is ingesteld, waarom wordt er in het Nieuwe Testament niet meer melding van gemaakt?*
Antwoord.
Niet meer melding! Is er dan meer nodig dan genoeg? Worden er dan niet zeer vele aanwijzingen gevonden in het Testament onzes Heeren Jezus Christus om deszelfs Goddelijk gezag te bewijzen?
a. Verschillende Schriftuurplaatsen tonen aan, gelijk wij gezien hebben, dat de gemeente te Jeruzalem van de opstanding des Heeren aan, op de eersten dag der week bijeenkwam, en dat de Heere Zelf een en andermaal op die dag in haar midden verscheen en haar Voorganger was.
b. Wij hebben gezien, dat de Heilige Geest, de derde persoon in de Goddelijke Drie - eenheid op deze dag van de hemel kwam, en de apostelen aanvuurde om hun prediking te beginnen, zodat reeds op die dag drie duizend zielen tot de gemeente werden toegedaan.
c. Dan is ons gebleken, dat later de Heidengemeenten deze dag evenzeer heiligden, en dat Paulus dit niet slechts goedkeurde, maar zelfs verordende. Ik wil daaraan

toevoegen, dat er geen behoefte is aan meerdere openbaring: het voorbeeld der eerste gemeente, gesteund door de klaarblijkelijke goedkeuring des Heeren, is zo goed als een uitdrukkelijk voorschrift.
Wat zullen wij dan zeggen, zo we, wat eerst slechts gewoonte was, naderhand een heilig gebruik zien worden?
Ik zeg bovendien, dat, hoewel de oude zevende dag de mens niet van nature opgelegd is, de Christelijke Sabbat toch voor ons, heiligen, een natuurlijk gebod is, zolang ons geweten door geen oudwijfse fabelen of Joodse overleveringen verduisterd is.
Maar indien een oude Godsdienst in ons hart wortel schiet, hoewel des zelfs grondslag reeds lang is weggenomen, dan wordt het moeilijk, om daarvan vrij te komen en uit deze banden der duisternis ontslagen te worden, opdat wij de Heere mogen dienen naar Zijn eigen wil en verordeningen.
Luther zelf, die vele dingen als waarheid had aangenomen, waarvan hij naderhand de ongegrondheid en onhoudbaarheid inzag, erkent, dat hij veel moeite heeft gehad om zijn geweten vrij te stellen van deze ingewortelde en verstrikkende dwalingen.

Maar ik herhaal: ieder onbevangen en welgezind Christen zal met ons instemmen aangaande de wettigheid van onze Christelijke Sabbatdag. En ik zeg bovendien, dat de geest van zo'n Christen en de eerste dag der week bij elkaar passen als natuur bij natuur, want er is als het ware een instinct in de Christen - wanneer hij verstaat wat al op de eerste dag der week gewrocht is, dat hem gebiedt, die dag de Heere heilig te houden.

1. De eerste dag der week! De geboortedag van ons Leven! "Hij zal ons na twee dagen levend maken, op de derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor zijn aangezicht leven." Na twee dagen zijn de voorbereiding der Joden en de oude Sabbatdag voorbijgegaan, en ten derde dage, dat is: op de eersten dag der week, toen onze Heiland van de doden opstond, begonnen wij voor zijn aangezicht te leven, Hosea 6:2, Johannes 20:1, 1 Cor. 15:4.

2. De eerste dag der week! Dit was de dag, waarop, gelijk ik opmerkte, de Heere gewoon was voor zijn discipelen te prediken, nadat hij van de doden was opgestaan, en ook zijn doorboorde handen en voeten hun te tonen, Lukas 24:38, 39, Johannes 20:25, opdat zij bevestigd mochten worden in de waarheid Zijner victorie over dood en graf. Op deze dag maakte Hij zichzelf bekend in de breking des broods. Op deze dag stortte Hij zo overvloedig Zijnen Heilige Geest over zijn discipelen uit.
Op deze dag waren zowel de Jeruzalemse als de Heidengemeenten gewoon, tot gemeenschappelijke Godsverering samen te komen, hetgeen alles reeds voldoende aangetoond is. Zullen wij dan niet onze Heere, de gemeente, die onmiddellijk uit zijn hand was voortgekomen en de latere gemeenten navolgen?
Zal de Heere Jezus zo'n voorbeeld geven, en wij niet in zijn voetstappen wandelen? Behoren niet alle gemeenten uit de Heidenen met de moedergemeente te Jeruzalem te deze opzichte in te stemmen?
En nogmaals, Zijn al deze dingen zo nauwkeurig in de heilige Schrift opgenomen met gedurige vermelding van de dag, waarop zij plaats gegrepen hebben, zodat wij telkens lezen: op de eersten dag der week, terwijl alle overige dagen ook niet genoemd worden, anders, dan opdat wij de Heere en zijn gemeenten daarin zouden navolgen? O, welk een verdwaasdheid!

3. De eerste dag der week! Zij, die met opmerkzaamheid gadeslaan wat de Heere vanouds gedaan heeft, en wat Hij nog aan zijn gemeente tot op deze dag doet, moeten noodzakelijk tot de erkentenis komen, dat de schatten des hemels op deze dag opengedaan, en de heerlijkste dingen aan Zijn volk werden geschonken.
Zullen dan de kinderen der wereld ook te deze aanzien wijzer zijn dan de kinderen des lichts, en zullen vroegere heiligen, op welker schouders wij beweren te staan, ons hierin vooruit zijn?
Jakob bemerkte, dat de plaats, waar hij zich had neergelegd en geslapen had, een huis Gods en de poort des hemels was, Genesis 28:17. Laban nam waar, dat de Heere hem om Jakobs wil gezegend had, Genesis 30:27.
David begreep uit hetgeen hij op de berg Moria gezien had, dat daar de plaats was, waar God Zijnen tempel wilde gebouwd hebben, daar om offerde hij aldaar, 1 Kronieken 21:26 - 28, 22:1 - 2, 2 Kronieken 3:1.
Ruth nam de plaats waar, waar Boaz zich neergelegd had, en zullen de Christenen niet waarnemen de dag, waarop hun Heere van de doden is opgestaan? Ruth 3:4. Ik zeg: zullen wij die dag niet eren, waarop zoveel voor, en aan, en in de gemeenten Gods geschied is? Iedereen zij beschaamd, die meent, dat zo'n dag over het hoofd gezien, of als een gewone dag beschouwd mag worden, wanneer Satan hem met een verdwenen eredienst van het was geloof tracht af te trekken.
Is dan de eerste dag der week niet verheerlijkt geworden met zulke Goddelijke gebeurtenissen en Goddelijke wijdingen door Christus, de Heilige Geest, Zijn apostelen en Zijn gemeente?
Maar waarom, vraag ik, is deze dag, op welke onze Heere van de doden is opgestaan, zo uitdrukkelijk genoemd? Waarom heeft de Heilige Geest zich niet beperkt tot een eenvoudige vermelding: "Hij stond van de doden op," of: "Hij stond ten derde dage nogmaals op," zonder een bijzondere opgave van de dag?
Want gelijk wij reeds in de aanvang hebben opgemerkt, Christus is ook op andere dagen de Zijnen verschenen en heeft toen zelfs wonderen verricht. Waarom worden dan deze dagen niet met name genoemd? Waarom is hun naam der vergetelheid niet ontrukt geworden, en alleen de eerste dag in de gemeenten bewaard gebleven?
De dag, waarop Christus uit een maagd geboren werd, de dag Zijner besnijdenis, de dag van Zijn doop, de dag Zijner verheerlijking op de berg, zijn geen van allen door de Heilige Geest in de Schrift aangewezen en in de herinnering der gemeente behouden, evenmin als een der dagen, waarop Hij Zijn wonderen heeft gedaan.
Maar DEZE dag, deze eerste dag wordt telkens weer genoemd, de eerste dag der week is DE dag.
Ik vraag: waartoe deze schikking, deze vermelding van de eersten dag, onder verzwijging der overige? Waartoe anders, dan opdat ook de heiligen des nieuwe Verbonds het heilige zouden leren onderscheiden?
Want daarin, dat de eerste dag der week telkens genoemd wordt, en van de overige generlei sprake is, spreekt God als het was uit: *Gedenk de eersten dag der week, dat u die de Heere uw God heiligt.*

Maar buitendien, ik weet niet welke reden kan worden opgegeven voor, of welke profetie als vervuld beschouwd in de herhaalde vermelding van die dag. Toen God onder het Oude Verbond verschillende dagen heiligde, die door Israël Hem moesten gewijd worden, noemde Hij die dagen steeds, door aan te wijzen óf welke dag der

maand, óf welke dag der week het was, óf door ander teken, opdat er geen twijfel omtrent die dag kon bestaan.
Waarom kan men dan daaruit niet besluiten, dat om dezelfde reden in het Nieuwe Testament zo vaak de eerste dag bij name genoemd wordt?
Bovendien, wie de eerste dag als Godgewijde dag verwerpt, die geve ons een andere dag, door God geheiligd voor zijn gemeenten, om Hem op die dag te verheerlijken. Wat de zevenden dag aangaat, wij hebben gezien, dat die met alle beelden en schaduwen des Ouden Verbonds te niet is gedaan.
En ook is dezelve zo volkomen door de Apostelen verloochend, dat het voor iedere Christen genoeg moet zijn, om hem voor immer vaarwel te zeggen, 2 Cor. 3.
Omdat de zevende dag zo door God zelf is weggenomen, en indien wij ons daarbij de eersten dag door mensen laten ontroven, wie zal ons dan een dag aanwijzen, door het Goddelijk stempel ter Sabbatviering gewijd?
De eerste dag der week is des Christens marktdag, dan doet hij zijn heilige inkopen voor de gehele week, dan verzamelt hij zijn manna. Dat is de zevende dag ongetwijfeld niet, want op die dag kon Gods aloude volk nimmer manna vinden: "Op de zevenden dag is het Sabbat, op dezelve zal het niet zijn." Ex. 16:26. Op elke andere dag in de week was er manna te vinden, maar op de zevenden dag lag er niets op de grond. Maar nu, de eerste dag der week is onze manna - dag, de enige dag, waarop de Nieuw-Testamentische gemeenten, vanouds af, haar manna verzamelen. Maar aanstonds meer hierover.
Ook moet ik het uitspreken, dat het in mijn oog een grote ondankbaarheid en een hoogst onbetamelijk gedrag is, zo iemand de Zone Gods Zijnen dag weigert, des Heeren dag, de dag, die de Heere gemaakt heeft. En, gelijk wij reeds gezien hebben, dat is de eerste dag der week.
Ook is het een bewijs van grote oneerbiedigheid, wanneer men de Zone Gods een dag wil geven, die zozeer al zijn heerlijkheid heeft verloren als de zevende dag. Hem een dag te geven, die Paulus rekent tot de bediening des doods en der verdoemenis, die dus allerminst onder de bedeling des Geestes en der rechtvaardigheid behoort!
Ja, een smaad mag het heten, onze Verlosser aangedaan, zo wij Hem een dag wijdden, die te niet gedaan is, welks glorie in de schaduw is gesteld door een veel grotere heerlijkheid dan die der oude bedeling, 2 Cor. 13.
De Apostel legt zelfs de leraar der wet het zwijgen op, als hij zegt: "niet verstaande noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen," 1 Tim. 1:7.
Op de zevenden dag heeft God inderdaad van Zijn scheppingswerk gerust, maar toch behaagde Hem de rust van het werk, dat Hij op de eersten dag volbracht had, namelijk de opwekking Zijns eniggeboren Zoons, veel meer dan alle zevende dagen samen, daarom, gelijk ik zei, kan het niet anders of iedere oprechte Christen moet de eersten dag der week afzonderen tot gemeenschappelijke Godsverering, om Gods Naam alsdan te verheerlijken.
Moest Israël jaarlijks de nacht gedenken, in welke het uit Egypte was gevoerd, had Jeftha's dochter vier dagen in het jaar gekregen om met de dochters Israëls haar maagdom te bewenen, ja, werden twee dagen bestemd om de verlossing van Hamans woede te herdenken, en is dan wekelijks één dag teveel voor de heiligen, om opzettelijk hun Heiland, de Zone Gods te wijden, die hen uit een groter slavernij dan die van Farao en van een woedender vijand dan Haman verlost heeft, namelijk van duivel en dood, van zonde en hel!

O welk een ondank! Ex. 12:24, Richteren 11:39, 40, Esther 9:26 - 32.

Een dag! Sommigen zeggen, dat God geen dag meer wil hebben. Maar welke dag niet meer? O, de ouden zevenden dag, begrepen in de oude bediening des doods en der verdoemenis. Is dit dan de liefde, die gij uw Zaligmaker toedraagt, dat u Hem een dag geeft voor alles wat Hij voor u gedaan heeft, een dag, van nature zo geschikt om u af te trekken van de herdenking Zijner verlossende liefde jegens u, en u alleen bij de schepping der wereld te bepalen?
O, welk een dwaasheid! Maar waarom moest de zevende dag der gemeente gegeven worden? Heeft Christus die dag verkoren? Eindigde Hij Zijn werk op die dag? Vinden wij, van de dag Zijner opstanding tot aan het laatste woord der Schrift, ook maar in de verste verte een zinspeling op zo iets? Waar is de Schriftuurplaats, die mededeelt, dat de Heere des Sabbats geboden heeft, enig deel der Godsverering op die dag te verrichten?
Waar lezen wij, dat de gemeenten op die dag samenkwamen? Maar waarom de zevende dag? Wat is die? Neem slechts zijn schaduw weg.
Of welke schaduw is in dezelve overgelaten, sedert zijn heiliging ter gemeenschappelijke Godsverering is opgeheven? Is er iets in de Sabbats-plechtigheden, dat meer is dan schaduw, of dat ons buitendien op enigerlei wijze aan Christus herinnert?
Welnu met de komst van Christus is die schaduw en voorbeelding overbodig geworden.
En ik vraag nogmaals, omdat de zevende dag alleen op ceremoniële wijze gevierd moest worden, gelijk wij lezen, en de ceremoniën gevallen zijn, welke reden kan er dan nog bestaan, waarom Christenen die dag zouden moeten houden? Indien iemand zegt: de ceremoniën zijn te niet gedaan, dan antwoord ik: en daarom ook de heiliging van die dag, welks viering louter in ceremoniën bestond.
Ik zou graag de plaats lezen, indien zij te vinden ware, die ons leert: de zevende dag heeft wel zijn door God voorgeschreven en ingestelde eredienst, maar niet zijn Goddelijke sanctie verloren. Toen de Joodse eredienst viel, hield ook de Joodse sanctie op. Toen de dienst van tempel en altaar, de offers der Levitische priesters te niet gedaan werden, verdwenen ook plaatsen en personen zelf.

Evenzo: toen de ceremoniën van de Sabbatdag ophielden, verviel ook de zevende dag zelf. Gelijk ik opmerkte, was er op de zevenden dag geen manna te vinden. Maar waarom niet? Omdat die dag van Mozes en van de bediening des doods was.
Maar het manna was niet van hem. "Mozes," zegt Jezus, "heeft u niet gegeven het brood uit de hemel," Johannes 6:31, 32.
Mozes, gelijk gezegd is, heeft de Sabbat in stenen tafelen, maar God heeft het manna uit de hemel gegeven. Noch Christus, noch Zijn Vader geven genade door de wet, ook niet door die wet, waartoe de oude zevende dag behoord heeft. De wet is niet uit het geloof, waarom zouden dan de Christenen genade verwachten door de onderhouding der wet?
De wet, de geschreven en in stenen ingedrukte wet, eist volkomen gehoorzaamheid, op straffe van de vloek Gods. Nu kan dat deel der wet, waarover wij thans spreken, door niemand volkomen vervuld worden, zolang hij de daaraan verbonden ceremoniën niet tevens alle houdt, Jesaja 58:13.

Nog nooit is de Sabbatdag volkomen gehouden, behalve door Hem, wiens Naam Jezus Christus is, in Hem hebben wij daarom de wet vervuld, zijn vrijgesteld van de wet en onder de bedeling des Geestes gebracht.
Maar waarom zouden wij ook manna moeten zoeken op de dag, waarvan God gezegd heeft, dat alsdan geen manna te vinden is?
Misschien maakt iemand de opmerking, *dat de heiliging van die dag niet toeliet, dat dan manna mocht verzameld worden.*
Maar dat was niet alles, op die dag was ook geen manna te vinden. En zo de keuze aan mij stond, dan zou ik liever die dag heiligen, waarop ik dat Goddelijke brood de ganse dag mag verzamelen, dan mijn geest bezig te houden met een dag, waarop zulk brood niet te bekomen is.
Gelijk ik reeds zei, de dag des Heeren is des Christens grootste manna-dag. Op deze dag verzamelden de discipelen onzes Heeren, reeds vroeg in de morgen, fris gevallen manna. Het was brood Gods, de garf der eerste vruchten, Christus van de doden opgestaan, moest voor de Heere bewogen worden op de dag na de Sabbat, de dag, waarop onze Heere rustte van Zijnen arbeid, gelijk God gedaan had van de Zijnen, Leviticus 23.

Op die dag vonden de discipelen werkelijk rijke korenaren!
Thans vonden zij het leven, zowel in als buiten het graf, waarin de Heer gelegen had.
Thans konden zij niet samenkomen of met elkaar spreken, of de Heere kwam in hun midden en verheugde hun hart met zijn onderwijs.
Thans roept de een: *De Heere is opgestaan,* en een ander antwoordt: *en is van die en die gezien.*
Thans komen tijdingen tot de elven, dat vroeg in de morgenstond vrouwen bij het graf geweest zijn, die Zijn lichaam niet gevonden hebben, *en zeggen, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hebben, die zeggen, dat Hij leeft.*
Een ander getuigt evenzo: *Hij is opgestaan.*
Dan komen de twee Emmaüsgangers vertellen, *dat zij de Heer gezien hebben, en hoe Hij hun bekend geworden is in het breken des broods*.
En terwijl zij nog spreken, daar komt de Heere zelf in het midden van hen. Nu herinnert Hij hen aan sommige belangrijke bijzonderheden uit zijn vorig leven, eet en drinkt in hun tegenwoordigheid en opent hun de Schriften, ja Hij opent ook hun verstand, opdat het horen Zijner woorden niet onvruchtbaar moge wezen. Zo verliep de ganse dag van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.
O, welk een heerlijke manna-dag was dit voor de gemeente!
En u zult nog veel meer dan dit vinden, zo u slechts de verhalen der vier Evangelisten naleest.

Zo begon de dag na de Sabbat, en zo bleef die dag alle eeuwen door tot op deze ogenblik. Nooit regende het op de zevenden dag manna voor de Christenen.
Een nieuwe wereld was voor de arme gemeente geopend, want zo zegt de Heere van de Sabbat: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!"
Een nieuw verbond, en waarom geen nieuwe Sabbatdag?
Of waarom moest de oude Sabbatdag in de nieuwe bedeling blijven?
Wie kan daarvoor enige reden aangeven?

Christenen! indien ik over deze dingen niet zo heb uitgewijd, als sommige wel verwacht hebben, zo weet, dat ik het deed uit overweging van wat ik mij had voorgesteld, en omdat ik wellicht nog gelegenheid vind, *over dit onderwerp een tweede deel te schrijven.*

Christenen! neemt u in acht, dat u door geen Oud-Testamentische ceremoniën wordt afgetrokken, opdat u niet in velerlei moeilijkheden gebracht wordt. Ik heb opgemerkt, dat, hoewel de Joodse plechtigheden haar sanctie verloren hebben, sommigen toch zo zwak van geweten zijn, dat zij zich eindelijk hebben laten besnijden, vele vrouwen hebben genomen en meer andere dwaasheden begaan.
Ja, ik heb zelfs met zogenaamde Christenen gesproken, die beweerden en staande hielden, dat de Joodse offers opnieuw moesten ingevoerd worden. Laat u niet misleiden door deze Joodse fabelen, "die van de waarheid afkeren", Titus 1:14. Gij, zeg ik, die de Heere Jezus liefhebt, houdt u aan Zijn testament, Zijn Woord, Zijn Evangelie en Zijn heiligen dag.

En deze waarschuwing wenste ik ten slotte te geven, om een einde te maken aan de Joodse ceremoniën, namelijk dat de zevende dag, gehouden volgens de instelling der wet (en ik weet niet, dat dezelve ooit door de Apostelen is ingesteld) noodzakelijk met zich brengt, dat zij, die "hout lezen op de Sabbatdag", gestenigd en gedood moeten worden, Numeri 15:32 - 36
En zo iets komt toch allerminst met het Evangelie, met de bedoeling des Geestes en der rechtvaardigheid overeen, 2 Cor. 3, Lukas 9:52 - 54.
Ook kan men niet in oprechtheid menen, dat de zevende dag blijft, hoewel de wet te niet is gedaan. Want ik vertrouw, dat daarvoor geen meerdere grond bestaat, dan om te beweren, dat de besnijdenis nog van kracht is, hoewel de wet, die onbesnedenen buitensluit, voor het Evangelie is te niet gedaan.

Ik zei u ook in mijn voorwoord, dat, indien het vijfde gebod het eerste is met een belofte, het vierde, het Sabbatgebod, dan geen belofte heeft. Daarom, wanneer gij ergens in de Profeten van een belofte leest, aan de onderhouding van de Sabbat verbonden, dan is het het best, dit van onze Evangelische Sabbatdag te verstaan, Jesaja 56.

Indien mij nu gevraagd wordt, welke belofte dan aan onze Christelijken Rustdag verbonden is, dan antwoord ik: *de grootste aller beloften.*
Ten eerste. De opstanding van Christus was door een belofte aan deze en aan geen andere dag verbonden. Hij verrees ten derden dage na Zijn sterven, en dat was de eerste dag der week, "naar de Schriften", Hosea 6:1, 2, 1 Cor. 15:3 - 6.
Ten tweede. Dat wij door Hem voor God leven zouden, is een belofte, die nog dagelijks vervuld wordt. "Hij zal ons na twee dagen levend maken, en op de derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en - wij zullen voor Zijn aangezicht leven", Hosea 6:2. Zie ook Jesaja 26:19, en vergelijk daarmee 1 Cor. 15:4.
Ten derde. De grote belofte van het Nieuwe Testament, namelijk de uitstorting des Heilige Geestes bepaalt zich tot deze dagen, zo begon Hij in de wondervolle uitgieting op de Pinksterdag, welke was de eerste dag der week, op dat de Schrift vervuld werde,

Hand. 2:16 - 19. Ook kunnen deze drie beloften op geen andere dag vervuld worden, omdat de Schrift ze op de eersten dag bepaald heeft.

Ik ben van gevoelen, dat deze dingen, hoewel ik ze slechts even aanroer, door niemand ernstig kunnen tegengesproken worden, hoewel sommigen er een afkeer van hebben.
Ook kan ik niet geloven, dat enig deel van onze Christelijke Godsdienst daarin bestaat, dat men geen vuur mag ontsteken, geen spijzen mag bereiden en de plaats niet verlaten, waar men zich bij het aanbreken van de dag bevindt. Al deze verordeningen behoren toch tot de Joodse Sabbat, Ex. 16:23 - 29.
Het moet noodwendig een dwaling zijn, deze dingen met Goddelijke autoriteit op nieuwtestamentische gelovigen toe te passen, omdat onze eredienst in gewichtiger geestelijke en hemelse dingen bestaat.
Ook kan men, gelijk ik tevoren reeds zei, niet bewijzen, dat de zevende dag zonder deze ceremoniën opgelegd is of opgelegd moet worden, of dat er andere plechtigheden mee behoren verbonden te worden, opdat de zevende dag op zo'n wijze geheiligd en ter Godsverering afgezonderd worde.
Ik beklaag degenen, die zichzelf en de Heere onteren, door hun onverstandige ijver voor de handhaving van de zevenden dag in de gemeente. Want ik besluit: indien dezulken nadachten over de onverenigbaarheid van deze dag en des zelfs ceremoniën met de bedeling des Geestes, onze Nieuw-Testamentische bedeling, dan zouden zij met hun eigen wijsheid en vinding minder ingenomen zijn, en niet langer voor de Joodse Sabbat een plaats in de Heidengemeenten verlangen.
Maar, gelijk Paulus zegt in Galaten 4, er is een neiging in de mens, om zich weer onder de wet te stellen, omdat hij niet hoort.
Ook kan ik niet geloven, dat de zevende dag, zo die volgens Gods wil ook door de Heidenen moest gevierd worden, zo zeer in ere zou gehouden zijn onder de Joden, Christus' ergste vijanden, en zo weinig in acht genomen onder de gelovigen, zijn beste vrienden. Want wie hebben de vermeende blijvende geldigheid van de zevenden dag tot op onze dagen vertegenwoordigd dan de Joden en enige Joodsgezinde Heidenen?

Maar ik vraag: omdat geen gemeenschappelijke Godsverering onder het Evangelie kan plaats hebben zonder een Sabbatdag, hoe kan men zich indenken, dat de kennis van die dag bewaard zou gebleven zijn onder zo'n godslasterlijk geslacht als de Joden, die de Christelijke Godsdienst verwerpen?
Ik besluit eer, dat die belijders uit de Heidenen, die daaraan hechten, Jodengenoten, wettische mensen zijn, die zo ver verwijderd zijn van de Goddelijke autoriteit, dat zij zich binden met banden, welke Hij losgemaakt heeft.

Ik kan al deze dingen slechts aanvoeren, en bewaar een vollediger ontwikkeling totdat plaats en tijd daarvoor geschikt zijn, en dan heb ik misschien ook gelegenheid om meer dergelijke dwalingen van de voorstanders van de Joodse Sabbatdag aan te tonen. Intussen verzoek ik hen, die deze opinie huldigen, mij niet euvel te duiden, dat ik dus open en rond spreek.
Ik zou ook willen vragen, mijn geschrift te onderzoeken zonder vooroordeel tegen mijn persoon. De waarheid is, dat de enige aanleiding tot dit mijn schrijven is: de schaamte, welke mijn aangezicht bedekt, wanneer ik over al die dwaling en leugenleer

nadenk, die onder de belijders veld winnen, en omdat ik zie, dat iedere dwaling allengs een partij vormt ten nadele van de Geest der liefde en van de eenheid onder de gelovigen.
Ik twijfel niet, of sommigen, tot wie dit geschrift komt, hebben het zegel Gods, dat de eerste dag der week door de gemeente van Jezus Christus behoort te worden gevierd. Niet alleen zijn getuigenis, die de grondslag van al ons geloof is en behoort te zijn, maar ook de eerste overtuiging, die de Heilige Geest in hun gewetens heeft gewerkt, waardoor zij zichzelf als zondaars leerden kennen, begon met de beschuldiging, dat zij de dag des Heeren gebroken hadden.
En dezelfde Geest zei, dat die Sabbatdag de eerste, en niet de zevende dag der week is. Welnu, de Heilige Geest begint Zijn werk nimmer met een leugen, maar laat op die eerste nog menige andere overtuiging volgen, zodat het werk allengs volmaakt wordt, en de ziel niet voldaan is, voordat zij ruste gevonden heeft in Christus.
Laat dit daarom voor zulke zielen een tweede teken zijn, dat God de eersten dag der week in heilige herinnering wil gehouden hebben, waarop wij gedenken zullen, dat onze Verlosser op die dag van de doden opgestaan en zo menige zegen tot onze zaligheid heeft aangebracht. Amen.